RAGIP PAŞA
2094

مختصر شمائل شريف

— ترجمه‌سی —

اثر

(مواليدن الحاج فضيلتلو خواجه محمد رائف افندی)

معارف نظارت جليله‌سنك ۹۹۵ نومرولی رخصتنامه‌سيله

استانبول

— مطبعهٔ عثمانيه‌ده طبع اولنمشدر —

۱۳۰۴

پدرم قاضی مصطفی افندی والده م فاطمه زهرا
ذکرلریچون وقف ایدلدی

١٩٤٦
٢٠١ تموز

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
RAGIP PAŞA KİTAPLIĞI
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 2094

نومرو
~~40~~
٦٥

﴿ جزء اول ﴾

صحيفه
مقدمه
٥ (باب اول) رسول محترم افندمزك هيئت وشمائل سعادتلرى بياننده‌در
٦ تعريف الاصحاب رضى الله عنهم
٧ رسول محترم افندمزك مكه ومدينه‌ده ساكن اولمسى مدتنى بيان
١٧ غضبنه علامت اولان طمرك بيانى
٢٣ انبيانك پيغمبريمزه معراجده عرض اولمسى
٢٥ (باب ثانى) خاتم الانبيا افندمزك مهر نبوتى بياننده‌در
٢٨ حكايهٔ سلمان فارسى
٣١ (باب ثالث) افندمزك شعر سعادتلرى بياننده‌در
٣٣ (باب رابع) افندمزك ترجللرى حقنده‌در
٣٨ (باب خامس) افندمزك شيبى بياننده‌در
٤٠ صديق اكبرك اسلام ايله مشرف اولديغى
٤٥ (باب سادس) افندمزك خضاب سعادتلرى بياننده‌در
٤٧ (باب سابع) افندمزك كحللرى بياننده‌در
٥٠ (باب ثامن) افندمزك لباسلرى حقنده‌در

﴿ جزء ثانى ﴾

٥٩ جزء ثانيدن باب اول حضرت پيغمبرك تعيشلرى بياننده‌در
٦٢ (باب ثانى) نبى محترم افندمزك خفلرى بياننده‌در
٦٥ (باب ثالث) افندمزك نعللرى بياننده‌در
٧١ (باب رابع) افندمزك مهرلرى بياننده‌در
٧٨ (باب خامس) افندمزك مهرى نه صورتله پارمقلرينه طاقدقلرينى بيان ايدر
٨٣ (باب سادس) افندمزك سيفلرى حقنده‌در
٨٦ (باب سابع) افندمزك درعلرى حقنده‌در
٨٨ افندمزك مغفرى بيانى
٩٠ (باب تاسع) افندمزك عمامه‌لرى بياننده‌در
٩٢ (باب عاشر) حضرت پيغمبرك ازارلرى بياننده‌در
٩٦ (باب حادى عشر) حضرت پيغمبرك يورويشلرى بياننده‌در
٩٨ (باب ثانى عشر) رسول اكرمك قناع استعمالى حقنده‌در

صحيفه
٩٩ (باب ثالث عشر) حضرت پيغمبرك جلوسى بياننده‌در
١٠١ (باب رابع عشر) رسول اكرمك طياندقلرى شيلرى تعريف ايدر
١٠٥ (باب خامس عشر) رسول اكرمك بحسب الاقتضا كيمره اتكاء بيورديغنى بيان ايدر
١٠٦ (باب سادس عشر) جناب پيغمبرك اكلى حقنده‌در
١٠٩ (باب سابع عشر) رسول اكرمك اكل بيوردقلرى اتمكك وصفنده‌در
١١٥ (باب ثامن عشر) رسول اكرمك اكل بيوردقلرى اطعمهٔ متنوعه‌يى تعريف ايدر
١٣٦ (باب تاسع عشر) رسول اكرمك طعامدن اول وصكره مبارك اللرينى غسل بيورملرى تعريفنده‌در
١٣٨ (باب عشرون) رسول اكرم حضرتلرينك طعامدن اول وصكره ايراد بيوردقلرى كلمات حكمت آياتى بيان ايدر
١٤٢ (باب واحد وعشرون) رسول اكرم افندمزك صو ايچدكلرى كاسه‌يى تعريف ايدر
١٤٤ (باب ثانى وعشرون) جناب پيغمبرك تناول بيورديغى ميوه‌لرى بيان ايدر
١٤٨ (باب ثالث وعشرون) رسول محترم حضرتلرينك مشروباتنى بيان ايدر
١٥٠ (باب رابع وعشرون) حضرت پيغمبرك مشروباتى نه صورتله ايچدكلرينى بيان ايدر
١٥٥ (باب خامس وعشرون) نبى ذيشان حضرتلرينك نه وجهله تعطر بيوردقلرينى بيان ايدر
١٦٠ (باب سادس وعشرون) افصح الفصحا حضرتلرينك كلام شريفلرينك كيفيتى حقنده‌در
١٦٤ (باب سابع وعشرون) رسول محترم افندمزك ضحكلرى حقنده‌در

﴿ جزء ثالث ﴾

١٧١ (باب اول) رسول اكرم افندمزك مزاحلرى بياننده
١٧٧ (باب ثانى) رسول اكرم افندمزك موزوناً واقع اولان كلام شريفلرى
١٨٤ (باب ثالث) رسول اكرم افندمزك سمرده واقع اولان كلاملرى بياننده
١٨٩ (باب رابع) رسول اكرم افندمزك اويقولرينك صفتى بياننده‌در
١٩٣ (باب خامس) رسول اكرم افندمزك عبادتلرى وصفى بياننده
٢٠٤ (باب سادس) رسول اكرم افندمزك ضحا نمازى قيلمسى بياننده
٢٠٨ (باب سابع) كشى خانه‌سنده تطوع نمازى قيلمسى افضل اولديغى
٢٠٩ (باب ثامن) رسول اكرم افندمزك صيامى بياننده‌در
٢١٧ (باب تاسع) رسول اكرم افندمزك قرآن عظيم الشانى نه وجهله قرائت بيوردقلرى
٢٢٠ (باب عاشر) رسول اكرم افندمزك بكالرى بياننده‌در
٢٢٥ (باب حادى عشر) حضرت پيغمبرك دوشكلرى بياننده‌در

صحیفه

٢٢٧ (باب ثانی عشر) حضرت پیغمبرك تواضعلری بیانندەدر
٢٣٨ (باب ثالث عشر) حضرت پیغمبرك حسن خلقی بیانندەدر
٢٤٦ (باب رابع عشر) نبی محترم حضرتلرینك حسن حیالری بیانندەدر
٢٤٧ (باب خامس عشر) نبی محترم حضرتلرینك حجامتی بیانندەدر
٢٤٩ (باب سادس عشر) نبی محترم حضرتلرینك اسماء شریفەلری بیانندەدر
٢٥١ (باب سابع عشر) رسالتمآب افندمزك حال حیاتنده معیشتلرینك کیفیتلری بیانندەدر
٢٦١ (باب ثامن عشر) رسول‌الله افندمزك عمر سعادتلری بیانندەدر
٢٦٣ (باب تاسع عشر) حضرت پیغمبرك آخرته تشریفلری بیانندەدر
٢٧٥ (باب عشرون) نبی ذیشان حضرتلرینك میراثلری بیانندەدر
٢٧٨ (باب حادی وعشرون) اجل الانبیا حضرتلرینی رؤیاده مشاهده ایتمك بیانندەدر
٢٨٢ (خاتمۀ کتاب)

مختصر شمائل شریف

— ترجمەسی —

اثر

(موالیدن الحاج فضیلتلو خواجه محمد رائف افندی)

معارف نظارت جلیلەسنك ٩٩٥ نومرولی رخصتنامەسیله

— مطبعۀ عثمانیەده طبع اولنمشدر —

استانبول

١٣٠٤

مقدمه

عاجزانه قلمه النان اشبو کتابمز (شمائل شریف) اسمیله مسمی اولان کتابدن اختصار طریقیله ترجمه اولنه‌رق باب اولده احسن موجودات افندمزك شکل و شمائل منورهٔ پیغمبریلریله وجه سعادتلرنده نه مرتبه حسن ولطافت اولدیغی واعضای شریفلرنده نه مرتبه تناسب بولندیغی بیان وانبا اولندی . ودیکر بابلرده دخی خاتم الانبیا افندمزك مهر نبوتلری وموی عنبر بوی نبویلری وسرمه استعمال بیورملریله لباس پرنظافتلری وعیش تعبیر اولنان حیاتك لوازم متنوعه‌سی امرنده اختیار صبر وقناعتله امور اخرویه‌یی مصالح دنیویه اوزرینه ترجیح بیورمش اولدقلری کبی احوال جمیلهٔ نبویلری والحاصل سرای بقایه رحلت بیوردقلری دقیقه‌یه قدر نه کیفیتله امرار زمان بیوردقلری ونه مثللو افعال حسنه ذات عالیٔ رسالتپناهیلرندن شرفصادر اولدیغی ودین اسلامی کرك حرب وکرك مساعیٔ سائره ایله نه درلو میدانه کتوردیکی سرد وایضاح قلنمش اولدیغندن اشبو مختصر ترجمهٔ شمائل شریفی مطالعه ایدن کیمسه‌نك محبوب خدا ومعشوق جناب کبریا افندمزه محبتی مزداد وحتی رسول اکرم افندمزی کتاب لطافتمآب مذکورده بیان اولنان شمائل شریفه موافق اوله‌رق رؤیاده مشاهده ایتمکله دلشاد اولور زیرا اهل قرآن اهل الله واهل حدیث اهل رسول الله در . بناءً علیه صحیح الاعتقاد مؤمنیندن هر برلری بوکتاب مستطابك بر نسخه سنی تدارك وتوقیر ایدرك نیت خالصه ایله اوقویوب مطالعه ایتمسی لزومی آزادهٔ کافهٔ تعریفدر . (محمد رائف)

نظم

هانکی کیمسه بوکتابی اوقوسه ★ یا انی برخوش محلده قوسه
بخته دن وسوسهٔ خاتمه‌دن ★ انی حفظ ایلیه ذو الفضل ومنن
اولدیغی خانه‌یه فقر وغم وبیم ★ اولمیه کیرمیه شیطان رجیم
حج واعتاقلر ثوابنی هرآن ★ اکا احسان ایده خلاق جهان
مبتلا اولمیه امراضه تنی ★ رخنه‌دار اولمیه برج بدنی
قدم اورنجه دیار عدمه ★ اولمیه اکا مسلط ظلمه
حبی مزداد اولور انك رسله ★ هم فنایه میلی دخی کسیله
بعد مصحف بوکتابدر محترم ★ اوقویانه ربمز ایلر کرم

مختصر شمائل شریف ترجمه‌سی

نظم

تا اکر کیمسه رسول ایله مدام ★ ایلسه انك ایله بعض کلام
خوب کلامنده کی لذت ایله اول ★ قول اولور ایدی قبول ایتسه رسول
بر کذرکاهیده آدم کاهی ★ آنسزین کورسه رسول اللهی
هیبتی الور ایدی اول سلطانك ★ کثرت حلم ووقارندن انك
یعنی دترر اوکریمی ایلك کورن ★ حبی آرتار مجلسنه چوق ایرن
کیم سورسه اوکوزل پیغمبری ★ هر بلادن تکریمز ایدر بری
چوق صلات اولسون انی خوش کورنه ★ مؤمنیندن مجلسنه ایرنه
دیدی رائف سودیکمز اونی ★ کورمدی هیچ شوجهان انك کبی

٢٥
R. 4
24.15

مختصر

شمائل شریف ترجمه سی

بسم الله الرحمن الرحیم

نظم

اسم خدا ایله اولورسه کشی ★ سهل وسعید اوله انك هر ایشی
اسم خدا ذکر ایدنی شاد ایدر ★ جمله لسان اهلی انی یاد ایدر
تکری بنی آدمه ویردی عقل ★ تا ایده‌لر اسمنی ذکر ونقل
شان نبی‌یه ایده‌لم بز صلات ★ یوم قیامتده اوله‌لم ذونجات
رحم وشفاعت اولورسه مرام ★ اوقویالم روح نبی‌یه سلام
ایدر ایسه‌ك ذات نبی‌یه دعا ★ اوله بزه جنت اعلا وعا
آل وصحابه‌سنه ایت صد سلام ★ ایتدی انك هر بری نقل کلام
یعنی هری ایتدی نبیدن بیان ★ شان نبی بزلره اولدی عیان
ایدر ایسه انلره کیم اقتدا ★ اوله اکا حق یولنه اهتدا

نظم دیکر

شو رسولك حرمتیچون ایله احسان یا اله ★ اول جهنم آتشندن بزلری ایله نکاه
زجهنم آتشنده اولور ایسه‌ك برقرار ★ عاصی مجرم قوللرینه اولسه کرك پك ضرر
کیمسه ایتمز دوجهانده بزلری عفو ذنوب ★ حق تعالی ایستر ایسه اوایدر ستر عیوب
بوغیکن بز بوجهانده بزلری وار ایلدی ★ ذات پاکك وصف ایدرکن اسمنی غفار دیدی
بیورر لاتقنطوا من رحمة الله اوکریم ★ وار بنم شو مجرمینه هم عذابم پك الیم
قوللغینه ایتدی ترغیب جنتیله بزلری ★ رحمتی غالب ایدوکن بیلدیرر خوش سوزلری
هم امید وار ایتمیشدی قوللرینی در ازل ★ دیدی رائف مؤمنینه رحمت حقه کوزل

(معلوم)

معلوم اولسونکه جمیع مؤمنینك متبوعی اولان آخر زمان نبیسی رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك شکل وشمائل شریفه‌سنی دخی تناسب اعضای لطیفه‌سنی وحسن صورت مخصوصه‌سنی واخلاق حمیده‌سنی وافعال حسنه‌سنی واعمال صالحه‌سنی وجمله‌یه اولان خوش معامله‌سنی وطور ووقار وتدبیر مستحسنه‌سنی هر مؤمنك بیلمسی لایق وبو ذکر اولنان شیلرده یعنی اتباع ممکن اولنلرنده اتباع لازم اولدیغندن ﴿قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله﴾ قول شریفنده اشارت اولندیغی وجهله شو مذکوردن هر بورلرینی علی حدة بر بابده اجمالاً احادیث شریفه ایله بیان ایلمکه جسارت ایتدمکه یحببکم الله سرینه مظهر اوله‌یم آمین

قطعه

ایت رسول کبریایه اتباع ★ اوقو اکا سن صلاتی باتباع
سن تمسك ایت انك سنتنه ★ چون شفاعتکاریدر امتنه

باب اول

(رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك هیئت وشکل سعادتلرینی بیان ایدن)
(احادیث شریفه‌یی محتویدر)

قطعه

یاحبیب فیك وجه شاعلو ★ فیه نور کل راء مائلو
فیك وجه فیه حسن شاملو ★ زاد حسنا هذه الشمائلو

مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینك بدن مبارکنده مجتمع محاسن باطنیه‌یه دال اولان محاسن ظاهره هیچ برفردك بدننده مجتمع اولمامشدر . حتی امام قرطبی روایت ایدرکه نبی محترم حضرتلرینك حسن جمالی تماماً ظاهر اولمامشدر . اکر جمیع محاسن ظاهره‌لرینك تمامی ظاهر ونمایان اولسه ایدی صحابهٔ کرام اکا نظر ایتمکه طاقت کتوره‌مزلردی .

نظم

وجه پاکنده اولان لحم لطیف ★ نه کثیر ایدی زیاده نه خفیف
کل یناقلر یومرو دکل ایدیلر ★ دوز یناقلی ایدی نبی دیدیلر
لون رویی ازهری آز قرمزی ★ کل کبی قرمزی‌یه مائل یوزی
اتفاق ایتدی بومعناده امم ★ ازهراللون ایدی او اهل کرم
ذات پاکی نه کوزل آینه‌وش ★ وجه پاکنده طلوع ایتمش کونش
قاپلامشدی ذاتنی نور سرور ★ چهره‌سی انك ایدی مطلع نور
آفتاب خدا پاك شو نبی ★ ماهتاب ایلر ایدی تیره شبی
ثوب ایچنده اولمشیکن مستتر ★ صان طلوع ایتدی کیجه ایچره بدر
خواجه رائف انی بویله‌جه دیدی ★ مهر انور کبی تابنده ایدی

الحدیث الاول

(عن انس بن مالك) باب اولده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث اول انس بن مالك رضی الله عنهدن مرویدر . معلوم اولسونکه حضرت انس صحابی وانصاری وخزرجی

ایدی اما صحابی اول کیمسه درکه مؤمن اولدیغی حالده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزی کورمش یاخود رسول الله افندمز آنی کورمش اوله عبدالله بن ام مکتوم کبی اعماره شامل اولسون ایچون یعنی ام مکتوم کبی اعمار صحابینك تعریفنده داخل اولسون ایچون یاخود رسول الله آنی کورمش اوله دیدك کرکسه رسول الله افندمزی رؤیت حال بلوغنده اولسون کرك حال بلوغندن اول اولسون صحابه‌دن محمد بن ابی بکره اولدیغی کبی زیرا مشارالیه محمد بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله علیه وسلمك وفاتندن اوچ آی اول دنیایه تشریف بیوردی لکن نبی علیه السلامی حال طفلیتده کوردی بواجلدن اصحابدن عد ایلدیلر بعض محدثین رسول الله افندمزی رؤیت نبی اولدیغی وقتده اولسون یاخود نبوتدن اول اولسون بیوردی اول راهب که رسول الله افندمزی شامده نبوتدن اول کوردی ایدی وغمامه علامتیله ایمان ایتمش ایدی یعنی رسول الله افندمز اوزره بر بلوط کونشدن محافظه ایچون دائما بولنور ایدی اول بلوطی اول راهب کوردی اوسببله ایمان ایتدی بعض محدثینك بیانی اوزره اول راهب صحابی عد اولندی (کذا فی کانبوی) بوندنصکره معلوم اولسونکه وقتاکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم افندمزی کفار اهل مکه هلاك ایتمك اوزره اتفاق ایتمش اولدیلر ایسه من طرف الله حضرت جبریل اشارتیله رسول اکرم افندمز حضرتلری مدینهٔ منوره‌یه هجرت ایتدیکی وقت مؤمنیندن مدینه‌یه هجرت ایده‌نه مهاجرین دیدیلر ومدینهٔ منوره‌ده نبی محترم حضرتلرینه معاونت ونصرت ایدنلره انصارین دیدیلر بوانصاریندن خزرج قبیله‌سندن انس بن مالك حضرتلری رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمزك خدمت شریفلریله شرفیاب اولدیغنده اون یاشنده ایدی اون سنه خدمت دولتلریله مستسعد اولدی سنین عمری یوزه بالغ اولوب بصره‌ده هجرتك طقسان برنده وفات ایتدی یوز عدد اولادی دنیایه کلوب یتمش سکزی مذکر ایدی (قال) مشارالیه انس حضرتلری بیوردی (کانَ رسولُ اللهِ صلّی اللهُ علیهِ وسلّمَ لیسَ بالطویلِ البائنِ ولا بالقصیرِ) یعنی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك قامتلری طول مفرط وقصر بیننده متوسط ایدی انس رضی الله عنه طویل بائن دکل ایدی دیمه‌لرنده طوله قریب اولدیغنه اشارت واردر زیرا طولی فاحش کمسنه‌یه بائن اطلاق اولنور رسول اکرم حضرتلرینك قامت شریفلرینه وهلهٔ اولیده نظر ایدن کمسنه اورته بویلی ظن ایدوب امعان نظر ایتدکده طوله قریب دیو حکم ایدر ایدی بیهقی وابن عساکر روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلری هرکیمه همراه اولسه اول کمسنه‌دن طویل کورینوردی واکر ایکی اوزون کمسنه‌لر اراسنده توسط ایلسه‌لر ایکیسندن دخی طویل کورینوردی لکن تنها اولدقده اورته بویلی کورینوردی ابن سبع روایت ایتدیکه حضرت فخر عالم جلوس ایتدکارنده مبارك دوشلری جلساسندن مرتفع کورینوردی یعنی رسول اکرم افندمز برقاچ کشی ایله اوتوردیغی وقتده مبارك اوموزلری برابر اوتوردیغی کیمسه‌لردن یوکسك کورینوردی بوکیفیت رسول اکرمك معجزاتندندر یعنی من حیث الصورة

الظاهره امتدن برفرد کندولره موازی اولمدقلری کبی من حیث السیرة والمعنی دخی معادل ومساوی اولمدقلرینی اشعاردر .

نظم

اورته بویلو ایدی اول عالی مقام ★ اورته‌لق بولدی انك ایله نظام

کوییا اول رسلك پادشهی ★ کل فدانی ایدی یاسروسهی

سیر ایدن معجزهٔ قامتنی ★ مدح ایدردی اول اولی حضرتنی

نه عجب اولدی وسط قدرسول ★ امته واسطهٔ حق ایدی اول

دیدی رائف نه ده کوزل قامتی ★ قامتنی سودی انك امتی

(ولا بالابیضِ الامهقِ ولا بالآدمِ) رسول اکرم حضرتلرینك بدن مبارکنك لونی کرچ کبی بیاض واسمر اولمیوب حمرت ایله مختلط نورانی بیاض ایدی .

نظم

وجه پاکی کل کبی ازهر ایدی ★ کل یوزینك نوری ظاهر سرمدی

پك بیاض دکل ایدی انك یوزی ★ چون بیاضه قاریشوردی قرمزی

ذاتی اسمر رنکلی دکل دیدیلر ★ ازهریدر وجه احسن ایدیلر

(ولا بالجعدِ القططِ ولا بالسبطِ) نبی محترم حضرتلرینك بوی عنبر مویلری زیاده قیوریجق وزیاده دوز دکل ایدی یعنی مبارك قیللری زیاده قیوریجق ایله دوز مابیننده ایدی (بعثه اللهُ تعالی علی رأسِ اربعینَ سنةً) الله ذوالجلال حضرتلری تبلیغ احکام ایچون قرق یاشنده ارسال ایلدی مرویدرکه سال اسکندریدن سکز یوز سکسان ایکی سنه مروروندنصکره وقعهٔ فیلدن اللی بش کون مقدم ماه ربیع الاولك اون ایکنجی اثنین کیجه‌سی ثلث ثالثده ولادتلری واقع اولدی دخی امته بعث اولنمسنده جمهور ارباب سیر رسول اکرم حضرتلرینه وحیك نزولی سنین عمرلری کاملاً قرق سنه تمامندنصکره‌در دیدیلر مسعود وابن عبدالبر قرقنجی سنه‌نك آخرنده بعث اولندی دیدیلر شیخ شهاب الدین ابن حجر بوقول صحیحدر دیدی جمهور عندنده مشهور بودرکه رمضان شریفده مبعوث اولدی

نظم

مظهر خلق ایکن اول صنع جلیل ★ دخی نابوده ایکن اوجبرئیل

امرکندن یوغیدی صوت وسخن ★ اول خدا ایله تکلمده ایکن

ایلش ذاتك اودمده مرسل ★ شو جهانده اون خدا عزوجل

کلمدیدی داخی عدمدن آدم ★ اکا دیرلردی نبی اقدم

(فاقامَ بمکّةَ عشرَ سنینَ) رسول اکرم حضرتلری بعثتدن صکره مکه‌ده اون سنه اقامت ایتدی جمهور اهل حدیث وسیر نبی محترم بعد البعثه مکه‌ده اون اوچ سنه اقامت ایتدی دیو اتفاق ایتدیلر اوچ سنه خفیةً وصکره اون سنه آشکاره اوله‌رق خلقی حقه دعوت بیوردی انس حضرتلرینك اون سنه دیوروایتی آشکاره اولان دعوتك مدتنی بیاندر دیدیلر

﴿ وَبِالْمَدِينَةِ عَشْرَ سِنِينَ ﴾ رسول اكرم حضرتلری مدینه‌ده دخی اون سنه اقامت ایتدی

نظم

اول جناب کبریانك سودیكی پیغمبری ★ قرقه بالغ اولمشیدی اول مبارك سنلری
اولدی مرسل امتینه قائم ایكن مكه‌ده ★ امر اولندی وحی حق جمله‌یه تبلیغ ایده
امر و تبلیغ زحمتنی غایتیله چكدیلر ★ رحمت حق اولمسنی امتینه بك دیلر
اوچ سنه‌ده اولدیلر خفیه تبلیغدن تهی ★ اون سنه‌ده ظاهراً تبلیغی ایتدیلر سهی
اون اوچنجی سنه‌سنده ایستدیلر هجرتی ★ تا مدینه‌یه وصوله ایلدیلر سرعتی
چون مدینه‌ده معمر اولدی اون سنه تمام ★ اون سنه ظرفی ایچنده امر دین بولدی قوام
دیدی رائف اورسوله اولدی ایمان اثری ★ حوض والای نبیدن نوش ایدرلر كوثری

﴿ فَتَوَفَّاهُ اللّٰهُ تَعَالَى عَلَى رَأْسِ سِتِّينَ سَنَةً ﴾ نبی محترم افندمزك سن شریفلری التمش اوچ سنه‌یه بالغ اولدقده حق سبحانه و تعالی روح پرفتوحلرینی قبض ایدوب روح سعادتلری اعلای علیینه عروج بیوردی . خفی اولمیه‌كه رسول اكرم حضرتلری ولادتلرندن قرق سنه مرورندن صكره مبعوث اولوب جمهور قولی اوزره مكه‌ده اون اوچ سنه و مدینه‌ده اون سنه اقامت بیورمش اولدقلرندن سن شریفلری التمش اوچ سنه‌یه بالغ اولوب آخرتی تشریف بیوردیلر میرك شاه بیوركه انس حضرتلرینك التمش سنه دیو روایتی عقودی اعتبار ایدوب كسری اسقاط ایتدی یعنی التمش دیوب اوچی ترك ایتدی

نظم

ذات پاكله شرف بولدی قریش وعدنان ★ كه یوزن صویله خلق اولدی بوكونیله مكان
روضهٔ پاكنه شوقیله یوزن سورسه كشی ★ خاكپایی كیدرر دیدهٔ دلدن عشی

﴿ وَلَيْسَ فِي رَأْسِهِ وَلِحْيَتِهِ عِشْرُونَ شَعْرَةً بَيْضَاءَ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك داربقایه تشریفنده مبارك باشنده و صقالنده یكرمی بیاض موی شریف اولمدی بنه انسدن مرویدركه اون یدی یا اون سكز شعرهٔ بیضا وار ایدی امام ترمذی بو حدیث شریفی حضرت انسدن اوچ واسطه ایله بزه روایت ایتدی . ترمذی حضرتلرینك اسم شریفی محمد و كنیه‌سی ابو عیسی در پدرلرینك دخی اسمی عیسی اولوب بیوك پدرلری سوره در (ترمذ) جیحون كنارنده مدینة الرجال نامیله برقریه‌نك اسمیدر . ترمذی حضرتلری كبار مشایخندندر صدر اوله ملاقی اولوب علمای عظام و حفاظ و مشایخ اسلامدن چوق كمسنه‌دن علم اخذ ایتدی والحاصل امام عصر و حفاظ دهر ایدی و عدالت و ضبطی متفق علیه‌در جامع صحیح ترمذی كتب سته‌دن ایدیكه علو كعبنه شاهددر . شیخ عبدالله انصاریدن منقولدركه جامع ترمذی بنم عندمده كتب خمسه‌دن انفعدر . دیر ایدی مشارالیه ترمذی حضرتلرینك سن شریفلری یتمش سنه‌یه بالغ اولدقده ایكییوز یتمش طقوز تاریخنده وفات ایدوب ترمذده دفن اولنمشدر (رحمة الله علیه)

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی ابو رجا قتیبة بن سعیددن اودخی مالك بن انسدن اودخی ربیعة بن عبدالرحمندن اودخی حضرت انسدن روایت بیوردی

(نظم)

نظم

اوانس كه ابن مالك بو حدیثی سویلدی ★ راوی اندن واسطیله خوش روایت ایلدی
راویلردن هر بریسی عدلیله مشهور ایدی ★ ترمذی هم راویانم جمله‌سی ضابط دیدی
ترمذی حضرتلرینه اوقو یالم فاتحه ★ چون رسولدن سویلشدی خوش صفات مادحه
دیدی رائف انبیایه مدحله سویله كلام ★ چون شفاعت درقیامت بزه اولدی مرام

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه ﴿ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَبْعَةً ﴾ رسول اكرم حضرتلری اورته بویلی ایدی معلوم اوله‌كه ربعه معتدل القامه یعنی اورته بویلی دیمكدر لكن اعتدال قامت ایچون صاحب قامت اولان شخصه قیاس ایله حد معین واردر زیرا صاحب قامتك كندی قاریشی ایله یدی قاریش مقداری اولان قامته معتدل دیرلر اگر صاحب قامت مقدار مذكوردن زیاده اولور ایسه طویل و ناقص اولور ایسه قصیر اطلاق اولنور رسول اكرم حضرتلرینك قامتلری كندی شبرلریله یعنی قاریشلریله یدی شبر مقداری اولمغله ربعه اطلاقی صحیحدر معلوم اوله‌كه اعتدال قامت اول وقت ممدوح و مطبوع اولوركه تناسب اعضا ایله اوله زیرا نیچه اشخاص واردركه معتدل القامه اولوب لكن اعضاسی متناسب اولمامغله او شخصك اندامی طبع سلیمه ملایم اولماز رسول اكرم حضرتلرینك اندام دل آرالری متناسب و اعضالری متناسق واقع اولمغله اعتدال قامتلری بغایت دلنشین اولدیغی یقیناً ظاهردر ﴿ وَلَيْسَ بِالطَّوِيلِ ﴾ رسول اكرم حضرتلری زیاده اوزون دكل ایدی ﴿ وَلَا بِالْقَصِيرِ ﴾ رسول اكرم حضرتلری قصیر دخی دكل ایدی ﴿ حَسَنَ الْجِسْمِ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك جسم نظیفلری كوزل ایدی ﴿ وَكَانَ شَعْرُهُ لَيْسَ بِجَعْدٍ وَلَا بِسَبْطٍ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك موی سعادتلری قیوریجق و دوز اولمیوب ایكیسی مابیننده ایدی ﴿ أَسْمَرَ اللَّوْنِ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك لون شریفی اسمر ایدی معلوم اوله‌كه اسمردن مراد صرف بیاضی نفی و حمرت قلیله‌یی اثباتدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینك رنكی بر بیاض كیمسه‌كه هنوز حمامدن چیقمش اولوب كندوسنه قزللق عارض اولدیغی وقتده‌كی رنك كبیدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینك لون شریفی حمرتله مختلط نورانی بیاض ایدی ﴿ إِذَا مَشَى يَتَكَفَّأُ ﴾ رسول اكرم حضرتلری مشی ایلدكلری وقتده قداملرینه میل ایدرلر ایدی یعنی رسول اكرم حضرتلری بر یره كیدر ایكن بر مقدار اوكنه اكیلور ایدی

نظم

كلمدی هیچ بو جهانه بویله بر سروی بلند ★ رویی كل رنك یوق ایدی اكا كوزللكده مند
كل آچلمش كندوسنده داله بكزر نازنین ★ نور خدن پرتوندن رقصه كلمشدر زمین

کیدر ایکن اوکنـه هم مائل ایدی دائما ★ پك وقارلو دلپسنددر جمله اوخوشنما
کرتمامی آنده حسنك ظاهر اولسیدی قتی ★ اولمز ایدی ناظرینك آکه اصلا طاقتی
کل جمالی ناظرندن دفع ایدر روحدن غمی ★ دیدی رائف آچدی اصحاب انی مدحله فمی

معلوم اولسونکه جناب پیغمبر علیه السلام عالم وجوده تشریفلرندن مقدم السنهٔ ملائك وانبیاده وکتب منزله وصحایفده مکرراً مدح وثنا اولنغله ذات شریفلرینه محمد تسمیه اولندی زیرا لفظ شریف محمد چوق چوق ثنا وحمد ومدح اولنمش معناسنه‌در وحق تعالی عزاسمه جناب فخر عالمه بو اسم شریفی تسمیه بیوروب سموات وعرشی یراتدقده عرش اوزرینه (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیو یازدی وجنتی یراتدقده شجرهٔ طوبی اوزرینه وحور یلرك جبیننه وجنتك جمله غرف وسرایلری اوزرینه (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیو یازدی وحضرت آدم توبه ایدرکن یاربی محمد حرمتنه دیو تشفع ایتدکده حق سبحانه وتعالی سن محمدی نه دن بیلدك بیوردقده بنی توبادن خلق ایتدیکنده کوزم آچوب کوردمکه بتون سموات وعرش اوزرنده (لا اله الا الله محمد رسول الله) یازلمش اول زمان بیلدمکه محمد جمله دن مقبولدر دیدکده حق تعالی تصدیق ایدوب یا آدم محمد جمله دن معزز ومحترمدر وسنك اولادکدندر جمله انبیانك آخرنده تشریف عالم شهود ایدر سنی وسموات وعرش وجنتی وهمه مخلوقاتی انك حرمتنه یراتدم بیوردی . رسول اکرم حضرتلری حدیث قدسیسنده (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) بیوردی . معنای شریفی حبیبم سن اولمیه ایدك فلکلری یراتمز ایدم یعنی سنك حرمتنه یراتدم وحضرت آمنه‌یه رؤیاسنده جمله مخلوقاتك اولوسنی حامله‌سك طوغدقده اسم شریفنی محمد تسمیه ایله دیوب تنبیه اولندی

نظم

اول جناب کبریانك سودیکی ★ عالمینه بعث ایدوب کوندردیکی
حرمتنه ایتدی جهانی بناء ★ هپ جهانده انی ایده‌لر ثناء
حق یراتدی ذاتنی انك بلند ★ دو جهانده اولمادی آکه مند
اول محمد اسمنی قیلدی قرین ★ یعنی لفظهٔ جلاله مقترین
ایتدی اظهار اول حبیبك قدرنی ★ اسمی ایله بیله یازدی اسمنی

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیث شریفی حمید بن مسعدة البصریدن اودخی عبدالوهاب الثقفیدن اودخی حمید الطویلدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

(الحدیث الثالث)

(عَنْ اَبِي اِسْحَاقَ قَالَ سَمِعْتُ الْبَرَاءَ بْنَ عَازِبٍ يَقُولُ) اسحاقدن مرویدر بیوردیکه بن براء بن عازب صحابیدن ایشتدم بیورر ایدی (كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجِلاً) بو رجلا رانك فتحی وجیمك کسری ایله‌در . یعنی رسول اکرم حضرتلرینك شعر شریفلری یعنی مبارك بدننده اولان قیللری کرك باشنده اولان قیللری وکرك صقال شریفنده اولان قیللری قوبرجق

ایله دوز مابیننده ایدی (مَرْبُوعاً) رسول اکرم حضرتلری معتدل القامه ایدی . یعنی اورته بویلی ایدی (بَعِيدَ مَابَيْنَ الْمَنْكِبَيْنِ) رسول اکرم حضرتلرینك ایکی اوموزلرینك مابینی وسعتلی ایدی مبارك ایکی دوشلرینك مابینی وسعتلی واعتدال اوزره اولمسی علامت نجابت ونشانهٔ سیادتدر (عَظِيمَ الْجُمَّةِ) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك باشندن اوموزلرینه طوغری صارقش اولان وافر وکثیر شریف صاچلری (اِلَى شَحْمَةِ اُذُنَيْهِ) مبارك ایکی قولاغی یومشاغنه واصل ایدی . معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینك شعر مبارکلری بیاننده روایات مختلفه واقع اولمشدر . بر روایتده اذنلرینك نصفلرینه یعنی ایکی قولاغنك نصفلرینه واصل وبر روایتده اذنلرینه واصل وبر روایتده منکبلرینه واصل وبرروایتده کتفلرینه واصل دیو واقع اولدی . قاضی عیاض روایات مابینك توجیه ایدوب دیدیکه اختلافات مذکوره اوقاتك اختلافندندر . یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك شعر شریفلرینی قطع ایتمدیکی وقتده منکبلرینه واصل اولوردی قطع ایتدیکی وقتده کاه اذنلرینه وکاه نصف اذنلرینه وکاه شحمهٔ اذنلرینه واصل اولوردی . پس شعر مبارکلرینك طول وقصری بو اعتبار ایله‌در (عَلَيْهِ حُلَّةٌ حَمْرَاءُ) امام نووی بیوررکه حله البته ایکی ثوبدر اکثریا ازار وردادن اولور ابو عبیده‌دن منقولدرکه حله جنس واحددن ایکی ثوبدن اولور رسول اکرم حضرتلرینك اوزرنده قرمزی حله وار ایدی . معلوم اوله‌که امام شافعی قرمزی رنکلو ثوب کیمك جائزدر دیدی . امام اعظم لباس احمر منهیدر دیدی . وبو حدیث شریفده واقع اولان حلهٔ احمردن مراد یالك رنك قرمزی دکلدر بلکه قرمزی الاجه تعبیر اولنانلدر (مَارَأَيْتُ شَيْئاً قَطُّ اَحْسَنَ مِنْهُ) براء بن عازب رضی الله عنه بیوررکه بن رسول اکرم حضرتلرندن احسن برشی کورمدم یاخود رؤیتدن علم مراد اولور ایسه رسول اکرمدن احسن برشی بیلمدم یعنی رسول اکرم جمله بیلدیکم یا کوردیکم شیلردن احسندر براء بن عازب رسول اکرم حضرتلرینك جمال پرکمالنی بیان اثناسنده کندینك اول حضرته کمال ایمان وتمام اعتقاد وایقانك دخی اشعار ایدر . زیرا کلام مذکور کمال محبتندن نشئت ایدر براء بن عازب رضی الله تعالی عنهما حضرتلرینك سنی تمییز ودرجهٔ ادراك وعرفانه بالغ اولدیغی ساعتدن برو هرزمان دیده سنه رسول اکرمدن غیری برشی احسن کورنمامش اولدیغنی وبو حدیث شریفده اخبار واردر زیرا رسول اکرمدن حسنده زیاده مساوی کیمسه یوقدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری محبوب خدادر

نظم

موی انك اعتدالدر جهتی ★ نه قوبرجق ونه دوز ایدی قتی
آز قوبرجق ایدی انك صاچلری ★ اوموزینه واصل ایدی اوجلری
اورته بویلودن زیاده قامتی ★ آنی فائق اولمامشدر امتی
بین الاثنین طورمش اولسه قائما ★ بویی یوکسك کورینوردی دائما

منکبینی نه عجائب وسعتی ★ موی رأسی اذ نه واصل کثرتی
حله‌سی حمراء ایدی آنك بزی ★ دیدیلر یعنی الاجه قرمزی
اول حبیبك وجه پاکی نه‌کوزل ★ سودی آنی اول خدای لم یزل
حسن تامی ظاهر اولسیدی قتی ★ اولمز ایدی ناظرینك طاقتی
حسننه مرآت اولیدی بو جهان ★ نورشمس اولورایدی آنده نهان

رسول اکرم افندمزك حسن جماللری غایت زیاده اولدیغندن تماماً حسنی ظاهر اولمز ایدی ذکر سبقت ایتدیکی اوزره تماماً حسنی ظاهر اولسه‌ایدی اصحاب حضراتی انك جمالنه نظر ایتمکه طاقت کتوره‌مزلر ایدی

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی ابی اسحاقدن اودخی براء بن عاذبدن روایت بیوردی

نظم

حق انی ایتدی بلالردن امین ★ پربلا اولسه ایدی روی زمین
ایتدی کفار اکه دورلوجه اذا ★ کافرینه ایتدی تکریمز جزا
انی خوشنود ایتدی ربم هردمی ★ کیده‌ر یردی روح عالیدن غمی
ایتدی اظهار آکه غایت لطفنی ★ قیلدی حکمك هم مسلم اول غنی

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ﴾ بوکه‌جك حدیث شریفی امام محمد البخاری واسطه ایله حضرت علی کرم الله وجهه‌دن بزه‌روایت ایتدی مشارالیه بخاری حضرتلری امام المحدثیندر صاحب الصحیحدر کنیه‌سی ابو عبدالله‌در . معلوم اوله‌که علم اکر اب ابن ام بنت کلمه‌لرندن بریله مصدر اولورایسه یعنی علمك اولنده مذکور درت الفاظدن بری اولورایسه اکا کنیه دیرلر امام بخاری حضرتلرینه ابو عبدالله دینلدیکی کبی مذکور محمد بخاری حضرتلری یوز طقسان درت سنه‌سی شوالنك اوچنجی کونی صلوة جمعه‌دن صکره دنیایه تشریف بیوردی وایکی یوز اللی التی سنه‌سنك عیدفطری کیجه‌سی عشادن صکره عالم بقایه‌روح پرفتوحلری عروج بیوردی و(خرتنك) نام قریه‌ده وجود شریفلری مدفون اولدی وسنین عمرلری التمش اوچ سنه مقداری اولدی امام بخاری حضرتلرینك یوم وفاتنه کلنجه‌یه قدر خرتنك قریه‌سی غیر اسم ایله تسمیه اولنمشیدی . روز وفاتنده اهالیٔ سمرقند صلوة جنازه‌یه حاضر اولمق ایچون قریهٔ مذکوره بخارایه ایکی فرسخ مقداری اولدیغندن مشیه قدرتی اولمیان کرا ایله حمار طوتوب خلق غایت چوق اولمغله حمار وفا ایتمیوب برحمار ایکی کندی قیمتنجه کرایه بالغ اولدیغی جهتدن قریهٔ مزبوره‌یه خرتنك تسمیه ایتدیلر وامام بخاری حضرتلرینك بخارادن قریهٔ مذکوره‌یه نقلنه سبب بوایدیکه بخاری شاهی اولان خالد شاه مراد ایلدیکه امام بخاری حضرتلری هرکون سرای شاهه کلوب اولاد محترملرینه علم تعلیم ایلیه امام بخاری اجابت ایتمیوب شو وجهله جواب ویردیکه علم شریف ومحترم وعزیز اولمغله انی

ابواب نامه کوتوروب ذلیل وخور ایتمك بروجهله معقول دکلدر اکر اولادینك تحصیل کمالی مطلوبك ایسه کماله عار وتحصیل علمه حیا اولمز بهرروز سائر طلبهٔ علوم کبی ملازم عتبهٔ استاد اولسونلر دیدکده شاه مزبور نیچه کره آدملر ارسال ودعوت ایدوب بوشاکارلرینك اولادی همواره دولت سرای عزتده مقیم وسایه نشین ناز نعیم اولمغله استماع کلمات شریفلرینی اغیاردن خالی تنهایی راغب ومجلس مخصوصده تعلمه طالبلردر . بناءً علی ذلك دعوت ایدرز دیو خالد شاه امام حضرتلرینك سرای شاهه کلمکلکن تکرار ایتدی . حضرت امام دخی بعض خلقی تعلیمه تخصیص وبعضنی علم شریفدن محروم ایتمك لایق دکلدر دیوجواب بیوردقده خالد شاه منفعل اولوب حضرت امامی نفی ایتمکله قریهٔ مزبوره‌یه توجه وآنده اقامت نیتی ایله یوله روان اولدقده حضرت امامك قلبی منکسر اولدی . مرویدرکه مدت یسیره ایچنده غیرت حق ظهور ایدوب شاه واولادی واکثر اهالی مقهوراولدیلر . امام بخاری حضرتلری حضرت علیدن واسطه ایله روایت ایتدیکه ﴿ قَالَ ﴾ حضرت علی بیوردی ﴿ لَمْ يَكُنِ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالطَّوِيلِ وَلَا بِالْقَصِيرِ ﴾ نبی علیه السلام طویل وقصیر اولمدی یعنی اورته بویلی ایدی ﴿ شَثْنُ الْكَفَّيْنِ وَالْقَدَمَيْنِ ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك مبارك کفینی وقدمینی ضخم یعنی عظیم وبیوجك ایدی ترجمه‌سی مبارك اللری وایاقلری بیوك ایدی معلوم اوله‌که رجالده اللری وایاقلری بیوك اولمق ممدوح ونساده غیر ممدوحدر ﴿ ضَخْمُ الرَّأْسِ ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك رأس سعادتلری عظیم یعنی بیوك ایدی زیرا کشینك رأسی بیوك اولمق دماغنده‌اولان قوه‌لرك کمالنه دلیلدر ﴿ ضَخْمُ الْكَرَادِيسِ ﴾ کرادیس کردوسك جمعیدر کردوس کمیك باشی معناسنه‌در اوموز باشی ودیز قپاغی وبیلکاری کبی رسول اکرم حضرتلرینك مفصلده مجتمع اولان استخوانلری عظیم ایدی . یعنی مبارك اوموزلری ودیزلری وبیلکاری کمیکلو ایدی عظامك عظمتی علامت قوتدر

نظم

استخوان بدن پاك تمام ★ یعنی جسمنده اولان جمله عظام
هربری ایری ومردانه ایدی ★ صورت وسیرتی شاهانه ایدی
جمله اعضاء شریف نبوی ★ بربرندن ایدیلر تنده قوی
کوکب بختنی ایتمشدی بلند ★ فلکی اندن ایدن فائده‌مند

﴿ طَوِيلُ الْمَسْرُبَةِ ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك صدر سعادتی بیننده سرهٔ شریفنه‌دك شعر مبارکندن قضیب کبی شعر وارایدی . یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك کوکسی کثیر الشعر اولمیوب سعادتلو کوکسندن اشاغی کوبکنه دکین برانجه دکنك کبی قیللری واصل ایدی ﴿ اِذَا مَشَى تَكَفَّأَ تَكَفُّأً كَاَنَّمَا يَنْحَطُّ مِنْ صَبَبٍ ﴾ رسول اکرم حضرتلری مشی ایلدکاری وقتده قداملرینه میل ایدرلر ایدی کویا مکان عالیدن مکان پسته‌یه نزول ایدر کبی یعنی رسول

اكرم افندمز يوريديكى وقتده اوكنه اكيلر ايدى كويا يوكسك مكاندن اشاغى اينر كبى ﴿لم ار قبله ولابعده مثله﴾ حضرت على بيوررلركه رسول اكرمدن اول وقتده دخى صكره كى وقتده اكا مماثل كورمدم يعنى رسول اكرم حضرتلرى افراد انسانك جملهسندن احسندر زيرا محبوب رب العالمين در صلى الله تعالى عليه وسلم .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذى بوحديث شريفى امام بخاريدن اودخى ابو نعيمدن اودخى مسعوديدن اودخى عثمان بن مسلم بن هرزمدن اودخى نافع بن جبير بن مطعمدن اودخى على بن ابى طالب كرم الله وجههدن روايت بيوردى

﴿نظم﴾

اولمامشدى پك طويل انك قدى ★ اورته بويلودن زيادهجه ايدى
قدرى آنك بوجهانده پك جلى ★ هرضخامت آكه زينت اى اولى
بيوجكدر اول حبيبك اللرى ★ اكه بكزر ندكوزل اول پايلرى
هركه آكه حب بسياردر قتى ★ اولمز اندن جنت ايجره فرقتى

﴿الحديث الخامس﴾

﴿عن الحسن بن على رضى الله عنهما﴾ حسن بن على رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدر اخوان دينه معلوم اولهكه امام حسن رضى الله عنه رسول الله صلى الله عليه وسلم افندمزك حفيدى ايدى اهل جنت شابلرينك سيديدر كنيهسى ابو محمد لقبى تقى در هجرت نبويهنك اوچنجى سنهسى رمضان شريفك اواسطنده دنيايه تشريف بيوردى پدرلرى امام على كرم الله وجهه شهيد اولديغى ساعت قرق بيك مقدارى كمسنه كندودن بيعت ايتديلر هجرتدن قرق برسنه مرورندن صكره امور خلافتى معاويهيه تسليم ايدوب قرق بش تاريخنده ارتحال داربقا بيورديلر نسل كريملرى حسن بن حسن وزيد بن حسندن باقى ومنتشر اولدى رضى الله تعالى عنهم اجمعين ﴿قال﴾ امام حسن رضى الله عنه حضرتلرى بيورديلركه ﴿سألت خالى﴾ والدهم فاطمة الزهرا رضى الله عنها حضرتلرينك والدهسى بربرادرى اولان دائم هند بن ابى هالهدن سؤال ايتدم بوهنددن مراد رسول اكرم حضرتلرينك اوكى اوغلى اولان هند بن ابى هالهدركه والدهسى خديجة الكبرى رضى الله عنهمادر معلوم اولهكه خديجة الكبرى رضى الله عنهارسول اكرم حضرتلرينه جملهدن اول ايمان كتورديكى علما بيننده متفق عليهدر . رسول اكرم حضرتلرى يكرمى بش ياشنده وخديجهنك قرق تمام اولمشديكه بينلرنده عقد ازدواج واقع اولدى وهند مذكور رسول اكرم حضرتلرينك تربيتلرنده نشو ونما بولدى ورسول اكرمك ابراهيمدن غيرى ذكور واناث اولادى جملهسى خديجهدن اولدى نبى محترم افندمزك تحت نكاحنده يكرمى بش سنه قالوب سنين عمرى التمش بشه بالغ اولدقده مكهده نبوتك اوننجى سنهسنده دار بقايه ارتحال بيوروب جبل حجونده دفن اولندى رضى الله عنها ﴿وكان وصافا﴾ حضرت حسن بيورديلركه هند مذكور كماهو حقه رسول اكرم حضرتلرينك وصفنى عارف

اولدى . ايمدى حضرت امام رسول اكرم حضرتلرينك اوصافنى هنددن سؤال ايتديكه كنهيله بيان ايليه ﴿عن حلية رسول الله صلى الله عليه وسلم﴾ حليه حانك كسرى ولامك سكونيله هيئت وشكل معناسنهدر ايمدى هند مذكور رسول اكرمك شرف خدمتلريله مشرف اولديغندن ناشى لايقيله شمائل كريمهلرينه واقف واوصاف جليلهلرينى حقيقتيله ضابط اولمغله حضرت حسن اندن رسول اكرمك هيئت وشمائلنى سؤال ايلدى وسؤال ايتدم بيوردى ﴿وانا اشتهى ان يصف لى منها شيئا﴾ حضرت امام بيوررركه ابن ابى هالهنك رسول اكرمك بعض اوصاف جميلهلرينى وصف ايلهسن ايستر ايدم ﴿اتعلق به﴾ يعنى هند مزبورك حلية نبويهيى بيان ايلهسنى ايستر ايدمكه تااول وصفه تشبث ايدوب اووصفى خزينهٔ خيالمده حفظ وآنكله تخلق ايليم امام حسن رضى الله عنه حضرتلرينك رسول اكرم افندمزك داربقايى تشريف بيوردقلرندهسنى تمييز كامله بالغ اولمديغى جهتله حفظ اشكال وضبط صورته قادر اولمامغله كلام مذكورى تكلم بيورديلر والحاصل امام حسن رسول اكرم حضرتلرينك وصفنى كماهو حقه عارف اولان خالم هند بن ابى هالهدن بعض اوصاف جميلهٔ نبويهيى بيان ايلسن ايستر اولديغم حالده حضرت پيغمبرك حليه وشكل وهيئتندن سؤال ايلدمكه وصفنى خزينهٔ خيالمده حفظ ايليم بيوردى

﴿نظم﴾

حليهسنى كيم اوقور ايسه انك ★ صانكه كوردى وجه پاك حسنك
ايستريسهيوزى نورك كوره اول ★ حب انك قلبنه ايتمه حلول
آتش دوزخ اولور آكا حرام ★ ايدر اكرام ايله فردوسه خرام
فتنهٔ قبردن ايده انى جدا ★ يوم ميزانهدك امن ايده خدا
يوم حشر ايتميه عريان انى حق ★ اوله غفرانه حقك ملحق

﴿فقال﴾ هند بن ابى هاله بيوردى ﴿كان رسول الله صلى الله عليه وسلم فخما﴾ رسول اكرم حضرتلرى حد ذاتنده عظيم القدر ايدى ﴿مفخما﴾ رسول اكرم صدوربنى آدمده معظم وجمال پركمالنه نظر ايليان ناظرينك قلوبنده مفخم ايدى ﴿يتلألأ وجهه تلألؤ القمر ليلة البدر﴾ آيك برنجى وايكنجى كيجهسى طلوع ايدهنه هلال واون دردنجى كيجهسى طلوع ايدهنه بدر وسائر كيجهلرده طلوع ايدهنه قمر اطلاق اولنور يعنى رسول اكرمك وجه كريملرى غايت نورانى ولامع اولمغله ليلهٔ بدرده قمر لمعان ايدر كبى وجه سعادتلرى لمعان واشراق ايدر ايدى معلوم اولهكه رسول اكرم حضرتلرى احسن مخلوقات والطف كائنات اولوب هيچ برزمان عالمده اكا مماثل برموجود يوق ايكن چهرهٔ بى نظير وروى دلپذيرلرينى قمره تشبيه عادت شاعران اوزره مبنيدر ايمدى ابن ابى هالهنك تشبيه مزبوردن مقصودى وجه منير رسالتپناهينك حسن ولمعانى تعليم وتمثيل طريقيله سامعينك ذهنلرينه تفهيمدر .

﴿نظم﴾

لون رويى ناظرينه شوق ويرر ★ وجه پاكندن ضيا آلمش بدر
جبهه سنى ايتمشيدى نور لمس ★ وجه پاكك شعلهسى مثل شمس

ترلسه اول کل کلزار سرور ★ جوش ایدرظن اولنوروجهنده نور
دانهٔ در کبی روینده تری ★ خوشنما ایلر ایدی اول کهری
برك کل کبی انك روی نیکو ★ ترلدکجه اولور ایدی خوشبو

(اَطْوَلَ مِنَ الْمَرْبُوعِ) رسول اکرم حضرتلری اورته بویلودن اوزونجه ایدی (وَاَقْصَرَ مِنَ الْمُشَذَّبِ) غایت طویل اولوب لحمی آز اولان کمسنه‌یه مشذب دینور یعنی رسول اکرم حضرتلری زیاده طویل دکل ایدی (عَظِيمَ الْهَامَةِ) رسول اکرم حضرتلرینك رأس سعادتلری بیوکجه ایدی زیرا باشی بیوك اولانك دماغنده اولان قوتلری وعلم حفظك آلتلری وسعت بولور اول سببله باشی بیوجك کیمسه مقبول اولور سابقده اشارت اولندیغی کبی (رَجِلَ الشَّعْرِ) رسول اکرم حضرتلرینك شعر شریفلری قویرجق ایله دوز مابیننده ایدی (اِنِ انْفَرَقَتْ عَقِيقَتُهُ فَرَّقَهَا) بو مقامده عقیقه‌دن مراد باشنك صاچلریدر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك رأس شریفنده اولان شعر شریفلری بنفسه ایکی بلوك اولسه حالی اوزره ابقا ومبارك باشلرینك ایکی جانبنه ارسال ایدر ایدی واول متفرق اولان شعری جمعه تقیید ایتمزلر ایدی (وَاِلَّا) یعنی موی مبارکاری بنفسه متفرق وایکی بلوك اولمسه (فَلَا) بو صورتده شعر شریفلرینی تفریق وباشلرینك ایکی جانبنه ارسال ایتمیوب مجموع اولدیغی حال اوزره ترك ایدرلر ایدی (يُجَاوِزُ شَعْرُهُ شَحْمَةَ اُذُنَيْهِ اِذَا هُوَ وَفَّرَهُ) یعنی رسول اکرم حضرتلری مبارك صاچلرینی چوغالتدیغی وقت مبارك قولاغنك یمشاغنی تجاوز ایدر ایدی (اَزْهَرَ اللَّوْنِ) ابن حجر بیوررکه حمرت ایله مخلوط اولان بیاضه ازهر دیرلر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك رنك شریفلری قرمزیلق قارشمش بیاض ایدی (وَاسِعَ الْجَبِينِ) آلن دیدکاری موضعك صاغ وصول طرفنه جبین دینور یعنی رسول اکرم حضرتلرینك جبینی کشاده وطولاً وعرضاً ممتد وواسع ایدی یعنی مبارك آلنی وآلننك ایکی طرفی آچیق ایدی (اَزَجَّ الْحَوَاجِبِ) یای کبی اولوب کوزك اوجنه اوزایان قاشه کلام عربده ازج دیرلر حواجب حاجبك جمعیدر دخی حاجب فارسیده ابرو ترکیده قاش دیمکدر یعنی رسول اکرمك مبارك قاشلری یای کبی اولوب طرفی کوزك اوجنه اوزامش ایدی

نظم

نه کوزل ایدی رسولك قاشلری ★ اینجه اوزون ایدی انك اوجلری
کوسترشده اوهلال ایله شریك ★ ماه نو کبی طویل وباریك
چکسه پرکار ازل اکا مثال ★ قاشی پرکارینه بکزردی هلال
اول کوزل قاشلری محرابی انك ★ قبله کاهی ایدی هپ دنیانك
قاب قوسینی تذکرده عیان ★ عرض اول قاشی کمان ایدی همان
قاشلرین وصف ایده‌مز اهل مقال ★ صرف ایدرسه نقدر اینجه خیال

نیجه دفتلر اولنسیدی هر آن ★ لایقیله ایده‌مزلردی بیان
تیغ توحید ایدی ابروی رسول ★ کورونشده ایکی سیف مسلول

(سَوَابِغَ) سوابغ سابغك جمعیدر سابغ کامل وتام معناسنه‌در یعنی رسول اکرم حضرتلرینك ابرولری بغایت طویل ورقیق ومقوس وزیاده کامل وتام وبری برینه ملاقی اولمغه قریب ایدی (فِي غَيْرِ قَرَنٍ) ابرولری بری برینه متصل اولمغه قرن اطلاق اولنور یعنی رسول اکرم حضرتلرینك ابرولری چاتق دکل ایدی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك قاشلری حقنده صحیح اولان بوروایتدر امام معبد روایتنده رسول اکرم حضرتلرینك ابرولری بربرینه متصلدر دیدی توضیح بودرکه ظاهرا رسول اکرمك ابرولری بربرینه متصل کورینور ایدی لکن امعان نظر اولندقده ایکی ابرولری مابیننده براینجه ارالق کورینوردی والحاصل ایکی ابرولری بحسب الظاهر بری برینه متصل وبحسب الواقع غیر متصل ایدی .

قطعه

هند راوی بویله بونی سویلدی ★ ماه نو کبی آچیق قاشلی ایدی
ایکی ابرولرینك آره‌سی هم ★ سیم خالص کبی ایدی هردم

(بَيْنَهُمَا عِرْقٌ يُدِرُّهُ الْغَضَبُ) عرق عینك کسری ورانك سکونیله طمر معناسنه‌در یعنی رسول اکرم حضرتلرینك ایکی ابرولری بیننده بر طمر وار ایدیکه غضب اول طمری تحریك ایتدکده اول طمر میدانه چیقوب نمایان اولور ایدی غضب وقتنك غیریده کورینوب ظاهر دکل ایدی * دخی سیمای شریفنده انك * بیلنوردی غضبی اول شاهك * نور ایدی آینهٔ وجه نبی * ظاهر اولوردی رضا وغضبی * کندی نفسی ایچون اول پاك نسب * ایتمدی کیمسه‌یه عمرنده غضب * (اَقْنَى الْعِرْنِينِ) عرنین عینك کسریله ورانك سکونیله ونونك کسریله برونك اولی معناسنه‌در برونك اوست طرفی یوکسکجه اولور ایسه اقنی تعبیر اولنور یعنی رسول اکرم حضرتلرینك برونك قاشلری طرفی براز یوکسکجه واوستی اینجه ایدی .

قطعه

شول قدر خوب ایدی اول انف شریف ★ ایده‌مز اهل معارف تعریف
دائم ایلردی اودولتله مشام ★ قرب حق رایحه‌سن استشمام

(لَهُ نُورٌ يَعْلُوهُ) رسول اکرم حضرتلرینك انف شریفلری ایچون بر نور وار ایدیکه انفه عالی اولمشیدی (يَحْسَبُهُ مَنْ لَمْ يَتَأَمَّلْهُ اَشَمَّ) برونك قمشنك اورته‌سی یوکسك واوست طرفی دوز واوج طرفی الچقجه اولانه اشم دیرلر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك انف سعادتلرینه کما هو حقه نظر وتأمل ایتمدن وهلهٔ اولیده نظر ایدن کمسنه رسول اکرمی اشم ظن ایدر ایدی اما امعان نظردنصکره اقنی اولدقلرینه حکم ایدر ایدی بویله ظن اولنمسی رسول اکرم افندمزك قنی سنك حسنندن واول نورك عالی اولمسندن ایچوندر زیرا اول نورك انف اوزرینه عالی اولمسی انفنی

تفكردن منع ايدر ايدى (كَثُّ اللِّحْيَةِ) رسول اكرم حضرتلرينك صقال شريفلرى عظيم و بيوك ايدى (بيت) نه قورجق نه دراز ايدى قتى * اعتدال اوزره ايدى هرجهتى * (سَهْلُ الْخَدَّيْنِ) سهل دوز خدّ يناق معناسنه يعنى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك يناقلرى دوز ايدى مرتفع ويومرو دكل ايدى ۰

نظم

شول قدر خوب ايدى اول وجه جميل ★ عاشق حسن جماليدى جليل
عرض حسن ايتسه اومخدومى خليل ★ يوسفى اوكز ايدى اسرائيل
آفتاب خدّ والاى نبى ★ ماهتاب ايلر ايدى تيره شبى
لطفله اول ايلسه دفع نقاب ★ جرم خورشيدى اريدردى حجاب

(ضَلِيعَ الْفَمِ) فم تركجه آغز ديمكدركه فارسيده دهان ديرلر يعنى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك آغزلرى واسع وكنيش ايدى بوقول شريف رسول اكرم حضرتلرينك قوت فصاحت ووسعت بلاغتنه اشارتدر حتى رسول اكرم حضرتلرى مخارج حروفه اول مرتبه ده رعايت ايله تكلم بيوررلر ايديكه غير فصحانك قدرتندن خارج ايدى (مُفْلَجَ الْأَسْنَانِ) رسول اكرم حضرتلرينك مبارك اوك ديشلرى سيرجه وانجو كبى دانه دانه ايدى (دَقِيقَ الْمَسْرُبَةِ) رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كوكسندن سعادتلو كوبكنه قدر اينجه خط كبى قيللر وار ايدى (كَأَنَّ عُنُقَهُ جِيدُ دُمْيَةٍ فِى صَفَاءِ الْفِضَّةِ) عنق دخى جيد بوايكيسى بويون معناسنه درلر دميه دن مراد صورتدر تصويرجيلر برصورتى ياپدقلرى وقت اعضاسنه كلى اهتمام وحسن وبهاسنه صرف قدرت ايدرلر كذلك وصافلر حسن بليغ ايله توصيف وجمال اتم ايله تعريف مراد ايتسه لر اول شيئ صورت مصوره يه تشبيه ايدوب كمال حسننك بيان وتفهيم ايدرلر بومقامده دخى رسول اكرم حضرتلرينك عنق شريفلرينى جيد دميه يه تشبيهدن مقصود عنق مباركلرينك غايت اعتدال ونهايت حسن وجمال اوزره اولدقلرينى بياندر يعنى رسول اكرمك مبارك بويونلرى غايت حسن وجمالده تصويرجينك ياپديغى صورتك بوينى كبى ايدى وكموش كبى براق وصاف ايدى ۰

نظم

بوينى غايتده لطيف ايدى آنك ★ احسن العنق ايدى اودنيانك
لامع اولمشدى اوكردان كزين ★ شمع كافور سراپردهٔ دين

(مُعْتَدِلَ الْخَلْقِ) رسول اكرم حضرتلرينك جميع اعضاسى متناسب وجمله اجزاسى مطبوع ومحبوب ايدى (بَادِنٌ مُتَمَاسِكٌ) بادن كلام عربده ضخم دخى فارسيده بزرك وتركيده بيوك ديمكدر ضخامت كاه اعضا بيوك اولمقدن وكاه سميزلكدن اولور لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم افندمز سميزلك ايله وصف اولنمامشدر بومقامده بادندن مراد رسول اكرم حضرتلرينك

اعضاى شريفلرى بيوك ايدى تماسك اول كيمسه دركه بعض اعضاسى بعض اعضاسنى امساك ايدوب طوتمش اولمغله حد اعتدالدن اخراج ايتمامش اوله يعنى رسول اكرم حضرتلرينك وجود شريفلرنده اولان لحم شريفلرى صيقى اولوب صارقمش دكلدر حاصل كلام رسول اكرم حضرتلرى سميزلك ايله ضعيفلك بيننده ايدى (سَوَاءُ الْبَطْنِ وَالصَّدْرِ) رسول اكرم حضرتلرينك مبارك قارنى ايله كوكسى دوز ايدى يعنى مبارك قارنى كوكسى اوزرينه ومبارك كوكسى قارنى اوزرينه زائد دكل ايدى (عَرِيضَ الصَّدْرِ) رسول اكرم حضرتلرينك صدر سعادتلرى واسع واكلى ايدى ۰

نظم

خوش لسانك نيك سخندر ياشفيع المذنبين ★ سامعين حيران اولوردى آقيدر سكرلبك
هم زبانك هم كلامك سامعه سكركبى ★ كلمشدر بوجهانه بويله برنازك نبى
هند راوى صدرى واسعدر ديدى ★ كوكسى ايله قارنى آنك دوز ايدى

(بَعِيدَ مَابَيْنَ الْمَنْكِبَيْنِ) رسول اكرم حضرتلرينك ايكى اوموزلرينك مابينى وسعتلى ايدى (ضَخْمَ الْكَرَادِيسِ) رسول اكرم افندمزك مفصللر مجتمع اولان كميكلرى عظيم ايدى (أَنْوَرَ الْمُتَجَرَّدِ) رسول اكرم حضرتلرينك اعضاى سعادتلرى ثيابدن تجريد اولنديغى وقتده غايت نورلى ولامع ايدى (مَوْصُولُ مَابَيْنَ اللَّبَّةِ وَالسُّرَّةِ بِشَعْرٍ يَجْرِى كَالْخَطِّ) لبه لامك فتحى وبانك فتح وتشديديله سينه نك فوقنده اولان چقوره ديرلر رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كوكسلرينك اوست طرفنده كى چقور ايله كوبكى اراسنده كى قيللرى رقت وطولده خط كبى ممتد ايدى بومقامده بيان اولنان شعر رقيق المسربه كلامنك معناسيدر (عَارِىَ الثَّدْيَيْنِ وَالْبَطْنِ مِمَّا سِوَى ذٰلِكَ) يعنى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك ايكى ممه لرنده وقارننده كوكسندن كوبكلرينه وارنجه يه قدر خط كبى اوزامش اولان قيللردن غيرى قيل يوق ايدى ۰

نظم

شولقدر آق ايدى صدر كبير ★ انى صانوردى كورن بدر منير
دخى كوكسنده وقارننده انك ★ قيلى يوق ايدى اونازك بدنك
بوغيدى مسربه دن غيرى قيلى ★ ديديلر وصف ايدن اوصاف بدنى

(أَشْعَرَ الذِّرَاعَيْنِ وَالْمَنْكِبَيْنِ وَأَعَالِى الصَّدْرِ) ذراع مرفقدن اصابعه قدر اولان وتركيده قول دينلان عضودر منكب بازو وكورك كميكلرى جمع اولان موضعدركه فارسيده دوش وتركيده اوموز ديرلر اعالى اعلانك جمعيدر اعلا فوق معناسنه دركه صدر سينه ديمكدر يعنى رسول اكرم حضرتلرينك ذراعلرنده ومنكبلرنده وصدرينك اعلالرنده شعر كثير وار ايدى (طَوِيلَ الزَّنْدَيْنِ) بيلككك ايكى طرفنده اولان يومرو كميكلره زندين ديرلر رسول اكرم حضرتلرينك مبارك

بیلكلرنده بری ابهام و بری خنصره ملاسق اولان استخوانلری طویل ایدی ﴿رَحْبَ الرَّاحَة﴾ رحب واسع معناسنه‌در راحه ال آیه‌سی دیمكدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینك مبارك اللرینك آووجلری واسع ایدی وسعت راحه علامت سخادر ﴿شَثْنَ الْكَفَّيْنِ وَالْقَدَمَيْنِ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك مبارك اللرینك و ایاقلرینك پارمقلری قالین واللری وایاقلری بیوكجه ایدی ﴿سَائِلَ الْأَطْرَافِ﴾ سائل طویل معناسنه‌در اطرافدن مراد اصابعدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینك مبارك پارمقلری علی وجه الاعتدال اوزونجه ایدی ﴿أَوْقَالَ شَائِلَ الْأَطْرَاف﴾ امام حسن بیورركه ابن ابی هاله یاخود شائل الاطراف دیدی شائل ارتفاع اصابع معناسنه‌در والحاصل رسول اكرم حضرتلرینك كفینی وقدمینی وسائر اعضای نبویه‌لری اوزونجه وقالینجه ایدی دیمكدر •

نظم

هر بر انكشت همایونی انك ★ قلم صنعی ایدی مولانك
دست زیباسی انك انور ایدی ★ صنع قدرت اولدی اوشاهك یدی
نخل فردوسدی بالاسی مكر ★ سیمدن شاخلر ایدی پارمقلر
خامه‌وش هر بری موزون وطویل ★ میل مفتاحدر اولطف جلیل
بویله دیر صاحب احیای علوم ★ یانه وارسه اكر بر معصوم
اطفله اوخشاسه اول كان كرم ★ یعنی سلطان سلاطین امم
سائر اطفالك ایچنده اوصبی ★ حاصل ایلردی متاع ادبی
قوقوسندن بیلنوردی حسن حال ★ آكه ال سوردی رسول متعال
نیچه كون كیتمز ایدی رایحه‌سی ★ مسك كبی اولوردی انك نفسی

﴿خُمْصَانَ الْأَخْمَصَيْنِ﴾ زمینه باصدقده قدمدن یره طوقنمیان موضعه اخمص دیرلر خمص اخمص اولان قدمدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینك مبارك قدملرینك اسفلی زمیندن مرتفع یعنی مبارك ایاقلرینك التی یردن یوكسكجه ایدی ﴿مَسِيحَ الْقَدَمَيْنِ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك قدم شریفلرینك اوستی دوز اولوب اوزرلرنده كیرویاریق بیرتیق یوق ایدی ﴿يَنْبُو عَنْهُمَا الْمَاءُ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك پای سعادتلرینك اوستی زیاده دوز اولدیغندن صودوكسه طورمیوب هرطرفه جاری اولور ایدی شیخ جزری مسیح القدمك معناسی قدم مسعود نبویه‌نك لحمی خفیف ایدی دیمكدر بیوردی ﴿إِذَا زَالَ زَالَ قَلْعاً يَخْطُو تَكَفِّياً﴾ رسول اكرم حضرتلری حین مشیده مبارك قدملرینی زمیندن رفع قویله رفع ایدرلر ومطلوب اولان طرفه توجه ایدوب صاغ وصوللرینه میل ایتمیه‌رك برمقدار اوكلرینه میل بیوررلر ایدی ﴿وَيَمْشِي هَوْناً﴾ رسول اكرم حضرتلری قدملرینی زمینه ضرب ایتمیوب وقار وسكونت ایله تواضع اوزره مشی بیوررلر ایدی ﴿ذَرِيعَ الْمِشْيَةِ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك مشیلری سریع وخطوه‌لری اوزون

ایدی شو وجهله كه كویا زمین زیرپالرنده دوررولور ایدی یعنی رسول اكرم افندمزك یورویشلری چابوقجه وآدیملری اوزونجه اولمسیله برابر یورویشی وقار اوزره اولوب عجله ایله دكل ایدی ﴿إِذَا مَشَى كَأَنَّمَا يَنْحَطُّ مِنْ صَبَبٍ﴾ رسول اكرم حضرتلری مشی بیوردقلری وقت كویا مكان بلنددن نزول ایدر ایدی •

نظم

هم او سرمایهٔ فضل شرفك ★ سلف اشرافنه خیر الخلفك
دیدیلر وصف شریفنده بنه ★ یوریسه مائل اولوردی اوكنه
هم محدث دیدی او فخر كرام ★ نازلی سرعتله ایدر ایدی خرام
كلسه رفتاره قدم محترمی ★ كویا ارضی دورردی قدمی
یعنی یوكسكدن ایدركبی نزول ★ یوریسه نازله كلوردی رسول
نره‌یه كیتسه اوماه قرشی ★ تیز نازك ایدی انك كیدیشی
دیدی رائف یورویوشده اونبی ★ ارض یوكسكدن نزول ایدركبی

﴿وَإِذَا الْتَفَتَ الْتَفَتَ جَمِيعاً﴾ رسول اكرم حضرتلری برشیئه توجه ایلدكلرنده جمیع بدن وجمله اندام وتنلری ایله اقبال وتوجه ایدرلر ایدی •

نظم

دونوب اطرافنه قیلدقجه نظر ★ سجده ایلردی جمادات وشجر
برطرفه دونمش اولسه‌لر ایدی ★ هپ بدنله دونر ایدی ابدی
دونریسه اول نبی عالی جناب ★ صان دونردی زیرپایلری تراب

﴿خَافِضَ الطَّرْفِ﴾ خافض رافعك ضدیدر طرف عین معناسنه‌در یعنی رسول اكرم حضرتلری بلاسبب اطراف وجوانبه باقمز بلكه همیشه عالم غیبه مشغول اولوب اوكنه نظر ایدركبی ایدی ﴿نَظَرُهُ إِلَى الْأَرْضِ أَطْوَلُ مِنْ نَظَرِهِ إِلَى السَّمَاءِ﴾ رسول اكرم حضرتلرینك یریوزینه نظرلری سمایه نظرلرندن اكثر ایدی وروی زمینه نظرلری نهایت تواضع وزیاده خضوع وحضرت ذوالجلالدن غایت حیالرندن ایچون ایدی خفی اولمیه‌كه ابوداودك عبدالله بن سلامدن رسول اكرمك اكثر نظرلری جهت سمایه طوغری دیو تخریج ایتدیكی حدیث شریفدن مراد انتظار وحی واحكام شرعیه نزولنه انتظار وقتنده ایدی دیمكدر •

نظم

یریوزینه اكثر ایدی نظری ★ حق ایله وار ایدی انك بازری
ماسوی اللهه نظر قیلدی هم ★ هیچ عیننده دكلدی عالم
نه كوزل دیرلر ایدی چشم رسول ★ كحل نازك ایله مكحول ایدی اول

﴿جُلُّ نَظَرِهِ الْمُلَاحَظَةُ﴾ جل معظم معناسنه‌در ملاحظه كوز قویروغیله نظر ایلمكدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینك مباح اولان شیلره عالی نظرلری كوز اوجی ایله ایدی ﴿يَسُوقُ أَصْحَابَهُ﴾ رسول اكرم حضرتلری اصحابیله همراه اولدقده صحابهٔ كرامی حفظ وحمایت وضعفاسنه

رعایت وفقراسنه اعانت ایچون کندولری جمله‌سنك آردنجه یورلر ایدی ٠ معلوم اوله‌که امام دارمی اسناد صحیح ایله روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری بنم ظهرمی ملائکه ایچون ایدك دیو اصحابه تنبیه بیوردیلر ﴿ ویبدر من لقی بالسلام ﴾ رسول اکرم حضرتلری ملاقی اولدیغی کمسنه‌یه سلام ایله سبقت ایدر ایدی یعنی اول ملاقاتنده سلام ویرر ایدی زیرا بوایش عادت متواضعیندندر سلام ایله ابتداء کلام ایتدکارینك توجیهنده بعض علما بیوررلرکه سلام ابتداء سنت وجواب سلام فرض اولمغله فرضك ثوابی سنتك ثوابندن اکثر اولدیغنه بناءً رسول اکرم حضرتلری ثواب کثیره نائل اولمغه ملاقی اولدیغی کمسنه‌یی کندی نفسلرینه ترجیح ایتدکارندندر دیدیلر والحاصل ابتداء سلام سنت وردسلام فرض کفایه‌در دیدیلر ٠

نظم

شوقدر خوب ایدی اول وجه جمیل ★ عاشق حسن جمالیدی جلیل
حسننی عرض اینسه مخدوم خلیل ★ اوکزیدی یوسفنی اسرائیل

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی سفیان بن وکیعدن اودخی جمیع بن عمردن اودخی ابی هاله ولدندن وبنی تمیم قبیله‌سندن ابوعبدالله کنیه‌سیله معروف برذاتدن اودخی ابن ابی هاله‌دن اودخی حسن بن علی رضی الله عنهمادن روایت بیوردی

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن جابر بن سمرة قال رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم فی لیلة اضحیان وعلیه حلة حمراء ﴾ حضرت جابردن مرویدر بیوردیلرکه بن برمهتابلی کیجه‌ده سراج عالم صلی الله علیه وسلم افندمزی کوردم اوزرلرنده قرمزی‌وار ایدی حضرت جابرك قرمزی حله کیدیکنی بیان ایله مرادی کمال دقت وحفظینه تنبیهدر ﴿ فجعلت انظر الیه والی القمر فلهو عندی احسن من القمر ﴾ وجه منیر نبوی ایله قمردن هرقنغیسنده حسن دها زیاده اولدیغنه کسب وقوف ایتمکلکم ایچون برکره وجه جمیل رسول اللهه نظر ایلدم وبرکره دخی چهرهٔ قمره نظر ایدر اولدم والله بنم عندمده نبی محترم حضرتلرینك وجه سعادتلری قمردن دها زیاده کوزل ایدی

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی هناد بن سریدن اودخی عبثر بن قاسمدن اودخی اشعث بن سواردن اودخی ابی اسحاقدن اودخی جابر بن سمره رضی الله عنهدن روایت بیوردی

نظم

وصف ایدرکن حضرت پیغمبری ★ کبریانك سودیکی اول نیك تری
دیدی جابر کورمشیدم بن انی ★ بر قمرلی کیجه انك وجهنی
اوزرنده حله‌سی حمراء بزی ★ کیدیکی یعنی الاجه قرمزی
چوق نظرله بن قمر ایله اکا ★ فرق وتمییز کلدی اول کیجه بکا
چون نظر ایتدم رسوله اول کیجه ★ بیلدم آنی آیی فائقدی نیجه

اولدی ماهك حسنی عندمده عیان ★ اول رسوله یوق کوزللکده اویان
بولدی علم تاشو معنایه وصول ★ احسنیدی اوقمردن شو رسول
دیدی رائف بیك صلات اولسونکه آکه ★ هم دخی آلنه واصحابنه

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عن جابر بن عبدالله ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال عرض علی الانبیاء ﴾ جابر بن عبدالله رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر تحقیق رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بنم اوزریمه انبیاء علیهم السلام عرض اولندیلر یعنی لیلهٔ معراجده کوستریلدیلر اکثر اهل سیر رسول اکرم حضرتلری سمواته عروج ایتمزدن مقدم انبیاء عظام ایله بیت مقدسده جمع وآنلره امام اوله‌رق جماعتله نماز قیلدیلر بیوردیلر ﴿ فاذا موسی ضرب من الرجال کانه من رجال شنوءة ﴾ ناکاه اول کیجه موسی علیه السلامی کوردم رجال اراسنده ضعیفلك ایله سمیزلك بیننده متوسط ایدی کویا شنوءه رجالندندر شنوءه یمنده برقبیلهٔ معروفه‌نك اسمیدر بوقبیله‌یه منسوب اولنلر غایت نظیف ونسبلری طاهر وسیرت وحسن عمللری پسندیده وضعیفلك ایله سمیزلك بیننده متوسط اولدقلرندن حضرت پیغمبر موسی علیه السلامی بوقومه تشبیه بیوردی ﴿ ورأیت عیسی بن مریم علیه السلام فاذا اقرب من رأیت به شبها عروة بن مسعود ﴾ وبن اول کیجه عیسی بن مریم علیه السلامی کوردم بنم کوردیکم کیمسه‌لردن صورت جهتنده مسعود الشقفینك اوغلی عروه رضی الله عنه اکا پك زیاده بکزر وحضرت عروه اورته بویلی وحامدن چیقمش کبی قرمزی یوزلوجه ایدی ﴿ ورأیت ابراهیم علیه السلام فاذا اقرب من رأیت به شبها صاحبکم یعنی نفسه ﴾ وبن اول کیجه ابراهیم علیه السلامی کوردم بنم کوردیکم کیمسه‌لردن صورت جهتنده اکا زیاده بکزیان سزك صاحبکزدر حضرت پیغمبر صاحبکز ایله کندی ذات سعادتلرینی مراد بیوردی ﴿ ورأیت جبرائیل فاذا اقرب من رأیت به شبها دحیة ﴾ وبن جبرائیلی کوردم بنم کوردیکم کیمسه‌لردن اکا صورتده زیاده بکزیان دحیه‌در بیوردیلر معلوم اوله‌که دحیه حضرتلری بنی کلیب قبیله‌سندن وتحت الشجرده بیعت ایدنلردندر صحابی جلیل القدردر غزوهٔ بدرده بولنمیوب بعده وقوع بولان غزواتك جمله‌سنده حاضر وسلطان الانبیاء طرفندن هجرتك التنجی سنه‌سی ایلچیلك ایله قیصر رومه مرسل اولدی کمال حسن وجماله مالك اولدیغندن مدینه‌یه کلدکجه اهالی تماشایه چیقارلر ایدی وحضرت جبریل نبی علیه السلامه اکثریا حضرت دحیه‌نك صورتنه تمثل ایدوب کلوردی ٠ امام ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی ابراهیم علیه السلامك حضرت فخر عالمه مشابهتنی بیاندر

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی لیث بن سعیددن اودخی اسلم مکینك اوغلی ابوالزبیر محمددن اودخی جابر بن عبدالله انصاریدن روایت بیوردی ٠

نظم

تا نبینك اولدی معراج كیجه‌سی * چكمشیدی او كیجه نك نیچه‌سی
اول رسوله عرض اولندی انبیاء * هر بریسی عالمه ویردی ضیاء
دیدی موسی اولدی عندمده عیان * خوب شنوه اكه صورتده اویان
ذات عیسی خوش كورندیلر بكا * عروه بكزر اولدی ایدی پك اكا
هم خلیلی اول كیجه كوردم ایدی * صورتنده ذاتمه پك بكزه‌دی
جبرئیلی كورمشیدم بن بهی * دحیه اولمش اكا بكزر پك زهی
دیدی راوی انبیانك خاتمی * انبیائی وصفله آچدی فمی
چون یراتدی اول خدای لم یزل * انبیادن هر برینی پك كوزل

الحديث الثامن

(عَنْ سعيد الجُرَيْرِي قَالَ سَمِعْتُ ابا الطفيل يقول رَأَيْتُ النبي صلى الله عليه وسلم ومابقي على وَجْهِ الارضِ احد رآه غيري قُلْتُ صِفْهُ لي) سعيد الجريريدن مرويدركه بن ابو طفيل حضرتلرينك روی زمینده بندن غیری رسول اكرم حضرتلرینی كورنلردن بركیمسه قالمدی یاسعید خاتم المرسلین حضرتلرینك شمائل سعادت نبویه‌لرینی بندن صور دیدیكنی ایشیدوب اول رسول ملك متعال حضرتلرینی بكا كوردیكك كبی توصیف بیور دیدم (قال كان ابيض مليحاً مقصداً صلوات الله وسلامه عليه) ابو طفیل رضی الله عنه وصفه شروع ایدوب جسم سعادتلری بیاض ودلنشین وكمال درجه احسن وبوی زیبالری نه اوزون ونه قیصه وبدن مباركلری نه سمیز ونه ضعیف اولوب جمیع اعضای نبویه‌لری غایت معتدل وپراشقلی ایدی اللهك رحمت وسلامی اول نبی ذیشان اوزرینه اولسون بیوردیلر .

(سند حديث) امام ترمذی بو حدیث شریفی سفیان بن وكیع ایله محمد بن بشاردن بو ایكیسی یزید بن هاروندن او دخی سعید الجریریدن روایت بیوردی .

نظم

دكاریدی عامری سامع سعید * اولمشیدی عمر عامر پك مدید
دیدی عامر كورمشیدم ذاتنی * اول رسولك خوش جمال وجهنی
قالمدی هیچ ذات والایی كورن * غیر بندن اول جنابنه ایرن
اول سعیددیر وصفنی ایله جمیل * دوجهانده بوله‌سك اجر جلیل
باطفیل ایتدی انك خوش وصفنی * دیدی ابیض ایدی انك خوب تنی
اورته بویلو ایدی انك قامتی * اعتدال ایله ایدی هر جهتی
دیدی راوی جسم انك كلشنی * كل كبیدر رایحهٔ بدنی

الحديث التاسع

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ رسولُ الله صلى الله عليه وسلم افلج الثنيتين اذا تكلم رُؤِيَ كالنورِ يخرج مِن بينِ ثناياه صلى الله عليه وسلم) ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه رسول

كبريا حضرتلرینك ایكیسی اوستده وایكیسی آلتده اولان درت مبارك اوك دیشلری سیرجه وغایت براق اولدیغندن كلام بیوردقلری وقتده اول دیشلر انجولر كبی كورینوب ارالرندن نور ظاهر اولوردی صلی الله علیه وسلم .

(سند حديث) حضرت ترمذی بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمندن او دخی ابراهیم بن المنذردن او دخی عبد العزیز بن ثابتدن او دخی اسماعیل بن ابراهیمدن او دخی موسی بن عقبه‌دن او دخی كریبدن او دخی ابن عباس رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی

بو بابده ذكر اولنان احادیث شریفه‌یی بركیمسه تمامیله مطالعه ایدوب احادیث شریفه‌دن فهم اولنان شمائل شریفی خزینهٔ خیالنده حفظ ایتسه اجمل كائنات حضرتلرینك جسم منور سعادتنی كوز اوكنه كتیره‌بیلور وذات عالئ نبویلرینه محبتی مزداد اولوب رؤیاده مشاهده ایتمسنه باعث ورؤیاده كوردیكی شمائل محبوب كبریایه موافق اولوب اولمدیغنه واقف اولور .

خلاصهٔ احاديث

عین حیات دارین افندمز حضرتلری اورته بویلی وعندالعموم ممدوح اوله‌جق قدر بیوجك باشلی ایدی ولون لطیف بدنلری قرمزی‌یه مائل بیاض ومبارك برونلرینك ایكی قاشلرینك برلشدیكی طرفی غایت اعتدال اوزره یوكسكجه وچشم سعادتلری سیاه قاشلرینك اره‌سی آزارلق ومبارك صقاللری قیللری صیق واوموزلرینك اره‌سی واسع واوموز باشلری قالین وكوكسلری اكلی والری ایله ایاقلری قالینجه وصاچلری دوز ایله قوبرجق مابینده وكردنلری صاف وبراق اولوب هرهانكی طرفلرینه دونسه‌لر بتون بدن سعادتلریله دونرلر ویوررکن سرعتله كیدوب یوقوشدن اشاغی اینر كبی سیر وحركت ایدرلر ایدی صلی الله علیه وسلم

باب ثانى

(خاتم الانبیا افندمز حضرتلرینك مهر نبوتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در) رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز كتب سابقهٔ سماویه‌ده خاتم نبوت ایله توصیف واهل كتاب عندنده نبی آخر الزمان مهر نبوت ایله معروف اولدیغندن جسم سعادتلرنده مهر رسالت ظاهر اولدی .

الحديث الاول

(عَنِ السائبِ بْنِ يزيد يقول ذَهَبَتْ بي خالتي الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقالت يا رسول الله انَّ ابنَ اختي وَجِعٌ) سائب بن یزید رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلركه خاله‌م بنی آلوب حضور پیغمبره كتوردی ویا رسول الله همشیره زاده‌مك اغریسی واردر دیدی (فمسح رسول الله صلى الله عليه وسلم رأسي ودعالي بالبركة وتوضّأ فشربتُ مِنْ وَضوئه وقمتُ خلفَ ظهره فنظرتُ الى الخاتمِ بينَ كتفيه فاذا هو مثلُ زِرِّ الحَجَلَةِ) ایمدی رسول اكرم حضرتلری لطفا ید سعادتلریله

بنم باشمی صیغادی و بنم ایچون برکت ایله دعا بیوردی وابدست الدی درحال بندن الم زائل اولوب حضرت پیغمبرك ابدست صوینك باقیسندن ایچدم وادبه رعایت ایچون مبارك ارقه‌لری طرفنه طوروب مهر نبوته نظر ایلدم اول مهر نبوت او جسم مسعودك ایکی کورکاری بیننده ایدی ناکاه مهر نبوتی کوردم کوکی وکاین ایچون اولان آصوق دیدکاری شیئك دوکمه‌سی مقداری ایدی بجله حانك وجیمك فتحه‌لریله کاین ایچون قبه کبی برخانه‌درکه بزم دیارلرمزده جیبنلك تعبیر اولنور انك کومشدن یاخود ابریشمدن کلك یمورطه‌سی قدر دوکمه‌لری اولور اول جیبنلك دیدکاری قبه‌یی ثیاب وجهاز و پرده‌لر ایله تزیین ایدرلر یعنی سائب حضرتلری مهر نبوتك جرم ومقداربنی بیان بیوردی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن او دخی خاتم بن اسماعیلدن او دخی جعد بن عبدالرحمن‌دن اودخی سائب بن یزید حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

دیدی سائب بزلری کوره رسول ★ ایتمشیدك جانبنه تا وصول
سیم تنده بك لطافتلی ایدی ★ سکهٔ مهر نبوت وار ایدی
موضع خاتم ایسه تاظهرینك ★ صاغ یانه قریب ایدی انك
کنج عالم ایدی اومخدوم ملك ★ لاجرم کنج ایسه مختوم کرك
دیدیلر انی ایدنلر تعریف ★ بریبوك‌ایدی اول مهر شریف
جسم پاکنده اومهر ساده ★ عنبر خالص ایدی دنیاده
زیر دست ایتمشدی بار خدا ★ خاتم مهر سلیمانی اکا
واقعا ختم نبیین ایدی اول ★ کلدی چون مهر نبوتله رسول
کوس شرعنده اوشاهك سحری ★ کوم کوم اوتدی فلکك قبه‌لری

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ رَأَيْتُ الْخَاتَمَ بَيْنَ كَتِفَيْ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غُدَّةً حَمْرَاءَ مِثْلَ بَيْضَةِ الْحَمَامَةِ ﴾ جابر رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن رسول اکرم حضرتلرینك مبارك کتفینی بیننده مهر نبوتی کوردم کوکرجین یموطه‌سی قدر حمرته مائل بربك ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی سعید بن یعقوب الطالقانیدن او دخی ایوب بن جابردن او دخی سماك بن حربدن اودخی جابر بن سمره رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ رُمَيْثَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَوْ اَشَاءُ اَنْ اُقَبِّلَ الْخَاتَمَ الَّذِي بَيْنَ كَتِفَيْهِ مِنْ قُرْبِهِ لَفَعَلْتُ يَقُولُ لِسَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ يَوْمَ مَاتَ اهْتَزَّ لَهُ عَرْشُ الرَّحْمٰنِ ﴾ رمیثه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه بن رسول اکرم حضرتلرینه اول درجه قریب ایدمکه اکر مراد ایتسه‌دم غایت قریب اولدیغمدن کتفین سعادتلری اراسنده اولان مهر نبوتی اوپر ایدم لکن کمال مهابتندن

اوپه‌مدم اواثناده خاتم المرسلین حضرتلرینك سعد بن معاذ رضی الله عنه وفات ایتدیکی کون عرش الرحمن تتره‌دی دیو بیان بیوردیغی کلام لطافت انجامی ایشتدم .
مشار الیه سعد بن معاذ حضرتلری انصارك سیدیدر قبیله‌سی ایچنده امری نافذ اولدیغندن کندوسنك اسلامه کلمسی سببیله عموم عبد الاشهل قبیله‌سی اسلامه کلدیلر غزوهٔ بدرده حاضر وغزوهٔ احدده حضرت پیغمبرك خدمت باهر الشرفلرنده ایدی هجرتك بشنجی سنه‌سی ذی العقده‌سنده یوم خندقده اوق ایله مجروح اولوب بردرلو قانی طوردیرمق ممکن اوله‌مدیغندن برماه صکره وفات ایتدی و بقیعده دفن اولندی (رضی الله عنه)

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی ابو مصعب المدنیدن او دخی یوسف بن الماجشوندن او دخی پدرندن او دخی عاصم بن عمرو بن قتاده‌دن او دخی رمیثهٔ صحابیه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ اَبِي زَيْدٍ عَمْرِو بْنِ اَخْطَبَ الْاَنْصَارِيِّ قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا اَبَا زَيْدٍ اُدْنُ مِنِّي فَامْسَحْ ظَهْرِي فَمَسَحْتُ ظَهْرَهُ فَوَقَعَتْ اَصَابِعِي عَلَى الْخَاتَمِ ﴾ ابو زید عمرو بن اخطب الانصاری رضی الله عنه‌دن مرویدر بیوردیلرکه صاحب الشریعة والمعجزات افندمز حضرتلری بنم درونمده مهر نبوتی مشاهده ایتمك ارزوسی اولدیغنی کشف ایدوب یا ابا زید بکا قریب اول وارقه‌می الکله مسح ایله بن دخی امرلرینه امتثالاً یانلرینه کیدوب ظهر سعادتلرینی مسح ایلدم اتفاقا پارمقلرم خاتم نبوت اوزرینه تصادف ایتدی ﴿ قُلْتُ وَمَا الْخَاتَمُ قَالَ شَعَرَاتٌ مُجْتَمِعَاتٌ ﴾ ابازیددن روایت ایدن علبا دیرکه خاتم لفظنی ایشدیکمده یا ابازید خاتم نبوت نصل شیدر دیدم مقام جوابده مهر نبوتك اطرافنده بربرینه یقین لطیف قیللر وار ایدی بیوردی .
معلوم اولسونکه بو قصه‌ده رسول اکرم حضرتلری ابازیده کمال عنایت والتفات بیوردیلر زیرا حضرت پیغمبر ابازیدی شو قربت سنیه‌یه تخصیص ایله بو مرتبهٔ علیه ایله مشرف قیلدی وید سعادتلرینی ابو زیدك یوزینه وضع ومسح ایدرك ﴿ اَللّٰهُمَّ جَمِّلْهُ ﴾ دیو دعا بیوردی بناءً علیه مشار الیه حضرتلری یوز یکرمی سنه معمر اولوب رأس ولحیه‌لرنده انجق بر قاچ قیل آغارمشیدی .
حضرت ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی خاتم نبوتك اطرافنده بری برینه یقین شعرات مجتمعهٔ شریفه اولدیغنی بیاندر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن او دخی ابوعاصم ضحاکدن او دخی عزرة بن ثابتدن وعزره علباء بن احمردن او دخی ابو زید عمرو بن اخطب الانصاری رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی .

الحدیث الخامس

(قال عبد الله بن بریدة سمعت ابی بریدة یقول جاء سلمان الفارسی الی رسول الله صلی الله علیه وسلم حین قدم المدینة بمائدة علیها رطب فوضعها بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال یا سلمان ماهذا فقال صدقة علیك وعلی اصحابك فقال ارفعها فانا لا نأكل الصدقة) عبد الله بن بریده حضرتلری بیوردیلركه پدرم بریده‌دن ایشتدم دیر ایدیكه خاتم برج رسالت مدینه‌یه سیر وهجرت بیوردیغی وقت سلمان الفارسی حضور سعادته اوزرینه تازه خرما قونلمش برسفره كتوروب پیشگاه حضرت پیغمبره وضع ایلدكده نبی ذیشان حضرتلرینك یا سلمان بونه‌در دیو سعادتله ایلدكلری سؤاله حضرت سلمانك جواب اوله‌رق بوكتوردیكم سزه واصحابكزه صدقه‌در دیمسی اوزرینه یا سلمان بو صدقه‌یی قالدیرز زیرا بزلر معاشر انبیایز صدقه اكل ایتمیز بیوردیلر .

نظم

اول رسوله كلدی سلمان فارسی ★ نیل فیضك آكه كلمك چاره‌سی
هم كتوردی خوب رطبله مائده ★ كوشترش اولسون رسوله فائده
فارسی‌یه دیر نبی عالی قدر ★ پیشكاهمه كتوردیكك نه‌در
فارسی دیر بوكلان خوش نفقه ★ سزلره اولسون كتوردم صدقه
سن كتوروب ایله بوبله املك ★ انبیایز صدقه اولمز یمك
رفعه امر اولدی نبیمزدن همان ★ فارسی الدی طعامك اول زمان

(قال فرفعها فجاء الغد بمثله فوضعه بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال ماهذا یا سلمان فقال هدیة لك فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لاصحابه ابسطوا ثم نظر الی الخاتم علی ظهر رسول الله صلی الله علیه وسلم فآمن به) راوی حدیث بریده بیوردیكه حضرت سلمان شرفصدور ایدن امر نبوی‌یه امتثالا حضور سعادتدن مائده‌یی قالدیروب ایرتسی كونی او مائده مثللو برسفره عرض ایلدكده افضل الانبیاء افندمزك یا سلمان بوكتوردیكك نه‌در سؤالنه جواب اوله‌رق یا رسول الله سزه هدیه‌در دیدیكنده رسول اكرم حضرتلری كلان شیئك ذات سامیلرینه مخصوص اولمسی توهمنی دفع ایچون اصحاب كرامه بنم ایله برابر اكل ایتمكه بوریكز سفره‌یه یقین اولكز بیوردیلر صكره سلمان فارسی رسول اكرم حضرتلرینك ظهر سعادتلرنده اولان مهر نبوته نظر ایدوب مشاهده ایتدكده حق نبی اولدیغنی بیلوب شرف اسلام ایله مشرف اولدی چونكه حضرت سلمان بروسه‌ده بر پیر روشن ضمیره خیلی مدت خدمت ایدوب اول پیر وفاتنه قریب یا سلمان آگاه اول‌كه بوكوندنصكره دین عیسانك حكمی بتدی زیرا انجیل شریف وكتب متقدمه‌ده مسطوردركه سید عالم صلی الله علیه وسلم مكهٔ مكرمه‌ده مبعوث اولوب براز مدتدنصكره طاشلری سیاه وساحه‌سنده غایت اوزون بویلی خرمالر اولان بر موضعه هجرت ایدر واول خاتم المرسلین حضرتلرینك اوچ علامتی اولوب اولا صدقه قبول ایتمز وثانیا

هدیه قبول ایدر وثالثا كتفینی بیننده خاتم نبوت واردر یا سلمان اگر سعادت دارینی كسب ایتمك ایسترایسك بنم وفاتمدنصكره بورالرده طورمیوب اول سید الثقلینك اولدیغی محل شریفه كیدوب كندینی اصحاب كرامی زمره‌سنه الحاق ایتدیره‌سك بیوردیغندن حضرت سلمان اول پیرك وفاتندن صكره برقافله‌یه قاتیله‌رق دیار عرب جانبنه روان اولدی ایدی ولكن قافله اهالیسی بونی كتیروب وادی القریده اسیرمز دیه‌رك بر یهودی‌یه فروخت ایتدیلر واول یهودینك بنی قریظه‌دن عم زاده‌سی كلوب حضرت سلمانی اشترا ایله مدینهٔ منوره جانبنه كتوردی ایمدی حضرت سلمان رسول اكرم افندمزك اورایه كلدیكنی ایشیدوب همان حضور سعادته كله‌رك بواوچ علامتی مشاهده ایتدكده بلاتردد نبی آخر الزمان اولدیغنی تصدیق ایلدی .

نظم

بعده سلمان كتوردی برخوان ★ خوب نبیك طوردی یاننده اوآن
دیر نبیمزه كتوردك سن بزه ★ دیدی سلمان خوش هدیه بو سزه
آلشیدی اول هدیه‌یی رسول ★ ایلدیلر بیله اصحابله قبول
ایتدی سلمان مهر نبی‌یه نظر ★ بیلدی آنی انجیل وتورات یارار
كوردی سلمان اول نبوت مهرنی ★ ایتدی تصدیق حق نبی اولدیغنی
یعنی سلمان اوچ علاماتی كورور ★ اولدی انك قلبنی ایمان بورور

(وكان للیهود فاشتراه رسول الله صلی الله علیه وسلم بكذا وكذا درهما علی ان یغرس لهم نخیلا فیعمل سلمان فیه حتی یطعم فغرس رسول الله صلی الله علیه وسلم النخل الا نخلة واحدة غرسها عمر رضی الله عنه فحملت النخل من عامها ولم تحمل نخلة) حضرت سلمان بر یهودینك كوله‌سی اولدیغندن جناب پیغمبر شوقدر درهم یعنی قرق قیه كومش ویرمك واوچیوز عدد خرما فدانی دیكمك ومیوه ویرنجه‌یه قدر حضرت سلمان اول فدانلره خدمت ایتمك اوزره حضرت سلمانی اشترا ایلدیلر ایمدی رسول اكرم حضرتلری ید اعجاز نبویه‌لریله خرما فدانلرینی دیكدی لكن ایچلرندن بردانه‌سنی حضرت عمر الفاروق غرس ایلدی نبی ذیشان حضرتلرینك دیكدكلری فدانلر او سنه میوه ویردیلر فقط میانلرنده برفدان خرما ویرمدی .

(فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم ما شأن هذه فقال عمر رضی الله عنه یا رسول الله انا غرستها فنزعها رسول الله صلی الله علیه وسلم فغرسها فحملت من عامها) ایمدی رسول اكرم حضرتلری شو فدانك حالی ندركه میوه ویرممش بیوروب حضرت عمر یا رسول الله اول میوه ویرمیان فدانی بن دیكدم اكا سزك ید باهر الیمنت سعادتكز واصل اولمدی دیدكده حضرت پیغمبر اول فدانی اخراج ایدوب دست مباركلریله دیكدكلرندن اول سنه اودخی میوه ویردی .

رسول كبریا حضرتلرینك ید سعادتلریله دیكدكلری فدانلرك اول سنه‌ده میوه ویرملری بر معجزهٔ جلیله واو فدانلر ایله برابر حضرت عمرك غرس ایلدیكی فدانك میوه بخش اولمدیغندن آنی دخی سوكه‌رك دست نبویه‌لریله دیكدكلرنده انك دخی اول سنه میوه ویرمسی كذلك بر معجزهٔ عجیبه‌در .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی ابو عماردن اودخی پدری حسیندن اودخی عبدالله بن بریده‌دن روایت بیوردی .

﴿الحديث السادس﴾

(عن ابى نضرة قال سألت ابا سعيد الخدرى عن خاتم رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى خاتم النبوة فقال كان فى ظهره بضعة ناشزة) ابى نضره‌دن مرویدر دیدیلرکه بنی ابو سعید خدریدن خاتم المرسلین حضرتلرینک مهر نبوتلرینک کیفیتندن سؤال ایلدم مشار الیه خاتم نبوت اول سرور انبیانک مبارک ارقه‌لرنده یومرولانمش کل قدر برقطعه ایدی بیوردیلر .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی ابو هاشم بشر بن الرضاعدن اودخی ابو عقیل بشر دورقیدن اودخی ابی نضره‌دن روایت بیوردی .

﴿الحديث السابع﴾

(عن عبدالله بن سرجس قال اتيت رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو فى اناس من اصحابه فدرت هكذا من خلفه فعرف الذى اريد فالقى الرداء عن ظهره فرأيت موضع الخاتم على كتفيه مثل الجمع حولها خيلان كأنها ثآليل) عبدالله بن سرجس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن حضور سعادته کلدم حالبوکه حضرت پیغمبر اصحابدن برجماعتک ایچنده اوتورمشلر ایدی حضور سعادتده تبدیل محل ایله خاتم الانبیا حضرتلرینک ظهر شریفلری جانبنه کیتدم حضرت پیغمبر نور نبوتله درونمده مهر نبوتی مشاهده ایتمک آرزوسی اولدیغنی کشف بیوروب ظهر سعادتلرندن ردایی براقدیلر ایمدی بن خاتم نبوتی کوردم اول مهر نبوت خاتم المرسلین حضرتلرینک مبارک آرقه‌سی اوزرنده هیئتده یومروق کبی ایدی هرنقدر مقدارده یومروق کبی یوق ایسه‌ده یعنی خاتم نبوت جلد سعادت ایله مساوی اولمیوب مرتفع ایدی واول خاتم نبوتک اطرافنده اینجولر کبی بکلر وار ایدی (فرجعت حتى استقبلته فقلت غفر الله لك يا رسول الله فقال ولك) ایمدی ظهر سعادتدن رجوع ایدوب مواجههٔ رسول اللهه کله‌رک یا رسول الله حق سبحانه وتعالی سنک امتنی مغفرت ایتسون دیدم رسول اکرم حضرتلری دخی یا عبدالله الله تعالی خصوصیله سنی مغفرت ایتسون بیوردیلر (فقال القوم استغفر لك رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال نعم ولكم ثم تلا هذه الآية واستغفر لذنبك وللمؤمنين والمؤمنات) راوی حدیث عاصم دیدیکه عبدالله بن سرجس حضرتلری بو حدیث شریفی اخبار ایدوب خاتم الانبیاء افندمزک کندی حقنده استغفار بیوردیغنی افاده ایتدکده حضورنده اولنلر حضرت عبداللهک نه مرتبه سعادته نائل اولدیغنی فهم ایتدکلرندن غبطه ایدوب یا عبدالله رسول الله سنک ایچون

استغفار ایتدی دیدکلرنده حضرت عبدالله اوت نبی محترم حضرتلری بنم وسزک ایچون استغفار ایتدی بیوردقدنصکره (واستغفر لذنبك وللمؤمنين والمؤمنات) آیت کریمه‌سنی اوقویه‌رق مجلسنده اولنلری تبشیر بیوردیلر امام بیهقی بیوررکه رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریفلرنده وجه سعادتلرنده تغیر کورلمدیکندن اصحاب کرام آخرته رحلت بیوروب بیورمدیغنده شبهه‌یه دوشدیلر بناءً علیه اسما بنت عمیس ظهر سعادته دستنی ادخال ایدوب خاتم نبوتی بولمدیغنده خاتم الانبیا افندمز آخرتی تشریف بیورمشلر زیرا خاتم نبوت اخذ ورفع اولنمش بیوردی .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی احمد بن المقدامدن اودخی حماد بن زیددن اودخی عاصم الاحولدن اودخی عبدالله بن سرجسدن روایت بیوردی .

نظم

ظهر سعادتده ایدی خاتمی * مهری کورن شاد اولوردی هردمی
خاتمنده وار خدانک کرمی * انی رائی طانیدیلر املی
خاتمنده بکلری انجو کبی * نائل اولدی آکا عالی حق نبی
اول نبینک خاتمی خوش مرتفع * ایلر ایدی شبهه‌یی اندن رفع
خاتمی ایلر کتابلر هپ ذکر * انک ایله اوله نبوت فکر

باب ثالث

(سرور کائنات علیه اطیب التحیات افندمزک شعر سعادتلری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانینده‌در)

﴿الحديث الاول﴾

(عن انس بن مالك قال كان شعر رسول الله صلى الله عليه وسلم الى نصف اذنيه) انس بن مالک رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه منبع حسن وجمال افندمز حضرتلرینک رأس سعادتلرنده اولان شعر شریفلری مبارک قولاقلرینک نصفلرینه منتهی ایدی .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بو حدیثی علی بن حجردن اودخی اسماعیل بن ابراهیمدن اودخی حمید بن طویلدن اودخی انس بن مالک حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿الحديث الثانى﴾

(عن عائشة رضى الله عنها قالت كنت اغتسل انا ورسول الله صلى الله عليه وسلم من اناء واحد وكان له شعر فوق الجمة ودون الوفرة) حضرت عائشه رضی الله عنها حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن وفخر عالم برقابدن غسل ایدر ایدک حالبوکه رسول اکرم حضرتلرینک رأس شریفلرنده موی عنبر بویلری مبارک اوموزلرینه واصل اولمامش ایسه‌ده مبارک قولاقلری یومشاغنی تجاوز ایتمش یعنی کردان کزینلرینک نصفنه واصل اولمش ایدی .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بو حديثی هناد بن سريدن و هناد عبدالرحمن بن ابی الزنادن اودخی فقهای سبعه نك بری اولان هشامدن اودخی پدری عروه‌دن و جناب عروه عائشه رضی الله عنهادن روايت بيوردی .

﴿الحديث الثالث﴾

﴿عن البراء بن عازب قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم مربوعا بعيد ما بين المنكبين وكانت جمته تضرب شحمة اذنيه﴾ براء بن عازب رضی الله عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسالتمآب افندمز اورته بويلی ايدی ورأس سعادتلرنده اولان شعر شريفلری مبارك قولاقلرينك يومشاغنی دوكر ايدی .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حديث شريفی ابوجعفر الاصم احمد بن منيعدن اودخی ابوقطندن اودخی شعبه‌دن اودخی ابواسحاقدن اودخی براء بن عازبدن روايت بيوردی .

﴿الحديث الرابع﴾

﴿عن قتادة قال قلت لانس كيف كان شعر رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لم يكن بالجعد ولا بالسبط كان يبلغ شعره شحمة اذنيه﴾ قتاده حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه بن انس بن مالك رضی الله عنهدن سيدالثقلين حضرتلرينك رأس سعادتلرنده اولان شعر شريفلرينك كيفيتندن سؤال ايلدم مشار اليه حضرتلری جناب پيغمبرك موی سعادتلری قيورجق وابريشم كبی دوز اولميوب ايكيسی ماببننده ومبارك قولاقلری يومشاغنه رسيده ايدی بيورديلر .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بو حديث شريفی محمد بن بشاردن اودخی وهب بن جريردن اودخی پدری جرير بن حازمدن اودخی تابعی جليل القدر قتاده‌دن روايت بيوردی .

﴿نظم﴾

باقدی راوی اونبينك بوزينه * شعری انك واصل ايدی اذنه
موی عنبر بويلرينك كثرتی * دائمدر موی‌له خوش نزهتی
ديدی راوی صاچلرينك حاللری * ازقويرجق دوز دكلدی قيللری
رأس عاليده بولنان موی خوش * رؤيتنده نه كوزل نازك طوروش
بعض كره موی اولوردی دراز * كاهی آنی قطع ايدرديلر براز

﴿الحديث الخامس﴾

﴿عن ام هانئ بنت ابی طالب قالت قدم رسول الله صلى الله عليه وسلم مكة قدمة وله اربع غدائر﴾ حضرت علی كرم الله وجهه‌نك همشيره‌سی امهانی رضی الله عنهادن مرويدركه نبی ذيشان حضرتلری بركره مكه‌يی تشريف بيوردقلرنده درت زلفلری وار ايدی بيوردی * غدائر غديره‌نك جمعيدر غديره زلف ديمكدر .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حديثی محمد بن يحيادن اودخی سفيان بن عيينه‌دن اودخی ابن ابی نجيحدن اودخی امام مجاهددن اودخی امهانی بنت ابی طالبدن روايت بيوردی .

﴿الحديث السادس﴾

﴿عن ابن عباس ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يسدل شعره وكان المشركون يفرقون رؤسهم وكان اهل الكتاب يسدلون رؤسهم وكان يحب موافقة اهل الكتاب فيما لم يؤمر فيه بشئ ثم فرق رسول الله صلى الله عليه وسلم رأسه﴾

﴿مآل حديث﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه اوثانه طاپان مشركين صاچلرينی ايكی بلوك ايدوب نصفنی صاغه ونصفنی صوله قويوويردكلری واهل كتاب صاچلرينی آلنلری اوزرينه صاليويردكلری اجلدن حضرت پيغمبر عادت مشركيندن احترازو اهل كتاب بيننده انبيادن قلان غير منسوخ عادتلره محبت ايدرك شعر شريفلرينی آلنی اوزرينه صاليويررلردی ولكن صكره عادتلرينی تبديل ايدرك شعر شريفلرينی رأس سعادتلرينك ايكی جانبنه صاليويروب مبارك آلنی اوزرنده صاچ ابقا اتمديلر ميرك شاهك قولنه كوره نبی محترم حضرتلرينك بو ايكی طرفه صاچلرينی صاليويرمك عادتنه بدألری وحی ايله‌در چونكه بو عادتی ترك اتمديلر بناءً عليه اكثر علما سنت شريف بودر ديديلر امام نووی سدل وفرق جائزدر بيوردی .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حديثی سويد بن نصردن اودخی عبدالله بن المباركدن اودخی يونس بن يزيددن اودخی زهريدن اودخی عبيدالله بن عبدالله‌دن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روايت بيوردی .

﴿باب رابع﴾

﴿اجمل الانبيا افندمزك ترجلری حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانند‌ه‌در﴾

(ترجل) صاچ وصقال طرامغه وتزيين وتحسين اتمكه ديرلر

﴿الحديث الاول﴾

﴿عن عائشة قالت كنت ارجل رأس رسول الله صلى الله عليه وسلم وانا حائض﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرويدركه بن حائض اولديغم حالده رسول اكرم حضرتلرينك رأس سعادتلرينك صاچلرينی طرار ايدم بيوردی بو حديث شريفدن مستفاد اولديكه بركيمسه محرمنه باشنی طراتمق جائزدر اول محرم كرك ابدستلی اولسون كرك اولمسون رسالتمآب افندمز امته وسعت ايچون حضرت عائشه‌يه رأس سعادتلرينی طراتمسيله جوازينه اشارت بيوردی . حديث كنديسندن روايت اولنان حضرت عائشه رضی الله عنها ابو بكر الصديق رضی الله عنه

حضرتلرینك كریمه‌لریدر رسول الله علیه السلامك اوچنجی زوجهٔ منكوحهٔ عفیفه‌لریدر واسم مادرلری ام دومان بنت عامر بن عزیم بن عبدشمسدركه حضرت فخر عالم عالم رؤیاده جناب عائشـه رضی الله عنهایی كوروب سـؤال ایتدكارنده سزك دنیا و آخرتده منكوحهٔ محضهٔ مستوره‌كزدر دیدیلر بناءً علیه چوق كچمیوب نبوتدنصكره هجرتڭ مقدمجه حضرت عائشه‌یی التی یاشنده ایكن مكه‌ده ذات سامیلرینه عقد بیوردیلر و هجرتدنصكره مدینه‌ده زفاف بیوردیلر بعده ایكی سنه وبر قاچ ماه مرورنده خلوت بیوردیلر اول وقتده حضرت عایشه رضی الله عنها طقوز یاشنده ایدیلر بوتقدیرجه عقد ایله خلوت مابینی اوچ سنه مقداری زماندر ومشار الیها حضرتلری محمد علیه السلام ایله برابر طقوز سـنه و بش ماه معمر اولوب رسالتمآب افندمز حضرتلری آخرته ارتحال بیوردیلر واندن صكره الی آخر العمر غیر براحدك تحت نكاحنه داخل اولمدیلر وارتحال نبی علیه السلامده اون سكز یاشنی بش ماه كچمشیدی وزوجات طاهرات ایچنده حضرت عایشـه‌دن زیاده عالمه وصالحه وعابده وفقیهه وزاهده وعارفه وشـاعره یوغیدی انكچون اصحاب كرام رضی الله عنهمك برمشكلی اولدقده حضرت عائشـه رضی الله عنهایه سئوال ایدوب جواب صحیح الورلردی وحضرت عائشه‌نك جناب حبیب كردكار علیه الصلوة والسـلامدن روایت ایلدكاری بیك ایكی یوز اون حدیث شریفدن یوز یتمش درت حدیثده ابوعبدالله محمد بن اسماعیل البخاری ایله ابوالحسین مسلم بن الحجاج القشری حضرتلری متفقلردر وامام بخاری یالكز اللی درت حدیث وامام مسلم دخی یالكز التمش سكز حدیث روایت ایتمشلردر باقیسی سائر جوامعده‌در صحابه و تابعیندن ایكی یوز مقداری كسنه حضرت عائشه‌دن احادیث شریفه روایت ایلمشلردر و حضرت عایشه ایله حضرت خدیجه رضی الله عنهما سائر مخدرات سراپردهٔ رسول اللهدن عزیزه وشریفه وفاضله اولمغله مشار الیهما حضرتلرینی سائر ازواج مطهرات اوزرینه ترجیح وتفضیل ایدرلر ایدی اما حضرت پیغمبرك دختر پاكیزه‌لری حضرت فاطمة الزهرا رضی الله عنها وجوهله عایشـه وخدیجه حضراتندن فضلی زیاده ایدی زیرا حضرت آدم علیه السلام جنتدن روی ارضه هبوط وحضرت حوادن جدا اولوب سنین متطاوله زار وزار آغلامشلر ایدی وجنت قپوسنده محمد علیه الصلوة والسلام وچهاریار باصفا وحسن وحسین وفاطمة الزهرا رضی الله عنهم حضراتنك اسامئ شریفه‌لرینی كوروب حفظ ایتمش وحضرت آدمك توبه‌سـنك قبولی برواسـطه‌یه محتاج اولمق مقتضای ارادهٔ الهیه‌دن بولنمش اولدیغندن ذكر اولنان اسامئ سامیه حضرت آدمك كوكلنه الهام طریقیله القا بیورلمغله دركاه جناب عزتدن بونلر ایله استشفاع ایدوب تیر نیازی هدف اجابته رسیده اولمغله توبه‌سی مقبول اولدقدنصكره حضرت حوا ایله جمع اولدیلر بوندن منفهم اولدیكه حضرت فاطمة الزهرا رضی الله عنها جمیع مؤمنات ومسلماتك سیده‌سیدر بعدها عائشه وخدیجه حضرتلریدر بوایكیسندن صكره سـائر منكوحهٔ علیهٔ جناب پیغمبریدر و بونلردنصكره حضرت مریمدر بعدها حضرت آسیه‌در صكره حضرت سـاره‌در صكره حضرت هاجر وصكره حضرت زلیخا ورابعه‌در

رضی الله تعالی عنهن اجمعین وقتاكه حضرت عائشه‌نك سن شریفلری تقریبا اللی بشه واردقده هجرت نبویه‌نك اللی یدنجی سنه‌سی شهر رمضان شریفك اون یدنجی صالی كونی مدینه‌ده وداع عالم فانی ایتدیلر ابوهریره رضی الله عنه نمازین قیلوب جسد پاكیزه‌لرینی امر ووصیتلری اوزره بقیعه دفن ایتدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی اسحاق بن موسی الانصاریدن اودخی معندن اودخی مالك بن انس‌دن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدری عروه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

اوترجل صاچلرینی طرامق ★ هم صقالی اولدی تزیین ویومق
عائشه ایتدی ترجلدن كلام ★ اكا اولسون نیجه نیجه بیك سلام
اول نبی‌یه ایلر ایدی احترام ★ احترامله جنته ایتدی خرام
وار ایدی قدری جهانده هم انك ★ دامنی پاك ایدی بك اول سلطانك
دیر نبی‌یی بن ترجل ایلدم ★ همدخی حال حیضده بن ایدم
دیدی رائف بیلهلم بز بویلجه ★ عائشه‌نك قدری اولدی بك یوجه

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُكْثِرُ دَهْنَ رَأْسِهِ وَتَسْرِيحَ لِحْيَتِهِ ﴾

انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه اطیب كائنات علیه اكمل التحیات افندمز مبارك صاچلرینی چوق كره یاغلارلر ولحیهٔ سعادتلرینی اكثریت اوزره طرارلردی ابن جوزینك وفاء اسمیله مسمی اولان كتابنده حضرت انسدن روایت ایتدیكنه كوره رسول اكرم حضرتلرینك اویودقلری محله مسواك وابدست صویی و صقال طراغی قونور ایدی كه اویاندقلری وقت مسواكی استعمالدنصكره آبدست الوب بعده طراغی استعمال ایدرلر ایدی خطیب بغدادی حضرت عائشه‌دن روایت ایتدیكه رسول اكرم حضرتلری حضر وسفرده یعنی محل اقامتنده مقیم ومسافرت ایدوب یولجی ایكن عند نبویه‌لرندن (آینه) (سرمه‌دان) (طراق) (خلال) (مسواك) بوبش شیئی اكسیك ایتمزلر وابوهلال روایتنده لحیهٔ سعادتلرینی طرادقدنصكره آینه‌یه نظر ایدوب ﴿ اللّهم كما حسّنت خَلْقِي فحسّن خُلُقِي ﴾ دعاسنی اوقورلر ایدی ﴿ وَيُكْثِرُ الْقِنَاعَ ﴾ قافك كسری ایله قنـاع اول دلبند دركه تری محافظه ایچون باشـه عمامه‌نك التنه قویارلر یعنی رسـول اكرم حضرتلری مبارك صاچلرینه یاغ سوردكدنصكره عمامهٔ سـعادتلرینی یاغ اثرندن حفظ ایچون عمامهٔ شریفه‌لری التنه چوق كره دلبند وضع ایدوب یاغ اثری شعر شریفلرندن زائل اولدقده اول دلبندی اخراج بیوررلر ایدی طبع شریفلرینك كمال لطـافت ونظافتندن ایچون مثلا بزم بلده‌لریمزده اصحاب طبیعتدن اولان نظیف كسـنه‌لرك سنت نبویه‌یه رعایت ایدوب ایام حاره‌ده باشنده اولان تری دفع ایچون قاوغك التنه دلبند قویدقلری كبی ﴿ حَتَّى كَانَ ثَوْبُهُ ثَوْبَ زَيَّاتٍ ﴾ اول غایته قدر یاغلارلر ایدیكه رأس سعادتلرینه قویدقلری دلبند یاغجینك لباسی

کبی اولور ایدی یعنی عطر یاغجی عطر یاغی شیشه‌لرینی صاردیغی دلبند عطرك تأثیرندن نصل اولور ایسه اول قناع شریفی دخی اویله اولور ایدی حضرت انسك بو حدیث شریفدن مرادی رسول اکرم حضرتلری رأسلرینی یاغلدقده قناع وضعیله عمامهٔ سعادتلری یاغ اثرندن محفوظ اولدیغنی افاده وجسم مسعودلریله کسوهٔ شریفلری کمال نظافتده اولدیغنی بیاندر معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینك طوری مطبوع ولباس سعادتلری غایت پاك ایدی حتی ثوبی کیرلی برکسه کوروب شو آدم اثوابنی یقایه‌جق شی بولمدیمی بیوردیلر وهرکسه اثوابنك پاك اولمسنه سعی ایتملریله امر بیوررلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی یوسف بن عیسی‌دن او دخی وکیعدن او دخی ربیعدن اودخی یزید بن اباندن او دخی انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿ نظم ﴾

کثرتیله یاغلدی باشنك رسول * لحیهٔ پاکك طرارلر ایدی اول
پاك قناعله بغلریدی باشنی * چون نظافت ایله قیلر ایشنی
پك معطر ثوب زیاتی کبی * ایلریدی ثوبنی عالی نبی
یاغ زیتون ایله باشلر یاغلنور * اوزرینه پاکچه دلبند باغلنور
خوب تمیز خوش عطرله یاغلدی * اوزرینه عالی دلبند باغلدی
تا عمامه کورمیه یاغدن کدر * انی دلبند اولدی یاغدن حفظ ایدر
بویله بونی ایشلیه عاقل کشی * سنته ایده تطبیق هر ایشی
دیدی رائف شو قناع بربز اولور * ترلی ایکن اول قناع باشه قونور

﴿ نظم دیکر ﴾

حسن خلق مصطفی‌نك اولمشیدی برکمال * سن الٰهی قدرتکله آکه ویردك خوب جمال
مثل عنبر اوفدانك قوقیور تنده کلی * وار لسانده طلاقت اول خدانك بلبلی
جسم پاکی اول حبیبك بو جهانده پك لطیف * کسوه‌سی هم خوش نزاکت اوزره ایدی نظیف
خیر بله صرف ایدریدی شاه مردان همتی * هر سوزنده مؤمنینه وار ایدی حکمت فنی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ اِنْ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيُحِبُّ التَّيَمُّنَ فِى طُهُورِهِ اِذَا تَطَهَّرَ وَفِى تَرَجُّلِهِ اِذَا تَرَجَّلَ وَفِى اِنْتِعَالِهِ اِذَا انْتَعَلَ ﴾ حضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلر که رسول اکرم حضرتلری ابدست المق وغسل ایتمك ومبارك صاچ وصقاللرینی طرامق وقدم شریفلرینه پاپوش کیمك مراد ایتدکاری وقت صاغ الیله وصاغ ایاغیله وصاغ جانبیله ابتدا ایتمکه پك محبت ایدرلر ایدی یعنی رسول اکرم حضرتلری ابدستده وغسلده وصاچ وصقال طرامقده وپاپوش کیمکده صاغندن باشلاردی بو حدیث شریفده اوچ شیء ذکر اولندی بری اعماله متعلق که آبدست وغسلدر ایکنجی زینته متعلق که صاچ وصقال طرایوب یاغلامقدر اوچنجی تلبسه متعلق که پاپوش کیمکدر بو اوچ شیئی ذکردن مراد بودرکه اشیاء حسنه‌نك

کلیسنده کرك عبادات وکرك عادات صاغ ایله بدأ سنتدر فقط صول ال استبرا واستنجا وسومکرمك وبونك امثالی شیلرده استعمال اولنور مسجددن خروجده وخلایه دخولده وایاغندن مست وپاپوش وطون وامثالنی چیقارمقده صول ایاغیله ابتدا لازمدر امام نووی بیوردیکه قاعدهٔ شرع نبوی شو وجهله درکه تکریم وتزیین قبیلندن اولان اشیاده صاغ الیله ابتداء وبونلرك خلافنده صول الیله ابتداء مستحبدر ینه امام نووی بیوردیکه علماء اهل سنت اتفاق ایتدیلرکه برکیمسه ابدستنه صول جانبندن باشلاسه کرچه ابدستی صحیح اولور ایسه ده فضیلتدن محروم اولور

﴿ نظم ﴾

مؤمنینك ام صدیقه بزه * دیر رسولدن بر خبر ویرم مزه
اول رسولك حب بسیار دوقتی * صاغ ایله اول ایشلیه هر طاعتی
هر ایشیکه اورسول زینت بله * بدأ ایدردی اوایشه اول صاغ ایله
هر فعل که انده زینت اولمدی * آکه صول جانب ایله بدأ ایلدی
چون وضوءده ایتدی بدئی صاغ ایله * هم غسلده ایتدی انکله بیله
خوب تمیز لحیهٔ پاکك طرار * صاغ الیله ایلدی بدنه قرار
بر وقتده چیقسه مسجددن کری * صول ایاغك ایلر ایدی ایلری

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی هناددن او دخی ابو الاحوصدن او دخی اشعث بن ابی الشعثادن اودخی پدرندن اودخی مسروقدن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مُغَفَّلٍ قَالَ نَهَى رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ التَّرَجُّلِ اِلَّا غِبًّا ﴾ عبد الله بن مغفل رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری هر وقتده صاچ وصقال طرایوب یاغلامقدن نهی بیوردی یعنی نبی ذیشان حضرتلری جمیع وقتده مداومتله صاچ وصقال طرایوب یاغلامقدن نهی بیوردی لکن بعض کره صاچ وصقال طرایوب یاغلامقدن نهی بیورمدی .

﴿ نظم ﴾

خوب تمیز بعض صاچنی طرار * پك دوامدن ایلر ایدیلر فرار
اولمز ایدی چون ترجلدن نهی * ایلشدی چوق دوامدن اول نهی

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی یحیی بن سعیددن اودخی هشام بن حساندن اودخی حسن بصریدن اودخی عبد الله بن مغفل رضی الله عنه دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مُغَفَّلٍ قَالَ اِنَّ النَّبِىَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَرَجَّلُ غِبًّا ﴾ عبد الله بن مغفل رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری موی عنبر

بویلرینی کاه کاه طرایوب یاغلارلر ایدی امام نسائی حمید بن عبدالرحمندن روایت ایتدیکی اوزره جناب حمید دیدیکه رسول اکرم حضرتلری ایله چوق وقت صحبت ایتمش برذاته راست کلدم نبی ذیشان حضرتلری بزی هرکون صقال طرامقدن نهی ایتدی بیوردی بعض محققین دیدیلرکه هرکون مداومتدن نهی ایتدکاری تکلف تزیین وهوای نفسه متابعتدن حذردر زیرا صقال طرامق یاغ سورنمك ووجودینی کیرلی شیلردن پاك ایتمك مؤمنیندن بربرلرینه کراهت حاصل اولمسون مقصدینه مبتنی ونظافت اسلامك شاننددن اولدیغی ایچوندر یوخسه مجرد تزیین ایچون دکلدر بناء علیه حضرت پیغمبر هروقت ترجلدن نهی ایدوب بعض وقتده ترجلدن نهی بیورمدی

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی حسن بن عرفه‌دن اودخی عبد السلامدن اودخی یزید بن ابی خالددن اودخی ابی العلاء الاودیدن اودخی حمید بن عبدالرحمندن اودخی عبدالله بن مغفل اسمنده برصحابیدن روایت بیوردی .

نظم

اول رسولك وصفنی ایدن قوله ★ جنت ایچره کیتمکه بریول اوله
ذات پاکی بکزدرسه کیم کله ★ حور وغلمان ذوقنی ایده بیله
دیدی رائف ایت نبینك وصفنی ★ عفونی ایتمك دیلرسن حق سنی
کیم سورسه اورسولی جان ایله ★ اوله جنت ایچره انکله بیله
اورسوله اتباعك تام کرك ★ اولوریسه خوش شفاعتلر دیلك
اونبیی ذکر ایدر ایسه نلك ★ جنت ایچره دفع اولور روحدن غمك

نظم دیکر

باب رابعده ترجل ذکر اولور ★ اول نبینك حالی میدانه کلور
عائشه‌دن چون روایت وارایدی ★ اونیز خوش ترجل ایلدی
حضرتندن هرنه ایتدیسه بیان ★ امتینه اولدی ظاهر وعیان
بو مقامده اولدی اکمال کلام ★ باب رابع هم دخی بولدی ختام

باب خامس

﴿ حبیب خدای علام علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینك شیبی حقنده وارد ﴾
﴿ اولان احادیث شریفه‌یی محتویدر ﴾

شیب دخی شیبة مصدرلردر معنالری باشده وصقالنده وسائر بدننده اولان قیللرك بیاض اولمقلغیدر

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ قُلْتُ لِاَنَسِ بْنِ مَالِكٍ هَلْ خَضَبَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم ﴾ تابعیندن مشهور قتاده حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسالتمآب افندمز قنه ایله صاچك وصقالك بویادیلرمی دیو حضرت انسدن سؤال ایتدم ﴿ قَالَ لَا لَمْ یَبْلُغْ ذٰلِكَ اِنَّمَا كَانَ شَیْئاً فِی صُدْغَیْهِ ﴾ حضرت انس جواب اوله‌رق بیوردیلرکه نبی عالیجناب افندمز صاچ وصقالنی قنه ایله بویامدیلر زیرا محبوب کبریا افندمزك صاچ وصقاللرینك بیاض اولمسی قنه ایله بویامه مرتبه‌سنه

واصل اولمدی همان انجق شعر نبویه‌لرینك بیاضی صقال باشلرنده آزشی یعنی برقاچ شعر شریف ایدی امام بخاری روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك بیاض شعرلری صقال باشلرنده وچکه‌سنده ایدی مسلم حضرت انسدن روایت ایتدیکه آغارمش شعر نبی محترم حضرتلرینك صقال باشلرنده وچکه‌سی اوستنده ومبارك رأس سعادتنده ایدی وحضرت انسدن دیکر روایتده رسول اکرم حضرتلرینك بیاض اولمش موی عنبر بویلرینك مجموعی یکرمی عدده بالغ اولمامش ایدی ﴿ وَلٰكِنْ اَبُو بَكْرٍ رضی الله تعالی عنه خَضَبَ بِالْحِنَّاءِ وَالْكَتَمِ ﴾ حضرت انس لکن صدیق اکبر حضرتلری صاچ وصقاللرینی قنه وکتم ایله بویارلر ایدی بیوردی کتم یمندن کلور مرسین یپراغنه بکزر برنباتدر انکله قنه بربرینه قاریشدیریلوب صاچ وصقاله سورلسه بیاض اولان شعرلر قرال اولور اکر یالکز قنه سورلسه بیاض شعر قرمزی اولور حضرت عمر الفاروق رضی الله تعالی عنه یالکز قنه ایله خضاب ایدر ایدی اما سیاه ایله صاچ وصقال بویامق ممنوعدر .

نظم

دیدیلر شیب صاچلرك آق اولمسی ★ هم خضب اولدی انی بویامسی
ذات والای نبیز ابدی ★ پاك قناله صاچلرك بویامدی
چون نبیز اوقراره وارمدی ★ بویامق شیبنه واصل اولمدی
یعنی صاچك ایضی پك از ایدی ★ راوی بونی بوبلجه خوش سویلدی
چونکه ویردی تکری اکه خوب جمال ★ التمش اوچده اولدی عمری برکمال
حضرت صدیق صقالنی بویار ★ هم قنایی صاچنه اولدی قویار
دیدی رائف یاغار بختیار ★ ایلدیلر اول قنایی اختیار

معلوم اولسونکه حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنهك اسمی عبدالله در ابو بکر کنیه‌سیدر پدرلرینك اسمی عثماندر کنیه‌سی ابو قحافه‌در وحضرت صدیقك برلقبی عتیقدر عتیق تسمیه‌سنك سببی بودرکه برکون حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم مبارك یوزینه نظر ایدوب ﴿ هذا عتیق الله من النار ﴾ بیوردیلر یعنی اللهك ناردن آزادلی قولیدر دیمك اولور پس بولقب ایله شهرت بولدی وبرلقبلری دخی صدیقدر زیاده اینانیجی دیمك اولور رسول اکرم صلی الله علیه وسلمی دعوای نبوتده ودعوت اسلامده وامر معراجده واخبار معادده بغیر تردد تصدیق ایدوب اینادیغی ایچون صدیق دیو لقب بیوردیلر صحابه‌دن منقولدرکه حضرت ابوبکر رضی الله تعالی عنهك ایمانی سمادن نازل اولمش وحیه شبیه ایدی زیرا زمان جاهلیتده حضرت صدیق شامده تجارت ایتمکده ایکن بر واقعه کوروب بحیرا نام بر راهبه واقعه‌یی عرض ایتدکده راهب نه طرفدنسین وقنغی قبیله‌دنسین دیو ایلدیکی سؤاله صدیق اکبردن مکه قومندن وقریش قبیله‌سندنم جوابنی الدقده تبشیر ایدوب قومندن یقینده براولو پیغمبر ظهور ایدر حیاتنده وزیری وآخرته تشریف بیوردقدنصکره خلیفه‌سی اولسه‌ك کرك واول دخی آخر زمان پیغمبری اولسه کرك دیو تعبیر ایتمش وحضرت صدیق بوسری صدرنده کیزلمش ایدی اولزمانکه حضرت حبیب خدا علیه اکمل التحایا افندمز دعوت اسلامه شروع بیوردیلر حضرت

ابوبکر رضی الله تعالی عنه یا محمد بو دعوایی ایدیورسك بوكا شاهدك وارمی دیدی حضرت پیغمبر یا ابا بکر شام طرفنده کوردیکك رؤیا سکا شاهد یتزمی دیو جواب ویردکارنده قطعا تردد ایتمیوب ﴿ اشهد ان لا اله الا الله واشهد انك محمدا رسول الله ﴾ دیوب رسول اکرم حضرتلریله معانقه ایدرك مبارك ایکی کوزلرینك اراسنی تقبیل ایتدی نقل اولندیکه سلطان الرسل افندمز فرمان خدا ایله مکه‌دن هجرت ایتمك استیوب بنم ایله بو یولده کیم همراه اولور وجان و باش کیم قور بیوردقلرنده حضرت ابوبکر رضی الله تعالی عنه جمله‌یه تقدم ایدوب آتام وآنام ومال وجانم جمله‌سی سنك یولنه فدا اولسون یارسول الله بو خدمته بن قوللری قبول ایله دیو التجا وتضرع ایلمسی اوزرینه حضرت فخر عالم قبول بیوروب کیجه‌لین برلکده سیر ایلدیلر حضرت صدیق رسول الله صلی الله علیه وسلمی محافظه ایدوب کاه اردینه وکاه اوکنه وکاه صاغنه چکردی وکاه نبی ذیشان حضرتلرینی اوموزینه الوب اعداء ایز المسون ایچون کندی ایاغی پارمقلرینك اوزرینه باصار ایدی و بو اثناده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه یا ابا بکر نه اضطراب چکرسین کندی نفسك ایچونمی قورقارسین جواب ویردیکه حاشا که ابوبکر بو یولده کندی جانن قایره ولکن یارسول الله سنك مبارك جسدندن برقیله خلل کلمدن بنم کبی بیڭ باشی دوشمك اهوندر حضرت فخر عالم ﴿ لاتحزن ان الله معنا ﴾ بیوردیلر وقتا که غاره کلدیلر ابوبکر رضی الله عنه یارسول الله صبر ایدك اول غاره بن قوللری کیرسون ناکاه سباع وهوامدن اکر موذی وار ایسه ضرری ابوبکر کورسك دیدکده حضرت پیغمبر اذن ویروب مشار الیه حضرتلری غاره کیردیلر و کوردیلرکه بر غار کنج غموم ومأوای ذات السموم مدر حیات وعقارب بی شمار ایسه ده حضرت صدیق کوردکلرنده هر بری تارمار اولوب ثقبلرینه کیردیلر ایمدی حضرت صدیق مبارك جبه‌سین پاره پاره ایدوب اول دلیکاری طوتدی لکن بردلیکه پارچه یتمیوب آچیق قالدیغندن انی مبارك ایاغیله طوتمق مراد ایدرك حضرت فخر عالمی کوتوروب تا صباح اولنجه‌یه قدر ایاغین اول دلیکه طوتدی چون صباح اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز صدیق اکبرك اوکنده جبه‌سنی کوره‌مینجه یا ابابکر هانی جبه‌ك نه اولدی دیو سؤال بیوروب حضرت صدیقدن یارسول الله یولنده جبه‌یی پاره پاره ایدوب عقارب ومار دلیکارینی طوتدم جوابنی الدقلرنده مبارك یدنبویه‌لرینی قالدیروب ﴿ اللهم اجعل ابابکر معی فی درجتی یوم القیمة ﴾ دیو دعا ایلدیلر او اثناده نبی محترم حضرتلری حضرت ابوبکرك وجهنده تغیر کوروب سؤال ایتدیلر قضیه‌یی تقریر ایدوب جمله دلیکاری طوتدم فقط بردلیکه جبه پاره‌سی وفا ایتمیوب اکا ایاغم طیقه‌مشیدم برقاچ ساعتدرکه برافعی کلوب ایاغمی صوقار وقورقارمکه ایاغمی کیدرسه‌م کلور چیقار وسن ذات لطیفه برضرری اولور دیدکده حضرت پیغمبر ﴿ خل بینه وبینی ﴾ بیوروب ایاغین دلیکدن کیدردکده همان برافعی پرسم ورؤیتی موجب حزن وغم ظاهر اولوب رسول اکرم حضرتلری یاافعی بنم یارغار ورفیق اسفار وواقف اسرارمی حقدن حیا ایتمیوب نیچون سم جفا ایله پربلا ایتدك دیو خطاب عتاب بیورنجه اول مار جوابه متصدی اولوب

دیدی که ایا حبیب الرحمن ویا نبی انس وجان سنك عاشقك همان انسان دکلدر بلکه زمرهٔ حیوانده سنك طفیل مشتاقك واردر بن قوللری چوق برپاشلی حیوان وانساندن نیچه‌یی حیاتندن دور ایتمش برحیه ایدم لکن براولودن سنك اوصافك ایشیدوب عاشق دیوانه‌ك اولمش وبو غار محنت آبادی یمن قدمکله صفهٔ صفا ایده‌جکك بیلمشیدم پس طول زماندرکه بن مار بیچاره اشبو غار محنتی مأوی ایدینوب لیل ونهار یوللرك کوزه‌دیر ایدم تا که طلعتك تریاقنی سم هجرمه مرهم ودردمه چاره ایده‌یم چونکه اسعد اوقاتده بو غار پرظلامده صدیقك صبح وصادق کبی ظاهر اولوب عقبنجه دولتم کونشی طوغدی امانه حاصل که صدیقك بکا حائل اولدی بناءً علیه خوف وحیا بن قوللکدن زائل اولوب بو کستاخلق بندن واقع اولدی دیو بیان عذر ایتدکده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حیه‌نك عذرینی قبول ایدرك صدیق اعظمك جراحت سمی یرینه لعاب شریفك یعنی آغزینك صوینی مرهم ایدوب شفا بولدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی ابو داود طیالسی‌دن اودخی همام بن یحیادن اودخی قتاده‌دن روایت بیوردی

نظم

اول نبیز امر اولندی هجرتی ★ شهر مکه‌دن ایده‌لر فرقتی
ایستدیلر اوله بعضی آکه یار ★ تا اویارله ایلیه ترك دیار
اکبر صدیق اوخیر الخیار ★ ایلدیلر یارلغنی اختیار
اول رسوله سویلدیلر پك سهی ★ دیدی ایتم بن سزی ترك وتهی
نازلی جانم اوله یولنه فدا ★ اولمزم بن ذات عالیندن جدا
اولدی طالب اول رسوله رفقتی ★ رفقتنده ایلر یدی رافتی
پك اسیرکر ایدی اول پیغمبری ★ کیدر یکن بعض قالیردی کری
اولدی صدیقدن نبی‌یه احترام ★ بیله ایتدی تا مدینه‌یه خرام
ایتمدیلر خوب نبیدن هیچ فرار ★ تا مدینه‌یه کلوب ایتدی قرار

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ مَاعَدَدْتُ فِی رَأْسِ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم وَلِحْیَتِهِ اِلَّا اَرْبَعَ عَشْرَةَ شَعْرَةً بَیْضَاءَ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدرکه بن رسول ملك متعال حضرتلرینك رأس سعادت ولحیهٔ پرلطافتلرنده اون درت شعر لطیفك غیری بیاض شعر شریف صایمدم بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی اسحق بن منصوردن اودخی یحیی بن موسای بلخیدن اودخی عبد الرزاق بن همام بن نافعدن اودخی معمردن اودخی ثابتدن واودخی انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت بیوردی .

نظم

اوانسده چوق روایات وار ایدی ★ خوب نبیدن خوش روایت ایلدی

شونبیك بوی عنبر صاچلری * اول انس دیر آق ایدی برقاچلری
شعری آنك اون بشی ابیض ایمش * کوریوشده هربری صاقی کومش
اوانس که کوردی اول پیغمبری * چوق روایت تا کلیر اندن بری

الحدیث الثالث

(عن سماك بن حرب قال سمعت جابر بن سمرة قد سئل عن شیب رسول الله صلی الله علیه وسلم) سماك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن جابر بن سمره رضی الله عنهی ایشتدم تحقیق حضرت جابر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمزك بیاض اولمش شعرلرندن سؤال اولندی (فقال کان اذا دهن رأسه لم یر منه شیب واذا لم یدهن رؤی منه) حضرت جابر سائللره جواباً رسول اکرم حضرتلری مبارك صاچلرینه یاغ سوردیکی وقت مبارك شعرلری بربرینه امتزاج ایدرك بیاضلری کورنمزایدی ایسه‌ده رأس سعادتلرینه یاغ سورمدیکی وقت مبارك باشنده‌کی شعرك بیاضی ظاهر ونمایان اولور ایدی بیوردی یعنی حضرت سماك بن جابر رضی الله عنهك نزدنده حاضراولدیغمدن سائللرك سؤالنی وحضرت جابرك بویله‌جه جواب ویردیکنی ایشتدم دیدی .

(سند حدیث) امام ترمذی بوحدیثی ابو موسی محمد بن مثنادن اودخی ابو داود طیالیدن اودخی شعبه‌دن اودخی جناب سماكدن روایت بیوردی

الحدیث الرابع

(عن عبدالله بن عمر قال انما کان شیب رسول الله صلی الله علیه وسلم نحوا من عشرین شعرة بیضاء) عبدالله بن عمر رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه همان انجق نبی ذیشان حضرتلرینك بیاض اولمش شعر شریفلری یکرمی‌یه قریب یعنی یکرمی‌یه بالغ اولمامش ایدی

(سند حدیث) امام ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن عمر بن الولید کوفیدن اودخی کتب سته مشایخندن اولان یحیی بن آدمدن اودخی شریك کوفیدن اودخی عبدالله بن عمردن اودخی نافعدن اودخی ابن عمر حضرتلرندن روایت بیوری

الحدیث الخامس

(عن ابن عباس قال قال ابوبکر یارسول الله قد شبت) ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر بیوردیلرکه حضرت صدیق جناب پیغمبره یارسول الله سزده شیب ظاهر اولدی صاچکز وصقالکز آغاردی دیدی (قال رسول الله صلی الله تعالی وسلم شیبتنی هود والواقعة والمرسلات وعم یتساءلون واذا الشمس کورت) شفیع روز جزا حضرتلری حضرت صدیقه جواب اوله‌رق هود والواقعة والمرسلات وعم یتساءلون واذا الشمس کورت سورهٔ جلیله‌لرنده مذکور اولان احوال یوم قیامت بنی اختیار ایلدی وصاچ وصقالم آغارتدی بیوردی بیانه حاجت اولمدیغی

اوزره روز قیامتك شفیعی وصاحب مقام محمودی و (لیغفرلك الله ماتقدم من ذنبك وماتأخر) قول شریفنك مظهری اولان ذات شریفك جناب سعادتلرینه احوال قیامتدن برشی حاصل اولمزکه کندی نفس شریفلری ایچون بوسورهٔ شریفه‌لردن مبارك وجودلرینه اختیارلق کله بلکه بوسوره‌لرده مذکور اولان احوال بزم سرانجامز اوله‌جغی معلوم سنیه‌لری اولوب وبز ضعیف بیچاره‌لره نفسمزدن ارحم واشفق بولندقلری جهتله وجود سعادتلرنده شیب ظاهر اولدی صلی الله تعالی علیه وسلم حق سبحانه وتعالی (یوما یجعل الولدان شیبا) بیوردی اول قیامت کونی چوجقلری اختیار قیلار دیمکدر .

(سند حدیث) امام ترمذی بوحدیثی ابوکریبدن اودخی محمد بن العلاءدن اودخی معاویه‌دن اودخی هشامدن اودخی شیباندن اودخی ابی اسحاقدن اودخی عکرمه‌دن اودخی حضرت ابن عباسدن روایت بیوردی .

نظم

بو نظمده‌کی هوددن مرادسورهٔ شریفه هوددر

اول نبینك سیم ابراق بدنی * مبتلا اولمش نه حاله کل تنی
کوردی صدیق اول نبینك حالنی * خوب براتمش ایدی تکریمز انی
دیدی کوردم ضعفله‌در بدنك * پرتونده ماه کبی اولان تنك
دیر نبیمز بویله ایتدی بنی هود * کوره بیلم آخرت حالك ودود
چون قیامتدن خبر ویریجی هود * غملی اخبارله بزه ایتدی ورود
آخرت حالك تذکر ایلدم * امتك حالی نه اولور بیلمدم
اوسببله اولدی بویلجه غم * تاتفکر ایله اولدی هردم
غم بنی ایلرمی صاندك که تهی * اول بنی ایتدی بوحاله منتهی
دیدی رائف حال حشر اولدی شدید * اولمیادی بزله اوکون مدید
خوش سهولت ایله اولیدی حساب * کورمیبدك چوق زمان بزلر عذاب

الحدیث السادس

(عن ابی رمثة التیمی تیم الرباب قال اتیت النبی صلی الله علیه وسلم ومعی ابن لی) اصحاب نبیدن رباب قبیله سندن ابورمثه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن حضور سعادته کلمك شرفنه نائل اولدم اوغلم دخی بنم ایله برابر ایدی (قال فأریته فقلت لما رأیته هذا نبی الله) ابورمثه‌نك اوغلی بیوررکه پدرم ویاخود دیکری طرفندن حضرت پیغمبر بکا کوسترلدی بن اول نورمجسم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی کوردیکم آنده بوذات عالیجناب اللهك نبیسی وحق پیغمبریدر دیدم چونکه جمال باکمال وعظمت ومهابت ونورانیت ولطافتلری بردرجه ده ایدیکه نبی الله اولدیغنه اظهار معجزه ودلیل وبرهانه احتیاج یوق ایدی بو سببدن کوردیکم آنده حق نبی اولدیغنی بیلدم (وعلیه ثوبان اخضران وله شعر قد علاه الشیب وشیبه احمر) اوزمان رسول اکرم حضرتلرینك اوزرلرنده ایکی یشیل لباس اولوب رأس سعادت ولحیهٔ پرنظافتلرنده

اولان برقاچ مبارك قيللرده آغارمق ظاهر اولمش واو آغارمق هنوز قزارمق طريقيله بدأ ايتمش ايدی يعنی راوی حديث بيوررکه نبی محترم حضرتلرينك آغارمق عارض وغلبه ايتمش برقاچ شعر شريفلری وار ايدی لكن اول شعرك اوجلری قزارمغه شروع ايتمش ايدی زيرا آغارمق قيللرك اوجلرندن ابتدا ايدوب قيللر اوّل قرمزی صكره آهسته آهسته بياض اولور بويله اولدی ايسه ابورمثه رسول اكرم حضرتلرينه ملاقی اولديغی وقتده شعر سعادتلرنده هنوز قزارمق ظاهر اولمغه باشلامش ايسه‌ده آغارمق درجه‌سنه وارمامش ايدی .

نظم

التمشی چكمشيدی سنلری ★ انس وجنك اول اولو پيغمبری
تا ازلده حق خبر ويردی انی ★ آخر آيد برليه جكدر بنی
دعوتی چوق ايدر ايدی بزلری ★ هم مؤثر اولمشيدی سوزلری
امر تبليغده ايدردی اهتمام ★ استريدی امتی اولا همام

معلوم اولسونكه رسول اكرم افندمزك هرنه وقت احوالی بيان اولنور ايسه شوذكر اولنان حديث شريفلر ايله بيان اولنديغی وجهله رسول اكرم حضرتلرينه واحوالنه محبت ايتمك وهرنه وقت مبارك اسم عاليلری ذكر اولنسه اسم عاليلرينه تعظيم وصلات شريفه كتورمك لابددر عبدالمطلب حضرتلری رؤياسنده ظهرندن برسيم زنجير چيقوب درت بلوك اوله‌رق بری سمايه وبری زمينه وبری مغربه وبری مشرقه كيدوب جمله‌يی محيط اولدقدنصكره عودت ايدوب كويا بردرخت اولمغله هر برپراغی اوزرنده نور ظاهر اولديغنی كوروب معبره سويلدكده صلبندن برپيغمبر ذيشان تشريف عالم دنيا ايدوب مشرق ومغرب اهلی انك شريعتنه تابع اولورلر واهل سموات وارضين اكا حمد وثنا ايدرلر وسمواته عروج ايدر وجسد سعادت پرانورلری ارضه دفن اولنور ديو تعبير ايتديكندن حين ولادتلرنده نام جناب مفخر موجوداتی محمد تسميه ايلدی عبدالله بن مالك هندده بردرخت عالی منتها كوردم جوز كبی ميوه‌سنك ايكی قات قبوغی وار اول قبوقلری قيرلدقده ايچنده قات قات بوكلمش يشيل يپراقلر وار اول يپراقلرك قاتلری آچيلدقده احسن خطله (لا اله الا الله محمد رسول الله) يازلمش اولمغله اهل هند تعظيم ايدرلر وخسته‌لرينه ايچوردكارنده شفا بولور واستسقايه چيقوب انكله يعنی انك حرمتنه ديه‌رك ايتدكاری دعوات خيريه مقارن اجابت اولمغله ياغمور ياغاردير ايدی اصحاب كرام رضی الله تعالی عنهم اجمعين يارسول الله ولد مذكريمز اولدقده نامنی محمد تسميه ايده‌لمی ديدكارنده حضرت پيغمبر ضرب وشتم وتحقير ايتميوب بكا ايتديككز كبی تعظيم ايدرسه‌كز محمد تسميه ايدك زيرا بنم اسمله مسمی ايكن آنی تحقير ايتمك بنی تعظيمه منافيدر بيوردی برسفره‌ده محمد اسميله مسمی بركيمسه بولنسه حق تعالی اول طعامه بركت احسان ايدر وبرخانه‌ده محمد اسميله بنام آدم بولنسه حق تعالی اول خانه‌يی واهلنی جمله بلايا وقضايادن امين ايدر

باب سادس

(الطف كائنات عليه اكمل التحيات افندمز حضرتلرينك خضاب سعادتلری حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در)

(خضاب) قينه ايله صاچ وصقال بويامغه ديرلر

الحديث الاول

(قَالَ اَبُو رِمْثَةَ اَتَيْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم مَعَ ابْنٍ لِي فَقَالَ ابْنُكَ هٰذَا فَقُلْتُ نَعَمْ وَاَشْهَدُ بِهِ)

ابو رمثه‌نك اسمی رفاعة بن يثربيدر

ابورمثه حضرتلری بيورديلركه بن حضور عالئ نبوی شرفيله مشرف اولدم اوغلم دخی بنم ايله برابر ايدی رسالتمآب افندمز شو يانده‌كی كيمسه اوغلكميدر بيورديلر بندخی اوت اوغلمدر واوغلم اولديغنه شهادت ايدرم ديديكمده (قَالَ لَا يَجْنِي عَلَيْكَ وَلَا تَجْنِي عَلَيْهِ) اوغلك سنك جنايتكله وسن اوغلكك جنايتيله مؤاخذه اولنمزسكز بيورديلر چونكه زمان جاهليتده پدرك جنايتيله پسر وپسرك جنايتيله پدر مؤاخذه اولنور ايدی بوقاعده (وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى) قول شريفيله ابطال اولنه‌رق بركيمسه غيرك جنايتيله مؤاخذه اولنميوب هرنفس كندی وزرندن مسئول اولديغندن حضرت پيغمبر بيان وايضاح بيوردی (قَالَ رَاَيْتُ الشَّيْبَ اَحْمَرَ) ابورمثه حضرتلری اواثناده رسول اكرم حضرتلرينك شعر شريفلرنده اولان بياضی قينه ايله بويانمسندناشی احمر كوردم بيوردی كتب سته صاحبلرندن ابوداود حضرتلری دخی جناب حبيب خدانك قنه ايله لحيهٔ سعادتلرينی بويادیغنی روايت ايتدی حضرت پيغمبرك موی عنبر بويلرينی قينه ايله بويايوب بويامديغی خصوصنده روايات مختلفه وار ايسه‌ده شارح مسلم محيی الدين نووی نبی ذيشان حضرتلری لحيهٔ سعادتلرينی احيانا بويايوب احيانا ترك ايتمكله هركس كورديكی وجه اوزره روايت ايلدی ديدی

احمر صفت مشبه اولوب قرمزی معناسنده‌در

(سند حديث) امام ترمذی بوحديث شريفی احمد بن منيعدن او دخی هشيمدن او دخی عبدالملك بن عميردن او دخی اياد بن لقيطدن او دخی ابورمثه رضی الله عنه‌دن روايت بيوردی

نظم

اول ابورمثه صحابيدن بری ★ وصف ايدردی اول كوزل پيغمبری
دير ابورمثه انك بن كندينه ★ حاضر اولدم ابنم ايله نزدينه
ديرنبيمز اوغلوكميدر بوجوان ★ سن انكله بوله اولمشسك روان
دير ابورمثه اوت اوغلم بنم ★ اولدی آنكله بيله جان وتنم
ظن ايدردی اولسه جانی بر پسر ★ اوله جانی بيله آنكله پدر
ديرنبيمز صاحب لطف وكرم ★ اولمه مالی غيريدنناشی الم
يعنی اولمز غير يدنناشی اذا ★ اوغلی كورمز اجلی ابدن برجزا
اولسه جانی بركشينك پسری ★ جانی اولمز اول پسردن پدری

موهب هالك فتحيله درقاموسده منفيده اولديغي كبي

الحديث الثاني

(عَنْ عُثْمَانَ بْنِ مَوْهَبٍ قَالَ سُئِلَ اَبُو هُرَيْرَةَ رضى الله عنه هَلْ خَضَبَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ نَعَمْ) عثمان بن موهب حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه نبي محترم حضرتلري شعر شريفلريني قينه ايله بويارلرميدي ديو ابوهريره رضى الله عنه دن سؤال اولندی حضرت ابوهريره اوت بويارلر ايدي بيوردي ٠

(سند حديث) امام ترمذی بوحديثی سفيان بن وكيعدن اودخی پدری وكيعدن اودخی شريكدن اودخی عثمان بن موهبدن روايت بيوردی ٠

قطعه

اول نبينك حالنی وصف ايلدی ★ ابن موهب شعرنی بويار ديدی
چون قنه ايله شعرنی بوياز نبی ★ اول بويايله شعری اولور زركی

الحديث الثالث

(عَنِ الْجَهْذَمَةِ امْرَأَةِ بَشِيرِ بْنِ الْخَصَاصِيَةِ قَالَتْ اَنَا رَأَيْتُ رسولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ يَنْفُضُ رَأْسَهُ قَدِ اغْتَسَلَ وَبِرَأْسِهِ رَدْغٌ اَوْ قَالَ رَدْعٌ مِنْ حِنَّاءٍ) اصحاب كرامدن بشير بن خصاصيه حضرتلرينك زوجه سی جهذمه رضى الله عنهادن مرويدر بيورديلركه پيغمبر آفتاب كونين حضرتلريني شمس طلوع ايدركبی خانۀ سعادتندن چيقار ايكن كوردم رأس شريفلرينك شعر مباركارينی مسح ايدرلر ايدی زيرا غسل ايتمشلر ايدی حالبوكه سر سعادتلرنده قينه دن ياخود قينه بوياسندن اثر وار ايدی يعنی مشار اليها حضرتلری رسول اكرم افندمز غسل ايلمش اولدقلرندن مبارك شعر شريفلرينی سيله رك وقوريليه رق چيقوب مبارك رأسنده قينه دن اثر كوردم ديدی ٠

(سند حديث) امام ترمذی بوحديث شريفی ابراهيم بن هارون بلخيدن اودخی نضر بن زراره دن اودخی ابوجنابدن اودخی اياد بن لقيطدن اودخی جهذمه رضى الله عنهادن روايت بيوردی ٠

الحديث الرابع

(عَنْ اَنَسٍ قَالَ رَأَيْتُ شَعَرَ رسولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم مَخْضُوبًا) انس بن مالك رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدركه بن افضل الانبيا افندمزك مبارك شعر شريفلرينی قينه ايله بويانمش كوردم بيوردی حضرت انس باب سابقده ذكر اولنان حديث شريفنده رسول كبريا حضرتلری خضاب ايتمدی زيرا شيبلری بويامه مرتبه سنه بالغ اولمدی ديمش اولديغندن بوحديث شريفی باب سابقده كی حديثنه منافی كبی كورينورسه ده محدثين كرام بو ايكی حديث مابيننی توجيه ايدوب حضرت انسك باب سابقده رسول اكرم افندمز قينه ايله صاچ وصقالنی بويامدی بيورمسی

(اكثر)

اكثر اوقاتده ديمك اولور و بوحديث شريفده بويامش كوردم ديديكی بعض اوقاتده ديمكدر ديديلر معلوم اوله كه نبی محترم حضرتلرينك مبارك صاچ كثير النظافت ولحيۀ پرلطافتلری غايت سياه اولمغله برابر بياضی يكرمی عدده بالغ اولمامش ايدی لكن جوازينه اشارت ايچون بعض كره قينه استعمال بيوررلر ايدی ٠

(سند حديث) امام ترمذی بوحديثی عبد الله بن عبد الرحمن دن اودخی عمرو بن عاصمدن اودخی حماد بن سلمه دن اودخی حميد الطويلدن اودخی انس حضرتلرندن روايت بيوردی ٠ معلوم اوله كه علمای رجال شعرلرينی بويامقمی انسب ترككمی انسب ديو اختلاف ايتديلر بعض علما بويامق مناسبدر ديديلر زيرا بخاری ومسلم ونسائی ابوهريره دن روايت ايتديلركه رسول اكرم حضرتلری يهود ونصاری صاچلرينی خضاب ايتمزسزلر انلره مخالفت ايچون خضاب ايدك بيورديلر وبناءً عليه امام حسن وحسين وكبار اصحاب كرام حضرتلری صاچلرينی وصقاللرينی خضاب ايدرلر ايدی بعض علما ترك خضاب اوليدر ديديلر چونكه رسول اكرم حضرتلری بركيمسه اسلامده صقال آغارتسه روز قيامتده انك آق صقالی كنديسنه نور اولور بيورديلر حتی امام علی وسلمة بن الاكوع وابی بن كعب وكبار صحابه دن بعضيلری خضاب ايتمديلر وطبرانی ابن مسعوددن روايت ايتديكه نبی محترم حضرتلری آق صقالی تغيير ايتمكی سومزدی بو دليللرك جمله سی صحيح ومعتبر اولمق حسبيله محدثين كرام رسول اكرم حضرتلرينك مشركينه مخالفت ايدك امرلرينه امتثالاً خضاب ايتمليدر وقنه ايله صقالك بويامق عادت بلده اولميان محلده خضاب ايله باعث شهرت اولمامق ايچون خضابی ترك ايلمك اوليدر ديديلر اما سياهله صاچ وصقال بويامق كراهت تحريميه ايله مكروهدر بعضيلر نسايه جائزدر ديديلر ٠

ابتدا سياه ايله صقالنی بويايان فرعوندر ديديلر

نظم

ايسترسن سن تزين ايلمك ★ سورقنه يی شعرنه ايله امك
فرعون شعرنی اسودله بويار ★ اولمياسك سن اوفرعونه اويار
چون سياهله بويا اولمشدی نهی ★ سن سياهدن ايله شعرنی تهی
ديدی عالم امرده وار جواز ★ شعرنی اسودله بويارسه براز

باب سابع

(اشرف الوری افندمز حضرتلرينك كحللری حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانندهدر) (كحل) كافك فتحيله كوزه سرمه چكمك وكافك ضميله سرمه ديمكدر ٠

الحديث الاول

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله تعالى عليه وسلم قَالَ اكْتَحِلُوا بِالْاِثْمِدِ فَاِنَّهُ يَجْلُو الْبَصَرَ وَيُنْبِتُ الشَّعْرَ) ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدركه تحقيق رسول اكرم حضرتلری اثمد ايله اكتحاله مداومت ايليك زيرا اثمد ايله اكتحال كوزه جلا ويروب كرپك بتيرر بيورديلر ٠

اثمد همزه‌نك كسرى ثانك سكونى وميمك كسرى بعده دال ايله قرمزى يه مائل برسياه طاشدركه حجازده چوق بولنور وايوسى اصفهانده اولور حتى بعضيلر اثمده سرمهٔ اصفهانى ديرلر اثمدك فوائدى دائما كوزدن ياش آقغى كسر وكوزده اولان ياره‌لرى دفع ايدوب اعصاب چشمى محكم قيلار وكوزه باشدن نازل اولان مواد رديه‌يى ازاله ايله كوزك صحتنى حفظ ايدر وكوزه جلا ويرر وكوزى كوزل ايدر وكرپكار بتوره‌رك ديده‌يه قوت ويرر وكوزه دوشن چوپى كيده‌رر وكوزى صاف ايدر پيرلره وصبيانه غايت نافعدر بناءً عليه نبى محترم حضرتلرى امتلرينه سرمه چكمك ايله امر بيوردى ·

حديث مذكورده مكحله ايله كندى كوزينه اشارت بيوردى

《وزعم ان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم كانت له مكحلة يكتحل منها كل ليلة ثلاثة فى هذه وثلاثة فى هذه》 حضرت ابن عباس على التحقيق بيورديلركه تحقيق رسول اكرم حضرتلرينك سرمه‌دانى وار ايدى اول سرمه‌داندن هركيجه اويقويه وارمه‌دن اوچ كره مبارك صاغ واوچكره صول كوزينه سرمه چكرلر ايدى

《سند حديث》 حضرت ترمذى بوحديث شريفى محمد بن حميد الرازيدن اودخى ابوداود طيالسى‌دن اودخى عباد بن منصوردن اودخى عكرمه‌دن اودخى ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت بيوردى

《الحديث الثانى》

《عن ابن عباس قال كان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم يكتحل قبل ان ينام بالاثمد ثلاثا فى كل عين》 ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه نبى محترم حضرتلرى نومدن مقدم اثمد ايله اوچ كره مبارك صاغ واوچكره صول كوزينه سرمه چكرلر ايدى ·

《سند حديث》 حضرت ترمذى بوحديثى على بن حجردن اودخى يزيد بن هاروندن اودخى عباد بن منصوردن اودخى جناب عكرمه‌دن اودخى ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت بيوردى

《الحديث الثالث》

《عن جابر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم عليكم بالاثمد عند النوم فانه يجلو البصر وينبت الشعر》 جابر بن عبد الله حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى اويقويه واره‌جقكز وقتده اثمده ملازمت وانكله اكتحاله مداومت ايدك زيرا اثمد ايله اكتحال كوزه جلا ويروب كرپكلرى بتورر بيوردى

معلوم اوله‌كه عبادات بدنيه سلامت اسبابله كامل وحق سبحانه وتعالى‌يه توجه فراغ قلب ايله حاصل اولور اثمد ايله اكتحالك كوزه فائده‌سى اولمق يالكز منافع دنيويه ظن اولنمسون زيرا كوزك صحتنده قبله‌يه توجه ومصحفه نظر وپاك ايله غير پاكى تمييز ايتمك كبى فائده‌لر اولمغله حقيقتده منافع اخرويه‌يه‌ده وسيله بولنمش وبنابرين حضرت پيغمبر اثمد ايله اكتحال ايله امر

بيورمشلردر مادامكه ديده‌ده جلا اولميه انتفاعه صالح اولمز وكوزده كرپكار اولمز ايسه ديده غبار وبوكا مماثل عوارضدن سالم اولمزكه آفاق وانفسده وحدانيت حقه دال اولان آيات بيناتى مشاهده ايدوب اهل عبرت زمره‌سنه داخل اوله رسول اكرم افندمزك سرمه چكمه‌نك فائده‌سنى بيان ايدرك بوسرمه كوزه جلا ويرر وكرپك بتورر بيورملرنده رجالدن بوسنتى اراده ايدن كيمسه‌نك معالجه قصديله اكتحال ايتمسى لايق اولوب نسا كبى مجرد زينت قصد ايتماسنه اشارت واردر بواجلدن امام مالك رجال ايچون تداوينك غيرى كحل استعمالنك كراهتنه ذاهب اولدى ·

《سند حديث》 امام ترمذى بوحديث شريفى احمد بن منيعدن اودخى محمد بن يزيددن اودخى محمد بن اسحاقدن اودخى محمد بن المنكدردن اودخى جناب جابر رضى الله عنهدن روايت بيوردى ·

نظم

دير نبيمز كوزنه ايت اكتحال * بوله كوزك اكتحالله خوش حال
استريسن فائده‌لى برشيئ * اثمد ايله چك كوزينه سرمه‌يى
كوزده اولان هرمرضى كوتورر * چشم پاكك كرپكنى بتورر
كرپك ايله كوزه دوشن دفع اولور * اوجهتله ديده‌لر قوت بولور
سرمه‌يى چك ياشى ديده‌دن كسر * نصح وپنددر دكلر ايسن اى پسر
كوزده اولان صحتى اوحفظ ايدر * زائل اولور چشم نازكدن كدر
ديدهٔ پاكدن اولور دفع هربلا * سرمه‌لى كوزه ويرر حق پرجلا
سرمه‌يى چك كوزنه قوت ويرر * چشمه دوشن چوپى كوزدن كيده‌رر
ايشله رائف اكتحالله سنتى * ايده ربم ساكه مأوى جنتى

《الحديث الرابع》

《عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان خير اكحالكم الاثمد يجلو البصر وينبت الشعر》 ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه نبى محترم حضرتلرى سزك سرمه‌لريكزك خيرلوسى اثمد دينلان سرمه‌در كوزه جلا ويروب كرپكلرى بتورر بيورديلر

《سند حديث》 امام ترمذى بوحديث شريفى قتيبة بن سعيددن اودخى بشر بن الفضلدن اودخى عبد الله بن عثمان بن خيمدن اودخى سعيد بن جبيردن اودخى عبد الله بن عباس حضرتلرندن روايت بيوردى ·

《الحديث الخامس》

《عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم عليكم بالاثمد فانه يجلو البصر وينبت الشعر》 عبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول رب العالمين حضرتلرى اثمد دينلان سرمه‌يى چكمكه مداومت ايدك تحقيق اثمد دينلان سرمه كوزه جلا ويرر وكرپكلرى بتورر بيوردى ·

معلوم اولسونكه سرمه چكمك قبل النوم سنت اولوب بعدالنوم سنت اولمدى زمانمزده بعض جاهللرك ايشلديكى كبى زيرا سلطان رسل محبوب خدا حضرتلرينك مبارك كوزلرى قدرتدن سرمه لى ايكن قبل النوم سرمه استعمال بيورر ايدى بعد النوم حين ابدستده نفس سرمه زائل اولوب اثرى باقى قالور ايدى بويله اولدى ايسه سرمه چكيله جكى وقتده اويقودن مقدم اوچكره صاغ واوچكره صول كوزه چكمليدر صباح وقتنده ابدست الدقده نفس سرمه زائل واثرى باقى اولور سنت اولان بودر (مصراع) هركه ظريف بپسندد ظريف است * فحواسى اوزره هرنه كه سنتدر اول شى مطبوع ومقبول ومحبوبدر .

نظم

ندكوزل اولمش ايدى چشم رسول ★ كحل ايله نازك مكحول ايدى اول
خوش براداش اول خدانك كوزلى ★ خلقتده چشمى انك سرمه لى
قصد ايدردى سرمه ايله اول دوا ★ تا دوا قصدى رجاله شد روا
اوى رسوله اوليه ساكه لوم ★ چشمنه چك سرمه يى قبل النوم
چكسه خاتون قصد تزين ايله ★ المبالى ذم ايله انى ديله
چون تزين اولدى مرأه يه حلال ★ اوحلالدن اولمدى كيمسه سؤال

باب ثامن

(رسول اكرم افندمزك لباس سعادتلرى حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در)

الحديث الاول

(عَنْ اُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كَانَ اَحَبُّ الثِّيَابِ اِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَلْقَمِيصُ) ام المؤمنين ام سلمه رضى الله عنها حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرينه ثوبلردن زياده سوكيليسى كوملك ايدى بونك وجهى قميص بدنى ردادن وازاردن زياده ستر ايتديكى ايچوندر معلوم اوله كه ثياب ثوبك جمعيدر ثوب ناسك كيديكى شيدر مطرزى بيورديكه ثوب ناسك كتان وپاموق وبوك وابريشم وكوركدن كيديكى شيدر اما بردەيه ثوب ديمز جزرى ديديكه قميص بر ثوبدركه ديكلمش اولوب ايكى يكى اوله اكر اوكى شق اولمش اولور ايسه اكا قفتان ديرلر صاحب قاموس قميص پاموقدن اولور يوكدن اولمز دير وحديث مذكورده قيصدن مراد پاموقدن اولمق متبادر خاطردر .

خفى اوليه كه راوى حديث شريف ام سلمه حضرتلرينك اصل نام شريفلرى هند بنت ابى امية بن سهيل بن مغيرة بن عبدالله دركه رسول الله عليه السلامك التنجى زوجهٔ منكوحهٔ مستوره‌لريدر اسم مادرلرى عاتكه بنت عامر بن ربيعه در مشار اليها والدمز مقدما ابوسلمة بن عبد الاسدك تحت نكاحنده اولوب بالمعيه حبشه هجرت ايتديلر اوراده ابو سلمه‌دن زينب وسلمه وعمر ودره نام درت نفر اولادى اولدقدنصكره هجرتك دردنجى سنه سنده ابو سلمه وفات ايتمكله سنهٔ مذكوره شوالنده رسول كردكار حضرتلرى ام سلمه رضى الله عنهايى كندى نفس نفيسلرينه

نكاح ايتديلر بونلر دخى زياده عالمه وفقيهه وصالحه وعابده وزاهده ايديلر انك ايچون ابن عباس وعائشه وزينب وزينبك قزى وفرزند ارجمندلرى عمر وسعيد بن مسيب وصحابه وتابعيندن جماعت كثيره ام سلمه حضرتلرندن احاديث شريفه روايت ايتديلر عمر عزيزلرى سكسان درده واردقده هجرتك اللى طقوزنجى سنه‌سنده وداع عالم فانى ايدرك حضرت ابو هريره ياخود سعد بن زيد رضى الله عنه نمازك قيلوب بقيع كورستاننه دفن ايتديلر

(سند حديث) امام ترمذى بو حديث شريفى محمد بن حميد الرازيدن او دخى فضل بن موسى‌دن او دخى عبدالمؤمن بن خالددن او دخى عبد الله بن بريده‌دن اودخى ام المؤمنين ام سلمه رضى الله عنهادن روايت بيوردى

الحديث الثانى

(عَنْ اَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ) اسماء بنت يزيددن مرويدر اسماء يزيد الانصارينك قزيدر بركون اسما رضى الله تعالى عنها حضور سعادته كلوب ديديكه يارسول الله بن جاريه كزنساء مسلمين طرفندن مبعوثاً كلدم خاكپاى شريفلرينه يوزلر سوروب شو وجهله عرضحال ايتديلركه بزلر بيچاركان شواغل بيوت ايله مشغول وحاملات اولاد اولديغمزدن ناشى جماعتده حاضر وجهاده قادر اولميوب رجال هر خصوصده بزم اوزريمزه مفضل وثوابه نائل اولمقده بزدن مكمللردر لكن ازواجمز كفار ايله جهادده ايكن هر بريمز قدرتمز مقدارى انلرك اموالنى محافظه واولادلرينى تربيه ايتمكه اهتمام ايدەرك رجالك نائل اولدقلرى اجره بزلر دخى نائل اوله بيليورميز ديو هر بررلرى جناب صاحب نبوت افندمزدن استفسار وبو خصوصده فرمان شريفكزه از دل وجان انتظار ايتمكده ديرلر ايمدى خواجهٔ كائنات عليه اكمل التحيات افندمز بو كلماتى استماع بيوروب سعادتله بيورديلركه يا اسماء نساء مسلمينه سويله واكلاتكه هر برى صدقله زوجنك خدمتنده قائمه وحقوق زوجيته راعيه اولورلر ايسه شبهه يوقدركه رجالك نائل اولديغى اجره نائل اولورلر .

(قَالَتْ كَانَ كُمُّ قَمِيصِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِلَى الرُّسْغِ) اسمارضى الله عنها بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرينك كوملكنك يكارى بيلكلرينه بالغ اولوب تجاوز ايتمز ايدى جزرى بيورديكه كوملكك يكى بيلكى تجاوز ايتمامك سنت اولديغنه بو حديث دليلدر قيصك غيرى ثوبده محدثين بونده سنت اولان پارمقلرك باشنى تجاوز ايتمامكدر ديديلر ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت اولنديكه رسول اكرم حضرتلرينك كيديكى قميص طپوقلرينك فوقنه بالغ اولور ويكارى پارمقلرينك باشيله برابر كوربنور ايدى بيوردى محدثين بوايكى حديثك مابيننى شووجهله بيان ايتديلركه نبى محترم حضرتلرينك قيصى متعدد ايدى بعض قيصلرينك يكى بيلكلرينه وبعضنك يكى پارمقلرينه بالغ اولوردى والله اعلم .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی عبد الله بن محمد بن حجاجدن اودخی معاذبن هشامدن اودخی پدری هشامدن اودخی بدیل بن میسره‌دن اودخی شهربن حوشبدن اودخی اسماء بنت یزیددن روایت بیوردی

﴿ نظم ﴾

اول نبیمز پاك ثیابه بورینور * تابلو طلمش قروش کورینور
ثوب ایچنده اولور ایسه‌ده نهان * نورلنوردی اول منیرله شوجهان
دیدی راوی اول قمیص کیر ایدی * اوقمیصدن کورینور انك یدی
چون قمیصك رسغه واصل یکلری * صاریمزدی خوب قمیصه تنلری
اوقمیصك وار قماشی پنبه دن * بورینوردی آکه نازك کل بدن
ثوبی انك تاطوبغه اولا شبر * هرنه کیسه آکه غایت یاقشیر
دیدی رائف اول نبیك هیئتی * جلب ایدردی آکه قلبدن رغبتی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عن قرة قال اتیت رسول الله صلی الله علیه وسلم فی رهط من مزینة لنبایعه وان قمیصه لمطلق اوقال زر قمیصه مطلق قال فادخلت یدی فی جیب قمیصه فمسست الخاتم ﴾ قره رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه حضرت پیغمبره بیعت ایتمك ایچون مزینه قبیله‌سندن برجماعت ایله حضور سعادته کلدم ورسول اکرم حضرتلرینك مبارك ارقه‌لرنده‌کی کوملکك دوکمه‌سی اولمدیغندن یاخود قره دیدیکه دوکمه‌سی ایلکلی بولنمدیغندن قمیص شریفلرینك جیبندن یعنی یقه‌سندن الیمی صوقوب مهر نبوتی مس ایلدم بو روایتده قمیص شریفك دوکمه‌سی اولوب اولمامه‌ده واقع اولان شك جناب قره‌نك اوغلی معاویه‌دن واقع اولدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی ابو عمار حسین بن حریثدن اودخی ابونعیمدن اودخی زهیردن اودخی عروة بن عبدالله بن قشیردن اودخی معاویة بن قره دن اودخی پدری قره رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عن انس بن مالك ان النبی صلی الله علیه وسلم خرج وهو متوکیٔ علی اسامة بن زید وعلیه ثوب قطری قد توشح به فصلی بهم ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه نبی محترم حضرتلری اسامة بن زیده طیانه‌رق سعادتخانه‌لرندن چیقدیلر اوزرلرنده لطیف منظره‌لی قالین پاموقدن طوقنمش برثوب اولوب حجاجك احرام باغلادیغی کبی مذکور ثوبك براوجنی صاغ قولتوغی التندن الوب صول اوموزی اوزرینه براقشلر ایدی اوحالده نزدنبویلرنده بولنانلر ایله نماز قیلدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی عبد بن حمیددن اودخی محمد بن الفضیلدن

اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی حبیب بن الشهیددن اودخی حسندن اودخی انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿ نظم ﴾

ابن مالك ایدی اصحابدن بری * وصف ایدردی اوکوزل پیغمبری
دیر نبیمز اولدی راحتسز نیجه * آرزو ایتدی چیقمسنی خارجه
تااسامه‌یه طیانوب اورسول * خانه‌سندن خارجه ایتدی وصول
اوزرنده وارایدی ثوبی نظیف * منظره‌سی اولدی غایتله لطیف
آکه نازك ثوب قطری دیدیلر * ثوب والای اوکون کیمشدیلر
اولدی مشغول اوصلات قیلمق ایله * جمله اصحاب قیلدی آنکله بله
دیدی رائف اول خدانك رحمتی * وارایدی اول کون انك آرزحمتی

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عن ابی سعید الخدری قال کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اذا استجد ثوبا سماه باسمه عمامة اوقمیصا اورداء ﴾ ابوسعید الخدری رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری برثوب جدید کیسه‌لر اول ثوبی اسمی ایله سویلرلر ایدی مثلا اول ثوب جدید عمامه ایسه کسانی الله هذه العمامه یاخود قمیص ایسه کسانی الله هذه القمیص یاخود رداء ایسه کسانی الله هذه الرداء دیرلر یعنی ثوب جدید هرنه اولور ایسه بومثللو بیوررلر ایدی ﴿ ثم یقول اللهم لك الحمد کما کسوتنیه اسألك خیره وخیر ما صنع له واعوذ بك من شره وشر ما صنع له ﴾ حضرت پیغمبر ثوب جدیدك اسمنی ذکر ایله کیدکدنصکره یاربی جمله حامدینك حمدی سکا مخصوصدر بنم قوتمك مداخله‌سی یوق ایکن بوکسوه‌یی بکا کیدردیکك کبی بوکسوه‌نك وکسوه کندی ایچون یاپیلان اعضانك خیرینی سندن نیاز ایدرم دخی کسوه‌نك وکسوه کندیسیچون یاپیلان اعضانك شرندن یاربی سکا صغنورم دیو دعا ایدرلر ایدی میرك شاه بیوررکه ثوبك خیری کچ اسکیمك و پاك اولوب تکبر ایچون اولمامقدر وثوب کندیچون اولان عضوك خیری حرارتدن و برودتدن حفظ اولمق وثوبی احسان ایلیان حق سبحانه وتعالینك عبادتنده بولنمقدر وثوبك شری تیز کهنه اولمسی وحرام وناپاك وکبر ایچون بولنمسیدر وثوب کندی ایچون اولان عضوك شری معاصی‌یه وسیله اولمسیدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی سوید بن نصردن اودخی عبدالله بن المبارکدن اودخی سعیدبن ایاسدن اودخی ابی نضره‌دن اودخی ابی سعیدالخدری رضی الله تعالی عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن انس بن مالك قال کان احب الثیاب الی رسول الله صلی الله علیه وسلم یلبسه الحبرة ﴾

انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك کیدیکی ثوبلرك ایچنده زیاده سوکیلی کیدیکی یشیل بر دیمانی ایدی حبره یمندن کلور یشیل بر دربرد چار دیمکدر لباس اهل جنه یشیل اولدیغندن نبی محترم حضرتلری یشیلی زیاده سورلر ایدی میرك شاه بیورركه بوحدیث شریفده رسول اکرم حضرتلرینه ثوبك زیاده سوکیلیسی حبره وحدیث سابقده قیصدر بیورلدی ایسه بوایکی حدیث شریفك توجیهنده قیص تحت الثیاب ملبوس اولمغله احب وحبره یشیل اولدیغی ایچون قیص اوزرینه ملبوس اولان ثیابه نسبت سوکیلی اولدی دینلور ۰

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی معاذبن هشامدن اودخی پدری هشامدن اودخی قتادەدن وجناب قتاده انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی ۰

﴿ نظم ﴾

ابن مالك بندۀ پیغمبری ★ ویرمشیدی یولنه جان وسری
دیر نبیمز بوریبوردی چارنه ★ کوربنوردی کاهی کاهی یارنه
بك براشقلی جهانك بهتری ★ چارخوشدر لونی آنك احضری
اوجنابك شوفناده وار نەسی ★ کیدیکی انك قیصله حبرەسی
ایتمدیلر شو جهانه رغبتی ★ اهل جنت کیدیکیدر خلعتی

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عَنْ اَبِی جُحَیْفَةَ قَالَ رَأَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم وعلیه حلة حمراء کاَنِّی انظر الی بریق ساقیه ﴾

ابی جحیفه رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن سید المرسلین افندمز حضرتلرینی کورمك شرفنه نائل اولدم مبارك ارقەلرنده حلۀ حمراء وار ایدی کویا بن حالا ساق سعادتلری لمعاننه نظر ایدیورم ۰

سفیان بیوردیکه ابوجحیفەنك رسول اکرم حضرتلرینك اوزرنده کوردم بیوردیغی حلۀ احمردن مراد حبره دیدکاری بریولی سیاه وبریولی قرمزی اولان برد یمانیدر زیرا حبره صرف یشیل برد یمانی یه دینلدیکی کبی قرمزی وسیاهله مختلط آلاجەیه دخی دیرلر بناءً علیه آلاجه کیمك مستحب وصرف قرمزی کیمك مکروهدر حضرت جحیفەنك رسالتمآب افندمزی کورمسی میرك شاه قولنه کوره حج وداع سنەسی بطحاء مکه دینلان موقعده واقع اولمشدر اوموقعده نبی ذیشان حضرتلری ابدست الوب برمقدار صو فضله قالدی واوصویك رایحەسی مسکدن دها کوزل ایدی خلق بوصودن اللرین اصلادوب یوزلرینه سوررلر وصویك ختامنده اوماء شریفه نائل اولەمیانلر نائل اولنلرك اللرینه کندی اللرینی مسح ایله تبرك ایدرلر ایدی ۰

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی عبدالرزاقدن اودخی سفیان ثوریدن اودخی عون بن ابی جحیفەدن اودخی پدری جحیفه رضی الله عنهدن روایت بیوردی ۰

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ مَا رَأَیْتُ اَحَداً مِنَ النَّاسِ اَحْسَنَ فِی حُلَّةٍ حَمْرَاءَ مِنْ رَسُولِ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم اِنْ کَانَتْ جُمَّتُهُ لَتَضْرِبُ قَرِیباً مِنْ مَنْکِبَیْهِ ﴾ براء بن عازب رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه نبی محترم حضرتلرینه یاراشدیغی قدر قرمزی حلەنك نوع بشردن دیکر برفرده یاراشدیغنی کورمدم تحقیق مبارك شعر شریفلری ایکی طرفدن اوموزلرینه قریب محللره واصل اولور ایدی ۰

معلوم اولەکه قرمزی ثوب حقنده علما اختلاف ایدوب بعضیلر شو ذکر اولنان احادیث شریفەیه نظرا قرمزی کیمك مطلقا جائزدر وبعضیلر مطلقا قرمزی کیمك جائز دکلدر دیدیلر بعضیلری دخی غایت قرمزی کیمك مکروه وآچیقجه قرمزی اولور ایسه دکلدر وبرازلریده زینت وشهرت قصدیله اولور ایسه قرمزی کیمك مکروهدر وبرفرقەسیده ایپلکی قرمزی یه بویانوب بعده طوقونمش اولور ایسه کیمك جائزدر وبرطاقیده عصفر ایله بویانمش قرمزی مکروهدر وبعضیلری یالکز قرمزی رنکلی ثوب کیمك منهی وسائر رنك ایله مختلط آلاجه قرمزی منهی دکلدر دیدیلر اولی اولان حقنده اختلاف کثیره اولان شیئی ترکدر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی علی بن حشرمدن اودخی عیسی بن یونسدن اودخی اسرائیلدن اودخی ابواسحاقدن اودخی براء بن عازب رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿ الحديث التاسع ﴾

﴿ عَنْ اَبِی رِمْثَةَ قَالَ رَأَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم وَعَلَیْهِ بُرْدَانِ اَخْضَرَانِ ﴾ ابورمثه حضرتلرندن مرویدرکه بن حضرت فخر عالمی ایکی یشیل برد یمانی کیمش اولدقلری حالده کوردم بیوردیلر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی عبیدالله بن ایاددن اودخی پدری ایاددن اودخی ابورمثه رضی الله عنهدن روایت بیوردی ۰

﴿ نظم ﴾

شو ابورمثه رواتدن بریسی ★ اول رسولی وصف ایدرلردی بسی
ایستدی وصف نبیمز ایلسون ★ خوب نبیدن کوردیکنی سویلسون
دیدی نازك ایکی بردك کیدیلر ★ ایکی بردلر خوش یشیل رنك ایدیلر
چون یشیل رنك اهل جنت رنکیدر ★ اول یشیلله کورینور مثل بدر
دیدی رائف اول نه کیسه یاقیشیر ★ هرسونلر مطلبنه اولاشیر
یعنی هرکیم حب وار آکه کثیر ★ ربمزدن اوله هرایشی یسیر

﴿ الحديث العاشر ﴾

﴿ عَنْ قَیْلَةَ بِنْتِ مَخْرَمَةَ قَالَتْ رَأَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم وَعَلَیْهِ اَسْمَالُ مُلَیَّتَیْنِ کَانَتَا بِزَعْفَرَانٍ

بردیمانی دیمك
طرفندە ایشلنیلا
جاردر یاخود
استعمال اولنـ
جار دیمکدر

روات راو
جمعیدر غزاة غا
جمعی اولدیغی

اسمال سملك ج
سمل اسکی
دیمکدر

وَقَدْ نَفَضْتَه ﴾ قیله رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه بن نبی ذیشان افندمز حضرتلرینی
کوردم اوزرلرنده زعفران ایله بویانمش وبویاسنی آتوب صولمق درجه‌سنه وارمش اسکیجه
ایکی ازار وار ایدی

معلوم اوله‌که سید الانبیاء والمرسلین مبدأ وجود ماکان ومایکون علیه افضل الصلواة واکمل التحیات حضرتلری سلطان المتواضعین اولدقلرندن ووجود پرجودلرنده اولان مهابت وعظمت وحسن جماللری لباسك اعانه‌سنه احتیاجی اولمدیغندن لباس کرك یکی وکرك اسکی اولسون همان پاکلکنه نظر بیوروب تلبس بیوررلر ایدی ایمدی بوکیفیته واقف اوله‌رق واهب العطایا حضرتلرینك احسان بیوردیغی شیلره قناعت ایدوب لباس فاخره کیمك هوسنده اولمامليدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی عبد بن حمیددن اودخی عفان بن مسلمدن اودخی عبدالله بن حسان العنبریدن اودخی پدر ووالده‌سی طرفندن جده‌لری اولان وحیبه وعلیبه‌دن اودخی مخرمه‌نك قزی قیله رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الحادی عشر ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم عَلَيْكُمْ بِالْبَيَاضِ مِنَ الثِّيَابِ يَامَعَاشِرَ الْأُمَّةِ لِيَلْبَسْهَا أَحْيَاؤُكُمْ وَكَفِّنُوا فِيهَا مَوْتَاكُمْ فَإِنَّهَا خِيَارُ ثِيَابِكُمْ ﴾ ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه خواجهٔ کائنات علیه اکمل التحیات افندمز حضرتلری سز اثوابك بیاضنه ملازمت ایدیکز حیاتده اولنلریکز بیاض کیسون ووفات ایدنلریکزی بیاض ایله تکفین ایلیکز زیرا بیاض اثواب سزك ثوبلریکزك خیرلوسیدر بیوردیلر بیاض ثوبك خیرلی اولمسنك وجهی کله‌جك حدیث شریفده بیان اولنه‌جقدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی بشر بن المفضلدن اودخی عبدالله بن عثمان بن خثیمدن اودخی سعید بن جبیردن اودخی ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثانی عشر ﴾

﴿ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم اِلْبَسُوا الْبَيَاضَ فَإِنَّهَا أَطْهَرُ وَأَطْيَبُ وَكَفِّنُوا فِيهَا مَوْتَاكُمْ ﴾ سمرة بن جندب رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سلطان الرسل حضرتلری سزلر بیاض ایله اثواب کیك زیرا تحقیق بیاض اثواب زیاده پاك وزیاده کوزلدر میتلریکزی دخی بیاض ایله تکفین ایلیك بیوردیلر بعض مشایخ دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك امت مرحومه‌لرینه حال حیاتده ووقت مماتده بیاض ایله امر بیوردقلرینك حکمتی بودرکه میت جمعیتگاه ملائکه‌یه توجه صددنده اوله‌جغندن بیوك برمجلسه کیده‌جك کیمسه‌یه بیاض ثوب

افضل اولدیغی کبی میته دخی بیاض کفن افضلدر وحال حیاتده بیاض ثوب موتی مخطر ومذکر اولدیغندن وبیاضده خباثتك اثری زیاده ظاهر اوله‌رق کمال درجه نظافته سبب بولندیغندن ومع هذا بیاضك لونی خلقتی اوزره باقی اولوب تغییر اولنمدیغندن حیاتده دخی افضلدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی حبیب بن ابی ثابتدن اودخی میمون بن ابی شبیبدن اودخی سمرة بن جندب رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

نظم

ابن جندب بحث الوان ایلدی * اول نبیدن امر اولانی سویلدی
دیر نبیمز ایت بیاضی سن لباس * چون بیاضده اولدی ظاهر کیر وپاس
البسوادن اکلاشلدی سودیکی * او نبیمز هم بیاضی کیدیکی
طوت نصیحت کی بیاضی درحیات * اوله مألوف خوش کوره‌سك درممات
بونبیدن خوب نصیحتدر بزه * میته‌یی بز صارملیز آق بزه
صار بیاضه خوب کوره سائل ملك * خوب کورنمك اولدی میته‌دن دلك

﴿ الحدیث الثالث عشر ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضی الله عنها قَالَتْ خَرَجَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم ذَاتَ غَدَاةٍ وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مِنْ شَعْرٍ اَسْوَدَ ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری اوزرلرنده سیاه قیلدن طوقونمش ازار اولدیغی حالده صباح وقتی سعادتخانه‌لرندن طیشارو چیقدیلر مرط ازار دیمکدر کرك ابریشمدن کرك صوفدن کرك کتاندن اولسون امابومقامده ذکر اولنان مرط سیاه قیلدن طوقونمشدر حتی بخاری ومسلم روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك برسیاه کسوه‌سی وار ایدی کاهی کیه‌رك کمال تواضعلرندن بن عبد عاجزم عبدلر کبی کیرم بیوررلر ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی احمد بن منیعدن اودخی یحیی بن زکریا بن ابی زائده‌دن اودخی پدری زکریادن اودخی مصعب بن شیبه‌دن اودخی صفیه بنت شیبه‌دن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الرابع عشر ﴾

﴿ عَنْ شُعْبَةَ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله تعالی علیه وسلم لَبِسَ جُبَّةً رُومِيَّةً ضَيِّقَةَ الْكُمَّيْنِ ﴾ شعبه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری جبهٔ رومیه کیدیلر بوجبه‌نك یکلری طار ایدی جبه جیمك ضمی وبانك تشدیدیله ایکی قات دیکلمش وآره‌سنه پاموق قونمش برثوبدر صوفدن اولدقده برقات اولور لکن بزم بلده‌لریمزده ایکی قات اولوب پاموقلی بولنانه خرقه تعبیر اولنور برقات اولور ایسه جبه تعبیر اولنور بواصطلاح جدیددر بویله اولدیسه جبهٔ

رومیه شام خرقه‌سی دیمکدر اولزمان شام روم ملکی قیصرك حکمنده اولدیغندن شام خرقه‌سنه جبهٔ رومیه دینلدی .

حدیث مذکوردن استنباط اولندیغنه کوره یوکدن طوقونمش لباس کیمك وسفرده طار یکلی البسه اکتسا ایلمك ونجاستی غیر متحقق اولان معمولات اجنبیه‌یی استعمال ایتمك ائمهٔ ثلاثه عندنده جائزدر امام مالکه کوره لباس متعدد صاحبی اولنلر یوکدن معمول البسه اکتساسندن احتراز ایتملیدر زیرا یوکدن لباس کیمك زهدی اشعار ایدر وعملینی اخفا ایتمك اولیدر وحضرده کیله‌جك لباسك یکلرینی بول یاپدیرملیدر ابدست وقتنده سهولت اولسون ایچون اما یکلرك افراطله بول اولمسی دخی بدعتدر چونکه اصحاب کرامك اثوابلرینك یکلری افراط درجه‌سنده بول دکل ایدی نهایت یکلر بر قارش قدر بول اولمق اقتضا ایدر .

لبسه لباسك جمعیدر امثله مثالك جمعی ولدیغی کبی لباس کیلن شیدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی یوسف بن عیسادن اودخی وکیعدن اودخی یونس بن ابی اسحاقدن اودخی پدری ابی اسحاقدن اودخی شعبیدن اودخی مغیرة بن شعبه‌دن اودخی پدری جناب شعبه‌دن روایت بیوردی .

نظم

باب ثامنده لباسی بابیان * اول نبینك کیدیکی اولدی عیان
کیمشیدی او بیاض بزدن لباس * اوزرنده اولمز ایدی کیر و پاس
دیدی شعبه کیدی بر کون جبه‌یی * یاقشردی هر نه کیسه پك ایی
ضیق ایدی اوجبه‌نك هم یکلری * بورنوردی جبه‌یه خوش تنلری
کاه کیردی پاك لباسی اسودی * صوف اسودله زهد قصد ایلدی
شو لباسك اولدی بحثی خوش تمام * اولدی بحثه لباسك اهتمام

مختصر

شمائل شریف ترجمه‌سنك جزء ثانیسی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اوچ جزء اوزره جمعی مراد اولنان مختصر شمائل محمدیدن جزء ثانی ابواب عدیده‌یی مشتملدر

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب اول) رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك ﴾
﴿ عیشلری یعنی حیات وحیات کندیسیله حاصل اولان شیئك کیفیتی حقنده وارد اولان ﴾
﴿ احادیث شریفه بیاننده‌در ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ ﴾ محمد بن سیرین حضرتلرندن مرویدر مشار الیه حضرتلری جلیل القدر تابعیندندر حضرت انسك غلامیدر مکاتب طریقیله آزاد ایتمشدر ائمهٔ سته مشایخندندر خوش مجلس ولطیف کوی وتعبیر رؤیاده بی نظیردر التی اولادی وار ایدیکه هربری محدثلردر محمد * سعید * انیس * یحیی * حفظه * کریمه * حکایت اولنورکه صاحبة الجمال بر خاتون وار ایدی ابن سیرینی کندویه دعوت ایتدکده ابن سیرین امتناع ایدوب واقعه‌سنده کوردیلرکه بر صبیح الوجه کمسنه کاوب آغزینه بزاقنی القا بیوردقدنصکره یا ابن سیرین بن یوسف بن یعقوبم سن بکا عفتده وپاکدامن اولمقده شریك اولدك بعد الیوم رؤیا تعبیرنده دخی بنم شریکم اول بیوردی چون ابن سیرین خوابدن بیدار اولوب کندویی تعبیر واقعه‌ده سرافراز بولدی حتی تعبیراتی کتابلرده مسطور ومشهوردر یوز اون تاریخنده وفات ایتدی (رحمة الله تعالی علیه)

نظم

ابن سیرینه جمیله ایلدی عرض کندینی ★ دیدی سودم شوجهانده غایتیله بن سنی
ابن سیرین موجبنجه ایلریکن عفتی ★ یوسف سلطان بولنده الده ایتدی رفعتی
چونکه آدم شوجهانده کیتسه عالی بر یوله ★ باعنایت اوله رفعت کردکاردن شوقوله
بر کیجه‌ده یوسفی خوش درمنام کورمش ایدی ★ حضرت یوسف اکا پك التفاتلر ایلدی
ابن سیرین کوردی آنی نه کوزل صاحب جمال ★ حق تعالی ایلدیلر انی ممالی ذی الکمال
دیدی یوسف عفتنده سن بکا اولدك شریك ★ هر ایشنی ایده ربم ذاتنه خبر و بریك
دیدی هم ای ابن سیرین ساکه ایتدم همتی ★ واقعه‌لر ایله تعبیر بوله‌سك سن عزتی
ابن سیرین پاکدامن ایتدی تعبیرلر کوزل ★ آکه وردی بوکمالی اول خدای لم یزل
هر که بویله ایده عفت بوله دائم خوشهما ★ خواجه رائف بوسخنده نه عجائب رهنما

﴿ قَالَ كُنَّا عِنْدَ اَبِى هُرَيْرَةَ ﴾ معبر ابن سیرین بیوردیکه بز ابوهریره‌نك نزدنده ایدك هریره هره‌نك اسم تصغیریدر معناسی کدیجکز و کوچك کدی دیمکدر ابو هریره اسمیله تسمیه یاوری کدیلری سودیکی ایچوندر ﴿ وَعَلَيْهِ ثَوْبَانِ مُمَشَّقَانِ مِنْ كَتَّانٍ فَتَمَخَّطَ فِى اَحَدِهِمَا ﴾ حضرت ابوهریره‌نك اوزرنده کتان بزندن آشی بویاسیله بویانمش ایکی ثوب اولوب اول ایکی ثوبك برینه سومکوردی و برونی سیلدی ﴿ فَقَالَ بَخْ بَخْ يَتَمَخَّطُ اَبُو هُرَيْرَةَ فِى الْكَتَّانِ ﴾ عقیبنده بیوردیکه په په ابوهریره کتان بزینه برونی سیلدی ﴿ لَقَدْ رَاَيْتُنِى وَاِنِّى لَاَخِرُّ فِيمَا بَيْنَ مِنْبَرِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحُجْرَةِ عَائِشَةَ مَغْشِيًّا عَلَىَّ ﴾ والله بن کندمی کورر ایدمکه مسجد شریفده منبر شریف ایله حجرهٔ عائشه بیننده بیخود اولدیغم حالده سجده ایلین کیسه‌نك هیئتی کبی زمین اوزره قپانمش ایدم ﴿ فَيَجِيئُ الْجَائِى فَيَضَعُ قَدَمَهُ عَلَى عُنُقِى يُرَى اَنَّ بِى جُنُونًا وَمَا بِى جُنُونٌ وَمَا هُوَ اِلَّا الْجُوعُ ﴾ ایمدی بر آدم کلوب بنی بو حالتمده کوردکده بنی مصروع ظن ایدوب اضطرابم ساکن اولسون ایچون ایاغنی بوغازیمه بصار ایدی حالبوکه بن مصروع دکل ایدم انجق بنم بو حالم آچلقدن ایدی .

﴿ حاصل مفهوم حدیث ﴾ معبر سیرین بیوردیکه بز ابو هریره حضرتلرینك عندنده بولندق اوزرلرنده قرمزی طپراق ایله بویانمش ایکی ثوب وار ایدی اول ایکی ثوبدن برینه سومکروب و برونی سیلوب عقیبنده بیوردیکه په په ابو هریره کتان بزینه برونی سیلدی والله بن کندمی کورر ایدمکه مسجد شریفده منبر شریف ایله حجرهٔ عائشه رضی الله عنها بیننده سجده ایلین کیمسه‌نك هیئتی کبی بیخود اولدیغم حالده زمین اوزره قپانیر ایدم بر آدم کلور بنی او حالده کوردکده بنی مصروع ظن ایدرك ایاغنی بویمه بصار ایدی حالبوکه بن مصروع دکل ایدم بنم بو حالم انجق آچلقدن ایدی دیو ابو هریره حضرتلری سابقده‌کی فقره‌یی بیان بیوردی معلوم اوله‌که حضرت ابو هریره رضی الله تعالی عنه وقت سعادتده اصحاب صفه‌دن اولوب بعده ایکی قرمزی قپامه کیوب کندینی اهل دنیا اولدم ظنیله کندیلرینك اولکی فقیرلکنی ذکر ایدوب اول قپامه سنك برینه برونی سیلمه ایله مرادی زینت دنیایی تحقیردر بز بیچارکان حال

وشانمزی تفکر ایده‌لم ابن حبان روایت ایدرکه ابو هریره بیوررلر اوچ کون مقداری اصلا طعام ایتمدم جوعك غلبه‌سندن بی تاب اولدم صبیان ابوهریره مصروع اولمش دیو سویلرلر ایدی اتفاقا رسول اکرم حضرتلری اصحاب صفه ایچون بر کاسه ترید کتوردیلر اصحاب اکل ایتمکه شروع ایتدیلر بندخی بنی دعوت ایده‌لر دیو کندمی کوستردم اما بن قلدانجه‌یه قدر اصحاب کرام قالقدیلر کاسه‌ده برشی قالمامش الا کنارنده تریددن اثر قالمش پس رسول اکرم حضرتلری بنی کوردکده مبارك پارمقلرینی وضع ایدوب کاسه‌ده بر لقمه جمع اولدی اول لقمه‌یی مبارك پارمقلریله بکا ویروب کل بسم الله بیوردیلر الله حقیچون اول لقمه‌یی اکل ایتدم و مرادم اوزره طویدم دیو ابو هریره بیوردیلر رضی الله تعالی عنه امام ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی اصحاب کرامك ضیق عیشلرینی بیان ایله رسول اکرم حضرتلرینك ضیق عیشلرینی بیاندر

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه حماد بن زیددن حماد ایوب السختیانیدن ایوب محمد بن سیریندن روایت بیوردی .

نظم

ترمذی عندنده عالی معتبر ★ راویلر ویردی حدیثی خوش خبر
دیر قتیبه باکه حماد بیل دیدی ★ بو حدیث سختیانی سویلدی
سختیانی ابن سیرین هم عصر ★ ابن سیرینه روایت منحصر
ابن سیرین تکرینك زاهد قولی ★ تابعیندن قدری آنك پك جلی

نظم دیکر

باهریره ایکی ثوبی بولدیلر ★ ایکی ثوبله بن غنیم صاندیلر
ذات عالی حضرتنك سودیکی ★ قرمزی‌یه بویلیدی کیدیکی
اوزرنده وار ایدی ثوبی ایکی ★ او ایکیدن هربری انك یکی
سومکروردی او ایکیدن برینه ★ په ایدردی اکه سومکردیکنه
باهریره ذکر ایدردی فقرینی ★ وقت اولده اولان احوالنی
هم دخی او ایلدی اکه کدر ★ اهل دنیا اولمشم بن ظن ایدر
اهل دنیا اولمسی پك غم ایدی ★ او غمیله سویلدیکك سویلدی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ مَالِكِ بْنِ دِينَارٍ قَالَ ﴾ مالك بن دیناردن مرویدر بیوردیکه ﴿ مَاشَبِعَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ خُبْزٍ قَطُّ وَلَا مِنْ لَحْمٍ ﴾ رسول اکرم حضرتلری اتمکدن قطعا طویمدی دخی ات یمکندن اصلا طویمدی ﴿ اِلَّا عَلَى ضَفَفٍ ﴾ انجق ناس ایله یدیکی وقتده طویدیلر (قال سئلت رجلا من اهل البادیه ما الضفف) مالك بن دینار دیدیکه بن ضففك معناسی ندر دیو اهل بادیه‌دن بر کیمسه‌دن سؤال ایتدم (قال ان یتناول مع الناس) اول کیمسه جواب اوله‌رق ناس ایله اکل ایتمکدر دیدی ایمدی بو خبرك معناسی رسول اکرم افندمز یالکز یدکاری وقتده اتمکدن

ضفف ضاد و
فتحیله در

واتدن طويمديلر لكن ناس ايله يديكى وقتده بو ايكيسندن هر برندن طويديلر معلوم اوله كه ترمذى حضرتلرينك مالك بن دينار حديثنى بياندن مرادى رسول اكرم حضرتلرى واصحاب كرامى فقرى اختيار ايدوب وسعت معاشدن حذر بيوردقلرينى بياندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى رحمة الله عليه بو حديث شريفى قتيبة بن سعيددن او دخى جعفر بن سليماندن جعفر مالك بن ديناردن روايت بيوردى مالك بن دينار تابعيندن اولديغيچون بو حديث مرسل اولدى حديثك راويلرندن رسول الله طرفندن بر راوى ساقط اولور ايسه او حديثه حديث مرسل دينور بو حديثده واقع اولديغى كبى زيرا بو حديث شريفده رسول اكرم افندمزك حالنى بيان ايدن اصحابدن راوى متروكدر ٠

نظم

اول نبيمز نه خبزدن نه لحمدن طويمدى * اكل وشربه نفس ايچون حب اونك اولمدى
ناس ايله اول لايقيله هر طعامدن يرايدى * كندى يالكز بر طعامدن طويمشدر ابدى
ايلديلر شو جهانده وسعتى ترك وحذر * دائما اول آخرت قيدنده اولديلر كزر
نفس ايچون ايستمزدى بو جهانده لذتى * امتيچون ايستريدى دو جهانده عزتى

﴿ جزؤ ثانينك مشتمل اولديغى بابلردن (باب ثانى) رسول اكرم افندمزك خفلرى حقنده وارد ﴾
﴿ اولان احاديث شريفه بياننده در ﴾

نظم

باب ثانى ذكر خفينك يرى * وصف اولندى اول نبينك خفلرى
او نبيمز كيريدى مستلرى * پاك انور ايدى انك اوستلرى
هر نه كيسه خوش كورينوراونى * پارلر ايدى تا كوشلنمش كبى

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ بُرَيْدَةَ ﴾ حديث اول بريده حضرتلرندن روايت اولندى بريده رضى الله تعالى عنه رسول اكرم حضرتلرى مكه دن مدينه يه هجرت ايدركن غميم نام موضعه كلدكده سكسان قدر كيمسه ايله كلوب شرف صحبتله مشرف اولديلر ياتسو نمازينى حضرت پيغمبرك خلفنده ادا ايدوب قومى جانبنه روان اولديلر احد غزاسندن صكره مدينه يه كلوب بر قاچ غزاده حاضر اولديلر و مدينه ده رسول اكرم حضرتلرينك دار بقايه تشريفندنصكره بر آز مدت ساكن اولوب بعده بصره يه و بصره دن خراسانه كيتديلر وبعده مروده آخرته تشريف ايتديلر ﴿ قَالَ اِنَّ النَّجَاشِىَّ اَهْدٰى اِلَى النَّبِىِّ صلى الله تعالى عليه وسلم خُفَّيْنِ اَسْوَدَيْنِ سَاذَجَيْنِ ﴾ مشار اليه بريده حضرتلرى بيورديكه تحقيق حبشه ملكى نجاشى سيد الرسل افندمز حضرتلرينه هديه طريقيله ايكى نقشسز سياه مست ارسال وتقديم ايلدى معلوم اوله كه حبشه ملوكنه (نجاشى) يمن ملوكنه (تبع) فارس ملوكنه (كسرى) روم ملوكنه (قيصر) بشام ملوكنه

(حرقل)

(حرقل) مصر ملوكنه (فرعون) دينلور لكن حالا حبشه ملوكنه (خطى) ديرلر بو هديه ارسال ايدن نجاشينك اسمى اصحمه در مرويدركه رسول اكرم حضرتلرى نجاشى يه بر مكتوب تحرير وعمر بن اميه ايله ارسال بيوروب اسلامه دعوت ايلديكى نجاشى اسلامى قبول ايتدى ابن حبان روايت ايدركه نجاشى حضرت پيغمبره عبوديتنامه يى تحرير وهديه طريقيله قميص وسراويل وطيلسان وخفين كوندردى هجرتك طقوزنجى سنه سنده نجاشى وفات ايتدى امام بخارى روايت ايدركه حضرت جابر بيورديكه نجاشى وفات ايتديكى كون جناب صاحب شريعت عليه افضل التحية افندمز حضرتلرى اصحاب كرامه بو كون حبشده بر رجل صالح وفات ايلدى صلاة جنازه سنى ادا ايده لم بيوردقلرنده بزلر صفوف اولدق ذات عالئ نبويلرى دخى امام اولوب نجاشينك صلاة جنازه سنى ادا ايتدك وحتى بن صف ثانيده ايدم ﴿ فَلَبِسَهُمَا ثُمَّ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَيْهِمَا ﴾ بريده بيوروركه نبى محترم حضرتلرى نجاشينك هديه اولەرق كونورديكى خفينى طهارت كامله ايله قدم سعادتلرينه كيديلر وصكره ابدست الوب اول خفين اوزرينه مسح ايتديلر ٠

نظم

اول نبيمز ايتدى دينه دعوتى * دعوتيله بولدى كثرت امتى
تا حبشده اولدى اعلان دين حق * دين حقدن ايتمدى چوقلر فراق
دير نجاشى حق رسولدر اونى * ايتدى تصديق تا آنى كورمش كبى
چون نجاشى ايتدى اسلامى قبول * اولدى ممنون نشر اسلامه رسول
هم نجاشى چوق هديه كوندرير * يوللاديغى تا نبيمزه كلير
خوش هديه ايلمش اولسه وصول * باتواضع اخذ ايدر آنى رسول

بو حديث شريفدن هديه قبولنك وصرف سياه مست كيمنك جوازى دخى مستلر ابدستلى ايكن كيلسه ابدست بوزلدقده اياغنى غسل لازم اولميوب مست اوزرينه مسح ايتمنك جوازى ظاهر اولدى ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بو حديث شريفى هناد بن سريدن هناد وكيعدن وكيع دلهم بن صالحدن دلهم حجير بن عبدالله دن حجير ابن بريده دن او دخى پدرى بريده دن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عَنْ مُغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ اَهْدٰى دِحْيَةُ لِلنَّبِىِّ صلى الله عليه وسلم خُفَّيْنِ فَلَبِسَهُمَا ﴾ مغيرة بن شعبه رضى الله عنه دن روايت اولندى بيورديلركه حضرت دحيه جناب فخر عالمه ايكى مست هديه ايلدى رسول اكرم حضرتلرى دخى اول ايكى مستى قدم سعادتلرينه كيديلر بو دحيه حضرتلرى صحابى جليلدر حسن وجمال صاحبيدر حتى جبرائيل عليه السلام نبى صلى الله عليه وسلمه چوق كره او دحيه نك صورتنده كلير ايدى ميرك شاه بويله ذكر ايلدى ﴿ حَتّٰى تَخَرَّقَا لَا يَدْرِى النَّبِىُّ صلى الله عليه وسلم اَذَكِىٌّ هُمَا اَمْ لَا ﴾ رسول اكرم حضرتلرى اول خفينى كهنه اولوب يرتيلنجه يه قدر كيديلر حالبوكه بو ايكى خفلر پاكميدر دكلميدر بيلمزلر ايدى ٠

معلوم اولسونكه نجاشى حبشه ملكنك علم جنسيدر

معلوم اولسونكه هديه قبول ايتمك تواضع واردر ديديلر

﴿ خلاصهٔ معنی ﴾

مغیرة بن شعبه بیوردیلرکه صحابهٔ کرامدن دحیه حضرتلری رسول اکرم افندمزه برچفت مست هدیه ایلدی نبی محترم حضرتلری اوخفلری کهنه اولوب یرتیلنجه یه قدر کیدیلر حالبوکه تجسس ایدوب اوخفلرك اصلی پاکمیدر یوخسه پاك دکلمیدر بیلمزلر ایدی رسول اکرم افندمز بوخفلری بلاتجسس قدم شریفلرینه کیدکلرنده اشارت بیوردیلرکه اشیاء مجهوله‌ده اصل اولان طهارتدر طهارتی مخل بر علامت ظاهر اولمدقجه بومستلرك سختیانی پاکمیدر دکلمیدر دیو سؤال لازم دکلدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی یحیی بن زکریا بن ابی زائده‌دن یحیی حسن بن عیاشدن اودخی ابی اسحاقدن اودخی شعبیدن شعبی مغیرة بن شعبه حضرتلرندن روایت بیوردی میرك شاه بیوررکه بوایکی حدیث شریف رسول اکرم حضرتلرینك مست کیوب واوزلرینه مسح ایتدکلرینه دلیلدر حضرت پیغمبرك سفرده وحضرده خفین اوزرینه مسح بیوردیغی اهل سنت عندنده تواتر ایله ثابت اولمشدر .

﴿ حکایهٔ عجیبه ﴾

طبرانی وبیهقی جناب ابن عباسدن روایت ایتدیلرکه برکون رسول اکرم حضرتلری قضای حاجت ایچون ناسدن بعید کیتدیلر وبرآغاج التنده جلوس بیوره‌رق قدم سعادتلرندن خفلرك چیقاروب ارض اوزرینه وضع ایلدیلر ابدستدنصکره خفینك برینی کیدیلر وبرینی دخی کیه‌جکلری وقتده هوادن برقوش نزول ایده‌رك اول خفی قاپوب هوایه پرواز وجوسماده طیران ایدوب خفی باش اشاغی طوتدقده ایچندن برحیه زمینه دوشدی نبی ذیشان حضرتلری بوحالی کوردکده بوربمك اکراملرندن بکا براکرامدر بیوردیلر وبعده بودعائی اوقودیلر .

﴿ دعاء ﴾

﴿ اللهم انی اعوذبك من شر من یمشی علی بطنه ومن شر من یمشی علی رجلین ومن شر من یمشی علی اربع ﴾

نظم

اونجاشی ایتدی ارسال خفلری * بی‌نقشدی خفلرینك اوستلری
ذات پاکینه هدیه باوصول * اخذ ایدردی اوهدیه‌یی رسول
اول نبیمز کیدی خفی اسودی * بو ادك طاهر میدرکی دیمدی
اصل اشیاده طهارت قاعده * خفی تدقیقده نه اولا فائده
اهل سنت اولدی مسحك قائلی * دیدیلر آنك نبیدر فاعلی
خفلره مسح اونبینك سنتی * سنتیله بولوروز بز رفعتی
سویله رائف اونبینك وصفنی * قیله مغفور جمله‌سندن حق سنی

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن باب ثالث رسول الله صلی الله تعالی علیه افندمزك نعللری ﴾
﴿ حقنده وارد احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ ﴾ باب ثالثده بیان اولنان احادیثدن (حدیث اول) انس بن مالکدن مرویدر ﴿ عن قتادة قال قلتُ ﴾ قتاده بیوردیلرکه بن خطاب ایدرك سؤال ایتدم ﴿ لِاَنَسِ بْنِ مالِكٍ ﴾ انس مالك حضرتلرندن ﴿ كَيْفَ كانَ نَعْلُ رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ یاانس رسول اکرم حضرتلرینك پاپوشلری نیجه ایدی قبالری وارمی ایدی یوقمی ایدی ﴿ قال ﴾ انس حضرتلری بیوردی ﴿ كانَ لَهُما قِبالانِ ﴾ رسول اکرم افندمز کیدیکی نعللری ایچون ایکی قباللر وار ایدی معلوم اوله که قبال نعلك طاسمه‌سنه دیکلمش ایکی قایشدرکه بری باش پارماغی ایله یاننده اولان پارماغك آره‌سنده اولور وبری دخی اورته پارماغی ایله یاننده اولان پارمغك بیننده اولور

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن ابن بشار ابوداوددن ابوداود امام همامدن همام دخی قتاده‌دن قتاده انس رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبّاسٍ ﴾ ابن عباسدن مرویدر ﴿ قالَ ﴾ ابن عباس حضرتلری بیوردی ﴿ كانَ لِنَعْلِ رسولِ اللهِ صلى الله تعالى عليه وسلم قِبالانِ مُثَنّى شِراكُهُما ﴾ مثنی میمك ضمیله ثانك فتحیله ونون مشدده‌ده ایله تثنیه لفظندن اسم مفعولدر یعنی ابن عباس رضی الله عنه بیوردی رسول اکرم حضرتلرینك نعلنك ایکی قبالی وار ایدی نعلك شراکلری ایکی قات ایدی شراك طاسمه دیمکدر یعنی نعلنك طاسمه‌لری ایکی قات ایدی مصنف بوحدیثی ذکر ایتمسی نعلین شریفلرك طاسمه‌لری ایکی قات اولدیغنی بیان ایچوندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی شریفی ابوکریب محمد بن علاءدن محمد دخی وکیعدن وکیعده سفیاندن سفیانده خالد الحداءدن خالد دخی عبدالله بن الحارثدن عبدالله دخی حضرت ابن عباس رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

معلوم اوله‌که رسول اکرم افندیمز حضرتلرینك اون ایکی عمیسی وار ایدی سکزی نبی علیه السلامی یتیشوب کوره‌مدیلر ایدی دردی کوردیلر ایدی ایکیسی ایمان ایتمدیلر ایدی بری ابوطالب وبری ابولهب ایدی دخی ایکیسی ایمان ایتدیلر ایدی بری حضرت حمزه وبریسی حضرت عباس ایدی رضی الله تعالی عنهما بوحدیث شریفك راویسی ابن عباس رسول اکرم افندیمزك عم زاده‌سی ایدی (رضی الله عنه)

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عيسَى بْنِ طَهْمانَ ﴾ عیسی بن طهماندن مرویدر ﴿ قالَ ﴾ عیسی بن طهمان بیوردی

﴿ اخرج الینا انس بن مالك نعلین جرداوین ﴾ انس بزم ایچون ایکی قیلسز نعل چیقاردی ﴿ لهما قبالان ﴾ اول ایکی نعلك ایکی قبالی وار ایدی ﴿ قال ﴾ عیسی بن طهمان دیدیکه ﴿ فحدثنی ثابت بعد عن انس بن مالك ﴾ انسدنصکره ثابت نام کمسنه بکا خبرویردیکه ﴿ انهما ﴾ انس حضرتلرینك اخراج ایتدیکی نعلین ﴿ کانتا نعلی رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك نعل شریفی ایدی .

﴿ حاصل معنا ﴾ ترمذی بیورركه ابواحمد الزبیری واسطه سیله احمد بن منیع عیسی بن طهماندن بزه خبر ویردیکه برکون عیسی بن طهمان حضرت انسك مجلسنده ایدی انس حضرتلری ایکی نعل کوستردی نعلین کیمك اولدیغك سویلدی انسك مجلسندنصکره تابعیندن ثابت نام کمسنه بکا دیدیکه یاعیسی بن طهمان معلومك اولسونکه انس حضرتلرینك کوستردیکی نعلین رسول اکرم حضرتلرینك پاپوشلری ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم بوحاصل معنادن مفهوم اولدیکه رسول اکرم افندیمزك نعللری بعد وفات النبی یمن ایچون حفظ اولوردی

﴿ نظم ﴾

اونبیك نعل اولدی ذاقبال ★ وصف ایدرسك آنی بزلر یوق وبال
بز ایده لم اونی یه خوب دراك ★ اولدی آنك پابوجنده خوش شراك
بولونه قربان اولالم اونی ★ کیدی نعلی صالنور نهال کبی
صاقلنزدی اونعللر چوق زمان ★ پابندی اوپابوجلر بی کمان
دیدی رائف اوپابوجی بیله لم ★ صاحبینك یولونه بز اوله لم

﴿ الحدیث الرابع ﴾

عبید بن جریجدن مرویدر اوعبید تابعیندن مدینه لیدر ﴿ انه قال لابن عمر ﴾ تحقیق عبید سؤال طریقیله ابن عمر رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیکه ﴿ رأیتك ﴾ بن سنی کوردم ایدی ﴿ تلبس ﴾ کیراولدیغك حالده ﴿ النعال السبتیة ﴾ دباغت اولنمش نعللری یعنی عبید ابن عمر رضی الله عنه حضرتلرینه بن سنی دباغت اولنمش نعللر کیراولدیغك حالده کوردم مداومتنك حکمتی ندر دیدی ﴿ قال ﴾ ابن عمر جواب ویردیکه ﴿ انی رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾ تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم ﴿ یلبس ﴾ کیراولدیغی حالده ﴿ النعال التی ﴾ نعال نعلك جمعیدر اول نعللریکه ﴿ لیس فیها شعر ﴾ اول نعللرك کوساله سنده دخی سختیاننده شعر اولمدی یعنی بن رسول اکرم افندیمزی سپی اولنمش کوساله سنده دخی طاسمه سنده دخی قبالنده قیل یوق یعنی دباغتلنمش نعللر کیر کوردم ایدی ﴿ ویتوضأ فیها ﴾ اول نعللر مبارك آیاقلرنده ایکن آبدست آلدقلرینی کوردم یعنی رسول اکرم حضرتلری مبارك آیاقلری یاش ایکن نعلین کیرلر ایدی بوحدیث دباغتله جلدك طهارتنه دلالت ایدر ﴿ فانا احب ان البسهما ﴾ پس ابن عمر بیوردیکه

بن دخی رسول اکرم حضرتلرینه موافقت ایچون نعال سبتیه کیمکی سورم علما بوحدیثله هروقتده وهرحالده نعال سبتیه کیمك جائز اولدیغنه استدلال ایتدیلر نعال سبتیه دیمك نعلك طاسمه سی وقبالی وکوساله سی دباغتلنمش وپرداخلنمش دیمکدر ائمهٔ لغتدن امام خلیل واصمعی وابوعبیده وجمهور اهل لغت نعال سبتیه دباغتلنمش معناسنه اولمق اوزره اتفاق ایتمشلردر مسئله ابن حجر بیورركه مقابرده ضرورتسز پاپوش ایله کزمك منهیدر قبراوزرینه جلوس نهی اولندیغی کبی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی شریفی اسحاق بن موسی الانصاریدن وابن موسی معندن معن دخی مالکدن مالکده سعید بن ابی سعید المقبریدن سعید دخی عبید بن جریجدن روایت ایلدی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عن ابی هریرة ﴾ ابوهریره حضرتلرندن مرویدر ﴿ قال ﴾ حضرت ابوهریره رضی الله عنه بیوردی ﴿ کان لنعل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبالان ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك نعلنك طاسمه سنده ایکی قبال وار ایدی تفصیلی مرور ایتدی .

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن منصوردن اسحاق دخی عبد الرزاقدن عبد الرزاق دخی معمردن معمر دخی ابن ابی زئبدن ابن ابی زئب دخی صالح مولی التوئمه دن صالح دخی ابی هریره رضی الله عنهدن نقل وروایت بیوردی معلوم اولسونکه باب ثالثده ذکر اولنان حدیث اول ایله بوحدیث خامس لفظاً ومعناً متحدلر ایسه ده حدیث اول انس حضرتلرندن مروی حدیث خامس ابوهریره حضرتلرندن مروی اولدیغیچون حدیث خامسی دخی ترمذی حضرتلری ذکر وبیان ایلدیکه بوایکی حدیثك سندلری مختلف اولدیغی بیان ایچون .

﴿ نظم ﴾

ذات پاکی پرتوندن ناکهان ★ شمع حسنی ظاهر اولدی درجهان
بورینوردی اول کیدرکن یارنه ★ خوش لون ایله بویانمش جارنه
پاینه اول کیدی نعلی باقبال ★ کیدریدی اورسول خورشیدمثال
اونعلده وار ایدی ائنیں شراك ★ ایلدیلر بربرینه اشتراك
سز کیك نعلی ترابه باصمه یه ★ سن شراك دی او نعلده طاسمه یه

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن السدی ﴾ سینك ضمیله دالك تشدیدیله در بوسدینك اسمی اسماعیل بن عبد الرحمندر صدوقدر صاحب تفسیر سدی کبیر دیمکله مشهوردر بوسدیدن روایت اولندی ﴿ قال ﴾ سدی دیدی ﴿ حدثنی من سمع عمرو ابن حریث ﴾ عمرودن ایشیدن کیمسه بکا خبر ویردیکه ﴿ یقول ﴾

عمرو بیورر مذکور عمرو صحابیدر رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریف ایتدکده اون ایکی یاشنده ایدی مذکورسدی عمرودن بو حدیثی روایت ایدن کیمسه‌نك اسمنی بیان ایتمدی لکن محدثین بیان ایتدیلرکه اول کمسه‌نك اسمی عطا ابن السائبدر ﴿ رَأَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلی اللّٰه تعالی علیه وسلم ﴾ عمرو بن حریث بیوررکه بن رسول اکرمی کوردم ﴿ يُصَلِّي ﴾ نماز قیلارلر ایدی ﴿ فِي نَعْلَيْنِ مَخْصُوفَتَيْنِ ﴾ ایکی قات دیکلمش ایکی نعل مبارك آیاقلرنده ایکن خصف خانك فتحی و صادك سکونیله برشیئی برشیئ اوزرینه یاپشدیرمغه دیرلر تکیم پاپوشده ایکی قات کوساله بری برینه دیکلدیکی کبی حنفی بیوررکه نعلین مخصوفتین دیمك رسول اکرم حضرتلرینك نعللری ایکی قات دریدن دیکلمش ایدی دیمکدر صلاتدن مراد جنازه نمازی ایدی دیدیلر ۰

﴿ حاصل معنا ﴾ اسماعیل بن عبد الرحمن السدی دیمشدرکه بر کیمسه جناب عمرو بن حریثك بن حضرت پیغمبری ایاغنده ایکی قات دیکلمش نعل وار ایکن نماز قیلدیغنی کوردم دیدیکنی بزه خبرویردی ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی احمد بن منیعدن و ابن منیع ابو احمددن و آنلر سفیاندن و سفیان صاحب التفسیر اسماعیل بن عبد الرحمن السدیدن آنلر دخی عمرو بن حریثدن استماع ایتمش بر تابعیندن اخذ و روایت ایتدیلر ۰

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﴾ ابو هریره رضی اللّٰه عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ ابو هریره بیوردی ﴿ إِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی اللّٰه تعالی علیه وسلم قَالَ ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردی ﴿ لَا يَمْشِيَنَّ أَحَدُكُمْ فِي نَعْلٍ وَاحِدٍ ﴾ سزدن بریکز نعل واحد ایله مشی ایلمسون یعنی بر ایاغنده پاپوش بر ایاغی یالك یوریمسون ﴿ لِيُنْعِلْهُمَا جَمِيعاً ﴾ ایکی ایاغنه نعل کیسون ﴿ أَوْ لِيُحْفِهِمَا جَمِيعاً ﴾ یاخود ایکی ایاغندن نعلینی چیقارسون ۰

﴿ حاصل معنا ﴾ ابو هریره بیوررکه رسول اکرم حضرتلری بیوردی البته سزدن بریکز تك نعل ایله یوریمسون ایستر ایسه ایکی نعلی معاً کیسون ایستر ایسه ایکی نعلی معاً چیقاروب پای برهنه اولسون بو حدیثی ترمذی حضرتلرینك بو مقامده ذکری شو معنایه اشارت ایچوندرکه رسول اکرم حضرتلری بر نعل ایله مشی بیورمامشدر خطابی بیوردیکه هر چفت اولان شیئ خف و چرموق و چوارب کبی بر تکنی کیوب بر تکنی کیمه‌سه‌وردائی بر دوشنه وضع ایدوب بر اوموزینه ایتمامك کذلك بر ایاغنه خف و بر ایاغنه پاپوش کیمك مکروهدر دیدیلر ینه خطابی بیوررکه بر نعل ایله مشیده نهی اولدیغنك حکمتی بودرکه ضعف عقل و مخافت رأیه حمل اولنور بعضیلر جوارح بیننده تعدیل اولمدیغیچون منهیدر دیدیلر ۰

ابن عربی بر نعل ایله یوریمك شیطان یورویشیدر دیدی بیهق عادت خلقه مخالف اولمغله باعث

شهرت اولدیغیچوندر دیدی پس هر نسنه‌که لباسده شهرته مؤدی اوله آندن اجتناب لازمدر دیدیلر

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن موسی الانصاریدن اسحاق معندن معن مالکدن مالك ابی الزناددن ابی الزناد اعرجدن اعرج ابی هریره‌دن روایت بیوردی

﴿ نظم ﴾

دیر نبیمز ایکی نعلی کی زهی * یا ایاغك ایکی سك ایله تهی
کوردی نعلك چفتنی لبس حسن * اتباع ایت هر ایشنده آکه سن
نعل تك کیمادیه ایتدی نهی * حکمتی وار ایتمه ظن بونی تهی
دیدی رانف ایله فکرینی سهی * ایره عقلك اولماسك ابلهی

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عَنْ جَابِرٍ ﴾ جابر حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ جابر رضی اللّٰه عنه بیوردی ﴿ أَنَّ النَّبِيَّ صلی اللّٰه تعالی علیه وسلم ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری ﴿ نَهَى أَنْ يَأْكُلَ يَعْنِي الرَّجُلُ بِشِمَالِهِ ﴾ بر کیمسه صول الیله اکل ایتمکدن نهی بیوردی ﴿ أَوْ يَمْشِيَ فِي نَعْلٍ وَاحِدَةٍ ﴾ یاخود بر نعلده یوریمکدن نهی بیوردی ۰

﴿ حاصل معنا ﴾ حضرت جابردن منقولدرکه رسول اکرم حضرتلری رجالی صول الیله اکل اطعمه ایتمکدن و نعل واحد ایله یوریمکدن نهی بیوردیلر بو حدیثده اولان نهی رجاله مخصوص کبی کورینورسه‌ده رجال اصل و متبوع و نسا فرع و تابعه بولندیغی جهتله اوامر شرعیه‌ده بالاصل رجاله و بالتبع نسوانه خطاب اولنور مع مافیه اکر (یعنی الرجل) دیه تفسیر ایدلمامش اولیدی بشماله ضمیری حضرت جابره ارجاع ایدلمك خاطره کلیردی بو خاطره توهمی دفعةً دفع ایچون (یعنی الرجل) بیوردیلر صول الیله یوب و ایچمك شیطانه متابعت اولدیغی اجلدن ذات قدسی رسول اکرم حضرتلری امت مرحومه‌یی شیطانه متابعتدن نهی و تحذیر بیوردیلر ابن عمردن مرویدرکه حضرت پیغمبر ای امتم سزدن بریکز البته صول الیله یوب و ایچمسون زیرا شیطان صول الیله یر و صول الیله ایچر بنابرین کنهکار اولمامق ایچون شیطانه بکزه مامك اقتضا ایدر بیوردیلر صاحب سعادت حضرتلری صبیانه دخی صول الیله یدیروب ایچیرمامکی تنبیه بیوردیلر حتی عمر بن ابی سلمه‌نك بن رسول اکرمك قوجاغنده ایدم بکا صاغ الکله تناول ایله که صاغ ال ایله یمك یمکی معتاد ایدنمش اوله‌سین بیوردیلر صلی اللّٰه علیه وسلم دیدیکنی روایت ایدرلر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرت اسحق بن موسی‌دن و انلر معندن و انلرده مالکدن و مالك ابو الزبیر التابعیندن و ابو الزبیر جابر رضی اللّٰه عنهدن اخذ و نقل ایتدیلر ۰

﴿ الحديث التاسع ﴾

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﴾ ابو هریره رضی اللّٰه عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ ابو هریره حضرتلری

بیوردی (انّ النبیّ صلی الله تعالی علیه وسلم قال) تحقیق رسول اکرم حضرتلری بیوردی (اذا انتعل احدکم فلیبدأ بالیمین) سزدن بریکز پاپوش کیمك مراد ایلدکده صاغ جانبی ایله ابتدا ایدوب اول صاغ ایاغنه کیسون (واذا نزع فلیبدأ بالشمال) ودخی پاپوش چیقارمق مراد ایلدکده صول جانبی ایله ابتداء ایدوب اول صول ایاغنك پاپوشنی چیقارسون (فلتکن الیمین اولهما تنعل) صاغ ایاق ایاقلرك اولی اولسون پاپوش کیدیرلدیکی حالده (وآخرهما تنزع) صاغ ایاق ایاقلرك آخری اولسون پاپوش چیقارلدیغی حالده ٠

﴿ خلاصهٔ معنای حدیث ﴾

ابوهریره دیدیکه رسول اکرم حضرتلری سزدن بریکز پاپوش کیمك مراد ایلدکده صاغ جانبی ایله ابتداء ایدوب اولا صاغ ایاغنه کیسون و پاپوشی چیقارمق ایستدکده ابتدا صول ایاغنك پاپوشنی چیقارسون پاپوش کیلورکن صاغ ایاق ایاقلرك اولی و چیقاریلورکن آخری اولسون بیوردیلر معلوم اولسونکه حضرت پیغمبر بوحدیث شریفك ابتداسنده پاپوش کیمنك اصولنی تعریف بیوردقدنصکره ینه تکرار حدیثك آخرنده بیان بیورملرندن مراد عالیلری پاپوشك احکام و استعمالی قولای اولمدیغندن مرحمةً امت محمدیه سنه تفصیلا اکلاتمقدر پاپوش کیمکدن مراد ایاغی محافظه اولوب صاغ طرف صولطرفدن افضل اولدیغندن پاپوشی ابتدا صاغ ایاغه اکرام ایدلمك لازمکلورکه حضرت پیغمبر ایشته بولزومی شوحدیث لطیفله بیان بیوردیلر صلی الله علیه وسلم شیخ ابن حجر وقاضی عیاض پاپوش حقنده رسول اکرمك امرلری استحباب ایچون اولمسنده اجماع واردر دیو نقل ایتدیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبه‌دن وقتیبه مالکدن ومالك ابی الزناددن وابی الزناد تابعی اعرجدن اعرج ابوهریره حضرتلرندن نقل وروایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اون رویی اونبیك كل آل ٭ طلعتنده رؤیتی خورشید مثال
کیرسه شاله اوکوزل آینه‌وش ٭ بولوطه کیردی صانورلردی کونش
چون دخولنده نظیف محرابنه ٭ سویلریدی لطفله اصحابنه
او ایدردی لبس تعلیم بزلری ٭ هم مؤثر اولریدی سوزلری

﴿ الحدیث العاشر ﴾

(عن عائشة) عائشه رضی الله عنها حضرتلرندن مرویدر (قالت) حضرت عائشه بیوردی (کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یحبّ التیمن) رسول اکرم حضرتلری امور شریفه‌ده صاغ جانبی استعمالی سور ایدی (ما استطاع) قادر اولدقچه ما استطاع قول شریفنده امور شریفه‌ده رسول اکرم حضرتلری ضرورت وقتنده صول جانبی استعمال ایتدکلرینه اشارت

واردر (فی ترجله) رسول اکرم حضرتلری مبارك شعرلك طرامقده (وتنعله) دخی نعللرك کیمکده (وطهوره) دخی آبدست آلمقده صاغ جانبك استعمال ایتمکی سورلر ایدی معلوم اوله‌که شو اوچ شیئی ذکردن مراد صاغ جانبی بو اوچه مخصوص دیمك دکل بلکه رسول اکرم حضرتلری باشندن ایاغه وارنجه تیمن ایتدکلرینه تمثیلدر (صلی الله علیه وسلم)

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری ابوموسی محمد بن المثنی‌دن ابوموسی دخی محمد بن جعفردن جعفر دخی شعبه‌دن شعبه اشعث بن ابی الشعثادن اشعث دخی پدری شعثادن شعثا دخی مسروق تابعیندن مسروق حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

مؤمنینك امی صدیقه بزه ٭ دیر رسولدن برخبر ویرم سزه
اورسولك حب بسیار درقتی ٭ صاغ ایله اول ایشله‌یه هرطاعتی
هرایشی که اورسول زینت بیله ٭ بدأ ایدردی اوایشه اول صاغ ایله

باب ثالثده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث (حادی عشر) ابی هریره رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر (قال) ابوهریره حضرتلری بیوردی (کان لنعل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبالان وابی بکر وعمر رضی الله عنهما) رسول اکرمك هر بر نعلیچون ایکی قبال وار ایدی کذلك ابوبکر وعمر رضی الله عنهمانك هر بر نعللریچون ایکی قبال وار ایدی ٠ قبالك معناسی مرور ایتدی (واول من عقد عقدا واحدا عثمان) اول بردوکم باغلایان یعنی برقبال اتخاذ ایدن عثمان رضی الله عنهدر یعنی پاپوشك طاسمه‌سنك اورته یرندن پاپوشك اوجنه قدر برقایش اولوب ایکی پارمق برجانبندن اوچ پارمق برجانبندن اولور معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینك نعلنده ایکی قبال اولدیغی عادت طریقیله اولوب عبادت طریقیله اولمدیغنه اشارت واردر حضرت عثمانك نعلنده برقبال اولمسنده اکر نعلده ایکی قبال عبادت طریقیله اولیدی حضرت عثمان رضی الله عنه نعلده برقبال اتخاذ ایتمز ایدی ٠

﴿ نظم ﴾

بو احادیث هر برینك خوش سوزی ٭ که ایدرلر حاللره واقف بزی
نه کوزل در بو نعل حدیثلری ٭ خوش تمام اولدی نعل تعریفلری

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب رابع) رسول اکرم افندمزك مهر شریفی حقنده ﴾
﴿ وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

معلوم اولسونکه بوبابده ذکر اولنان احادیث شریفه‌دن مفهوم اولان معانینك خلاصه‌سی رسول اکرم افندمزك مهر شریفلرینك ماده‌سی نه جنسدن اولدیغی واوخاتمك قاشی نه جنسدن اولدیغی واوزرنده محکوك اولان عباره قاچ سطر اولدیغی واوخاتم نه سببله اتخاذ

اولندیغی ورسول اکرم افندمزك وفاتندنصکره بوخاتم شریف کیمله انتقال ایتمش اولدیغی تعریف وتفصیلدر ٠

احادیث مرویه‌دن مستفاد اولدیغنه کوره سلطان الانبیاء حضرتلری حضور عالیلرنده بولنانلره خطاباً ملوك اطرافه بر قطعه نامهٔ سعادت کتب اولنوب وارسالیله ملوك عالمی دین مبین اولان اسلامه دعوت ایده‌جکنی بیان بیورمسیله اصحابدن بعضیلری طرفندن ممهور اولمیان مکاتیبك ملوك وسلاطین نظرنده غیر معتبر اولدیغی بیان اولنمسی اوزرینه رسول اکرم حضرتلری برعدد مهرك اعمال واحضار ایدلمسنی امر وفرمان بیوردقلرندن قاشی یعنی اسم شریف نبوی حك اولنان طاشی عقیق اولمق اوزره کومش برمهر یاپیلوب تقدیم اولندیغی اجلدن ملوك اطرافه خطاباً شرفصدور بیوریلان اوامر عالیه‌یی تحریر وتمهیر ایتدکدنصکره مبارك پارمقلرینه طاقارلرایدی واوزرنده محکوك اولان عبارهٔیه تعظیم قصدیله خلایه کیدرکن پارمقلرندن چیقارمغی اعتیاد ایلمدیلر بعض راویلر اولوقت یاپیلان مهرك قاشی دخی کومشدن معمول ایدی دیدیلر کرك قول اول وکرك قول ثانی صحیح اولدیغندن برینك یالکز طاشی عقیق دیکر بری کومش ودیکرینك طاشی دخی کومش اولمق اوزره خاتم النبیین افندمزك ایکی قطعه خاتم شریفی اولدیغی مرتبهٔ ثبوته وارمشدر مهر شریف مذکور دائما انامل سعادتده اولدیغندن حسب الایجاب یازیلان اوامری تمهیر ایچون چیقاررلر وبالآخره ینه پارمقلرینه طاقارلردی مهر شریفك قاشنده ﴿ محمد رسول الله ﴾ وعلی قول ﴿ لا اله الا الله محمد رسول الله ﴾ و برقولده ﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾ عبارهٔ شریفه‌سی محکوك اولدیغندن من کل الوجوه سزاوار تعظیم وتوقیر ایدی نقوش مهر نبوی حقنده اکرچه ذکر اولنان اوچ روایت نقل ایدلمش ایسه‌ده قول اول اقوال سائره‌یه مرجح اولوب ﴿ محمد رسول الله ﴾ عبارهٔ شریفه‌سی اوچ سطر اوزرینه یازلمش یعنی برنجی سطری ﴿ محمد ﴾ ایکنجی سطری ﴿ رسول ﴾ اوچنجی سطری ﴿ الله ﴾ اولمق اوزره ترتیب وحك ایتدیرلمشیدی مهر شریف مذکور رسول اکرم حضرتلرینك عالم بقایی تشریف بیوردقلری ساعته قدر دست عالیلرنده قالوب بعد ارتحال النبی صلی الله علیه وسلم ابوبکر رضی الله عنهه انتقال وآنك ارتحالنده فاروق وبعده عثمان بن عفان حضرتانه انتقال ایتدی ایدی جناب عثمان قضاءً بئراریسه دوشوروب برداها بوله‌مدی ٠

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ یعنی باب رابعده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث اول انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ حضرت انس رضی الله عنه بیوردی ﴿ كَانَ خَاتَمُ النَّبِيِّ صلی الله تعالی علیه وسلم ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك مهر شریفلری ﴿ مِنْ وَرِقٍ ﴾ کومشدن اولدی ایدی ٠ ورق کومش معناسنه‌در کرك مسکوك اولسون کرك غیرمسکوك اولسون ﴿ وَكَانَ فَصُّهُ ﴾

رسول اکرم حضرتلرینك کومشدن اولان مهرلرینك قاشی یعنی اسم شریفلری یازلمش اولان طاش ﴿ حَبَشِيًّا ﴾ حبشه منسوب طاش اولدی ایدی یعنی عقیق ایدی دیمکدر زیرا عقیق اکثریا حبش ویمن دیارندن کلور ٠

﴿ حاصل معنا ﴾ انس بن مالك رسول اکرم علیه افضل التحیه افندمزك مهر شریفلری کومشدن معمول وطاشی حجر حبشی یعنی عقیق یمانی دن ایدی دیدیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری قتیبة بن سعیددن قتیبه دخی عبدالله بن وهبدن عبدالله یونسدن یونس ابن شهابدن ابن شهاب انس بن مالکدن نقل وروایت بیوردیلر

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عُمَرَ ﴾ ابن عمر رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ ابن عمر بیوردی ﴿ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله تعالی علیه وسلم اتَّخَذَ خَاتَمًا مِنْ فِضَّةٍ ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری کومشدن مهر اتخاذ ایلدی ﴿ فَكَانَ يَخْتِمُ بِهِ ﴾ رسول اکرم حضرتلری اطرافه اولان ملوکه ارسال بیوردقلری مکتوبلری اول خاتم ایله مهرلر ایدی ﴿ وَلَا يَلْبَسُهُ ﴾ دخی افضل التحیه افندیمز حضرتلری اوخاتمی پارماغنه طاقمز ایدی میرك شاه بیوررکه رسول اکرم حضرتلری خاتمی پارمغنه طاقمز ایدی دیمنك معناسی بودرکه مکتوبه مهر وضع ایتدکلری وقت پارمقلرندن چیقاروب مهرلیوب ینه پارمقلرینه طاقارلر ایدی خاتم پارمقده ایکن مهرلمز ایدی دیمکدر ٠

خطابی دیدیکه رسول اکرم حضرتلری مهر طاقمز ایدی دیمنك معناسی رسول اکرم حضرتلرینك مهر اتخاذندن مرادی زینت قصدیله اولمیوب مجرد اقتضا ایتدکده مهر وضع ایتمك ایچوندر دیدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبه‌دن قتیبه ابوعوانه‌دن ابوعوانه ابی بشیردن ابی بشیر نافعدن نافع ابن عمر حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ انس رضی الله عنه بیوردی ﴿ كَانَ خَاتَمُ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم مِنْ فِضَّةٍ ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك مهر شریفی کومشدن ایدی ﴿ فَصُّهُ مِنْهُ ﴾ اول خاتمك طاشی دخی کومشدن ایدی یعنی رسول اکرم حضرتلرینك بتون کومشدن برخاتمی وار ایدی میرك شاه بیوردیکه بوحدیث شریف رسول اکرم حضرتلرینك متعدد خاتمی اولمق اوزره محمولدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن محمود دخی حفص

بن عمر بن عبيددن حفص دخى زهير ابو خيثمه دن او دخى تابعيندن حميددن او دخى انس بن مالك رضى الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردى •

الحديث الرابع

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مالِكٍ) انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر (قالَ) انس رضى الله عنه بيوردى (لَمّا اَرادَ رسولُ اللّهِ صلى الله تعالى عليه وسلم اَنْ يَكْتُبَ اِلَى الْعَجَمِ) وقتاكه رسول اكرم حضرتلرى حديبيه دن حين رجوعده دينه دعوت ايچون عجم ملكنه فرمان همايون ارسال ايتمك اراده ايلديلر ايسه (قيلَ لَهُ) اصحابدن بر كيمسه رسول اكرم افندمز حضرتلرينه بيان وافاده ايتديكه (يارسولَ اللّهِ اِنَّ الْعَجَمَ لايَقْبَلُونَ اِلّا كِتاباً عَلَيْهِ خاتَمٌ) تحقيق عجم مكتوبه اعتماد ايتمزلر الا مهرلنمش مكتوبه اعتماد ايدرلر (فَاصْطَنَعَ خاتَماً) پس رسول اكرم حضرتلرى بو كيمسه نك كلامنى استماع ايتدكده كندولر ايچون بر خاتم ياپلمغه امر ايلديلر (فَكَاَنّى اَنْظُرُ اِلى بَياضِهِ فى كَفِّهِ) راوى حديث انس رضى الله تعالى عنه بيوررلركه بو حديثى روايت ايتدكارى وقتده كويا خاتمك بياضنى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كفنده كوريورم يعنى بو خصوصده اول مرتبه حضرت انسك يقينى وار ايديكه حالا رسول اكرم حضرتلرينك پارمغنده خاتمى كورر كبى يم ديو بيوردى ميرك شاه بيورديكه كفدن مراد پارمق ديمكدر ذكر كل اراده جزء طريقيله بو حديثدن مهر طاقنمق ظاهر اولدى بعض علما ديديلركه ارلر كومشدن خاتم اتخاذ ايتسه لر لايق اولان بودركه فصنى باطن كف جانبنه وضع ايده لر زينت قصدى و همنى دفع ايچون ابن بطال خاتمك فصى ظاهر كف و باطن كفده وضع اولنمق حقنده حديث قولى وارد اولمدى ديدى امام مالكدن سؤال ايتديلركه سز خاتمك فصنى باطن كفه وضع ايدرميسكز جوابنده لا ديدى حاصل كلام عمل نيت زينت اوزره مبنيدر اكر مهر طاقينان كيمسه نك مرادى زينت دكلسه مهرك فصى كرك ظاهر كفده و كرك باطن كفده اولسون جائز در •

نظم

چون ظهوره كلدى او عالى قدر * كاه ظلمتده طلوع ايتدى بدر
ديدى اولسون سزده ايمانله اثر * ايتدى اصحاب آنى تصديق سر بسر
دير جهانك بو جهالتى ندر * اولمياسز يوم قيامده غدر
ايده لم بز جمله خلق ارشاد * بولهلر اونلر دخى عالى رشاد
كوندره لم هر جواره بر رسول * ايده لر مكتوبى آنلر با وصول
ديدى بر ذات اتخاذ ايت مهرنى * آله اطراف با قبول مكتوبنى
يعنى لازم اولدى مخصوص بر مهر * ايده لر جمله كتابى ممهور
سيم عالى بر مهر اولدى حاضر * هپ سلاطين اولدى آكه منتظر

الحديث الخامس

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مالِكٍ) انس بن مالك رضى الله عنهدن مرويدر (قالَ) انس حضرتلرى

بيوردى (كانَ نَقْشُ خاتَمِ النَّبِىِّ صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلرينك مهر شريفلرينك نقشى اوچ سطر ايدى (مُحَمَّدٌ سَطْرٌ) اولكى سطرى محمددر (وَرَسُولُ سَطْرٌ) ايكنجى سطرى رسولدر (وَاللّهِ سَطْرٌ) اوچنجى سطرى الله در پس مهر شريفك نقشى (محمد رسول الله) اولور بعض روايتده مهر شريفك نقشى (لا اله الا الله محمد رسول الله) در ديديلر بعض روايتده نقش خاتم (بسم الله محمد رسول الله) در ديديلر لكن اصح اولان ترمذى حضرتلرينك روايتيدر •

سند حديث بو حديث شريفى ترمذى حضرتلرى محمد بن يحيى دن محمد دخى محمد بن عبدالله الانصاريدن او دخى پدرى عبداللهدن عبدالله دخى ثمامه دن او دخى انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردى •

الحديث السادس

(عَنْ اَنَسٍ) انس حضرتلرندن مرويدر (قالَ) انس رضى الله تعالى عنه بيوردى (اِنَّ النَّبِىَّ صلى الله عليه وسلم كَتَبَ) رسول اكرم حضرتلرى فرمان همايون يازمق مراد ايلدى (اِلى كِسْرى) عجم ملكنه (وَقَيْصَرَ) دخى روم ملكنه (وَالنَّجاشِىِّ) دخى حبش ملكنه (فَقيلَ لَهُ) پس رسول اكرم بو اوچ ملكه فرمان تحرير اولنمسنى امر ايلديكى اثناده اصحابدن بر كمسنه رسول اكرم حضرتلرينه ديديكه (اِنَّهُمْ لايَقْبَلُونَ كِتاباً اِلّا بِخاتَمٍ) تحقيق بو ملكلردن هيچ بريسى مكتوب قبول ايتمزلر مكر مهر وضع اولنمش اوله (فَصاغَ رسولُ اللّهِ صلى الله تعالى عليه وسلم خاتَماً) پس رسول اكرم حضرتلرى اول صحابيدن بو كلامى استماع ايتدكده بر خاتم ياپمغه امر ايتديلر بعضيلرى ديديلركه اول مهر شريفى بيان ايدن كيمسه نك اسمى يعلى بن اميه ايدى (حَلْقَتُهُ) رسول اكرم حضرتلرينك مهرينك حلقه سى (فِضَّةٌ) كومشدر (وَنُقِشَ فيهِ) اول مهرك قاشنه نقش اولندى (مُحَمَّدٌ رسولُ اللّهِ) بو لفظ شريف يعنى خاتمك نقشى محمد رسول الله ايدى معلوم اولهكه محدثين روايتى اوزره اوچ فرمان شريف يازلدى برى كسرايه كوندرلدى كسرى لعينه فرمان همايون واصل اولدقده محضا كفر عنادندن دعوت حقه اجابت ايتميوب اول خط كرامت مقرونى پاره پاره ايتدى پس بو خبر مفخر موجودات حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمك سمع شريفلرينه واصل اولدقده اللهم مزق ملكه ديو بيورديلر آز وقتده كسرانك ملكى تارومار اولدى ودخى فرمان ثانى قيصره واصل اولدقده قبول ايدوب حفظ ايلدى لكن عسكرينك كندو بى تلف ايده جكنى يقيناً بيلدكده اظهار ايمان ايده مدى لكن مكتوب شريفه تعظيم سببيله مدت مديده ملك روم زوالدن مصون اولدى دخى فرمان شريفك برى

نجاشی یه واصل اولدقده شرف اسلام ایله مشرف اولدی نته کیم نجاشی منقبه سی مقدما تحریر اولنمشیدی .

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری نصر بن علی الجهضمی ابو عمردن اودخی نوح بن قیسدن نوح خالد بن قیسدن خالد تابعی قتاده دن قتاده انس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السابع ﴾

(عَنْ اَنَسٍ) انس بن مالکدن روایت اولندی (قَالَ) انس حضرتلری بیوردی (اِنَّ النَّبِیَّ صلی الله تعالی علیه وسلم کَانَ اِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ نَزَعَ خَاتَمَهُ) انس رضی الله عنه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری خلایه کیرمك مراد ایتدکاری وقت مهری مبارك پارمغندن چیقارررلر ایدی معلوم اوله که برکیمسه خلایه کیرمك مراد ایتسه اکر مهرنده اسماء اللهدن یاخود اسماء انبیادن براسم وار ایسه مثلا عبدالله عبدالرحمن محمد احمد موسی ابراهیم کبی اول مهری پارمغندن چیقارمق لازمدر اکر اونوتسه خلاده خاطرینه کلسه آوجی ایچنه آلسون یاخود عمامه سنه یاخود آغزینه وضع ایلسون دیدیلر حتی اصح اقوالده صحراده دخی قضاء حاجت ایچون جلوسدن مقدم چیقارمق لازمدر دیدیلر مذکور خاتمی برابر کوتورمك مکروهدر بعضیلر حرامدر دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن منصوردن اسحاق سعید بن عامردن سعید همامدن همام ابن جریجدن ابن جریج زهریدن زهری حضرت انسدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثامن ﴾

(عَنِ ابْنِ عُمَرَ) ابن عمردن مرویدر (قَالَ) ابن عمر رضی الله تعالی عنه بیوردی (اِتَّخَذَ رَسُولُ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم خَاتَمًا مِنْ وَرِقٍ) رسول اکرم حضرتلری کومشدن بر خاتم اتخاذ ایتدیلر (فَكَانَ فِی یَدِهِ) اول خاتم رسول اکرم حضرتلرینك پارمغنه طاقسی اوزره حقیقةً مبارك اللرنده ایدی یاخود اقتضاسنه مبنی بر شیٔ تمهیر ایلمك ایچون عند عالیسنده اولمق اوزره تصرفنده ایدی (ثُمَّ كَانَ) رسول اکرم حضرتلری عالم بقایه تشریف بیوردقدنصکره اول خاتم (فِی یَدِ اَبِی بَكْرٍ) ابوبکر صدیق حضرتلرینك حقیقةً الندہ یاخود تصرفنده ایدی (وَعُمَرَ) رضی الله تعالی عنه دخی ابوبکر حضرتلرندنصکره حضرت عمرك وقت خلافتنده اول خاتم النده ایدی (ثُمَّ كَانَ) اول خاتم حضرت عمر دار بقایه تشریفندنصکره (فِی یَدِ عُثْمَانَ رضی الله عنه) حضرت عثمانك یدنده ایدی امام بخاری روایتی اوزره خلفاء ثلاثه اول خاتم نبوتی پارمقلرینه طاقارلر ایدی واقتضا ایتدکجه ملوکه فرمان تحریر اولندقده مهر شریف ایله مهرلرلر ایدی

(حَتّٰی وَقَعَ) حتی اول خاتم شریف حضرت عثمانك الندن دوشدی (فِی بِئْرِ اَرِیسٍ) بئر خاتم دینلان قیویه معلوم اوله که الآن مدینهٔ منوره ده قبایه قریب محلده بر بستان واردر اول بستانده بر قویی واردر اول قیونك آدینه بئر اریس دیرلر ایدی مهر شریف حضرت عثمان یدندن اول قیویه دوشدکدنصکره آدی بئر خاتم اولدی ایدی اول بستانه کیتمك سنت شریفدر وغایت مفرح بر موضعدر بنابرین حضرت عثمان وقت خلافتنده او قیویه بر کون تشریف ایتدیلر اول قیونك کنارنده جلوس بیوروب تماشای قدرت الهی ایدرکن بقضاءالله تعالی مبارك الندن مهر شریف اول قیویه دوشدی اهتمام کلی ایله مهری ارادیلر بحکمة الله تعالی بولنمدی حتی اوچ کون قدر آره یوب تقدیر خدایه رضا کوستردیلر (نَقْشُهُ) اول خاتمك قاشنك نقشی (مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ) لفظ شریفی ایدی (صلی الله علیه وسلم)

﴿ نظم ﴾

حضرت عثمان نبینك یاریدر ✱ وجه پاکنده طلوع ایتمش بدر
اولدی عثمان هم امیر المؤمنین ✱ بولدی راحت سایه ده روی زمین
الدی عثمان او نبینك خاتمك ✱ اولدی اسلام هر جهتده پك امین
عدل عثمان جمله یه ایتدی شمول ✱ ایتمزایدی کیمسه یی او هیچ ملول

ابوسلمه رضی الله عنه روایت ایدرکه مهاجرین مدینهٔ منوره یه کلدکلرنده صویی ایله امتزاج ایده مدیلر انصاردن برکیمسه نك برابو قیوسی وار ایدی صویی صاغ ایدی اول کمسنه برقربه صویی آغرجه بها ایله صاتاردی رسول اکرم اول کمسنه یی کتوردوب اول قیویی جنتده بر ایرماغه صاتارمیسك دیدی جواب ویردیکه یارسول الله اهل وعیالمك نفقه سنده اول قیودن غیری نسنه یه قادر دکلم بوخبری حضرت عثمان طویوب اول کیمسه یه دیلدیکنجه مال ویروب اول قیویی صاتون آلوب رسول اکرمه کلدی ودیدیکه یارسول الله اول قیویی اکر صاتون السه م اول کیمسه ایله ایتدیکك بازارکبی جنتده بر ایرماق آلورمیم رسول اکرم بیوردیلرکه نعم یاعثمان دیدیکه ایمدی قیویی صاتون آلدم مسلمانلر ایچون اولسون یارسول الله .

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیثی شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن منصوردن اسحاق عبدالله بن نمیردن عبدالله عبیدالله بن عمردن عبید نافعدن نافع ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

بز احادیث ذکرنی ایتدك تمام ✱ اولدی خاتم بحثنه خوش اهتمام
ایدر یدی خاتمی ذاتی نکاه ✱ ذی رسالت طاقدیلر پارماغه کاه
فضه ایدی اورسولك خاتمی ✱ ایتدی تمهیر خاتمیله هردمی
اورسول ایتدی بقایه ارتحال ✱ ایتدی خاتم عثماندك انتقال
ایتدی ضایع هم دخی عثمان انی ✱ بویله تقدیر ایتمشیدی اول غنی
راضی اولسون ربمز عثماندن ✱ ارتحال ایتدی جهان فانیدن

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب خامس) رسول اکرم حضرتلری خاتمی نیجه طاقندقلری ﴾
﴿ حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندەدر ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ عَلِیِّ بْنِ اَبِی طَالِبٍ ﴾ باب خامسده بیان اولنان احادیث شریفەدن (حدیث اول) علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ حضرت علی کرم الله وجهه بیوردی ﴿ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله تعالی علیه وسلم ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری ﴿ کَانَ یَلْبَسُ خَاتَمَهُ ﴾ خاتمی طاقار ایدی ﴿ فِی یَمِینِهِ ﴾ مبارك صاغ الینه حاصل معنا تحقیق رسول اکرم حضرتلری مبارك خاتملرینی صاغ الینه طاقارلر ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن سهل دن محمد بن سهل یحیی بن حساندن یحیی سلیمان بن بلالدن سلیمان شریك بن عبدالله بن ابی نمرەدن شریك ابراهیم بن عبدالله بن حنیندن او دخی پدرندن پدری علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت بیوردی معلوم اولسونکه حضرت علی کرم الله وجهه حضرت رسول اکرم افندیمزك عم زاده سیدر وداماد محترمیدر عثمان بن مغیره رضی الله عنهدن مرویدرکه حضرت علینك آخر خلافتنده رمضان شریف داخل اولوب حسن وحسین وابن عباس رضی الله تعالی عنهم ایله افطار ایدرلر ایدی اوچ لقمەدن زیاده طعام اکل بیورمدی نیچون یمزسین یاامیر المؤمنین دیو سؤال ایتدکلرنده محبت ایدرمکه قارنم طعامدن خالی اولدیغی حالده موت بکا کله دیو جواب بیوردیلر راوی روایت ایدرکه بو اسلوب اوزره واقع اولەرق یعنی آز اکل ایدرك بر کیجه صکره یا ایکی کیجه صکره شهید اولدیلر رضی الله تعالی عنه ﴿ ام حسبت ان اصحاب الکهف ﴾ آیت کریمەسنده مناسبتله تفسیر کبیرده یازمشدرکه برقاره قول وار ایدی امام علی یه محبت ایدردی ناکاه برکون هوای نفسله واغوای شیطانله سرقت ایتدی امام علینك خلافتی زمانی ایدی حضور شریفلرینه کتوردیلر امام علی سؤال ایتدی انکار ایتمیوب سرقتنی اقرار ایتدکده امام علی شرعله الینی کسدی واول عربده کسیلان الینی صاغ الینه الوب کیدرکن یولده سلمان فارسی وابن کوابه تصادف ایتدی سؤال ایتدیلرکه الینی کیم کسدی عرب جواب ویردیکه امیر المؤمنین ختن الرسول زوج البتول علی المرتضی کسدی دیدیلرکه الینی کسەنی نه خوش مدح ایدرسك جواب ویردیکه نیجه مدح ایتمیم اول کیمسەیی که الیمی امر حقله کسدی وبنی نار جهنمدن خلاص ایتدی پس حضرت سلمان قولك جوابنی تحسین ایدوب امام علی یه خبر ویردکده عربی حضورینه دعوت ایدوب اول کسیلان الینی یرینه قیوب برمندیل ایله اوزرینی اورتوب امام علی کرم الله وجهه دعا وتضرعه مشغول اولدی بو اثناده سمادن برصوت ایشتدیکه ارفع المندیل پس مندیلی قالدیردیلر کوردیلرکه کما کان باذن الله تعالی الی یرینه بتشمش رضی الله تعالی عنه منقولدرکه

برکون امام علی صحراده تنها کزرکن بردشمن پهلوانه تصادف ایدوب امام علی طوروب دشمن حمله ایدوب حملەسن منع ایدوب کندولر حمله ایتدکده بعون الله تعالی غلبه ایدوب کوکسی اوزرینه چیقوب باشك کسمك مراد ایدیجك دشمن تضرع ایدوب ار اولان باصدیغك بوغازلمز یاعلی دیدکده آزاد ایلدی وبو حالده امام علی غافل ایکن تکرار دشمن حمله ایلدی امام حملەسن دفع ایدوب ینه التنه آلدقده ینه دشمن تضرع قیلوب یاعلی سنی مروت معدنی دیرلر بکا امان ویر دیجك دشمنی ینه آزاد ایلدی بو دفعه دشمن فرصت کوزەدوب امام علی یه تکرار حمله ایلدی حملەسن دفع ایلیوب باشنی کسمك اوزره ایکن دشمن کوردیکه دخی امان طلبنك وجهی یوق بو حالده براهانت ایتمش اولەیم دیو مبارك محاسننه حاشا توکردی حضرت امام بو حالتده دشمنی قویویروب یوری آزادسك دیدی دشمن سؤال ایتدیکه یاعلی بن اوچ دفعه سکا خیانت ایتدم آخر بونك کبی براهانت دخی ایتدم اکر سنك یرنده بن اولسەم غضبمدن سنی پارەپارە ایدردم سبب نه اولدیکه سن بنی آزاد ایتدك امام علی جواب ویردیلرکه بزم غزامز ایکی درلودر بری سنك کبی کافر ایله غزا ایتمکدرکه الله رضاسیچون اولور وبریده نفسمزله غزادرکه اکا مخالفتله اولور پس سنکله مقاتلەم الله رضاسیچون ایدی تکنکیم اول اهانتی ایتدك اکر اول حالده اولدرسەم نفسم رضاسیچون اولدرمش اولوردم ونفسم یول بولوب غلبه ایتمش اولوردی چون سنی آزاد ایتدم نفسمی باصدم وغزای اکبر ایتمش اولدمکه سنك کبی کافرك ضررندن مؤمنه نفسنك ضرری آرتقدر پس اول کافر بو سوزلری ایشیدوب وقلبنده هدایت کونشی طوغوب اسلامله مشرف اولدی ٠

﴿ نظم ﴾

دین اسلام بغچەسنده مثل کولمدر اوعلی ★ پرکرامت هم شجاعت تکرینك ارسلان قولی
بولدی اسلام اوعلی عثمان عمرله قوتی ★ هر بریسی اوجهتله بولدیلر خوب عزتی
راضی اولسون اوعلیدن تکری هم پیغمبری ★ سلسلەسی چوق طریقك تا کلیر آندنبری
بز علینك بندەسیز جمله پیرانك قولی ★ کرچه رائف خالدیدر آکه مرشد دهلوی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ حَمَّادِ بْنِ سَلَمَةَ ﴾ حماد بن سلمەدن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ حماد بن سلمه بیوردی ﴿ رَأَیْتُ ابْنَ اَبِی رَافِعٍ ﴾ بن ابی رافعك اوغلی عبداللهی کوردم ﴿ یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ ﴾ خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی ﴿ فَسَأَلْتُهُ ﴾ پس عبداللهدن سؤال ایتدم ﴿ عَنْ ذٰلِكَ ﴾ خاتمی صاغ الینه طاقدیغنك سببندن ﴿ فَقَالَ ﴾ ایمدی عبدالله بکا جواب ویروب دیدیکه خاتمی صاغ الیمه طاقدیغمك سببی بودرکه ﴿ رَأَیْتُ عَبْدَ اللهِ بْنَ جَعْفَرٍ ﴾ جعفر طیارك اوغلنی کوردم ﴿ یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ ﴾ خاتمی صاغ الینه طاقاردی ﴿ وَقَالَ عَبْدُ اللهِ بْنُ جَعْفَرٍ ﴾ عبدالله بیوردی ﴿ کَانَ النَّبِیُّ صلی الله تعالی علیه وسلم یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ ﴾ رسول اکرم حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقاردی ٠

﴿حاصل معنا﴾ حماد بن سلمه بیوردیلرکه بن رافعك اوغلی عبداللهی كوردم كه خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی خاتمی صاغ الینه طاقمقلك سببنی سؤال ایتدم رافعك اوغلی بیوردیكه خاتمی صاغ الیمه طاقدیغمك سببی بودركه بن عبدالله بن جعفری كوردم خاتمی صاغ الینه طاقاردی وعبدالله بن جعفر بیوردیكه رسول اكرم افندمز خاتمنی صاغ الینه طاقاردی یعنی بن دخی رسول اكرم افندمز حضرتلرینه بوخصوصده اتباع ایتدم .

بوحدیث شریفدن مفهوم اولوركه هرشیده رسول اكرم افندمزه اتباع امر حسندر .

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن منیعدن احمد هاروندن هارون حماددن بیان وروایت ایلدی معلوم اولەكه بوعبدالله حضرت علی كرم الله وجهه حضرتلرینك قرنداشی اولان جعفر طیارك اوغلیدر صحابی ابن صحابیدر رضی الله تعالی عنهما عبدالله ارض حبشەده تولد ایتدی وارض حبشەده اسلامده اول تولد ایدن بودر رسول اكرم حضرتلرندن عبدالله حضرتی بیعت ایتدكده یدی یاشنده ایدی اون یاشنه بالغ اولدقده رسول اكرم حضرتلری عالم بقایه تشریف بیوردی هجرتدن سكسان سنه مرورنده مدینهٔ منورەده دار قراره تشریف بیوردی (رضی الله تعالی عنه)

﴿الحدیث الثالث﴾

(عَنْ جَعْفَرَ بْنِ مُحَمَّدٍ) جعفر بن محمددن مرویدركه مشارالیه امام جعفر صادق لقبیله ملقبدر پدری محمد باقردر محمد باقر ابن علی ابن امام حسین بن علی بن ابی طالبدر رضی الله تعالی عنهم امام جعفرك والدەسی فروەدركه بنت قاسم بن محمد بن ابی بكر الصدیق رضی الله تعالی عنه وامام جعفرك مناقبی تحریر وتقریردن بیروندر خلاصه جمیع طوائف عندنده مقبولدر جمله فوائد شریفلرندن بری بودركه بركیمسه مرض مهلكیه مبتلا اولسه حضرت امام جعفر اول مریضه یوز كره آیة الكرسی قرائت ایتسەلر اول كمسنەیه حق سبحانه وتعالی شفا احسان ایدردی حكایت اولنوركه عباسیەدن جعفر دوانقی امام جعفر حضرتلرینی احضار وقتلنه فرمان ایلدی ناكاه براژدر جعفر دوانقی اوزرینه هجوم ایلدی درحال جعفر دوانقی تائب ومستغفر اولوب حضرت امام جعفرك حضور شریفلرینه هزار شرم وحیا ایله جلوس ایدوب دیدیكه یاامام جعفر بندن هرنه كه خاطرینه كلورسه ونه مرادیكز وار ایسه ایستیك بلاتوقف مرادیكزی حاصل ایدەیم پس امام جعفر ای دوانقی سندن رجا ایدرمكه بنی حضورینه بردخی احضار ایتمه وبندن برشیء رجا ایله دیو رجا ایتمه دیو بیوردی وحضرت امام جعفر مشایخ كرامك كرك خفیة وكرك جهریة شیخ بزركواریدر رحمة الله علیه (عَنْ اَبِیهِ) امام جعفر پدری محمد باقردن روایت ایلدی محمد باقر حضرتلری علمك اصل وفرعنه وجلی وخفیسنه عالم اولدیغیچون باقر دیو لقبلدیلر امام باقر تابعینك جلیل القدریدر حضرت جابر وانس رضی الله تعالی عنهمادن حدیث استماع ایتدیلر

جمله روایاتندن بری بودركه (عَنْ جَابِرٍ) محمد باقر جابردن روایت ایلدی (اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله تعالی علیه وسلم كَانَ یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) جابر بیوردی تحقیق رسول اكرم خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی معلوم اولەكه امام بخاری روایت بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی دیمنك معناسی صاغ الینك صرچه پارمغنه طاقار ایدی دیمكدر حتی حضرت علی كرم الله وجهەدن مرویدركه خاتمی اورته پارمغنه وصلوات پارمغنه طاقمسنی نهی ایتمشدر امانسا جمیع پارمقلرینه خاتم طاقمق جائزدر دیدیلر .

﴿الحدیث الرابع﴾

(عَنْ صَلْتَ) صلت بن عبداللهدن مرویدر (قَالَ) صلت بن عبدالله بیوردی (كَانَ اِبْنُ عَبَّاسٍ یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) ابن عباس خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی (وَلَا اَخَالُهُ اِلَّا قَالَ) وصلت بن عبدالله دیدیكه ابن عباسی ظن ایتمم الا ابن عباس بیوردیكه (كَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) رسول اكرم خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی یعنی صلت بن عبدالله دیمك ایسترکه ابن عباس رضی الله تعالی عنهك خاتمی صاغ الینك صرچه پارمغنه طاقدیغی رسول اكرمه متابعت ایچوندر .

﴿سند حدیث﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری محمد بن حمیددن محمد جریددن جرید محمد بن اسحاقدن اودخی صلت بن عبداللهدن روایت بیوردی .

﴿الحدیث الخامس﴾

(عَنِ ابْنِ عُمَرَ) ابن عمر حضرتلرندن مرویدركه (قَالَ) عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنه بیوردی (اَنَّ رَسُولَ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم اِتَّخَذَ خَاتَمًا مِنْ فِضَّةٍ) تحقیق رسول اكرم حضرتلری كمشدن برخاتم اتخاذ ایتدی (وَجَعَلَ فَصَّهُ مِمَّا یَلِی كَفَّهُ) اول خاتمك قاشنی رسول اكرم حضرتلری آوجنك ایچنه الدی یعنی رسول اكرم حضرتلری پارمغنه مهر طاقدیغی وقت مهرك قاشی مبارك آوجی طرفنده اولوردی دیدی لكن علما بیوردیلركه رسول اكرم حضرتلری خاتمك قاشنی باطن كفه وضع ایتمك خصوصنده برشیء امر ایتمدیلر پس ایكی جانبنه وضع ایتمك جائزدر دیدیلر سلف صالحین ایكی وجهله عمل ایتدیلر حتی ابن عباس رضی الله عنه خاتمك فصنی ظاهر كفه وضع ایدرلر ایدی دیدیلر بوندن معلوم اولدیكه عبدالله بن عمر رسول اكرم حضرتلری خاتمك فصنی باطن كفه وضع ایلدیكی وقتی بیان ایتدیلر امام نووی بیوردیكه خاتمك فصنی باطن كفه وضع ایتمك اولیدر عجبدن محفوظ اولمغه سبب اولور امام نوونك بیانندن معلوم اولدیكه كبر وعجبدن بری اولان كیمسه خاتمك فصنی كرك ظاهر كفه وكرك باطن كفه وضع ایتمك مسنوندر (وَنَقَشَ فِیهِ) رسول اكرم حضرتلرینك كمشدن اولان مهرینك قاشنه نقش

اولنمشیدی (محمد رسول الله) لفظ شریفی (ونهی) دخی رسول اکرم نهی بیوردیلر (ان ینقش احد علیه) احدلردن بر احد مهرینه (محمد رسول الله) لفظنی نقش ایلمکدن زیرا بو مثللو مهر رسول اللهه مخصوصدر ابن حجر بیوردیکه نهینك سببی بودرکه رسول اکرم حضرتلری خاتم اتخاذ ایتمکدن مراد شریفلری ارسال ایتدکاری فرمان همایون سعادت مقرونلری مهرلمك ایچوندر پس محمد رسول الله لفظ شریفی اول فرمانلرده کندولره مخصوص بر علامتدر اکر غیریلر دخی رسول اکرم حضرتلرینك خاتمنك نقشی کبی نقش ایلسه‌لر فساده مؤدی اولور بناءً علی ذلك محمد رسول الله نقشی رسول اکرم حضرتلرینك خاتمنه مخصوص اولور غیری بر فردك خاتمنه محمد رسول الله لفظی نقش اولنمسی نهی اولندی (وهو الذی سقط من معیقیب) عبدالله ابن عمرك شو روایت ایتدیکی مهر اول مهردرکه معیقیب نام کمسنه‌نك الندن دوشدی (فی بئر اریس) بئر خاتم دنیلان قیویه مذکور معیقیب حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك وقت خلافتنده امین بیت المال ایدی حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه خلافتنده حضرت عثمانك مهرداری ایدی بئر خاتم کنارنده حضرت عثمان جلوس ایتمش ایکن بر شیٔ تمهیر اقتضا ایتدکده اول خاتمی مهردار اولان معیقیبه ویرر ایکن یاخود حضرت عثمان آندن الور ایکن بقضاء الله تعالی خاتم شریف قیویه دوشدی بعض روایتده حضرت عثمان یدندن دوشدی بعض روایتده معیقیب یدندن دوشدی دیدکاری ایکیسنك بیننده اولدیغی ایچوندر دیدیلر شیخ ابن حجر بویله تحقیق ایلدی ٠

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن ابی عمردن احمد بن ابی عمر سفیاندن سفیان ایوب بن موسی‌دن ایوب نافعدن نافع ابن عمر رضی الله تعالی عنهدن روایت بیوردی ٠

(الحدیث السادس)

(عن محمد) محمد باقردن مرویدر (قال) محمد باقر حضرتلری بیوردی (کان الحسن والحسین رضی الله تعالی عنهما یتختمان فی یسارهما) امامین همامین رضی الله تعالی عنهما حضرتلری خاتمی صول اللرینك صرچه پارمقلرینه طاقنورلر ایدی محدثین بیان بیوردیلرکه امام باقر حضرتلری بو حدیث شریفی پدری زین العابدیندن استماع ایدوب پدرندن استماع ایتدیکی کبی خبر ویردی بو حدیثده راوی اول ذکر اولنمدیغندن بو حدیثه منقطع دینلور وینه محدثین بیوردیلرکه امامین حضرتلری خاتمی صول اللرینه طاقدقلری دلالت ایدرکه رسول اکرم افندمز حضرتلرینی بو کیفیتده کورمشلر اوله یاخود ایشتمشلر اوله بیهقی روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری وابو بکر وعمر وعلی وامامین رضی الله تعالی عنهم صول اللرینه خاتم طاقندیلر ایدی بیهقینك بو روایتی دلالت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری خاتمی اکثریا صاغ الینه وبعضاً صول اللرینه طاقشلر ایدی (صلی الله تعالی علیه وسلم)

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه ابن اسماعیلدن ابن اسماعیل جعفر بن محمددن جعفر پدری محمد باقردن روایت بیوردی ٠

(الحدیث السابع)

(عن ابن عمر) ابن عمر حضرتلرندن مرویدر (قال) ابن عمر بیوردی (اتخذ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خاتماً من ذهب) رسول اکرم حضرتلری التوندن بر خاتم اتخاذ ایتدی (فکان یلبسه فی یمینه) اول التوندن یاپلمش اولان خاتمی رسول اکرم حضرتلری صاغ الینه طاقار ایدی (فاتخذ الناس خواتیم من ذهب) عقبنده اصحاب کرام التوندن خاتم اتخاذ ایتدیلر رسول اکرمه متابعت ایچون اول وقتده التوندن خاتم رجاله حرام دکل ایدی صکره وحی نازل اولوب رجاله التوندن خاتم حرام اولدی (فطرحه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) پس وحی نازل اولدیغی کبی رسول اکرم حضرتلری اول التون خاتمی پارمغندن چیقاردی (وقال) دخی سعادتله بیوردیکه (لا البسه ابداً) بن بو التون خاتمی ابدا طاقمم (فطرح الناس خواتیمهم) پس اصحاب کرام رسول اکرمك خاتمی پارمغندن چیقاروب ابدی طاقمم بیوردیغنی ایشتدکاری کبی پارمقلرندن التون خاتملری چیقاردیلر امام اعظمدن روایت ایتدیلرکه خاتمده اعتبار حلقه‌یه‌در خاتم اوزرینه التوندن نقش ایتمك جائزدر دیدی محاربه‌ده التونلی شمشیر وسپر وقوشاق جائزدر جنکدن فارغ اولدقده اشیاء مذکوره‌یی چیقارمق لازمدر ٠

(جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب سادس) رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك صفت سیفلری حقنده اولان احادیث شریفه بیاننده‌در)

امام قسطلانی مواهب لدنیه‌سنده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك طقوز عدد سیفلری وار ایدی اولکی سیفنك اسمی (مأبور) در رسول اکرم حضرتلرینك اول مالك اولدقلری سیف بودر هجرتده مدینه‌یه معاً کتوردیلر ایکنجی سیفنك اسمی (عضیب) در رسول اکرم حضرتلری بدر غزاسنه توجه بیوردقده سعد ابن عباده هدیه ایلمش ایدی اوچنجی سیفنك اسمی (ذوالفقار) در رسول اکرم ذوالفقار نام سیفه بدر غزاسنده مالك اولدیلر هیچ بر غزاده یانلرندن آییرمزلر ایدی دردنجی سیفنك اسمی (قلع) در قلع دیدکاری موضعده مالك اولدیلر بشنجی سیفنك اسمی (حتف) در موت معناسنه‌در آلتنجی سیفنك اسمی (مخذم) در قاطع معناسنه‌در یدنجی سیفنك اسمی (رسوب) در اسفله کیدیجی معناسنه‌در سکزنجی سیفنك اسمی (بتار) در طقوزنجی سیفنك اسمی (قضیب) در قاطع معناسنه بعضیلر قضیب نام سیفه رسول اکرم پدر بزرکواری حضرت عبدالله بن مطلب رضی الله تعالی عنهمادن میراث طریقیله مالك اولدیلر دیدیلر ٠

(الحدیث الاول)

(عن انس بن مالك) انس بن مالك رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر (قال) انس حضرتلری

بیوردی (كانَتْ قَبیعَةُ سَیْفِ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مِنْ فِضَّةٍ) رسول اکرمك قلیجنك بالچغی كموشدن ایدی قبیعه ترکیده بالچق دیمکدر معلوم اوله که قلیجی وسائر آلات حربی كموش ایله تزیین ایتمك جائز اولدیغنه بو حدیثده دلالت واردر دیدیلر اما التون ایله تزیین مباح دكلدر حنفی دیدیکه قوشاق دخی بو قبیلدندر اما کم وسرجك تحلیه سنده اختلاف ایتدیلر بعضیلر مباح دیدیلر وبعضیلر زینت دابه‌در دیو حرامدر دیدیلر کذلك خنجری وقلمدانی فضهٔ قلیله ایله تزیینده اختلاف ایتدیلر میرك شاه بیوررکه رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك فقط بالچغی كموش اولدیغنه بو حدیث شریف دلالت ایتدی لکن ابن سعد روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك سیف شریفلرینك حمائل طاقدقلری حلقه‌لری كموش ایدی وسیف شریفی اینجه ایدی وینه مرویدرکه سیف شریفك دیپلك دیدکاری محلی كموش ایدی والله تعالی اعلم ٠

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن محمد وهب بن جریددن اودخی ابی‌دن ابی دخی قتاده‌دن قتاده انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت بیوردی ٠

(الحدیث الثانی)

(عَنْ سَعیدِ بْنِ اَبی الْحَسَنِ) سعید بن ابی الحسندن مرویدر (قالَ) سعید بیوردی (كانَتْ قَبیعَةُ سَیْفِ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مِنْ فِضَّةٍ) قبیعه قافك فتحی و بانك کسریله قبضه دیمکدر دخی بالچقده تعبیر اولنور ٠

(معنای حدیث) رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك قبضه‌سی كموشدن ایدی ٠

(سند حدیث) بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری محمد بن بشاردن محمد معاذ بن هشامدن اودخی ابی‌دن ابی قتاده‌دن قتاده سعید بن ابی الحسندن روایت بیوردی ٠

(الحدیث الثالث)

(عَنْ مَزیدَةٍ) مزیده‌دن مرویدر (قالَ) مزیدة بن مالك بیوردی (دَخَلَ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مَكَّةَ یَوْمَ الْفَتْحِ) رسول اکرم حضرتلری مکه‌نك فتحی کونی مکه‌یه داخل اولدی (وَعَلی سَیْفِهِ ذَهَبٌ وَفِضَّةٌ) رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك اوزرنده التون وكموش اولدیغی حالده یعنی رسول اکرمك قلیجنده اولان كموشك اوزرینه التون یالدز اولنمش ایدی دیمکدر (قالَ طالِبٌ) بو حدیث شریفك راویسی اولان طالب دیدی (فَسَئَلْتُهُ عَنِ الْفِضَّةِ) بن شیخم هوددن سؤال ایتدمکه اوزرینه التون یالدز اولان كموش رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك نه طرفنده ایدی (فَقالَ) شیخم هود بكا جواب ویروب دیدیکه (كانَتْ قَبیعَةُ السَّیْفِ فِضَّةً) قلیجك قبضه‌سی كموش ایدی یعنی راوی دیمك ایسترکه رسول اکرم حضرتلرینك فتح مکه کونی سیف شریفنده اولان التون یالدزلی كموش قلیجك قبضه سنده ایدی ٠

(معنای حدیث) مزیده حضرتلری بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری مکه‌نك فتحی کونی مکه‌یه قلیجنك اوزرنده التون وکومش اولدیغی حالده داخل اولدی یعنی رسول اکرمك قلیجنده اولان کومشك اوزری التون ایله یالدز اولنمش ایدی دیمکدر بو حدیث شریفی مزیده حضرتلرندن روایت ایدن هود حضرتلرندن روایت بیوران طالب حضرتلری بیوردیکه بكا روایت ایدن هوده سؤال ایتدمکه اوزرنده التون یالدز اولان کومش رسول اکرم افندمزك سیفنك نه طرفنده ایدی هود حضرتلری بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك قلیجنك قبضه‌سی کومش ایدی راوی دیمك ایسترکه فتح مکه کونی رسول اکرم حضرتلرینك سیفنده التون یالدزلی کومش قلیجنك قبضه سنده ایدی ٠

(سند حدیث) بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری ابو جعفر بن محمددن ابو جعفر طالب بن جحیردن طالب هوددن هود مزیده‌دن روایت بیوردی ٠

(الحدیث الرابع)

(عَنِ ابْنِ سیرینَ) ابن سیریندن مرویدر (قالَ) ابن سیرین حضرتلری بیوردی (صَنَعْتُ سَیْفی عَلی سَیْفِ سَمُرَةَ) بن سیفمی هر کیفیتده سمره‌نك سیفی مثالنده اولمقلغنی قلیجی‌یه امر ایدوب یاپدیردم سبب بو ایدیکه سمره بن سیفمی رسول اکرمك سیفی مثللو یاپدیردم دیدی ذکر اولنه‌جغی کبی (وَزَعَمَ سَمُرَةُ اَنَّهُ صَنَعَ سَیْفَهُ عَلی سَیْفِ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) سمره حضرتلری ظنی اوزره دیدی بن سیفمی شکلده و کیفیتده رسول اکرم حضرتلرینك سیفی مثالنده یاپدیردم رضی الله عنه ابن سیرین سیفنی سمره‌نك سیفی کبی یاپدیردیغنی و سمره‌نك سیفی رسول اکرم حضرتلرینك سیفنه مشابه اولدیغنی بیان ایتدکدن صکره رسول اکرمك سیفنك تعریفنه شروع ایدوب دیرکه (وَكانَ حَنَفِیّاً) رسول اکرمك سیف شریفی بنی حنیف قبیله سنده یاپیلان سیف اسلوبنده ایدی قبیلهٔ مذکورده غایت مستحسن سیف یاپارلر ایدی حتی بعضیلر دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینه بو سیف بنی حنیفه قبیله‌سندن کلمش ایدی (صلی الله تعالی علیه وسلم) ٠

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن شجاعدن ابن شجاع ابو عبیده‌دن ابو عبیده عثمان بن سعددن عثمان ابن سیرین‌دن روایت بیوردی ٠

(نظم)

او رسولك وار ایدی سیفی کثیر ٭ او سیوفله ایتدی کفاری اسیر
سیف عالیسی انك خوش سیملیدر ٭ چکدیکنده صان طلوع ایتدی بدر
کوردیلردی او سیوفده نیك رسم ٭ وار سیرده هر بریچون بر اسم
دین عالی‌یه ایدردی دعوتی ٭ سل سیفنده اولوردی شدتی
ایتسه تصدیق کس بولوردی شفقتی ٭ جمله بنده اولوردی عزتی

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب سابع) سیدالغزات افندمز حضرتلرینك درعلرینك ﴾
﴿ صفتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

درع دالك كسری ورانك سكونی بعده عین مهمله ایله زره دیمكدر بو باب سید الغزات افندمز حضرتلرینك درعی نه كیفیتده كیدكاری حقنده وارد اولان حدیث شریفك بیانده‌در امام قسطلانی بیوررکه رسول اکرم حضرتلرینك سلاحخانه‌لرنده یدی عدد زرهلری وار ایدی اولكیسی (ذات الفضول)در رسول اکرم حضرتلری بدر غزاسنه توجه بیوردیغی وقتده سعد بن عباد رضی الله عنه هدیه بیورمش ایدی ایکنجیسی (ذات الوشاح)در اوچنجیسی (ذات الحواش)در بعضیلر بو ذات الحواشی نام زره شریف داود علیه السلامك جالوت ایله جنك وقتده كیدیكیدر بو زره الدن اله انتقال ایدرك رسول اکرم افندیمزه واصل اولدی دیدیلر دردنجیسی (سعدیه)در بشنجیسی (فضه)در التنجیسی (تبرا) در یدنجیسی (خرنق)در ٠

﴿ الحدیث الاول ﴾

باب سابعده بیان اولنان حدیث شریفلردن حدیث اول (عَنِ الزُّبَیرِ) زبیر بن العوام حضرتلرندن مرویدر معلوم اولسونكه زبیر بن العوام عشرهٔ مبشره دندر ارض حبشه رسول اکرم حضرتلرینك امریله هجرت ایتمشیدی برمدتدنصكره ینه مكه‌یه كلوب رسول اکرم حضرتلرینه واصل اولدیلر ایدی رسول اکرم افندمز مدینه‌یه هجرت بیوروب زبیر دخی مدینه‌یه هجرت ایلدی غزاده كفاره ابتداسل سیف ایدن بودر زبیر بن العوام رضی الله عنه حضرتلری سكز یاشنده شرف صحبتله مشرف اولمشدر التمش درت یاشنه بالغ اولدقده اوتوز التی تاریخنده صرقوز نام شقی یدنده شهید اولدی رضی الله تعالی عنه (قَالَ) زبیر بن العوام بیوردی عوام واوك تشدیله در (كَانَ عَلَى رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله تعالی علیه وسلم یَوْمَ اُحُدٍ دِرْعَانِ) یوم احدده رسول اکرم حضرتلرینك اوزرنده ایكی زره وار ایدی میرك بیوردیلركه اوایكی زرهك بری ذات الفضول نام زره ایدی و بری فضه نام زره ایدی بعض اهل سیر بویله روایت بیوردی (فَنَهَضَ اِلَى الصَّخْرَةِ) پس رسول اکرم حضرتلری بولندیغی محلدن حركت ایله بیوك طاش اوزرینه چیقوب قائم اولمغی بالتصمیم صخره طرفنه توجه بیوردی تاكه اصحاب رسول اکرمی كوروب حیاتنه مطلع اولمغله یاننه جمع اوله‌لر زیرا اول كون حربك شدتی جهتیله رسول اکرم حضرتلرینی كوره مدكلرندن اصحابه خلجان طاری اولمشیدی او خلجانی دفع ایدوب و اصحاب كرامی شاد بیورمق ایچون رسول اکرم حضرتلری مكان عالی‌یه صعودی مراد ایتدیلر ایدی (فَلَمْ یَسْتَطِعْ) پس رسول اکرم حضرتلری اول صخره‌نك اوزرینه چیقمغه قادر اولمدی اوایكی زرهلرك آغرلغندن دخی رسول اکرم افندمزك وجود شریفلرینه اصابت ایدن جراحتك ضعفندن زیرا اول كون جنكده كفار لعنة الله علیهم اجمعین طرفندن حضرت فخر عالم زخمدار اولمشلر ایدی جزاه الله

خیر الجزاء (فَاَقْعَدَ طَلْحَةَ) پس رسول اکرم حضرتلری طلحه‌یی اوتورتدی (تَحْتَهُ) كندی التنه یعنی رسول اکرم صخره‌یه چیقمق ایچون طلحه‌نك آرقه‌سنه مبارك قدملریله باصدی (وَصَعِدَ النَّبِیُّ صلی الله تعالی علیه وسلم) دخی رسول اکرم طلحه‌نك ارقه‌سنه باصوب آنك معاونتیله صخره‌یه چیقدی (حَتَّى اسْتَوَى عَلَى الصَّخْرَةِ) حتی رسول اکرم و نبی محترم افندیمز اول صخره‌نك اوزرینه چیقوب متمكن اولدی (قَالَ) راوی حدیث زبیر بن عوام بیوردی (فَسَمِعْتُ النَّبِیَّ صلی الله تعالی علیه وسلم) بن رسول اکرمدن ایشتدم (یَقُولُ) بیوردیلر (اَوْجَبَ طَلْحَةُ) طلحه كندی نفسیچون جنتی یاخود شفاعتی یاخود اجر عظیمی واجب قیلدی یعنی زبیر بیورركه اول كون رسول اکرم طلحه‌یی جنت ایله تبشیر بیوردی عشرهٔ مبشره‌نك بری طلحه‌در رضی الله تعالی عنه زیرا اول كون طلحه نفسنی رسول اکرم اغورینه فدا ایتدی و اول كون طلحه حضرتلرینك برالی چولاق اولدی دخی وجود شریفنه سكساندن زیاده یاره اصابت ایلدی رضی الله عنه معلوم اوله‌كه اصحاب كرام رضی الله عنهم رسول اکرم اغورینهماللرین و جانلرین فدا ایدوب سعادت دارینی كسب ایتدیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبد الله بن سعید الاشجدن او دخی یونس بن بكیردن یونس محمد بن اسحاقدن محمد یحیی بن عباددن یحیی پدری عباددن عباد دخی جدی عبدالله‌دن عبدالله زبیر بن العوام رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی باب سابعده بیان اولنان حدیث شریفلردن (حدیث ثانی) سائب بن یزیددن مرویدر معلوم اوله‌كه احد واقعه‌سی هجرتك اوچنجی سنه‌سنده ایدی سائب حضرتلری یدی یاشنده اوله‌رق پدری یزید ایله اوسنه‌ده حج وداعده ایدیلر بویله اولدیسه سائب بو حدیث شریفی احد غزاسنده بولنان اصحابدن برندن نقل ایتدی (قَالَ) سائب دیدی (اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم كَانَ عَلَیْهِ یَوْمَ اُحُدٍ دِرْعَانِ) تحقیق یوم احدده رسول اکرمك اوزرنده ایكی زره وار ایدی (قَدْ ظَاهَرَ بَیْنَهُمَا) رسول اکرم اول ایكی درعك برینی استار كبی التنه و برینی یوز كبی اوستنه كیر ایدی میرك شاه بیورركه متعارف بودركه ایكی زرهی بری برینك اوزرینه كیدكارنده زرهك برینی اول كیوب اوزرینه بزدن بر كوملك كیدكدنصكره ایكنجی زرهی كیرلر ایدی زیرا ایكی زرهك ماییننده حائل اولمدقجه لایقیله اوزرهلر بری برینه تماس ایتمز یعنی بتشمز اوستنه كیلان زرهه ظهاره دیرلر ایچرو كیلان زرهه بطانه دیرلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابن ابی عمردن ابن ابی عمر سفیان بن عیینه‌دن سفیان یزید بن حصیفه‌دن یزید سائب بن یزیددن نقل ایلدی ٠

نظم

هپ احدلی اولدی تکلیف بر زمان ٭ کافر یدی جملەسیدە بی کمان
ایتمدیلر اورسولە طاعتی ٭ ایستدیلر اولە حرب غایت قتی
هم رسول ایستر کلدلر دستنە ٭ کیدی زرهلر ایکی برو اوستنە
اول احدلی کوردیلردی شدتی ٭ اولدیلر هپ اورسولك امتی
دیدی رائف ایت رسولە حرمتی ٭ ایستریسن دوجهاندە رفعتی

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب ثامن) سیدالغزات افندمز حضرتلرینك مغفری ﴾
﴿ حقندە وارد اولان احادیث شریفە بیانندەدر ﴾

مغفر میمك کسری وغینك سکونی وفانك فتحی ایلە اصمعی روایتی اوزرە باش مقدارنجە طوقنمش زرهدرکە قلنسوە آلتنە کیرلر بعضیلر مغفر بیضە آلتنە تقیە کبی کیدکاریدر دیدی بیضە اول باشە کیلان زرهدرکە تپەسندە برقبەلی یمورطە قدر یالدزلی برشیٔ واردر واول بیضە کنارلرندە نیچە حلقەلر واردرکە کردن واوموز وسینەیە نازل اولوب آنلری ستر ایدر بعضیلر دیدیلرکە مغفر قلنسوەیە مشابهدر و بعض اهل سیر رسول اکرمك ایکی مغفری و بر بیضەسی وار ایدی حتی اول بیضە احد غزاسندە مبارك باشلرندە ایدی دیدیلر ٠

﴿ الحدیث الاول ﴾

باب ثامندە بیان اولنان احادیث شریفەدن (حدیث اول) ﴿ عَنْ اَنَسٍ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم دَخَلَ مَكَّةَ وَعَلَيْهِ مِغْفَرٌ فَقِيلَ لَهُ هٰذَا ابْنُ خَطَلٍ مُتَعَلِّقٌ بِاَسْتَارِ الْكَعْبَةِ فَقَالَ اُقْتُلُوهُ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ انس بن مالك بیوردیکە رسول اکرم افندمزك باشندە مغفر اولدیغی حالدە مکەیە داخل اولدیلر اصحابدن برکیمسە کلوب رسول اکرم افندیمزە یارسول الله ابن خطل خوف جان ایلە کعبۂ شریفە کسوەسنە یاپشمشدر دیدی اولوقت رسول اکرم افندمز همان قتل ایدك بیوردیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی بزە قتیبة بن سعیددن اودخی مالك بن انسدن وانلر ابن شهابدن وابن شهاب انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی ابن خطلك سبب قتلی بودرکە زمان جهالتدە اسمی عبدالعزی ایدی اسلامی قبول ایتدکدە رسول اکرم افندیمز عبدالله تسمیە ایتمش ایدی برمدت ابن خطل وحی کاتبی اولمش ایدی برکون رسول اکرم افندیمز ابن خطلك یاننە انصاردن برکیمسەیی همراه ایدوب زکات جمع ایتمك ایچون کوندردیلر ایدی مذکور ابن خطل انصاری‌یە غضب ایدرك انصاری‌یی قتل ایدوب فرار ایتدی ومرتد اولوب کفر سابقندە اصرار ایتمش ایدی بو ابن خطلك تغنیلە شعر سویلر ایکی جاریەسی وار ایدی کرك رسول اکرم افندیمزە کرك اصحاب کرامە هجویەلر سویلەدەرك اظهار عداوت ایدر ایدی وقتاکە رسول اکرم فتح مکە کونی مکۂ مکرمەیە داخل اولدقدە

ابن خطل مکۂ مکرمەدە استار پرانوار بیت اللهە یاپشوب قالدی زیرا وقت جهالتدە برکیمسەنك هرنە قدر تهمتی بیوك اولسە کسوۂ شریفە یاپشنجە جرمی عفو اولنور ایدی لکن رسول اکرم افندمز شرع شریف موجبنجە عادت جاهلیەیی ابطال ایدوب ابن خطلك قتلنە فرمان بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ انس حضرتلری بیوردی ﴿ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله تعالی علیه وسلم دَخَلَ مَكَّةَ عَامَ الْفَتْحِ ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری فتح مکە سنەسی مکەیە داخل اولدی ﴿ وَعَلٰى رَاْسِهِ الْمِغْفَرُ ﴾ مبارك باشی اوزرە مغفر اولدیغی حالدە ﴿ قَالَ ﴾ انس بیوردی ﴿ فَلَمَّا نَزَعَهُ ﴾ وقتاکە رسول اکرم مبارك باشندن چیقاردی ایسە مرویدرکە مغفری مبارك باشلرندن چیقاردقدنصکرە سیاه عمامە صاردیلر ایدی پهلوان انبیا افندمز حضرتلرینك سیاه عمامە صاردقلرندە الی یوم القیام بو دین عالینك باقی اولمسنە اشارت واردر زیرا لون سوادە بقا واردر تغیر ایتمز ﴿ جَاءَهُ رَجُلٌ ﴾ رسول اکرمە اصحابدن برکیمسە کلدی بعضیلر او کیمسە ابو برزة الاسلمیدر دیدی ﴿ فَقَالَ ﴾ اول صحابی کیمسە دیدی ﴿ اِبْنُ خَطَلٍ مُتَعَلِّقٌ بِاَسْتَارِ الْكَعْبَةِ ﴾ ابن خطل کعبەنك پردەلرینە یاپشمش طوریور ﴿ فَقَالَ ﴾ پس رسول اکرم بو کلامی استماع بیوردیغی کبی حاضر اولان جماعتە خطاب ایدوب بیوردیلر ﴿ اُقْتُلُوهُ ﴾ ابن خطلی قتل ایدك اول آندە قتل ایتدیلر محدثیندن حاکم دخی دارقطنی روایت ایتدیلرکە رسول اکرم بیوردیلر درت کیمسەیە حلدە دخی حرمدە امان ویرمم اول درتدن بری حویرث بن نقید نام مشرك بری هلال ابن خطل و بری عبدالله ابن ابی سرح بری ابن خطل نام مشرکاردر واقعا بو درت مشرك قتل اولندی سائر مشرکین حقندە بیوردیلر مسجد حرامە داخل اولان اماندەدر ابوسفیان دارینە داخل اولان اماندەدر کندی دارینك بابنی مغلوق ایدن اماندەدر اما بو درت حقندە امان یوقدر حتی بیهقی سعد بن ابی وقاصدن روایت ایلدیکە بو دردی قتل ایدەلر ولو استار کعبەیە یاپشورلر ایسەدە بیوردی رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز بیهقینك کلامی نهایت بولدی ٠

﴿ قَالَ ابْنُ شِهَابٍ ﴾ مشایخ حدیثدن زهری بن شهاب نام شیخ بیوردی ﴿ وَبَلَغَنِي ﴾ بکا بالغ اولدی یعنی زهری دیرکە برصحابیدن شووجهلە استماع ایتدمکە ﴿ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم ﴾ تحقیق رسول اکرم ﴿ لَمْ يَكُنْ يَوْمَئِذٍ مُحْرِمًا ﴾ یوم فتحدە مکەیە داخل اولدیغی کون احراملی دکل ایدی معلوم اولەکە علما اختلاف ایتدیلر حج وعمرە قصدی اولمیان کیمسە مکەیە داخل اولدقدە احرام کیمك لازممیدر یوخسە دکلمیدر امام شافعیدن مشهور اولان بودرکە برکمسنە

كرك برحاجت ايچون داخل اولسون كرك تجارت ايچون داخل اولسون حج وعمره قصدى اولمدقجه احرام واجب دكلدر ديدى ائمۀ ثلاثه عندنده مطلقا مكه‌يه داخل اولان نه ايچون اولور ايسه اولسون احرام واجبدر ديديلر اما حنابله ارباب حاجات متكرره‌يى استثنا ايلديلر حنفيه داخل ميقاتده اولنلرى استثنا ايتدى يعنى ميقاتدن ايچريده ساكن اولنلر مكه‌يه كيردكده حج وعمره قصدى اولمدقجه احرام لازم دكلدر ديدى •

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى عيسى بن احمددن اودخى عبدالله بن وهبدن انلر مالك بن انسدن وانلر ابن شهابدن اودخى حضرت انسدن روايت بيوردى

﴿ جزء ثانينك مشتمل اولديغى بابلردن (باب تاسع) رسول اكرم حضرتلرينك عمامه‌سى حقنده ﴾
﴿ وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در ﴾

عمامه عينك كسريله دستار ديمكدر لسان تركيده صاريق تعبير اولنور معلوم اولسونكه سيد كائنات افنديمزك متعدد دستار شريفلرى وار ايدى نقل اولنديغنه كوره برى يدى ذراع وبرى اون ايكى ذراع طولنده ايكى دستار شريفلرى وار ايدى بونلرى قلنسوه اوزرينه صارينورلر ايدى وآلت اوجيله اوست اوجنى اوكدن وآرقه‌دن چيقاروب طيلسان وارى صارقيدررلر ايدى بعض دفعه دستار شريفى مبارك باشلرينه طولاشديروب اوجنى ظهر سعادتلرى جانبنه صوقاررلر وبعض كره كتف مباركلرى اراسنه صاليويررلر ايدى •

باب تاسعده بيان اولنان احاديث شريفه‌دن حديث (اول) جابر رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر ﴿ قَالَ دَخَلَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم مَكَّةَ يَوْمَ الْفَتْحِ وَعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءُ ﴾

﴿ معناى حديث ﴾ حضرت جابر بيورديكه رسول اكرمك مبارك باشنده سياه دستار اولديغى حالده مكه‌نك فتحى كونى مكه‌يه داخل اولديلر امام نووى حضرتلرى صحيح مسلم شرحنده بوحديث شريفى شويله بيان بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى فتح مكه كونى مكۀ مكرمه‌ده ناسه خطبۀ مؤثره ايراد بيورديلر مبارك سر شريفلرنده سياه عمامۀ سعادت وار ايدى شيخ جزرى بيورديكه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى يوم فتحده عمامۀ سودا كيدكلرينك سرى بودركه دين محمديه الى قيام الساعه بروجهله متغير اولميه جغنه اشارتدر زيرا لون سودا متغير دكلدر •

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى محمد بن بشاردن ابن بشار عبدالرحمن بن مهديدن وانلر حماد بن سلمه‌دن دخى محمود بن غيلاندن محمود وكيعدن وكيع دخى سابق الذكر حماد بن سلمه‌دن اوحماد ابوالزبيردن اودخى جابر بن عبدالله الانصاريدن روايت بيوردى •

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عَنْ عَمْرِو بْنِ حُرَيْثٍ ﴾ عمر بن حريثدن مرويدر ﴿ قَالَ رَأَيْتُ عَلَى رَأْسِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم عِمَامَةً سَوْدَاءَ ﴾

﴿ معناى حديث ﴾ عمر بن حريث رضى الله عنه بيوردى بن رسول اكرم افنديمزك مبارك رأس سعادتلرنده سياه دستار شريف كوردم رأس سعادتده سياه دستار كورمسى فتح سنه‌سنه

(وغيرى‌يه)

وغيرى‌يه دخى حال خطبه‌يه وغيرى‌يه ويوم الجمعه‌يه دخى غيرى‌يه محتمل اولور بعض علما بوحديث شريف ايله سياه كيمنك جوازينى استدلال ايتديلر هرنقدر بياض كيمك افضل اولدى ايسه‌ده

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى ابن ابى عمرودن وابن ابى عمرو سفياندن سفيان مساور الوراقدن مساور جعفر بن عمرو بن حريثدن جعفر دخى پدرى عمرو بن حريثدن روايت بيوردى •

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَمْرِو بْنِ حُرَيْثٍ ﴾ عمرو بن حريثدن مرويدر ﴿ قَالَ اِنَّ النَّبِيَّ صلى الله تعالى عليه وسلم خَطَبَ النَّاسَ وَعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءُ ﴾

﴿ معناى حديث ﴾ عمرو بن حريث تحقيق رسول اكرم حضرتلرى مبارك رأس سعادتلرنده سياه دستار شريف اولديغى حالده ناسه خطبه اوقوديلر بيوردى ابن حجردن منقولدركه رسول اكرم حضرتلرى خطبه‌يى كعبه‌نك قپوسنده قرائت بيورمشلر •

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى محمود بن غيلان ايله يوسف بن عيسادن ومشار اليهما وكيعدن وكيع مساور الوراقدن مساور جعفر بن عمرو بن حريثدن اودخى پدرندن اخذ ونقل بيورديلر •

﴿ نظم ﴾

جسم تابندۀ محبوب خدا ★ صاف ايدى بدر منور كبى تا
بر مجلا سيم وآينه كبى ★ صاف وبى موى ايدى سلطان نبى
صاردى والا رأسنه دستارنى ★ سودى كورن اوكوزل اندامنى
فتح مكه ايله اولديسه بكام ★ صاردى اسود رأس پاكينه همام
ناسه خطبه ايتدى ايراد اورسول ★ ايتدى آنى جانله جمله قبول
حليه‌سنده وار آنك جلب قلوب ★ امتينه ايستدى ستر عيوب
ايله ربم آكا احسانك مديد ★ اوقودى اوخطبه‌ده وعد ووعيد
اولسونيچون كل نبى‌يه احترام ★ ايتدى راتف بونظمده اهتمام

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ قَالَ ابْنُ عُمَرَ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم اِذَا اعْتَمَّ سَدَلَ عِمَامَتَهُ بَيْنَ كَتِفَيْهِ ﴾

﴿ معناى حديث ﴾ حضرت ابن عمر رضى الله عنهما رسول اكرم افندمز حضرتلرى مبارك باشلرينه دستار صاردقلرى وقت دستار شريفك اوجنى ايكى مبارك كتفينى ما بيننه صاليويرر ايدى بيوردى معلوم اوله‌كه ابن الجوزى روايتى اوزره حضرت ابن عمردن سؤال اولنديكه رسول اكرم دستارى نه كيفيتده صاراررلر ايدى جواب ويرديكه دستارى مبارك سر شريفلرينه طولاشديروب دستارك اوجنى مبارك ظهرى جانبنه صوقاررلر ايدى بعض كره كتف شريفلرى ميانه صاليويررلر ايدى بيوردى دخى كتب سيرده روايات صحيحه ايله اثبات اولنديكه رسول اكرم كاهى كتفلرى ميانه دستار شريفك اوجنى قويوويررلر وكاهى صاليويرمزلر ايدى شيخ

جزری بیورر علما بیوردیلرکه سنت اولان باشنه قلنسوه کیوب عمامه‌یی قلنسوه اوزرینه صارمقدر زیرا بی دستار قلنسوه کیمك مشرکین عادتیدر ابوداود وامام ترمذی رکانه حضرتندن روایت ایتدیلرکه رسول اکرم افندمز حضرتلری بیوردیلر بزم ایله مشرکین بیننی قلنسوه اوزرینه عمامه فرق ایدر .

《 سند حدیث 》 ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی هارون بن اسحاق الهمدانیدن وابن اسحاق یحیی بن محمد المدنیدن وابن محمد عبدالعزیز بن محمددن وعبد العزیز عبید الله بن عمردن وعبیدالله امام نافعدن نافع ابن عمر رضی الله عنهمادن روایت بیوردی .

《 الحدیث الخامس 》

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ) ابن عباسدن مرویدر (قَالَ اِنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم خَطَبَ النَّاسَ وَعَلَیْهِ عِصَابَةٌ دَسْمَاءُ)

《 معنای حدیث 》 ابن عباس رضی الله عنه تحقیق رسول اکرم حضرتلری مبارك رأس شریفنده عصابهٔ دسماء اولدیغی حالده ناسه خطبه قرائت بیوردیلر دیدی عصابه عینك کسریله خسته اولان کیمسه‌نك باشنه جبهه‌سی طرفندن باغلدیغی دلداره‌یه دیرلر دسماء دالك فتحی وسینك سکونیله سیاه دیمكدر امام بخاری بیوررکه بوخطبه رسول اکرمك دار آخرته تشریفنه یقین اولان خسته لقلرنده ایدی حتی انس حضرتلرندن امام بخاری روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری بوخطبه دنصکره بردخی منبره چیقوب خطبه بیورمدیلر .

《 سند حدیث 》 ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی یوسف بن عیسادن ابن عیسا وکیعدن وکیع ابوسلیمان عبدالرحمن بن غسیلدن انلر عکرمه‌دن عکرمه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن روایت بیوردی .

(جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب عاشر) رسول اکرم حضرتلرینك ازار شریفی
(حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در)

ازار ایله مراد اسفل بدنی سترایده‌جك نسنه‌در اما رداء اعلای بدنی سترایده‌جك نسنه‌در معلوم اوله‌که حاجیلرك کوکسندن اشاغی بوروندکاری احرامه ازار وصرتینه الدقلری احرامه رداء دیرلر ابن جوزی روایت ایدرکه رسول اکرم افندمزك رداء سعادتلرینك طولی درت ذراع وعرضی ایکی بچق ذراع ایدی واقدیدن روایت اولنورکه رسول اکرمك ازار شریفنك طولی درت ذراع و بر قارش دخی عرضی ایکی ذراع ایدی دخی واقدی روایتنده رداء سعادتلرینك طولی التی ذراع وعرضی اوچ ذراع و برقارش ایدی .

《 نظم 》

یاره شوردی نتکم حور جنان * سرو قدینه یشللر هر آن
چوغی آق ایدی لباس اوکلك * یوزی آق ایدی کروه رسلك
بونی تحقیق بیل اول رشك سروش * اولدی حوراکبی اول سندس پوش
یعنی کیم اینجه لطیف اطلسلر * کیدیلر دولتله پیغمبر

ابن عازب دیدی بورأی منیر * نهی اولنمزدن ایدی لبس حریر
کاهی اول تاج سر آل عبا * بوکدن ایلردی قباسین فرضا
قره شالی کیجك آینه وش * بولوطه کیردی صانورلردی کنش
اول سیاه جامه‌ده اول پاك جهان * آب حیوان ایدی اخفاده نهان
بو قدرقدر ایله اول ذات شریف * مسجده اویله ایدردی تشریف
پکوب اول قاشلری پای محرابه * لطفله دیرلر ایدی اصحابه
بن قولم قوللرین اسبابی بودر * هم عبودیتك آدابی بودر

《 الحدیث الاول 》

(قَالَ اَبُو بُرْدَةَ اَخْرَجَتْ اِلَیْنَا عَائِشَةُ کِسَاءً مُلَبَّدًا وَاِزَارًا غَلِیظًا فَقَالَتْ قُبِضَ رُوحُ رَسُولِ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم فِی هٰذَیْنِ)

《 معنای حدیث 》 ابو برده بیوردیکه بزه ام المؤمنین حضرت عائشه رضی الله عنها یمالی بر رداء وقالین ایپلیکدن طوقنمش برازار چیقاروب وکوستردی ایسه مفخر موجودات وصاحب مقام محمود صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینك روح پرفتوح نبویلری قبض اولندیغی وقت وجود سعادتلری بورداء و بو ازارك ایچنده ایدی بیوردی حضرت عائشه‌نك بو ایکی لباس ایچنده رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز دار بقایه ارتحال بیوردی دیمه‌سی رسول اکرم افندمزك بو ایکی لباس فقیرانه‌یی تلبس ایتمش اولمسی اول ایام رسالتده‌در توهمنی دفع ایدوب بو ایکی لباس ایله تلبس بیورمسی آخر وقت مکنت وزمان شوکتده وفتح ونصرتدن صکره حال وسعتده اولوب یوخسه حال مضایقه‌ده دکل اولدیغی تفهیم وافاده‌در معلوم اوله‌که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری لباس فاخره کیمزلر ایدی کمال تواضعلرندن فقری اختیار ایدوب قوللیغه لایق ومناسب اولان لباسلر کیرلر ایدی که امت مرحومه‌سی طور حضرت پیغمبری‌یی بیلوب اتباع ایتسونلر ایچون امام نووی بیوررکه بوحدیث شریف و بوحدیثك امثالی رسول اکرم ونبی محترم افندمزك لذائذ دنیویه‌دن زیاده اعراض ایدوب قدر کفایه ایله اکتفا ایتمك عادت کریمه‌لری اولدیغی بیان ایدر ایمدی عاقله لایق اولان بودرکه پیشوای انبیا ومقتدای اولیا واصفیا افندمز حضرتلرینك مسلکنه سلوك ایدوب آنك اخلاق حمیده‌سیله تخلق ایلیه کرك لباس خصوصنده وکرك سائر امور دنیویه‌ده اکر معاذالله علیه الصلاة والسلام حضرتلرینه متابعت ایتمیوب‌ده نفس وشیطان وهوایه تابع اولوب امور دنیویه‌نك تکثرینه سعی ایدر ایسه عاقبتی خسران اوله‌جغی مقرردر .

《 سند حدیث 》 ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن منیعدن وابن منیع اسمعیل بن ابراهیمدن واسماعیل ایوبدن وانلر حمید بن هلالدن وابن هلال ابوبرده‌دن روایت بیوردی .

《 الحدیث الثانی 》

(قَالَ الْاَشْعَثُ بْنُ سُلَیْمٍ سَمِعْتُ عَمَّتِی تُحَدِّثُ عَنْ عَمِّهَا) اشعث دیدیکه عمتمدن ایشتدم عمتم دخی

عمیسندن خبر ویردی (قَالَ) اشعثك پدری همشیره سنك عمیسی دیدیکه (بَيْنَمَا اَنَا اَمْشِي بِالْمَدِينَةِ) بر وقتده مدینهٔ منوره ده یورر ایدم ازارمی زمینه سوری یه رك (اِذَا اِنْسَانٌ خَلْفِي يَقُولُ) ناكاه آرقه مده بركیمسه سویلیورکه (اِرْفَعْ اِزَارَكَ) سن ازاریكی یوقاری قالدیر (فَاِنَّهُ) تحقیق ازاری یوقاری قالدیرمق (اَتْقَى) زیاده پاكلكه سببدر (وَاَبْقَى) وزیاده ازارك بقاسنه سببدر (فَالْتَفَتُّ) ایمدی بو كلامی استماع ایدوب دونوب آردیمه باقدم (فَاِذَا هُوَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) مكر ازارینی رفع ایله بیوران ذات نبی محترم صلى الله علیه وسلم حضرتلری ایمش (فَقُلْتُ) بن ازاری سوریمكه اعتذار ملاحظه سیله رسول اكرم افندمز حضرتلرینه دیدمكه (يَارَسُولَ اللّٰهِ اِنَّمَا هِيَ) بنم زمینه سور یدیكم ازار (بُرْدَةٌ مَلْحَاءُ) عرب قتنده قیمتی اولمیان برلباسدر اثواب كبردن دكلدر بردهٔ ملحاء اعراب استعمال ایتدیكی سیاه و بیاض ایله الاجه برده یه دیرلر كویا بو صحابی ظن ایتدیكه رسول اكرم حضرتلرینك رفع ازار ایله امردن مراد شریفلری ازاری متكبرین كبی زمینه سوری یه رك یوریمه دیمكدر بو ظننه بناءً ازارك قیمتسز لكیله اعتذار ایتدی (قَالَ) رسول اكرم حضرتلری رفع ازار ایله امردن مراد شریفلرینی بو صحابی فهم ایتمدیكنی بیلوب بیوردیلر (اَمَالَكَ فِيَّ اُسْوَةٌ) سنك ایچون بنم فعلم وحالمه اقتدا بوقیدر ازار خصوصنده بكا متابعت ایتمز میسن متابعت ایدرسك یا (فَنَظَرْتُ فَاِذَا اِزَارُهُ اِلَى نِصْفِ سَاقَيْهِ) اول صحابی دیدیكه رسول اكرم حضرتلرینك ازارینه نظر ایتدم ناكاه كوردمكه ازاری ساقینك نصفنه بالغ اولمش اولوقت بیلدمكه رسول اكرم حضرتلرینك رفع ازار ایله امردن مراد شریفلری ذات قدسی یه متابعت ایمش ازار كرك ذی قیمت اولسون كرك بی قیمت اولسون بو حدیث شریفی نقلدن مراد رسول اكرم حضرتلرینك ازار شریفنك طولی بالدیرینك نصفنه قدر اولدیغنی بیاندر و بزره دخی لباسلریمزك طولنی بالدیرك نصفنه قدر ایتمكی تعییندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن وانلر ابوداوددن وابو داود شعبه دن وجناب شعبه اشعث بن سلیمدن اخذ وروایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْاَكْوَعِ) سلمة بن الاكوعدن مرویدر (قَالَ كَانَ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ يَأْتَزِرُ اِلَى اَنْصَافِ سَاقَيْهِ وَقَالَ هٰكَذَا كَانَتْ اِزْرَةُ صَاحِبِي يَعْنِي النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)

﴿ معنای حدیث ﴾ سلمة بن اكوع حضرتلری بیوردیكه حضرت عثمان بن عفان ازار كیر وازارینی بالدیرینك نصفنه قدر قویوویرر ایدی دخی حضرت عثمان رضی الله تعالى عنه بیوردیلر ایدیكه بنم صاحبم یعنی نبی علیه السلامك ازار كیمه سنك هیئتی بنم ازار كیمك

هیئتی كبی ایدی والحاصل رسول اكرمك ازارینك اوزونلغی ساقینك نصفنه قدر ایدی معلوم اوله كه سلمه رضی الله تعالى عنه حضرتلری اصحاب كرامدن اولوب رسول اكرم حضرتلرینك ازار كیملرینك كیفیتی معلومی ایكن حضرت عثمانك ازارینك كیفیتنی بیان ایتمسنده سبب نه اوله دینورسه جواب بودركه ازارك طولی نصف ساقه قدر اولمق سنت موروثه وقاعدهٔ محفوظه اولوب حتی رسول اكرم حضرتلرینك خلیفه سی دخی بو قاعده یه رعایت ایدوب سنتی تأكید ایتدیكنی افاده ایتمك ایچوندر وسائر امت دخی بو قاعده یه رعایت ایدوب لباسلرینك طولنی نصف ساقه قدر ایده لر دیمكدر زیرا سید الانبیا افندمز (علیكم بسنتی وسنت الخلفاء الراشدین من بعد) بیوردی معنای لطیفی ای امتم سز بنم سنتمه و بندنصكره خلفاء راشدینك سنتنه تمسك ایدیكز دیمكدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی سوید بن نصردن انلر عبدالله بن المباركدن وابن مبارك موسى بن عبیده دن وانلر ایاس بن سلمة الاكوعدن او دخی پدری سلمه دن نقل وروایت بیوردی مذكور حدیث شریفك راویسی سلمه حضرتلری تحت الشجره بیعت ایدنلردندر جملهٔ كراماتندن ذئب كندولره تكلم ایتمشدر زمان سعادتده یدی كره غزایه كیتمشدر سن شریفی سكسان یاشنه بالغ اولدقده هجرتك یتمش دردنجی سنه سنده مدینهٔ منوره ده وفات ایلدی (رضی الله تعالى عنه)

نظم

اتباعك باكه اولسون دیر رسول ★ انبیایه اتباع اولدی اصول
اولیسه اتباعك در حصول ★ اتباعله حقه ایدرسك وصول
اول رسوله اتباعك خوش كرك ★ كر شفاعت وارایسه آندن دیلك
اتباعك آكه اولسون لاجرم ★ كردیلر سن اوله سك سن محترم
دیدی رائف اتباع ایت سربسر ★ اتباعده وارد اولدی چوق اثر

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عَنْ حُذَيْفَةَ) حذیفه حضرتلرندن مرویدر معلوم اوله كه حذیفه كبار صحابه دن ورسول اكرم حضرتلرینك صاحب سری ایدی رسول اكرم حضرتلری خندق غزاسنده مشركینك احوالنه مطلع اولمق ایچون حضرت حذیفه یی جاسوس كوندرمش ایدی وپدرلری یمان و برادرلری صفوان رضی الله عنهما احد غزاسنده حاضرلر ایدی لكن احد غزاسنده یمان حضرتلری خطاءً قتل اولندی حذیفه حضرتلری پدرینك دیتنی هبه ایلدی بركیمسه وفات ایلسه اكر حذیفه جنازه نمازینه حاضر اولور ایسه حضرت عمر دخی حاضر اولور ایدی اكر حذیفه حضرتلری حاضر اولمز ایسه حضرت عمر دخی حاضر اولمز ایدی زیرا حضرت حذیفه منافقینی بیلور ایدی وحضرت عمر افندمز منافقینك احوالنی آندن سؤال ایدرلر ایدی زیرا رسول اكرم حضرتلری حذیفه یه بیلدیرمشیدی (همدان) و (ری) و (دینور) نام ولایتلر حضرت حذیفه یدنده فتح اولدی حضرت علی كرم الله وجهه نك ابتداء خلافتنده حذیفه

داربقایه تشریف ایلدی رضی الله تعالی عنه (قال) حذیفه حضرتلری بیوردی (اخذ رسول الله صلی الله علیه وسلم بعضلة ساقی) عضله عینك و ضادك فتحه‌لریله سیكرلو ات دیمكدر یعنی رسول اكرم حضرتلری بنم بالدیرمك سیكرلی اتینه یاپشدی (او ساقه) یاخود رسول اكرم افندمز حضرتلری كندی بالدیرینك سیكرلی اتینه یاپشدی یعنی بالدیرینك نصفنه یاپشدی راوی حدیث مسلم بن نذیرشك ایدوب حذیفه حضرتلری شو ایكی كلامك برینی بیوردی دیدی (فقال) پس رسول اكرم حضرتلری بیوردیكه (هذا موضع الازار) شو عضله ازارك موضعیدركه افضل اولان ازارك طولی شورایه قدر اولمقدر (فان ابیت) اكر سن افضل ایله عملدن ابا ایدر ایسه‌ك (فاسفل) ازارك موضعی عضله دن اشاغی طپوقدن یوقاری اولمقدر (فان ابیت) اكر سن بو موضعدن دخی ابا ایدر ایسه‌ك ازارك طولی طپوغه ایریشور ایسه بیلمش اوله سنكه (فلا حق للازار فی الكعبین) ازارك طپوقلرده حقی یوقدر یعنی ازارك طپوقلری تجاوز ایتمك جائز دكلدر معلوم اوله كه عربك اكثری لباسلری ازار ورداء اولمغله حدیث شریفده ازار ورداء ذكر اولندی یوخسه قیص وسائر ملبوسات ازار كبیدر اما بر كیمسه ضرورت حسبیله ازاری طپوقلرندن اشاغی چكورمك جائز در دیدیلر معلوم اوله كه ازار خصوصنده مذكور اولان احكام رجاله مخصوصدر اما نساحقنده ازارك طولی رجالك ازارندن بر شبر و یاخود بر ذراع زیاده اولمقدر خلاصهٔ كلام نسا نه مقدار ایله ستر اولنور ایسه ازار وردالرینی اول مقدار ایدرلر معلوم اوله كه رسول اكرم افندمز حضرتلرینك بدن نظیفنده طیبدن غیری بر شیٔ ظاهر اولمامغله اصلا ازاری وردامی وقیصی وعمامه‌سی وسائر اثوابی اصلا كیر اولماز ایدی و وجود شریفلرنده پیره وسائر موذی اولماز ایدی اوزرلرینه سینك قونمز ایدی و وجود شریفنی سنك مس ایتمز ایدی .

نظم

نور ایدی جمله مبارك كوده‌سی * جسم پاكك اوماز ایدی كولكه‌سی
حق ایدردی لطفنی او دوستنه * بر بلوط ارسال ایدردی اوستنه
ایتمسون آكه شمس هیچ بر كدر * اوزرنده پاره بر بولوط كیدر
اول جناب كبریانك سودیكی * بر ازارله بر ردا در كیدیكی
فقره ذاتنده ایدردی افتخار * اینچون ایستدی لیل ونهار

(جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب حادی عشر) سرو باغ رسالتپناهی حضرتلرینه)
(مخصوص اولان یورویش حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در)

خفی اولمدیغی اوزره منبع حسن وجمال ومحبوب خدای متعال حضرتلرینك كافهٔ اعضای شریفلری حسن وجمالده وعامهٔ جوارح لطیفلری مرتبهٔ كمالده اولوب قلب سعادتلرندن طلوع ایدن شمس حقیقتك ضیاسی وجه پاك تابنده‌لرنده ظاهر ایدی حضور پر نور شریفلرنده ایقاد

فانوس وسراج اولنسه یاخود قمر طالع ویا شمس بازغه اولسه (بیت) یوزی نورندن قراكلق كیجه‌لر * یولده یورردی یكیتلر قوجه‌لر * حكمنجه نور جمالی انوار فانوس وسراجی وشعشعهٔ قمر وشمسی محو ایدردی بونكله برابر مغرور حسن وجمال ومسرور فیض كمال اولمیوب متواضعانه حركت واطوار كبر ونخوت ارائه‌سندن توقی ومجانبت ایدرك اثنای سیرده قدام سعادتلرینه میل ایدر وهر نرده اولسه اندیش بر یردن اینر كبی اوكنه متمایلا سیر وحركت ایلردی یولده كیدركن اصحاب كبر ونخوت كبی كوكسنی كره‌رك یورومز وصاغنه وصولنه صالنوب كزمزدی ذات سامیلرینه مخصوص ومعتاد اولان طور ورفتار غایت مطبوع اولوب فوق الغایه وقار وسكینتله یورودیكی حالده رفاقتنده بولنان پیرلر دوچار زحمت وتعب اولورلردی حالبوكه كندیلری ادنی مرتبه زحمت چكمیوب بر سرعت طبیعیٔ خلقی اوزره یورر ومعجزهٔ جلیله اثری اولمق اوزره مبارك آیاقلری آلتنده كویاكه طومار زمین طی وجمع اولوردی وپای سعادتلرینی زمیندن قوت ایله رفع یعنی مبارك قدمینی یرله سورومیه‌رك انیشدن اینر كبی سیر ومشی بیورر ایدی بو ایسه نهایت كمال تواضعدن اولوب ذات قدسی صفات نبویه‌لرینه منحصر بر یورویش ایدی .

(الحدیث الاول)

باب حادی عشره‌ده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث اول ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن مرویدر (قال) ابو هریره حضرتلری بیوردی (ما رأیت شیئا احسن من رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اكرمدن زیاده كوزل یاخود حسنده رسول محترم افندمزه مساوی هیچ بر شیٔ كورمدم (كأن الشمس تجری فی وجهه) كویا شمس فلكنده جاری اولدیغی كبی رسول اكرمك وجه شریفنده جاری اولور ایدی حتی شمسك نوری رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینك وجه شریفندن عكس ایله اولمش ایدی (وما رأیت احدا اسرع فی مشیته من رسول الله صلی الله علیه وسلم) ابو هریره بیورركه رسول اكرم حضرتلرندن زیاده یورویشده سرعتلی بر كیمسه‌یی كورمدم (كأنما الارض تطوی له) كویا یریوزی رسول محترم افندمزك ایاغی آلتنده طی وجمع اولنور ایدی یعنی رسول اكرم حضرتلرینك تیز اولدیغی زمین دورلدیكی ایچون ایدی یوخسه رسول محترم حضرتلری عجله یورر لر ایدی دیمك دكلدر (انا لنجهد انفسنا) رسول اكرم حضرتلرینه بز آردندن یتشمك ایچون كندومزه عظیم زحمت ویرر ایدك (وانه لغیر مكترث) حالبوكه رسول اكرم حضرتلری كندویه مشقت ویریجك مرتبه سرعت ایتمز ایدی بلكه وقاری تأنی اوزره ایدی وزمینك مبارك ایاغی آلتنده طی اولنمسی جملهٔ معجزاتندندر (صلی الله علیه وسلم)

(سند حدیث) بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری قتیبة بن سعددن قتیبه ابن لهیعه‌دن او دخی یونسدن یونس ابو هریره حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الثانی ﴾

علی بن ابی طالب کرم الله وجهه حضرتلرینك اولادلرندن ابراهیم بن محمددن مرویدر ﴿ قَالَ اِبْرَاهِیمُ بْنُ مُحَمَّدٍ کَانَ عَلِیٌّ اِذَا وَصَفَ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم ﴾ ابراهیم بیوردیکه بیوك پدرم حضرت علی رضی الله تعالی عنه رسول محترم افندمز حضرتلرینی وصف ایتدیکی وقتده ﴿ قَالَ ﴾ بیوردی ﴿ کَانَ اِذَا مَشٰی ﴾ رسول اکرم حضرتلری مشی ایتدکده ﴿ یَتَقَلَّعُ ﴾ مبارك ایاغنی زمیندن قوت ایله رفع ایدردی ﴿ کَاَنَّمَا یَنْحَطُّ ﴾ کویا نزول ایدردی ﴿ مِنْ صَبَبٍ ﴾ انیشده یعنی رسول اکرم حضرتلری یورر ایکن مبارك پایلرینی زمینه سورته‌رك مشی بیورمز ایدی بلکه زمیندن قوت ایله ایاغنی قالدیروب انیش یره اینرکبی یورر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی علی بن حجردن ابن حجر عیسی بن یونسدن ابن یونس عمر بن عبدالله‌دن عمر دخی اولاد علی‌دن ابراهیم بن محمددن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

کلدی هیچ شوجهانه بویله برسر وسهی ★ قامتده دلپسنددر اورته بویلو پك زهی
روی پاکی هم لسانی پرحسندر نازنین ★ نور وجهك پرتوندن لرزه‌لنمشدی زمین
کیدر ایکن اوکنه هم مائل ایدی دائما ★ پك وقارلو طور عالی جلوه‌یه اوخوشنما
کر تمامی انده حسنك ظاهر اولسیدی قتی ★ اولمز ایدی ناظرینك اکا اصلا طاقتی
کل جمالی ناظریندن دفع ایدر روحدن غمی ★ اونیمز نیك سخندر رفقله سویلر فمی
ایستر ایسن دوجهانده اولمغی سن منتهی ★ اوقو رائف اوشفیعه طورمیالم بزتهی

﴿ باب ثانی عشر ﴾

﴿ رسول الله افندمز حضرتلرینك قناع استعمالی حقنده وارد اولان ﴾
﴿ حدیث شریف بیانده‌در ﴾

قناع قافك کسریله اول دلبندرکه عطر یاغی استعمالندنصکره قاوغك التنه باشه قویارلر قاوغی وصاریغی اثردهندن محافظه ایتسون ایچون بوبابده بیان اولنان حدیث شریف انس بن مالك رضی الله عنهدن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ حضرت انس بیوردی ﴿ کَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم یُکْثِرُ الْقِنَاعَ ﴾ رسول اکرم حضرتلری قناعی چوق استعمال ایدرلردی مبارك صاچلرینی عطر یاغی ایله اکثری یاغلاردی عمامهٔ شریفه‌لری یاغ اثرندن حفظ اولسون ایچون مبارك باشلرینه دلبند اورتوب عمامه‌یی اول دلبندك اوزرینه کیرلر ایدی وقتاکه اول دلبندی مبارك صاچلرندن یاغ اثری زائل اولدقده چیقاریرلر ایدی ﴿ کَاَنَّ ثَوْبَهُ ﴾ کویا اولمبارك دلبند ﴿ ثَوْبُ ذَیَّاتٍ ﴾ عطر یاغی صاتان کیمسه‌نك یاخود عطر یاغی یاپان کیمسه‌نك عطرایله معطر اولان دلبندی کبی ایدی یعنی انس رضی الله عنه دیمك ایسترکه اول ایکی جهان سروری مبارك باشنه قویدیغی دلبند رأس حضرت فخر عالمی مس ایتدیکیچون رائحهٔ طیبه کسب ایدردی نتکیم عطرجینك عطر شیشه‌سنی صاردیغی دلبندی خوش رائحه کسب ایتدیکی کبی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی یوسف بن عیسادن وانلرو کیعدن وکیع ربیع بن صبیحدن وربیع یزید بن ابانْدن وابن ابان تابعی انس رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

کل یوزنده ماه‌وش یای قاشنه ★ خوب عطرلر سورمشیدی باشنه
قور ایدی دلبندنی یاغ اوستنه ★ بوی عنبر داغدردی دوستنه
ایلریدی اوقناعی برسری ★ صارغلك ایدر قناع یاغدن بری

﴿ باب ثالث عشر ﴾

﴿ رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك جلوسنك هیئتی وکیفیتی ﴾
﴿ حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ قَیْلَةَ بِنْتِ مَخْرَمَةَ ﴾ قیله بنت مخرمه رضی الله عنهادن روایت اولندیکه ﴿ اَنَّهَا رَاَتْ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم فِی الْمَسْجِدِ ﴾ مسجدده تحقیق قیله رسول اکرم حضرتلرینی کوردی ﴿ وَهُوَ قَاعِدُ الْقُرْفُصَاءِ ﴾ رسول اکرم حضرتلری قرفصا اوتوریجی اولدیغی حالده قرفصا قافك ضمی ورانك سکونی وفانك ضمی ایله دیزلرینی دیکوب واویلقلرینی قارننه یاپشدیروب اللرینی صاقلرینك اوزرینه باغلیوب اوتورمقدر ﴿ قَالَتْ ﴾ قیله رضی الله عنها بیوردی ﴿ فَلَمَّا رَاَیْتُ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم الْمُتَخَشِّعَ فِی الْجِلْسَةِ ﴾ وقتاکه بن تواضع اظهار ایدیجی رسول الله صلی الله علیه وسلمی کوردم ایسه ﴿ اُرْعِدْتُ ﴾ بن دتره‌دم ﴿ مِنَ الْفَرَقِ ﴾ خوفدن ناشی .

﴿ تفصیل حدیث ﴾ قیله بنت مخرمه‌دن منقولدرکه مشار الیها رسول اکرم افندمزی مسجد شریفده قرفصا هیئتنده اوتوریجی اولدیغی حالده کورمشدر جناب قیله دیمشدرکه بن قرفصا هیئتیله اوتورمش کمال محویتلرندن اظهار تواضع ایدیجی رسول اکرمی کوردیکم وقت مهابت عالیهٔ نبویه سببیله عارض اولان خوفدن ناشی وجودم دترمکه باشلادی قیله‌نك شاه انبیایی بو حالده کوروب رعشه‌یاب اولمسی ودتره‌مسی برنجی کوروشنده ایدی حتی قیله بالذات روایت ایدرلر دیمشدرکه بن حضور سعادتده دتره‌مکده ایکن رسول اکرمك مجلسنده اولان بر ذات یارسول الله بو مسکینه‌یه دترمك عارض اولدی دیه عرض ایتدیلر بن اواثناده حضرت پیغمبرك ظهری سعادتلری جهتنده ایدم بنی کورمدیکی حالده (یا مسکینة علیك السکینة) بیوردیلر آنك اوزرینه قلبمی استیلا ایلمش اولان رعب وخوف کاملاً مندفع اولدی حضرت علی کرم الله وجهه افندمز بیوردیکه ابتدا رسول اکرم حضرتلرینی کورن کیمسه‌یه رسول

اکرم افندمز حضرتلری هیبتلی کورینوردی دخی کوروشوب معرفت تحصیل ایدن کیمسه اکا محبت ایدر ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی عبدالله بن حمیددن وانلر عفان بن مسلمدن وابن مسلم عبدالله بن حساندن وابن حسان جده‌سندن ومشار الیها قیله بنت مخرمه‌دن روایت بیوردی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ زَیْدٍ) عبدالله بن زیددن روایت اولندیکه (اَنَّهُ) او عبدالله بن زید رضی الله عنه (رَأَى اَلنَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم) نبی علیه السلامی کوردی (مُسْتَلْقِیاً فِی الْمَسْجِدِ) مسجد شریفده ارقه‌سی اوزرینه یاتور اولدیغی حالده (وَاضِعاً اِحْدَى رِجْلَیْهِ عَلَى الْاُخْرَى) مبارك ایاغنك برینی برینك اوزرینه قویمجی اولدیغی حالده یعنی رسول اکرم حضرتلری استراحت ایچون کونلردن بر کونده مسجد شریفك بر جانبنده آرقه‌سی اوزرینه یاتمشلر ومبارك ایاقلرینی اوزادوب بری برینك اوزرینه قویمشلر اوحالده عبدالله بن زید حضرتلری دخی رسول محترم افندمزی کورمشلر معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری نهی بیوردیلر مسجدده ارقه‌سی اوزرینه یاتوب دیزینك برینی دیکوب و برایاغنی اول دیکدیکی دیزك اوزرینه آتمغی اما آرقه اوزره یاتوب ایاقلرینی اوزادوب بری برینك اوزرینه قویمق جائزدر ترمذی رحمة الله علیهك بوحدیث شریفی بیاندن مرادی مسجدده بو فعلك جوازنی بیاندر زیرا بو فعلده کشف عورت یوقدر لکن ناسه مضر اولماز واو یوماز ایسه ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی سعید بن عبدالرحمن المخزومی دخی غیریلردن انلر دخی سفیاندن او دخی زهریدن زهری عباد بن تمیمدن او دخی عمیسی عبدالله بن زیددن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ اَبِی سَعِیدٍ الْخُدْرِیِّ) ابو سعید الخدری رضی الله عنهدن مرویدرکه (قَالَ) ابو سعید الخدری بیوردی (کَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم اِذَا جَلَسَ فِی الْمَسْجِدِ) رسول اکرم حضرتلری مسجدده اوتوردیغی وقتده (اِحْتَبَى بِیَدَیْهِ) ایکی اللریله فخر عالم افندمز احتبا ایدر ایدی احتبا ایکی اللرینی ساقلرینك اوزندن باغلامقدر قرفصا کبی لکن رسول اکرم حضرتلری یوم جمعه‌ده خطیب خطبه ده ایکن احتبادن نهی ایتدی زیرا نوم ایراث ایتمکله استماع خطبه فوت اولور بلکه نقض وضویه سبب اولور (صَلَوَاتُ اللهِ عَلَیْهِ) اللهك صلواتی اول رسول اکرم حضرتلرینك اوزرینه اولسون معلوم اوله که ابوداود روایت ایلدیکه نبی محترم افندمز حضرتلری صباح نمازینی قیلدیغی موضعده بغداش قوروب اوتوررلر ایدی تا آفتاب طلوع ایدنجه‌یه قدر ودخی معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری اکثریا دیز اوزرینه اوتوررلر

ایدی کاهی قرفصا کاهی بغداش قورمق وکاهی ارقه اوزره یاتمق امتنه جوازی بیان ایچوندر صلی الله علیه وسلم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی سلمة بن شبیبدن سلمه عبدالله بن ابراهیم المدنیدن او دخی ربیح بن عبدالرحمن بن ابی سعیددن ربیح پدری عبدالرحمندن او دخی جدی ابی سعید الخدریدن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

مجلسنده اوتورر شاه نبی ★ لطفله سویلر زهی بلبل کبی
یاقشردی هرجلوسه جثه‌سی ★ بعض کره قرفصادر جلسه‌سی
دیز چوکردی مسجدنده چوق کره ★ باتواضع جلسه ایدردی یره
محو تیله اوتورردی اوکوزل ★ سودی آنی اول خدای لم یزل
کرتواضعله اوتورسه امتی ★ کسب ایدرلر دوجهانده حرمتی

﴿ باب رابع عشر ﴾

(رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك طیاندقلری شی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در)

﴿ خلاصهٔ احادیث ﴾ سلطان دین حضرتلری دائما بر طرز اوزرینه اوتورمیوب بعض دفعه‌لر صاغ طرفنه یصدق وضعیله طیانیرلر وعادت باطلهٔ جاهلیه‌یه مخالفت ایچون اثنای طعامده برشیئه طیانمقدن نهی ایدوب بن طیانور اولدیغم حالده اکل طعام ایتمم بیوررلردی ذات سامیلرینك یصدیغه طیاندقلرینی ائمهٔ احادیثدن برچوق کیمسه‌لر روایت ایلدیلر ایسه‌ده یصدیغی صاغ طرفنه یاخود صول طرفلرینه معتادلری اولدیغی خبرویرمدیلر یالکز اسحاق بن منصور رضی الله عنه یصدیغی رسول اکرم افندمز حضرتلرینك صول طرفنده کوردم دیو خبرویردی بنابرین کرك صاغ کرك صول طرفه طیانمق مسنون اولوب لکن یصدیغه یاخود دیکر برشیئه طیانه‌رق اکل طعام ایتمك ممنوعدر زیرا طعام ایدر ایکن یصدیغه طیانمق عادات واطوار متکبریندن اولدیغندن حضرت پیغمبر بن وبکا تابع اولنلر اثنای طعامده برشیئه طیانمایز بیوردیلر جاهلیهٔ عرب دورنده مشرکین سلف اظهار کبر وعظمت ایچون یصدیغه طیانه‌رق طعام ایدرلردی طیانه‌رق اکل طعام ایتمك درت نوع اولوب رسول اکرم حضرتلری هرنه درلو اولور ایسه اولسون طیانه‌رق تناول طعام ایتمکی نهی بیوردیلر انواع مذکوره‌نك برنجیسی بریانی اوزرینه وایکنجیسی صول الی یره وضعیله آنك اوستنه طیانمق اوچنجیسی بغداش قوروب دوشه‌که یصلانمق دردنجیسی ارقه‌سنه یصدیق قویوب اکا طیانمقدرکه بو درت هیئت اوزره اکل طعام ایتمك مطلقا مذموم ومنهیدر ٠

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ) جابر بن سمره رضی الله عنهدن مرویدرکه (قَالَ) حضرت جابر بیوردی

﴿ رأيتُ رسولَ الله صلى الله عليه وسلم ﴾ بن رسول اكرمى كوردم ﴿ متكئاً على وسادة ﴾ يصديغنه طياندیغی حالده ﴿ على يساره ﴾ اول يصدق رسول اكرم حضرتلرينك صول يانندە اولديغی حالده لكن جابر حضرتلری يصدق رسول اكرم حضرتلرينك صول طرفنده اولديغی بياندن مراد صاغ طرفنه يصدق قويوب طيانمق جائز دكلدر ديمك دكل محدثين كرام رحمهم الله تعالى جابر حضرتلرينك رسول اكرمى كوردكده يصدق صول طرفلرنده بولنمش ديديلر .

﴿ سند حديث ﴾ بو حديث شريفى ترمذى حضرتلرى عباس بن محمد الدورى البغداديدن اودخی اسحاق بن منصوردن اودخی اسرائيلدن اسرائيل سماك بن حربدن اودخی جابر بن سمره‌دن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عن ابى بكرة ﴾ ابوبكره حضرتلرندن مرويدر مذكور ابوبكره صحابيدر غزوهٔ طائفده اهل طائفدن بر قاچ غلاملر ايله قلعه‌دن نزول ايدوب شرف صحبت ايله مشرف اولديلر و رسول اكرم حضرتلرى ابوبكره‌يى سحر وقتنده آزاد ايتديكيچون ابوبكره تسميه اولندى رضى الله عنه ﴿ قال ﴾ ابوبكره حضرتلرى بيوردى ﴿ قال رسولُ الله صلى الله عليه وسلم ﴾ رسول اكرم حضرتلرى سعادتله بيورديلركه ﴿ الا اُخبركم باكبر الكبائر ﴾ بن سزه كناه كبائردن زياده بيوك كناهدن خبر ويره‌يمى ﴿ قالوا ﴾ حضور عاليسنده بولنان اصحاب كرام ديديلر ﴿ بلى يا رسول الله ﴾ خبر وير ﴿ قال ﴾ رسول اكرم حضرتلرى بيوردى ﴿ الاشراكُ بالله ﴾ الله‌ه شريك طوتمقدر بعضيلر ديديلركه اشراك ايله مراد اللهك غيريسنى اله اتخاذ ايتمكدر ﴿ وعقوق الوالدين ﴾ دخی انايه و بابايه عاصى اولمقدر شرعه مخالف اولميان يرده معلوم اوله‌كه كناه كبيره اول كناهدركه شارع رسول الله صلى الله عليه وسلم اول كناه حقنده دنياده حد ياخود آخرتده عقوبتله وعيد بيان بيورمش اوله ﴿ وقال ﴾ راوى حديث شريف ابوبكره بيوردى ﴿ وجلس رسولُ الله صلى الله عليه وسلم وكان متكئاً ﴾ دخی رسول اكرم حضرتلرى اوتوردى حالبوكه حديث شريفى تكلمى اثناسنده برشيئه طيانمش ايدى ﴿ قال وشهادة الزور ﴾ رسول اكرم حضرتلرى بيوردى كبائرك برى دخی يلان شاهدلكيدر يعنى رسول اكرم حضرتلرى بو حديث شريفى بيوررلر ايكن برشيئه طيانمشلر ايدى وقتاكه يلان شاهدلكى حقنده‌كى سوزه باشلاديغى وقت اول طيانديغى شيئدن طوغريلوب اويله بيورديلركه سامعين رسول اكرم حضرتلرينك يلان شاهدلكى بيان حقنده اهتمامنى كوروب زياده حذر ايده‌لر و دخی رسول اكرم حضرتلرينك بو مرتبه يلان شاهدلكنك نهينده اهتمام ايتدكلرينك سببى بوكه خلق مابيننده چوق واقع اولور و خلقك عندنده امر سهل كورينور اما شرك برشيدركه مسلمينك قلبى آندن ابا ايدر و دخی والدينه عاصى اولمق برنسنه‌دركه طبع سليم اندن اعراض ايدر

﴿ اوقولُ الزور ﴾ راوى حديث شريف ابوبكره بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى يا شهادت زور بيوردى ياخود قول زور بيوردى ايكيسى دخی برمعنايه قريبدر قول زور اعم مطلقدر .

﴿ قال فما زال رسولُ الله صلى الله عليه وسلم يقولها ﴾ ابوبكره ديديكه رسول اكرم حضرتلرى يلان شهادتى كناه كبائردندر ديو اولقدر تكرار و دوام بيورديلركه ﴿ حتى قلنا ليته سكت ﴾ كاشكى رسول اكرم حضرتلرى تكراردن سكوت ايده‌لر و نفس نفيسلرينه زحمت ويرميه‌لر ايدى ديدك معلوم اولسونكه شريعت مطهره‌ده اولان دعوالرك اجراسى اكثرى شاهد ايله وجود بولور شاهد صادق اولسون كرك كاذب اولسون رسول اكرم حضرتلرينك شهادت زور حقنده بو مرتبه اهتمامى بوكه مؤمنم ديان كيمسه رسول اكرم حضرتلرينك نهينى دويوب شهادتى ايله شريعت مطهره‌نك حكمنى افساده جسارت ايتميه امام ترمذى حضرتلرينك بو حديث شريفى ذكردن مرادى آنجق رسول اكرم حضرتلرينك برشيئه طيانمش اولدقلرينى بياندر .

﴿ سند حديث ﴾ بو حديث شريفى ترمذى حضرتلرى حميد بن مسعده‌دن اودخی بشير بن المفضلدن اودخی جريدن جريد عبد الرحمن بن ابى بكره‌دن اودخی پدرى ابى بكره‌دن نقل و روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ قال ابى جحيفة قال رسولُ الله صلى الله عليه وسلم اما انا فلا آكل متكئاً ﴾

﴿ معناى حديث ﴾ ابى جحيفه ديديكه رسول اكرم حضرتلرى سعادتله بيوردى بن برشيئه طيانير اولديغم حالده اكل طعام ايتم معلوم اوله‌كه هر بر آيت كريمه‌نك سبب نزولى اولديغى كبى هر بر حديث شريفك سبب ورودى واردر بو ذكر اولنان حديث شريفك سبب ورودى بودركه ابن ماجه و طبرانى روايت ايدرلركه بركون رسول اكرمك حضور عاليلرينه عبدالله بن بسر نام صحابى بر پشمش قويون كتوروب هديه ايلدى رسول اكرم حضرتلرى اصحاب كرام ايله ايكى ديزلرى اوزرينه جلوس ايدوب اكل ايتمكه شروع بيورديلر اوراده براعرابى كلوب يا رسول الله بو اوتورش نه اوتورشدر ديدى بو اعرابينك مرادى سز سرور كائنات و نبى محترم سكز بويله بيچاره‌لر كبى نيچون جلوس بيوررسكز ديمكدر رسول اكرم افندمز حضرتلرى اعرابى‌يه جواب ايدوب تحقيق الله عظيم الشان بنى بندهٔ صاحب كرم قيلدى جبار و معاند قيلمدى بيورديلر ابن بطال بيورركه رسول اكرم حضرتلرينك حين اكلده ادب اوزره جلوس بيورديغى حضرت الله‌ه تواضع ايچوندر كبار محدثيندن اولان زهريدن مرويدركه بركون رسول اكرمك حضور شريفلرينه طرف حقدن بر ملك كلدى اول ملك بشقه كره كلديكى يوق ايدى اول ملك ديديكه يا رسول الله ربك سنى مخير قيلدى نبى عبدمى اولورسون نبى ملكمى اولورسون هر قنغيسنى مراد ايدر ايسه‌ك بيان بيور ديديكنده رسول اكرم

حضرتلری مشاوره مثللو حضرت جبرائیلك یوزینه نظر بیوردی جبرائیل دخی تواضع ایلك
اوزره اشارت ایلدی رسول اکرم حضرتلری عبد نبی اولمغی اختیار ایدرم بیوردیلر بناءً علی
ذلك رسول اکرم حضرتلری عبدیت طورنده اولوب ملك وسلطنت طورنده اولمدیلر معلوم
اولهكه طعام ایدرکن اتکادن غیری هیئت ایله جلوس ایتمکه قادر اولمیان کیمسه یه اتکایه جواز
ویردیلر حین اکلده مستحب اولان جلوس دیزلری اوزرینه اوتورمقدر یاخود صاغ دیزین
دیکوب صول دیزین اوزرینه اوتورمقدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی شریکدن
شریك علی بن الاقردن اودخی ابی جحیفه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ رُوِیَ عَنْ اَبِی جُحَیْفَةَ ﴾ ابوجحیفه دن روایت اولندی ﴿ قَالَ عَلِیُّ بْنُ الْاَقْمَرِ سَمِعْتُ اَبَا جُحَیْفَةَ
یَقُولُ قَالَ رسول الله صلی الله علیه وسلم لَا آكُلُ مُتَّكِئًا ﴾ .

﴿ معنای کلام ﴾ بن علی اقمر بیوردیلرکه بن ابوجحیفه‌دن ایشتدم دیرایدیکه رسول اکرم
حضرتلری بن طیاندیغم حالده اکل طعام ایتم بیوردیلر ترمذی حضرتلرینك بوحدیثی کتورمکدن
مرادی حدیث سابقله اولان روایتی تأکیددر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن انلر عبدالرحمن بن مهدیدن انلر سفیان
ثوریدن سفیان علی بن الاقمردن اودخی ابوجحیفه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ ﴾ جابر بن سمره رضی الله عنهدن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ حضرت جابر بیوردی
﴿ رَأَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم ﴾ بن رسول اکرمی کوردم ﴿ مُتَّكِئًا عَلَی وِسَادَةٍ ﴾ یصدیغه
طیانیجی اولدیغی حالده ﴿ قَالَ اَبُو عِیسَی ﴾ ترمذی حضرتلری بیورر ﴿ لَمْ یَذْكُرْ وَكِیعٌ فِیهِ عَلَی
یَسَارِهِ ﴾ وکیع بوحدیث شریفده یصدق رسول اکرم حضرتلرینك صول طرفنده اولدیغنی
ذکر ایتمدی ﴿ وَهَكَذَا رَوَی غَیْرُ وَاحِدٍ عَنْ اِسْرَائِیلَ نَحْوَ رِوَایَةِ وَكِیعٍ ﴾ برقاچ کیمسه راوی
حدیث اولان اسرائیلدن بوحدیث شریفی وکیعك روایتی کبی روایت ایتدیلر یعنی رسول اکرم
حضرتلرینك طیاندیغی یصدق صول طرفنده‌می یاخود صاغ طرفنده‌می بیان ایتمدیلر آنجق
رسول اکرم حضرتلرینك یصدیغه طیاندیغنی بیان ایتدیلر ﴿ وَلَا نَعْلَمُ اَحَدًا ذَكَرَ فِیهِ عَلَی یَسَارِهِ ﴾
دخی ترمذی بیوررکه برکیمسه‌یی بن بیلمکه یصدق رسول اکرم حضرتلرینك صول طرفنده
ایدی دیو روایت ایلیه ﴿ اِلَّا مَا رَوَی اِسْحَاقُ بْنُ مَنْصُورٍ عَنْ اِسْرَائِیلَ ﴾ آنجق راوی حدیث

شریف اولان اسرائیلدن اسحاق بن منصور روایتنده رسول اکرم حضرتلرینك طیاندیغی
یصدق صول طرفنده ایدی یعنی بوحدیث شریفده رسول اکرم حضرتلرینك یصدیغه طیاندیغنی
چوق کیمسه‌لر روایت ایلدیلر یصدق صول طرفنده اولدیغنی آنجق اسحاق بن منصور روایت
ایلدی حاصل کلام یصدیغه طیانمق سنت شریفه‌در یصدق کرك صاغ طرفنده اولسون وکرك
صول طرفنده اولسون .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی یوسف بن عیسادن انلر وکیعدن انلر
اسرائیلدن انلر سماك بن حربدن انلر جابر بن سمره‌دن روایت بیوردیلر .

﴿ نظم ﴾

دلپسنددر اورسولك مجلسی * ایتدی تحسین آنی کورنلر یسی
اوتورردی مجلسنده پوستنه * اتکانی خوش وساده اوستنه
یاقشوردی هر جلوسی شاننه * طیانوردی بعض کره یاننه
اوطعامده ایتدی تعظیم دوستنه * اوتورردی هپ ایاغنك اوستنه
بن طعامده هیچ طیانمازیم دیدی * هم طعامی حقه تعظیمله یدی
خواجه‌را انف‌وار ایسه حقدن دیلك * اتباعك اورسوله تام کرك

﴿ باب خامس عشر ﴾

﴿ رسول اکرم افندمز حضرتلرینك بحسب الاقتضا کیمله اتکاء بیوردیغی حقنده ﴾
﴿ وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

باب خامس عشرده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث اول ﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس
حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ انس رضی الله عنه بیوردی ﴿ اِنَّ رسول الله صلی الله علیه وسلم
كَانَ شَاكِیًا ﴾ تحقیق رسول اکرم افندمز حضرتلری خسته اولدیلر ﴿ فَخَرَجَ ﴾ حجرهٔ سعادتندن
چیقوب مسجد شریفی تشریف بیوردیلر ایدی ﴿ یَتَوَكَّأُ عَلَی اُسَامَةَ بْنِ زَیْدٍ ﴾ رسول محترم افندمز
اسامه حضرتلرینه طیاندیغی حالده ﴿ وَعَلَیْهِ ثَوْبٌ قِطْرِیٌّ ﴾ حالبوکه رسول اکرمك اوزرنده
قطری برده وار ایدی قطری قافك کسریله دربردهٔ قطری قالینجه اولان برده‌یه دیرلر ایدی ﴿ قَدْ تَوَشَّحَ بِهِ ﴾
رسول اکرم حضرتلری اول برده‌یه صارلمشلر ایدی حاجیلر احرامه صاریندیغی کبی ﴿ فَصَلَّی بِهِمْ ﴾
پس رسول اکرم حضرتلری محرابه چیقوب صحابهٔ کرامه امام اولوب نماز قیلدیلر صلی الله
علیه وسلم بعضیلر دیدیلرکه بوکیفیت رسول اکرم افندمزك مرض موتنده ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی عبدالله بن عبدالرحمندن انلر دخی عمرو بن
عاصمدن اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی حمیددن حمید انس رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ فَضْلِ بْنِ عَبَّاسٍ ﴾ فضل بن عباسدن مرویدر مذکور فضل حضرتلری رسول اکرم

افندمزك عمیسی حضرت عباسك اوغلیدر صحابی ابن صحابیدر رضی الله عنهما ﴿ قال دخلت علی رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾ فضل بن عباس بیوردیكه بن رسول اكرم حضرتلرینك حجرهٔ شریفه‌سنه داخل اولدم ﴿ فی مرضه الذی توفی فیه ﴾ رسول اكرم حضرتلری دار آخرته تشریف ایتدیكی خسته‌لكلرنده ﴿ وعلی رأسه عصابة صفراء ﴾ حالبوكه رسول اكرم حضرتلرینك مبارك باشلرنده صاری رنكلی دلداده وار ایدی ﴿ فسلمت ﴾ بن رسول اكرمه سلام ویردم سلاممی رسول اكرم یاخود غیریلری رد ایلدیلر ﴿ فقال لی یافضل ﴾ عقیبنده رسول اكرم افندمز حضرتلری بكا ندا ایدوب یافضل دیو بیوردیلر ﴿ قلت لبیك یارسول الله ﴾ بن دخی لبیك یارسول الله دیدم ﴿ قال اشدد بهذه العصابة رأسی ﴾ رسول اكرم حضرتلری بیوردیلركه شو دلداده ایله بنم باشمی محكمجه باغله ﴿ قال ففعلت ﴾ فضل بیوردیلركه بن دخی امرلرینه امتثال ایدوب اول عصابه‌یی رسول اكرم حضرتلرینك مبارك باشلرینه باغلادم او وقتده صاغ یانلری اوزرینه یاتمشلر ایدی ﴿ ثم قعد ﴾ صكره اوتوردیلر ﴿ فوضع كفه علی منكبی ﴾ عقیبنده مبارك الینی بنم اوموزیمه وضع بیوردیلر ﴿ ثم قام ﴾ صكره ایاق اوزرینه قالقدیلر ﴿ فدخل المسجد ﴾ دخی مسجد شریفه تشریف ایتدیلر ﴿ وفی الحدیث قصة طویلة ﴾ بو حدیث شریفده اوزون حكایه واردر انشاء الله رسول اكرم افندمزك وفاتی بابنده ذكر اولنور بو حدیث شریفدن مفهوم اولدیغی كبی سید المتقین افندمز عمر مباركاری آخر اولنجه‌یه قدر سعادتله نمازلرینی جماعتله ادا ایدرلر ایدی زیرا جماعتله نمازك اجر وثوابی غایت كثیردر تفصیلی آداب جامع نام كتابده بیان اولنمشدر .

نظم

او رسولك كوندز اولدی كیجه‌سی ★ وقت ایریشدی كیتدی عمرك نیجه‌سی
هم مزاجی اولمشیدی چون سقیم ★ طاعتده اول مقیم ومستقیم
ایستدیكه مسجده وصلت ایده ★ نامزاجدر بعض یارانله كیده
اول طیاندی ابن عباسه بسی ★ حجره‌سندن چیقدی آنك لهجه‌سی
تا طلوع ایتدی بدروش ناكهان ★ رؤیتیله اولدی ممنون هپ جهان
باتوكا مسجده ایتدی وصول ★ قیلدی كامل خوب جماعتله رسول
دیدی رائف بن خبر ویرم سزه ★ ابن عباس سویلدی بونی بزه
یا الهی سن بزی ایله سعید ★ او رسولدن اولمیالم بز بعید

باب سادس عشر

﴿ رسول اكرم افندمز حضرتلرینك اكلی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندر ﴾

اكل آقمیان شیئی اغزدن معده‌یه ادخالدر شرب آقان شیئی آغزدن معده‌یه ادخالدر معلوم اولسونكه

الحدیث الثالث

﴿ عن ابن عباس ﴾ ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر ﴿ قال كان رسول الله صلی الله علیه وسلم یبیت اللیالی المتتابعة طاویا ﴾ ابن عباس حضرتلری بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری مبارك قارنلری طعامدن خالی وآج اولدقلری حالده برقاچ كیجه بربری آردنجه برشیء ییموب خانه‌لرنده كیجه‌لر ایدی ﴿ هو واهله لا یجدون عشاء ﴾ رسول اكرم حضرتلری وازواج طاهرات اخشام طعامنی قیدنده اولمادقلریچون بولمازلر ایدی فقط بعض كره صو ایله یاخود برخرما ایله افطار ایدرلر ایدی حتی اصحاب كرام حضراتی رسول اكرم افندمزك بو طورینه متابعت ایچون بزلر دخی ایكی كون اوچ كون طعام ایچیوب صیام وصال ایده‌لم دیدیلر پس رسول اكرم حضرتلری صوم وصالدن نهی ایدوب اصحاب كرامه بیوردیلركه اصحابم ربم بنی یدیرر واچیرر سزلر بكا قیاس اولمزسكز زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرنده بر قوهٔ قدسیه وار ایدیكه اصلا دنیا طعامی اكل بیورمسه بیله اولور ایدی ﴿ وكان اكثر خبزهم خبز الشعیر ﴾ دخی رسول اكرم حضرتلرینك واهل بیت كرامك اكثر اوقاتده اكل بیوردقلری اتمك آرپه اتمكی ایدی ای اخوان دین اول ایكی جهان كونشنك یه‌جك بوله‌مدقلری جهتله صوم وصاله دوام ایلدكاری خاطره كتورلمسون العیاذ بالله تعالی بو خاطره موجب كفردر باعث خلقت كائنات حضرتلرینك دولت دنیویه‌یه عدم نائلیتلری امور دنیویه‌یه اعتبار ایتمیوب هرشیده اللهه توكل ایتملرندن ایدی حتی محاربه‌لردن كتوریلان اموال غنیمتی بیله كاملا فقرایه توزیع وتقسیم ایله فقر اختیاریلرینه خلل كتورمامك ایچون نزد عالیلرنده ایرتسی كونه هیچ برشیء براقزلردی (صلی الله علیه وسلم) .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن معاویة الجمحیدن عبدالله ثابت بن زیددن ثابت هلال بن حبابدن هلال عكرمه‌دن وجناب عكرمه حضرت ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی .

الحدیث الرابع

﴿ روی عن سهل بن سعد ﴾ سهل بن سعد رضی الله عنهدن روایت اولندیكه ﴿ انه قیل له ﴾ تحقیق سهل حضرتلرندن سؤال اولندی ﴿ اكل رسول الله صلی الله علیه وسلم النقی ﴾ یعنی كپكندن صاف وپاك اولنمش اوندن اتمكی رسول اكرم حضرتلری اكل بیوردیمی یاخود بیورمدیمی ﴿ یعنی الحواری ﴾ سهل حضرتلرندن سؤال ایدن سائلك نقی ایله مرادی حواری دیدكاری شول اتمكدركه اونی برقاچ كره الهنوب پاك ایدلمشدر یعنی رسول اكرم حضرتلری بو حواری دیدكاری اتمكدن اكل ایتدیمی دیمكدر یوخسه رسول اكرم حضرتلری كپكی هیچ آیرلمامش

حواری حانك ض
وواوك تشدیـ
وراءنك فتحیله
قاچ دفعه الهنـ
وبیاض قلـ
اوندن یاپلمش ا
دیمكدر

اوندن اتمك اكل ايدر ايدى ديمك دكلدر (فقال سهل) سهل حضرتلرى رسول اكرمك اتمكندن سؤال ايدن سائلك جوابنده بيوردى (ما رأى رسول الله صلى الله عليه وسلم النقى) رسول اكرم حضرتلرى حوارى ديدكلرى اتمكى كورمدى بو كلامده مبالغه واردر (حتى لقى الله تعالى) الله ذوالجلاله ملاقى اولديلر حاصل كلام رسول اكرم حضرتلرى حياتده اولدقجه خاص اتمك نه كورديلر ونه اكل بيورديلر بو حديث شريفده عليه الصلاة والسلام افندمزك طعامه تكلف وشانه اهتمامى تركنى بيان واردر زيرا بو مذكور تكلفه رعايت اهل حماقت وغفلت وبطالتك حاليدر دخى سهلك رسول اكرم افندمز نقى يعنى كپكدن زياده پاك اتمك كورمدى ديمسيله مرادى بعد البعثت ديمكدر زيرا رسول اكرم حضرتلرى بعثتدن اول شام طرفنه تجارت ضمننده ايكى كره واصل اولدى ايدى بحيرا نام راهبك ضيافتنده بولندى ايدى اهل شام ومذكور بحيرا عنديده نقى يعنى كپكدن زياده پاك اتمك كوردى ايدى وبعضيلر بيورديلركه رسول اكرم افندمز كپكدن زياده پاك اتمك سهلك علمنده كورمدى ديمكدر (فقيل له) پس ينه سهل حضرتلرندن سؤال اولندى (هل كانت لكم مناخل على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم) دينلديكه يا سهل رسول اكرم حضرتلرينك زمان سعادتنده سزك اتمك ايچون اولان اونى الهمكه الككزوارمى ايدى (قال) سهل بو سؤالك جوابنده بيورديكه (ما كانت لنا مناخل) بزم هيچ بريمزك رسول اكرم حضرتلرينك زمان سعادتنده الككى يوق ايدى سؤالك جوابنده بزم هيچ بريمزك زمان سعادتده الككمز يوق ايدى ديدك جواب سؤاله مطابق دخى واقعه موافق اولسون ايچون زيرا رسول اكرم افندمزك زمان سعادتدن صكره اصحاب واصحابك غيرى الككلر اتخاذ ايتديلر بنا برين الك بدعتك اوليدر دينلدى (قيل كيف كنتم تصنعون بالشعير) ينه سهلدن سؤال اولنديكه ارپه اوندن اتمك يوغيرمق مراد ايلديككزده نه ايشلر ديكز زيرا ارپه نك كپه كى زياده چوقدر دينلدى (قال) سهل جوابنده بيورديكه (كنا ننفخه فيطير منه ما طار) ارپه اونى صاورر ايدك اول اوندن كپك كبى خفيف اولوب اوچاجق شى اوچوب باقيسى قالير ايدى (ثم نعجنه) صكره قلان اوندن يوغيروب اتمك ايدر ايدك ديو سائله سهل بن سعد رضى الله عنه جواب ويردى ايمدى بو كلامدن معلوم اولديكه رسول اكرم افندمز واصحاب كرام طعام خصوصنده قطعاً اهتمام ايتمزلر ايمش سابقده بيان اولنديغى كبى بلكه اهتماملرى اول طعامك پاك كلنه وحلالدن حاصل اولمسنه واول طعامدن حاصل اولان قوة بدنيه يى رضاء اللهه مطابق اعماله صرف ايدلمسنه ايمش .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى عبد الله بن عبد الرحمن دن اودخى عبيد الله بن عبد المجيد الحنفى دن اودخى عبد الرحمن بن عبد الله بن ديناردن اودخى ابو حازمدن ابو حازم سهل بن سعد حضرتلرندن روايت بيوردى .

ؤالك جوابنده
م الى آخره قولى
ندای کلامدر
مان سعادتده
لغيوب صكره
داث اولان شيئه
عت دينلور

﴿ الحديث الخامس ﴾

(عن انس بن مالك) انس بن مالك رضى الله عنهدن مرويدر (قال ما اكل نبى الله صلى الله عليه وسلم على خوان) انس حضرتلرى بيوردى رسول اكرم ونبى محترم افنديمز حضرتلرى خوان اوزرنده طعام اكل بيورمدى خوان اياقلى سفره ديمكدر اسكمله اوزرنده تبسى كبى ارباب سفاهت باشلرينى اشاغى اكمك زحمتندن خلاص اولسونلر ايچون طعامى آنك اوزرنده اكل ايدرلر بدعتدر لكن جائزدر (ولا فى سكرجة) دخى رسول اكرم حضرتلرى سكرجه ده طعام اكل ايتمدى سكرجه اوفاق چناقدركه اكثريا اوچناقلره ترشى وصلاطه تعبير اولنان طعاملر قونور زيرا بو مثللو چناقلرده طعام اكلى طعامه حريص اولانلرك حاليدر (ولا خبز له مرقق) دخى رسول اكرم حضرتلرى ايچون خاص اتمك ياپلدى زيرا ايستمزلر ايدى ارباب تكلف عملى اولديغيچون (قال فقلت لقتادة) راوى حديث يونس بيورديكه بن قتاده دن سؤال ايتدم (فعلى ما كانوا يأكلون) نه اوزرنده اكل ايدرلردى رسول اكرم حضرتلرى واصحاب كرام طعام ايتدكلرى وقتده (قال على هذه السفر) قتاده حضرتلرى جوابنده شو سفره لر اوزرنده اكل ايدرلر ايدى بيوردى قتاده شو سفره لر ديو مشيندن دكرمى سفره لره اليله اشارت ايلدى يعنى رسول اكرم حضرتلرى طعام مراد ايتدكده زمينه مشيندن دكرمى بر سفره ياپوب اول سفره نك اوزرينه طعامى قويوب اكل بيوررلر ايدى بزم زمانمزده بو عادت بعض سياحينده وبعض اهل سفرده اولور حضرت قتاده دن روايت ايدن يونس پاپوشجى يونس ديمكله مشهوردر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى محمد بن بشاردن اودخى معاذ بن هشامدن اودخى ابى دن ابى يونسدن يونس قتاده دن قتاده حضرت انسدن روايت بيوردى .

﴿ الحديث السادس ﴾

(عن مسروق قال دخلت على عائشة رضى الله عنها) مسروقدن مرويدركه حضرت مسروق بيوردى حضرت عائشه نك زيارتنه واردم ايدى (فدعت لى بطعام) حضرت عائشه خادمنه امر ايلدى بنم ايچون طعام احضار ايلديلر (وقالت) حضرت عائشه بيوردى (ما اشبع من طعام فاشاء ان ابكى الا بكيت) هر وقت طعامدن طوق اولمام عقيبنده اغلامق مراد ايدرم الا اغلرم بيوردى حضرت مسروقه يعنى هر نه زمان طويار ايسه م اغلامق مراد ايدرم اغلارم ديمكدر (قال فقلت لم يا عائشة) مسروق ديديكه يا عائشه نه ايچون هر طعامده طويدقده اغلرسك ديدم (قالت اذكر الحال التى فارق عليها رسول الله صلى الله عليه وسلم الدنيا) بن تذكر ايدرم وخاطرلرم اول حاليكه رسول اكرم حضرتلرى اول حال اوزرينه دنيادن

آخرته تشريف بيوردى ﴿ وَاللّٰهِ مَاشَبِعَ مِنْ خُبْزٍ وَلَحْمٍ مَرَّتَيْنِ فِى يَوْمٍ وَاحِدٍ ﴾ والله رسول اكرم حضرتلرى بر كونده ايكى كره اتمكدن ولحمدن طويمدى يعنى بركون اولمديكه رسول اكرم حضرتلرى اول كونده ايكى كره خبزدن ولحمدن طويمش اوله آنك ايچون هرطعام عقيبنده آغلرم يامسروق بيورديلر حضرت عائشه نك هرزمان طعامدن طويدقده اغلامسنك سببى حضرت عائشه ام المؤمنين اولدقلرندن اطرافدن هديه‌لر توارد ايتمسيله فقر اختيارى كبى برمرتبهٔ عاليهٔ ماضيه‌نك فوت اولمسنه تأسفدر · حضرت عائشه بوكلاميله رسول اكرم حضرتلرينك فقرى اختيار ايدوب دنيايى ترك ايتدكارينى بيان بيورديلر ·

﴿ خلاصهٔ حديث شريف ﴾ جناب مسروق حضرتلرى ديديلركه حضرت عائشه رضى الله عنهانك زيارتنه كيتدم ايدى بنم ايچون احضار طعام امرينى ويرديلر وبن طعامدن طويمام ختامنده اغلامق ايسترم وهرحالده بكا ايدرم ديديلر بوكا سبب ندركه هرطعام عقيبنده آغلرسك ديو سؤال ايتديكمده حضرت عائشه دخى رسول اكرم حضرتلرى دنيادن آخرته تشريف بيوردقلرى وقتده كى حالى تذكر ايتمككمدر ديدى حالى بيان ويمين ايدرمكه رسول اكرم حضرتلرى اتمكدن ولحمدن بركونده ايكى كره طويمدى يعنى هيچ بركون يوقدركه رسول اكرم اولكونده ايكى دفعه خبز ولحمدن طويمش اوله اشته اوحالى دوشنوب هرطعام آخرنده آغلرم بيورديلر ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى بوحديث شريفى احمد بن منيعدن اودخى عباد بن عباد المهلبى دن اودخى مجالبدن اودخى شعبيدن شعبى مسروقدن روايت بيوردى بوحديث شريفك راويسى اولان مسروق حضرتلرى صغير اولديغى حالده سرقت اولنمشيدى صكره ابوينى بولمشلر ايدى بواجلدن مسروق اسميله تسميه اولندى نبى عليه السلامك وفاتندن اول اسلامه كلوب اصحاب كرامدن ابوبكر وعمر وعثمان وعلى وابن مسعود وعائشه رضى الله تعالى عنهم كبى صدر اوله ايرشمش ايدى خوارج محاربه‌سنده حاضر اولديلر يوز ايكى سنه‌سنده آخرته ارتحال بيورديلر جامع الاصولده بويله‌جه بيان اولنمشدر ·

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهَا ﴾ حضرت عائشه رضى الله عنهادن مرويدر ﴿ قَالَتْ ﴾ حضرت عائشه بيوردى ﴿ مَاشَبِعَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم مِنْ خُبْزِ شَعِيرٍ يَوْمَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ حَتّٰى قُبِضَ ﴾ رسول اكرم حضرتلرى روح پرفتوحلرى قبض اولنديغى وقته دكين ارپه اتمكندن ايكى كون بربرى آردنجه طويماديلر مرويدركه رسول اكرم حضرتلرينه دنيا عرض اولندى فقرى اختيار ايتديلر وبيورديلركه بركون آج اوله‌يم صبر ايده‌يم وبركون طوق اوله‌يم شكر ايده‌يم بيوردى ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى بوحديثى محمود بن غيلاندن انلر ابوداوددن ابوداود شعبه‌دن

شعبه ابى اسحاقدن اودخى عبدالرحمن بن يزيددن انلر اسود بن يزيددن او دخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى ·

﴿ تنبيه ﴾

رسول اكرم افندمز حضرتلرى هرنقدر فتوحاتدن مال غنيمت جمع ايتدى ايسه‌ده ينه طور فقرى ترك بيورميوب اول مالى فقرايه بذل ايدوب ايرتسى كونه هيچ برشى ترك ايتمزلر ايدى صلى الله عليه وسلم معلوم اوله‌كه رسول اكرم حضرتلرينك فقرى اختيار بيوردقلرينك سرى كما هو حقه روز محشرده ظهور ايدر ايمدى سندخى مرد ايسك فقراء صابرين زمره‌سنه داخل اولمغه سعى ايله ·

﴿ نظم ﴾

عين رحمت دوجهانك كونشى ★ ايتدى تعليم امتينه هر ايشى
ذى حميت امتك غيرت كشى ★ وفق حكمت درانك خوش روشى
هركه آكه اينسه تطبيق كيدشى ★ كيده‌ريردى عين قلبدن غمشى
ديدى رائف اونيلك بيشى ★ آزيمده يوق ايدى آنك اشى

﴿ باب ثامن عشر ﴾

﴿ رسول اكرم حضرتلرينك اثناى طعامده اكل بيوردقلرى ادام ايله انواع اطعمه ومأكولاتدن ﴾
﴿ تناول بيورمش اولدقلرى شيلرك حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانده‌در ﴾

همزه‌نك كسريله ادام دخى همزه‌نك ضميله ادم قاتق ديمكدر

(شوبابده ذكر اولنان احاديث شريفه‌نك خلاصه‌سى)

رسول اكرم حضرتلرى غدالرينى برشيئه حصر ايتمزلر ايدى هرنقدر اول شئ نفيس دخى اولور ايسه‌ده زيرا غداء واحده مداومت بدنه مضردر انك ايچون كاهى برايكى نوع طعامى جمع وكاهى بروقتده برنوع طعام ووقت آخرده نوع آخر اكل بيوررلردى زيرا بدنى محافظه ايله مأمورز قالديكه عبادت بدن ايله اولور اما افراط هرشيده مذمومدر (تناول بيوردقلرى اطعمه) (سركه) (قورى خرما) (طاوق اتى) (طوى قوشنك اتى) (زيتون ياغى) (قباق) (حلوا) (قويون اتى) (قورى ات) (وقباق ايله مطبوخ چوربا) (پريان) (بال) (سود قوربسى) (كش) (سويق) (تازه خرما) ﴿ حيس ﴾ بونلردن عبارت اولوب بونلردن بال ايله حلوا وماء بارد وپريان اتنى سورلر وقباق اطعمه‌سنى كمال استحسانله يرلردى ومأكولاتده شئ يسير ايله اكتفا ايدوب نفسى لذائذ اطعمه‌دن منع ايلك ممدوح اولديغنى ايما ايچون (سركه نه كوزل اتمك قاتغيدر) بيوره‌رق اكثر اوقاتده سركه كبى مؤنتى خفيف اولان شيلرى اتمكه قاتق ايدرك طعام ايچون هيچ برصورتله تكلف اقتضا ايتمديكنى تفهيم وتنبيه ايدر ايدى وبالذات قورى ارپه اتمكنى سركه‌يه باتيروب يرلردى اكل وتناولى شرعا مباح اولان حيوانات لحومنك قول وصرت طرفلرينى سورلر ولحومك بورالرى غايت لطيف والذ اولديغنى سويلرلردى نهايتده

شهادتلری دخی بریان ایدلمش برپچی اوغلاغنك قولندن وقوع بولمشدر لحومی اثنای تناولده بچاق ایله کسرلر و بعض کره ایصیره ایصیره یرلردی بعض کره‌لرده اربه اونیله بولاماج یاپدیروب بعدالطبخ اوزرینه برمقدار زیتون یاغیله بوبر وزنجبیل ودارچین وقاقوله کبی بهارات مخلوطه دوکه‌رك کمال اشتها واستحسانله یرلر والحاصل طعامك نوع وجنسنی آییرمیوب هرنه احضار ایدلسه خوش ابراز اقبال ایدرلر واخشامدن اله قونیلان انواع اطعمه‌یی صباحلری اکل وتناول بیوررلر ایدی وطعام خصوصنده اهل بیت کرامنی وبالخاصه مسافرین ذوی الاحترامی ذات شریف جناب رسالتپناهیلرینه تقدیم وترجیح ایدرلرایدی وتجره‌نك دیبنده قالان اطعمه‌نك تناولنی سورلر وطعامی خدمه ایله برلکده اکل بیوررلردی (صلی الله علیه وسلم) .

(الحدیث الاول)

(عن عائشة ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نعم الادام الخل) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن روایت اولندیکه تحقیق رسول اکرم افندمز حضرتلری سرکه نه کوزل قاتقدر بیوردی امام نووی وقاضی عیاض بیوردیلرکه حدیث مذکوردن مقصود مأکولاتده شیٔ یسیر ایله اکتفا ونفسی لذائذ اطعمه‌دن منع ایلمك امر ممدوح اولدیغنی افاده‌در حدیث شریفك معناسی شویله دیمك اولورکه اتمکه قاتیغی سرکه مثللو مؤنتی خفیف اولان شی ایله ایدوب تکلف ایتمیه‌لر دیمکدر (قال عبدالله بن عبدالرحمن فی حدیثه نعم الادم او الادام الخل) عبدالله بن عبدالرحمن روایتنده نعم الادم اولادام الخل بیوردی یعنی مشار الیهك روایتنده شك واقع اولدیکه رسول اکرم حضرتلری (نعم الادم الخل) دیه‌می بیوردی یوخسه (نعم الادام الخل) دیه‌می بیوردی ادم واادام ایکیسی برمعنایه‌در شك محمد بن سهلك روایتنده دکل مسلمده جابر بن عبدالله رضی الله عنهما حضرتلرندن روایت اولندیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری اهلندن قاتق وارمی دیه‌رك سؤال بیوردی اونلرده عندمزده یوق الا سرکه وار بیوردیلر ایستدی وکتورتدی (نعم ادام الخل) بیوردیغی حالده اکله شروع بیوردی (صلی الله علیه وسلم) .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن سهل بن عسکر ایله عبدالله بن عبدالرحمندن بوایکیسی یحیی بن حساندن انلر سلیمان بن بلالدن اودخی هشام بن عروه‌دن هشام پدرندن پدری حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

(الحدیث الثانی)

(عن سماك بن حرب) سماك بن حربدن مرویدر (قال سمعت نعمان بن بشیر یقول) سماك بن حرب بیوردیکه بن نعمان بن بشیر حضرتلرندن ایشتدم تابعینه خطاب ایدوب بیوردی (الستم فی طعام وشرب ماشئتم) سزلر ایستدیککز قدر یمکه وایچمکه مبتلاسکز لکن مأکولات

ومشروبانده بومرتبه افراط رسول اکرم حضرتلرینك عادت کریمه‌سنه مخالفدر (والله لقد رأیت نبیکم صلی الله علیه وسلم وما یجد من الدقل ما یملأ بطنه) اول الله حقیچونکه بن سزك وبزم پیغمبریمزی کوردم مبارك قارننی طویوره‌جق قدر اسکی قوری خرماسی اولمدیغی حالده معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینك فقری اختیار ایتدکلرینك وجهی برقاچ کره بیان اولندی غافل اولمیه‌سکز بومقامده بوحدیث شریفی ذکردن مراد خرما غدادخی قاتق نوعندن اولدیغنی بیاندر دقل دالك وقافك فتحه‌لریله اسکی وقوری خرما دیمکدر معلوم اوله‌که نعمان بن بشیر صحابهٔ کرامك اشبهی وزیاده متقیلرندندر رضی الله عنه

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی ابوالاحوصدن انلر سماك بن حربدن روایت بیوردی .

(الحدیث الثالث)

(عن زهدم) زهدم الجرمیدن مرویدر (قال کنا عند ابی موسی الاشعری فاتی بلحم دجاج) زهدم بیوردیکه بز اصحابدن ابوموسی حضرتلرینك مجلسنده ایدك پس طعام احضار اولندقده سفره‌یه طاوق کتورلدی (فتنحی رجل من القوم) مجلسده حاضر اولنلردن برکیمسه سفره‌یه طاوق قوندقده سفره‌دن قالقوب کیرو چکلدی (فقال مالك) پس ابوموسی حضرتلری اول کسنه‌یه خطاب ایدوب بیوردیکه سنك ایچون نه واردرکه طاوغی یمه‌دن کیرویه چکلدك (قال انی رأیتها تأکل شیئا فحلفت ان لا آکلها) اول کسنه جوابنده دیدیکه تحقیق بن طاوغی بدرایحه‌لو برشی اکل ایدر اولدیغی حالده کوردم طبیعتم طاوقدن استکراه ایلدی بن یمین ایتدمکه طاوق یمیم (قال ادن) ابوموسی اول کیمسه‌یه یقین کل وسفره‌یه قریب اول ومقتضای طبیعتدن اعراض ایدوب سائر جماعت کبی طاوقدن اکل ایله بیوردی (فانی رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم یأکل لحم دجاج) زیرا تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی طاوق اتنی اکل بیورر اولدیغی حالده کوردم ایدی ترمذی حضرتلرینك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم افندمزك طاوق اتنی اکل بیوردیغنی بیاندر .

(سند حدیث) ترمذی بوحدیث شریفی هناددن اودخی وکیعدن وکیع سفیاندن سفیان ایوبدن ایوب ابی قلابه‌دن انلر زهدم الجرمیدن روایت بیوردی .

(الحدیث الرابع)

(عن سفینة) سفینه حضرتلرندن مرویدر مذکور سفینه رسول اکرم حضرتلرینك آزادلی کوله‌لرندندر جملهٔ کراماتندن مصابیح شریفده مرویدرکه سفینه حضرتلری برکون یولی یاکیلوب

عسکردن خالی قالدی عسکری بولایم دیو بیابانده کیدر ایکن ناکاه حضورینه بر ارسلان چیقه کلدی سفینه حضرتلری ارسلانه خطاب ایدوب ای ارسلان بن رسول اللهك کوله‌سیم یولی یا کیلوب عسکردن خالی قالدم دیدیکنده ارسلان کلوب صاحبنه یالتاقلنور کبی سفینه حضرتلرینك یانه کلوب لسان حال ایله یولی اشارت ایدوب برابر کیتمکه باشلدیلر هر نه زمان ارسلان بر صوت ایشتسه اول صوت جانبنه سکردوب ینه دونوب سفینه حضرتلرینك یانجه کلور ایدی ارسلانك بو حالی سفینه حضرتلرینی دشمندن محافظه ایدی بو اسلوب اوزره سفینه حضرتلری عسکره بالغ اولدقده ارسلان سفینه‌نك حضورندن رجعت ایدوب محلنه کیتدی ﴿ قال اکلت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم لحم حباری ﴾ سفینه حضرتلری بن رسول اکرم حضرتلری ایله برابر حباری اتی اکل ایتدم حباری حانك ضمی بانك فتحی بعده الف وراء مفتوحه بعده الف مقصوره ایله طوی قوشی دیمکدر قازاتندن خفیف و طاوق اتندن ثقیلدر دیدیلر خواصندندرکه حبارینك قارننده برطاش واردر اول طاشی برکیمسه اوزرنده کتورسه احتلام اولمز دیدیلر ترمذی حضرتلرینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم حضرتلری آو اتی اکل بیوردیغنی بياندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی فضل بن سهل الاعرج البغدادیدن اودخی ابراهیم بن عبدالرحمن بن مهدیدن انلر ابراهیم بن عمر بن سفینه‌دن ابراهیم باباسی عمردن اودخی جدی سفینه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عن زهدم الجرمید ﴾ زهدم الجرمیدن مرویدر ﴿ قال کنا عند ابی موسی الاشعری ﴾ زهدم بز ابی موسانك مجلسنده ایدك بیوردی ﴿ قال فقدم طعامه و قدم فی طعامه لحم دجاج ﴾ زهد الجرمی ابو موسی حضرتلرینك سفره‌سنه اطعمهٔ متعدده کتوردیلر سائر طعامدن اول طاوق اتی سفره‌یه کتورلدی بیوردی ﴿ و فی القوم رجل من بنی تیم الله احمر ﴾ ابو موسی طعامنده حاضر اولان قومك بیننده بنی تیم قبیله‌سندن قرمزی چهره‌لی بر رجل وار ایدی ﴿ کأنه مولی ﴾ کویا اول رجل زهدمك ظنی حسبیله تیم قبیله‌سنك بکی ایدی ﴿ قال ﴾ راوی حدیث زهدم حضرتلری بیوردیکه ﴿ فلم یدن فقال له ابو موسی ادن ﴾ اول آدم طاوق اتینی اکله اقبال ایتمیوب سفره‌یه قریب اولمدیغی ایچون اول رجله ابو موسی حضرتلری خطاب ایدوب بیوردیکه بری کل طاوق اتندن اکل ایله ﴿ فانی رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم اکل منه ﴾ زیرا تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم طاوق اتندن اکل بیوردیلر ایدی بیوردی ﴿ فقال ﴾ امدی اول قرمزی چهره‌لی رجل دیدیکه ﴿ انی رأیته یأکل شیئاً نتناً فقذرته فحلفت ان لا اطعمه ابداً ﴾ تحقیق بن طاوغی بدرایحه‌لی شی اکل

ایدر کورمش اولدیغمدن بن طاوغی مردار عد ایلدم و یمین ایتدمکه حیاتده اولدقجه طاوق اتی ییم

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی علی بن حجردن اودخی اسماعیل بن ابراهیمدن انلر ایوبدن ایوب قاسم التمیمیدن اودخی زهدم الجرمیدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن عمر رضی الله تعالی عنه ﴾ عمر رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم کلوا الزیت وادهنوا به فانه من شجرة مبارکة ﴾ عمر بن الخطاب حضرتلری دیدیکه رسول اکرم افندمز حضرتلری زیتون یاغنی اتمك قاتغی ایدوب یك و بدنکزه سورلکز زیرا تحقیق زیتون یاغی مبارك اغاجدندر بیوردی معلوم اوله‌که ابو نعیم ابو هریره‌دن روایت ایدرکه زیتون یاغنده یتمش شفا واردر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیث شریفی یحیی بن موسی‌دن اودخی عبدالرزاقدن اودخی معمردن انلر زید بن اسلمدن زید پدری اسلمدن اسلم عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت بیوردی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك کنیه‌سی ابو حفصدر و لقب شریفلری فاروقدر حق دین ایله باطل دین بینینی فرق ایتدیکیچون اسلامه کلدیکی کون یا رسول الله حق دین آشکاره اولمق کرك باطل دین ظاهر اولوب حق دین مختفی اولمنك نه وجهی وار دیدکده حضرت رسول الله (انت فاروق یا عمر) بیوردیلر بو لقب ایله مشهور اولدی و حضرت عمر ایمانه کلدکده روایت مشهوره اوزره مؤمنلر رجالدن اوتوز طقوز ایدی حضرت عمر ایله قرق تمام اولدی واو نبرده نسادن وار ایدی چنکیم قرق تمام اولدی اول کون ﴿ یا ایها النبی حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنین ﴾ آیت کریمه‌سی نازل اولدیکه یا محمد سکا الله تعالی جل شانه و مؤمنلردن سکا تابع اولنلر کفایت ایدر دیمکدر .

مرویدرکه برکون رسول اکرم حضرتلری اصحابه سؤال بیوردیلرکه بو کون سزدن قنغیکز صائمدر حضرت عمر دیدیکه انا یا رسول الله تکرار بیوردیلر بو کون سزدن قنغیکز صدقه ویردی ینه حضرت عمر دیدیکه انا یا رسول الله تکرار بیوردیلر بو کون سزدن خسته خاطری کیم صوردی ینه حضرت عمر دیدیکه انا یا رسول الله ینه بیوردیلرکه بو کون جنازه نمازی کیم قیلدی ینه حضرت عمر دیدیکه انا یا رسول الله پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه (وجبت لك الجنة یا عمر) یعنی جنت سکا واجب اولدی یا عمر دیمکدر .

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عن انس بن مالك ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه‌دن مرویدر ﴿ قال کان النبی صلی الله علیه وسلم یعجبه الدباء فاتی بطعام او دعی له فجعلت اتتبعه فاضعه بین یدیه لما اعلم انه یحبه ﴾ حضرت انسدن

الحدیث السادس (مبتدا) انك (خبری) روی عن عمر رضی الله عنه محذوفدر تفسیری قرینه‌سیله

یعنی زیتون یاغی بدنده اولان یتمش درلو امراضه شفا اولور

او دعی قولنـ[ـد]
مفهوم اولان ش[...]
حضرت انس[...]
واقع اولدی یا[...]
حضرت انس[...]
روایت اید[...]
واقع اولدی

روایت اولندیکه رسول اکرم حضرتلرینه قباق اکل ایتمك عجب ویرر ایدی یعنی قباغی کوزل شی عد ایدوب بیسنی سور ایدی بویله اولدی ایسه رسول اکرم حضرتلرینه قباق ایله پشمش بر طعام کتورلدی یاخود قباق ایله پشمش طعام ایچون رسول اکرم حضرتلری دعوت اولندی رسول اکرم حضرتلری قباغی سودیکنی بیلدیکم ایچون بن اول قباق ایله پشمش طعامك ایچندن قباغی اراشدیرمغه باشلادم قابدن قباغی بولدقجه رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اوکارینه قویار ایدم بیوردی بو حدیث شریفده دلیل واردرکه بر کاسه ده مختلف طعام اولوب طعام صاحبی راضی اولدیغی صورتده اول کاسه‌دن اکل ایدن کمسنه غیری کمسنه‌نك اوکنده اولان جانبه ال اوزاتمق جائز اوله دخی مسافرلرك بعضیسی بعضیسنك اوکنه لقمه قویمق جائز اوله صاحب ضیافتك رضاسنه بناءً ودخی قباغك خاصه سندندر عقلی زیاده ایتمك ورطوبت معتدله ایراث ایتمك کبی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن ابن بشار محمد بن جعفر ایله عبدالرحمن بن مهدیدن بو ایکیسی شعبه‌دن شعبه قتاده‌دن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثامن ﴾

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ اَبِي طَارِقٍ ﴾ جابر بن ابی طارق رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم فَرَأَيْتُ عِنْدَهُ دُبَّاءً يُقَطَّعُ فَقُلْتُ مَا هٰذَا يَا رَسُولَ اللّٰهِ قَالَ نُكَثِّرُ بِهِ طَعَامَنَا ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ جابر حضرتلری بیوردیکه رسول اکرمك حضور عالیلرینه واردم کوردمکه رسول اکرم حضرتلری قباغی پاره پاره طوغرار ایدی بن یارسول الله قباغی بویله‌جه طوغرامنك فائده‌سی ندر دیدم بکا جواب اوله‌رق رسول اکرم حضرتلری بز قباغی بویله‌جه پاره پاره ایتمکله طعاممزی چوغالدیرز بیوردی بو حدیث شریفدن فهم اولنورکه قباق و بادنجان مثللو طعام پشمزدن مقدم طوغرانور ایسه برکته سبب اولور و ینه بو حدیث شریفدن فهم اولنورکه رسول اکرم حضرتلری کمال مروتلرندن اهل بیتك خدمتلرینه معاونت ایدرلر ایمش

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه حفص بن غیاثدن اودخی اسماعیل بن ابی خالددن اودخی حکیم بن جابردن اودخی پدری جابر بن ابی طارقدن اخذ وروایت بیوردی .

﴿ الحدیث التاسع ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ يَقُولُ اِنَّ خَيَّاطًا دَعَا رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم لِطَعَامٍ صَنَعَهُ ﴾ حضرت انسدن منقولدرکه بیوررلردی تحقیق اصحابدن

بر ترزی رسول اکرم حضرتلرینی پشیرمش اولدیغی طعامه دعوت ایلدی بعض محدثین دیدیلرکه بو ترزی رسول اکرم حضرتلرینك آزادلی کوله‌لرندن ایدی ﴿ قَالَ اَنَسٌ ﴾ انس حضرتلری بیوردی ﴿ فَذَهَبْتُ مَعَ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اِلَى ذٰلِكَ الطَّعَامِ ﴾ بن رسول اکرم حضرتلری ایله برابر اول ترزینك دعوت ایتدیکی طعامه کیتدم ﴿ فَقَرَّبَ اِلَى رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم خُبْزًا مِنْ شَعِيرٍ ﴾ ترزینك منزلنه واردقده رسول اکرمك حضورلرینه اربه اوننددن یاپلمش اتمك کتوردی ﴿ وَمَرَقًا فِيهِ دُبَّاءٌ وَقَدِيدٌ ﴾ دخی بر چوربا کتوردیکه اول چوربانك ایچنده قباق وکونشده قوریمش ات وار ایدی ﴿ قَالَ اَنَسٌ فَرَأَيْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم يَتَتَبَّعُ الدُّبَّاءَ مِنْ حَوَالَيِ الْقَصْعَةِ ﴾ انس بیوردی بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم قباغی سودکارندن اول چناغك جوانبندن قباغی اراشدیریور ایدی . ﴿ فَلَمْ اَزَلْ اُحِبُّ الدُّبَّاءَ مِنْ يَوْمَئِذٍ ﴾ انس بیوررکه اول کوندنبرو قباغه محبت ایتدم . قصعه اون عدد کمسنه اکل ایده‌جکی مقداری طعام آلان چناقدر بو حدیث شریفده اشارت واردرکه بر کیمسه کندیدن ادنا کمسنه‌نك دعوتنه اجابت ایدوب طعامنی اکل ایلیه دخی افندی خدمتکاریله برابر طعام ایلیه .

جزء اولده بیان اولندیغی وجهله حضرت انس رسول اکرم افندیمزك خادمی ایدی

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه مالك بن انسدن ابن انس اسحق بن عبدالله بن ابوطلحه‌دن اسحق حضرت انس بن مالکدن اخذ وروایت بیوردی .

﴿ الحدیث العاشر ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضی الله عنها ﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر ﴿ قَالَتْ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يُحِبُّ الْحَلْوَاءَ وَالْعَسَلَ ﴾ حضرت عائشه رسول اکرم حضرتلری حلوایی دخی بالی سور ایدی بیوردی مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینه بر قافله کلدیکه ایچلرنده رسول اکرم حضرتلرینك بر دوه‌سی وار ایدی اول دوه‌یه اون وبال ویاغ یوکلنمش ایدی رسول اکرم حضرتلری برکت ایله دعا ایدوب بیوردیلرکه بر تنجره کتورك کتوردیلر تنجره‌یی آتش اوزرینه قویوب ایچنه بال ویاغ واون وضع بیوردیلر لایقیله قایناننجه‌یه قدر قاریشدیردیلر بعده تنجره‌یی آتشدن قالدیروب زمینه وضع ایدوب ییکز دیو بیوردی قافله خلقی ییوب طویدیلر (صلى الله عليه وسلم)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن ابراهیم الدورقی دخی سلمة بن شبیب دخی محمود بن غیلان بو اوچندن بو اوچی دخی ابو اسامه‌دن ابو اسامه هشام بن عروه‌دن هشام پدری عروه‌دن عروه حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الحادی عشر ﴾

﴿ عَنْ اُمِّ سَلَمَةَ رضی الله عنها ﴾ ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر ﴿ اَخْبَرَتْ اَنَّهَا

قربت الى رسول الله صلى الله عليه وسلم جنباً مشوياً ﴾ ام سلمه خبر ويرديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرينك حضورلرينه پريان اولنمش ياك اتى كتوردى ايدى ﴿ فاكل منه ﴾ پس رسول اكرم حضرتلرى اول پرياندن اكل بيورديلر ﴿ ثم قام الى الصلاة ﴾ بعد الطعام نمازه قالقديلر ﴿ وما توضأ ﴾ تجديد وضوء ايتمديلر معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى آتش طوقنمش شيئى اكل ايلمك ناقص وضوء اولمديغنى بيان ضمننده پريان يدكدنصكره نماز ايچون تكرار آبدست المديلر امام شافعى بيورركه لحم اكل ايلمك عقلى زياده وقوهٔ سامعه يى زياده ايدر حضرت على كرم الله وجهه دن مرويدركه لحم اكل ايلمك بدنك رنكنى صاف وانسانك خلقنى كوزل ايدر وبر كمسنه قرق كون مقدارى ات يمسه خويى بد اولور بيوردى ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى بو حديث شريفى حسن بن محمد زعفرانيدن اودخى حجاج بن محمددن حجاج ابن جريجدن ابن جريج محمد بن يوسفدن ابن يوسف عطا بن يسادن ابن يسار ام سلمه رضى الله عنهادن اخذ وروايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الثانى عشر ﴾

﴿ عن عبد الله بن حارث ﴾ عبد الله بن حارث رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر ﴿ قال اكلنا مع رسول الله صلى الله عليه شواء فى المسجد ﴾ عبد الله بن حارث رسول اكرم ايله برابر مسجد ايچنده پريان اكل ايلدك بيوردى محدثين بيان بيورديلركه ابن حارث مسجدده پريان اكل ايلديكى وقت رسول اكرم حضرتلرى ايله اعتكافده ايديلر زيرا مسجدده اكل خلاف اولىدر ديديلر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى بو حديث شريفى قتيبه دن اودخى لهيعدن انلر سليمان بن زياددن اودخى عبد الله بن حارثدن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الثالث عشر ﴾

﴿ عن مغيرة بن شعبة ﴾ مغيرة بن شعبه دن مرويدر ﴿ قال ضفت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ذات ليلة ﴾ مغيره بيوردى بر كيجه رسول اكرم حضرتلرى ايله برابر بر كمسنه يه مسافر اولدم ﴿ فاتى بجنب مشوى ﴾ رسول اكرم حضرتلرينه پريان اولمش يان اتى كتورلدى يعنى صاحب ضيافت كتوردى ﴿ ثم اخذ الشفرة ﴾ پريان كتورلدكدنصكره رسول اكرم حضرتلرى بيوك بچاغى الدى شفره شينك فتحى وفانك سكونى ورانك فتحيله بيوك بچاق ديمكدر ﴿ فجعل يحز لى بها منه ﴾ ايمدى رسول اكرم حضرتلرى بيوك بچاغيله پرياندن بنم ايچون كسدى ﴿ قال فجاء بلال ﴾ مغيره بيوردى ناكاه حضرت بلال كلدى ﴿ يؤذنه بالصلاة ﴾ رسول اكرم حضرتلرينه وقت صلاتك دخولنى اعلام ايلدى ﴿ فالقى الشفرة ﴾ رسول اكرم حضرتلرى مبارك النده اولان بچاغى

نمازه كيتمك ايچون يره براقدى ﴿ فقال له ﴾ پس رسول اكرم حضرتلرى لطيفه طريقيله حضرت بلاله بيوردى ﴿ ماله ﴾ بلاله نه اولدى ﴿ تربت يداه ﴾ بلاله الله تعالى خير كثير ويرسون صلاتك وقتنى بيلور وكوزل اعلام ايدر بيورديلر معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرينك عادت كريمه لرى ايديكه بعضاً لطيفه بيوردقده (ترتب يداه) لفظنى بيوررلر ايدى ايكى الى طپراغه ياپشسون ديمكدر بو حديثده دخى حضرت بلاله لطيفه بيورديلر صلاتك وقتنى بلالك اعلامندن زياده خوشلندقلرندن ايچون ﴿ قال ﴾ مغيره حضرتلرى بيوردى ﴿ وكان شاربه قد وفى ﴾ حالبوكه بنم بيغم اوزامش ايدى ﴿ فقال له ﴾ پس رسول اكرم حضرتلرى مغيره يه بيوردى ﴿ اقصه لك على سواك ﴾ بيغنى مسواك اوزرينه وضع ايدوب مسواكدن فضله سنى قطع ايده يم ﴿ او قصه على سواك ﴾ ياخود سن بيغنى مسواك اوزره قرق ٠

﴿ خلاصهٔ حديث ﴾ مغيرة بن شعبه ديديلركه بر كيجه رسول الله ايله برلكده مسافرلكده بولندم صاحب ضيافت رسول اكرمه پريان اولمش يان اتى كتوردى رسول اكرم بيوك بچاغى الوب بكا بر پارچه كسدى ناكاه بلال حبشى كلوب وقت صلاتك حلول ايلديكنى خبر ويرديكده رسول اكرم حضرتلرى الندن بچاغى براغوب لطيفه طريقيله الله تعالى بلاله خير ويرسون وقت صلاتى بيلوب كوزلجه اعلام ايدر بيورديلر حالبوكه بنم بيغم اوزامش ايدى بكا خطاباً بيغنى مسواك اوزره قويوب فضله سنى كسه يم ياخود بيغنى مسواك اوزرنده قرق بيوردى بو حديث شريفدن معلوم اولديكه مسواك قالينلغندن فضله بيغى قرقق لازمدر وينه بو حديثدن فهم اولنديكه وقت صلات اولدقده هر شيئى ترك ايدوب صلاته مبادرت لازمدر امام نووى بيورديكه بيق قرقمقده سنت اولان دوداغك قرمزيسى ظاهر اوله جق قدر اولديغنه بو حديث شريف دليلدر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى بو حديثى محمود بن غيلاندن محمود وكيعدن وكيع مسعردن مسعر ابى صخره دن ابى صخره جامع بن شداددن اودخى مغيرة بن عبد الله دن انلر مغيرة بن شعبه دن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الرابع عشر ﴾

﴿ عن ابى هريرة ﴾ ابو هريره رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر ﴿ قال اتى النبى صلى الله عليه وسلم بلحم ﴾ ابى هريره حضرتلرى بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه پشمش لحم كتورلدى ﴿ فرفع اليه الذراع ﴾ ايمدى اول كلان لحمدن قول ديدكلرى موضعنى آييروب رسول اكرم حضرتلرينك مبارك اوكلرينه قونلدى ﴿ وكانت تعجبه ﴾ ذراع رسول اكرم حضرتلرينه

مرغوب ایدی زیرا قول اتی زیاده پشکین ویومشاق وباعث ازدیاد قوت اولور ﴿ فَنَهَسَ مِنْهَا ﴾
پس رسول اکرم حضرتلری مبارك اوك دیشلریله اول قولدن اکل بیوردیلر ترمذی حضرتلرینك
بوحدیث شریفی ذکردن مرادی لحمی ایصیره ایصیره یمك جائز اولدیغنی بیاندر تکیم بچاق ایله
قطع ایتمك جائز اولدیغنی مقدمکی حدیثده بیان ایلدی ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیثی واصل بن عبد الاعلی دن اودخی محمد بن فضیلدن انلر ابی
حیان التمیمدن اودخی ابی زرعه دن ابی زرعه ابوهریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس عشر ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ ﴾ ابن مسعود رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله
علیه وسلم يُعْجِبُهُ الذِّرَاعُ ﴾ ابن مسعود بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری قول اتینی زیاده
سور ایدی ﴿ قَالَ وَسُمَّ فِي الذِّرَاعِ ﴾ ابن مسعود بیوردی رسول اکرم حضرتلرینی شهید ایتمك
ایچون ذراعه زهر وضع اولندی ﴿ وَكَانَ يُرَى ﴾ ابن مسعود شویله ظن ایدرکه ﴿ اَنَّ الْيَهُودَ سَمُّوهُ ﴾
ذراعی یهودیلر زهرلدیلرکه رسول اکرم حضرتلری اکل بیوروب شهید اولسون ایچون بووقعه یی
محدثین شویله بیان ایتدیلرکه وقتاکه حضرت رسول اکرم خیبری فتح بیوردقده خیبر یهودیلری
ایچنده زینب بنت الحارث نام بر یهودیه وار ایدی تفتیش ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری
قیونك اعضالرندن قنغی عضوك اکلنی سور خبرو یردیلرکه ذراعنی زیاده سور ایمدی اول یهودیه
سائر یهودیلر ایله مشاوره دنصکره برقیون پریان ایدوب ساعتنده هلاك ایدیجی برزهر بولوب
اول قیونك اجزاسنه خصوصا کتف وذراعه زیاده وضع ایدوب رسول اکرم حضرتلرینك
حضورینه اول زهرلی پریانی هدیه طریقیله کتوردیلر رسول اکرم حضرتلری دخی حاضر
اولان صحابه ایله اول قیونك اکلنه شروع ایتدیلر رسول اکرم حضرتلری ذراعدن برلقمه
آلوب مبارك آغزلرینه المشلر ایدی درحال اصحابه بیوردیلرکه بوقیوندن اللریکزی چکك زیرا
شو ذراع بو قیون زهرلودر دیو بزه خبرویردی بر روایتده حضرت جبریل خبرویردی پس
اصحاب کرام اللرینی چکوب اکلندن فراغت ایتدیلر لکن بشر بن براء برلقمه یی یوتمش ایدی
رسول اکرم حضرتلرینه زهر تأثیر ایتمدی اما بشره تأثیر ایدوب وفات ایتدی ایمدی رسول اکرم
حضرتلری اول یهودیه یی چاغیردوب بیوردیلرکه یاملعونه سن بوقیونی زهرله مشسك اول یهودیه
دیدیکه بنم زهرالقا ایتدیکمی کیم خبرویردی رسول اکرم حضرتلری شو ذراع خبرویردی
بیوردقده اول یهودیه زهرالقا ایتدیکنی اقرار ایتدی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه نیچون
بوقدر کیمسه نك هلاکنه سعی ایتدك یهودیه دیدیکه حالا یامحمد سن نبوت دعواسی ایدرسك
اکر حق پیغمبر ایسه ك سکا زهردن ضرر کلمز اکر دکل ایسه ك خلقی سندن قورتاره یم

ملاحظه سیله ایتدم دیدی پس رسول اکرم حضرتلری کمال حلم وکرمندن نفس شریفلرینه
برضرر اولمدیغی ایچون اول یهودیه یی عفو ایتمش ایدی لکن مقتضای شرع شریف محمدی اوزره
بشر بن البراء حضرتلری اول زهردن شهید اولدیغی ایچون اول یهودیه یی بشرك وارثلرینه
تسلیم ایتدیلر انلر دخی قصاصاً قتل ایتدیلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن ابن بشار ابوداوددن ابو
داود زهیر بن محمددن اودخی ابی اسحاقدن اودخی سعد بن عیاضدن انلر ابن مسعوددن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس عشر ﴾

﴿ عَنْ اَبِي عُبَيْدٍ ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك کوله سی اولان ابی عبید رضی الله عنه حضرتلرندن
مرویدر ﴿ قَالَ طَبَخْتُ لِلنَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم قِدْرًا ﴾ ابو عبید رسول اکرم حضرتلری ایچون
برچوملك ایچنده ات پشوردم بیوردی ﴿ وَكَانَ يُعْجِبُهُ الذِّرَاعُ ﴾ رسول اکرم حضرتلری قول اتنی
زیاده سورلر ایدی ﴿ فَنَاوَلْتُهُ الذِّرَاعَ ﴾ بندخی رسول اکرم حضرتلری ذراعی سودکارینی
بلدیکمدن چوملکدن ذراعك برینی رسول اکرمك مبارك اللرینه ویردم ﴿ ثُمَّ قَالَ نَاوِلْنِي الذِّرَاعَ ﴾
اول ذراعی اکل ایتدکدنصکره بیوریلر بکا ذراع ویر یااباعبید ﴿ فَنَاوَلْتُهُ ﴾ بندخی اوبر ذراعی
ویردم ﴿ ثُمَّ قَالَ نَاوِلْنِي الذِّرَاعَ يَا اَبَاعُبَيْدٍ ﴾ ویردیکم ذراعی دخی اکل ایتدکدنصکره بکا ذراع
ویر بیوردیلر چونکه بن ایکی ذراع ویردم ذراع قالمدی ایدی ﴿ فَقُلْتُ ﴾ ایمدی بن رسول
اکرم حضرتلرینه دیدمکه ﴿ يَارَسُولَ اللهِ وَكَمْ لِلشَّاةِ مِنْ ذِرَاعٍ ﴾ برقیونك قاچ ذراعی اولور ایکی
وار ایدی ویردم غیری ذراع یوقدرکه آنی دخی ویره یم ﴿ فَقَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ﴾ ایمدی
رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اول اللهه قسم ایدرمکه بنم نفسم آنك یدنده یعنی قدرتنده
وارادهسنده در ﴿ لَوْ سَكَتَّ ﴾ اکر سکوت ایدیدك یعنی سویله دیکنی سویلیوب امریمه امتثال
ایدیدك ﴿ لَنَاوَلْتَنِي الذِّرَاعَ مَادَعَوْتُ ﴾ بن هر ایستدکجه ذراع ویرمکه قادر اولور ایدك بیوردی .
خفی اولمیه که رسول اکرم حضرتلری ابوعبیده برمعجزه اظهار بیوره جق ایمش لکن دولتلو
ابوعبید عجله بیورمشلر (رضی الله تعالی عنه)

ذراع درسکدن پارمقلرك اوجینه قدر اولان عضو

﴿ خلاصهٔ حدیث ﴾ حضرت عبید بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری ایچون برچوملك
ایچنده پشوردم ذات المعجزه افندمز قول طرفنی سودکارینی بیلدیکم ایچون بن چوملکدن
قولك برینی چیقاروب رسول اکرمه ویردم یدکدنصکره بکا برقول ویر بیوردیلر چوملکدن
اتك اوبر قولینی دخی ویردم انیده یوب بکا یااباعبید برقول ویر بیوردیلر لکن ارتق چوملکده
قول اتی قالمدیغی جهتله یارسول الله برقیونك قاچ قولی واردر ایکی قولی وار ایدی ویردم

بردها بوقدرکه تقدیم ایده‌یم جوابنی ویردیکمده اول‌الله حقیچونکه بنم نفسم انك ید قدرتنده‌در اکر سکوت ایدوب امریمه امتثال ایتمش اولیدك بن هرایستدکجه قول اتی ویرمکه قادر اولور ایدك بیوردیلر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی مسلم بن ابراهیمدن اودخی ابان بن یزیددن اودخی قتاده‌دن اودخی شهر بن حوشبدن اودخی ابی عبیده رضی‌الله عنهدن روایت بیوردی ۰

﴿ الحدیث السابع عشر ﴾

(عَنْ عائِشَةَ) حضرت عائشه رضی‌الله عنهادن مرویدر (قالَتْ ما کانَ الذِّراعُ بِاَحَبِّ اللَّحْمِ اِلی رسولِ اللهِ صلی الله علیه وسلم) حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینه اتك ایچندن قول اتی زیاده سوکیلی دکل ایدی (وَلکِنَّهُ لا یَجِدُ اللَّحْمَ اِلَّا غِبًّا) لکن رسول اکرم حضرتلری اتی بعض بعض بولورلر وتناول بیوررلر ایدی (وَکانَ یَعْجَلُ اِلَیْها لِاَنَّها اَعْجَلُها نُضْجًا) وقول اتك تیز پیشه‌نی اولدیغیچون رسول اکرم حضرتلری یمه‌سندن تیز فارغ اولمق اوزره قول اتینه عجله ایدردی بوجهتله قول اتینه محبت ایدر ظن اولنوردی کویا حضرت عائشه بیوررلرکه رسول اکرم حضرتلرینك قلب شریفنده نفس ذراعه حاشا که محبت اوله بلکه رسول اکرم حضرتلرینك قلبنده ماسوی اللهدن برشیئه محبت ایده‌جك یر یوقدر بلکه ذراعه محبت تعبیری شونك ایچوندرکه بدن انسانك صاحبنده حقی واردر اول حقی بدنه اعطا ایله بدن انحرافدن سالم اولوب عبودیتده مستخدم اولور بدنك جمله حقندن بری کاه کاه لحم اکل ایتمکدرکه لحم صحتی حفظه زیاده سببدر عادت الهیه بویله جاری اولدیغنه بناءً ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی حسن بن محمد الزعفرانیدن اودخی یحیی بن عباددن اودخی فلیح بن سلیماندن اودخی بنی عباد قبیله‌سندن عبدالوهاب بن یحیی بن عباددن اودخی عبدالله بن حضرت زبیردن اودخی حضرت عائشه رضی‌الله عنهادن روایت بیوردی ۰

﴿ الحدیث الثامن عشر ﴾

(عَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ جَعْفَرٍ) عبدالله بن جعفر حضرتلرندن مرویدر (یَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم یَقُولُ) عبدالله بن جعفر بیورر رسول اکرم حضرتلرینی ایشتدم رسول اکرم حضرتلری بیوررلر ایدی (اِنَّ اَطْیَبَ اللَّحْمِ لَحْمُ الظَّهْرِ) تحقیق اتك غایت لطیف ولذیذی صرت اتیدر معلوم اولەکه رسول اکرم حضرتلرینك ماسوایه عدم میللرندن ماسوایی بیلمامك لازم کلمز بلکه هرشیئی پك اعلا بیلورلر لکن میل ایتمزلر نتکیم لحم ظهرك لطیف اولدیغنی بیلدکاری کبی صلی الله علیه وسلم

دینلدیکه ابوعبیدك کلامی ظهور معجزهٔ ورد خوشبوی روضهٔ نبوته مانع اولدی زیرا نبی ذیشان صلی الله علیه وسلم افندمز ابی عبیده توجه ایلمکله یاخود ابی عبیدك سؤالنه جوابه توجه ایلمکله [illegible]یسنه توجهدن [مـ]شغول اولدی حالبوکه غالب اولان خارق عاده انبیا اولیا ایچون [حـ]ال فناده و ماسوادن [عـ]دم شعورده [و]قوعه کلیر حتی [بو] حالتده انبیا و اولیا [حـ]سلرینی دخی بلمزلر

[زیـ]را رسول [ا]کرم حضرتلری [تـ]کولات وامور [دا]ئرهٔ دنیویه‌جه [تـ]کلفدن کمال درجه [احـ]تراز ایدرلر ایدی

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیثی محمود بن غیلاندن اودخی ابو احمددن اودخی مسعردن مسعر فهم قبیله‌سندن برشیخدن اودخی عبدالله جعفر حضرتلرندن روایت بیوردی ۰

﴿ الحدیث التاسع عشر ﴾

(عَنْ عائِشَةَ) حضرت عائشه رضی‌الله عنهادن مرویدر (اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم قالَ) تحقیق رسول محترم افندمز بیوردی (نِعْمَ الْاِدامُ الْخَلُّ) سرکه نه کوزل قاتقدر یعنی سرکه ذاتنده یاخود تکلف اولمدیغی جهتله نه کوزل قاتقدر ۰

﴿ الحدیث العشرون ﴾

(عَنْ اُمِّ هانِی قالَتْ دَخَلَ عَلَیَّ النَّبِیُّ صلی الله علیه وسلم فَقالَ اَعِنْدَكِ شَیْءٌ فَقُلْتُ لا اِلَّا خُبْزٌ یابِسٌ وَخَلٌّ فَقالَ هاتی ما اَقْفَرَ بَیْتٌ مِنْ اُدْمٍ فیهِ خَلٌّ)

﴿ معنای حدیث ﴾ حضرت علی کرم‌الله وجهه حضرتلرینك همشیره‌سی اولان حضرت امهانی رضی‌الله عنها بیوردیکه مکهٔ مکرمه فتح اولندیغی کون رسول اکرم حضرتلری خانه‌مه تشریف بیوردیلر ویه‌جك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر ایدی اکله صالح قوری اتمك ایله سرکه‌دن بشقه برشی یوقدر دیدکده کتور اول قوری اتمك ایله سرکه‌یی اول خانه‌که آنده سرکه اوله قاتقدن خالی اولمدی بیوردیلر یعنی قاتیق جهتندن کافی اولور سائر قاتیغه احتیاج اولمدی دیمك اولور ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیث شریفی ابوکریبدن ابوکریب ابوبکر بن عیاشدن اودخی ثابت ابی حمزة الثمالیدن اودخی شعبیدن شعبی حضرت امهانیدن روایت بیوردی ۰

﴿ الحدیث الحادی والعشرون ﴾

(عَنْ اَبی مُوسَی الْاَشْعَرِی) ابوموسی الاشعری حضرتلرندن مرویدر (عَنِ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم) ابوموسی رسول اکرم حضرتلرندن روایت ایتدیلرکه (قالَ) رسول اکرم حضرتلری بیوردی (فَضْلُ عائِشَةَ عَلَی النِّساءِ) خاتونلرك اوزرینه حضرت عائشه‌نك فضلی (کَفَضْلِ الثَّریدِ عَلی سائِرِ الطَّعامِ) سائر طعام اوزرینه تریدك فضلی کبیدر ترید چوربا یاخود سود ایله قاریشمش اتمکه دیرلر کذلك ات صویی ایله قاریشمش اتمکه دخی دیرلر لکن ات صویی ایله ایصلنمش اولان ترید زیاده لذیذ اولور وآکله قوت ویرر صاحب نهایه بیوردیکه بومقامده تریددن مراد ات صویندن یاپیلانیدر زیرا عرب عندنده ترید اکثری لحمدن اولور محدثین کرام رسول اکرم حضرتلری حضرت عائشه رضی‌الله تعالی عنهایی تریده تشبیه بیوردیغنك وجهنی شویله بیان بیوردیلرکه لحم ایله اولان ترید قوت ولذتی جمع ایدوب اکلی آسان وهضمی کوزل ووجوده نافع اولدیغی کبی حضرت عائشه رضی‌الله

عنهانك خلق كوزل لسانى طاتلو ورسول اكرم حضرتلرينه خلوص ومحبتى وحسن معاشرتى ورسول اكرم حضرتلرينك كلام شريفنى فهم ايتمكه صلاحيتى وضاى شريفنى تحصيله سعى نامه‌سى واردر حتى حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهانك رسول اكرمدن اخذ ايتديكى حقايق وحكمى سائر نسا اخذ ايتمديلر بلكه حضرت عائشه رضى الله عنهانك رسول اكرم حضرتلرندن روايت ايتديكى اخبار كبى رجال بيله روايت ايتمدى ديديلر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى محمد بن مشاددن اودخى محمد بن جعفردن اودخى شعبه‌دن شعبه عمرو بن مره‌دن اودخى مرهٔ همدانيه‌دن اودخى ابى موسى الاشعرى حضرتلرندن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثانى والعشرون ﴾

﴿ عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ ﴾ ابوهريره حضرتلرندن مرويدر ﴿ اَنَّهُ رَأَى رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ تحقيق ابو هريره رسول اكرم حضرتلرينى كوردى ﴿ تَوَضَّأَ ﴾ مبارك اللرينى واغزينى يقه‌ديغى حالده ﴿ مِنْ ثَوْرِ اَقِطٍ ﴾ كشدن برقطعه يديكندن ايچون (اقط) همزه‌نك فتحى قافك كسرى بعده طا ايله تركيده كش ديدكلرى سود قوريسيدر (ثور) ثانك ضمى واوك سكونى بعده را ايله قطعه ديمكدر رسول اكرم حضرتلرينك طبيعت شريفلرنده كمال نظافت اولديغيچون كش اكل بيوردقدن صكره مبارك اللرينى واغزينى غسل بيورديلر بو حديث شريفدن فهم اولنديكه هر طعامدنصكره اللرينى واغزينى يقامق سنتدر ﴿ ثُمَّ رَآهُ ﴾ برزماندنصكره ابوهريره رسول اكرم حضرتلرينى كوردى ﴿ اَكَلَ مِنْ كَتِفِ شَاةٍ ﴾ بر قيونك صرت طرفندن بر مقدار اكل بيورديلر ﴿ ثُمَّ صَلَّى ﴾ اكلدن فارغ اولدقدنصكره رسول اكرم حضرتلرى نماز قيلديلر ﴿ وَلَمْ يَتَوَضَّأْ ﴾ رسول اكرم حضرتلرى نماز ايچون ابدست المديلر بو حديث شريفدن اكلاشيلوركه آتشده پشن اطعمه‌يى تناول ايدنلرك ابدستى بوزلميوب فقط لاجل النظافه اللريله اغزلرينى يقامق لازم كاور .

﴿ خلاصهٔ حديث ﴾ روايت اولنديكه حضرت ابو هريره رسول اكرم افندمزى كش تعبير اولنان سود قوريسندن برمقدار اكل ايتدكدنصكره مبارك اللريله اغزينى يقاديغنى وبرمدت صكره برقيونك ارقه‌سندن براز تناول بيوروب بعد الفراغ ابدست المه‌رق نماز قيلديغنى كورمش ايدى .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى بو حديث شريفى قتيبة بن سعيددن انلر عبد العزيز بن محمددن انلر سهيل بن ابى صالحدن انلر پدرلرندن اودخى ابو هريره رضى الله عنهدن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثالث والعشرون ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن مرويدر ﴿ قَالَ اَنَسٌ اَوْلَمَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم عَلَى صَفِيَّةَ بِتَمْرٍ وَسَوِيقٍ ﴾ حضرت انس بيوردى رسول اكرم حضرتلرى صفيه‌يى تزوج ايتدكده تمر وسويقى دوكون طعامى ايچون احضار ايتديلر وليمه ديو نكاح ايچون اولان طعامه ديرلر مذكوره صفيه رضى الله عنها موسى عليه السلامك برادرى هارون عليه السلامك نسلندندر صفيه قومنك خاتونلرينك زياده كوزليدر كنانة بن ابى حقيقك تحت نكاحنده ايدى مذكور كنانه خيبر وقعه‌سنده هجرتك يدنجى سنه‌سى محرمنده قتل اولندى ايدى رسول اكرم حضرتلرى صفيه‌يى نفسى ايچون اختيار ونكاح ايلدى صفيه منامنده كورمش ايديكه قمر كندى حجره‌سنه ايندى حضرت صفيه‌نك بو رؤياسى رسول اكرم حضرتلرى كنديسنى نكاح ايتمكله تعبير اولنمشيدى اللى سنه‌سى آخرته ارتحال بيوروب بقيعه دفن اولندى ابن حجر بيورديكه وليمه اول طعامدركه عقد نكاح وقتنده احضار ايدرلر ياخود نكاحدنصكره ايدرلر وليمه سنت مؤكده‌در افضل اولان بعد الدخول ايتمكدر ديديلر معلوم اولسونكه عربيده (سويق) تركيده (قاوت) اولطامدركه اونى صوايله قاريشديروب تاوه ايچنده حلوا كبى پشوررلر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى ابن ابى عمردن اودخى سفيان بن عيينه‌دن اودخى وائل بن داوددن اودخى پدرى بكر بن وائلدن اودخى زهيريدن اودخى انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الرابع والعشرون ﴾

﴿ عَنْ سَلْمَى ﴾ رسول اكرم افندمزك كوله‌سى ابو رافع حضرتلرينك زوجه‌سى حضرت سلمى رضى الله عنهادن مرويدر ابو رافع حضرتلرينك اسمى اسلمدر مقدما حضرت عباسك كوله‌سى ايدى حضرت عباس شرف اسلام ايله مشرف اولدقده ابو رافعى رسول اكرم حضرتلرينه هديه ايلدى رسول اكرم حضرتلرى دخى زياده سروردن ابو رافعى آزاد ايلدى بعده رسول اكرم حضرتلرى اوغلى ابراهيم حضرتلرينك قابله‌سى اولان سلمى نام جاريه‌سنى ابو رافعه تزويج ايلدى حضرت عثمان افندمزك شهادتندن مقدمجه ابو رافع مدينه‌ده وفات ايتدى رضى الله عنه ﴿ رَوَتْ سَلْمَى اَنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَابْنَ عَبَّاسٍ وَعَبْدَ اللهِ بْنَ جَعْفَرٍ اَتَوْهَا ﴾ سلمى روايت بيورديكه تحقيق امام حسن وابن عباس وعبد الله بن جعفر رضى الله عنهم حضراتى سلمايه زيارت طريقيله كلديلر ﴿ فَقَالُوا لَهَا ﴾ پس سلمايه ديديلركه ﴿ اِصْنَعِي لَنَا طَعَامًا مِمَّا كَانَ يُعْجِبُ رسولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَيُحْسِنُ اَكْلَهُ ﴾ يا سلمى بزم ايچون برطعام حاضر ايله كه رسول اكرم حضرتلرينه زياده مرغوب

وسوه سوه یدیکی طعام اولسون ﴿ فقالت یابنی ﴾ بو ذاتلرك جوابنده سلمی دیدیکه ای بنم اوغلجغم ﴿ لاتشتهیه الیوم ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك سوه رك اکل بیوردیغی طعامی سن بوکون آنی سوه سوه یمزسین ﴿ قال ﴾ هربری دیدیکه اول طعامی بزلر سوه رك اکل ایدرز ﴿ اصنعیه لنا ﴾ همان سن رسول اکرم حضرتلرینك پك سودیکی طعامی بزم ایچون پیدا ایله بیوردیلر ﴿ قال ﴾ راوی حدیث شریف دیدی ﴿ فقامت ﴾ پس سلمی قالقدی احضار اتمك ایچون ﴿ فاخذت شیأ من شعیر فطحنته ﴾ براز آرپه الوب دکرمنده چکوب اون ایلدی ﴿ ثم جعلته فی قدر ﴾ صکره اول اونی طپراق تنجره ایچنه قیوب ﴿ وصبت علیه شیئاً من زیت ﴾ اول تنجره یه قیوب پشوردیکی خمیرك اوزرینه برمقدار زیتون یاغی قویدی ﴿ ودقت الفلفل والتوابل ﴾ دخی بوبر وزنجبیل وقاقوله ودارچین دوکوب اول طعامك اوزرینه اکدی ﴿ فقربته الیهم ﴾ پس سلمی طعام مذکوری امام حسن وابن عباس وعبدالله بن جعفرك حضور شریفلرینه کتوردی ﴿ فقالت ﴾ سلمی دیدیکه ﴿ هذا مما کان یعجب النبی صلی الله علیه وسلم ﴾ بو طعام رسول اکرم حضرتلرینه زیاده مرغوب ایدی ﴿ ویحسن اکله ﴾ دخی رسول اکرم حضرتلری بو طعامی اقبال تام ایله اکل بیوررلردی ٠

﴿ خلاصهٔ حدیث ﴾ ابی رافعك زوجه سی سلمی رضی الله عنها نقل ایدرکه امام حسن بن علی ایله عبدالله بن عباس وعبدالله بن جعفر رضی الله عنهم حضراتی سلمی یی زیارته کلوب رسول اکرم حضرتلرینك زیاده سوه سوه تناول بیوردقلری بر طعامك تهیه ایدلمسنی ایستدیلر جناب سلمی ای بنم اوغللرم حضرت پیغمبرك سوه رك اکل بیوردیغی طعامی بوکون سز سوه سوه یمزسکز دیو هربرینه جواب ویردکده اوت رسول اللهك سوه سوه تناول بیوردیغی طعامی بز سوه رکدن یرز سن همان حضرت پیغمبرك زیاده جه سودیکی طعامی بزه حاضرله دیمش اولدقلرندن قالقوب دکرمنده براز آرپه اوکوتدکدنصکره بر تنجره ایچنه قیوب بر نوع آرپه اونی طعامی پشوردکدنصکره اوزرینه براز زیتون یاغیله بوبر وزنجبیل وقاقوله وطارچین کبی بهارات اکه رك ذکر اولنان ذوات کرامك حضورلرینه کتوروب باعث ایجاد کائنات علیه اکمل التحیات حضرتلرینك اقبال تام ایله اشتها بیوردقلری طعام ایشته بودر بیورمشلر ایدی بو حدیث شریفی بیاندن مراد رسول اکرم حضرتلرینك هر نصل طعام اولور ایسه تحقیر ایتمیوب صفای خاطر ایله تناول بیوردقلرینی بیاندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی حسین بن محمد البصریدن وانلر فضیل بن سلیماندن انلر عبیدالله بن علی بن ابی رافعك کوله سی فائددن او دخی عبیدالله بن علیدن او دخی سلمی رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس والعشرون ﴾

﴿ عن جابر بن عبدالله الانصاری ﴾ جابر بن عبدالله الانصاری رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قال جابر اتانا النبی صلی الله علیه وسلم فی منزلنا فذبحنا له شاة ﴾ حضرت جابر بیوردی رسول اکرم حضرتلری بزم خانه مزه تشریف بیوردیلر بز دخی رسول اکرم حضرتلری ایچون بر قیون بوغازلدق ﴿ فقال کانهم علموا انا نحب اللحم ﴾ پس رسول اکرم بزم قیون بوغازلدیغمزی کوردکده بیوردیلرکه بو منزلده اولان جماعت بزم اتی سودیکمزی بیلدیلر بز طلب ایتمدن بزم مرغوبمز اولان ات ایله ضیافت مراد ایدوب غیری طعام قیدنده اولمدیلر بو حدیثده اشارت واردرکه صاحب خانه ممکن ایسه مسافرك محبت ایتدیکی شیئی تدارك ایلیه مسافره دخی لایق اولان بودرکه صاحب خانه یه زحمت اولمز ایسه سودیکی طعامی طلب ایلیه ﴿ وفی الحدیث قصة ﴾ بو حدیث شریفده بر حکایه واردر شیخ ابن حجر بو حکایه یی حضرت جابردن شو وجهله روایت ایتدیکه خندق غزاسنده جابر حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینك طعام ایتمدکلرینی حس ایدوب خانه سنه کلدی حلیله سنه دیدیکه عندنده اکله صالح برشی وارمیدر زیرا رسول اکرم حضرتلرنده زیاده جوع اکلادم دیدکده خاتون بر طغارجق چیقاردیکه ایچنده بر صاغ مقداری ارپه وار دخی بر سمیز قیونمز وار دیدی جابر بیوردیکه بن اول قیونی بوغازلدم وخاتون ارپه یی دکرمنده چکوب اون ایتدی واتی چوملکه قیوب آتش اوزرینه وضع ایتدکدنصکره بن رسول اکرم حضرتلرینك خاکپایلرینه یوز سوروب دیدمکه یا رسول الله ایکی اوچ آدمه وفا ایده جك مقدار طعام احضار ایتدم جناب سعادتکز بر ایکی بنده لریکز ایله تشریف بیوروب بو بنده کزی مسرور ایدك دیو دعوت ایتدم رسول اکرم حضرتلری دخی خندق غزاسنده حاضر اولنلرك کلیسنه بیوردیلرکه ای اهل خندق جابر طعام احضار ایدوب جمله کزی دعوت ایدر جمله کز جابرك دعوتنه اجابت ایدیکز بیوردی حضرت جابر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری اهل خندقك جمله سنی دعوت ایتدیکی کبی بن خانه ده اولان طعامك قلتنی واهل خندقك کثرتنی فکر ایدوب تلاشه دوشدم پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه یا جابر سن سرعت ایله واهل بیتکه سویله که بن وارمدقجه چوملکی سهپا اوزرندن ایندیرمیه سك وخمیری اتمك ایتمیه سك بن دخی سرعتله خانمه کلوب رسول اکرم حضرتلرینك فرمانه امتثال ایتدك چونکه رسول اکرم حضرتلری سعادتله تشریف بیوردیلر خمیره مبارك اغزلرندن براز لعاب وچوملکه دخی براز لعاب القا وهر برینه برکت ایله دعا ایتدیلر و بیوردیلرکه خمیری اتمك ایتمکه شروع ایده لر وچوملکی سهپادن ایندیرمه دن کفکیر ایله ایچندن اتینی قوتارسونلر جابر دیدیکه اهل خندق بیك عدد مقداری وار ایدی جمله سی کرکی کبی طویوب کیتدیلر وچوملك کالاول سهپا اوزرنده قینار و بو قدر اتمك یندکدنصکره خمیر اولکی قدر ایدی ابن حجرك بیان ایتدیکی قصه بودر

﴿سند حديث﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى محمود بن غيلاندن اودخى ابواحمددن انلر سفياندن سفيان اسود بن قيسدن اودخى نبيح العنزيدن اودخى جابر رضى الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿الحديث السادس والعشرون﴾

(عن جابر) جابر حضرتلرندن مرويدر (قال خرج رسول الله صلى الله عليه وسلم وانا معه) جابر بيوردى رسول اكرم حضرتلرى مسجد شريفدن ياخود بيت مباركارندن چيقديلر بن رسول اكرمه مقارن اولديغم حالده (فدخل على امرأة من الانصار) انصاردن برخاتونك خانه سنه نزول ايتديلر (فذبحت له شاة فاكل منها) اول خاتون رسول اكرم واتباعنه ضيافت ايچون برقيون بوغازلدى پيشوروب حضور عاليلرينه كتوردى پس رسول اكرم حضرتلرى اول قيوندن حاضر اولان اصحابيله اكل بيورديلر (واتته بقناع من رطب فاكل منه) دخى اول انصاريه خاتون رسول اكرمك حضور شريفلرينه براز تازه خرما قونلمش برسپت كتوردى پس رسول حضرتلرى اول خرمادن اكل بيورديلر (ثم توضأ للظهر وصلى) صكره رسول اكرم ظهر ايچون ابدست الديلر اويله نمازينى قيلديلر (ثم انصرف) صكره رسول اكرم حضرتلرى نماز قيلديغى مكاندن دونديلر (فاتته بعلالة من علالة الشاة) اول خاتون رسول اكرم حضرتلرينك حضور شريفلرينه اول مقدمكى قيوندن بقيه قالانى كتوردى (فاكل ثم صلى العصر ولم يتوضأ) رسول اكرم حضرتلرى اكل بيورديلر صكره ايكندى نمازينى قيلديلر ايكندى ايچون آبدست المديلر زيرا ابدستلرى وار ايدى يعنى رسول اكرم حضرتلرى اول خاتونك ضيافتنده ابتدا قوشلق طعامنى اكل بيورديلر صكره اخشام طعامنى ايكنديدن اول اكل بيورديلر ديمكدر بوحديثده طرف عالئ نبويدن برقاچ مسئله ايما بيورلديغى اكلاشيليوركه مسائل مذكوره دن برى برطعامك برمقدارينى صباح ومقدار ديكرينى اخشام يمك جائز اولمق (وايكنجى مسئله) عقيب طعامده يمش مقوله سى شيلرك تناول اولنمسنك جوازى (واوچنجى مسئله) برابدست ايله برقاچ وقت نماز ادا اولنمسنك جوازى (ودردنجى مسئله) آتشده پيشن اطعمه نك اكلنده تجديد وضوء لازم اولمديغى (وبشنجى مسئله) بركونده ايكى كره طعام ايتمك جائز اولديغى وبركونده ايكى دفعه طعام ايتمك هرنقدر جائز ايسه ده اولصورتله طعام ايدلمنك صورت مسنونه سى بردفعه سنده غايت آز يمكدر ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذى بوحديثى ابن ابى عمردن اودخى سفياندن سفيان عبدالله بن محمد بن عقيل ايله محمد بن منكدردن بوايكيسى حضرت جابردن روايت بيورديلر ٠

(الحديث)

سول اكرم افندمزك
عامدنصكره ابدست
لرى يا آتشده پشمش
عامى يديكندن
چون ياخود غيريدن
چون در

﴿الحديث السابع والعشرون﴾

(عن ام منذر) ام منذر حضرتلرندن مرويدر مذكور ام منذرك اسمى سلمى در رسول اكرم حضرتلرينك خاله لرندن بريدر رضى الله عنها (قالت ام منذر دخل على رسول الله صلى الله عليه وسلم ومعه على ولنا دوال معلقة) ام منذر بيوردى رسول اكرم حضرتلرى بنم خانه مه تشريف ايتدى حضرت على كرم الله وجهه آنك ايله برابر وبنم خانه مده آصيلى برقاچ خرما صالقمى وار ايدى (قالت فجعل رسول الله صلى الله عليه وسلم يأكل وعلى معه يأكل فقال النبى صلى الله عليه وسلم لعلى مه ياعلى فانك ناقه) ام منذر بيوردى رسول اكرم حضرتلرى اياق اوزرينه قالقوب اول آصيلى صالقمدن خرما اكلنه شروع بيوردى حضرت على دخى رسول اكرم حضرتلرى ايله صالقمدن خرما اكلنه شروع بيوردى پس رسول اكرم حضرتلرى على رضى الله تعالى عنهه خطاب ايدوب بيورديكه ياعلى سن خرما يمكدن فراغت ايله زيرا سن خسته لكدن يقينده قورتيلوب اولكى صحتك مرتبه سنه وارمدك سكا ضرردر (قالت فجلس على والنبى صلى الله عليه وسلم يأكل) ام منذر ديديكه حضرت على خرما اكلنى ترك ايدوب جلوس ايتدى رسول اكرم حضرتلرينك امر شريفنه امتثالاً حالبوكه رسول اكرم حضرتلرى اول آصيلى خرما صالقمندن ييرلر ايدى ٠

(قالت فجعلت لهم سلقا وشعيرا فقال النبى صلى الله عليه وسلم ياعلى من هذا فاصب) ام منذر بيوردى چونكه حضرت على كرم الله وجهه خرمادن فراغت ايلدى خاصةً حضرت على كرم الله وجهه ايچون وسائر حاضرلردن ايستكلو اولنلر ايچون بازويى اريه اونى ايله پشيروب احضار ايلدم رسول اكرم حضرتلرى اول طعامى كوردكده بيورديلركه ياعلى شو طعامدن اكل ايله (فانه اوفق لك) تحقيق بوطعام سنك مزاجنه زياده موافقدر ابن حجر بيورديكه رسول اكرم حضرتلرينك حضرت على كرم الله وجهه يى خرما يمكدن منع ايتدكلرينك حكمتى بودركه مطلقا خسته لقدن يكى قالقمش كمسنه يه يمش نوعى مضر اولديغنى بياندر زيرا معده ده يمش مقوله سى تيز الشماز طبيعت ضعيف اولمغله اول يمشك مضرتنى دفعه قادر اولەمز اريه صو ينده تغديه وتليين وتقويت طبيعت اولمغله خسته لقدن قالقان كمسنه يه غايت نافعدر وبوحديث شريفده اشارت واردركه كرك خسته يه وكرك خسته لقدن يكى قورتيلان كمسنه يه پرهيز لازمدر ابن ماجه لطايفدن برشى روايت ايدركه صهيب رضى الله عنه حضرتلرى بيوررلركه كوزمك برى آغريردى بركون رسول اكرم افندمز حضرتلرينك حضورينه چيقدم اوكارنده نانعزيز ايله خرما وار ايدى بنى اكل وتناوله دعوت ايتديلر اجابت ايدوب اكله باشلدقده كوزك آغريركن نيچون خرما ييرسك بيورديلر وطرف عاجزانه مدن بن خرمايى آغريميان

كوزم جهتنده چيكنمكده يم ديو اعطاى جواب ايديشيمه تبسم بيوروب خرمايى اكل وتناوله مساعده بيورديلر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى عباس بن محمد الدوريدن اودخى يونس بن محمددن اودخى فليح بن سليماندن اودخى عثمان بن عبدالرحمن دن اودخى يعقوب بن ابى يعقوبدن اودخى ام منذر رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثامن والعشرون ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضى الله عنها ﴾ حضرت عائشه رضى الله عنهادن مرويدر ﴿ قَالَتْ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَأْتِينِى فَيَقُولُ اَعِنْدَكِ غَدَاءٌ فَاَقُولُ لَا فَيَقُولُ اِنِّى صَائِمٌ ﴾ حضرت عائشه رضى الله عنها بيوردى رسول اكرم حضرتلرى كاهى على الصباح بنم ساكن اولديغم خانه يه تشريف ايدوب بيوررلرديكه عندنده صباح طعامى اوله جق برنسنه وارميدر بن بعض وقت يارسول الله يوقدر جوابى وير ر ايدم رسول اكرم حضرتلرى دخى ديرلر ايديكه تحقيق بن صومه نيت ايتدم واول كون صائم اولورلردى ﴿ قَالَتْ فَاَتَانِى يَوْمًا فَقُلْتُ يَارَسُولَ اللّٰهِ اِنَّهُ اُهْدِيَتْ لَنَا هَدِيَّةٌ قَالَ وَمَاهِىَ قُلْتُ حَيْسٌ قَالَ اَمَا اِنِّى اَصْبَحْتُ صَائِمًا ﴾ حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها بيورديلر رسول اكرم حضرتلرى عادتلرى اوزره بركون تشريف بيورديلر بن ديدمكه يارسول الله بزه بوكون برهديه اهدا اولندى رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه اول هديه ندر بن ديدمكه حيسدر رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه ياعائشه آكاه اولكه بن بوكون صائم اولمق مراد ايتمش ايدم لكن صومه نيت جازمه ايتمامش ايدم ﴿ قَالَتْ ثُمَّ اَكَلَ ﴾ حضرت عائشه رضى الله عنها بيوردى رسول اكرم حضرتلرى صوم مراد ايدوب وصومه نيت جازمه ايتمديكنى بياندنصكره حيسدن اكل بيورديلر حيس حانك فتحى و يانك سكونى بعده سين ايله اول طعامدركه خرما و ياغ واون مجموعى قارشديريلوب پشيرمكدن حاصل اولور بعض كره اون يرينه كش قويارلر لكن ال ايله اوغوب بواوچ شيئى قاريشديروب ياپارلر اسيده كبى طاتلو ولطيف برطعام اولور .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى محمود بن غيلاندن اودخى بشير بن سريدن اودخى سفيان ثوريدن اودخى طلحة بن يحيى دن اودخى عائشة بن طلحه دن اودخى ام المؤمنين حضرت عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

﴿ الحديث التاسع والعشرون ﴾

﴿ عَنْ يُوسُفَ بْنِ عَبْدِاللّٰهِ بْنِ سَلَامٍ ﴾ يوسف بن عبدالله بن سلام رضى الله تعالى عنهمادن مرويدر

عبدالله بن سلام واوغلى يوسف صحابيلردر عبدالله بن سلام حضرتلرينك اوغلى دنيايه كلدكده اوغلنى رسول اكرم حضرتلرينك حضور شريفنه كتوردى رسول اكرم حضرتلرى قوجاغنه الوب يوسف تسميه بيورديلر ومشار اليه عبدالله بن سلام كبار صحابه دندر قرق اوچ تاريخنده مدينهٔ منوره ده وفات ايتدى رضى الله تعالى عنه ﴿ قَالَ رَاَيْتُ النَّبِىَّ صلى الله عليه وسلم اَخَذَ كِسْرَةً مِنْ خُبْزِ شَعِيرٍ ﴾ يوسف بن عبدالله بيوردى بن رسول اكرم حضرتلرينى كوردم ارپه اتمكندن برقطعه مبارك الينه الدى ﴿ فَوَضَعَ عَلَيْهَا تَمْرَةً وَقَالَ هٰذِهِ اِدَامُ هٰذِهِ ﴾ اول برقطعه اتمكك اوزرينه برخرما قويدى دخى بيوردى شو خرما شو ارپه اتمكنك قاتغيدر ﴿ وَاَكَلَ ﴾ بعده رسول اكرم حضرتلرى اول خرما ايله اتمكى اكل بيورديلر بو حديث شريفده غدايى بروجهله اصلاح ايتمك لايق اولديغنه اشارت واردرديديلر زيرا ارپه نك طبيعتى بارد ويابسدر خرمانك طبيعتى حار ورطبدر پس خرما ايله ارپه معتدل اولور سائر طعام بوكا قياس اولنه .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى عبدالله بن عبدالرحمن دن اودخى عمر بن حفص بن غياثدن اودخى ابى دن اودخى محمد بن ابى يحيى الاسلمى دن اودخى يزيد بن ابى امية الاعوردن اودخى يوسف بن عبدالله بن سلامدن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثلاثون ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر ﴿ قَالَ اِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم كَانَ يُعْجِبُهُ الثُّفْلُ ﴾ حضرت انس بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى ثفله زياده رغبت ايدرلر ايدى ثفل لفظنك معناسنى بيان مراد ايدوب ﴿ قَالَ عَبْدُاللّٰهِ يَعْنِى مَابَقِىَ مِنَ الطَّعَامِ ﴾ ترمذى حضرتلرينك شيخى اولان عبدالله بيورديكه يعنى انس حضرتلرى ثفل لفظيله تنجره نك ياخود ايچنده طعام اكل اولنان قابك ديبنده قلان طعامى مراد ايدر بو حديث شريفده رسول اكرم حضرتلرينك تواضعنه دلالت واردر .

﴿ خلاصهٔ حديث ﴾ جناب انس بيوديلركه رسول اكرم حضرتلرى تنجره نك ديبنده قالان طعامى سورلردى بو حديث شريفدن مستفاد اولديغنه كوره رسول اكرم حضرتلرينك عادت شريفلرى اهل وعيال ومسافر ومحتاجلرى كندى اوزرلرينه تقديم ايدرلر ايدى دخى تنجره نك اعلاسنده اولانى مذكورلره صرف ايدوب كندولرى تنجره نك ديبنده قالان طعامى اكل بيوررلر ايدى رسول اكرم حضرتلرى تنجره نك ديبنده قالان طعامى سودكلرى سائرلرى نفس شريفلرى اوزرينه اطعام طعامده ترجيح بيوردقلرى ايچوندر صلى الله عليه وسلم .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى عبدالله بن عبدالرحمن دن اودخى سعيد

بن سليماندن اودخی عباد بن عوامدن اودخی حيددن اودخی حضرت انس رضی الله عنهدن روايت بيوردی .

نظم

هم مدح ايتدی رسول اول سركه‌يی * نان ايله خوش اكل سركه پك ايی
هر طعامكه اولدی ذاتنده غدا * ايتمز اولدی انی اكلندن جدا
اول لحمكه اولدی ذاتنده مباح * يير رسول اخشام انی ياخود صباح
كر ايدرسن فهم والايی رجا * لحم طاوقدن يرايدی جا بجا
هيچ بيورماز سومزيدم بن شونی * هرنه احضار ايديلرسه ييراونی
ايسترايسن اورسوله اتباع * ايشله كل سن سنتينی بالاتباع
طوی قوشندن يرايدی نازك نبی * ايله رائف اكلی سن آنك كبی

باب تاسع عشر

(رسول اكرم افندمز حضرتلرينك طعامدن اول وصكره مبارك اللرينی غسل بيورملری)
(صفتی حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده در)

الحديث الاول

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ اَنَّ رَسُولَ اللهِ صلی الله عليه وسلم خَرَجَ مِنَ الْخَلَاءِ) ابن عباس روايت بيورديلركه تحقيق رسول اكرم حضرتلری قضای حاجت ايده‌جك مكاندن چيقديلر (فَقُرِّبَ اِلَيْهِ طَعَامٌ) رسول اكرم حضرتلرينك حضورلرينه طعام كتورديلر (فَقَالُوا اَلَا نَأْتِيكَ بِوَضُوءٍ) حضور عاليسنده اولان بعض صحابه ديديلركه يا رسول الله ذات عالئ نبويه‌لرينه ابدست صويی كتوره‌لممی (قَالَ) رسول اكرم حضرتلری بيورديلركه (اِنَّمَا اُمِرْتُ بِالْوُضُوءِ اِذَا قُمْتُ اِلَی الصَّلَاةِ) (بن انجق ابدست ايله امر اولندم نماز قيلمق مراد ايتديكم وقتده) محدثين ديديلركه رسول اكرم حضرتلرينه ابدست صويی كتوره‌يمی ديين صحابی قبل الطعام ابدست المق فرض ظن ايدرايمش بناء علی ذلك رسول اكرم حضرتلری جواب بيورديلركه ابدست نماز ايچون فرضدر يوخسه طعام يمك ايچون فرض دكلدر معلوم اوله‌كه ابدست برقاچ يرده لازمدر صلات وسجدهٔ تلاوت ومس مصحف وطواف كعبه .

(سند حديث) ترمذی حضرتلری بوحديث شريفی ابن منيعدن اودخی اسماعيل بن ابراهيمدن وابراهيم ايوبدن اودخی ابن مليكه‌دن انلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روايت بيوردی .

الحديث الثانی

(قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ خَرَجَ رَسُولُ اللهِ صلی الله عليه وسلم مِنَ الْغَائِطِ) ابن عباس رضی الله عنهما بيورديكه رسول اكرم حضرتلری خلادن چيقديلر (فَاُتِیَ بِطَعَامٍ) حضورلرينه طعام احضار

اولندی (فَقِيلَ لَهُ اَلَا تَتَوَضَّأُ) بعض صحابه ديديلركه يا رسول الله ابدست المازميسكز (فَقَالَ ءَاُصَلِّی) پس رسول اكرم حضرتلری بيورديكه نمازمی قيله‌جغم كه (فَاَتَوَضَّأُ) تاكه ابدست الهيم حالبوكه بووقتده طعام اكل ايده‌جكم نماز قيله‌جق دكلم ابدست المغی مقتضی يوقدر بيورديلر بوايكی حديث شريفده طعامدن اول ابدست المك وجوبنی نفيدن طعامدن اول اللرينی غسلك مستحب اولمسنی نفی لازم كلمز .

(سند حديث) ترمذی بوحديث شريفی سعيد بن عبد الرحمن المخزوميدن اودخی سفيان بن عتيبه‌دن اودخی عمرو بن ديناردن اودخی سعد بن الحويرثدن اودخی ابن عباس رضی الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردی .

الحديث الثالث

(عَنْ سَلْمَانَ قَالَ قَرَأْتُ فِی التَّوْرَاةِ اَنَّ بَرَكَةَ الطَّعَامِ الْوُضُوءُ بَعْدَهُ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِلنَّبِیِّ صلی الله عليه وسلم وَاَخْبَرْتُهُ بِمَا قَرَأْتُ فِی التَّوْرَاةِ) سلمان فارسيدن روايت اولنور بيورديلركه بن توراتده اوقودم طعامك بركتنك سببی طعام يدكدنصكره اللرينی يقامقدر طعامدنصكره ال يقامق بركته سبب اولديغنی توراتده قرائت ايتمش اولديغمی رسول اكرم حضرتلرينه خبر ويردم (فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صلی الله عليه وسلم بَرَكَةُ الطَّعَامِ الْوُضُوءُ قَبْلَهُ وَالْوُضُوءُ بَعْدَهُ) رسول اكرم افنديمز بنم كلاممی استماع ايدوب طعامك بركتنه سبب طعام اكلندن اول اللرينی يقايوب دخی طعام اكلندنصكره اللرينی يقامقدر بيوردی رسول اكرم حضرتلری اشارت بيورديلركه شريعت محمديه توراتك اوزرينه زياده‌در زيرا توراتده بعد الطعام اللرينی يقامق ايدی اما شريعت محمديه‌ده هم قبل الطعام هم بعد الطعام اللرينی يقامقدر معلوم اوله‌كه قبل الطعام اللرينی غسل نعمتی طهارت ايله استقبالدر وبخشش خدا اولان طعامه تعظيم واكرامدر بعد الطعام اللرينی يقامق اكل طعام وقتنده حاصل اولان شيدن اللرينی تنظيف ايچوندر .

(سند حديث) ترمذی بوحديث شريفی يحيی بن موسی‌دن اودخی عبد الله بن نميردن اودخی قيس بن ربيعدن انلر ابی هاشمدن اودخی زازاندن اودخی سلمان فارسی رضی الله عنه حضرتلرندن نقل وروايت بيوردی .

نظم

هم طهارت ايله يردی نعمتی * اوله آكاه بوخصوصده امتی
يعنی تعليم ايدر ايدی امته * بوخصوصله ايره انلر رفعته
اللرينی غسل ايدردی اورسول * هرطعامده بويله اولمشدر اصول
اورسولك يولنه ايتسك سلوك * هپ كدالر هم دخی عالی ملوك
ديدی رائف اورسوله جان فدا * اونيدن اولميالم بز جدا

باب عشرون

(افضل کائنات افندمز حضرتلرینك طعامدن اول وصکره بسم الله والحمد لله کبی)
(سویلدیکی کلام حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در)

جامع آداب نام کتابمزده بیان اولندیغی وجهله امور خیریه‌دن هر شیئك اولنده بسمله‌ء شریفه اوقومق سنت مؤکده‌در

(الحدیث اولاول)

(عَنْ اَبِی اَیُّوبَ الْاَنْصَارِی) ابی ایوب الانصاری حضرتلرندن مرویدر مشار الیه حضرتلری کبار صحابه‌دندر اسم شریفی خالد بن زیددر انصاردن حزرج قبیله‌سندندر حضرت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه ایله چوق حربلرده بولندی قسطنطینیه‌یه مجاهد فی سبیل الله اولدیغی حالده تشریف ایدوب دار بقایه رحلت ایتمشدر حالا قبر شریفی ایله تبرك اولنور احوال ومناقبی کتابلرده مسطور اولمغله بوراده تفصیله حاجت کورلمامشدر رضی الله عنه (قَالَ کُنَّا عِنْدَ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم یَوْماً فَقُرِّبَ اِلَیْهِ طَعَامٌ) حضرت خالد بیوردی برکون رسول اکرم حضرتلرینك حضور شریفنده ایدك رسول اکرم حضرتلری ایچون طعام احضار اولندی بز دخی رسول اکرم حضرتلری ایله برابر اول طعامی اکله شروع ایلدك (فَلَمْ اَرَ طَعَاماً کَانَ اَعْظَمَ بَرَکَةً مِنْهُ اَوَّلَ مَا اَکَلْنَا وَلَا اَقَلَّ بَرَکَةً فِی آخِرِهِ) حضرت خالد دیدیکه بن مدت عمرمده بو طعامدن برکتلو طعام کورمدم اکلمزك اولنده ینه بو طعامدن برکتسز طعام کورمدم بو طعامك آخرنده حاصل کلام حضرت خالد دیمك ایسترکه اول طعامکه حضور رسول اللهه کلدی بز آندن اکله باشلادق طعامده زیاده برکت وار ایدی دفعةً اول طعامدن برکت زائل اولدی بن دخی تعجب ایدوب رسول اکرم حضرتلرندن سؤال ایتمم لازم کلدی (قُلْنَا یَا رَسُولَ اللهِ کَیْفَ هٰذَا) بن یا رسول الله بو نه کیفیتدر که بو طعامدن برکت بردن زائل اولدی دیدم (قَالَ اِنَّا ذَکَرْنَا اسْمَ اللهِ تَعَالٰی حِینَ اَکَلْنَا) رسول اکرم حضرتلری بکا جواب ایدوب بیوردیکه یا خالد تحقیق بز اکله شروع ایتدکده بسم الله دیوب باشلادق الله تعالی طعامه برکت احسان بیوردی (ثُمَّ قَعَدَ مَنْ اَکَلَ وَلَمْ یُسَمِّ اللهَ تَعَالٰی) بز طعامه شروع ایتدکدنصکره برکسنه طعامه اوتوردی اول کمسنه بسم الله دیمدی (فَاَکَلَ مَعَهُ الشَّیْطَانُ) پس شیطان اول کمسنه ایله بیله اکل ایدوب طعامدن برکت زائل اولدی دیو رسول اکرم حضرت خالده جواب بیوردیلر جمهور علما شیطان ییر وایچر دیدیلر وینه علما بیوردیلر که برجماعت اکله برابر مشغول اولسه ایچلرندن بری بسم الله دیسه سائرلرینه ده کفایت ایدر اما صکره‌دن برکیمسه اول جماعتك ایچنه کلوب طعامه اوتورسه بسم الله دیمسه اول کیمسه‌یه مقدمکی بسمله کفایت ایتمز بسمله‌سز اکل ایدن کیمسه ایله شیطان برابر اکل ایدر نتکیم حدیثدن معلوم

اولدی اکر سؤال اولنور ایسه رسول اکرم حضرتلری ایله اول صکره‌دن کلان آدم سببیله طعامده شیطان نیجه جمع اولور که رسول اکرم حضرتلرینك سایهٔ دولتنده حضرت عمر کچدیکی یولدن شیطان کچمزایدی جواب اولدرکه رسول اکرم حضرتلری صحابه‌یه بلا بسمله طعام ایدن ایله معا شیطانك اکلنی بالفعل کوسترمك مراد بیوردیلر والافحاشا ثم حاشا که حضور حضرت فخر عالمه شیطانك کلمسی تأمل اولنه ٠

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی ابن لهیعه‌دن اودخی یزید بن ابی حبیبدن اودخی راشد بن جندالیافعیدن انلر حبیب بن اوسدن او دخی ابی ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن اخذ وروایت بیوردی ٠

(الحدیث الثانی)

(عَنْ عَائِشَةَ) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر (قَالَتْ) حضرت عائشه بیوردی (قَالَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم اِذَا اَکَلَ اَحَدُکُمْ فَنَسِیَ اَنْ یَذْکُرَ اللهَ تَعَالٰی عَلٰی طَعَامِهِ) رسول محترم حضرتلری بیوردیلر که امت واصحابم سزدن بریکز طعام ییمکه باشلایوب بسم الله دیمکی اونوتسه (فَلْیَقُلْ بِسْمِ اللهِ اَوَّلَهُ وَآخِرَهُ) اول کیمسه بسم الله اوله وآخره دیسون یعنی طعامك جمیع اجزاسنده الله تعالی‌نك اسمی ایله اکل ایدرم دیمکدر راوی ترمذی حضرتلرینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی طعام ایدن کمسنه بسمله‌یی اونوتسه اول کمسنه‌یه بسمله دیمك نه طریقله اوله جغنی بیاندر معلوم اوله‌که امر وجوب ایچون ندب ایچون دخی اباحه ایچون اولور بو مقامده علیه اکمل التحیات افندیمزك بسم الله اوله وآخره دیسون امری ندب ایچوندر یعنی کرك طعامك اولنده بسم الله دیمك کرك نسیان ایدوب اثنای طعامده بسم الله اوله وآخره دیمك مندوب ومستحبدر دیدیلر ٠

(تنبیه)

بسم الله اوله قولنده لامك فتحیله واخره قولنده رانك فتحیله اوقونه‌جقدر ٠

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی یحیی بن موسی‌دن اودخی ابو داوددن انلر هشام دستوائیدن انلر بدیل العقیلی‌دن اودخی عبد الله بن عبید بن عمیردن اودخی ام کلثومدن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

(الحدیث الثالث)

(عَنْ عُمَرَ بْنِ اَبِی سَلَمَةَ اَنَّهُ دَخَلَ عَلٰی رَسُولِ اللهِ صلی الله علیه وسلم) عمر بن ابی سلمه‌دن روایت اولندیکه تحقیق عمر بن ابی سلمه رسول محترمك حضور عالیلرینه داخل اولدی ایدی (وَعِنْدَهُ طَعَامٌ) حالبوکه رسول اکرم حضرتلرینك عندنده طعام وار ایدی (فَقَالَ اُدْنُ یَا بُنَیَّ) پس رسول

اکرم حضرتلری عمره شفقت ایدوب بیوردیکه ای بنم اوغلجغم طعامه قریب اول ﴿ قسم الله تعالی ﴾ دخی بسم الله دی ﴿ وكل بيمينك ﴾ دخی صاغ الکله طعامی تناول ایله ﴿ وكل مما يليك ﴾ دخی سنك طرفندن اکل ایله غیرك اوکندن لقمه آلمه مذکور عمر بن ابی سلمه رسول اکرم افندمز حضرتلرینك اوکی اوغلیدر والدهسی ام سلمه رسول محترم حضرتلرینك ازواج مطهراتندندر رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریف بیوردقده عمر طقوز یاشنده بالغ اولمش ایدی سکسان تاریخنده وفات ایتدی رضی الله تعالی عنه خلاصهٔ کلام رسول محترم افندمز اوکی اوغلی اولان عمر بن ابی سلمهیه طعامك آدابنی تعلیم بیوردیلر .

﴿ تنبیه ﴾

جمهور علما ذاهب اولدیکه بو حدیث شریفده اوچ امروارددر بری بسم الله و بری كل بيمينك و بری كل مما يليك هر برلری ندب ایچوندر دخی بعض علما صاغ ال ایله اکل امری وجوب ایچون اولدیغنه ذاهب اولدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن الصباح الهاشمی البصریدن اودخی عبدالاعلیدن انلر معمردن اودخی هشام بن عروهدن اودخی پدرندن انلر عمر بن ابی سلمهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عن ابی سعید الخدری قال كان رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا فرغ من طعامه قال الحمد لله الذی اطعمنا وسقانا وجعلنا مسلمین ﴾ ابو سعید الخدری حضرتلرندن مرویدرکه مشار الیه بیوردی رسول اکرم حضرتلری اکل طعامدن فارغ اولدقدنصکره (الحمد لله الذی اطعمنا وسقانا وجعلنا مسلمین) بیوررلر ایدی بو حدیث شریفدن اکلاشیلورکه بعد الطعام صورت محرره اوزره حق تعالییه حمد ایلمك سنتدر دینلدیکه طعامدنصکره الله تعالییه حمد ایراد ایتمك فائدهسی منعمه شکری ادادر و نعمتك الله تعالیدن زیاده اولمسنی طلبدر زیرا حق تعالی جل جلاله حضرتلری ﴿ لئن شكرتم لازيدنكم ﴾ بیوردی بو قول شریفك معناسی اکر سز شکر ایدرسه کز البته بندهسزه نعمتی زیاده ایدرم دیمکدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابو احمد الزبیریدن انلر سفیان ثوریدن اودخی ابی هاشمدن اودخی اسماعیل بن ریاحدن انلر ریاح بن عبیدهدن اودخی ابی سعید الخدری رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

جبهسنده وار ایدی نور سرور ★ ذات عالی قلب صافی از غرور
سفرهسنده صان طلوع ایتدی بدر ★ اکلی شربی اسم تکری ایلهدر

بیر طعامدن اورسول کوله کوله ★ فارغ اولور اول طعامدن حمدله
وار رسولك ایشلرنده حکمتی ★ اتمیهلم اورسولدن فرقتی
هر کشی کیم حمد وشکری ایده یاد ★ نعمتنده بوله جقدر از دیاد
خواجه راتف اکل شرب ایتسن نجا ★ بسملهبی ایت تلاوت جابجا

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عن ابی امامة قال كان رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا رفعت المائدة من بین یدیه یقول الحمد لله حمدا كثيرا طيبا مباركا فيه غير مودع ولا مستغنى عنه ربنا ﴾ روایت اولندیکه ابو امامه بیوردیلر رسول اکرم حضرتلرینك حضورندن طعام سفرهسی قالدیرلدیغی وقت (الحمد لله حمدا كثيرا طيبا مباركا فيه غير مودع ولا مستغنى عنه ربنا) دیو حمد ایدرلر ایدی بو دعانك معناسی لطیفی (بن الله تعالییه حمد ایدرم اول حمد ایله که نهایتی یوق وریا و سمعهدن پاك و دائم و منقطع دکل و اول حمد ایله که متروك اولمیوب اندن اعراض اولنمدیغی حالده یا ربنا) دیمکدر بو حدیث شریفدن اکلاشیلورکه طعامدن فارغ اولدیغی وقت جناب حقه مطلقا حمد ایلمك سنت شریفهدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی یحیی بن سعیددن اودخی ثور بن یزیددن اودخی خالد بن معداندن اودخی ابی امامهدن روایت بیوردی (بیهقی) بیوررکه خبرده وارد اولمشدرکه برجماعت بر سفرهده طعام ایدرایکن ایچلرندن بر کیمسه اکر طویمش اولور ایسه دخی سفرهدن قالقمسون زیرا اوتوران کمسنهلری تخجیل ایتمش اولور خلاصهٔ کلام سفرهیه برابر اوتوروب برابر قالقمق کرکدر مسلمده روایت اولندیکه رسول اکرم حضرتلری برقومك عندنده طعام اکل ایتسهلر اول قومه دعا ایتمدن کیتمزلر ایدی .

﴿ نظم ﴾

ایتدی قلبم روضهٔ پاکه مرور ★ اومرورله بولدی جانم خوش سرور
هم توجه اولدی روضه خاکنه ★ ربط جان ایتدم نبینك ذاتنه
بن نبیدن اومار یکن عزتی ★ اوامیدله بولدی جانم لذتی
بحر عشقم کل نبی یه چاغلدی ★ بلبلی جان کل باغنده اغلدی
دیدی راتف نه کوزل روی نبی ★ آنی سودم جانله کوزم کبی

﴿ الحدیث السادس ﴾ .

﴿ عن عائشة رضی الله عنها قالت كان النبي صلی الله علیه وسلم یأكل طعاما مع ستة من اصحابه ﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت اولندیکه رسول اکرم حضرتلری اصحابدن التی کمسنه ایله طعام اکل ایدرلر ایدی ﴿ فجاء اعرابي فاكله بلقمتين ﴾ ایمدی براعرابی کلدی بسم الله دیمیوب اول طعامی ایکی لقمه ایلدی خلاصه اعرابی ایکی لقمه انجه طعام توکندی ﴿ فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾ پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه ﴿ لو سمى لكفاكم ﴾ اکر اعرابی بسم الله دیمش اولیدی بسم الله دیمنك برکتی سبیله طعام سزه وفا ایدر ایدی رسول اکرم حضرتلری بیان بیوردیلرکه اول اعرابینك بسملهیی ترکی سببیله طعامدن برکت کیدوب طعام توکندی .

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی ابو بكر بن ابانden او دخی وكيعدن او دخی هشام دستوائيدن او دخی بديل بن مسيرة العقيليدن انلر عبدالله بن عبيد بن عميردن او دخی ام كلثومدن انلر حضرت عائشه‌دن روايت بيوردی ·

﴿نظم﴾

راويانم خوش روايت ايلدی ★ عائشه‌دن بو حديثی سويلدی
يير ايدی اوفخر عالم خوب طعام ★ التی ذات ايله صحابه‌دن تمام
كلدی براعرابی اكل ايدر همان ★ بسمله‌سز باشلشدی اول زمان
اول طعامكه ييدی اعرابی بيله ★ هپ توكندی او ايكی لقما ايله
خوب نبينك هر كلامی مستطاب ★ اول بيوردی جمله‌يه ايتدی خطاب
اكل ايديدی بسمله ايله بيله ★ هپ طوياردی جمله‌كز كوله كوله
خواجه رائف ايت نصيحت جمله‌يه ★ حق نبيمز بويله بيوردی ديه

﴿الحديث السابع﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِنَّ اللّٰهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ﴾ انس رضی الله عنه‌دن منقولدركه بيوردی رسول محترم حضرتلری بيورديلركه حضرت الله تعالی او عبددن راضی اولوركه ﴿اَنْ يَأْكُلَ الْاَكْلَةَ اَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا﴾ بركره طعام اكل ايتمكله اكل ايدر و بركره صو ايچمكله ايچر اول يمك مقابله‌سنده و اول ايچمك مقابله‌سنده حضرت الله‌ه حمد ايدر يعنی قول ييوب ياخود ايچوب الله تعالی‌يه حمد ايتمسی سببيله حق تعالی او قولندن راضی اولور ·

﴿سند حديث﴾ ترمذی بو حديثی هناد ايله محمود بن غيلاندن بو ايكيسی ابو اسامه‌دن ابو اسامه زكريا بن ابی زائده‌دن او دخی سعيد بن ابی برده‌دن انلر انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردی ·

﴿نظم﴾

اوقودی حمدا كثيرا او نبی ★ نه مبارك ايتدی حمد طيبی
خوش دعالر سويلدی بلبل كبی ★ خوب لسانی آقيدر سكرلی
كر ايدرسن هر شكرده كثرتی ★ سن كورورسون نعمتده وفرتی
ان شكرتم ديدی تكريمز سخی ★ چوق ايدردم سزلره نعمت دخی
ديدی ربم حمد ايله ياد ايت بنی ★ بن ايده‌يم سزلری غايت غنی
خواجه رائف ايله صافی فكرنی ★ حمد ايله ايت سن خدانك ذكرنی

﴿باب واحد وعشرون﴾

﴿رسول محترم افندمز حضرتلرينك صو ايچدكلری كاسه‌لری حقنده وارد اولان احاديث﴾
﴿شريفه بيانده‌در﴾

﴿الحديث الاول﴾

﴿عَنْ ثَابِتٍ قَالَ اَخْرَجَ اِلَيْنَا اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ قَدَحَ خَشَبٍ غَلِيظًا مُضَبَّبًا بِحَدِيدٍ﴾ ثابت حضرتلرندن

منقولدركه بيوردی انس بزه اغاجدن ياپلمش قوی و كناری تيموردن چنبرلنمش بر قدح چيقاردی ﴿فَقَالَ يَا ثَابِتُ هٰذَا قَدَحُ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ﴾ ايمدی انس ديديكه يا ثابت ايشته بو كورديكك كاسه رسول اكرم حضرتلرينك صو ايچدكلری كاسه‌در ميرك شاه ديديكه حضرت انسك اخراج ايتديكی كاسه خالص عود اغاجندن ياپلمش غايت كوزل طولندن عرضی چوق ايدی كويا فقراء نقشبنديه‌نك كچكولی كبی اول كاسه‌نك كناری اعلا تيموردن چنبرلی ايدی روايت اولنديكه انس حضرتلری رسول محترم افندمزك قدحينك حلقه مناسب اولديغی محلنه كومشدن ياخود التوندن بر حلقه طاقمغی مراد ايتمش ايدی انی انسك والده‌سی ام سليمه‌نك زوجی ابو طلحه منع ايتدی و بيورديكه يا انس رسول اكرم افندمزك ياپديغی شيئی تغيير ايتمه ابن حجر روايت ايتديكه رسول اكرم حضرتلرينك قدح شريفی نضر بن انسك تركه‌سندن سكز كره يوز بيك درهمه فروخت اولندی امام بخاری اول قدحی بن بصره‌ده كوردم و ايچندن صو ايچدم ديدی ·

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی حسين بن الاسود البغداديدن انلر عمرو بن محمددن او دخی عيسی بن طهماندن انلر حضرت ثابتدن روايت بيوردی ·

﴿الحديث الثانی﴾

﴿قَالَ اَنَسٌ لَقَدْ سَقَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهٰذَا الْقَدَحِ﴾ حضرت انس رضی الله عنه بيوردی تحقيق بن رسول محترم حضرتلرينه شو قدح ايله ايچردم ﴿اَلشَّرَابَ كُلَّهُ﴾ ايچه‌جك شيلرك كليسنی ﴿اَلْمَاءَ﴾ شرابدن بدل صويی ﴿وَالنَّبِيذَ﴾ دخی نبيذی ﴿وَالْعَسَلَ﴾ دخی بال شربتنی ﴿وَاللَّبَنَ﴾ دخی سودی ايچردم يعنی مذكوراتی رسول محترم حضرتلری اول قدحدن ايچرلر ايدی قدحك تفصيلی مقدمكی حديثده سبقت ايتدی راوی انس حضرتلری ايچيجك شيلردن صو ايله ابتداء ايلدی زيرا صو ايچيلن شيلرك اهم و اتميدر زيرا حق تعالی حضرتلری ﴿وَمِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ﴾ بيوردی دخی ايچيلن شيلرك بری نبيذدر او نبيذ اول صودركه او صويه خرما ياخود حلو ياتدن خرمانك غيری قويارلر اوزم كبی دخی بال كبی دخی بغدای كبی دخی ارپه كبی نهايه‌ده بيان اولنديغی كبی رسول الله افندمز ايچون كيجه‌نك اولنده نبيذ ياپيلور ايدی او كيجه‌نك كوننك صباح وقتنده ايچرلر ايدی دخی كلان كيجه‌ده ايچرلر ايدی دخی ايرتسی كون ايكندی‌يه قدر ايچرلر ايدی اكر او نبيذدن برشی باقی قالور ايسه خادملر ايچرلر ايدی ياخود رسول الله افندمز خادمه امر بيوررلر خادم او نبيذی دوكرلر ايدی مسلم بويله روايت ايتدی بو نبيذ ايچون قوت زياده ايتمه‌ده نفع عظيم واردر او نبيذی رسول الله افندمز اوچ كوندنصكره ايچمزلر ايدی سكر و برن شيئه دونمسی قورقوسندن ايچون ·

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی عبدالله بن عبدالرحمندن او دخی عمرو

بن عاصمدن اودخی حماد بن سلمه‌دن انلر حمید ایله ثابتدن بو ایکیسی حضرت انسدن روایت بیوردی بو (نظم) رسول اکرم افندمزڭ قدحی حقنده‌در .

ویردی راوی خوش قدحدن برخبر * اولمشیدی اول قدح پك معتبر
هم چیقاردی ابن مالك خارجه * خوب مشاهد اولدی قدح بویلجه
دیر قدحدن ایچربدی اورسول * بعد بعد بزلره ایتدی وصول
اونی یه اینسه عطشی نیم کدر * اوقدحدن ماء عذبی نوش ایدر
هم نبیذدن هم لبندن هردمی * بوقدحله ایچریدی خوب فمی
خواجه رائف شوقدح جید دیدی * عرضی واسع طولی انی از ایدی

باب ثانی وعشرون

﴿ رسول الله افندمز حضرتلرینك فاکهه سنك صفتی حقنده وارداولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

راغب دیدیکه جمیع میوه‌یه فاکهه دینلور دخی بعضیلر نار ایله خرمانك غیری دیدیلر زیرا حق تعالی جل جلاله حضرتلرینك ﴿ فیهما فاکهة ونخل ورمان ﴾ قول شریفنده ونخل ورمانك عطفی فاکهه ایله بو ایکیسی بیننده مغایرت اقتضا ایدر خرما ایله نار میوه‌دن معدود اولمدیغی امام اعظم عندنده‌در زیرا امام اعظم عندنده فاکهه اولدرکه انکله تنعم وتلذذ اولنه تغدی وتداوی اولنمیه حالبوکه خرما ایله تغدی دخی نار ایله تداوی اولنور .

الحدیث الاول

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْكُلُ الْقِثَّاءَ بِالرُّطَبِ ﴾ عبدالله بن جعفر رضی الله عنهمادن منقولدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلری خیار ایله تازه خرمایی برابر اکل ایدرلر ایدی امام قرطبی دیدیکه بو حدیثدن فهم اولنورکه طبایع اطعمه‌یه رعایت اولنه زیرا رطبده حرارت وخیارده برودت اولمغله ایکیسی معا اکل اولندقده معتدل اولورلر معتدل اولان شیء اکل اولندقده مزاجنی تعدیل ایدر وصحتی حفظ ایدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی اسماعیل بن موسی الفزاریدن اودخی ابراهیم بن سعددن انلر پدرندن اودخی عبدالله بن جعفر حضرتلرندن روایت بیوردی .

الحدیث الثانی

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضی الله تعالی عنها أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْكُلُ الْبِطِّيخَ بِالرُّطَبِ ﴾

حضرت عائشه‌دن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری قارپوز ایله رطبی برابر اکل ایدرلر ایدی زیرا قارپوز بارد ورطب حار اولمغله رطبده اولان حرارتی قارپوزڭ برودتی کسر ایدوب معتدل المزاج حاصل اولور محدثیندن ابو داود وترمذی روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلری قارپوز ایله رطبی اکل ایدوب بیوررلر ایدیکه رطبك حرارتی بطیخك برودتی وبطیخك برودتی رطبك حرارتنی دفع ایدر .

تنبیه

لغت ترکیه‌ده بوستان تعبیری قاون ایله قارپوزه شمولی اولدیغی کبی بطیخك دخی لغت عربیه‌ده قاون ایله قارپوزه شمولی اولدیغی اجلدن بعضیلر بو حدیث شریفده بطیخله مراد قاوندر دیدیلر وبعضیلر دخی قارپوزدر دیدیلر ظاهر اولان قارپوز اولمسیدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی عبیدة بن الخزاعی البصریدن اودخی معاویة بن هشامدن اودخی سفیاندن انلر هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن انلر عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

نظم

اونبیك اولدی حالی مستطاب * ییر ایدیلر هم خیاری بارطب
تازه خرمایی خیارله ییر ایدی * بویلجه‌نه بونی راوی سویلدی
نازکانه اکل ایدردی اونی * ییر ایدی قارپوزی همده رطبی
طاعتده نفسه ایدردی جدال * اکل شربنده ایدردی اعتدال
خواجه رائف سنتی ایت اختیار * تازه خرما ایله اکل ایت سن خیار

الحدیث الثالث

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ النَّاسُ إِذَا رَأَوْا أَوَّلَ الثَّمَرِ ﴾ ابوهریره رضی الله عنه‌دن منقولدرکه بیوردی ناسك عادتلری کرك صحابی اولسون کرك صحابینك غیری اولسون بو ایدیکه هرمیوه‌نك ترفنده‌سنی کوردکده ﴿ جَاؤُا بِهِ إِلَى رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴾ اول ترفنده‌یی تبرکاً رسول محترم افندیمزڭ حضور عالیلرینه کتوررلر ایدی دخی رسول اکرم حضرتلرینی کندی نفسلری اوزرینه تقدیم ایچون دخی رسول اکرم حضرتلری حرمتنه الله عظیم الشان میوه‌لره برکت احسان ایتسون ایچون ﴿ فَإِذَا أَخَذَهُ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴾ ایمدی رسول اکرم حضرتلری اول حضور شریفلرینه کلان ترفنده میوه‌یی مبارك اللرینه الدقده ﴿ قَالَ ﴾ سعادتله بیوررلر ایدی ﴿ اَللّٰهُمَّ ﴾ یاالله ﴿ بَارِكْ لَنَا فِي ثِمَارِنَا ﴾ بزم میوه‌لریمزه برکت احسان ایله ﴿ وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا ﴾ دخی یاالله بزم شهرلریمزه برکت احسان ایله ﴿ وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَفِي مُدِّنَا ﴾ دخی یا الله بزم صاع تعبیر اولنان اولچکلریمزه ومد تعبیر اولنان اولچکلریمزه برکت احسان ایله صاع ومد ایله مراد بو ایکیسی ایله اولچیلن شیدر ﴿ اَللّٰهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ ﴾ یاالله تحقیق ابراهیم پیغمبر علیه السلام ﴿ عَبْدُكَ ﴾ سنك قولك ﴿ وَخَلِيلُكَ ﴾ دخی دوستك ﴿ وَنَبِيُّكَ ﴾ دخی پیغمبرکدر ﴿ وَإِنِّي عَبْدُكَ ﴾ بن دخی تحقیق سنك قولك ﴿ وَنَبِيُّكَ ﴾ دخی سنك پیغمبریکم ﴿ وَإِنَّهُ دَعَاكَ لِمَكَّةَ ﴾ ابراهیم سکا مکه ایچون دعا ایتدی ﴿ وَإِنِّي أَدْعُوكَ لِلْمَدِينَةِ ﴾ بن دخی تحقیق سکا مدینه ایچون دعا ایدرم

رسول اکرم
حضرتلری کندی
وصف ایدرکز
تحقیق بن دخی
سنك عبدیکم ونبی
کم دیو بیوردیده بر
سنك خلیلیکم یاخو
حبیبکم بیورمدی
ربیسنه تواضـ
ایتدیکندن ایچو
یاخود جد عالیـ
اولان ابراهـ
علیه السلام ا
تأدب ایتدیـ
ایچون

(بمثل مادعاك به لمكة) ابراهيم پیغمبرك مكه ایچون سكا ایتدیكی دعا مثللو (ومثله معه) اول ابراهیم پیغمبرك مكه ایچون ایتدیكی دعانك دخی برمثلی ایله (قال) ابو هریره بیوردی (ثم یدعو اصغر ولید یراه) رسول اكرم حضرتلری ترفنده میوه‌یی مبارك الینه الوب ذكر اولنان دعالردن فارغ اولدقدنصكره كوردیكی چوجقلرك اك كوچكنی چاغیروب (فیعطیه ذلك الثمر) اول ترفنده میوه‌یی اكا ویرر ایدی معلوم اوله كه بوحدیث شریفده برقاچ مسئله واردر (اولكی مسئله) رسول اكرم حضرتلری زاد وذخیره‌لرك بركتی ایچون دعا بیوردیلر زیرا ذخیره امور معاشك ركن اعظمی اولمقله برابر امور آخرته دخی زیاده معاونتی واردر (ایكنجی مسئله) صاع بر اولچكدركه اكا درت مد مقداری شیٔ صیغه علمانك اتفاقیله اما مدك مقدارنده علما اختلاف ایتدیلر امام شافعی وفقهاء حجاز دیدیلركه مد اول اولچكدركه بررطل و برثلث رطل عراقی مقداری شیئی آلور اما امام اعظم وفقهاء عراق بیوردیلركه مد ایكی رطل عراقیدر بررطل یوز اوتوز درهم مقداری شیئی الور اوچنجی مسئله ابراهیم علیه السلامك مكه حقنده اولان دعاسی حق تعالی حضرتلرینك قرأن عظیمنده ﴿ فاجعل افئدة من الناس تهوی الیهم وارزقهم من الثمرات لعلهم یشكرون ﴾ آیت كریمه‌سنده بیان بیوردیغیدر (دردنجی مسئله) رسول اكرم حضرتلرینك مدینهٔ منوره حقنده بیوردیغی دعانك ثمره‌سنك ظهوری كندی زمان سعادتلرنده وخلفاء راشدین ایامنده مدینهٔ منوره غایت بغایت معظم ومعمور ومشرف اولدیغی وحمدالله تعالی الی یومنا هذا مدینهٔ منوره معمور ومعظم وجمله مؤمنین ومؤمناتك قلوبی اول موضع مقدسه‌یه مشتاق اولمسی دخی رسول اكرم حضرتلرینك بیوردیغی دعاء شریفك ثمره‌سندندر دخی الی ماشاء الله مدینهٔ منوره‌ده اول دعانك ثمره‌سی مشاهددر مدینه حقنده رسول اكرم حضرتلرینك بیوردیغی دعانك ثمره‌سی بو وجهله ظاهر اولدیغی رسول محترم حضرتلرینك معجزه‌سیدر صلی الله علیه وسلم (بشنجی مسئله) رسول اكرم حضرتلرینه ترفنده هدیه كلدكده حضور دولتلرنده اهل بیتدن وغیریدن چوجق بولنور ایسه مقتضای خلق عظیملری بوایدیكه غیرك چوجغنی اهل بیت اوزرینه ترجیح ایدوب اول ترفنده‌یی غیرك چوجغنه ویررلر ایدی (التنجی مسئله) رسول محترم افندمز حضرتلری كندیلره هدیه اولان ترفنده‌یی كندولری تناول بیورمدقلرینك حكمتی بودركه هركسك تحصیل واكلنه قادر اوله‌جق مرتبه چوغالمیوبده سائرلری اكلندن محروم بولندقجه كندیلری اول میوه‌نك تناولنی مروتلرندن خارج كوررلر ایدی

﴿ نظم ﴾

جمله اصحاب اول وقتكه كوردیلر ★ تازه چیقمش برمشدر بیلدیلر
اخذ ایدرلر اویمش ترفنده‌سك ★ دیر ایدیلر كل نبیز قنده‌سك
كوستررلر اوكوزل باكوره‌یی ★ هم ویررلر میوه‌یی نه خوش دیی
آلردی اونی آیینه وش ★ كل بوزنده صانطلوع ایتدی كونش

چوق دعالر ایدردی یارینه ★ هم دیارك میوه‌لر كلزارینه
بوحدیثی جمله راوی سویلدی ★ اودعالر خوش نتیجه ایلدی
چاغرردی اوكوزل نازك نبی ★ بیورردی بی بومیوه‌یی صبی
خواجه رائف ایدریسن خوش دعا ★ سن اولورسون دوجهانده پیشوا

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی اسحاق بن موسی‌دن اودخی معندن اودخی مالكدن انلر سهیل بن ابی صالحدن اودخی پدرندن انلر ابی هریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عن الربیع بنت معوذ بن عفراء قالت بعثنی معاذ بن عفراء بقناع من رطب وعلیه اجر من قثاء زغب) ربیع بنت معوذدن مرویدركه ربیع بنت معوذ بیوردی عمم معاذ بنی سرور اسخیا افندیمز حضرتلرینه كوندردی برطباق ایله اول طبقده براز تازه خرما و برقاچ اوستی تویلوجه اوفاق خیار وضع اولندیغی حالده قناع طبق دیمكدر (اجر) همزه‌نك فتحی جیمك سكونیله جروك جمعیدر جیمك كسریله رانك سكونی بعده واو ایله جرو هر شیئك كوچكنه دیرلر قثاء خیار دیمكدر زانك ضمی غینك سكونیله (زغب) اوفاق تویلی دیمكدر (وكان النبی صلی الله علیه وسلم یحب القثاء) رسول اكرم حضرتلری خیاری سورلر ایدی (فاتیته بها وكان عنده حلیة) ربیع بنت معوذ دیدیكه رسول اكرمك حضور شریفلرینه عمم معاذك بنم ایله كوندردیكی ایچنده رطب واوفاجق تویلی خیار اولان طباقی كتوردم حالبوكه رسول اكرم حضرتلرینك یانلرنده حلی وار ایدی (قد قدمت علیه من البحرین) تحقیق اول حلیلر رسول اكرمك حضور شریفلرینه بحرین اسمیله مشهور اولان بلده‌دن كلمش ایدی (فملاء یده منها) ایمدی رسول اكرم حضرتلری مبارك الینی اول حلیدن طولدیروب (فاعطانیه) بكا ویردی حانك ضمی لامك كسری یانك تشدیدیله حلی جمعی حلیه كلور حلی خاتونلرك كومشدن والتوندن وجواهردن زینت ایچون طاقندقلری شیدر رسول اكرم حضرتلری جود وكرمندن برطباق تازه خرما و برقاچ اوفاجق خیار مقابلنده التون وكومشدن برآوج اعطا بیورملری كمال سخالرینه ومناسبت تامه‌یه رعایتلرینه دلالت ایدر زیرا امرأه زینت ویریجی شیئه زیاده لایق اولدیغندن رسول اكرم افندمز ربیعه حلی احسان بیورمسی جهتیله مناسبته رعایت ایتمش اولور ربیعك بوحدیث شریفدن مرادی رسول اكرم افندمزك كمال سخالرینی ومناسبته رعایتلرینی بیاندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن حمید الرازیدن اودخی ابراهیم بن المختاردن انلر محمد بن اسحاقدن اودخی ابی عبیدة بن محمد بن عماد بن یاسردن انلر ربیع بنت معوذ بن عفراءدن روایت بیوردی .

نظم

شاه کونیندن ایدردی خوب سوزی ★ اومعوذ ذات عالینك قزی
کور کریمی بیل آنك احوالنی ★ دیدی عم کورجهانك فخرنی
آل طباقی کیت رسول کورسون سنی ★ ایتدی عم لطفله ارسال نبی
اورسوله ایتدی ایصال بنت یار ★ اوطباقده وارایدی برقاچ خیار
ویردی بنته براوچ التون حلی ★ الدی آنی تکرینك زیباکلی
اولور ایدك دوجهانده بختیار ★ اولوریسهك اورسوله بزده یار
سویلیدی وحیله اوخوش کلام ★ خواجه رانفاایت رسولهسن سلام

باب ثالث وعشرون

(رسول محترم افندمز حضرتلرینك ایچدکاری شیلرك صفتی حقنده وارد والان احادیث)
(شریفه بیانندهدر)

(الحديث الاول)

(عَنْ عائشةَ رضى الله تعالى عنها قالتْ كانَ احبُّ الشرابِ الى رسولِ الله صلى الله عليه وسلم)
حضرت عائشهدن منقولدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلرینه زیاده مشروباتك سوکیلیسی
(الحلوُ البارِدُ) صغوق طاتلو صوایدی محدثین بیوردیلرکه طاتلو صو ایستمك زهده مانع دکلدر
حتی رسول محترم افندمز حضرتلری ایچون طاتلو صو طلب اولنور ایدی دخی رسول اکرم
حضرتلری صغوق صوایله بال شربتی ایدوب ایچرلر ایدی بعض محدثین بیوردیلرکه حضرت
عائشه رضی الله عنهانك بوحدیث شریفده رسول الله افندمز حضرتلری صغوق طاتلو صوی
سور ایدی قولندن مرادی بال شربتی واوزم خوشابیدر دیدیلر ودخی ابن الاقیم بیوردیکه بال
اکل ایلمك دخی آچ قارنه بال شربتی ایچمك صحت بدن حفظنده بی نظیردر دخی بلغمی ازاله ایدر
ومعدهده اولان زائد شیلری کیدهریر کذلك صغوق صو رطب اولمغله حرارتی قطع ایدوب
بدنی حفظ ایدر لکن ترلو وحمامدن چقمش ووقتسز دکل ایسه الله اعلم .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابن ابی عمردن اودخی سفیاندن انلر
معمردن اودخی زهیریدن اودخی عروة بن زبیردن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن
روایت بیوردی .

(الحديث الثاني)

(عَنِ ابنِ عبّاسٍ قالَ دَخَلْتُ مَعَ رسولِ الله صلى الله عليه وسلم انا وخالدُ بنُ الوليدِ على ميمونةَ)
ابن عباس رضی الله عنهدن مرویدرکه بیوردی بن وخالد رسول اکرم حضرتلری ایله برابر
حضرت میمونهنك خانهسنه واردق (فجاءَتْنا بإناءٍ مِنْ لَبَنٍ) میمونه بزه برقاب سود کتوردی
(فَشَرِبَ رسولُ الله صلى الله عليه وسلم) رسول اکرم حضرتلری اول سودك برازینی ایچدی

(وَاَنَا علی یمینهِ وخالدٌ عنْ شِمالِهِ) بن رسول اکرم حضرتلرینك صاغ جانبنده وخالد رسول
اکرم حضرتلرینك صول جانبنده اولدیغمز حالده (فقالَ لى الشربةُ لكَ فانْ شئتَ آثَرْتَ بها خالداً)
ایمدی رسول اکرم حضرتلری بکا بیوردیکه سودك بقیهسی سنك ایچوندرکه سن صاغ طرفده
بولندك اکرحسن رضاك ایله مراد ایدر ایسهك بوسودی خالده ویررسك معلوم اولهکه برکیمسه
صو یاخود سود یاخود شربت هرنه ایسه ایچسه اول کمسهنك صاغنده وصولنده کمسهلر
بولنسه اول ایچدیکی شیئك بقیهسنی صاغ جانبنده اولان کیمسهیه ویرمك سنتدر زیرا رسول اکرم
حضرتلرینك عادت شریفی بوایدی اما صاغ طرفده بولنان صغیر صول طرفده کبیر اولور ایسه
اول بقیهیی صاغ طرفده اولان صغیره تکلیف ایدوب اکر اول صغیر راضی اولور ایسه صول
طرفده اولان کبیره ویرمك جائز اولور (فقلتُ ما كنتُ لأوثِرَ على سؤرِكَ احداً) بن یارسول الله
بکا لایق دکلدر سنك ایچدیکك سودك مبارك بقیهسنی ایچمکه غیری برفردی بن کندی اوزریمه
تقدیم ایدهیم دیدم (ثمّ قالَ رسولُ الله صلى الله عليه وسلم) بو کلامدنصکره رسول اکرم حضرتلری
بیوردیکه (مَنْ اَطْعَمَهُ اللهُ طعاماً فليقلْ) حضرت الله برکمسنهیه برطعامی اکل ایلمك میسر ایلسه
اول طعامك شکرانهسی ایچون اکلدنصکره اول کیمسه بودعایی اوقوسون (اللّهمّ بارِكْ لنا فيهِ
وَاَطْعِمْنا خيراً منهُ) یعنی یاربی سن بوطعامده بزم ایچون برکت احسان ایله وبو اکل ایتدیکمز
طعامدن خیرلو طعام احسان ایله (ومن سقاهُ الله عزّ وجلّ لبناً فليقلْ) دخی رسول اکرم حضرتلری
بیوردیلرکه حضرت الله برکمسنهیه سود ایچمك نصیب ایلسه اول کمسنه سود ایچدکدنصکره بودعایی
اوقویه (اللّهمّ بارِكْ لنا فيهِ وزِدْنا منهُ) یعنی یاربی سن بوسودده بزم ایچون برکت احسان ایله وبزه
بوایچدیکمز سودنو عندن زیاده ایله وقال ابن عباس بیوردی (قالَ رسولُ الله صلى الله عليه وسلم ليسَ شىءٌ
يُجزئُ مكانَ الطعامِ والشرابِ غيرَ اللبنِ) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه طعام وشرابك مقامنه
سوددن غیری برشیء قائم اولمز یعنی سود کشیبی هم طوق طوتار هم حرارتی کسر ایدر دیمکدر جابر
حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری انصاردن برکمسنهنك خانهسنه تشریف بیوردیلرکه
اول خانهنك حوليسنده صو اقار ایدی رسول اکرم حضرتلری اول انصاره سلام ویردکدن
صکره بیوردیکه اکر قربهده کیجهلمش صویك وار ایسه کتور ایچهلم یوق ایسه شواقان صودن
ایچرز اول انصار دیدیکه کیجهلمش صویم واردر پس چارداغنه کیتدی برکاسهیه صوقویوب
وخانهسنده اولان قیوندن اول صغوق صویه براز سود صاغوب کالدی دخی رسول اکرم
حضرتلری سعادتله ایچدیلر قسطلانی بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری سودی کاه خالص
وکاه صغوق صو ایله قاریشدیروب ایچرلر ایدی زیرا سود تازه صاغیلدقده حار اولور عربستانك
حرارتی زیاده اولمغله سودك حرارتنی صغوق صو ایله دفع ایدرلر ایدی بو حدیث ثانیده ذکر

اولان میمونه که ابن عباس و خالد بن ولید رسول اکرم حضرتلریله برابر خانه‌سنه تشریف ایتمشلر ایدی اول میمونه رسول اکرم حضرتلرینك ازواج مطهراتندندر و خالد بن ولیدك و ابن عباسك ویزید بن اصمك میمونه خاله‌لریدر رضی الله تعالی عنهم میمونه خانه‌سنه رسول اکرم حضرتلری ایله بو ایکیسنك داخل اولدقلری محرم اولدقلری ایچوندر هجرتك یدنجی سنه‌سی رسول اکرم حضرتلری سرف نام موضعده میمونه‌یی تزویج بیوردیلر هجرتك التمش برتاریخنده میمونه حضرتلری بعینه نام موضعده وفات ایدوب نمازینی ابن عباس ادا ایدوب اول موضعده دفن و مسجد بنا اولندی حالا زیارت و تبرك اولنور و میمونه رسول محترم افندمزك ازواجنك آخریدر رضی الله عنها .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن منیدن اودخی اسماعیل بن ابراهیمدن اودخی علی بن زیددن اودخی عمر بن ابی حرمله‌دن انلر ابن عباس رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

ذات عالی هر ایشنی خوش ایدر ★ ماء بارد وار ایسه اونوش ایدر
اکل و شربده کوز دیردی صحتی ★ دیرلنده منفعت غایت قتی
ماء عذبی او رسول ایسترایدی ★ بعض کره هم دخی ایچر سودی
تا ایچر ایدی لبندن ٢ و براز ★ حقد ایدردی نهایت چوق نیاز
خواجه‌دراتف ایچ سود کل سن یسیر ★ ایله تکری‌یه دعالر پاك کثیر

﴿ باب رابع وعشرون ﴾

﴿ رسول اکرم افندمز حضرتلرینك شربی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندەدر ﴾

﴿ خلاصهٔ احادیث ﴾ حضرت پیغمبرك هر فعلنده آداب مخصوصه‌سی اولدیغی کبی صو و مشروبات سائره ایچون دخی آداب مضبوطه‌لری اولدیغندن مشروباتك آداب مذکوره‌یه موافق صورتده ایچلمسی سنت سنیهٔ نبویه جملهٔ جمیله‌سندندر صویك ایاقده ایچلمسنه جواز وار ایسه‌ده زمزمدن غیری هرقنغی مشروبات اولور ایسه اولسون اوتورر ایکن ایچلمك اولی و افضلدر ذات عالیٔ نبوی آب مکرم زمزمی قائما و سائر مشروباتی قاعداً ایچرلر ایدی قائما صو ایچلمسی جائز اولدیغنی بیلدیرمك ایچون نادراً ایاق اوزره ایچدکاری دخی مرویدر هر نه وقت صو و مشروبات سائره ایچسه‌لر اثنای شربده اوچ دفعه نفس الورلر و هر نفسده بسمله ایله باشلیوب بعد الفراغ الحمد لله بیوررلر ایدی و اقعا صو ایچرکن ایکی و یا اوچ کره تنفس ایدلمکده برچوق فائده‌لر واردر انسانك صوسزلغنی کسر و هضمه یاردم ایدر معده‌یه یواش یواش واصل اولان صغوق صویك ایراث مضرت ایتمسندن خوف اولنمز ایسه‌ده دفعهٔ واحده‌ده ایچن ماء باردك حرارت غریزیه‌یی سوندیروب صاحبنی تلف ایتمسندن یاخود حرارت غریزیه‌یی ضعیف دوشورمسندن قورقلور بویله اولمسه دخی معده و جکری افساد ایله نیچه نیچه امراض ردیه ظهورینی انتاج ایدر

علی الخصوص بلاد حاره‌ده موسم صیفك شدت حرارتی زماننده دفعةً صغوق ایچمکدن قورقلیدر اکر ماء بارد تعریف نبوی اوزره نفس الهرق تأنی ایله ایچیلور ایسه صغوق صو حرارتی زیاده اولان معده‌یه تأنی ایله وارد اوله‌جغندن دفعهٔ اولیده مندفع اولمیان حرارتی دفعهٔ ثانیه‌ده یاخود دفعهٔ ثالثه‌ده دفع و قطع ایدر صغوق صویك دفعةً ایچلمسنده ظهوری تعریف اولنان فنالقلردن بشقه صو ایچیلورکن نفس الەجق بر قپانوب بوغازده قالوب بوغولمق دخی خاطره کلور قورقولردندر اکر تنفس ایدرك ایچیلور ایسه بو خاطره‌دن دخی قورقلمز انك ایچون حضرت پیغمبر صو ایچرکن صوره صوره و طوره طوره ایچلمسنی و صو قابنك ایچنه تنفس ایدلمامسنی و مؤذیات مضرتندن رها اولمق ایچون ایچیله‌جك صویك داخلی کورنمسنی امر و توصیه ایدرلردی شربت و یاخود خوشاب کبی مشروبات ایچیلورکن دخی برقاچ کره نفس المق اقتضا ایدر .

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضی الله عنهما اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم شَرِبَ مِنْ مَاءِ زَمْزَمَ وَهُوَ قَائِمٌ ﴾ ابن عباس بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری زمزمدن قائم اولدقلری حالده ایچدیلر زمزم مکه‌ده معروف بر قیودر صویی چوق اولمغله زمزم تسمیه اولندی یریوزنده بوندن افضل صو یوقدر معلوم اوله‌که قائماً صو ایچمکدن رسول اکرم حضرتلری نهی بیوردیلر زیرا وجود انسانه مضردر اما زمزم شریف حقنده جائز و اولیدر دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن منیعدن او دخی هشیمدن اودخی عاصم الاحول ایله مغیره‌دن بو ایکیسی شعبیدن انلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ قَالَ عَبْدُ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رَأَیْتُ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم یَشْرَبُ قَائِمًا وَقَاعِدًا ﴾ عبد الله بن عمرو رضی الله عنه بیوردی بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم ایاق اوزرنده اولدیغی حالده و اوتوردیغی حالده صو ایچر ایکن محدثین بیان بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری ایاقده صو ایچمك جائز اولدیغنی بیان ایچون نادرا ایاقده صو ایچدیلر اکمل و افضل اولدیغنی بیان ایچون اکثری قاعد اولدیغی حالده ایچرلر ایدی دخی قائما صو ایچمکدن نهی بیوردیغی طباً مضرتی ایچوندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی محمد بن جعفردن انلر حسین المعلمدن اودخی عمرو بن شعیبدن انلر پدری شعیبدن شعیب عبد الله بن عمرو بن عاصدن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عن ابن عباس رضى الله عنهما قال سقيت النبي صلى الله عليه وسلم من زمزم فشرب وهو قائم ﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرويدركه بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه زمزمدن صو ويردم قائم اولدقلرى حالده ويرمدمك عقيبنده ايچديلر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى على بن حجردن انلر ابن المباركدن اودخى عاصم الاحولدن اودخى شعبيدن انلر ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

شاه دنيا نوش ايدردى زمزمى * قائماً آداب ايله ايچرمى
ماء سائردن ايدر نوش قاعدى * هم اياقده بعض آن ايچرايدى
ايچرايدى دأب عالى اوزره * خوش تنفس ايدردى اوچ كره
هركشى كيم ايچه زمزمدن فى * دوجهانده دفع ايدر روحدن غمى
حق تعالى رحمتك ايده اكا * اول رسولى نام عالى له اكا
خواجه رائف ايله خاطر اولدمى * قانه قانه ايچمشيدك زمزمى

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن نزال بن سبرة ﴾ نزال بن سبره‌دن مرويدر ﴿ قال اتى على رضى الله عنه بكوز من ماء ﴾ نزال بيوردى حضرت على كرم الله وجهه حضرتلرينه صو كتورديلر ﴿ وهو فى الرحبة ﴾ حالبوكه حضرت على رضى الله عنه كوفه مسجدينك وسطنده كنديلريچون مخصوص اولان مقصوره‌ده ايدى واول مقصوره‌ده ناسه وعظ ايدر ايدى ﴿ فاخذ منه كفاً فغسل يديه وتمضمض واستنشق ومسح وجهه وذراعيه ورأسه ثم شرب منه وهو قائم ﴾ حضرت على رضى الله عنه اول صودن براوج الدى اللرينى غسل ايتدى اغزينه صو ويردى دخى برونه صو ويردى دخى مبارك يوزينه ياش الينى سوره‌رك مسح ايلدى صكره اول برداقده قالان صويى حضرت على رضى الله عنه قائم اولديغى حالده ايچدى ايدى ﴿ ثم قال هذا وضوء من لم يحدث ﴾ صكره بيورديلرشو بنم تفصيل اوزرينه ايشلديكم ايشى ابدستى بوزلميان كمسنه‌نك ابدستيدر يعنى مجرد نظافت وسرينلمك ايچون ديمكدر ﴿ هكذا رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم فعل ﴾ بن رسول محترم افندمز حضرتلرينى كوردم بنم ايشلديكم كبى ايشلدى يعنى رسول اكرم حضرتلرى ابدستى وار ايكن بركون بر برداق صو كتورديلر براوج صو الدى مبارك اللرينى يقدى مضمضه ايتدى دخى استنشاق ايتدى دخى مبارك يوزينه وقوللرينه ومبارك رأس شريفنه مسح بيوردى دخى فضله وضوئى قائماً ايچدى ترمذى حضرتلرينك بوحديث شريفى ذكر وبياندن مرادى رسول اكرم حضرتلرى قائماً شرب ايتدكارينى افاده ايچوندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى ابو كريب محمد بن علاء ايله محمد بن طريف الكوفيدن بو ايكيسى ابن فضلدن اودخى اعمشدن انلر عبد الملك بن ميسره‌دن اودخى نزال بن سبره‌دن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

بعض راوى خوب عليدن سويلدى * اوعلى مز خوش نصيحت ايلدى
كوفه‌ده مسجد ايچنده برمقام * اومقامده نصحله ايدر كلام
نزله اوايدر يدى پندنى * هم كوروردك قدرى عالى كندنى
اومقامده نصح وپندك ايلدى * تا رسولك نيله ديكن سويلدى
راضى اولسون تكرى هم پيغمبرى * خوش نصيحت تاكليراندنبرى
بوحديثه اول مقامده باشلدى * نور نبينك ايشلديكن ايشلدى
خواجه رائف بوحديثله ايت عمل * سن بكام اولمقلغدر محتمل .

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن انس بن مالك رضى الله عنه ان النبي صلى الله عليه وسلم كان يتنفس فى الاناء ثلاثاً اذا شرب ﴾ انس رضى الله عنه بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى صو ايچدكارى وقت كاسه‌يى مبارك النه الوب برايكى يودم ايچوب كاسه‌يى اغزندن آييروب نفس الدقدنصكره ينه كاسه‌يى اغزينه الوب برمقدار دخى ايچوب نفس الدقدن صكره ينه كاسه‌يى اغزينه الوب برايكى يودم دخى ايچرلر ايدى يعنى اوچ كره بووجه اوزره ايچرلر ايدى ديمكدر ﴿ ويقول هو امرأ واروى ﴾ دخى نبى محترم حضرتلرى بيوررلر ايديكه صويى بووجه اوزره ايچمك زياده هضمه معين وصوسزلغى زياده قطع ايدر امام طبرانى ابوهريره‌دن روايت ايدركه رسول اكرم حضرتلرى اوچ دفعه صو ايچركن هربر دفعه‌ده كاسه‌يى اغزينه قريب ايتدكده بسم الله واغزندن آييردقده الحمد لله بيوررلردى بيهقى روايت ايدركه رسول اكرم حضرتلرى بيوررلر سزك بريكز صوايچديكى وقت آهسته آهسته صوره صوره ايچسون بردن بره ايچمسون زيرا جكر مرضى حاصل اولور ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى قتيبة بن سعيد ايله يوسف بن حماددن بو ايكيسى عبد الوارث بن سعيددن اودخى ابى عصامدن انلر انس بن مالك رضى الله عنهدن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عن ابن عباس رضى الله عنهما ان النبي صلى الله عليه وسلم كان اذا شرب تنفس مرتين ﴾ ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدركه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى اثناى شربده ايكى كره تنفس ايدرلر ايدى يعنى رسول اكرم حضرتلرى اكر ايكى كره تنفس ايله قانار ايسه اكتفا ايدرلر ايدى واكر ايكى تنفس ايله قانمز ايسه اوچكره تنفس ايدرلر

ایدی صو ایچرکن تنفسك مطلقا اوچ دفعه اولمسنك عدم لزومنه بو حدیثده دلالت واردر طبیعتك اشتهاسنه کوره کاه ایکی تنفس کاه اوچ تنفس جائزدر تنفسك صورتی مقدمکی حدیثده تفصیل اولندی لکن اثنای شربده تنفس صویه مخصوص دکلدر خوشاب و سود و شربت جمله‌سی بویله‌در .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی علی بن حشرمدن اودخی عیسی بن یونسدن اودخی رشد بن کریبدن اودخی پدرندن انلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عَنْ كَبْشَةَ قالَتْ دَخَلَ عَلَيَّ رسولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم ﴾ کبشه رضی الله عنهادن مرویدرکه مشار الیها بیوردی رسول اکرم حضرتلری بنم خانه‌مه تشریف بیوردی ﴿ فَشَرِبَ مِنْ قِرْبَةٍ مُعَلَّقَةٍ قائِماً ﴾ آصیلی قربه‌نك آغزندن ایاقده اولدقلری حالده ایچدیلر ﴿ فَقُمْتُ اِلی فِیها فَقَطَعْتُهُ ﴾ کبشه بیوردیکه قربه‌نك اغزینه توجه ایدرك قالقدم قربه‌نك اغزینی قطع ایتدم تبرك ایچون دخی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اغزی طوقوندیغی موضعه هرکسك اغزی طوقنمسون ایچون معلوم اوله‌که حضرت پیغمبرك قائماً ایچملری قربه آصیلی اولوب قاعدا ایچمك ممکن اولمدیغی ایچوندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابن ابی عمردن اودخی سفیاندن اودخی یزید بن یزید بن جابردن انلر عبدالرحمن بن ابی عمره‌دن اودخی جده‌سی کبشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثامن ﴾

﴿ عَنْ ثُمامَةَ بْنِ عَبْدِاللهِ قالَ كانَ اَنَسُ بْنُ مالِكٍ رضی الله عنه يَتَنَفَّسُ فِی الْاِناءِ ثَلاثاً ﴾ ثمامه‌دن منقولدرکه مشار الیه بیوردی انس بن مالك حضرتلری صویی اوچ دفعه‌ده ایچرلردی هر بر دفعه‌ده تنفس ایدر ایدی ﴿ وَزَعَمَ اَنَسٌ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم كانَ يَتَنَفَّسُ فِی الْاِناءِ ثَلاثاً ﴾ دخی انس بن مالك بیوردی تحقیق رسول اکرم حضرتلری شرب ایتدکده اوچ کره تنفس ایدرلر ایدی

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی عزرة بن ثابت الانصاریدن اودخی ثمامة بن عبداللهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث التاسع ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مالِكٍ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم دَخَلَ ﴾ حضرت انسدن مرویدرکه حضرت انس بیوردی رسول اکرم حضرتلری بزم خانه‌مزه تشریف ایتدی ﴿ وَقِرْبَةٌ مُعَلَّقَةٌ ﴾ حالبوکه بر آصیلی

قربه وار ایدی ﴿ فَشَرِبَ مِنْ فَمِ قِرْبَةٍ وَهُوَ قائِمٌ ﴾ پس رسول اکرم حضرتلری قائم اولدیغی حالده ایچدیلر ﴿ فَقامَتْ اُمُّ سُلَيْمٍ اِلی رَأْسِ الْقِرْبَةِ ﴾ انس بیوردیکه والده‌م ام سلیم ایاق اوزرینه قالقوب تا قربه‌نك یانه واردی نهایت بولدی ﴿ فَقَطَعَتْهُ ﴾ قربه‌نك اغزینی کسدی تبرکاً حفظ ایلدی

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمندن اودخی ابو عاصمدن اودخی جریجدن اودخی عبدالکریمدن انلر انس بن مالکك قزینك اوغلی براءدن براء انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث العاشر ﴾

﴿ عَنْ اَبی وَقّاصٍ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم كانَ يَشْرَبُ قائِماً ﴾ عشرهٔ مبشره‌دن سعد بن وقاص رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر مشار الیه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری قائم اولدیغی حالده احیانا صویی یاخود ابدستدن باقی قالان صویی یاخود زمزم صوینی ایچرلر ایدی محدثینك بو حدیث شریفلردن مرادی رسول اکرم افندمزك بعضاً قائم اولدقلری حالده صو ایچدکارینی بیاندر .

﴿ نظم ﴾

نور نبیز کلمشیدی کبشه‌یه * کبشه خاتون چوق تشرف ایلیه
کبشه خاتون خانه‌سنده قربه‌سی * او معلق قربه‌نك یوقدر طاسی
کلدی اندن او نبینك ایچدسی * قاعدا یوق ایچمکه بر چاره‌سی
قربه اغزنده ایچردی او رسول * تا ایاقده ممکن اولمشدی وصول
کسدی کبشه قربه‌نك اغزك براز * ایتدی آکه حرمتی غایت دراز
حفظ ایدردی خیل ازمان اوفی * ایتمشدی آکه حرمتلر همی
ایله رائف راویانه هپ سلام * ایتدی انلر سنتی تبلیغ مرام

﴿ باب خامس وعشرون ﴾

﴿ سرور کائنات علیه اطیب التحیات افندمزك تعطری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

تعطر کوزل قوقولی نسنه سورنمك دیمکدر قسطلانی بیوررکه طیب استعمال ایتمکسزین رایحهٔ طیبه رسول اکرم حضرتلرینك خاصهٔ نبویه‌لرندن ایدی حتی حضرت انسك رسول اکرم حضرتلرینك قوقوسندن کوزل مسك و عنبردن برشی شم ایتمدم بیوردیغنی امام احمد بن حنبل روایت ایتدی بیهقی و دارمی و ابو نعیم جابر بن عبداللهدن روایت ایتدیلرکه نبی محترم افندمزك وجود سعادت نبویهٔ عالیلرنده بر درجه رایحهٔ طیبه وار ایدی که هر هانکی بر طریقدن چکسه‌لر او طریقی غایت کوزل بر قوقو استیعاب ایلدیکندن ذات سامیسنی او جوارده کورمامش اولنلر بیله رایحهٔ طیبه دلالتیله حضرت پیغمبرك اویولدن تشریف بیوردیغنه حکم ایدرلر ایدی طبرانی

روایت ایتدیکه عقبة بن فرقت حضرتلرینك زوجه‌سی ام عاصم بیوردیکه بز عقبه‌نك تحت نکاحنده درت خاتون ایدك هر بریمز قوقولی شیٔ استعمالنده بر بریمزه غلبه ایدر جه‌سنه مبالغه ایلر وبری بریمزدن اطیب اولمغی ایسترایدك امازوجمز اولان عقبه هیچ برنوع طیب استعمال ایتدیکی حالده رایحهٔ طیبه‌سی جمله‌مزك رایحه‌سندن زیاده کوزل ایدی وحتی خلق رایحهٔ طیبه‌لرده عقبه‌نك قوقوسی کبی کوزل قوقو کورمدك دیرلردی بن برکون بزلر رایحهٔ طیبه استعمالنده هرنقدر صرف مقدور ایدیور ایسه‌که ده ینه سنده اولان رایحهٔ طبیعی بزم رایحهٔ عارضه‌مزه تقدم وغلبه ایدیور سببی ندر دیو زوجمدن سؤال ایتدکده بیوردیکه فخر عالم افندمز حضرتلرینك زمان سعادتلرنده بر مرضه مبتلا اولدم ایدی ذات عالئ حضرت نبویه‌لری مبارك اللرینه توکوروب چپلاق اولدیغم حالده بنم صرتمی وقارنمی صیغادیلر اول مرض بندن زائل اولوب اولوقتدنبرو بدنمده بو رایحهٔ طیبه ظهور ایتدی .

طبرانی روایت ایدرکه رسول اکرمك حضور شریفلرینه صحابیدن بری کاوب قزینك جهازی خصوصنده معاونت طلب ایلدی ذات عالئ نبویلری دخی مبارك ترلرندن برشیشه‌یه ایکی قطره وضعیله بوشیشه‌یی قزینه کتور وسویله که ایچندکی شی ایله تعطر ایتسون بیوردیغندن مشار الیهك کریمه‌سی هرنوقت عرق مبارك مذکوردن تعطر ایتدیسه رایحه‌سنی بتون مدینه اهالیسی شم ایدرلرایدی حتی آنك خانه‌سنه (بیت المطیبین) تسمیه ایلدیلر .

مسلم حضرت انسدن روایت بیوررکه برکون انس بن مالك رضی الله عنهك خانهٔ سعادتنه تشریف عالئ حضرت رسالتپناهی واقع اولمش وذات نبویلری خواب وراحته واروب وجود شریفلری ترلمکه باشلامش ایدی حضرت انسك والده‌سی ام سلیم برشیشه تدارکیله وجود سعادت حضرت پیغمبریده ظاهر اولان تردن الوب مذکور شیشه‌یه وضع ایدرایکن مشار الیه افندمز حضرتلری خوابدن بیدار اولوب ام سلیمك حرکاتنی کوردیلر یاسلیم نه ایشلرسك دیو سؤال ایتدکده طیبمزه ادخال ایچون مبارك تریکزی الیورم جوابنی اخذ ایتمسیله اوت اندن اعلا طیب اولمز بیوردیلر .

الحدیث الاول

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انس بن مالك رضی الله عنهدن منقولدرکه (كَانَتْ لِرَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم سُكَّةٌ يَتَطَيَّبُ مِنْهَا) رسول اکرم حضرتلرینك سکه‌سی وار ایدی اندن تطیب ایدرلر ایدی سکه سینك ضمی وکافك تشدیدیله مسك ورامك دیدکاری شیدن یاپیلان طیبدر محدثین بیان بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك استعمال بیوردقلری طیبلر اونی ظاهر اولمیانلر ایدی مسك وعنبر وعود کبی رسول اکرم حضرتلری بعض کره بخوردانلغه عوداغاجی قویوب تبخر ایدرلردی .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن رافعدن او دخی ابو احمد الزبیریدن اودخی شیباندن انلر عبدالله بن المختاردن اودخی موسی بن انس بن مالکدن اودخی پدری انس بن مالك رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی .

قنده اولسه اومروت معدنی * مسك قوقاردی جمله‌یه انك تنی
کر تقرب ایتسه آکه دیکری * شم ایدردی اونیدن کل تری
آچسه باشك کل قوقار انك سری * هپ قرینلر اوله ممنون هربری
دیدی راوی وارنبینك سکه‌سی * مسك ایله مخلوط عطر در ترجه‌سی
هیچ تعطر ایتمسیدی او نبی * رایحه‌سی شم اولوردی کل کبی
خواجه رائف ایت تعطر کل بری * سن تعطر ایتمدن قالما کری

الحدیث الثانی

(عَنْ ثُمَامَةَ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ) ثمامة بن عبدالله‌دن مرویدر (قَالَ كَانَ اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ لَا يَرُدُّ الطِّيبَ) ثمامه بیوردیکه انس رضی الله عنه حضرتلری طیبی رد ایتمیوب آز چوق قبول ایدرلر ایدی (وَقَالَ اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ اِنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ لَا يَرُدُّ الطِّيبَ) دخی حضرت انس بیورر ایدیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری طیبی رد ایتمزلر ایدی یعنی رسول اکرم حضرتلرینه برکیمسه قوقولی یاغ ویرسه قبول بیوررلر ایدی ابو داود ونسائی وابو عوانه ابو هریره‌دن روایت ایدرلرکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر برکمسنه‌یه طیب عرض اولنسه رد ایتمسون بلکه قبول ایلسون زیرا طیب اغیر یوك دکلدر ورایحه‌سی کوزلدر بیوردیلر .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی عزرة بن ثابتدن انلر ثمامة بن عبدالله حضرتلرندن روایت بیوردی .

تا ثمامه خوش خبر ویردی بونی * ایده رحمت آکه تکریمز غنی
ابن مالك طیبی رد ایتمز کری * دیر نبیمز ایتمدی رد طیبلری
هم عطر اهدا اولنسه اورسول * ایدر ایدی او هدیه‌یی قبول
او نبیمز ایتدی تعلیم بزلری * ایتمشیدی همده تأثیر سوزلری
خواجه رائف اولنبینك امتی * بو خصوصده بولدی عالی دولتی

الحدیث الثالث

(عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ) ابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدرکه بیوردی (قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم ثَلَاثٌ لَا تُرَدُّ) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اوچ درلو هدیه واردر رد اولنمز (اَلْوَسَائِدُ وَالدُّهْنُ وَاللَّبَنُ) یصدق دخی طیب دخی سود یعنی رسول اکرم حضرتلری بیوررلرکه برکیمسه‌یه برآدم طیانمق ایچون یاخود اویقو وقتنده باشی آلتنه قویمق ایچون بریصدق

ویرسه بونلری قبول ایتملیدر بر کیمسه بواوچ هدیه‌یی قبول ایتمسه رسول اکرم حضرتلرینك امر شریفنك خلافنی ایشلمش اولور •

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی ابن ابی فدیكدن اودخی عبدالله بن مسلمدن اودخی مسلم بن جندبدن انلر ابن عمردن روایت بیوردی •

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ اَبِی هُرَیْرَةَ رضی الله عنه قَالَ ﴾ ابی هریره رضی الله عنهدن مرویدرکه بیوردی ﴿ قَالَ رَسُولُ الله صلی الله علیه وسلم طِیبُ الرَّجُلِ مَاظَهَرَ رِیحُهُ وَخَفِیَ لَوْنُهُ ﴾ رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردیلرکه رجالك سورینه‌جکی طیب اول طیبدرکه رایحه‌سی ظاهر اولوب رنکی خفی اوله مثلا کل صویی ومسك وعنبر وعود کبی ﴿ وَطِیبُ النِّسَاءِ مَاظَهَرَ لَوْنُهُ وَخَفِیَ رِیحُهُ ﴾ دخی نسانك سورینه‌جکی طیب اول طیبدرکه رنکی ظاهر اولوب رایحه‌سی خفی اوله زعفران دخی حنا کبی محدثین بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك نساء قوقوسی ظاهر اولان طیبی سورنمسونلر دیو نهیدن مرادلری خانه‌لرندن طشره چیقدقلری وقتده دیمكدر امااولری یاننده ایکن هر نوع طیب ایله تطیب ایتسه‌لر جائزدر دیدیلر ائمهٔ کرامك خبر ویردیکنه کوره رجال ایچون تطیب ایتمك وقتی (جمعه) (وعید) (وحین احرام) (وحضور مجالس) (وقرائت قرآن) (ووقت علم) (وذکردر) ونسا ایچون وقتی (حین ملاقات زوجدر) •

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابوداود الحضریدن اودخی سفیاندن اودخی جریددن انلر ابی نضره‌دن انلر طفاویدن اودخی ابی هریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی •

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ اَبِی عُثْمَانَ اَلنَّهْدِیِّ قَالَ ﴾ ابی عثمان النهدی رضی الله عنهدن مرویدرکه مشار الیه بیوردی ﴿ قَالَ رَسُولُ الله صلی الله تعالی علیه وسلم اِذَا اُعْطِیَ اَحَدُكُمُ الرَّیْحَانَ فَلَا یَرُدَّهُ فَاِنَّهُ خَرَجَ مِنَ الْجَنَّةِ ﴾ رسول اکرم حضرتلری سزدن بریکزه ریحان یعنی رایحه‌سی کوزل براوت ویرلسه اول ریحانی رد ایتمیوب قبول ایلسون زیرا ریحان جنتدن چیقدی بیوردیلر بعضیلر دیدیلرکه جنتدن چیقان ریحانك عینی دکلدر بلکه ریحان دنیلان شیئك تخمی جنتدن چیقمشدر زیرا ریحان جنتك رایحه‌سی بشیوز سنه‌لك یولدن طویلور بعض حدیث شریفده وارد اولدیغی کبی حق تعالی حضرتلری دنیاده طیبی یعنی قوقولی شیلری خلق ایلدیکه قوللر طیب دنیا ایله آخرتك کوزل قوقولی شیلرینی تخطر ایلیوب اعمال صالحه‌لرینی زیاده ایدرك اعمال صالحه سببیله جنته واصل اولسونلر ایچون •

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن خلیفه ایله عمرو بن علیدن بو ایکیسی یزید بن ذریعدن اودخی حجاج صوافدن اودخی حناندن انلر ابو عثمان النهدیدن روایت بیوردی •

﴿ نظم ﴾

بز سوه‌ریز او کوزل پیغمبری ★ لایق اولدی بولونه ویرمك سری
ایتدی ترغیب شرعنه خوش بزلری ★ حق ولنده ایتدی ایصال سوزلری
ایتسه احسان سزلره ریحان بری ★ اوله مقبول رد اولنماسك کری
تخم ریحان چیقدی جنتدن دیدی ★ ذات ریحان اصل جنتده ابدی
خواجه رائف ایستریسن جنتی ★ هر ایشنده حقه ایله متقی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ جَرِیرِ بْنِ عَبْدِ الله ﴾ جریر بن عبدالله حضرتلرندن روایت اولندی مشار الیه حضرتلری هجرتك اللی برنجی سنه‌سی کوفه‌ده قرقس دینلان یرده وفات ایلدی عصر میامن سعادتده بر کون رسول محترم افندمزك حضور عالیلرینه کلوب آت اوزرنده اوتوره مدیغندن شکایت ایلدی سلطان الانبیا حضرتلری دخی ید سعادتلریله سینه سنه اوروب دعا ایلدی تأثیر دعای شریفیله آته بنمك خصوصنده عرب آتلولرینك زیاده شجیعی اولدی ﴿ قَالَ عُرِضْتُ بَیْنَ یَدَیْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رضی الله عنه فَاَلْقَی جَرِیرٌ رِدَاءَهُ وَمَشَی فِی اِزَارٍ فَقَالَ لَهُ خُذْ رِدَاءَكَ ﴾ جریر بن عبدالله حضرتلری بیوردیکه بن حضرت عمر الفاروقك حضور شریفلرینه عرض اولندم یعنی جریر دیمك ایسترکه حضرت عمر الفاروق کرچه بنم آت اوزرنده اولان بهادرلغمی بیلورلر ایسه‌ده پیاده‌لکده اولان شجاعتمه مطلع اولماغله پیاده‌لکمده اولان جلادتمه وچابك اولدیغمه واقف اولمق ایچون بنی حضور عالی خلیفه‌یه عرض ایتدیلر جریر دخی حضرت عمر افندمزه جلادتنی کوسترمك ایچون رداسنی براقدی حضرت عمرك حضورنده جریر اورته قوشاق اولدیغی حالده مردانه یوریدی حضرت عمر الفاروق جریرك پیاده‌لك حالنده اولان جلادتنی طور و یورویشندن فهم ایدوب ای جریر رداکی ارقه‌که الوب مشیدن فراغت ایت جلادتك ظاهر اولدی بیوردی چونکه اولوقتده حکمدار اولان ذاته اکثریا عرض لشکر ایدرلر ایدیکه عسکرینك شجیع وغیر شجیع وصاحب جلادت اولوب اولمیانلرینه مطلع اولمغله بکندیکنی قبول وبکنمدیکنی رد ایلیه یعنی اثنای حربده هربرینی مقتدر اوله‌جغی مقامده استخدام ایتمك ایچون ﴿ فَقَالَ عُمَرُ لِلْقَوْمِ مَارَاَیْتُ رَجُلًا مِنْ صُورَةِ جَرِیرٍ اِلَّا مَابَلَغَنَا مِنْ صُورَةِ یُوسُفَ علیه السلام ﴾ ایمدی حضرت عمر حاضر اولان قومه خطاب ایدوب بیوردیکه بن جریرك صورتندن کوزل بر کیمسه کورمدم لکن بزه سماع طریقیله بالغ اولدیکه حضرت یوسف علیه السلامك جمالی صورت جریردن دها کوزلدر بیوردیلر حضرت عمرك حسن وجمال جریردن کوزل جمال کورمدم بیورمسی احادامته نظراً کوزل اولدیغی وجریرك حقنده (یوسف الامة) اطلاقی سزا

اولدیغنی بیلدیرمك ایچون اولوب بوخسه اجل الانبیا علیه و علیهم الصلواة افندمز حضرتلرینك حسن وجمالی هیچ برکیمسه یه قیاس قبول ایتمدیکی علی العموم معلوم اولمق حسبیله حضرت عمر الفاروق جریرك حسنی بیانده حسن و جمال حضرت نبویه یی ذکر واستثناء ایتدیلر زیرا حضرت پیغمبرك حسن و جمال عالیلرندن بحث ایتمك اقتضا ایتمز آنك حسن وجمالی اولدرجه کمالده ایدیکه کماهو حقه ادراك غیر ممکندر حبیب کبریاده اولان حسن وجمالی آنجق اول حسنی اعطا بیوران خالق کائنات حضرتلری بیلور صاحب حسن وجمال اولان کیمسه لر اکثریا طیب وقوقولی شی استعمال ایتدکاری جهت ومناسبتله بوحدیث شریف بومقامده ذکر اولندی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی عمر بن اسماعیل بن مجالددن اودخی ابی دن انلر بیاندن اودخی قیس بن ابی هازمدن اودخی جریر بن عبدالله دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

عرضحال ایتدی رسوله برجوان * دیر فرسده طوره مازم بن امان
خوب دعا ایتدی نبیء اول زمان * اولدی درحال اوجریرنام پهلوان
هم دخی عرض اولمشیدی عمره * پرشجاعت وجهی بکزر قمره
خوش کورونوش بریکیت اولدی بدید * وجه یوسف صان طلوع ایتدی جدید
خواجه راتف هپ شمائلدن یازار * ایسترایسن ال کتابی ایت نظر

﴿ باب سادس وعشرون ﴾

﴿ افصح الفصحا افندمز حضرتلرینك کلام شریفلرینك کیفیتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده در ﴾

معلوم اوله که فخر عالم و کزیدهٔ بنی آدم وخلاصهٔ کائنات و صاحب مسند لولاك لولاك افندمز حضرتلرینك فصاحت لسان و بلاغت زبانلرینی تعریف و تقریردن جمله فصحا عاجزلردر حتی بنونهد رسول اکرمك حضور شریفلرینه کلوب رسول اکرم حضرتلرینك کلمات جلیله لرینی استماع ایتدکده تعجب ایدرك یارسول الله بزجمله مز بر بلده ده نشو ونما بولدق جناب عالیکز بعض عربه بعض لغت ایله تکلم بیوررسکزکه بزانی فهم ایده میز حکمتی ندر دیدی رسول محترم افندمز جواب بیوردیکه حضرت حق سبحانه وتعالی بنی غایت کوزل ادب ایله تأدیب بیوردی وجمیع لغت عربه واقف قیلدی .

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضی الله تعالی عنها قالَتْ مَا كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم يَسْرُدُ سَرْدَكُمْ هٰذَا ﴾ حضرت عائشه دن مرویدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلری کلامی سزك شو سویلدیککز کبی سویلمز ایدیکه حتی هر استماع ایدن کیمسه لایقیله فهم ایده مز اولسون ﴿ وَلٰكِنَّهُ كَانَ يَتَكَلَّمُ بِكَلَامٍ بَيِّنٍ فَصْلٍ يَحْفَظُهُ مَنْ جَلَسَ اِلَيْهِ ﴾ بلکه رسول اکرم حضرتلری تکلم بیورر ایکن اغیر

اغیر وهر کلامك مابیننی فصل وتفریق ایدرك تکلم ایدرلر ایدی حتی رسول اکرمك حضور عالیلرنده جلوس ایدوب کلام شریفنی استماع ایدن ذوات اول کلام دررباری غایت حسن ادا ایله سویلندیکندن ناشی حفظ واز بر ایدرلر ایدی مرویدرکه برکیمسه رسول اکرم حضرتلرینك کلام عالیلرینی حرف بحرف صایمق مراد ایتسه صایمغه قادر اولور ایدی لکن ظن اولنمیه که بزلر دخی اویله اغیر اغیر سویلمکه قادرز بزم اغیر اغیر سوزیمزدن سامعینه ثقلت حاصل اولور چونکه افصح الانبیا افندمز حضرتلرینك اغیر اغیر مکالمه بیوردقلری حالده اثنای کلام سعادتده کذران ایدن وقت وزمان بزم فوق الغایه چابك چابك سویلدیکمز کلماتك مدت کذرانی قدر ایدی بومطلقا معجزهٔ نبویه دندر (صلی الله علیه وسلم)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی حمید بن مسعدة البصریدن اودخی حمید بن الاسوددن انلر اسامة بن زیددن اودخی زهیر تابعیدن انلر عروة بن زبیردن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

ذات پاکینه اوله بیك صلوات * که اودر ابلغ ارباب لغات
هرسوزی وحی خداوند علیم * نه کهردر اوکریم ابن کریم
عالمینه باعث رحمت اودر * جن وانسه نه بیوك نعمت اودر
نازل اولدی آکه قرآن کریم * که اولوردی اوآنك ایله کلیم
هم دخی کیم شعر دکلدر اوکلام * نظم سائرده نه ممکن اونظام
آکلدیوب شورتبهٔ اعجازنی * ایشیدوب خوب اوکوزل آوازنی
ابکم اولدی بلغای اوزمان * قالمشیدی جمله عالم حیران
دیدی راتف مدعیلر ملزم * جمله سیده عجزله در ابکم
اولسون اصحابنه صدکونه سلام * که انك هربریسی اهل کلام

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم يُعِيدُ الْكَلِمَةَ ثَلَاثًا لِتُعْقَلَ عَنْهُ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنهدن مرویدرکه مشار الیه بیوردی رسول اکرم حضرتلری فهم اولنمسی الزم اولان کلمه یی کندیلرندن لایق وجه اوزره اخذ وتعقل اولنمسی ایچون اوچ کره تکلم ایتمك عادت کریمه لرندن ایدی .

﴿ تنبیه ﴾

رسول محترم افندمزك مهم اولان مقامده اوچ کره کلمه یی تکلم بیورمسنده خلق اوزرینه کمال حسن خلق وشفقت ومرحمتلرینه دلالت واردر دخی اوچکره تکلم بیورملرنده شونی اشعار واردرکه عقلك (اعلا) (واوسط) (وادنا) اوچ مرتبه سی اولوب عقلی اول مرتبه ده اولان اولکی کره تکلمده فهم ایدر وعقلی ایکنجی مرتبه ده اولان کیمسه ایکنجی کره تکلمده

فهم ایدر عقلی اوچنجی مرتبه‌ده اولان کیمسه اوچنجی کره تکلمده فهم ایدر اوچ کره تکلمده فهم ایتمیان اصلا فهم ایلمزلوکه تکلم کرات کثیره ایله اولسون ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن یحیی‌دن اودخی ابو قتیبه سلم بن قتیبه‌دن اودخی عبدالله بن مثنادن انلر ثمامه‌دن ثمامه انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی

﴿الحدیث الثالث﴾

﴿عن الحسن بن علی رضی الله تعالی عنهما قال سألت خالی هند بن ابی هالة وکان وصافاً﴾ امام حسن رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدرکه مشارالیه بیوردی رسول اکرم حضرتلرینك کماهو حقه وصفنه عارف اولان دائم هند بن ابی هاله‌دن سؤال ایتدم بو حالك تفصیلی کتابك اوائلنده بیان اولندی ﴿قلت صف لی منطق رسول الله صلی الله علیه وسلم﴾ بن دیدمکه یادائم بنم ایچون وصف ایله رسول اکرم حضرتلری نطق بیوردقلرنده نه کیفیتده نطق بیوررلرایدی ﴿قال کان رسول الله صلی الله علیه وسلم متواصل الاحزان دائم الفکرة﴾ هند بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری همیشه الله تعالی‌یی متفکر والله تعالینك حضوری دریاسنده مستغرق ایدی یعنی اکثری رسول اکرم حضرتلری سکوت اوزره اولورلر ایدی ﴿لیست له راحة طویل السکت لا یتکلم فی غیر حاجة﴾ رسول اکرم حضرتلرینك اهل دنیا کبی دنیا ایله استراحتلری اولمز ایدی وسکوتی زمانی نطق زماندن دها طویل ایدی ومقتضی اولمدقجه تکلم بیورمزلر ایدی ﴿یفتتح الکلام ویختمه باسم الله﴾ رسول محترم حضرتلری ابتدای کلامده وختم کلامده اسم اللهی ذکر ایدرایدی ﴿ویتکلم بجوامع الکلم کلامه فصل﴾ رسول اکرم حضرتلرینك کلامی حق وصواب اولوب معانیء کثیره‌یی الفاظ قلیله ایله تکلم وافاده ایدرلرایدی ﴿لا فضول ولا تقصیر فیه لیس بالجافی ولا المهین﴾ نبی محترم حضرتلرینك کلام عالیلرنده ادای مرامدن زیاده یاخود نقصان برلفظ یوقدر وخوشخوی ونیك خصلت اولمغله هیچ برفرده جفا ایتمزلر وبروقت هیچ برفردی تحقیر ایتمزلر ایدی ﴿یعظم النعمة وان دقت لا یذم منها شیئاً غیر انه لم یکن یذم ذواقاً ولا یمدحه﴾ رسول اکرم حضرتلری هرنقدر آز اولور ایسه‌ده مطلقا نعمته تعظیم ایدرلر واصلا برنعمتی مذمت ایتمزلرایدی بلکه هرنعمته حمد وشکر ایله مقابله ایدرلر وطعامی وشرابی لذتسزلکی ایچون ذم وطیبلکی ایچون مدح ایتمزلر ایدی یعنی هرنقدر لذتسز اولور ایسه‌ده منعم اولان باری تعالی‌یه تعظیم ایچون اول نعمته تعظیم ایدرلرایدی ذم ایتمدکلری نعمت اولدیغندن ایچون ومدح ایتمدکلری حرصی اولمدیغندن ایچوندر ﴿ولا تغضبه الدنیا ولا ما کان لها﴾ فخر عالم حضرتلرینی دنیانك جاهی ومالی غضبه کتورمزایدی دخی دنیایه متعلق اولان امور جناب سعادتلرینی دارلغمزایدی ﴿فاذا تعدی الحق لم یقم لغضبه شیء حتی ینتصر له﴾ ایمدی حقدن تجاوز اولنسه وبر

خبرده وارد اولمشکه ﴿ان الله یحب کل قلب حزین﴾ یعنی الله تعالی حضرتلری حزنلی قلبلره محبت ایدر

ینه خبرده وارد اولدیکه ﴿تفکر ساعة خیر من عبادة سنة﴾ یعنی الله تعالی‌یی برساعت تفکر برسنه عبادتدن خیرلیدر

کسنه حقدن عدول وباطلی اجرا ایتسه حضرت رسالتمآب افندمز برمرتبه غضبناك اولورلر ایدیکه هیچ برشی اصلا غضبلرینه مقاومت وخشملرینه ممانعت ایده‌مزایدی حتی تجاوز اولنان حق ایچون یاردم اولنوب واول حق یرین بولمدقجه ﴿لا یغضب لنفسه ولا ینتصر لها﴾ فخر عالم افندمز کندی نفس شریفلری خصوصنده برکسنه‌یه غضب ایتمیوب اول کیمسه‌یه انتقام صددنده اولمازلر ایدی بلکه حلم وکرم ایله مقابله وکوتولك ایده‌نه ایلك ایدرلر ایدی ﴿اذا اشار اشار بکفه کلها﴾ دخی برشیئه اشارت مراد ایتدکلری وقت مبارك یدسعادتلریله اشارت بیوروب پارمق ایله اشارت بیورمزلر ایدی زیرا پارمغیله اشارت ایتمك متکبرینك حالیدر ﴿واذا تعجب قلبها﴾ رسول اکرم حضرتلری برشیئه تعجب ایتدکلری وقت مبارك اللرینی بولندیغی هیئتدن چویرر ایدی یعنی تعجب وقتنده مبارك اوجی ایچی سما طرفنه کشاده بولنسه جانب زمینه چویررلر ومبارك ید اقدسلرینك ایچی جانب زمینه ایسه جانب سمایه چویررلر ایدی احوال عالم وعجایباتی تحویل اولنه‌جغنه اشارت ایچون ﴿واذا تحدث اتصل بها﴾ رسول محترم حضرتلری تکلم بیوردقلری وقت تکلملری الیله برابر ایدی رسول الله افندمزك تکلمی الیله برابر اولمنك کیفیتنی بیان ایچون ابن ابی هاله بیوررکه ﴿وضرب براحته الیمنی بطن ابهامه الیسری﴾ رسول اکرم حضرتلری حین تکلمده صاغ الیله صول الینك باش پارمغنك ایچ طرفنه اورمق عادت کریمه‌لری ایدی حکمتی نه اولدیغنی الله ورسولی اعلمدر ﴿واذا غضب اعرض واشاح﴾ نبی محترم حضرتلری برکمسنه‌یه غضب ایتدکلری وقت آزار وانتقام ایتمیوب کمال حلم وکرم ایله مقابله بلکه اعراض وعفوده مبالغه ایدرلر ایدی ﴿واذا فرح غض طرفه﴾ دخی ذات عالیء رسالتپناه افندمز حضرتلری شاد اولدقلری وقت مبارك چشم انور سعادتلرینی قپارلر ایدی تواضع ایدوب اظهار بشاشت ایتمامك ایچون ﴿جل ضحکها لتبسم یفتر عن مثل حب الغمام﴾ سلطان الانبیا حضرتلرینك بیوك کولمه‌لری تبسم اولوب تبسملری وقتنده صافی وبراق اینجو دانه‌لری کبی دندان عالیلری ظاهر اولور ایدی صلی الله علیه وسلم ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی سفیان بن وکیعدن وابن وکیع جمیع بن عمر بن عبدالرحمن العجلیدن اودخی خدیجة الکبرا رضی الله عنهانك زوج سابقی ابوهاله‌نك ولدندن بنی تمیمدن ابوعبدالله نام رجلدن اودخی ابن ابی هاله‌دن اودخی حسن بن علی رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿نظم﴾

اول حسن که جمله عندنده همام ٭ کرچه لایق اولدی آکا احترام
اورسولك وصفنی پورسیدایدی ٭ هند خالمدن سؤال ایتدم دیدی
اولمشیدك اکثریا رو برو ٭ ایله وصفك کل نبیك کل برو
هند بیوردی غالب الاحزان نبی ٭ اقتضاده سوزلری اینجو کبی

خلق احسن كورديلرآنى عظيم ★ نفس ايچون اولمشديلر كظيم
هم غضبدن اولمديلردى اليم ★ عفو ايدردى اوكريم بن كريم
ازلغنده يوق ايدى انده كدر ★ از ايسـده نعمتى تبجيل ايدر
ديدى رائف خوش تبسمله بيله ★ كولدى نى لؤلؤى دندان ايله

﴿ باب سابع وعشرون ﴾

﴿ فخر عالم افندمز حضرتلرينك كولملرينك كيفيتى حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده در ﴾

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ كَانَ فِى سَاقِ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم حُمُوشَةٌ ﴾ جابر بن سمره رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدركه بيوردى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك ساق سعادتلرنده نوعما اينجه لك واردى يعنى مبارك بالديرلرى قالين دكل ايدى زيرا رسول اكرم حضرتلرينك جميع اعضاى شريفنده حسن وتناسب واردر قالين بالدربى حسندر ﴿ وَكَانَ لَا يَضْحَكُ اِلَّا تَبَسُّماً ﴾ رسـول اكرم حضرتلرى انواع ضحكدن برنوع ايله كولمز ايدى الا تبسم نوعى ايله كولر ايدى محدثين بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرينك ضحكلرى امور آخرت ايچون اولوب امور دنيا ايچون سس ايتميه رك كولج يوزلولكدن زياده ايتمزلر ايدى ﴿ وَكُنْتُ اِذَا نَظَرْتُ اِلَيْهِ قُلْتُ اَكْحَلُ الْعَيْنَيْنِ وَلَيْسَ بِاَكْحَلَ ﴾ جابر حضرتلرى بيورديكه رسـول اكرم حضرتلرينك وجه شريفلرينه نظر ايتديكم وقتده وهلهٔ اوليده مبارك كوزلرينه سرمه چكمش دير ايدم حالبوكه مبارك چشم انور سـعادتلرى قدرتدن سرمه لى اولوب كوزلرينك سـياهلغى سرمه دن دكل ايدى جابر حضرتلرى رسـول محترم حضرتلرينك مبارك كوزلرى قدرتدن سرمه لى اولديغى بيان ايتدى يوقسه رسول اكرم حضرتلرى سرمه چكمز ايدى ديمك دكلدر ٠

اكحل العينين لفظى مبتـداء محذوفك خبريدر اومبتداء محذوف هو لفظيدر

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى احمد بن منيدن اودخى عباد بن العوامدن انلر حجاج بن ارطاتدن اودخى سماك بن حربدن انلر جابر بن سمره رضى الله عنهدن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ الْحَارِثِ قَالَ مَا رَاَيْتُ اَحَداً اَكْثَرَ تَبَسُّماً مِنْ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم ﴾ عبدالله بن حارث رضى الله عنهدن مرويدركه بيوردى رسول اكرم حضرتلرندن تبسمى چوق بركمسنه كورمدم تبسم سس ايتميه رك كولومسه مكدر يعنى عبدالله بن حارث حضرتلرى ديمك ايستركه رسول اكرم حضرتلرى كولج يوزلى ايدى بعضيلر بيورديلركه عبدالله بن الحارث حضرتلرينك مرادى رسول اكرم افندمزك تبسملرى ضحك طريقيله كولملرندن اكثردر سائر ناسك ضحكلرى تبسملرندن زياده در ديمكدر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى قتيبة بن سعيددن اودخى ابن لهيعه دن اودخى عبدالله بن المغيره دن انلر عبدالله بن الحارثدن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

قهقهه ‌يى اونبينك يوق ايدى ★ بزضعيفه از كولنـمزسز ديدى
وجه عالى كولمه يشـده حكمتى ★ چون تفـكر ايله بولدى دولتى
حق بيورى اغلايك چوق از كولون ★ ايستريسن خوش اوله آخر كونون
هـم تبسم ايله اولديلر كولر ★ امتيچون روى خوش اولمق ديلر
خواجه رائف كل تبسم ايله سن ★ جمله يه ايت وجه پاكينى حسـن

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ الْحَارِثِ قَالَ مَا كَانَ ضَحِكُ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اِلَّا تَبَسُّماً ﴾ عبدالله بن حارث حضرتلرندن مرويدركه بيوردى رسول اكرم حضرتلرينك اكثر وقتلرده كولمسى دكل ايدى الاتبسم ايدى تبسم سابقده بيان اولنديغى كبى سس سز كولومسه مكدر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى احمد بن خالد الخلالدن اودخى يحيى بن اسحاق السيلحانيدن انلر ليث بن سعيددن انلر يزيد بن ابى حبيبدن اودخى عبدالله بن حارثدن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عَنْ اَبِى ذَرٍّ قَالَ ﴾ ابى ذر رضى الله عنه دن مرويدركه بيوردى ﴿ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اِنِّى لَاَعْلَمُ اَوَّلَ رَجُلٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ وَآخِرَ رَجُلٍ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ ﴾ رسول اكرم حضرتلرى بيورديكه تحقيق بن جهنمدن نجات بولانلردن جنته اول داخل اولان رجلى و جهنمدن الك صكره چيقه جق رجلى بيلورم ﴿ يُؤْتَى بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُقَالُ اَعْرِضُوا عَلَيْهِ صِغَارَ ذُنُوبِهِ وَيُخَبَّاُ عَنْهُ كِبَارُهَا ﴾ قيامت كوننده بركمسنه حساب محلنه كتوريلور وملائكه يه امر اولنوركه شوكمسـه نك صغير اولان كناهلرين كندويه بربر عرض ايدك كبير اولان كناهلرى اول كيمسه دن كيزلو اولديغى حالده ﴿ فَيُقَالُ لَهُ عَمِلْتَ يَوْمَ كَذَا وَكَذَا كَذَا وَكَذَا وَهُوَ مُقِرٌّ لَا يُنْكِرُ وَهُوَ مُشْفِقٌ مِنْ كِبَارِهَا ﴾ ايمدى بيوك كناهلرى كيزلنوب كناه صغيرلرى عرض اولان رجله ملائكه اى كيمسه سن فلان سنه نك فلان كوننده فلان ساعتنده شويله بركناه ايشلدك ديرلر رجل مذكورك دخى خاطرينه كلوب تصديق ايدوب انكار ايتمز حالبوكه اول رجل كناه صغيره دن سؤال اولندقده كبيره دن سؤال اولنه جغنده شبهه قالمدى ديو بيوك كناهلرندن خوف ايدرك اضطرابه دوشر ﴿ فَيُقَالُ اَعْطُوهُ مَكَانَ كُلِّ سَيِّئَةٍ عَمِلَهَا حَسَنَةً ﴾ رجل مذكور بيوك كناهلرمدن سؤال اولنور ايسـه م حالم نه اولور ديه رك افكار وخوفده ايكن اول غفار ذنوب حضرتلرى شوقولمك

هرایشلدیکی سیئه‌نك مقابله‌سنده حسنه ویرك دیو ملائکه‌یه خطاب ایدر ﴿ فیقول ان لی ذنوبا ماأراها ههنا ﴾ مذکور بیچاره کنهکار مأمولنك خلافی اوله‌رق نائل لطف وعنایت پروردکار اولدیغنی کورنجه حرص وطمعه دوشوب بنم دها بیوك کناهلرم واردر دفتر اعمالده انلرك قیدینی کوره‌میورم کاشکی انلر دخی میدانه چیقوبده مقابله‌سنده بیوجك حسنه‌لر احسان بیورلسه ایدی دیو اندیشه ایدر ﴿ قال ابوذر فلقد رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ضحك حتی بدت نواجذه ﴾ ابوذر بیوردیکه رجل مزبورك حسنه‌یه طمعی ایله سویلدیکی کلامی نقل اثناسنده تحقیق رسول محترم حضرتلرینی کوردم بر مرتبه‌ده کولدیلرکه حتی نواجذ دیدکاری مبارك دیشلری ظاهر اولدی نواجذ عادتا ضحك وقتنده ظاهر اولان دیشلردر ترمذی حضرتلرینك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی امور آخرت ایچون حضرت فخر عالمدن برقاچ دفعه ضحك واقع اولدیغنی بیان ایچوندرکه بوحدیث شریفده الله تعالینك قوللرینه اولان لطف واحسانی افهام واردر سلطان انبیا حضرتلرینك احوال قیامته واهل جنت واهل نار واهل حسابك احواللرینه اطلاع تامه‌سی اولدیغی بوحدیث شریف ایله دخی ثابتدر .

﴿سندحدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی ابوعماردن اودخی وکیعدن اودخی اعمشدن انلر معرور بن سویتدن انلر ابی ذردن روایت بیوردی .

﴿الحدیث الخامس﴾

﴿ عن جریر بن عبدالله قال ماحجبنی رسول الله صلی الله علیه وسلم منذ اسلمت ولارآنی الاضحك ﴾ جریر بن عبدالله حضرتلرندن مرویدرکه مشارالیه بیوردی رسول اکرم حضرتلری اسلامی قبول ایتدیکم کوندنبرو بنی سعادتله التماس ایتدیکم شیئدن منع ایتمیوب مطلوبمی اعطا بیوردی واولزماندنبرو بنی کوردکجه کولرلر ایدی بوحدیث شریفده اشارت واردرکه برکیمسه سودیکی برآدمی کورسه تبسم ایتمك اقتضا ایدر مأمولدرکه رسول محترم حضرتلری جریری هرکوردکده کولدکلرینك وجهی جریر مظهر حسن وجمال اولدیغی ایچوندر حتی ذکری سبقت ایتدیکی وجهله حضرت عمر افندیمز مشارالیه جریر حضرتلرینه یوسف الامة بیورمشلردر .

﴿سندحدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن منیعدن اودخی معاویة بن عمرودن اودخی زائده‌دن اودخی بیاندن اودخی قیس بن ابی هازمدن اودخی جریر بن عبدالله دن روایت بیوردی .

نظم

اوجریر اولمش جمالك مظهری ★ پرشجاعت اول کوزللر سروری
صاچیلردی کول جمالندن ضیا ★ ایتدی تحسین آنی شاه انبیا
هرکورشده کولردی او رسول ★ مجلسنده ایدر یدیلر قبول

(ویردیلر)

ویردیلر ایدی رسولدن چوق خبر ★ اولمشیدی او خبرلر معتبر
ایتدی رائف بونلره یوزبیك صلات ★ اوصلات ایله بولوروز بز نجات

﴿الحدیث السادس﴾

﴿ عن عبدالله بن مسعود قال ﴾ عبدالله بن مسعود رضی الله عنهدن مرویدرکه عبدالله بن مسعود بیوردی ﴿ قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انی لاعرف آخر اهل النار خروجا من النار رجل یخرج منها زحفا فیقال له انطلق فادخل الجنة ﴾ رسول محترم حضرتلری بیوردیلرکه تحقیق بن مؤمنینك کناهکارلرندن جهنمدن الك صکره چیقان کیمسه‌یی بیلورم جهنمدن الك صکره چیقان رجل مقعدی اوزرینه سورینه‌رك جهنمدن چیقار واول رجله دیرلرکه یوری جنته کیر ﴿ قال فیذهب لیدخل فیجد الناس قداخذوا المنازل فیرجع فیقول یاربی قد اخذ الناس المنازل ﴾ فخر عالم حضرتلری بیوردیلرکه اول رجل ملائکه‌دن بوکلامی استماع ایتدکدنصکره جنته داخل اولمق ایچون جنت جانبنه متوجه اولور ایمدی اول رجل جنت الاعلی قپوسندن کیروب اهل جنتی کورورکه هرکس بر منازل عالی استصحابیله اوتوررلر کندویه اوتوره‌جق منزل قالمامشدر ظنیله رجوع ایدرك یاربی جنته دخولمی فرمان بیوردك بندخی کیردم لکن هرکس منازل جنتی اخذ ایتمسیله بکا منزل قالمامش بندخی عودت ایتدم دیر ﴿ فیقال له اتذکر الزمان الذی کنت فیقول نعم فیقال له تمن ﴾ ایمدی اول رجله دیرلرکه سن دنیاده اولان زمانیمی خاطرینه کتوردك یعنی بوزمانی دنیازمانه‌می قیاس ایتمك وبو وقتی دنیاده هرکس منزلنده اوتوروب غیره اوتوره‌جق یر قالمدیغی وقت کبی‌می ظن ایتمك ایسترسین رجل دخی اوت دنیازمانی خاطریمه کلوب جنتی دنیایه قیاس ایدرك بکا منزل قالمدی ظنیله عودت ایتدم دیو اعطای جواب ایتلسی اوزرینه اول رجله دیرلرکه جنتی احوال وازمان دنیایه قیاس ایتمیه‌رك خاطرینه خطور ایدن شیلری یعنی هرنقدر واسع منازل وقصر وباغ وبساتین وانهار واشجار وخدمتکار ومطالب سائره‌یه دائر هرنه‌که ایستر ایسه‌ك ایسته ذهننده استعظام واستکثار ایلدیکك شیلر کندکجه هرنقدر بیوك وچوق ایسه‌ده بوکون دریغ اولنمیوب جمله‌سی ویریله‌جکدر ﴿ قال فیتمنی فیقال له فان لك الذی تمنیته وعشرة اضعاف الدنیا ﴾ رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اول رجل هرنه‌که مرادی وار ایسه جمله‌سنی ایستر ایمدی اول رجله دیرلرکه تحقیق ایستدیکك شیلر سنك ایچوندر ومطلوباتکدن فضله اوله‌رق بیلدیکك دنیانك اون مثلی قدری احسان بیورلمشدر ﴿ قال فیقول اتسخر بی وانت الملك ﴾ نبی محترم افندمز حضرتلری بیوردیکه اول رجل کندی حقنده ظهور ایدن کرم الهیه‌یی ملاحظه ایدوب غایت سرورندن دیرکه یارب بنی استهزامی ایدرسك حالبوکه سن پادشاه عظیم الشانسك ﴿ قال فلقد رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ضحك حتی بدت نواجذه ﴾ ابن مسعود بیوردیکه رجلك

شو كلامنى بيان اثناسنده رسول اكرم حضرتلرينى كوردم برمرتبه‌ده ضحك بيورديلركه حتى نواجذلرى ظاهر اولدى نواجذ كشى كولديكى وقت كورينان ديشلريدر بو حديث شريف ايله مراد رسول محترم افندمزك امور آخرت ايچون تبسمك غيرى ضحك بيورمش اولدقلرينى بياندر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى هناد بن سديدن اودخى ابو معاويه‌دن اودخى اعمشدن انلر ابراهيمدن اودخى عبيدة السلمانيدن انلر عبدالله بن مسعوددن روايت بيوردى .

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن على بن ربيعة قال شهدت عليا رضى الله عنه اتى بدابة ليركبها فلما وضع رجله فى الركاب قال بسم الله فلما استوى على ظهرها قال الحمد لله ﴾ على بن ربيعه‌دن مرويدر ديديكه بن حضرت علينك حضورنده بولندم حضرت على كرم الله وجهه‌يه بنمك ايچون بر دابه كتورلدى وقتاكه حضرت على اياغنى اوزنكى‌يه قويمق ايستدى بسم الله ديدى چيقوب دابه‌نك اوزرينه قرار ايتدكده الحمد لله ديدى ﴿ ثم قال سبحان الذى سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون ﴾ حضرت على كرم الله وجهه دابه‌نك اوزرنده قرار ايتدكدنصكره بو آيت كريمه‌يى اوقودى معناى شريفى بودركه اول ذات واجب تعالى يى نقايصدن تنزيه ايدرمكه بزم ايچون شو بنديكم دابه نوعنى تسخير و منقاد ايلدى اكر تسخير ايتمامش اولسه ايدى بز آنك تسخيرينه قادر اوله‌ماز ايدك وتحقيق بزى بوقدن وار ايدن ربمز اولان الله عظيم الشانك حكم وامرينه رجوع ايديجى‌يز ﴿ ثم قال الحمد لله ثلاثا والله اكبر ثلاثا ﴾ حضرت على آيت كريمه‌يى اوقودقدنصكره اوچ كره الحمد لله واوچ كره الله اكبر ديوب صكره بو دعايى اوقودى ﴿ سبحانك انى ظلمت نفسى فاغفرلى فانه لايغفر الذنوب الا انت ﴾ يعنى يارب بن سنى شانكه لايق اولميان شيلردن تنزيه ايدرم تحقيق بن نفسمه ظلم ايتدم سن مغفرت ايله زيرا ذنوبى كيمسه مغفرت ايتمز انجق سن عظيم الشان مغفرت ايدرسك ﴿ ثم ضحك فقلت له من اى شئ تضحك يا امير المؤمنين ﴾ بو دعادنصكره حضرت على كولديلر ابن ربيع ديديكه حضرت علينك كولديكنى مراق ايدوب اى مؤمنلرك اميرى سبب ندركه بعد الدعا كولدك ديدم ﴿ قال رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم صنع كما صنعت ثم ضحك فقلت من اى شئ تضحك يا رسول الله قال ان ربك ليعجب من عبده اذا قال ربى اغفرلى ذنوبى يعلم انه لايغفر الذنوب احد غيرى ﴾ حضرت على كرم الله وجهه جوابده بيورديلركه بن نبى محترم حضرتلرينى بعينه بنم ايتديكم كبى ايدر كوردم وسؤال ايتدمكه يا رسول الله كولديككزه سبب ندر سعادتله بيورديلركه يا على ربك اول وقتده قولندن خوشنود اولوركه او قول يا ربى بنم كناهلريمى مغفرت ايله ديو نياز ايده بو نياز ايدن قول بيلوركه اللهدن غيرى مغفرت ايده‌جك يوقدر يعنى بنده‌ء كنهكار رب العالميندن مغفرت رجا ايدوب وحق تعاليدن غيرى بر فرد كناهى

بعض نسخه‌ده احد
غيره واقع اولدى
ظاهر اولان بودر

عفو ايده‌ميه‌جكنى بيلوب اول وجهله نياز واعتقاد ايدر ايسه الله ذو الجلال حضرتلرى او قولك نيازندن خشنود وراضى اوله‌جغنه سلطان الانبيا صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرى كمال سرورلرندن ضحك بيورمشلر وحضرت على كرم الله وجهه ورضى الله عنه دخى رسول اكرم حضرتلرينك ضحكنه متابعةً ضحك بيورديلر بو اصول اوزره دابه‌نك اوزرينه بنوب بعد الدعا كولمك سنت شريفه‌در .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى قتيبة بن سعددن اودخى ابو الاحوصدن انلر ابى اسحاقدن اودخى على بن ربيعه‌دن روايت بيوردى .

﴿ نظم ﴾

نور على يه كلدى برخيل كه كيده ★ او اياغك ديلدى اوزنكيده
تكرى اسمك اوقوديلر اول زمان ★ اوستنه آنك قرار ايتدى او آن
بعده حمد وثنالر ايلدى ★ كردكاره چوق دعالر ايلدى
او على هم ايستدى عفو ذنوب ★ حق تعالى ايليه ستر عيوب
بعدزا چون او على نازك كولر ★ اولدى سائل ضحكنه باعث ديلر
شاه مردان وجهنى سويلر ديلر ★ فخر عالم بويلجه كولرديلر
هم بيوردى كيم ايدر عفوى طلب ★ قيله مغفور آنى ربمز جلب
خواجه رائف ايله نياز از غفور ★ اوله‌سك يوم قيامده سن شكور

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عن عامر بن سعد ﴾ عامر بن سعددن مرويدر ﴿ قال قال سعد رأيت النبى صلى الله عليه وسلم ضحك يوم الخندق حتى بدت نواجذه ﴾ سعد بن ابى وقاصك اوغلى عامر ديديكه پدرم سعد حضرت پيغمبرك يوم خندقده مبارك نواجذلرى ظاهر اوله‌جه‌يه قدر ضحك بيوردقلرينى بن كوردم ديدى ﴿ قال قلت كيف كان قال كان رجل معه ترس وكان سعد راميا وكان يقول كذا وكذا بالترس يغطى جبهته ﴾ عامر ديديكه خندق غزاسى كوننده رسول اكرم حضرتلرينك سبب ضحكى نه اولدى ايدى ديو پدرم سعددن سؤال ايلدم پدرم سعد جواب بيورديكه يوم خندقده بر قالقانلى رجل وار ايدى وبنم دخى اوق آتمه‌ده مهارتم اولوب آتديغم اوق محل مقصوده اصابت ايدر ايدى واول قالقانلى كيمسه قالقاننى كاه صاغنه وكاه صولنه چويرر ايدى يعنى قالقاننى چويرمكدن مرادى سپر ايدوب ارقه‌سنده كيزلنور ايدى ﴿ فنزع له سعد بسهم فلما رفع رأسه رماه فلم يخطئ هذه منه يعنى جبهته وانقلب واشال برجله ﴾ ايمدى بن بر اوق چيقاروب اول كيمسه‌نك فرصتنى كوزتدم وقتاكه او آدم قالقانك التندن باشنى چيقاروب جبهه‌سى يعنى النى كورندى حاضر ايتمش اولديغم اوقى آتدم اوق اول كيمسه‌دن خطا ايتميوب اول رجلك جبهه‌سندن اوردى وارقه‌سى اوزرينه دوشوب كمال اضطرابندن اياغنى قالديردى ﴿ فضحك النبى صلى الله عليه وسلم حتى بدت نواجذه ﴾ حضرت فخر عالم رجل مزبورك بو صورتله قتل ايلديكنه تعجب

ایدوب برمرتبه کوادیلرکه نواجذلری ظاهر اولدی چونکه اول رجل کافرایدی و اثنای حربده سلطان انبیا و اصحاب کرامی حقنده کلمات ناسزا سویلر ایدی و قالقانی ایله جبهه سنی یعنی النی اوقدن ستر ایدر ایدی اللهك و رسولنك عدوی اولان برخائنك قتلی موجب سرور اولدیغندن فخر عالم حضرتلری ضحك بیوردیلر ﴿ قال قلت من ای شیءٍ ضحك قال من فعله بالرّجل ﴾ عامر بیوردیکه پدرم سعددن اول وقت رسول اکرم حضرتلرینك بوقدر کولمسنه نه سبب اولدی دیو سؤال ایلدم پدرم سعد جواب بیوردیلرکه سعدك اول کافره ایتدیکی ایش اولدی یعنی حریفك سپر ارقه سنده بولنمش اولدیغی حالده تلف ایدلمش اولمسی اولدی جوابنی بیوردیلر .

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن عبدالله الانصاریدن اودخی ابن عوندن انلر محمد بن محمد بن الاسوددن و ابن اسود عامر بن سعد حضرتلرندن روایت بیوردی .

نظم

بعض اصحاب خوش روایت ایلدی ٭ کل نبیز کولدیکنی سویلدی
یوم خندقده سرورلو ایشلری ٭ ضحك ایدرکن ظاهر اولدی دیشلری
سعد رامی اوق آتاردی پك سری ٭ اوردی سعد تاکیدی کندندن سری
دین احمد خائنی بر کافری ٭ آندیغنده کیتمز ایدی هیچ تهی
بو سببله کولدیلردی اول نبی ٭ ایله دیم سمت کفاری خراب
دیدی رائف چکدی کافر اضطراب ٭ صوت عالی ایتدی بلبلر کبی

مختصر

شمائل شریف ترجمه سنك جزء ثالثی

بسم الله الرّحمن الرّحيم

باب اول

﴿ رسول اکرم افندمز حضرتلرینك مزاحی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در ﴾

مزاح میمك ضمیله در کسریله دخی جائزدر دیدیلر

استهزاء و اذیت و جورسز اولان لطیفه‌یه مزاح دیرلر امام ترمذینك جامع الصحیحنده بیان اولندیغنه کوره ضحکی و قسوت قلبی ایراث ایدن و ذکر اللهی و مهمات دینیه‌یی تفکردن اشغال ایدن و یاخود اذا و جوری مؤدی و حقد و حسده سبب و مهابت و وقاری ازاله ایدن لطیفه‌یی سلطان انبیا افندمز حضرتلری نهی و منع بیوردیلر بوضررلره مؤدی اولمیان لطایفك جمله سی مباح اولدیغندن رسول محترم حضرتلری اصحابنی تطییب ایچون احیانا لطیفه بیوررلر ایدی

الحديث الاول

﴿عن انس بن مالكٍ انّ النّبيّ صلى الله عليه وسلم قال له ياذا الاذنين ﴾ انس حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بکا ایکی قولاق صاحبی بیوردیلر ﴿ قال ابو عيسى قال محمود قال ابو اسامة يعنى يمازحه ﴾ ترمذی بیوردی محمود بن غیلان دیدیکه بنم شیخم اولان ابو اسامه بیوردیلر ایدی رسول اکرم حضرتلرینك یاذا الاذنین کلام شریفندن مراد عالیلری لطیفه‌در حضرت انس فخر عالم افندمزك شرف خدمتیله مشرف اولدیغی زمانده اون یاشنده ایدی

سابقده بیان اولندیغی کبی ابو عیسی دن مراد ترمذی حضرتلریدر

رسول اکرم افندمز حضرتلری انسه لطیفه طریقیله بعض کره ایکی قولاق صاحبی دیو بیورررلردی
مراد عالیلری بودرکه سویلنان کلامی کرکی کبی استماع ایتمکه ترغیب وتنبیهدر زیرا حق سبحانه
وتعالی بر کیمسه یه ایکی قولاق احسان ایلیه اول کیمسه کندویه سویلنیلان کلامدن غفلت
ایدوب حسن اصغا ایله اهتمام ایتمز ایسه عندالله وعند کرام النـاس معزور اولمز محتملدرکه
رسول اکرم افندمزك حضرت انسه لطیفه ایدوب ایکی قولاق صاحبی بیوردیغنك وجهی
انس حضرتلری سامعه‌سی قوتلی زیاده ایشتدیکی ایچوندر ٠

محتملدرکه رسول اکرم افندیمزك حضرت انسه لطیفه ایدوب ایکی قولاق صاحبی بیوردیغنك وجهی حضرت انسك ایکی قولاغی بیوجك اولدیغی ایچوندر

«سند حدیث» ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابواسامه‌دن
انلر شریکدن اودخی عاصم الاحولدن انلر انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

«الحدیث الثانی»

(عن انس بن مالك) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر (قال ان کان النبی صلی الله علیه وسلم
لیخالطنا حتی یقول لاخ لی صغیر یا اباعمیر مافعل النغیر) حضرت انس بیوردیکه تحقیق رسول
اکرم حضرتلری بزم ایله خلطه وملاطفه ایدرلر ایدی حتی بنم کوچك برادرمه تطییب ایچون
سنك نغیرنه ایشلدی دیه‌رك لطیفه بیوررلرایدی انس حضرتلرینك ابوعمیر کنیه‌سیله انار کوچك
قرنداشی وار ایدیکه نغیر دیدکاری قوش ایله اوینار ایدی یعنی قفسده اول صبینك نغیر اسمنده
برقوشجغزی وار ایدی صغیر اولمق حسبیله اول قوش ایله اکلنور ایکن برکون قوش اولدی اول
صبی مکدر اولدی ایمدی اول معدن حلم وکرم مفخر دوعالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اول
صبی یی تلطیف ایچون یا اباعمیر نغیرنه ایشلدی بیوردیلر نغیر دیدکاری سرچه کبی قرمزی غاغه‌لی
برقوشـدر بعضیلر دیدیلرکه نغیر اهل مدینه‌نك بلبل دیدکاری قوشـدر رسول اکرم حضرتلری
اول صبی یه بو لطیفه‌دن مراد شریفلری اول صبینك یانده اولان کیمسـه‌لره فانی اولان شیئه
تعلق ایتمك لایق اولمدیغنی تفهیم وحی لایموته تعلق لایق اولدیغنی بیاندر (قال ابوعیسی وفقه

بو لطیفه‌دن مراد الی آخره قولی رسول اکرم افندمزك هر کلامنده حکمت اولدیغنی بیاندر

هذا الحدیث ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یمازح) ترمذی حضرتلری بیوردیکه بوحدیث
شریفدن استنباط اولنان مسائل فقهیه بودرکه نبی اکرم حضرتلری احیانا لطیفه ایدرلر ایدی
(وفیه انه کنی غلاما صغیرا فقال له یا اباعمیر) دخی حدیث مذکورده واردرکه رسول محترم
افندمز غلام صغیری کنیه‌لدی اول صبی یه یا اباعمیر بیوردی (وفیه انه لابأس ان یعطی الصبی
الطیر لیلعب به) دخی حدیث مذکورده واردرکه صبی صغیره اوینامق ایچون قوش ویرمکده
بأس یوقدر اکر صغیر مزبور قوشه جور ایتمیه‌جکی معلوم اولور ایسـه مثلا قفسده بیومش
وقفسده تعیشی خوش اولان قوشـلرکه قناریه کبی صبینك خاطرینی تطییب ایچون برکیمسـه
قفسی صبینك یانده طوتوب صبی یه القاء سرور جائزدر اما قفس اهلی اولمیان قوشلری طوتوب
صغیره ویروب اوقوشـه اذا ایتدیرمك یاخود قفس اهلندن اولان قوشلریکه قناریه وطوطی

و پاپاغان کبیلری قفسلی یا بی قفس صغیره اذا ایتدیرمك جائز دکلدر وزرنی اول قوشـلری اذا
ایتدیرن چکر (وانما قال له النبی صلی الله علیه وسلم یا اباعمیر مافعل النغیر لانه کان له نغیر یلعب
به فمات فحزن الغلام علیه) رسول اکرم حضرتلری صغیر مزبوره یا اباعمیر مافعل النغیر لفظنی
بو سببدن بیوردیلرکه زیرا صغیر مشارالیهك برنغیر قوشی وار ایدیکه انکله اوینار ایدی مزبور
قوش فوت اولمغله غلام مذکور محزون اولدی (فمازحه النبی صلی الله علیه وسلم فقال یا اباعمیر
مافعل النغیر) پس رسول اکرم حضرتلری اول صغیر غلامی تطییب ایچون لطیفه ایدوب
یا اباعمیر مافعل النغیر لفظ شریفنی بیوردیلر ٠

(نغیر) نغره‌نك اسم تصغیریدر

«سند حدیث» ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی هناددن اودخی وکیعدن وکیع شعبه‌دن
اودخی ابی التیاحدن انلر انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

«نظم»

تا مزاح ایتدی صغیره شونبی * بومزاحله اولدی ممنون اوصبی
اوصغیر خادم انسدر هم اخی * ایکیسیده اولدی خوشنودلر دخی
اوانس چون اول رسولك خادمی * اورسولله بیله ایدی دائمی
اوجهتله ایتـدی مزاح انلره * بو انسله باعمیر اخوانلره
باعمیر نام اولمشـیدی پك صغیر * لعب ایدردی اوقفسده بانغیر
اولمشـیدی باعمیرك طیری هم * اوسببله آنی طوتدی پك الم
دیر نبیمز او نغیرك اولدیمی * قانی طیرك کل کبی کن صولدیمی
دیدی رائف باعمیر ایتدی کدر * خوش مزاحلر انلری تطییب ایدر

«الحدیث الثالث»

(عن ابی هریرة) ابی هریره رضی الله عنهدن مرویدر (قال قالوا یا رسول الله انك تداعبنا قال
انی لا اقول الا حقا) ابوهریره بیوردیکه رسـول اکرم حضرتلرینه اصحاب کرام یا رسول الله
سز بزی لطیفه‌دن منع بیوررسکز کندیکز بزه لطیفه ایدرسکز بونك حکمتی ندر دیدیلر رسول
اکرم حضرتلری بوسؤالك جوابنده سـعادتله بیوردیلرکه بن حقدن غیری تکلم ایتمم حتی
لطیفه‌مده دخی حق تکلم ایدرم اکر سزدخی لطیفه کزده باطل سـویلیوب دخی سخریه واذا
وکذب اولان سوزی سویلمز ایسه کز سزه دخی لطیفه مباح اولور بیوردیلر بوحدیث شریفدن
مستفاد اولان مسئله برکیمسه لطیفه طریقیله کذب سویلسه حرامده واقع اولور ٠

«سند حدیث» ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد الدوریدن اودخی علی بن الحسن
بن شقیقدن اودخی عبدالله بن المبارکدن اودخی اسامة بن زیددن اودخی سعید المقبریدن انلر
ابی هریره‌دن روایت بیوردی ٠

نظم

دیدی اصحاب هپ مطیع یز بز سزه * چون نهی ایتدك مزاحی سن بزه
بویله ایکن سن ملاطفسك زهی * حکمتی وار یوخسه دکلدر نهی
یعنی ایتدك سن لطیفه‌یی حرام * ایمدی مشکل اولدی مقصود ومرام
دیر نبیز حق اولور بزدن کلام * بز دخی حق ایله اولقدر مرام
خواجه رائف حق لطیفه سویله‌سن * حق مزاح ایله کلام اولور حسن

الحدیث الرابع

(عن انس بن مالك ان رجلا استحمل رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال انی حاملك علی ولد الناقة) حضرت انسدن مرویدرکه برنوع حماقتی اولان بر کیمسه رسول محترم حضرتلرندن بردابه ایستدی رسول اکرم حضرتلری دخی لطیفه ایله دابه استیان رجله یافلان تحقیق بن سنی دیشی دوه‌دن طوغمش دابه‌یه بندرمك مراد ایدرم بیوردیلر (فقال یارسول الله ما اصنع بولد الناقة فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم وهل تلد الابل الا النوق) ایمدی اول آدم یاوری دوه احسان اوله‌جق ظنیله یارسول الله بن دوه یاوریسیله نه ایشلیه‌یم یاوری دوه بنی نیچه کوتورر دیدی رسول اکرم حضرتلری اول کیمسه‌یه جواب بیوردیلرکه دوه‌نك صغیر وکبیرینی دیشی دوه طوغورمزمی بنم دوه یاوریسندن مرادم رکوبه صالح دیشی دوه‌دن طوغمش بیوك دوه‌در بیوردیلر معلوم اوله‌که بولطیفهٔ شریفه‌ده اشارت بودرکه برشخصه برکلام سویلندکده اول کیمسه اول کلامدن مقصود نه اولدیغنی لایق وجه اوزره فهم ایده‌مز ایسه اول کیمسه‌یه سن کلامی فهم ایتمز برآدم ایمشسن دیو رد ایتمیوب اول کیمسه‌یه کلامدن مقصود نه اولدیغنی کوزلجه اکلاتمق اقتضا ایدر ٭

﴿سند حدیث﴾ ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی خالد بن عبدالله دن اودخی حمیددن انلر انس رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی ٭

بر رجل که ایتدی بر دابه طلب * خوب نبیز خوب مزاحله آچدی لب
دیر ویرم بن ناقه‌دن مولود بری * آل رکوب ایت قالمیاسك سن کری
نیلیه‌یم اوبله بریاوری کوچك * اوله‌مز چون بزله اوینه‌جك
بیل بیوردی ساکه موهوم ندر * اول رکوبه لایقیله مقتدر
ویردی ایسه آکه رسول بردوه * بندی اول کس کیتدی انکله کووه
اورسولدن بزمزاحی خوش کورون * هر کلامی اوله مقبول ازدرون
دیدی رائف اول رسول رحمت بزه * کره کره دیر خبر ویردم سزه

الحدیث الخامس

(عن انس) انس حضرتلرندن مرویدر (ان رجلا من اهل البادیة کان اسمه زاهرا وکان یهدی الی النبی صلی الله علیه وسلم هدیة کان من البادیة) حضرت انس بیوردیکه بادیه نشین بررجل وار ایدیکه اسمی زاهر ایدی اول زاهر نام صحابی نبی محترم حضرتلرینك زیارتنه کلدکجه

چولدن حاصل چیچکلردن دخی میوه‌لردن دخی نباتاتدن چولده بولنان شیلردن رسول اکرم حضرتلرینه هدیه کتورر ایدی (فیجهزه رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا اراد ان یخرج فقال النبی صلی الله علیه وسلم ان زاهرا بادیتنا ونحن حاضروه) زاهر چوله کیتمك مراد ایتدکده رسول اکرم حضرتلری شهردن چوله لازم اولان شیلری اعطا بیوررلر ایدی ورسول اکرم حضرتلری زاهره بو اکرامی ایتدکده بیوردیلرکه زاهر بزم بادیه‌مزکبیدر زیرا هرکلدکده بزه چول متاعی کتورر بزلر دخی زاهر ایچون مدینه نشین شهرده بولنوب بادیه‌ده لازم اولان متاعی اکا ویریرز (وکان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحبه وکان رجلا دمیما) رسول اکرم حضرتلری زاهری غایت سور ایدی حالبوکه زاهر حضرتلری حسن صورت صاحبی دکل ایدی زیرا اعتبار حسن سیرته‌در زیرا (ان الله لاینظر الی صورکم واموالکم بل ینظر الی قلوبکم واعمالکم) وارد اولدی یعنی الله تعالی انسانك صورتلرینه واموالنه باقمز بلکه قلوبنه واعمالنه نظر ایدر (فاتاه النبی یوما وهو یبیع متاعه فاحتضنه من خلفه ولا یبصره فقال من هذا ارسلنی فالتفت فعرف النبی صلی الله علیه وسلم) حضرت زاهر کونلرده برکون بادیه‌دن کلوب چارشوده متاعنی فروخت ایتمك ایچون اوتورمش ایدی رسول اکرم حضرتلری دخی زاهرك اردندن یواش یواش کلدیلر زاهر متاعنی بیعه مشغول اولمغله رسول اکرم حضرتلرینك کلدیکندن خبردار اوله‌مدیلر ایمدی رسول اکرم حضرتلری لطیفه ایچون زاهری اردندن قوجاقلدی وایکی مبارك اللریله زاهرك ایکی کوزلرینی اورتدی حالبوکه زاهر رسول اکرم حضرتلرینی کورمدی ودیدیکه کیمدر بنی اردمدن قوجاقلیان هرکیم ایسه قویویرسون دیدی وکوز قوریغیله زاهر اردینه باقدی کندوینی قوجاقلیان فخر عالم حضرتلری اولدیغنی بیلدی (فجعل لا یألو ما الصق ظهره بصدر النبی صلی الله علیه وسلم حین عرفه) ایمدی زاهر فرصت غنیمتدر دیو صرتنی تیمنا رسول اکرم حضرتلرینك صدر سعادتنه یاپشدرمقده صرف مقدور ایتدی (فجعل النبی صلی الله علیه وسلم یقول من یشتری هذا العبد فقال الرجل یارسول الله اذا تجدنی والله کاسدا) پس رسول اکرم حضرتلری لطیفه طریقیله کیمدر شوقولی صاتون الاجق بیوردیلر حضرت زاهر یارسول الله بنم کبی غلامه کیم آقچه صایار بن بهالنمم زیرا کوزل یوزلو دکلم دیدی (فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لکن عند الله لست بکاسد او قال انت عند الله غال) ایمدی رسول اکرم حضرتلری زاهره بیوردیلرکه یازاهر کرچه سن ظاهره باقنلرك عندنده بها ایتمز ایسه‌کده عندالله بهاسز دکلسك بلکه آغر بهالوسك یاخود رسول اکرم حضرتلری یازاهر سن عندالله قیمتلو وآغر بهالوسك بیوردیلر بوحدیث شریفده اشارت اولندیغنه کور اعتبار حسن صورته اولمیوب سیرته‌در ٭

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديثی اسحاق بن منصوردن اودخی عبد الرزاقدن انلر معمردن اودخی ثابتدن انلر انس بن مالكدن روايت بيوردی .

﴿الحديث السادس﴾

﴿عَنِ الْحَسَنِ قَالَ اَتَتْ عَجُوزٌ اَلنَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم فَقَالَتْ يَارَسُولَ اللّٰهِ اُدْعُ اللّٰهَ اَنْ يُدْخِلَنِي الْجَنَّةَ﴾ حسن بصری حضرتلرندن مرويدر كه مشار اليه بيوردی رسول اكرمك حضور عالئ نبويه لرينه بر ياشلی خاتون كلدی اول خاتون عبد المطلبك قزی صفيه در كه زبير بن العوامك والده سيدر حضرت عمرك خلافتی ايامنده آخرته انتقال بيوردی رضی الله عنها حضرت صفيه ديديكه يارسول الله بنم ايچون دعا بيوركه الله تعالی جنته ادخال ايليه ﴿فَقَالَ يَا اُمَّ فُلَانٍ اِنَّ الْجَنَّةَ لَا يَدْخُلُهَا عَجُوزٌ﴾ رسول اكرم حضرتلری لطيفه طريقيله قوجه خاتونی الله تعالی جنته ادخال اتمز بيوردی ﴿قَالَ فَوَلَّتْ تَبْكِي فَقَالَ اَخْبِرُوهَا اَنَّهَا لَا تَدْخُلُهَا وَهِيَ عَجُوزٌ﴾ حسن بصری بيورديكه حضرت صفيه رسول اكرم حضرتلرينك لطيفه سندن مراد شريفنی فهم ايتميوب قوجه خاتون جنته كيرمز ايمش ديو آغليه رق كيرو كيتدی ايمدی رسول اكرم حضرتلری صفيه نك حقنده اولان كلام شريفنی فهم ايتمديكنه مطلع اولوب بيورديلر كه صفيه يه خبر ويرك ياشلی خاتونلر اختيارلق صفتيله جنته كيرمز بلكه جنته كيرن خاتونلری حق تعالی حضرتلری اوتوز اوچ ياشلی صورتيله تصوير ايدوب بعده جنته ادخال ايدر ﴿اِنَّ اللّٰهَ تَعَالٰى يَقُولُ﴾ رسول اكرم حضرتلری قرآن كريمدن دليل كتوروب بيورديلر كه تحقيق حق سبحانه وتعالی بيورر ﴿اِنَّا اَنْشَأْنَاهُنَّ اِنْشَاءً﴾ تحقيق بز عظيم الشان نساء اهل جنتی دنياده اولان خلقتلرينه مغاير خلقت ايله اعاده ايتدك ﴿فَجَعَلْنَاهُنَّ اَبْكَارًا﴾ بز عظيم الشان نساء اهل جنتی باكره لر قيلدقكه ازواجی تقرب ايتدكده انلری باكره بولورلر ﴿عُرُبًا﴾ نساء جنت زوجلرينه درون دلدن عاشقلردر ﴿اَتْرَابًا﴾ نساء جنت اوتوز اوچر ياشنده اولدقلری حالده .

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی عبد الله بن حميددن اودخی مصعب المقدامدن اودخی مبارك بن فضاله دن انلر حسن بصری حضرتلرندن روايت بيوردی .

﴿نظم﴾

اول رسوله كلدی بر خاتون عجوز * ايستديكه جنته كيره اوجوز
اول رسولدن مطلوبی انك دعاء * تا ايده حق جنتی آكه وعاء
قوجه خاتون جنته كيرمز ديدی * بو كلامی خوش مزاحله سويلدی
صافی خاتون فهم عكسی ايلدی * اوجهتله زاری زاری اغلدی
حق تعالی اويله جه وعد ايلدی * پير اوله رق جنته قويمام ديدی
دير رسول كه بو كلامدن ديلك * پير اولانلر كنج اولوب كيرسه كرك
ديدی راتف جنته مؤمن كيرر * جنت ايچره ذوق وصفالر سورر

﴿باب ثانی﴾

﴿رسول اكرم افندمز حضرتلرندن موزوناً شرف وقوع اولان كلام عاليلرك بيانی حقنده وارد﴾
﴿اولان احاديث شريفه بيانده در﴾

﴿الحديث الاول﴾

﴿عَنْ عَائِشَةَ﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرويدر ﴿قِيلَ لَهَا هَلْ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَتَمَثَّلُ بِشَيْءٍ مِنَ الشِّعْرِ قَالَتْ كَانَ يَتَمَثَّلُ بِشِعْرِ ابْنِ رَوَاحَةَ﴾ حضرت عائشه يه سؤال اولنديكه رسول اكرم حضرتلری بر شاعرك شعرندن تكلم بيورديلرمی حضرت عائشه جواب بيورديكه ابن رواحه نك شعرندن برقاچ بيت سويلدكاری اولدی مذكور عبد الله بن رواحه حضرتلری انصاری و خزرجيدر رسول اكرم حضرتلرينك نقبالرينك بريدر احد و خندق و حديبيه و عمرة القضاء مثللو غزالرده رسول اكرم حضرتلری ايله حاضر ايدی هجرتك سكزنجی سنه سنك جماذی الاولنده ارض شامده واقع مؤته غزوه سنده شهيد اولدی و كنديلری شعرای محسنيندن ايدی رضی الله تعالی عنه ﴿وَيَتَمَثَّلُ وَيَقُولُ﴾ حضرت عائشه بيورديكه دخی رسول اكرم حضرتلری شعردن ﴿وَيَأْتِيكَ بِالْاَخْبَارِ مَنْ لَمْ تُزَوِّدِ﴾ مصراعنی تكلم بيورديلر بو مصراعك اولی بودر ﴿سَتُبْدِي لَكَ الْاَيَّامُ مَا كُنْتَ جَاهِلًا﴾ اما رسول اكرم حضرتلری انجق بو بيتك مصراع ثانيسنی تلفظ بيورمشلر معنای بيت بودر كه الك قريب زمانده سنك بيلمديكك اشيايی اظهار ايدر و سكا خبر كتورر اول كيمسه كه سن اكا زاد و ذخيره ويرميوب و سنك تحت تربيتنده اولميوب سندن اجرت ايستمز يعنی رسول اكرم حضرتلرينك بو بيتدن مصراع ثانيی تكلم بيورمقدن مراد شريفلری شوكا اشارت اولە كه بن سزلری حقه دعوت ايتديكم ايچون سزدن اجرت ايستمم انجق بنم سزلری دعوتم الله ايچوندر بنم اجرتمی بكا ديم ويرر (صلى الله عليه وسلم)

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی علی بن حجردن اودخی شريكدن انلر مقدام بن شريحدن اودخی پدری شريحدن انلر حضرت عائشه رضی الله عنهادن روايت بيوردی .

﴿نظم﴾

مسلمينك امی عائشه بزه * دير رسولدن بر خبر ويرم سزه
ايتدی اصحاب عائشه دن بر سؤال * فهم ايده لر وار نيده هر نه حال
سويلديمی اول شعردن بر كلام * تقويه اولسون شعرله خوب مرام
عائشه دير خوش تمثل ايلدی * شاعرك قولی مثللی سويلدی
نادرا ايتدی تمثل اورسول * بولدی مقصوده تمثلله وصول
خواجه راتف دير تمثل ايلك * شاعرك بعض كلامك سويلك

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عن ابى هريرة قال قال النبى صلى الله عليه وسلم ان اصدق كلمة قالها الشاعر كلمة لبيد ﴾ حضرت ابى هريره‌دن مرويدركه مشار اليه بيوردى رسول محترم افنديمز حضرتلرى سعادتله بيورديلر شعرانك سويلدكلرى شعرلرك الڭ زياده صادقى لبيدك كلمه‌سيدر و اول كلمه (الا كل شئ ما خلا الله باطل) مصراعيدر معناسى آكاه اولكه حضرت خدادن غيرى هرشئ فانيدر لبيد حضرتلرى بو بيتى قوله تعالى ﴿ كل شئ هالك الا وجهه ﴾ قول شريفندن اقتباس ايتمشدر زيرا لبيدك قولى بو قول شريفه معناده موافقدر مذكور لبيد ربيعة العامرينك اوغليدر كنيه‌سى ابو عقيلدر كندى قومى اولان بنو جعفر طرفندن ايلچيلك طريقيله رسول اكرم حضرتلرينك حضور شريفلرينه كلدكده شرف اسلام ايله مشرف اولدى و حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه خلافتى وقتنده لبيدى كوفه‌يه امير نصب بيورديلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرى بر كون لبيده بيورديلركه يا لبيد ايسترمكه بكا كندى شعرندن برقاچ بيت اوقويه‌سك لبيد يا امير المؤمنين حضرت الله بكا سورهٔ بقره و سورهٔ آل عمرانى تعليم ايده‌ليدنبرو اصلا شعر سويلمدم ديدى حضرت عمر الفاروق رضى الله عنه خوشلانوب لبيدك بيت المالدن علوفه‌سى اولان مقدار اوزرينه زياده ايلدى هجرتك قرق برنجى سنه سنده حضرت لبيد دار بقايه ارتحال بيوردى سن شريفى يوز اللى يدى‌يه بالغ اولمش ايدى رضى الله عنه ﴿ وكاد امية ابن ابى الصلت ان يسلم ﴾ دخى رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه ابو صلتك اوغلى اميه اسلامى قبول ايتمكه قريب اولدى معلوم اوله‌كه اميه نام كمسنه افنديمزك بعثندن مقدم اولان وقت جاهليتده متعبد و بعثه ايمان كتورمش ايدى اميه حق تعالى‌يى اثبات حقنده نيچه شعر بليغ سويلر ايدى مسلم صحيحنده روايت ايدركه شريد نام صحابى بيورديكه بركون رسول اكرم حضرتلريله رديف اولدم بر طرفه متوجه اولدق رسول اكرم حضرتلرى بكا بيورديلر ايديكه اميه‌نك اشعارندن خاطركده وارميدر بن دخى ديدمكه اوت واردر بيورديلركه قرائت ايله بن دخى بر بيت قرائت ايتدم دها قرائت ايله بيورديلر بن دخى قرائت ايتدم حاصلى يوز بيت مقدارى قرائت ايتدم بيورديلركه اميه مسلم اولمغه قريب اولدى معلوم اوله‌كه وقت جاهليت اول وقته ديرلركه پيغمبر اولميه ياخود ايچن پيغمبردن باقى قالمش كتاب اولميه ياخود كتاب اولور ايسه‌ده اول طائفه طويمامش اوله بو وقت جاهليتده اولان كيمسه‌لرك كليا كفرينه حكم اولنمز اكر عقلى ايله استدلال ايدوب بو مخلوقاتك بر خالقى واردر ديوب به طاپمز ايسه اول كيمسه كافر دكلدر اما پيغمبر بعث اولدقدنصكره اول پيغمبرى قبول ايتمز ايسه هر نقدر كندى عقليله حقى بيلور ايسه‌ده كافردر و دخى بو حديث شريفده اشارت واردركه نصيحت و عبرتى مشتمل اولان موزون كلامى دكلمك ياا اوقومق ويا اوقوتمق جائزدر مثلا سير نبى و محمديه و مولود شريف كبى .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى محمد بن بشاردن اودخى عبد الرحمن بن مهديدن اودخى سفيان ثوريدن انلر عبد الملك بن عميردن اودخى ابو سلمه‌دن انلر ابو هريره حضرتلرندن روايت بيوردى .

﴿ نظم ﴾

اول نبيمز آكه اولسون صد سلام ★ چون شعرله سويلمزلردى مدام
چوق فصاحتله ايدردى او كلام ★ نظم شاعرده نه ممكن او نظام
باهريره‌دن روايت بزلره ★ واقف اولدق نازكانه سوزلره
ايتدى تفتيش شاعرانه چوق سوزى ★ قيلدى تصديق بعض كلامى اوزى
اورسولدن اولسه وزنيله كلام ★ اول نبيمز شعرى ايتمزلر مرام
خواجه رائف خوشجه‌سى سويلدين ★ نيك سخنله وصف نبى ايلدين

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عن جندب بن سفيان البجلى قال اصاب حجر اصبع رسول الله صلى الله عليه وسلم فدميت ﴾ جندب حضرتلرندن مرويدركه جندب حضرتلرى بيوردى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك پارمغنه طاش طوقنوب قانه‌دى ايدى امام بخارينك روايتنده كرمانينك بيانى اوزره بو ايش احد غزاسنده ايدى ديديلر ﴿ فقال هل انت الا اصبع دميت وفى سبيل الله ما لقيت ﴾ رسول اكرم حضرتلرى طاش طوقنوب الم زده اولان مبارك پارمقلرينه خطاب ايدوب بيورديلركه اى پارمق نيچون الم چكرسك فقط براز قان ايله آلوده اولدك سنك ملاقى اولديغك الم الله تعالينك يولنده‌در تهى دكلدر بيورديلر معلوم اوله‌كه رسول اكرم افنديمز حضرتلرى شاعر دكلدر زيرا حق تعالى جل جلاله سورهٔ يس‌ده ﴿ وما علمناه الشعر وما ينبغى له ﴾ بيوردى معناى شريفى بن عظيم الشان حبيبم محمده شعر تعليم ايتمدم دخى حبيبمه شعر لايق اولمز بيوردى حتى برآدم رسول اكرم حضرتلرينه شاعر ديسه كافر اولور اما بعض موزون كلام لسان عاليلرندن صادر اولسه اولكلامه شعر دينلمز زيرا قصد ايله دكلدر بلكه فصاحت لسانلرندن اويله موزون صادر اولمشدر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى محمد بن المثنى‌دن اودخى محمد بن جعفردن انلر شعبه‌دن اودخى اسود بن قيسدن انلر جندب بن سفيان البجلى‌دن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن البراء بن عازب قال لى رجل افررتم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم يا ابا عمارة فقال لا ﴾ براء بن عازب حضرتلرندن مرويدر براء بن عازب حضرتلرينك كنيه‌سى ابو عماره‌در مشار اليه بيورديكه بر رجل بندن سؤال ايتديكه يا ابا عماره حنين غزاسى كونى رسول اكرم حضرتلرى كفار ايله جنك ايدركن رسول محترمى ترك ايدوب سزلر كفاردن فرار ايتديكزمى براء حضرتى اول رجله جواب ويرديكه جمله‌مز بردن قاچمدق ﴿ والله ما ولى رسول الله صلى الله عليه وسلم

وَلٰكِنْ وَلّٰى سَرَعَانُ النَّاسِ ﴾ قسم ایدرمکه رسول اکرم حضرتلری کفار ایله جهادده ثابت قدم اولدی لکن ناسك ایلرو کیدنلری پریشانلق صورتك کوستردیلر معلوم اولسونکه سرعان سریعك جمعیدر سریع ایلرو کیدن دیمکدر انلره چرخه جی تعبیر اولنور ﴿ و تلقتهم هوازن بالنبل و رسول الله صلی الله علیه وسلم علی بغلته و ابو سفیان ابن الحارث بن عبد المطلب آخذ بلجامها ﴾ چرخه جیلرك پریشانلغنه سبب بو ایدیکه کفار طرفندن هوازن قبیله‌سی اوق ایله قارشولمش واول قبیله تیراندازلق ایله معروفدر حالبوکه رسول اکرم حضرتلری شجیعانه دلدل اوزرنده ایدی بو حال رسول محترم حضرتلرینك کمال شجاعتنه دلالت ایدر زیرا بو حالده اصلا فرار تصور اولنماز و نبی محترم حضرتلرینك عم زاده‌سی وهم سود برادری اولان ابو سفیان حضرتلری رسول اکرمك دلدللرینك لجامنی طوتمش ایدی ﴿ و رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب ﴾ حالبوکه رسول اکرم حضرتلری کفاره حمله ایدوب بیوررلر ایدیکه بن اول نبیمکه نبوتمده اصلا کذب یوقدر و بن عبد المطلب اوغلیم بیوردیلر رسول اکرم حضرتلری اثنای جنکده کمال شجاعت و صلابتلرندن بویله بیوررلر ایدی معلوم اوله‌که حنین غزاسی اول غزایه دیرلرکه (ذی المجاز) نام موضعه قریب بر وادیده اولمشدر واول وادینك اسمنه (حنین) دیرلر وقتاکه حنین نام موضعده جنك قورلدیغی اثناده رسول اکرم حضرتلری دلدل نام بیاض دابه‌یه بنوب کفار جانبنه توجه بیوردقده صباحك قرانلغی وقتنده عسکر اسلامك چرخه جیلرینه براوغوردن اوق یاغدیروب کیرو لتدیلر چرخه جیلرك کیرو لمسندنناشی سائر ناس دخی پریشان اولمغله رسول اکرم حضرتلری دلدلی کفار طرفنه شدتله سورمکه باشلادقده عمیلری حضرت عباس رکاب شریفی طوتوب و سود برادری ابو سفیان حضرتلری دلدلك لجامنی طوتوب رسول اکرم حضرتلرینك دلدلنی اعدا ایچنه کیرمکدن بو ایکی ذات منعه سعی ایتدیلر اما رسول اکرم حضرتلری کمال شجاعتلرندن ﴿ انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب ﴾ بیوررلر ایدی اما اصحاب کرامك چرخه جیلرینك کیرو لمسی جنکك احوالندن اولان کاه ایلرو وکاه کیرو کیتمك صورتی ایدی ایمدی اول پریشانلق هنکامنده رسول اکرم حضرتلری عمیلری حضرت عباسه امر بیوردیلرکه انصاره ندا ایله دونسونلر حضرت عباس دخی یا اصحاب الشجرة دیو ندا ایتدکده چونکه مسلمین حضرت عباسك صداسنی ایشتدیلر لبیك لبیك دیه‌رك رسول اکرم حضرتلری جانب عالیسنه اول مرتبه سرعت ایتدیلرکه آز برزمانده ینه رسول اکرم حضرتلرینك حضور عالیلرنده جمع اولدیلر پس رسول محترم افندیمز حضرتلری اصحاب کرامه امر و فرمان بیوردیلرکه کوکل برلکی ایله کفار خاکساره حمله ایده‌لر هربری شیر نوکبی کفاره هجوم و مقاتله‌یه شروع ایتدیلر اول وقت رسول اکرم حضرتلری جنك قیزیشدی بیوردیلر و زمیندن بر آوج تراب الوب مشرکین طرفنه سرپدیلر نقدر بیك کافر وار ایسه جمله‌سنك کوزلری واغزلری طوپراق

عسکریدن بر ذاتدن سؤال ایتدم چرخه جی باب محاربه‌یی فتح ایتمك و دشمنی مشغول قیلمق ایچون ایلرو کیدن بعض عساکر ایمش

ایله طولدی کفار منهزم اولدی رسول محترم افندیمز امر بیوردیکه هرکس قادر اولدیغنی قتل ایلیه اما اطفال و نسانك قتلندن نهی بیوردیلر و بیوردیلرکه هرکس اولدردیکی کافرك مالنی السون حتی اول کون ابو طلحه نام صحابی یکرمی قدر کافرك مالنه مستحق اولدی بحمد الله تعالی رسول اکرم حضرتلرینك سایهٔ دولتنده عسکر اسلام منصور و کفار مقهور اولدی ترمذی حضرتلرینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم حضرتلرندن بلا قصد ﴿ انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب ﴾ حدیث شریفی موزون واقع اولدیغنی بیاندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی یحیی بن سعیددن انلر سفیان الثوریدن اودخی ابو اسحق دن انلر براء بن عازبدن روایت بیوردی .

نظم

اول حنین‌ده اولمشیدی بکجه حرب ★ دو طرفدن کوستردی نیجه ضرب
چون حنینده حربه ایتدیلر قرار ★ قصد کفار اولدی اسلامه ضرار
او هوازن تیر انداز کافری ★ حرب یولنده اولدی فدا کنجلری
هم شجیعان اهل اسلام لشکری ★ حق یولنده قویمشدیلر سری
بعض انلر کیدر یسه ایلری ★ بعض قالیر چرخه جیلردن کری
اولدی اسلام دابه‌سینه خوش سوار ★ ظن اولندی بعض سرعاندن فرار
حمد رائف چون مظفر مؤمنون ★ اولدی مجروح جمله عاصی کافرون

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم دَخَلَ مَكَّةَ فِی عُمْرَةِ الْقَضَاءِ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن منقولدر بیوردیلرکه رسالتمآب افندیمز قضاء عمره وقعه‌سنده مکهٔ مکرمه‌یه داخل اولدی معلوم اوله‌که بو حدیث شریفی لایقیله فهم ایتمك بو حدیثده اولان قصه‌یی نقله موقوفدر قصه بودرکه رسول اکرم حضرتلری عمره نیتیله هجرتك التنجی سنه‌سی ذی القعده‌سی غره‌سنده بیك درتیوز مقداری اصحاب ایله مدینه‌دن چیقوب مکه‌یه طقوز میل مقداری بعدی اولان (خدیبیه) نام موضعه تشریف ایتدکده مکه‌نك مشرکاری رسول اکرم حضرتلرینك مکه‌یه داخل اولوب عمره ایتملرینه مانع اولدیلر ایدی ایمدی رسول محترم حضرتلری ایرتسی سنه اول نیت ایتدکلری عمره‌یی قضا ایچون صحابهٔ کرامه امر بیوردیلرکه خدیبیه‌ده هرکیم بولندی ایسه بو سنهٔ مبارکه‌ده عمره‌یه نیت ایلیه صاحب سعادت حضرتلری عز و وقار ایله راحله‌سنه سوار اولوب و اصحاب کرام قلیجلرینی قوشانوب رسول اکرم حضرتلرینك رکاب همایونده عظمت و مهابت ایله مکهٔ مکرمه‌یه داخل اولدیلر انس حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینك عمرهٔ قضاده مکه‌یه داخل اولدی بیوردیغی بودخولدر ﴿ وَابْنُ رَوَاحَةَ یَمْشِی بَیْنَ یَدَیْهِ وَهُوَ یَقُولُ ﴾ دخی نبی محترم حضرتلرینك شعراسندن اولان ابن رواحه نام صحابی رسول اکرم حضرتلرینك اوکنجه یوریه‌رك بو شعری اوقور ایدی ﴿ خَلُّوا بَنِی الْكُفَّارِ عَنْ سَبِیلِهِ ☼ اَلْیَوْمَ نَضْرِبْكُمْ عَلٰی تَنْزِیلِهِ ﴾ ای اولاد کفار

سرعان لفظنده‌کی را حرفنده فتح و سکون جائز اولدی وزنه رعایت ایچون بیتده سکون ایله واقع اولدی

رسول اکرم حضرتلرینڭ یولندن صاولڭ بوکون نصرت بزمدر اکر سوء قصد ایدر ایسه‌کز سزی ضرب ایدرز من عند الله رسول اکرم اوزرینه وحی نازل اولدیغندن ایچون ﴿ ضَرْباً يُزِيلُ الْهَامَ عَنْ مَقِيلِهِ ❁ وَيُذْهِلُ الْخَلِيلَ عَنْ خَلِيلِهِ ﴾ ای اولادکفار اکر نبی محترم حضرتلرینه سوء قصد ایدر ایسه‌کز سزی اول ضرب ایله ضرب ایده‌رزکه باشلریکزی بدندن کیده‌رر واول بزم سزه اولان ضربمز دوستی دوستنه اونتدیرر یعنی سزڭ ایله بر مرتبه جنڭ ایدرزکه بزم جنکمزڭ شوکتندن هر کافر کندی باشی قیدینه دوشوب سودیکنی اونودر بویله‌جه ابن رواحه حضرتلری شعری اوقوردیلر ﴿ فَقَالَ لَهُ عُمَرُ يَا ابْنَ رَوَاحَةَ بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَفِي حَرَمِ اللّٰهِ تَقُولُ شِعْراً ﴾ ایمدی عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری بیوردیکه یا ابن رواحه‌سن رسول اکرم حضرتلرینڭ اوکنده وحرم شریفده شعر سویلرسن بو محل ادب محلیدر شعر محلی دکلدر یعنی حضرت عمر حضور سعادتده شعر سویلمك ادبه مخلدر دیو منع ایلدی ﴿ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَلِّ عَنْهُ يَا عُمَرُ فَلَهِيَ أَسْرَعُ فِيهِمْ مِنْ نَضْحِ النَّبْلِ ﴾ رسالتمآب افندمز حضرتلری ابن رواحه‌نڭ سویلدیکی کلمات ادبه مخل اولان شعرلردن اولمدیغنی حضرت عمره بیان ایچون بیوردیلرکه یا عمر ابن رواحه‌یی حالنه ترك ایله ابن رواحه‌نڭ سویلدیکی کلماتڭ کفاره تأثیری اوق آتمق تأثیرندن زیاده‌در معلوم اوله‌که بو حدیث شریفده قصیده سویلمه‌نڭ ونعت شریف اوقومانڭ جوازینه اشارت واردر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی اسحاق بن منصوردن اودخی عبدالرزاقدن اودخی جعفر بن سلیماندن اودخی ثابتدن انلر انس حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اول رسولدن اولدی عمره نیتی ★ همده آنڭ ایله بعضی امتی
مشرکیندن بعض مکه ده نشین ★ دیر رسوله مکه‌ده یوقدر ایشین
مانع اولدی بعض مشرك عمره‌یی ★ ایتدی محروم اوسنده جمله‌یی
اولمشیدی اوسنه‌نڭ ایرتسی ★ ایستدیلر عمره ایتمك جمله‌سی
اول رسولدن اولدی مکه‌یه دخول ★ جمله اسلام ایتدی آنکله حلول
خواجه رائف کیتدی کوردی مکه‌یی ★ کیتمیانلر کیدر ایسه پك ایی

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ جَالَسْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْثَرَ مِنْ مِائَةِ مَرَّةٍ ﴾ جابر حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سلطان انبیا حضرتلریله یوز کره‌دن زیاده بر مجلسده بولندم وشرف صحبتلریله شرفیاب اولدم ﴿ وَكَانَ أَصْحَابُهُ يَتَنَاشَدُونَ الشِّعْرَ وَيَتَذَاكَرُونَ أَشْيَاءَ مِنْ أَمْرِ الْجَاهِلِيَّةِ ﴾ حالبوکه اصحاب کرامڭ بعضیسی بعضیسندن ممدوح اولان شعرڭ قرائتنی طلب ایدر ایدی وزمان جاهلیتده کچن شیلردن سویلشورلر ایدی ﴿ وَهُوَ سَاكِتٌ وَرُبَّمَا تَبَسَّمَ مَعَهُمْ ﴾ حالبوکه سرور انبیا

حضرتلری سکوت ایدوب اصحاب کرامی منع بیورمزلر ایدی وبعض اصحاب کرامڭ حکایه‌لریله تبسم بیوررلر ایدی معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری کمال حلم وکرملرندن وعظ وتعلیم دیندن ماعدا وقتده اصحاب کرام ایله اوتوردقلری اولور ایدی اول وقتده اصحاب کرام حضراتی قرآن عظیم الشانڭ فصاحت وبلاغتندن بحث ایدرك وقت جاهلیه‌ده بزم فصیح ونظیر قبول ایتمز عد ایلدیکمز ابیات واشعار قرآن عظیم الشان نازل اولدقده فصاحت وبلاغتنه اولدیغی معلوم اولوب مقدما فصیح ظن اولنان اشعارڭ قلب وفصاحتسز اولدیغی آشکار اولدی دیرلر والله تعالینڭ حبیب اکرمی واسطه‌سیله کندیلره کوندردیکی قرآنڭ شکرینی ادایه وسیله ایچون قدیم اولان اشعاردن بعضاً اوقویوب اول اشعارڭ باطل اولدیغنی وقرآن عظیم الشانده اولان فصاحت وبلاغتڭ خارج از طوق بشر بولندیغنی یاد ایله نعمت جلیله‌ٔ اسلامیته نائل اولدقلرینه کمال افتخار وتشکرلر ایدرلر ایدی ذی رسالت افندمز حضرتلری اصحاب کرامڭ دین عالیٔ اسلامیه‌نڭ وقرآن عظیم الشانڭ قدرینی بیلوب تشکر ایلدکلرندن ممنون اولدقلر کبی اصحاب کرامڭ بعض روایتلرینه‌ده تبسم بیوررلر ایدی برکون حضور عالیٔ رسالتپناهیلرنده بولنان اصحاب کرامدن بری هیچ برجماعتڭ صنمی بزم قومڭ صنمی قدر کندینه طاپانلره فائده وبریجی اولمدی زیرا بز بتمزی سود قوریسندن اعمال ایتمش ایدك وقتاکه یوردمزی قحط استیلا ایتدی ذکر اولنان بتی پاره پاره ایدوب جماعته تقسیم ایتدك هم عموم جماعتی همده بزم خانه خلقنی اداره ایدرك قحطدن قورتاردی دیدی بو ذاتڭ سوزینه رسول اکرم افندمز تبسم بیوردیلر دیکر بریده طاپدیغمز بتڭ اوزرینه بر تلکی چیقوب یوزینه کوزینه تبول ایتدی حتی صنمڭ کوزی کور اولدی بن بو حالدن متأثر اولوب دیدمکه بو نصل الوهیتدرکه تلکی کلوب اوزرینه تبول ایتسون ایشته بو وقعه اوزرینه صنمه طاپمقدن وازکچوب مسلمان اولدم دیه‌رك عادات جاهلیه‌یی مذمت ایلدی اصحاب کرامڭ حضور عالیٔ حضرت نبویده سویلشدکاری کلاملر بومثللو شیلر اولوب یوخسه مجلس عالیٔ نبویده مالایعنی سوزلر ایله امرار اوقاته جرأت ایتمك هیچ برفردڭ حدی دکل ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی علی بن حجردن اودخی شریکدن اودخی سماك بن حربدن انلر جابر بن سمره حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

دیدی جابر اورسوله بریره ★ جلسه ایتدك بز انکله چوق کره
اولدی اصحاب کرامدن بعضیلر ★ بعض آخردن شعر نطقك دیلر
بیلدیلر قرآن فصاحت صاحبی ★ اولمادی هیچ بر کلام آنڭ کبی
سویلشیرلر بینمده اوکرام ★ امر سابقلر بیان ایتمك مرام
جاهلیت وقتی اولان ایشلری ★ اکلاشیلدی قلب ایدی کیدشلری
تا تبسم ایدر ایدی انلره ★ اونبیز اوکرام اخوانلره
دیدی رائف اول نبی ظاهر کنش ★ جمله اصحاب اول رسوله یار واش

(ردف) راكبك اردینه بینن کیمسه یه دیرلر (اخترى)

الحديث السابع

(عن شريد الثقفي قال كنت ردف رسول الله صلى الله عليه وسلم فانشدته مائة قافية من قول امية بن ابي الصلت) شريد الثقفي حضرتلرى بيورديلركه بركون رسول اكرم حضرتلرى برمحله كيتمك اوزره دابه‌لرى اردينه بنمكلكمى امر بيورديلر بن دخى دابه‌نك اردينه بندم ايدى اثناى راهده ابن اميه‌نك شعرلرندن رسول اكرم حضرتلرينه يوز بيت قرائت ايتدم معلوم اوله‌كه ردف دابه‌نك اردينه بينن كيمسه‌يه ديرلر (كلما انشدته بيتا قال لي النبي صلى الله عليه وسلم هيه حتى انشدته مائة يعني بيتا) اوقوديغم اشعار وابيات اميه وحدانيت الهيه وحشر ونشره دائر اولديغندن سلطان الانبيا حضرتلرى بالاستحسان براز دها اوقومقلغمى فرمان بيوردقلرندن ناشى يوز عدد بيت اوقودم (فقال النبي صلى الله عليه وسلم ان كاد ليسلم) حضرت پيغمبر بو اشعارى تماميله استماع بيوردقدن صكره اميه مسلم اولمغه قريب اولدى بيورديلر .

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديثى احمد بن منيعدن او دخى مروان بن معاويه‌دن او دخى عبدالله بن عبدالرحمن الطائفيدن او دخى عمرو بن شريددن انلر پدرى شريد الثقفيدن روايت بيوردى .

نظم

ذات احسن اول نبى محترم * ايستريدى جمله‌يه اوله كرم
اوشريددن تام روايت بو ايدى * اول رسولك ردفى اولديلر ايدى
تا رسول الدى آنى كه دابه‌يه * شو اميه قافيه‌سك سويليه
اول رسول ايتدى شريددن چون طلب * اوشريد ابيات ايله خوش آچدى لب
استماع اولدى اميه‌دن كلام * چوق سوزنده حشرى اثباتدر مرام
ديدى رائف خوش خبر ويردى نبى * اول اميه قرب اسلام مذهبى

باب ثالث

(رسول اكرم حضرتلرينك سمرده واقع اولان كلام عاليلرينى بيان حقنده وارد اولان)
(احاديث شريفه بياننده‌در)

(سمر) سينك وميمك فتحه‌لريله كيجه وقتى سوز سويلمكه ديرلر بو باب رسول اكرم حضرتلرينك بعض كيجه‌لرده ازواج مطهراتى تلطيف وقلوبنى تطييب ايچون اولان كلماتنك بياننده‌در معلوم اوله‌كه افصح الكلام افندمز حضرتلرينك عادت كريمهٔ نبويه‌لرى شو وجهله جارى اولمش ايديكه ازواج طاهره‌لرينك قلوبنى تفريح وتطييب ايدوب انلر ايله حسن معاشرت ايچون بعض لطيفه‌لى حكايات عجيبه بيوررلر ايدى حتى امام بخارى حضرتلرندن مرويدركه رسول اكرم بيورركه ايمانى زياده كامل اولان مؤمن خويى زياده كوزل اولوب دخى اهلنه زياده لطف ايله معامله ايدندر .

(الحديث)

الحديث الاول

(عن عائشة رضى الله تعالى عنها قالت حدث رسول الله صلى الله عليه وسلم ذات ليلة نساءه حديثا) حضرت عائشه رضى الله عنهادن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى بر كيجه ازواج مطهره‌يه بر عجيبه حكايه بيورديلر ايدى (فقالت امرأة منهن كان الحديث حديث خرافة) چونكه اول كيجه رسول اكرم حضرتلرينك بيوردقلرى حكايهٔ عجيبه‌يى نساء طاهره استماع ايتديلر ايچلرندن بر خاتون رسول اكرم حضرتلرينك نقل بيوردقلرى حكايه خرافه حكايه‌سى كبى اوله ديدى معلوم اوله‌كه عرب بيننده عادت بو ايديكه بر عجائب حكايه استماع ايتسه‌لر خرافه حكايه‌سى ديرلر ايدى اما خرافه نه ايدوكنى بيلمزلر ايدى ايمدى رسول اكرم حضرتلرينك بيوردقلرينى خرافه حكايه‌سنه تشبيه ايلمسى اوزرينه رسول اكرم حضرتلرى دخى خرافه نه اولديغنى بيانه شروع بيورديلر (فقال اتدرون ما خرافة ان خرافة كان رجلا من عذرة اسرته الجن في الجاهلية فمكث فيهم دهرا ثم ردوه الى الانس) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه سز خرافه نه اولديغنى بيلورميسكز تحقيق خرافه يمنده بنى عذره قبيله‌سندن بر رجل ايدى زمان جاهليتده خرافه‌يى جن طائفه‌سى اسير ايتديلر چوق زمان خرافه جنيلر اره‌سنده طوردى صكره خرافه‌يى جنيلر ينه انسان مابيننه كتورديلر ايدى (فكان يحدث الناس بما رأى فيهم فقال الناس حديث خرافة) ايمدى جنيلر ميانده كورديكى عجايب وغرايبى ناسه خبر ويرر ايدى دخى ناس بر عجيب حكايه استماع ايتسه‌لر حديث خرافه ديرلر ايدى رسول اكرم حضرتلرى اول خاتونه خرافه‌يى بيان وسيله‌سيله لطف ايله تأديب بيورديلركه خاتم الانبيا والرسل حضرتلرينك كلامنى جن اراسنده تحصيل اولنان خرافه حكايه‌لرينه تشبيه بارد اولديغى ايچون صلى الله عليه وسلم .

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى حسن بن صباحدن انلر ابو نضردن او دخى عقيل الثقفيدن او دخى عبدالله بن عقيلدن انلر مجلددن او دخى شعبيدن انلر مسروقدن او دخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى .

نظم

خوب نبيز اولدى ازواجه لطيف * انلرى تأديب ايدرلردى خفيف
بين ازواج صان طلوع ايتدى قمر * كيجه وقتى انلره سويلر سمر
چون مطيب اوله ازواجى نيجه * خوب حكايه ايدر يديلر كيجه
عفو اولوردى عند عالده ذنوب * جلب ايدردى قول شيرينى قلوب
ليل وكوندوز سويلديكى حق ايدى * سويلزدى فائده‌سز ابدى
ديدى رائف سويليه‌لم حق سوزى * كردكارم حفظ ايده دائم بزى

الحديث الثانى

(عن عائشة رضى الله تعالى عنها قالت جلست احدى عشرة امرأة تعاهدن وتعاقدن ان لا يكتمن

من اخبارازوا جهن شيئا) حضرت عائشه‌دن مرويدركه مشار اليها بيوردی اون بر خاتون برموقعه‌اوتوروب ارلرينك احوال ممدوحه و مذمومه‌لرندن برشيئی كتم ايتميوب واقع حالی بر بر سويلكه بری بريله عهد وعقد ايتديلر كرمانی بو خاتونلرك كليسی يمن طرفندن ايدی بيوردی (قالت الاولى زوجي لحم جمل غث على رأس جبل وعر لاسهل فيرتقى ولاسمين فينتقل) اولكی خاتون ديديكه بنم ارم زياده يوكسك طاغ تپه‌سی اوزرنده آريق دوه‌نك اتی كبيدر اول طاغك تپه‌سنه چيقمق آسان دكلدركه اول طاغك تپه‌سنه چيقيله فرضا بر طريق ايله اول طاغك تپه‌سنه چيقلسه اول دوه اتی سمیز دكلدركه اول تپه‌ده اولان‌ات او محلدن نقل اولنه ديدی كأن برنجی خاتون تشبيه طريقيله ديمش اولديكه بنم زوجم بروجهله انتفاعه صالح دكلدر بكا خيری اولديغندن ماعدا كندوبه دخی خيری يوقدر وغايت چركين خويلی اولمغله يانه يقين اولمق ممكن دكلدر باری بويله اولديغنه كوره دولتی اوليدی دولتيده يوقكه اكا كوكل باغلانه ديدی (جمل) دوه (غث) اريق (جبل) طاغ (وعر) كوچ ديمكدر معلوم اوله‌كه بو اولكی خاتونك كلامندن خاتونلرك زوجلرينی ذمه مقتدر اولدقلری اكلاشيلور (قالت الثانية زوجي لاابث خبره انی اخاف ان لا اذره ان اذكره اذكر عجره وبجره) ايكنجی خاتون ديديكه بن زوجمك سرينی اظهار وبيان ايتمم زيرا قورقارمكه بن زوجمك سرينی وحالنی افشا ايتسه‌م ايشيدوب بكا رنجيده ايدر اكر زوجك سرينی وحالنی ذكر ايده‌جك اولسه‌م اندن چكديكم غموم واذيتی ذكر ايدرم ديدی كويا بو خاتون ديمش اولديكه بن دخی زوجمدن خوشنود دكلم بنم ايله سوء معاشرتی واردر لكن سكوت ايدرمكه سمعنه واصل اولوب مفارقته سبب اولور بو دخی قبيح شيدر ديو سكوت ايدرم ديدی) عجر وبجر غموم وهمومدن عبارتدر ديديلر (قالت الثالثة زوجي العشنق ان انطق اطلق وان اسكت اعلق) اوچنجی خاتون ديديكه بنم زوجم بدخويدر اكر يانده كلام سويلر ايسه‌م بوشانمش اولورم اكر غضبندن ياخود ادبمدن سكوت ايدر ايسه‌م نه زوجی وار خاتونلر كبی اولورم ونه زوجی يوق خاتونلر كبی اولورم ديدی كويا بو خاتون ديمش اولديكه بنم زوجم اولقدر بدخويدركه اكر بعض كلام سويلسه‌م بنی تطليق ايدر واكر سكوت ايتسه‌م زوجی وار خاتونلر كبی دكيلم كه سائر زوج كبی بنم ايله حسن معاشرت ايده زوجی يوق خاتونلر كبی دخی دكيلم كه بر آخره تزوج اولنه‌يم اما بنم حالم ايكيسنك اورته يرنده دركه نه زوجم وار ديسه‌م اولور ونه زوجم يوق ديسه‌م اولور ديدی بو اوچنجی خاتونك كلامندن اكلاشيلان خاتونلرك حسن معاشرت مطلوبلريدر (قالت الرابعة زوجي كليل تهامة لاحر ولاقر ولامخافة ولاسآمة) دردنجی خاتون ديديكه بنم زوجم حجاز كيجه‌لری كبی معتدل اولوب انده نه حرارت ونه برودت واردر انك ايچون بنم زوجمدن خوف وملالت يوقدر ديدی يعنی بو خاتون تشبيه طريقيله زوجندن خوشنودلق اظهار ايلديكه بنم زوجمك خويی معتدلدر كندوسندن خوف اولنه‌جق شیء يوقدر وانك كلامی طبعمه ·

دوشكونلك وذهنمه ملال طاری ايتمز ديدی تهامه مكهٔ مكرمه اطرافنه ديرلر (حر) حرارت (قر) صغوق ديمكدر (قالت الخامسة زوجي ان دخل فهد وان خرج اسد ولايسأل عما عهد) بشنجی خاتون ديديكه بنم زوجم خانه‌يه داخل اولدقده كدی كبی چوق اويور واكر خانه‌دن طشره چيقسه ارسلان كسيلور دخی عهده‌سنده اولان شيئی كمال سخاوتندن هيچ سؤال ايتمز ديدی كويا بو خاتون زوجنی مدح ايدوب ديمش اولديكه بنم زوجم كوندوزلرده كثرت شكار وسائر اعمال شاقه‌يه اشتغال سببيله وجودينه تعب طاری اولديغندن اخشام اولوب خانه‌يه داخل اولدقده چوق اويورو كوندوز طشره چيقدقده اظهار شجاعت ايدر سخاوت وكرمدن بر رتبه‌يه بالغ اولمشدركه اموال وارزاق وذخايری سؤال ايدوب فلان شیء نيجه اولدی ديمز ديدی (فهد) كدی ديدكلری حيواندر ·

(قالت السادسة زوجي ان اكل لف وان شرب اشتف وان اضطجع التف ولايولج الكف ليعلم البث) التنجی خاتون ديديكه بنم زوجم اكر طعام يرسه دورر بوكر يوتار اكر صو ايچرسه برقطره براقمز اكر ياتورسه يورغانه بورينور ياتور الينی بنم يورغانم ايچنه صوقوب بدنمه طوقنمزكه بنم حزنمه واقف اوله ديدی كأن بو خاتون زوجنی ذم ايتمش اولديكه بنم زوجم صيغرلر كبی اكل وشرب ايتدكدنصكره خانه‌نك بر بوجاغنده يورغانه صاريلوب اويور وبنم حالم نيجه‌در ديو الينی اوزادوب باقمزكه بن آچيم طوقيم اوشورميم محزونيم معلوممی اوله بويله برخيرسز آدمدر ديدی ·

(قالت السابعة زوجي عياياء اوغياياء طباقاء كل داء له داء شجك اوفلك اوجمع كلالك) يدنجی خاتون ديديكه بنم زوجم يورغوندر ياخود ارغوندر غايت احمقلغندن ايشی بری برينه قارشمشدر هركونه مرض بنم زوجمده موجوددر بنم زوجمك يانه واريرايسه‌ك يا باشنی يارار يا اعضاكدن برعضوكی قيرار ياخود هم باشنی يارار وهم بريرينی قيرار ديدی يعنی بو خاتون زوجنی اول مرتبه‌ده ذم ايتمش اولديكه بنم زوجم يورغون وارغون واحمق وجمله علتلر كندنده وار ايكن اكر يانه وراجق اولور ايسه‌ك اول مرتبه بدخويدركه باشنی يارار يا بريرينی قيرار اودن قووار بويله برمردار حريفدر ديدی ·

(قالت الثامنة زوجي المس مس ارنب والريح زرنب) سكزنجی خاتون ديديكه بنم زوجم اليله بكا ياپشسه كويا طوشان ياپشور كبی الی يومشقدر قوقوسی ايو قوقولی اوت كبيدر كأن بو خاتون زوجندن خشنودلق اظهار ايدوب بنم زوجم طوشان كبی يواش وايو قوقولی اوت كبی قوقوسی كوزلدر لكن برفائده‌سی يوقدر ديدی ·

(قالت التاسعة زوجي رفيع العماد عظيم الرماد طويل النجاد قريب البيت من الناد) طقوزنجی خاتون ديديكه بنم زوجمك خانه‌سی مرتفعدر اصحاب حاجت كورسونلر ايچون وزوجم كشی

زاده اولوب جود و سخاوتندن چوق ضیافت ایدر قلیجنك باغی اوزون یعنی قامت بالا صاحبیدر بنم زوجمك خانه سی محله نك وسطنده درکه اطرافدن کلوب اکلنورلر یعنی بو خاتون دیمش اولدیکه بنم زوجم کشی زاده وخاندان واوزون بویلی برکیمسه در حتی محله مز خلقی اکلنمه ومشاوره یه بزه جمع اولورلر دیدی .

(قالت العاشرة زوجی مالك وما مالك مالك خیر من ذلك له ابل کثیرات المبارك قلیلات المسارح اذا سمعن صوت المزهر ایقن انهن هوالك) اوننجی خاتون دیدیکه بنم زوجمك اسمی مالکدر مالك نه اولدیغنی بیلورمیسکز قوجاسنی مدح وثناده پك ایلری کیدن طقوزنجی قادینك زوجندن خیرلودر بنم زوجم ایچون چوق دوه لر واردر اوتلامغه کیدوب اوزاق اولمز قبیله یه قریب مواضعده اوتلارلرکه خانه یه مسافر کلدکده حاضر بولنوب لزومی مقداری ذبح اولنه لر چونکه خانه مزه مسافر کلسه اسباب سرورلردن ساز چالنمغه باشلایوب دوه لر اول سازك صداسنی ایشتدکده یقیناً بیلورلرکه بزم صاحبمز ضیافت ایچون بزدن بوغازلیه جقدر کویا بو خاتون زوجنی خاندانلق وغنیلك ایله مدح ایدوب اوبر خاتونلرك زوجلرینه تفوق ایتدیرمش اولدی .

(قالت الحادیة عشرة زوجی ابوزرع وما ابوزرع اناس من حلی اذنی وملاء من شحم عضدی وبجحنی فبجحت الی نفسی وجدنی فی اهل غنیمة بشق فجعلنی من اهل صهیل واطیط ودائس ومنق فعنده اقول فلا اقبح وارقد فاتصبح واشرب فاتقمح)

اون برنجی خاتون دیدیکه بنم زوجمك اسمی ابوزرعدر وابوزرع نیجه کیمسه اولدیغنی بیلورمیسکز بنم قولاغمی مجوهرلی کوپه نك اغرلغندن صارقتدی وبازولریمی یاغدن طولدردی یعنی زیاده سمیردم ایو باقدیغندن وبنی شادو فرحناك ایلدی وبنی ابوزرع فرحناك ایلدیکی سببدن نفسم دخی بکا شادیلق اظهار ایلدی بنی تزوج مراد ایتدکده برقاچ قیونلی فقیرالحال برجماعت ایچنده برمغاره ده بولدیکه قیونلری غایت قلیل اولمغله اول مغاره ده ساکن اولوب طورررلردی یعنی ابوزرع بنی الدقده بزبویله فقیر ایدك ابوزرع بنی فقیر اولان جماعتدن الوب برمحله کتوردیکه انلرك آتلری ودوه لری واکینلری وانواع حبوباتدن خرمنلری اولمغله سنبله لردن اخراج اولان دانه لری صماندن آییرمغه مشغول نیجه خدامی وارایدی یعنی بومرتبه ابوزرع چفتلك وهرکله واغنام وخرمن وخدام صاحبیدر وانك عندنده سوزم مقبول اولور وبکا کثرت محبتندن بن اویوسه م بنی خواب راحتدن دور ایتمز صباحه قدر اویورم کثرة اکل ایله اطعمهٔ نفیسه دن حاصل اولان حرارتی دفع ایچون کوکلم ایستدیکی قدر صو ایچوب سیراب اولورم دیدی (قالت عائشة رضی الله تعالی عنها فقال لی رسول الله صلی الله علیه وسلم کنت لك کابی زرع لام زرع) حضرت عائشه بیوردیکه سلطان انبیا حضرتلری بو حکایه لری دکلیوب یا عائشه ام زرع نام خاتونه ابوزرع نام زوجی نیجه خیرلو اولدیسه بنده سکا اویله خیرلویم بیوردیلر بو تعبیر وتشبیه جناب عائشه رضی الله

عنها والده مزی تلطیف وتطییب ایچون اولوب یوخسه نه ممکندرکه ام المؤمنین حضرت عائشه رضی الله عنهانك سلطان انبیا حضرتلرندن بولدیغی دولت کبی ام زرع نام خاتون زوجندن بویله بردولت بوله وابو زرع کیم اولیورکه سلطان الکونین افندمز اکا بکزه دلمش اوله .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی علی بن حجردن اودخی عیسی بن یونسدن اودخی هشام بن عروه دن اودخی قرنداشی عبدالله بن عروه دن اودخی عروه دن انلر حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

(نظم)

ابتدیلر ازواج اونبر اتفاق * سویلیه لر ارلرینی باوفاق

سویلدیلر امرأه دن اونبری * ارلرینك حاللرینی هربری

دیدی اولی فائده یوقدر بکا * شوارمدن نیلریسم بن اکا

ثانیه دیر اوارمك حالنی * قورقارم بن سویلم بدشاننی

ثالثه سویلرایسه تطلیق اولور * سویلمزسه کندینی تعلیق کورر

رابعه درخلقی زوجم معتدل * هرایشنده جمله یه ایدر عدل

خامسه خاتون بنم زوجم کدی * خانه مزده اولدیغی آنده دیدی

خواجه رائف ایستریسن امتزاج * جمله دن سن ایله تحصیل مزاج

باب رابع

(رسول اکرم افندمز حضرتلرینك اویقولرینك صفتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در)

(الحدیث الاول)

(عن البراء بن عازب ان رسول الله صلی الله وسلم کان اذا اخذ مضجعه وضع کفه الیمنی تحت خده الایمن)

براء بن عازبدن روایت اولندیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری یاته جق محللرنده نوم مراد بیوردقده صاغ الینك آیه سنی صاغ خد سعادتلرینك التنه قویارایدی قسطلانی مواهب لدنیه سنده بیوررکه صاغ یانه یاتوب اویومقده برسر عظیم واردر زیرا قلب صول جانبنه متعلق اولمغله صول یانه یاتوب اویویان کیمسه نك اویقوسی اغر اولور اما صاغ جانبنه یاتدیغی وقت قلب مضطرب اولمغله تیز اویانور کرچه صول جانب اوزرینه اویومق راحت اولور ایسه ده قلبه مضردر زیرا اعضا قلب جانبنه میل ایتمکله سائر ماده لر قلبك اوزرینه اولور ارقه اوزره یاتمق استراحت ایچون ضرر ایتمز لکن اویقو ایچون مضردر یوزی اوزره یاتمق جمله سندن بدتر بیوردی کتب سته صاحبلرندن ابن ماجه روایت ایدرکه رسول محترم حضرتلری مسجدده برشخصی یوزی اشاغی یاتور کوردیلر مبارك قدم شریفیله اویاندیروب قالق زیرا بو اویقو اهل جهنمه منسوب اویقودر بیوردیلر ابن ماجه نك سوزی نهایت بولدی (وقال رب قنی عذابك یوم تبعث عبادك) دخی رسول اکرم حضرتلری یاتدقلرنده بو دعایی اوقورلرایدی یاربی سن بنی

عذابندن حفظ ایله قوللرینی بعث ایتدیکك کونده دیمکدر معلوم اوله که سید اهل الجنان علیه الصلواة افندمز حضرتلری عذابدن جمیع زمانده محفوظدر بو دعایی امتلرینه تعلیم ایچون بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن المثنیدن او دخی عبدالرحمن بن مهدیدن او دخی اسرائیلدن او دخی ابو اسحاقدن او دخی عبدالله بن یزیددن او دخی براء بن عازب رضی الله عنهمادن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

امتیچون دو جهانك رهبری ★ کوزی اویور قلبی آکاه اکثری
فخر عالم مرسلینك سیدی ★ صاغه یاتیر قلبی آصیلیر ایدی
بویله اولدی اصل خلقتده امر ★ قلب انسان صول طرفده مستمر
صاغی اوزره یاتیریدی دائمی ★ کوزلری آز اولورایدی نائمی
اول مبارك قویسه یصدیغه سری ★ یانغنده اولوریدی صاغ الی
ایله رائف اورسولك فخرنی ★ ایده عالی هر ایشنده حق سنی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِذَا اَوٰى اِلٰى فِرَاشِهِ قَالَ اللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ اَمُوتُ وَاَحْيٰى ﴾ حذیفه‌دن روایت اولنور بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری نوم ایچون یتاقلرینه دخول ایتدکده بو دعایی اوقور ایدی یارب بن سنك اسمك ایله اویورم و سنك اسم شریفنی ذکر اوزره اویانوب قالقارم ﴿ وَاِذَا اسْتَيْقَظَ قَالَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى اَحْيَانَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا وَاِلَيْهِ النُّشُورُ ﴾ دخی رسول اکرم حضرتلری قالقدقده بو دعایی اوقورلر ایدی معنای لطیفی هر بر حمد اول اللهه مخصوصدرکه بزی او یوتدقدن صکره او یاندیردی و معاش ایچون اول الله تعالییه تفرق ورجوع اولنور دخی قیامت کونده جمیع خلقك مرجعی اول حق سبحانه و تعالینك حضوریدر هر کس خیر و شر عملنك جزاسنی بولمق ایچون .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن او دخی عبدالرزاقدن انلر سفیاندن او دخی عبدالملك بن عمیردن او دخی ربعی بن حراشدن انلر حذیفه رضی الله عنه دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

اول رسوله شو فراش اولسه وعاء ★ اوقوریدی چوق نیاز وخوب دعاء
بسمله ایله بدأ ایدردی اویقویا ★ ایستریدی هر ایشنده اوقویا
اویانجه تکری‌یه اوقور ایدی ★ حمد ربی ایله مشغول ایدی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِذَا اَوٰى اِلٰى فِرَاشِهِ كُلَّ لَيْلَةٍ

جَمَعَ كَفَّيْهِ فَنَفَثَ فِيهِمَا وَقَرَأَ فِيهِمَا قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ وَقُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری هر کیجه نوم قصدیله یتاغنه دخول ایتدکده ایکی اللرینك آیه‌لرینی بر یره جمع ایدوب بو اوچ سوره‌یی اوقویوب ایکی آیه‌لرینه اوفوررلر ایدی ﴿ ثُمَّ مَسَحَ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ يَبْدَأُ بِهِمَا رَأْسَهُ وَوَجْهَهُ وَمَا اَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ يَصْنَعُ ذٰلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ﴾ صکره ایکی آیه‌لریله اعضاء شریفه‌سندن قادر اولدقلری قدر اعضاره مسح ایدرلر ایدی ابتدا مبارك باشنی مسح ایدرلر ایدی بعده وجه سعادتلرینی مسح ایدر ایدی صکره مبارك قوللرینی و مبارك صدرلرینی و مبارك رکبلرینی مسح ایدرلر ایدی و اوچ دفعه بو ایشی ایشلرلر ایدی یعنی اوچ کره بو اوچ سورهٔ شریفی قرائت ایده‌رك مبارك آیه‌لرینه اوفلیوب اوچ دفعه بیان اولندیغی صورت ایله مبارك اعضالرینی مسح بیوررلر ایدی معلوم اوله‌که هر کیجه‌دن مراد اقتضا ایتدکده هر کیجه دیمکدر مثلا وجود عالیٔ رسالتپناهیلرنده برخسته‌لك کبی برشیٔ اولدقده اوقورلر ایدی (والله اعلم بالصواب)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن او دخی مفضل بن فضاله‌دن او دخی عقیلدن انلر زهریدن او دخی عروه‌دن انلر حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَامَ حَتّٰى نَفَخَ وَكَانَ اِذَا نَامَ نَفَخَ ﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم افندمز اویودیلر حتی فم سعادتلرینه بوف دیدیلر رسول محترم افندمزك عادت سنیه‌لرندن ایدیکه اویودیغی وقتده بوف ایدرلر ایدی ﴿ فَاَتَاهُ بِلَالٌ فَاٰذَنَهُ بِالصَّلَاةِ فَقَامَ وَلَمْ يَتَوَضَّأْ ﴾ ایمدی حضرت بلال رضی الله عنه تشریف بیوردیلر رسول اکرم افندمزه نماز وقتی اولدیغنی بیلدیردیلر رسول اکرم افندمز قالقدیلر نمازی ادا بیوردیلر حالبوکه ابدست المدیلر ولکن اویویوب ابدست المقسزین نماز قیلمق رسول محترم افندمزه مخصوصدر زیرا رسالتپناه افندمزك مبارك کوزلری اویور قلب سعادتلری اویوماز ایدی قلب سعادتك اویومامسی حدثدن منع ایدردی (وفی الحدیث قصة) بو حدیث شریفده برحکایه واردر انشاءالله تعالی رسول اکرم حضرتلرینك عبادتی حقنده اولان بابك دردنجی حدیثنده ذکر اولنور .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن او دخی عبدالرحمن بن مهدیدن او دخی سفیاندن انلر سلمة بن کهیلدن او دخی کریبدن انلر ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی .

الحديث الخامس

(عن انس بن مالك ان النبي صلى الله عليه وسلم كان اذا آوى الى فراشه قال) حضرت انس بيورديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى فراشنه دخولى وقتنده بيوررلردى (الحمد لله الذى اطعمنا وسقانا وكفانا وآوانا فكم ممن لا كافى له ولا مأوى) بو قول شريفك معناسى بودركه حمد وثنا اول خدايه مخصوصدركه بزه طعام يديردى وبزه مشروباتى ايچيردى وبزم مهماتمزى بزه ويردى وبزى اخشام اولدقده مسكنلريمزه صيغنديردى مخلوقاتدن چوق مخلوق واردركه حضرت رب العالمين اول مخلوقك ديلديكنى على وجه اكمل روا واخشام اولدقده برطوره جق مكان احسان ايتمامشدر ديمكدر معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى بو دعاء شريفده اشارت بيورديلركه بر كيمسه نك حق تعالى حضرتلرى يه جكنى وايچه جكنى وسائر لوازماتنى اعطا بيوروب اخشام اولدقده كندو فراشنده ياتمق بر نعمت عظمادركه شكرنده اهتمام لازمدر زيرا نيچه قوللرى واردركه طوره جق منزلى يوق لوازماتى ناقص بونلرك حالنى تفكر ايتمك كركدر ٠

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى اسحاق بن منصوردن اودخى عفاندن انلر حماد بن سلمه دن اودخى ثابتدن انلر انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

الحديث السادس

(عن ابى قتادة ان النبى صلى الله عليه وسلم كان اذا عرس بليل اضطجع على شقه الايمن) ابو قتاده حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه تحقيق نبى محترم حضرتلرى سفرده كيجه كيدر ايكن استراحت ونوم ايچون كيجه آخرنده نزول ايتدكده صاغ جانبنك اوزرينه ياتورلر ايدى اندن صكره رسول اكرم افندمز حضرتلرى يان اوستى ياتدقلرى وقتده سر سعادتلرينك آلتنه چاموردن معمول كرپيچ تعبير اولنان شيئى الرلر ايدى بيوردى على القارى حضرتلرى رسول اكرم افندمزك باشنك آلتنه كرپيچ المسى بعض قريه لرده اولور ايدى باديه لرده وصحرالرده كرپيچ تعبير اولنان شئ بولنمزكه ياتدقلرى وقتده رأس شريفلرينك آلتنه السونلر ديمشدر (واذا عرس قبيل الصبح نصب ذراعيه ووضع رأسه على كفه) اكر نبى محترم حضرتلرى سفرده كيجه كيدر ايكن صباحدن اوليجه براز استراحت ونوم ايچون نزول ايتسه لر صاغ يانى اوزرينه ياتوب مبارك قوللرينى ديكوب رأس سعادتنى آيه سى اوزرينه وضع ايدرلر ايدى مراد عالى نبويلرى بو ايديكه سائر اصحاب دخى رسول اكرم حضرتلرينك بو منوال اوزرينه ياتديغنى كوروب يورغنلق حسبيله اويقويه واروب صلوة صبحى فوت ايتميه لر

نظم

اول نبيمز نوم ايدردى يانته * عادتيدر يان ياتيردى صاغنه
مطجعنده نومه مشغول كوزلرى * قلبى آكاه ايشيدر هر سوزلرى

حق ايدردى قلب عالى بى نكاه * تا اويوردى او مبارك چشمى كاه
اول سفرده ايتزيسه لر كيجه * او يوريسه باشنى قور كرپيچه
كيجه يولده اول يتوردى لبنيه * او يله تعليم ايدربدى جمله يه
كر صباح وقتى اولورسه پك يقين * او يومازدى استراحتله صقين
ناقيه لردى قولنى اول متكاه * كف عاليه ايدردى اتكاه

باب خامس

(رسول اكرم حضرتلرينك عبادتلرينك وصفى حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده در)

الحديث الاول

(عن المغيرة بن شعبة قال صلى رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى انتفخت قدماه) مغيرة بن شعبه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى نماز قيلمقده بر مرتبه مشغوليت وسعى ايتديكه حتى ايكى مبارك قدم سعادتلرى شيشدى (فقيل له اتتكلف هذا وقد غفر الله لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر قال افلا اكون عبدا شكورا) ايمدى اصحاب كرام رسول محترم افنديمزه يا رسول الله سز نماز قيلمقده اول مرتبه جد وسعى ومشقتى التزام ايدرسكزكه مبارك قدملريكز قيامده طورمدن شيشدى حالبوكه حق تعالى سزدن ما تقدم وما تأخرى مغفور ايلمشدر ديديلر ازهد الانبيا عليه الصلواة افندمز حضرتلرى ربم تعالينك بكا احسان بيورديغى نعمت مقابلهسنده بن زياده شكر ايديجى عبد اولميه يمى بيورديلر (ربيع الابرار) نام كتابده حضرت على كرم الله وجهه دن روايت اولنديكه بر قوم حضرت اللهدن خوف ايتديكيچون عبادت ايدرلر بو مقوله عبادت عبدلر فعليدر و بر قوم دخى حضرت اللهدن ثواب مقابلهسنده عبادت ايدرلر بو مقوله عبادت تجار فعليدر و بر قوم دخى حضرت اللهك و برديكى نعمت مقابلهسنده شكر ايچون عبادت ايدرلر بو منوال اوزره عبادت حرلرك فعليدر بيوردى ٠

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى قتيبة بن سعيد ايله بشر بن معاذدن بو ايكيسى ابو عوانه دن اودخى زياد بن علاقه دن انلر مغيرة بن شعبه دن روايت بيوردى ٠

الحديث الثانى

(عن ابى هريرة قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلى حتى ترم قدماه) ابو هريره حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى نماز خصوصنده بر مرتبه مجاهده ايدرلر ايديكه حتى مبارك قدم شريفلرى شيشر ايدى (فقيل له تفعل هذا يا رسول الله وقد جاءك ان الله تعالى قد غفر لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر قال افلا اكون عبدا شكورا) ابو هريره حضرتلرى بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه ديديلركه تعجب كه سز بو مرتبه نماز خصوصنده مجاهده ايدرسكز و كنديكزه بو قدر زحمتى اختيار ايدرسكز حالبوكه الله تعالى سزه

خبرویردیکه ذات اجل اعلاسی سزی مغفرت ایتدی دیدیلر رسول اکرم افندمز بونلره جواب اوله‌رق بن زیاده شکر ایدیجی عبد اولمیه‌یممی بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابو عمار الحسین بن حریثدن اودخی فضل بن موسی‌دن اودخی محمد بن عمردن اودخی ابی سلمه‌دن انلر ابو هریره‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عن الاسود بن یزید قال سألت عائشة رضی الله عنها عن صلاة رسول الله صلی الله علیه وسلم باللیل ﴾ اسود بن یزیددن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینک کیجه وقتی قیلدیغی نمازلرک کیفیتی حضرت عائشه‌دن سؤال ایتدم بیوردی ﴿ فقالت کان ینام اول اللیل ثم یقوم فاذا کان من السحر اوتر ﴾ حضرت عائشه اسودک سؤالنک جوابنده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینک عادت سنیه‌لری بوایدیکه اکثریا اول لیلده صلوة عشایی ادا بیوروب اویورلر ایدی صکره ثلث لیلده قالقوب مراد بیوردقلری قدر نماز قیلارلر ایدی وسحر وقتی اولنجه صلوة وتری ادا ایدرلر ایدی معلوم اولسونکه سحر کیجه‌نک سدس اخیری دیمکدر ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری صلوة وترک رکعت اولیسنده ﴿ سبح اسم ربک الاعلی ﴾ ورکعت ثانیه‌ده ﴿ قل یا ایها الکافرون ﴾ ورکعت ثالثه‌ده ﴿ قل هو الله احد ﴾ سوره شریفه‌لرینی اوقورلر ایدی ﴿ ثم اتی الی فراشه فان کانت له حاجة الم باهله فاذا سمع الاذان وثب فان کان جنبا افاض علیه من الماء والا توضأ وخرج الی الصلاة ﴾ رسول اکرم حضرتلری مراد عالیلری قدر تهجدی دخی وتری قیلدقدنصکره استراحت ایچون فراشلرینه دخول ایدرلر ایدی اکر مراد دولتلری اولور ایسه ازواج مطهراته توجه وبعض ملاطفه بیوررلر ایدی ایمدی صباح اذاننی استماع بیوردقلرنده سرعت ایله فراشدن قالقوب غسل اقتضاء ایتدی ایسه غسل ایدرلر ایدی واکر غسل اقتضاء ایتمدی ایسه ابدست الوب صباح نمازینک ایکی رکعت سنتنی حرم سعادتلرنده ادا بیوروب صباح نمازینک فرضنی ادا ایچون مسجد شریفه تشریف بیوررلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن جعفردن انلر شعبه‌دن اودخی ابی اسحاقدن انلر اسود بن یزیددن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

فخر عالم طاعتده نه کوزل * آنی سودی اول خدای لم یزل
هر لیلده باقیامدر چوق دمی * اوجهتله شیشدی انک قدمی
دیدیلر که نه‌چکرسک زحمتی * حق تعالی ساکه ایتدی رحمتی
دوجهانده قیلدی معفو حق سنی * کل ذنبک ایتدی مغفور اول غنی
اول بیوردی خالقم اولدی غفور * بن دخی اولام آکه عبدی شکور
خواجه‌در انف اولمیاسک سن تهی * بوخصوصله ایله تنبیهلر زهی

﴿ عن کریب عن ابن عباس انه اخبره انه بات عند میمونة وهی خالته قال فاضطجعت فی عرض الوسادة واضطجع رسول الله صلی الله علیه وسلم فی طولها ﴾ کریب حضرتلرندن مرویدر ابن عباس حضرتلرندن کریب بزه خبرویردیکه تحقیق ابن عباس حضرتلری بر کیجه تیزه‌سی میمونه‌نک عندنده یاتمش ایدی ابن عباس حضرتلری بیوردیلرکه بن باشمی یصدیغک اکینه قویوب یاتدم رسول اکرم حضرتلری دخی مبارک رأس دولتلرینی یصدیغک طولی طرفنه وضع بیوروب یاتدیلر ﴿ فنام رسول الله صلی الله علیه وسلم حتی اذا انتصف اللیل او قبله بقلیل او بعده بقلیل استیقظ رسول الله صلی الله علیه وسلم فجعل یمسح النوم عن وجهه ﴾ ایمدی رسول اکرم حضرتلری خواب ناز صورتنده اولان استغراقه واردیلر ابن عباس بیوررکه تخمینا کیجه‌نک نصفی یا نصفندن اوجه یا نصفندن صکره‌جه اولدی رسول اکرم حضرتلری خوابدن اویانوب قالقدیلر مبارک اللریله وجه سعادتلرینی مسح بیوردیلر ﴿ ثم قرأ العشر الایات الخواتیم من سورة آل عمران ثم قام الی شن معلق فتوضأ منها فاحسن وضوءه ثم قام یصلی ﴾ صکره آل عمرانک آخرنده اولان اون آیتی اوقودیلرکه اول آیتلر ﴿ ان فی خلق السموات ﴾ آیت کریمه‌سندن سوره‌نک آخرینه وارنجه‌یه‌دک معلوم اوله‌که بر کیمسه اویقودن قالدقده اکر جنب دکل ایسه بو آیتلری اوقومق مندوبدر بو آیتلری قرائت بیوردقدنصکره نبی محترم افندمز قالقوب آصلمش مطره‌دن ابدست الدیلر ابدستی کوزل کوزل تکمیلا الدیلر صکره قالقوب نماز قیلمغه شروع بیوردیلر ﴿ قال عبدالله بن عباس فقمت الی جنبه فوضع رسول الله صلی الله علیه وسلم یده الیمنی علی رأسی ثم اخذ باذنی الیمنی ففتلها ﴾ ابن عباس بیوردیکه بن قالقدم ابدست الدم ورسول اکرم حضرتلرینک صول جانبنه طوردم ایمدی رسول اکرم حضرتلری مبارک صاغ اللرینی بنم باشم اوزرینه قویوب صکره بنم صاغ قولاغمی طوتدی و بوردی یعنی رسول اکرم حضرتلری ابن عباسک قولاغنی بوردیغی شوکا تنبه‌که رسول اکرمدن صدور ایدن افعالی بصیرت ایله حفظ ایلیه ﴿ فصلی رکعتین ثم رکعتین ثم رکعتین ثم رکعتین ثم رکعتین ثم رکعتین ﴾ ایمدی رسول محترم حضرتلری تهجده باشلادی ایکی رکعت نماز قیلدیلر بعده ایکی رکعت بعده ایکی رکعت بعده ایکی رکعت بعده ایکی رکعت قیلدیلر ﴿ قال معن ست مرات ﴾ ترمذی حضرتلرینک شیخنک شیخی اولان معن حضرتلری رکعتین لفظنی التی کره تکرار ایلدی جمیعا اون ایکی رکعت نماز اولور تهجدک نهایت عددی بودر تهجد کیجه نمازی دیمکدر ﴿ ثم اوتر ثم اضطجع حتی جاءه المؤذن فقام فصلی رکعتین خفیفتین ثم خرج فصلی الصبح ﴾ ابن عباس حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری تهجددنصکره وتر قیلدیلر چونکه عادت کریمه‌لری صلوة وتری تهجددنصکره قیلمق ایدی صکره فراشلرینه دخول بیوردیلر ظاهر بوکه اویودیلر صکره صباح نمازینی اعلام ایچون مؤذن رسول اکرم حضرتلرینه

كلدی ایمدی رسول اکرم افندمز ایکی رکعت سنت فجری خفیفجه قیلدیلر بعده مسجده تشریف بیوروب صباح نمازینی قیلدیلر (صلی الله علیه وسلم)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی مالك بن انسدن و اسحاق بن موسی الانصاریدن اودخی معندن انلر مالکدن اودخی مخرمة بن سلیماندن انلر کریبدن اودخی ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

ابن عباسدن روایت بویلجه * اول رسولله بیله اولدق بر کیجه
قالقدی ناکاه نصف اخیرده کیجه * چوق تهجد قیلمشیدیلر نیجه
کیجه لرده طاعتده مستقیم * هم تهجد عادتنده پك مقیم
با تهجد کیدی لیلك نیجه سی * صکره قیلدی وتری خلقك یوجه سی
بعده اول نومه کیتدیلر براز * تا فجرده قالقدی قیلدیلر نماز
خوب تهجدله جمال اولور منیر * با تهجد قلب ووجهه نور کلیر
خواجه رائف قیل تهجد بویله سن * چون تهجدده اولور اجر حسن

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ ثَلَاثَ عَشْرَةَ رَكْعَةً) ابن عباس حضرتلرندن مرویدرکه مشار الیه بیوردی ازهد الانبیا افندمز حضرتلری کیجه وقتی اون اوچ رکعت نماز قیلارلر ایدی حدیث سابقده بیان اولندیغی کبی ظاهر اولان اوچ رکعتی وتر اولمسیدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابو کریب محمد بن علاءدن اودخی وکیعدن انلر شعبه‌دن اودخی ابی جمره‌دن انلر ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ اِذَا لَمْ يُصَلِّ مِنَ اللَّيْلِ مَنَعَهُ مِنْ ذَلِكَ النَّوْمُ اَوْ غَلَبَتْهُ عَيْنَاهُ صَلَّى مِنَ النَّهَارِ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً) حضرت عائشه‌دن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری تهجد نمازینی قیلمسه‌لر قیلمامغه باعث نوم غلبه ایدوب نمازه مقتدر اولمامسی یاخود مبارك کوزلری اویقولانوب نمازی قیلمق ممکن ایسه‌ده لکن رسول اکرم افندمزك دأبی اولان خشوع بولنمیه‌جغیدر بو احوالك ظهوری سببیله تهجد ترك اولنسه کوندوز اون ایکی رکعت نماز قیلارلر ایدی بو حدیث شریف مآلندن معلوم اولدیکه برکیمسه کیجه وقتی عادتی اولان نمازینی یاخود اوراد واذکارینی برمانع سببیله ترك ایلسه ایرتسی کون اول ترك ایلدیکی نمازی یاخود اوراد واذکاری قضاء ایتمك مناسب ولایق اولور .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی ابو عوانه‌دن

اودخی قتاده‌دن انلر زراة بن اوفی‌دن اودخی سعید بن هشامدن انلر حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السابع ﴾

(عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم قَالَ اِذَا قَامَ اَحَدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَفْتَتِحْ صَلَاتَهُ بِرَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ) ابو هریره حضرتلری نبی ذیشاندن روایت ایدرکه سلطان انبیا افندمز حضرتلری بیوردیلر سزدن بریکز تهجد نمازی قیلمق ایچون قالقسه ایکی رکعت خفیفه ایله ابتداء ایلسون تاکه نفسنه امر تسهیل ایدوب بقیهٔ صلوتی نشاط اوزره ادا ایدرك تدریج ایله طبیعتنه عبادتی معتاد ایلیه و صلوة تهجدی ایکی رکعت خفیفه ایله افتتاح ایتسون دیو تعبیردن مراد صلوة تهجدی ایکی رکعته قصر ایتمك لایق اولمدیغنه اشارتدر اقلی درت یاخود التی رکعت قیلمق مناسبدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن العلاءدن اودخی ابو اسامه‌دن انلر هشام بن حساندن اودخی محمد بن سیریندن انلر ابو هریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثامن ﴾

(عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ اَنَّهُ قَالَ لَاَرْمُقَنَّ صَلَاةَ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم) زید بن خالد حضرتلرندن مرویدر تحقیق زید بن خالد بیوردیکه سفرده بر کیجه رسول اکرم حضرتلری تهجدی نیجه قیلارلر دیو اهتمام ایله باقار و حفظ ایدردم (فَتَوَسَّدْتُ عَتَبَتَهُ اَوْ فُسْطَاطَهُ فَصَلَّى رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم رَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ طَوِيلَتَيْنِ طَوِيلَتَيْنِ طَوِيلَتَيْنِ) زید بیوردیکه رسول اکرمك تهجد نمازینه لایقیله مطلع اولمق ایچون رسول اکرمك قپوسنك اشیکنه باشمی قویدم یاخود چادرینه طیاندم و امعان نظریله نظر ایتدم کوردمکه رسول اکرم اولا ایکی رکعت خفیفه قیلدیلر صکره ایکی رکعت طویله قیلدیلرکه عادتا قیلدقلری نمازك اوچ مثلی مقداری ایدی بو معنایی افاده ایچون زید حضرتلری طویلتین لفظلرینی تأکیدا ذکر ایتدیلر (ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا) بعده ایکی رکعت دها قیلدیلر بو ایکی رکعت اولکی قیلدقلری ایکی رکعته نسبتله قیصه‌جه ایدی بعده ینه ایکی رکعت قیلدیلر بوده ماقبلنه نسبتله قصیر ایدی بعده ینه ماقبلنه نسبتله قیصه‌جه اوله‌رق ایکی رکعت دها قیلدیلر بوندنصکره ینه ایکی رکعت قیلدیلر بودخی ماقبلنه نسبة قصیر ایدی (ثُمَّ اَوْتَرَ فَذَلِكَ ثَلَاثَ عَشْرَةَ رَكْعَةً) صکره اوچ رکعت وتری قیلدیلر سلطان انبیا حضرتلرندن صدور ایدن نماز اون اوچ رکعت اولدی ابتدا قیلدقلری ایکی رکعت خفیفه‌دن ماعدا اما رکعتین خفیفتین حسابی ایله اون بش رکعت نماز اولدیکه اون ایکیسی تهجد اوچی وتر نمازی ایدی .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى قتيبة بن سعيددن اودخى مالك بن انسدن واسحق بن موسى دن اودخى معندن اودخى مالكدن اودخى عبدالله بن ابى بكردن اودخى پدرندن پدرى دخى عبدالله بن قيسدن اودخى زيد بن خالدجهنيدن روايت بيوردى .

﴿ الحديث التاسع ﴾

﴿ عَنْ اَبِى سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِالرَّحْمٰنِ اَنَّهُ اَخْبَرَهُ اَنَّهُ سَأَلَ عَائِشَةَ رضى الله تعالى عنها كَيْفَ كَانَتْ صَلَاةُ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم فِى رَمَضَانَ ﴾ ابوسلمة بن عبدالرحمندن مرويدر خبرو يرديكه ابوسلمه حضرت عائشه‌دن رسول اكرم حضرتلرى رمضان شريف كيجه‌لرنده صلوة تهجدى نه كيفيتده قيلارلر ايدى ديو سؤال ايتدى ﴿ فَقَالَتْ مَا كَانَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم لِيَزِيدَ فِى رَمَضَانَ وَلَا فِى غَيْرِهِ عَلٰى اِحْدٰى عَشْرَةَ رَكْعَةً يُصَلِّى اَرْبَعًا لَا تَسْأَلْ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ ﴾ حضرت عائشه بيورديكه بنم خانه‌مده بنم كورديكم شو وجهله دركه رسول اكرم حضرتلرى رمضان كيجه‌سنده وسائر كيجه‌لرده تهجد نمازينى اونبر ركعتدن زياده قيلمزلر ايدى اولا درت ركعت نماز قيلرلر ايديكه اول درت ركعتك حسنندن وطولندن سؤال ايتمه يعنى اول ركعتلرك حسنى وطولى برتبه‌يه بالغ اولمشدركه وصفى قابل دكلدر ﴿ ثُمَّ يُصَلِّى اَرْبَعًا لَا تَسْأَلْ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ ثُمَّ يُصَلِّى ثَلَاثًا ﴾ صكره درت ركعت نماز دخى قيلرلر ايديكه حسنده بى عديل وطولده بى نظير وصفى غير ممكندر سكز ركعت صلوة تهجدى قيلدقدنصكره اوچ ركعت صلوة وترى سلام واحده ايله قيلرلر ايدى معلوم اوله كه ظاهر حديث شريف دلالت ايدركه رسول اكرم حضرتلرى صلوة تهجدده درت ركعتده برسلام ويرديلر بو روايته كوره امام اعظم عندنده افضل اولان بودركه ليل ونهارده صلوة نافله ده درتده برسلام ويرلمكدر اما امام محمد وامام ابويوسف عندنده كيجه قلنان نافله‌لرده ايكى ركعتده برسلام ويرلمكدر زيد حضرتلرينك حديث سابقده‌كى روايتى كبى ﴿ قَالَتْ عَائِشَةُ رضى الله تعالى عنها قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ اَتَنَامُ قَبْلَ اَنْ تُوتِرَ فَقَالَ يَا عَائِشَةُ اِنَّ عَيْنَىَّ تَنَامَانِ وَلَا يَنَامُ قَلْبِى ﴾ حضرت عائشه بيورديكه بن ديدمكه يارسول الله سز ياتسو نمازينى قيلدقدنصكره صلوة وترى ادا ايتمزدن اول اويورسكز شايدكه اويقودن اويانه‌ميوب صلوة وتر فوت اولور ايسه ديدم رسول اكرم حضرتلرى جواب بيورديلركه ياعائشه بن خوابدن بيدار اوله‌ميوب وترك فوت اولمسندن خوف ايتمم زيرا بنم ظاهرده كوزلرم اويور ولكن قلبم اويومز وقتى كلدكده قالقوب تهجدى ووترى ادا ايدرم بيورديلر ازهدالانبيا افندمز حضرتلرى صلوة تهجدى دائما برترتيب اوزره قيلديغندن حضرت عائشه دخى كورديكى كبى روايت بيوردى نتكيم مقدما مرور ايدن زيدك روايتى اون اوچ ركعت ايدى .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى اسحق بن موسى دن اودخى معندن اودخى مالكدن اودخى سعيد بن ابى سعيددن اودخى ابى سلمة بن عبدالرحمندن روايت بيوردى .

﴿ الحديث العاشر ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ اَنَّ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم كَانَ يُصَلِّى مِنَ اللَّيْلِ اِحْدٰى عَشْرَةَ رَكْعَةً يُوتِرُ مِنْهَا بِوَاحِدَةٍ ﴾ حضرت عائشه بيورديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى اكثر كيجه‌لرده اونبر ركعت نماز قيلارلر ايدى ﴿ فَاِذَا فَرَغَ مِنْهَا اضْطَجَعَ عَلٰى شِقِّهِ الْاَيْمَنِ ﴾ ايمدى رسول اكرم حضرتلرى صلاتدن فارغ اولدقده اكر صباح يقين ايسه دكلنمك ايچون مبارك صاغ يانلك اوزرينه ياتورلر ايدى واكر صباح وقتى يقين اولميوب سحر وقتى اولور ايسه نوم ايچون ياتورلر ايدى .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى اسحق بن موسى دن اودخى معندن اودخى مالكدن اودخى ابن شهابدن اودخى عروه‌دن اودخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى

﴿ الحديث الحادى عشر ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يُصَلِّى مِنَ اللَّيْلِ تِسْعَ رَكَعَاتٍ ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى بعض كره كيجه وقتنده طقوز ركعت نماز قيلرلر ايديكه التى ركعتى تهجد اوچ ركعتى وتر اولور ايدى معلوم اوله كه محدثين شويله بيان بيورديلركه رسول اكرم افنديمز حضرتلرى تهجدى وتر ايله برابر يدى ركعتدن نقصان واون اوچ ركعتدن زياده ايتمديلر ايدى .

﴿ سند حديث ﴾ اما ترمذى بوحديثى هناددن اودخى ابوالاحوصدن اودخى اعمشدن اودخى ابراهيمدن اودخى اسوددن اودخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى .

نظم

عائشه حضرتلرى سويلر بزه ★ دير تهجددن خبر ويرم سزه
اولمشيدى اول رسولك كيجه‌سى ★ ياتهجد كچدى ليلك نيجه‌سى
كيجه‌لرده قيلريدى چوق نماز ★ اول نمازدن كيجه‌يى خالى قومز
تاطقوز ركعت قيلردى بركيجه ★ ركعتدن هربرى كوزل نيجه
التيسى انك تهجدلر ايدى ★ راويانم بويله بونى سويلدى
هم اوچى انك وتردر ايت فهم ★ جهليله سن اولمياسك متهم
خواجه رائف سن تهجد قيلاسن ★ اوتهجدله كلير وجهه حسن

﴿ الحديث الثانى عشر ﴾

﴿ عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِى اَنَّهُ صَلّٰى مَعَ النَّبِىِّ صلى الله عليه وسلم مِنَ اللَّيْلِ قَالَ فَلَمَّا دَخَلَ فِى الصَّلَاةِ قَالَ اللهُ اَكْبَرُ ذُو الْمَلَكُوتِ وَالْجَبَرُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ ﴾ حذيفة بن اليمانى حضرتلرندن مرويدر تحقيق حذيفه كيجه وقتى سيد المصلين افندمز حضرتلريله تهجد نمازى قيلمش اولديغندن رسول

﴿ معناى بيت ﴾

اى كيمسه بتون كيجه صباحه قدر اويقوده‌سن قبرك ايچون برچراغ ياق يعنى قالق كيجه‌لين تهجد نمازى قيل زيرا كيجه قلنان نمازك صاحبنه الله تعالى اوچ نور احسان ايدر برى او كيمسه‌نك قلبنه وبرى وجهنده وبر دخى اول كيمسه‌نك قبرنده در .

اکرم افندمزك نمازینك کیفیتنی بیانه شروع ایدوب بیوردیلرکه وقتاکه رسول محترم افندیمز حضرتلری نمازه دخول مراد بیوردقلرنده افتتاح تکبیرنده (الله اکبر ذو الملکوت والجبروت والکبریاء والعظمة) لفظ شریفنی بیوررلر ایدی یعنی الله تعالی حضرتلری ذاتنده زیاده اولردر ملکوت صاحبیدر مالك الملك در وعالم غیب کندی تصرفنده در جبروت صاحبیدرکه قهار دیمکدر کبریاء صاحبیدرکه نقایصدن منزهدر عظمت صاحبیدرکه کنهی ادراك اولنمقدن منزهدر (قال ثم قرأ البقرة ثم رکع فکان رکوعه نحواً من قیامه وکان یقول سبحان ربی العظیم سبحان ربی العظیم) حذیفه بیوردیکه رسول محترم حضرتلری کلمات مذکوره‌یی قرائت ایتدکدنصکره سورهٔ فاتحه وسورهٔ بقره‌یی قرائت بیوردیلر صکره رکوع ایتدیلر رکوعی مدتی قیامی مدتنه قریب اولدی ورکوعلرنده (سبحان ربی العظیم سبحان ربی العظیم) لفظنی چوق چوق قرائت بیوردی معناسی ربم عظیمی نقایصدن تنزیه ایدرم دیمکدر (ثم رفع رأسه فکان قیامه نحواً من رکوعه وکان یقول لربی الحمد لربی الحمد) صکره نبی محترم مبارك باشنی رکوعدن قالدیروب قیامده طورمسنك مدتی رکوعك مدتنه قریب ایدی وحالبوکه قیامده (لربی الحمد لربی الحمد) لفظ شریفنی چوق چوق بیوررلر ایدی معناسی حمد ربمه مخصوص حمد ربمه مخصوص دیمکدر (ثم سجد فکان سجوده نحواً من قیامه وکان یقول سبحان ربی الاعلی سبحان ربی الاعلی) صکره سجده ایلدیلر سجده سنك مدتی رکوعندنصکره اولان قیامك مدتنه قریب ایدی حالبوکه سجده‌ده (سبحان ربی الاعلی سبحان ربی الاعلی) لفظ شریفنی چوق چوق بیوررلر ایدی معناسی ربم اعلایی نقایصدن بری قیلارم دیمکدر (ثم رفع رأسه فکان ما بین السجدتین نحواً من السجود وکان یقول رب اغفرلی رب اغفرلی) صکره مبارك سر شریفنی سجده‌دن قالدیردی ایکی سجده‌نك ماییننده جلوسنك مدتی سجده‌نك مدتنه قریب ایدی وجلوس حالنده (رب اغفرلی رب اغفرلی) کلامنی چوق چوق سویلرلر ایدی (معناسی) ربم بنی مغفرت ایله دیمکدر (حتی قرأ البقرة وآل عمران والنساء والمائدة) حتی رسول محترم حضرتلری صلاة مذکورده بودرت سورهٔ شریفه‌یی قرائت بیوردیلر میرك شاه دیدیکه بو حدیث شریفك ظاهری اقتضا ایدرکه رسول اکرم حضرتلری بر رکعتده سورهٔ بقره‌یی قرائت ایلدی لکن آل عمران ونساء ومائده‌یی رکعت ثانیه‌ده‌می قرائت ایتدی یاخود باقی قالان اوچ رکعتده‌می قرائت ایتدی متبین اولمدی بعضیلر بیوردیکه ظاهر اولان او نماز درت رکعت ایدی باقی قالان اوچ رکعتده آل عمران ونساء ومائده‌یی قرائت بیوردی ثانیه‌نك اولیدن اوزون اولمسی لازم کلمسون ایچون (او الانعام شعبة الذی شك فی المائدة والانعام) امام ترمذی بیوررکه رسول رب العالمین حضرتلری سورهٔ نسادن صکره مائده‌می قرائت بیوردی یوخسه سورهٔ انعامی‌می قرائت بیوردی راوی شعبه شك ایلدی ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن مشاددن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی عمرو بن مره‌دن اودخی ابو حمزه‌دن اوده بنی عبسدن بر کیمسه‌دن اودخی حذیفة الیمانی رضی الله عنهدن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الثالث عشر ﴾

لیله‌نك آخرنده‌کی تنوین وحدت ایچوندر

(عن عائشة قالت قام رسول الله صلی الله علیه وسلم بآیة من القرآن لیلة) حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بر بتون کیجه بر آیت ایله قائم اولدیلر یعنی اول کیجه نمازده هر رکعتده اول آیتی تکرار قرائت بیوردیلر دیمکدر ابو عبید ابوذردن روایت ایدرك فضائل القرآن نام کتابنده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری قیامده ورکوعده وسجودده بر آیتی قرائت ایلدیکی حالده کیجه‌لردن بر کیجه تاصباحه قدر نماز قیلدی ابوذر حضرتلرندن سؤال اولندیکه اول آیت قنغی آیت ایدی ابوذر جواب بیوردیکه ﴿ ان تعذبهم فانهم عبادك وان تغفرلهم فانك انت العزیز الحکیم ﴾ آیت کریمه‌سی ایدی صحیح مسلمده حضرت علیدن وحضرت ابن عباسدن روایت اولنان حدیثلره بناءً بزلره رکوعده وسجودده قرآن قرائتندن نهی وارد اولدی یعنی رسول اکرم حضرتلری قیامده ورکوعده وسجودده بر آیت ایله نماز قیلمشلر دیو بزده قیلار ایسه‌ك جائز دکلدر ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابوبکر محمد بن نافع البصریدن اودخی عبد الصمد بن عبد الوارثدن اودخی اسماعیل بن مسلم العبدیدن اودخی ابی متوکلدن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الرابع عشر ﴾

(عن عبد الله قال صلیت لیلة مع رسول الله صلی الله علیه وسلم فلم یزل قائماً حتی هممت بامر سوء) عبد الله بن مسعود رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه بر کیجه رسول اکرم حضرتلریله نماز قیلدم بو مرتبه قیامده طوردیلرکه بن حسنسز برشی قصد ایلدم (قیل له وما هممت به قال هممت ان اقعد وادع النبی صلی الله علیه وسلم یصلی قائماً) ابن مسعوددن سؤال ایلدیلرکه قصد ایلدیککز شی نه ایدی ابن مسعود جوابنده بیوردیکه رسول محترم حضرتلرینك طول قیامندن خاطریمه کلدیکه اوتوره‌یم ونمازی اوتوردیغم یرده قیلایم رسول اکرم حضرتلری قائماً قیلار اولدیغی حالده لکن بو خصوص ترك ادب اولمغله اول فکری دفع ایدوب ینه قیامده طوردم بیوردی ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی سلیمان بن حربدن اودخی شعبه‌دن اودخی اعمشدن اودخی ابی وائلدن اودخی عبد الله بن مسعوددن روایت بیوردی ·

﴿ الحديث الخامس عشر ﴾

﴿ عن عائشة ان النبي صلى الله عليه وسلم كان يصلي جالساً فيقرأ وهو جالس فاذا بقي من قراءته قدر ما يكون ثلاثين او اربعين آية قام فقرأ وهو قائم ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدركه رسول اكرم حضرتلری اوتوردیغی یرده نمازه شروع ایدوب اوتوردیغی حالده قرآن اوقورلر ایدی واوقودیغی سوره‌دن تخميناً اوتوز یاقرق آیت مقداری قالدقده ایاق اوزرینه قالقوب اول باقی قالان آیتلری قائم اولدیغی حالده اوقورلر ایدی بوقول شریفدن فهم اولنورکه قعودده قرائت بیوردیغی اوتوز یاقرق آیتدن زیاده ایمش زیرا چوق کره باقی قالان شی دیو آز نسنه‌یه دینلور ﴿ ثم ركع وسجد ثم صنع في الركعة الثانية مثل ذلك ﴾ صکره رکوع وسجود ایدوب صکره رکعت ثانیه‌ده دخی رکعت اولیده تفصیل اولندیغی وجه اوزره ایشلرلر ایدی بو حدیث شریفده نافله نمازده بویله ایتمنك جوازینی بیان واردر لکن قرآنی چوق اوقور ایسه مثلا هر بر رکعتده یارم جزؤ یاخود دها زیاده اوقور ایسه دیمکدر ․

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی اسحق بن موسى الاشعریدن او دخی معندن او دخی مالکدن او دخی ابی النضردن او دخی ابی سلمه‌دن او دخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ․

﴿ نظم ﴾

عائشه حضرتلرندن هر خبر ★ جمله عندنده اولوردی معتبر
بزله اول خوب نبیدن سویلدی ★ اول نمازده اوطورر اوقوردیدی
اوقعودده اوقوریدی پك دراز ★ بعده قالقار اوقور دیلر براز
بویلجه در رکعت ثانیلری ★ خوش کوزلدر رکعتینك هر بری
قالمه رائف سن نمازدن هیچ کرو ★ اولمیاسك سن قیامتده فرو

﴿ الحديث السادس عشر ﴾

﴿ عن عبدالله بن شقيق قال سألت عائشة عن صلاة رسول الله صلى الله عليه وسلم في تطوعه ﴾ عبدالله بن شقیق حضرتلرندن مرویدر مشار الیه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك نافله قیلدقلری نمازك کیفیتندن حضرت عائشه‌دن سؤال ایتدم ﴿ فقالت كان يصلي ليلاً طويلاً قائماً وليلاً طويلاً قاعداً فاذا قرأ وهو قائم ركع وسجد وهو قائم واذا قرأ وهو جالس ركع وسجد وهو جالس ﴾ ایمدی حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك عادت سنیهٔ نبویلری بو ایدیکه بر کیجه صلات طویله‌یی قائم اولدیغی حالده و بر کیجه صلوة طویله‌یی قاعد اولدیغی حالده قیلارلر ایدی اکر فخر عالم حضرتلری صلوة طویله‌یی قائم اولدیغی حالده قیلار ایسه قرائتی تکمیل ایتدکدنصکره رکوعه وسجوده قیامدن انتقال ایدر ایدی یعنی قیامدن رکوعه ورکوعدن سجوده دیمکدر اکر اوتوردقلری یردن نمازه باشلایوب قرائتی اوتوردیغی یرده ایدرلر ایسه

رکوع وسجودی دخی اوتوردقلری یرده ایدرلر ایدی معلوم اوله‌که علما اجماع ایتدیلرکه امت قیامه قادر ایکن نافله نمازی قعوداً قیلمق جائزدر لکن ثواب جهتندن قائمك نصف ثوابنه مستحق اولور دیدیلر اما رسول اکرم حضرتلرینك قیامی وقعودی امته قیاس اولنمز زیرا رسول اکرم حضرتلری جوازی بیان ایچون ایشلرلر ایدی صلى الله عليه وسلم ․

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی احمد بن منیعدن او دخی هشیمدن او دخی خالد الحذاءدن او دخی عبدالله بن شقیقدن روایت بیوردی ․

﴿ الحديث السابع عشر ﴾

﴿ عن حفصة زوج النبي صلى الله عليه وسلم ﴾ ازواج مطهرات نبویه‌دن حضرت حفصه رضی الله عنهادن مرویدر معلوم اولسونکه سلطان انبیا افندمز حضرتلری حضرت حفصه رضی الله عنهایی هجرتدن اوتوز ماه صکره شعبانك ابتداسنده تزوج ایلدی وحفصه مهاجرلردن ایدی والتمش یاشنه بالغ اولدقده هجرتك قرق بشنجی سنه‌سی شعبانده وفات ایتدی و رسول اکرمدن التمش حدیث روایت بیوردی وحضرت عمر الفاروقك کریمه‌لری ایدی ﴿ قالت كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلي في سبحته قاعداً ويقرأ السورة ويرتلها حتى تكون اطول من اطول منها ﴾ مشار الیها حفصه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری نافله نمازده قعود ایتدیکی حالده قیلارلر ایدی و بر سورهٔ قصیره‌یی قرائت ایدوب بر مرتبه قرآنك حروف وحرکات وسکناتنی تبیین ومخارجنی تمییز ایدوب تأنی طریقیله معناسنی ملاحظه ایدرك قرائت بیورر ایدیکه حتی فخر عالم حضرتلرینك وجه مشروح اوزره قرائتی سببیله اوقودقلری سورهٔ انفال کبی بر قصیر سوره مثلا سورهٔ اعراف کبی اوزون سوره‌دن اوزون اولور ایدی ․

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی اسحق بن موسى الانصاریدن او دخی معندن او دخی مالکدن او دخی ابن شهابدن او دخی سائب بن یزیددن او دخی مطلب بن ابی وداعه‌دن او دخی حضرت حفصه‌دن روایت بیوردی ․

﴿ الحديث الثامن عشر ﴾

﴿ اخبر عائشة رضي الله عنها ابا سلمة ان النبي صلى الله عليه وسلم لم يمت حتى كان اكثر صلاته وهو جالس ﴾ حضرت عائشه ابو سلمه‌یه خبر ویره‌رك بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری صلاة نافله‌یی اکثری جالس اولدیغی حالده قیلدقجه آخرته تشریف ایتمدی یعنی حضرت عائشه دیمك ایسترکه فخر عالم افندمز حضرتلری آخر عمرلرنده نافله نمازلری اکثری اوتوردیغی حالده قیلارلر ایدی صلى الله عليه وسلم ․

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی حسن بن محمد الزعفرانیدن او دخی حجاج

بن محمددن اودخی ابن جریجدن اودخی عثمان بن ابی سلیماندن اودخی اباسلمة بن عبدالرحمن‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

نظم

زهدیله اولدی نبیمز دائما ٭ قیلریدی چوق نمازی قائما
طاعتیله ایدریدیلر شغول ٭ اوشغولده آکه تابعدر فحول
وقت ایرشدی اولدی عمرک آخری ٭ اونبیله جمله اصحاب فاخری
اول وقتده قیلارایدی قاعدی ٭ اول قعودی چون قیامدن خوش ایدی
نافله‌دن قیلنور سه بر نماز ٭ اونمازده وار قعوده خوش جواز
بز کبیلر کرقیلارسق قاعدی ٭ آز اولورمش او نمازک عائدی
خواجه رائف اولریسه برفتور ٭ نافله‌ده جائز اولمشدر اوطور

باب سادس

(ازهد الانبیا افندمز حضرتلرینک ضحی نمازی قیلمسی حقنده وارد اولان احادیث شریفه)
(بیانده‌در)

ضحی قوشلق دیمکدر قوشلق نمازینک اول وقتی کوکک کنارندن کونش ایکی مزراق بویی چیقدیغی وقتدر آخر وقتی زوال وقتندن اوچه اولان وقتدر معلوم اوله‌که قوشلغک اول وقتنده قلنان نمازه صلاة اشراق دیرلر وقوشلغک آخر وقتنده قلنان نمازه صلاة زوال وصلاة اوابین دخی دیرلر امابوایکی وقتک اره‌یرنده واقع اولان نمازه صلاة ضحی تسمیه اولنور .

الحدیث الاول

(عَنْ مُعَاذَةَ قَالَتْ قُلْتُ لِعَائِشَةَ رضی الله تعالی عنها اَكَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم يُصَلِّي الضُّحٰى) معاذه‌دن مرویدر بیوردیکه برکون ام المؤمنین حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلری صلوة ضحی قیلارمی ایدی دیوسؤال ایتدم (قَالَتْ نَعَمْ اَرْبَعَ رَكَعَاتٍ وَيَزِيدُ مَاشَاءَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ) حضرت عائشه جواب ویردیکه اوت نبی محترم حضرتلری صلاة ضحایی احیاناً درت رکعت قیلارایدی واحیاناعزیزوجلیل اولان حضرت الله دیلدیکی مقداری درت رکعت اوزرینه زیاده ایدرایدی بیوردی لکن محدثین بیان ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلری صلوة ضحایی اون ایکی رکعتدن زیاده قیلدیغی روایت اولنمدی دیدیلر اماا کثری درت رکعت قیلار ایدی دیدیلر وینه محدثین بیان ایتدیلرکه صلوة ضحانک اقلی ایکی رکعت جائز ایسه‌ده درت رکعت قیلمق افضلدر دیدیلر .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابو داود الطیالسی‌دن اودخی شعبه‌دن اودخی یزیدالرشکدن اودخی معاذه‌دن روایت بیوردی .

الحدیث الثانی

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ يُصَلِّي الضُّحٰى سِتَّ رَكَعَاتٍ) انس بن مالک حضرتلرندن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری صلاة ضحایی التی رکعت قیلارلر ایدی یعنی بعض وقتده دیمکدر .

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن المثنی‌دن اودخی حکیم بن معاویه‌دن اودخی زیاد بن عبدالله‌دن اودخی حمیدالطویلدن اودخی انس بن مالکدن روایت بیوردی .

نظم

متقیلر متقیسی اول نبی ٭ یوق ایدی هیچ متق آنک کبی
اتقاسی هر ایشنده ایلرو ٭ قالمدیلر اتقادن هیچ کرو
اولمدیلر خوب نمازلردن تهی ٭ کیجه کوندوز قیلریدی پک زهی
ابن مالکدن روایت بو ایدی ٭ التی رکعت قیلدی ضحی‌یی دیدی
بعض راوینک سکزدر کوردیکی ٭ بعض راویدن روایت اون ایکی
خواجه رائف خوب نصیحت ایده‌جک ٭ وقت اشراک قیل نمازی درده‌جک

الحدیث الثالث

(عَنْ عَبْدِ الرَّحْمٰنِ بْنِ اَبِي لَيْلٰى قَالَ مَا اَخْبَرَنِي اَحَدٌ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ يُصَلِّي الضُّحٰى اِلَّا اُمُّ هَانِئٍ) عبدالرحمن بن ابی لیلی حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بکا صحابه‌دن برکیمسه رسول اکرم حضرتلرینک صلاة ضحایی قیلدیغنی خبرویرمدی الا امهانی خبرویردی (فَاِنَّهَا حَدَّثَتْ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم دَخَلَ بَيْتَهَا يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ فَاغْتَسَلَ فَسَبَّحَ ثَمَانِيَ رَكَعَاتٍ) تحقیق امهانی حضرتلری خبرویردیکه تحقیق رسول اکرم افندمز حضرتلری فتح مکه کوننده امهانینک خانه‌سنه تشریف بیوردیلر وتبرکا غسل ایلدیلر غسلدنصکره سکز رکعت صلاة ضحی قیلدیلر (مَا رَاَيْتُهُ صَلّٰى صَلَاةً قَطُّ اَخَفَّ مِنْهَا غَيْرَ اَنَّهُ كَانَ يُتِمُّ الرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ) امهانی بیوردیکه بن هیچ بروقتده رسول اکرمک فرض ونافله نمازلرنده بوقیلدیغی سکز رکعت نماز کبی خفیف نماز قیلدیغنی کورمدم لکن رکوع وسجودی تمام ایلدیلر یعنی امهانینک رسول اکرمک قیلدیغی سکز رکعت خفیف ایدی بیورمسی نمازک قیامنده اوزون سوره وتشهدلرده طویل دعا ایلمدیلر دیمکدر یوخسه تعدیل ارکانی ترک دیمک دکلدر معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینک صلوة ضحایی دائما خفیفجه قیلدیغی بوحدیث شریف ایله ثابت اولمز زیرا رسول محترم حضرتلرینک یوم فتحده آخر اشتغالی اولدیغندن خفیف قیلدیلر .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیثی محمد بن المثنی‌دن ودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی عمرو بن مره‌دن اودخی عبدالرحمن بن ابی لیلی‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن عبدالله بن شقيق قال قلت لعائشة رضى الله تعالى عنها اكان النبى صلى الله عليه وسلم يصلى الضحى ﴾ عبدالله بن شقيقدن مرويدر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری صلاة ضحی قیلارمی ایدی دیو حضرت عائشه دن سؤال ایلدم ﴿ قالت لا الا ان یجیئ من مغیبه ﴾ حضرت عائشه جواب اوله‌رق قیلمزلر ایدی انجق سفردن کلدیکی وقت قیلارلر ایدی بیوردی مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری سفردن کلدکده البته ضحی وقتنده کلوب اولا مسجده تشریف بیوررلر ایدی و مسجدده ایکی رکعت نماز قیلوب مسجدده اوتوررلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی ابن ابی عمردن اودخی وکیعدن وکیع کهمس بن الحسندن اودخی عبدالله بن شقیق حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن ابى سعيد الخدرى قال كان النبى صلى الله عليه وسلم يصلى الضحى حتى نقول لا يدعها ويدعها حتى نقول لا يصليها ﴾ ابی سعید الخدری رضی الله عنهدن مرویدر مشارالیه بیوردیکه امام المصلین افندمز حضرتلری بعض کونلرده صلاة ضحایی قیلارلر ایدیکه حتی بز افضل الانبیا افندمز حضرتلری صلاة ضحایی ترک ایتمز دیر ایدک وصکره ترک ایدرلر ایدیکه حتی بز رسول اکرم بردها صلاة ضحی قیلمز دیر ایدک مسلم صحیحنده بیوردیکه صلاة ضحانك فوائدندن بری بودرکه انسانده اولان اوچیوز التمش مفصله لازم کلان صدقه‌یه صلاة ضحی کفایت ایدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی زیاد بن ایوب البغدادیدن اودخی محمد بن ربیعه دن اودخی فضیل بن مرزوقدن اودخی عطیه‌دن اودخی ابی سعید الخدری حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عن ابى ايوب الانصارى ان النبى صلى الله عليه وسلم كان يدمن اربع ركعات عند الزوال ﴾ ابی ایوب الانصاری رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوررلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلرینك شمسك زوالی عقیبنده درت رکعت نماز قیلمق عادت سنیه‌لرندن ایدی ﴿ فقلت یارسول الله انك تدمن من هذه الاربع الركعات عند زوال الشمس ﴾ حضرت خالد بیوررکه بن رسول اکرم حضرتلرینك بودرت رکعت نمازه مداومتلرینی کوروب ذات عالی نبویلرندن حکمتنی سؤال ایلدم ﴿ فقال ان ابواب السماء تفتح عند زوال الشمس ولا ترتج حتى يصلى الظهر فاحب ان يصعدلى فى تلك الساعة خير ﴾ فخر عالم افندمز حضرتلری سعادتله

بیوردیلرکه تحقیق کوکك قپولری زوال وقتنك عقیبنده آچیلور واولبه نمازینك اداسنه قدر قپانمز ایمدی بنم برخیر عملك اول ساعتده سمواته صعود ایلمسنه محبت ایدرم یعنی بوحکمته مبنی بوصلاته دوام ایدرم بیوردیلر ﴿ قلت افى كلهن قراءة قال نعم قلت هل فيهن تسليم فاصل قال لا ﴾ حضرت خالد ابوایوب بیوردیکه یارسول الله بودرت رکعتك هربرنده ضم سوره وارمیدر دیدم اوت واردر بیوردیلر و بودرت رکعتی ایکیشر رکعت قیلوب سلامك اولورمی دیو سؤال ایلدم ایکی رکعتده برسلام اولمز بلکه درت رکعتی قیلوب قعدۀ اخیره‌ده سلام ویریلور بیوردیلر

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن منیعدن اودخی هشیمدن اودخی عبیده‌دن اودخی ابراهیمدن اودخی سهم بن منجابدن اودخی قزعه‌دن اودخی قرثعدن اودخی ابی ایوب الانصاری رضی الله عنه الباریدن روایت بیوردی .

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن عبدالله بن السائب ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يصلى اربعا بعد ان تزول الشمس قبل الظهر ﴾ عبدالله بن سائبدن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری شمس دائرۀ نصف نهاردن زائل اولدقده ظهرك فرضندن اول درت رکعت نماز قیلارلر ایدی ﴿ وقال انها ساعة تفتح فيها ابواب السماء فاحب ان يصعدلى فيها عمل صالح ﴾ ورسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه تحقیق بعدالزوال برساعت واردرکه اول ساعتده کوك قپولری آچیلور ایمدی بنم برعمل صالحمك اول ساعتده سمایه چیقمه‌سنه محبت ایدرم بیوردیلر بیضاوی بیوردیکه بوروایت اولنان درت رکعتدن مراد ظهرك فرضندن اول قیلدقلری سنت ظهردر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی محمد بن المثنی‌دن اودخی ابوداوددن اودخی محمد بن المثنی‌دن اودخی مجاهددن اودخی عبدالله بن سائبدن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عن على كرم الله وجهه انه كان يصلى قبل الظهر اربعا وذكر ان النبى صلى الله عليه وسلم كان يصليها عند الزوال ويمد فيها ﴾ حضرت علیدن مرویدر تحقیق حضرت علی کرم الله وجهه ظهرك فرضندن اول درت رکعت نماز قیلارلر ایدی و رسول اکرم افندیمز حضرتلرینك ظهرك فرضندن مقدم یعنی زوالك عقیبنده ظهرك سنتنی قیلدقلرینی و بونمازك رکعتلرنده تطویل ایتدکلرینی ذکر ایدرلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی ابوسلمه‌دن اودخی عمر بن علی المقدمیدن اودخی مسعر بن کدامدن اودخی ابی اسحاقدن اودخی عاصم بن ضمره‌دن اودخی حضرت علی کرم الله وجهه‌دن روایت بیوردی .

نظم

اوعلی دن راضی اولسون اول غنی * جمله راوی نقل ایدردی زهدینی
درت قیلردی رکعتی بعد الزوال * اونمازدن ایتدیلر آندن سؤال
اول بیوردی قیلشیدم بن نیجه * قیلریدی خوب نبیمز اویلجه
اول نبینك رکعتی درت پك طویل * واقع اولدی اوعلیدن بوقول
دیدی رائف بز قیلالم سنتی * کورهلم بز اونبیدن همتی

باب سابع

(کشی خانه‌سنده تطوع نمازینی قیلمسی افضل اولدیغی بیانده‌در)

تطوع ایله مراد فرضك غیری اولان نمازدرکه سنن مؤکده‌لر و مستحبه‌لر و ضحی و بونلرك امثالی کبی .

الحدیث الاول

(عَنْ عَبْدِاللّٰهِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم عَنِ الصَّلَاةِ فِی بَیْتِی وَالصَّلَاةِ فِی الْمَسْجِدِ) عبدالله بن سعد رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه صلاة نافله‌یی خانه‌مده‌می قیلمق افضلدر یوخسه مسجدده ادا ایتمکمی افضلدر دیو امام المتقین افندیمز حضرتلرندن سؤال ایلدم (قَالَ قَدْ تَرَی مَا اَقْرَبَ بَیْتِی مِنَ الْمَسْجِدِ فَلَاَنْ اُصَلِّیَ فِی بَیْتِی اَحَبُّ اِلَیَّ مِنْ اَنْ اُصَلِّیَ فِی الْمَسْجِدِ اِلَّا اَنْ تَکُونَ صَلَاةً مَکْتُوبَةً) رسول اکرم حضرتلری سعادتله جواب بیوردیلرکه تحقیق سن کور بیورسونکه بنم بیتم مسجده زیاده یقیندر ایمدی بن بیتمده نافله نماز قیلمغی مسجدده قیلمقدن زیاده سوه‌رم یعنی رسول اکرم افندمز دیمك ایسترکه نافله نمازی خانه‌مده قیلدیغم سهولت اولسون ایچون دکلدر لکن فرضلری مسجدده قیلمق بکا محبوبدر بیوردیلر علما نافله نمازی خانه‌ده قیلمق سوکیلی اولدیغنك وجهنی شویله بیان ایتدیلرکه ریادن بعید و برکتی منزله واصل اولدیغندن ماعدا شیطانی خانه‌دن طرده سببدر .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی عباس العنبریدن اودخی عبد الرحمن بن مهدیدن اودخی معاویة بن صالحدن اودخی علاء بن حارثدن اودخی حرام بن معاویه‌دن اودخی عمیسی اولان عبدالله بن سعددن روایت بیوردی .

نظم

ابن مسعوددن راویت بوایدی ★ اول رسولدن بن سؤال ایتدم دیدی
خانه‌ده قیلمقمی افضل نافله ★ یوخسه مسجدده‌می افضل فرض ایله
دیر نبیمز مسجده خانه‌م یقین ★ نافله‌یی خانه‌ده قیلدم باقین
نافله قیلمق احبدر خانه‌ده ★ ایسترم فرض مسجدی احیا ایده
فرضه لایق مسجدی کوردی نبی ★ فرض ایچون بیت اولدی مسجد کبی
خواجه رائف نافله قیل خانه‌ده ★ حق بزه احسان ایده اوسایه‌ده

باب ثامن

(نبی محترم افندمز حضرتلرینك صیامی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در)

الحدیث الاول

(عَنْ عَبْدِاللّٰهِ بْنِ شَقِیقٍ قَالَ سَأَلْتُ عَائِشَةَ عَنْ صِیَامِ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم) عبدالله بن شقیقدن مرویدر بیوردیکه بن حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلرینك نافله صومندن سؤال ایتدم (قَالَتْ کَانَ یَصُومُ حَتَّی نَقُولَ قَدْ صَامَ وَیُفْطِرُ حَتَّی نَقُولَ قَدْ اَفْطَرَ) حضرت عائشه جواب بیوردیکه ایام کثیره‌ده رسول اکرم شو وجهله صائم اولورایدیکه حتی بز ایام شهری بتون صائم اولدیلردیر ایدك وینه احیانا صومی شو وجهله ترك ایدر ایدیکه حتی بز ایام شهری بتون افطار ایتدی دیر ایدك (قَالَتْ وَمَا صَامَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم شَهْرًا کَامِلًا مُنْذُ قَدِمَ الْمَدِینَةَ اِلَّا رَمَضَانَ) حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری مدینهٔ منوره‌یی تشریف بیوردیغندن بری رمضان شریفدن ماعدا بتون برآیی صائم اولمدیلر یعنی رسول اکرمك نافله صیامی برآیدن ناقص اولور ایدی مثلا اون بش کون یکرمی کون کبی معلوم اوله‌که صوم رمضان هجرتك ایکنجی سنه سنده فرض اولوب سید الصائمین افندیمز حضرتلری طقوز کره رمضانی صائم اولمشلردر .

(سند حدیث) امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی حماد بن زیددن اودخی ایوبدن اودخی عبدالله شقیق حضرتلرندن روایت بیوردی .

الحدیث الثانی

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّهُ سُئِلَ عَنْ صَوْمِ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم) انس حضرتلرندن مرویدر تحقیق حضرت انسدن رسول اکرمك صوم تطوعندن سؤال اولندی (فَقَالَ کَانَ یَصُومُ مِنَ الشَّهْرِ حَتَّی نَرَی اَنْ لَا یُرِیدَ اَنْ یُفْطِرَ مِنْهُ وَیُفْطِرُ حَتَّی نَرَی اَنَّهُ لَا یُرِیدُ اَنْ یَصُومَ مِنْهُ شَیْئًا) حضرت انس جواب ویروب بیوردیکه رسول اکرمك تطوع صیامنده عادت کریمه‌لری بوایدیکه احیانا برآیده شویله صائم اولوب مداومت ایدرلر ایدیکه حتی بز رسول اکرم اول آیك هیچ برکوننده افطار ایتمك مراد ایتمز ظن ایدر ایدك دخی احیانا برآیدن شویله افطار ایدرلر ایدیکه بز اول آیك هیچ برکوننده رسول اکرم صائم اولمزلر ظن ایدر ایدك یعنی کاهی رسول اکرم حضرتلری برآیده اکثریا صومه دوام وکاهی برآیده اکثریا افطاره دوام بیوررلر ایدی دیمکدر اماهرآی بربری اردنجه بویله ایدی دیمك دکلدر (وَکُنْتَ لَا تَشَاءُ اَنْ تَرَاهُ مِنَ اللَّیْلِ مُصَلِّیًا اِلَّا رَأَیْتَهُ مُصَلِّیًا وَلَا نَائِمًا اِلَّا رَأَیْتَهُ نَائِمًا) دخی حضرت انس بیوردیکه سن رسول

اکرمی کیجه وقتی مصلی کورمکی ملاحظه ایتمیوب نائم ملاحظه ایتدیکك زمانده نماز قیلار کورر ایدك دخی نائم کورمکی ملاحظه ایتمیوب نماز قیلار ملاحظه ایتدیکك زمانده نائم کورر ایدك یعنی کیجه وقتی رسول محترمك نافله نمازی سنك ملاحظه ایتدیکنه اویمز طرز واحد اوزره دکل ایدی بلکه هرنیجه میسر اولور ایسه اویله ایدرلر ایدی صیامی دخی بوکا قیاسدر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی اسماعیل بن جعفردن اودخی حمیددن اودخی انس بن مالکدن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

افضل الافضل نبیمز صائمو ★ عفو اولندی آکا تکریدن طمو
اویله ایکن چوق یوملر خوب صیام ★ هم لیالی ده ایدردیلر قیام
اول لباس طاعتینه بورینور ★ حقه شاکر اولدیغی خوش کورینور
شمع طاعت ویرمشیدی خوب ضیاء ★ اولماز ایدی قلب عالیده ریاء
بعض صائم بعض افطاردر ایشی ★ طاعتنده یوق ایدی آنك اشی
دیدی رائف ایلیه لم اتقا ★ اتقا ایله اولور حقه لقا

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ حَتَّى نَقُولَ مَا يُرِيدُ اَنْ يُفْطِرَ مِنْهُ ﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر مشارالیه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بعض ایامده برمرتبه صائم اولورلردیکه حتی بز رسول اکرم بوصومدن افطار ایتمك مراد ایتمز دیر ایدك ﴿ وَيُفْطِرُ حَتَّى نَقُولَ مَا يُرِيدُ اَنْ يَصُومَ مِنْهُ وَمَا صَامَ شَهْرًا كَامِلًا مُنْذُ قَدِمَ الْمَدِينَةَ اِلَّا رَمَضَانَ ﴾ وبعض ایامده شویله افطار ایدرلر ایدیکه حتی بز رسول اکرم بردخی صائم اولمق مراد ایتمز دیر ایدك ورسول اکرم افندیمز مدینه‌یی تشریف بیوردیغندنبرو رمضاندن بشقه بتون برآیی صائم اولمدیلر یعنی ابن عباس حضرتلری امام المتقین افندیمز حضرتلرینك نافله اولان صومی برآیدن اکسیك اولور ایدی بیوردی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمود بن غیلاندن اودخی ابوداوددن اودخی شعبه‌دن اودخی ابی بشردن اودخی سعید بن جبیردن اودخی ابن عباسدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ اُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ مَا رَاَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ اِلَّا شَعْبَانَ وَرَمَضَانَ ﴾ ام سلمه‌دن مرویدر بیوردیکه بن رسول اکرمی ایکی آی بربری اردنجه صائم اولدیغنی کورمدم الا شعبان ورمضان آیلرینی متوالیا صائم اولورلر ایدی معلوم اوله که حضرت عائشه وابن عباسدن مقدمجه روایت اولنان برنجی واوچنجی حدیثلر رسول اکرم حضرتلرینك رمضاندن غیری بتون برآی صائم اولمدقلرینی حاکی اولدیغندن وبوحدیث شریف دخی رسول اکرم

حضرتلرینك ماه شعبانی کاملاً صائم اولدیغنه دلالت ایتدیکندن مقدمکی حدیثلره ظاهرا مخالف کورینورسه‌ده افضل الصائمین افندمز حضرتلری شعبان آینك اکثر ایامنده صائم اولدقلرندن ام سلمه حضرتلری اکثر ایچون حکم کل اولمسی قاعده‌سیله شهر شعبانده صائم ایدی دیمك ایستدیکندن سالف البیان حدیثلره مخالف دکلدر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی منصوردن اودخی سالم بن ابی جعددن اودخی ابی سلمه‌دن اودخی ام سلمه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ لَمْ اَرَ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ فِي شَهْرٍ اَكْثَرَ مِنْ صِيَامِهِ فِي شَعْبَانَ ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری آیلردن برآیده شعبانده صائم اولدیغندن چوق صائم اولدیغنی کورمدم یعنی سائر آیلره نسبت شعبانده صومی چوق ایدی دیمکدر ﴿ كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ اِلَّا قَلِيلًا بَلْ كَانَ يَصُومُهُ كُلَّهُ ﴾ فخر عالم حضرتلری ماه شعبان کونلرنده صائم اولور ایدی الا غایت آز کونلرده صائم اولمزلر ایدی بلکه اکثر کونلرده صائم اولور ایدی نسائی وابو داود اسامة بن زید حضرتلرندن روایت بیوردیلر اسامه بیوردیکه یارسول الله سز شعبانده صائم اولدیغکز قدر سائر آیلرده صائم اولمزسکز بونك حکمتی ندر دیو خواجهٔ کائنات علیه افضل التحایا افندمز حضرتلرندن سؤال ایلدم سعادتله بیوردیلرکه یااسامه ماه شعبان برآیدرکه رجب ورمضان ماییننده‌در خلق انك فضیلتندن غافلدر وشعبانده اعمال عباد حضرت رب العالمینك حضور الهیسنه رفع اولنور بن دخی محبت ایدرمکه بنم عملم صائم اولدیغم حالده رفع اولنه .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی هناددن اودخی عبده‌دن اودخی محمد بن عمردن اودخی ابوسلمه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ مِنْ غُرَّةِ كُلِّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ وَقَلَّمَا كَانَ يُفْطِرُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ﴾ ابن مسعوددن مرویدر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری هرآیك اولنده اوچ کون صائم اولورلر ایدی وجمعه کونلرنده رسول اکرم حضرتلری آز کره افطار ایدر ایدی یعنی اکثر جمعه کونلری صائم اولورلر ایدی بعض علما بیوردیلرکه امام اعظم وامام مالك عندلرنده فقط جمعه کونی صائم اولمق حسندر اما جمهور شافعی جمعه کوننی صومه تخصیص ایتمك مکروهدر دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی قاسم بن دینار کوفیدن اودخی عبدالله بن موسی ایله

طيق بن غنامدن انلر دخی شیباندن شیبان عاصمدن اودخی زردن اودخی عبدالله بن مسعوددن روایت بیوردی •

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن عائشة قالت كان النبي صلى الله عليه وسلم يتحرى صوم الاثنين والخميس ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری پازار ایرتسی و پنجشنبه کونلرنده صائم اولمغی لایق ملاحظه ایتدیکندناشی اول کونلرده صیامی طلب ایدرلر و صائم اولورلر ایدی ابوقتاده روایت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری اکثری پازار ایرتسی کونی صائم اولدیغنك سببندن سؤال اولندی جواب بیوردیلرکه اثنین کوننده دنیایه کلدم واثنین کوننده قرآن نازل اولدی •

﴿ سندحديث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی ابوحفص عمر بن علیدن اودخی عبد الله بن داوددن اودخی ثور بن یزیددن اودخی خالد بن معداندن اودخی ربیعة الجرشیدن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی •

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عن ابی هريرة ان النبي صلى الله عليه وسلم قال تعرض الاعمال يوم الاثنين والخميس فاحب ان يعرض عملي وانا صائم ﴾ ابوهریره حضرتلرندن مرویدر تحقیق رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه عبادك اعمالی پازار ایرتسی و پنجشنبه کونی رب العالمینك حضور الهیسنه عرض اولنور ایمدی بن دخی ایسترمکه بنم عملم صائم اولدیغم حالده عرض اولنه بیوردیلر معلوم اوله‌که ابن طلحه ابن عباس حضرتلرندن روایت ایتدیکه هر کسك خیر وشر عملی حتی اکل وشربیله سویلدیکی کلامی وکوروب ودکلدیکی دخی یازیلوب عرض اولنور ودخی اعمالی عرض ایکی نوعدر بیوردی بری عرض عامدرکه هر صباح واخشام واقع اولور وبریدخی عرض خاصدرکه پازار ایرتسی وپنجشنبه کونلرنده واقع اولور •

﴿ سندحديث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی محمد بن یحیادن اودخی ابوعاصمدن اودخی محمد بن رفاعه‌دن اوده سهل بن ابی صالحدن اودخی پدرندن اودخی ابو هریره حضرتلرندن روایت بیوردی •

نظم

یوم الاثنین صائم اولوردی رسول * چون عمل اوکون ایدر حقه وصول
عرض اولور حقك حضورینه عمل * حقه مقبول اولمسی اولدی امل
پنجشنبه کونلرنده بویله‌جه * هپ عملر عرض اولنور اویله‌جه
تا عبادك خیر وشری عرض اولور * صوم اثنین ذات حقه یول بولور
دیدی رائف ایله‌یکز التزام * صوم الاثنين والخميسى بانتظام

(الحديث)

﴿ الحديث التاسع ﴾

﴿ عن عائشة قالت كان النبي صلى الله عليه وسلم يصوم من الشهر السبت والاحد والاثنين ومن الشهر الاخر الثلاثاء والاربعاء والخميس ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر مشارالیها بیوردیکه سید الزاهدین افندمز حضرتلری بر آیك کونلرندن جمعه ایرتسی و پازار و پازار ایرتسی وصکره کلان آیده صالی وچهارشنبه وپنجشنبه کونلرینی صائم اولورلر ایدی محدثین کرامدن طیبی بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری وجه مشروح اوزره صائم اولمغله امتدسنی تعلیم بیوردی اما التی کون هفته کونلرینی متوالیاً صائم اولمدقلری امته بو بابده رسول اکرمه اقتداء زحمت اولمسون دیو مرحمتندندر •

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابواحداله معاویة بن هشامدن بو ایکیسی سفیاندن اودخی منصوردن اودخی خیثمه‌دن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی •

﴿ الحديث العاشر ﴾

﴿ عن عائشة قالت ما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصوم في شهر اكثر من صيامه في شعبان ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیکه رسول اکرم هیچ بر آیده شعبانده صائم اولدیغی قدر صائم اولمزلر ایدی بلکه شعبانده چوق صائم اولورلر ایدی •

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی ابو مصعب المدینی‌دن اودخی مالك بن انسدن اودخی ابی النضردن اودخی ابی سلمة بن عبدالرحمن‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی •

نظم

اول نبیمز صومده ایتمز کلفتی * شهر شعبانده ایدردی الفتی
عائشه حضرتلرندن بو خبر * جمله امت عندلرنده معتبر
هم بیوردی اجر صومی حق ایدر * باقی طاعت اجر معلوم القدر
ذاتنه مخصوص بیوردی صومنی * صومده اجری ایدی احسان اول غنی
دیدی رائف صائمینك اجری چوق * حق بیلور که اجر صومك مثلی یوق

﴿ الحديث الحادی عشر ﴾

﴿ عن معاذة قالت قلت لعائشة اكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصوم ثلاثة ايام من كل شهر قالت نعم ﴾ معاذه‌دن مرویدر بیوردیکه بن حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلرینك هر آیدن اوچ کون صائم اولمق عادتیمی ایدی دیو سؤال ایتدم حضرت عائشه‌دن اوت رسول اکرمك عادتی ایدی دیو جواب بیوردی ﴿ قلت من ايه كان يصوم قالت كان لا يبالي من ايه صام ﴾ معاذه دیدیکه بن ینه حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلرینك هر ماهده صائم اولدیغی بو اوچ

كون آیك نه‌سنده ایدی اولنده‌می اوسطنده‌می آخرنده‌می ایدی دیو سؤال ایتدم حضرت عائشه رسول محترمك مراد عالیٔ نبویه‌لری هرنیجه اولور ایسه صائم اولورلر ایدی كرك اولنده كرك اوسطنده كرك آخرنده اولسون نزد عالیلرنده برابر ایدی دیو جواب بیوردی علما بیوردیلركه رسول اكرم حضرتلری هر آیده اوچ كونی صومیچون تعیین ایتمدكارینك سری بودركه اكر معین قیلسه هر آیده اوچ كونك صومی واجب ظن اولنور ایدی واجب ظن اولنمسون ایچون اوچ كونی معین قیلمدیلر اكر بركیمسه اجراء سنت ایچون من غیر تعیین هر آیده اوچ كونی صائم اولسه سنتی اجرا ایتمش اولور ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی محمود بن غیلاندن اودخی ابوداوددن اودخی شعبه‌دن اودخی یزید الرشكدن اودخی معاذه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثانی عشر ﴾

﴿ عن عائشة قالت كان عاشوراء تصومه قريش في الجاهلية وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصومه ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلركه رسول اكرم حضرتلرینك بعثتدن مقدم وقت جاهلیتده قریش یوم عاشوراءده صائم اولورلر ایدی سیدالمتقین افندیمز حضرتلری دخی یوم عاشوراءده صائم اولورلر ایدی ازهد الانبیا حضرتلرینك یوم مذكورده صائم اولدقلری مجرد عمل خیر اولمغله اول كونك صومیله مأمور اولمش اوله دیدیلر اما زمان جاهلیتده قریشك یوم مزبوری صائم اولدقلرینك سببی حضرت نوح وحضرت ابراهیم شرعنه امتثالادر دیدیلر ﴿ فلما قدم المدينة صامه وامر بصيامه ﴾ حضرت عائشه بیوردیكه وقتاكه رسول اكرم حضرتلری مدینه‌یی تشریف بیوردیلر یوم عاشورایی ذات سامیٔ رسالتپناهیلری صائم اولدیلر وغیریلره دخی صائم اولمق ایله امر بیوردیلر هجرتدنصكره یوم مذكوری طوتمق فرض اولدیغندن ایچون ﴿ فلما افترض رمضان كان هو الفريضة وترك عاشوراء فمن شاء صامه ومن شاء تركه ﴾ چونكه رمضان فرض اولدی فرضیت صوم رمضانه منحصر اولمغله عاشورانك فرضیتی منسوخ اولدی مستحب اولمق اوزره محبت ایدنلر یوم عاشوراءده صائم اولور مراد ایتمیانلر ترك ایلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی هارون بن اسحق الهمدانیدن اودخی عبدة بن سلیماندن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث عشر ﴾

﴿ عن علقمة قال سألت عائشة رضى الله تعالى عنها أكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يخص من الايام شيئا ﴾ حضرت علقمه‌دن مرویدر بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری صلات وصیام

نوافلی بعض ایامه تخصیص ایدرلرمی ایدی دیو حضرت عائشه‌دن سؤال ایتدم ﴿ قالت كان عمله ديمة وايكم يطيق ما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يطيق ﴾ حضرت عائشه جواب اوله‌رق رسول اكرم حضرتلرینك عملی دواملی ایدی وسزك قنغیكز رسول اكرمك تحمل ایتدیكی عمله تحمل ایده بیلور وسلطان دین حضرتلرینك مداومتی كبی مداومته قنغیكز طاقت كتوره بیلور آنك هر برعملی اكمل وجه اوزره‌در همان سز رسول اكرمك عملنه متابعت ومشابهته سعیكز یتدیكی قدر سعی ایدك كافیدر بیوردی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی منصوردن اودخی ابراهیمدن اودخی جناب علقمه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الرابع عشر ﴾

﴿ عن عائشة قالت دخل على رسول الله صلى الله عليه وسلم وعندى امرأة فقال من هذه قلت فلانة لا تنام الليل ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلركه نبی محترم حضرتلری بنم خانه‌مه تشریف بیوردی حالبوكه بنم یانمده برخاتون وار ایدی بوخاتون كیمدر دیو سؤال بیوردقلرنده كیجه‌لری صلات وذكر وتلاوت ایله مشغول اولوب صباحلره قدر ترك خوابی معتاد ایتمش اولان حولا نام جاریه‌كزدر جوابنی ویردم ﴿ فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم عليكم من الاعمال ما تطيقون فوالله لا يمل الله حتى تملوا ﴾ ایمدی خواجهٔ كائنات علیه افضل التحایا افندمز حضرتلری سعادتله بیوردیلركه اعماله قادر اولدیغكز قدر مشغول اولیكز قدرتكز مرتبه‌سندن خارج اولان عمله مداومت ایله كندیكزه مشقت ویرمیكز الله تعالی فضل وثوابی كسمز تاسز عملی كسوب رجادن ملول اولمدقچه یعنی عملكزی كسوب دعادن واز كچمدكچه بیوردیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی هارون بن اسحاقدن اودخی عبده‌دن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس عشر ﴾

﴿ عن ابى صالح قال سألت عائشة وام سلمة اى العمل كان احب الى رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ ابی صالح حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه رسول خدا حضرتلرینه قنغی عمل مقبول ومحبوب ایدی دیو ام سلمه وعائشه رضی الله عنهمادن سؤال ایتدم ﴿ قالتا ما ديم عليه وان قل ﴾ حضرت عائشه وام سلمه جواب اوله‌رق نزد عالیٔ نبویده مقبول اولان عمل صاحبی اكا مداومت ایتدیكی عملدر اكرچه اول عمل آز اولور ایسه‌ده بیوردیلر ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديثى ابو هاشم محمد بن يزيد الرفاعيدن اودخى ابن فضيلدن اودخى ابى صالحدن روايت بيوردى .

﴿الحديث السادس عشر﴾

﴿عن عوف بن مالك يقول كنت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ليلة فاستاك ثم توضأ ثم قام يصلى فقمت معه﴾ عوف بن مالك بيورديكه بركيجه رسول اكرم افنديمز ايله برابر بولندم افضل المصلين حضرتلرى مسواك استعمال بيوروب صكره ابدست الدى وصكره نماز قيلمغه قالقديلر بندخى رسول الله افندمز حضرتلرى ايله برابر نمازه قالقدم ﴿فبدأ فاستفتح البقرة فلا يمر باية رحمة الا وقف فسأل ولا يمر باية عذاب الا وقف فتعوذ﴾ ايمدى رسول اكرم افتتاح تكبيريله نمازه شروع بيوروب فاتحه‌يى قرائتدنصكره سورهٔ بقره‌يى قرائته باشلادى وسورهٔ بقره‌يى تلاوت بيوررايكن بر رحمت آيتى كلدكده وقف ايدوب حضرت اللهدن رحمت رجا بيوررو بر عذاب آيتى كلدكده وقف ايدوب عذابدن الله تعالى يه صغنورلر ايدى معلوم اوله‌كه بو كيفيت ايله نماز نافله‌يه مخصوص صدر ديديلر ﴿ثم ركع فمكث راكعا بقدر قيامه ويقول فى ركوعه سبحان ذى الجبروت والملكوت والكبرياء والعظمة﴾ عوف بيورديكه رسول اكرم سورهٔ بقره‌يى بو كيفيت ايله تكميل ايتدكدن صكره ركوع بيوردى ركوعده قيامده طوردقلرى قدر طورديلر وركوعنده (سبحان ذى الجبروت والملكوت والكبرياء والعظمة) لفظ شريفنى اوقورلر ايدى معناى لطيفى جبروت وملكوت وكبرياء وعظمت صاحبى اولان الله عظيم الشانى نقايصدن تنزيه ايدرم ديمكدر ﴿ثم سجد بقدر ركوعه ويقول فى سجوده سبحان ذى الجبروت والملكوت والكبرياء والعظمة﴾ ركوعدن صكره سجده بيوروب سجده‌لرنده ركوعده طوردقلرى قدر طوروب تسبيح سابق قرائت بيورديلر ﴿ثم قرأ آل عمران ثم سورة ثم سورة يفعل مثل ذلك﴾ ركعت اولادنصكره ركعت ثانيه‌ده فاتحه‌يى قرائتدن صكره سورهٔ آل عمرانى اوقوديلر ركعت ثالثه‌ده ورابعه‌ده دخى بر سوره اوقويوب ركوع وسجود وتسبيحلره برنجى ركعتده‌كى كبى رعايت بيورديلر .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذى بو حديثى محمد بن اسماعيلدن اودخى عبد الله بن صالحدن اودخى عمرو بن قيسدن اودخى عاصم بن حميددن اودخى عوف بن مالكدن روايت بيوردى .

﴿نظم﴾

اورسوله ايله ربم صد سلام * ايتدى تبليغ جمله‌يه وحى وكلام
ابن مالك عوف بيوردى بويله‌جه * اورسوله بيله ايدك بركيجه
باشلديلر دى نمازه اول كيجه * چوق تلاوت ايلديلر دى نيجه
اياك قيامده بقره‌يى اوقودى * باقرائت مثلى انك يوق ايدى
آل عمران ركعت ثانيه‌ده‌در * بويله‌جه نه اوقودى عالى قدر

ثالثه‌ده رابعه‌ده سوره‌يى * اوقوديلر خوب قرائتله ابى
ديدى رائف خوش قرائت ايله‌يم * باكه كافى شو جهانى نيله‌يم

﴿باب تاسع﴾

﴿افصح الفصحا افندمز حضرتلرينك قرآن عظيم الشانى نه وجهله قرائت بيوردقلرينك كيفيتى حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در﴾

معلوم اوله‌كه واقف خفاياى حكم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى محرق ومؤثر صدا صاحبى اولدقلرى يعنى خوش آواز بولندقلرى جهتله قرائت قرآن وتلاوت فرقان بيوردقلرى وقت سامعين كرامى مستغرق وجد وحال ايدرلر ايدى وقرآن كريمى بعضا كيزلى وبعضا آشكاره اوله‌رق تلاوت ايلرلردى صداى عالئ نبويلرى هرنقدر مساعد ايسه‌ده نه تغنى ايلر ونه رفع صوت ايدرلر ايدى جهرا اوقودقلرى وقت صداى مباركلرينى خارج خانه‌دن ايشتمك ممكن اولمديغندن يالكز داخل خانه‌ده استماع ايديله‌بيلوردى تغنيسى طبيعى اولوب مشتق ويا تعليمى دكل ايدى معلوم اولديغى اوزره تغنى برى طبيعى وديكرى تعليمى اوله‌رق ايكى قسمدر برنجى قسمى تعليمسز ونغماتسز براوقويشدر بو اوقويش طبيعتك سوق واقتضاسيله اولديغندن عند العلما جائزدر ايكنجيسى فن موسيقى ونغماتى تعليم ايله حاصل اولور بو قسم ايله وبو يولده قرآن كريم تلاوتى غير جائزدر .

﴿الحديث الاول﴾

﴿عن يعلى بن مملك انه سأل ام سلمة عن قراءة رسول الله صلى الله عليه وسلم﴾ يعلى بن مملك حضرتلرندن مرويدر تحقيق يعلى بن مملك سلطان انبيا حضرتلرينك قرآن قرائتنك كيفيتنى ام سلمه رضى الله عنهادن سؤال ايتدى ﴿فاذا هى تنعت قراءة مفسرة حرفا حرفا﴾ ام سلمه حضرتلرى بلا توقف وصفه شروع ايدرك رسول اكرم حضرتلرينك قرائتى كلمه كلمه مبين ايدى ديوب رسالتمآب افندمزك قرائتى كبى ترتيل وتبيين ايدرك قرآن اوقومغه باشلادى بو حديث شريفدن اكلاشلديكه رسول اكرم حضرتلرى تلاوت قرآنى كما هو حقه مخارج حروفه رعايت بيوره‌رق تجويد اوزره تأنى ايله قرائت بيوررلر ايمش .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذى بو حديثى قتيبة بن سعيددن اودخى الليثدن اودخى ابى مليكه‌دن اودخى يعلى بن مملكدن روايت بيوردى .

﴿الحديث الثانى﴾

﴿عن قتادة قلت لانس بن مالك كيف كانت قراءة رسول الله صلى الله عليه وسلم قال مدا﴾ قتاده‌دن مرويدر بيورديلركه خواجهٔ جهان حضرتلرينك قرآن عظيم الشانى قرائت ايتمسنك كيفيتنى

حضرت انسدن سؤال ایلدم حضرت انس رسالتپناه افندمز حضرتلرینك قرائتی مد صاحبی ایدی بیوردی یعنی حروف مد و حروف لینده مد ایدوب مثلا مد طبعده بر الف و مد متصل و منفصلده درت الف مقداری والحاصل علم تجویدده قرائت سبعه نك ذات عالئ نبویلرندن روایت ایتدیكی مدلر نه وجهله ایسه اول وجهله مدلره رعایت بیوررلر ایدی دیمك اولوب یوخسه من غیر موجب مده مبالغه ایدر ایدی دیمك دكلدر ·

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی وهب بن جریر بن حازمدن اودخی ابی دن اودخی قتاده دن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ اُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم یُقَطِّعُ قِرَاءَتَهُ ﴾ ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیكه سلطان انبیا حضرتلری قرآن عظیم الشانی قرائت بیوردقده قرائتنی آیت آخرلرنده وقف ایتمریله قطعه قطعه ایدرلر ایدی ﴿ یَقُولُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ ثُمَّ یَقِفُ وَیَقُولُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیمِ ثُمَّ یَقِفُ وَكَانَ یَقْرَأُ مَالِكِ یَوْمِ الدِّینِ ﴾ یعنی رسول اكرم حضرتلری (الحمد لله رب العالمین) دیوب وقف ایدر ایدی صكره (الرحمن الرحیم) دیوب ینه وقف ایدرلر ایدی یعنی هر آیتده وقف ایدرلر ایدی (ومالك یوم الدین) اوقویوب (ملك یوم الدین) اوقومزلر ایدی بیوردی جمهور قرا (ملك یوم الدین) اوقودقلری جهتله ام سلمه حضرتلرینك (مالك یوم الدین) قرائتنی ایشتمامش اولدقلری فهم اولنور ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی علی بن حجردن اودخی یحیی بن سعید الامویدن اودخی ابن جریجدن اودخی ابن ابی ملیكه دن اودخی ام سلمه دن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ اَبِی قَیْسٍ قَالَ سَأَلْتُ عَائِشَةَ رضی الله عنها عَنْ قِرَاءَةِ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم اَكَانَ یُسِرُّ بِالْقِرَاءَةِ اَوْ یَجْهَرُ ﴾ عبد الله بن ابی قیسدن مرویدر بیوردیكه رسول اكرم حضرتلرینك قرائتی سرامی ایدی یاخود جهرامی ایدی دیو حضرت عائشه دن سلطان دین حضرتلرینك قرآن عظیم الشان قرائتنك كیفیتندن سؤال ایلدم ﴿ قَالَتْ كُلَّ ذٰلِكَ قَدْ كَانَ یَفْعَلُ قَدْ كَانَ رُبَّمَا اَسَرَّ وَرُبَّمَا جَهَرَ فَقُلْتُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِی جَعَلَ فِی الْاَمْرِ سَعَةً ﴾ حضرت عائشه جواب اوله رق بیوردیكه رسالتمآب افندمز قرآن عظیمی اخفاءً وجهراً قرائت ایتمكدن هر برینی ایشلر ایدی بعضاً سراً وبعضاً جهراً قرائت بیوررلر ایدی ابن قیس دیدیكه بو جوابی الدقده مسرور اولوب الحمد لله الله عظیم الشان دینده وسعت بیوروب قوللرینی تضییق ایتمدی دیدم ·

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی معاویة بن صالحدن اودخی عبد الله بن ابی قیسدن روایت بیوردی ·

نظم

اول نبیمز خوش آوازله اوقودی ★ سامعینه وار ایدی آنك طادی
یعنی واردی آنده نه كوزل صدا ★ تا بولوردی قلب سامعلر غدا
هم اولوردی قلبه اندن خوش اثر ★ ویریردی سمع ایدنلره آكه سر
سمعنه ایدر ایدیلر سعی وجد ★ استماعدن بولور بدیلر وجد
رفع صوت ایتمز ایدی اول كل بدن ★ صوتی چیقمز خارجینه خانه‌دن
رفع ایدلسه واردی صوتك وسعتی ★ رفعنه ایتمزدی آنك همتی
دیدی رائف كندی احسن صوتی خوش ★ اول نبیمز بر عجیب كوزل طوروش

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ اُمِّ هَانِئٍ قَالَتْ كُنْتُ اَسْمَعُ قِرَاءَةَ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم بِاللَّیْلِ وَاَنَا عَلٰی عَرِیشِی ﴾ حضرت علی كرم الله وجهه‌نك قز قرنداشی جناب ام هانیدن مرویدر بیوردیلركه بن سریرم اوزرنده اولدیغم حالده رسول اكرم حضرتلرینك قرآن عظیم الشان اوقودیغنی كیجه وقتی ایشیدر ایدم عریش ایله مراد اوزرنده اویودقلری كروتدر دیدیلر بو حدیثدن مراد نبی محترم حضرتلرینك جهراً قرآن تلاوت بیوردقلرینی بیاندر ·

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی محمود بن غیلاندن اودخی وكیعدن اودخی مسعردن اودخی ابی العلاء عبدیدن اودخی یحیی بن جعده‌دن اودخی جناب ام هانیدن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عَنْ مُعَاوِیَةَ بْنِ قُرَّةَ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللّٰهِ بْنَ مُغَفَّلٍ یَقُولُ رَأَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم عَلٰی نَاقَتِهِ یَوْمَ الْفَتْحِ وَهُوَ یَقْرَأُ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِینًا لِیَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ ﴾ معاویة بن قره‌دن مرویدر دیدیكه بن عبد الله‌دن ایشتدم بیوردیلركه فتح مكه كونی سلطان انبیا افندمز حضرتلرینی دوه‌سنه سوار اولدیغی حالده كوردم حالبوكه ذات سامئ نبویلری ﴿ انا فتحنا لك فتحا مبینا لیغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر ﴾ آیت جلیله‌سنی قرائت بیوررلر ایدی ﴿ قَالَ فَقَرَأَ وَرَجَّعَ قَالَ وَقَالَ مُعَاوِیَةُ بْنُ قُرَّةَ لَوْلَا اَنْ یَجْتَمِعَ النَّاسُ عَلَیَّ لَاَخَذْتُ لَكُمْ فِی ذٰلِكَ الصَّوْتِ اَوْ قَالَ اللَّحْنِ ﴾ عبد الله بیوردیكه رسالتمآب افندمز حضرتلری قرآنی كلمه كلمه قرائت بیوردی وقرائتنی مدلرینه رعایت ایله كوزل ایلدی وراوی حدیث اولان شعبه دیدیكه بكا معاویة بن قره بیوردی اكر خلقك باشمه جمع اولمسندن خوف ایتمسه‌م رسول اكرم حضرتلرینك صوتی یالحنی كبی صوت ولحن ایله سزه قرائت ایدر ایدم دیدی ·

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حديثی محمود بن غيلاندن اودخی ابوداوددن اودخی شعبه‌دن اودخی معاوية بن قره‌دن روايت بيوردی ٠

﴿الحديث السابع﴾

﴿عن قتادة قال مابعث الله نبياً الا حسن الوجه حسن الصوت﴾ قتاده رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بيورديلركه حضرت الله عظيم الشان برپيغمبر بعث ايتمدی الا كوزل يوزلی وخوش آواز بعث ايلدی ﴿وكان نبيكم صلى الله عليه وسلم حسن الوجه حسن الصوت وكان لا يرجع﴾ قتاده بيورديكه ای امت محمد سزك پيغمبريكز جمله پيغمبرلردن زياده حسن الوجه وزياده خوش آواز ايدی صدای عاليسی خوب ايدی اماتغنی ايتمزلر ايدی ٠

﴿سند حديث﴾ اما ترمذی بو حديثی قتيبة بن سعيددن اودخی نوح بن قيس الحدانيدن اودخی حسام بن مصكدن اودخی قتاده‌دن روايت بيوردی ٠

﴿الحديث الثامن﴾

﴿عن ابن عباس قال كانت قراءة النبي صلى الله عليه وسلم ربما يسمعها من في الحجرة وهو بالبيت﴾ ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر بيورديلركه نبی محترم حضرتلری قرائت ايتدكده بروجهله قرائت ايدرلر ايديكه كنديلری درون خانه‌ده اولدقلری حالده درون خانه‌ده اولان كسنه‌لر استماع ايدر ايدی زياده جهر ايله قرائت ايتمزلر ايديكه خارج خانه‌ده استماع اولنه يعنی نهايت درجه‌ده جهر ايتمز وغايت اخفا دخی ايتمزلر ايدی ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی عبدالله بن عبدالرحمن‌دن اودخی يحيی بن حساندن اودخی عبدالرحمن ابی زناددن اودخی عمرو بن ابی عمرودن اودخی عكرمه‌دن اودخی ابن عباسدن روايت بيوردی ٠

﴿نظم﴾

اول نبيمز دوجهانك كونشی ٭ خوش قرائت يوق ايدی آنك اشی
خوب قرائت ايله اوقومق ايشی ٭ جهر ايدردی بعض اخفا كيديشی
هر نبينك روبی هم صوتی كوزل ٭ يارادردی اول خدای لم يزل
انبيالر پرحسندر هر بری ٭ شو نبيمز جمله‌سندن ايلری
ديدی رائف طوتديلر بنم يدم ٭ بن نبينك حسننه حيران ايدم

﴿باب عاشر﴾

﴿رسول خدا عليه افضل التحايا افندمز حضرتلرينك بكالری حقنده وارد اولان﴾
﴿احاديث شريفه بياننده‌در﴾

نور عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلری خشوع وحضوعلرنده درجۀ كماله بالغ اولدقلری جهتله خوف وتعظيم كبريا وشوق ومحبت جناب خدا ملابسه‌سيله قلب همايونلرينك ناله وانينی ظاهر

اولوب واكر بنم بيلديكمی سز دخی بيلمش اولسه‌كز هيچ بروقت كولميوب همان اغلاردیكز بيوره‌رق عظمت كبرياءدن قورقق مقتضای بشريتدن اولديغنی بيان وافاده بيورديلر واثنای طاعت وعبادتده قلباً بكا ايتمك عادات كريمه‌لری جمله‌سندن اولوب حتی بعضاً نماز قيلاركن قلب شريفلرندن آتش اوزرنده قاينايان صولرده ظهور ايدن صوت غليان كبی جوشش وغليان صداسی ايشيديلوردی موتايه دخی اغلامق عادات شريفه‌لرندن ايديسه‌ده بكالری جزع وفزع نوعندن اولميوب يالكز مبارك كوزلرندن ياش آقيدرلردی وجزع وفزعله ميت اوزرينه بكادن نهی ايدرك موتايه مرحمت صورتيله اغلامق اقتضا ايدر موت مؤمن ايچون هديه وتحفه‌در ميت موتندن خوشنود اولوب انك حالنه صدا ايله اغلامق كار عاقل دكلدر بيوررلر ايدی هر نوقت محزون وغمناك اولسه‌لر مبارك لحيۀ سعادتلرينی طوتمق عادت نبويه‌لرندن اولمق حسبيله ذات ساميلرينك حزنی معلوم اولوردی قرآن كريم اوقنوركن مؤدای آياتی فكر وملاحظه بيورمق دخی معتاد حكمت اعتياد شريفلری اولديغندن قرآن اوقودوب استماع ايتمكی سورلر وفرقان مبينی دكار ايكن رقت قلبلرندناشی كوزلرندن ياش دوكرلردی قرآن كريمی استماعدن مرادلری سامعك كمال نشاط وانبساطيله ملاحظۀ معانی‌يه قاريدن دها زياده قادر اولديغنی ايما ايله قرآن كريم تلاوت اولنوركن كوش جان ايله دكليوب آيات جليلۀ قرآنيه‌نك معانئ منيفه‌سنی خزانۀ خيالده بالمحافظه موجب عاليسيله عمل وحركت لابد اولديغنی تعليم ايدی صلى الله عليه وسلم ٠

﴿الحديث الاول﴾

﴿عن عبدالله قال اتيت رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلي ولجوفه ازيز كازيز المرجل من البكاء﴾ عبدالله رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بيورديلركه بن رسالتمآب افندمزك حضور عالئ نبويلرينه كلدم حالبوكه ذات اقدسلری نماز قيلارلر ايدی ودرونلرنده اغلامقدن ناشی برجوش صداسی وارايديكه آتش اوزرينه قونمش قاينايان چوملكك جوش وقايناماسندن حاصل اولان صدا كبی ايدی بو حديث شريفدن واقف سرنهان افندمز حضرتلرينك عبوديتده كمال خشيت وحضوعی اولديغنه استدلال اولنور معلوم اوله‌كه ذات عالئ رسالتپناهيلری ماتقدم وماتأخر مغفور اولوب وحبيب كبريا وشفيع روز جزا ايكن الله عظيم الشانه خوف وشوقدن قلب سعادتلرينك غليانی ظاهر اولدقده بز بيچاره‌كانك خوف ودهشتی نيجه اولملی تأمل اولنه ٠

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بو حديثی ابن نصردن اودخی ابن مباركدن اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی مطرفدن اودخی پدری عبدالله بن شخيردن روايت بيوردی ٠

﴿الحديث الثانی﴾

﴿عن عبدالله قال قال لي رسول الله صلى الله عليه وسلم اقرأ علي فقلت يا رسول الله اقرأ عليك وعليك انزل﴾ عبدالله بن مسعوددن مرویدر بيورديكه بركون سلطان انبيا افندمز حضرتلری

بکا خطاب ایدوب حضور عالیلرنده براز قرآن اوقومقلغمی فرمان بیوردیلر بن دیدمکه یارسول الله بن سزلك حضورکزده قرآن اوقویه بیلور میم حیا ایدرمیم حالبوکه قرآن عظیم الشان سزه نازل اولدی ﴿ قَالَ قَالَ انّی اُحِبّ اَنْ اَسْمَعَهُ مِنْ غَیْرِی فَقَرَأْتُ سُورَةَ النِّسَاءِ حَتّی بَلَغْتُ وَجِئْنَا بِكَ عَلی هٰؤُلَاءِ شَهِیداً فَرَأَیْتُ عَیْنَیِ النّبِیّ صلی الله علیه وسلم تَهْمِلَانِ ﴾ ابن مسعود رضی الله عنه دیدی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه تحقیق بن قرآنی غیری کمسنه‌دن استماع ایتمکی سورم ایمدی بندخی رسول اکرم حضرتلرینك فرمان عالیسنه امتثالاً سورهٔ نسایی تلاوت ایتمکه باشلایوب ﴿ وجئنابك علی هؤلاء شهیدا ﴾ آیت جلیله‌سنه بالغ اولدقده نبی ذیشان حضرتلرینك مبارك ایکی چشم همایونلرندن یاش اقدیغنی کوردم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی محمود بن غیلاندن اودخی معاویة بن هشامدن اودخی سفیاندن اودخی اعمشدن اودخی ابراهیمدن اودخی عبیده‌دن اودخی ابن مسعوددن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اغلادیلر عشق وشوقندن نبی ٭ آقیدردی کوز یاشنی صوکبی
عشق انك جلب ایدردی رقتی ٭ رقتیله اغلر یدیلر فتی
ایتدیلر وقتی اصلا هدر ٭ طاعتنده اغلریکن جوش ایدر
کوردی راوی اغلیوب اولدی انین ٭ قاینایان صوکبی ایتدیلر حنین
خواجه رائف اچدی نصحیله فی ٭ طوریالم اغلیالم هردمی

حنین ایکلمك معناسنه در کذا فی الاختری

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ انْكَسَفَتِ الشَّمْسُ یَوْماً عَلی عَهْدِ رَسُولِ اللّهِ صلی الله علیه وسلم ﴾ عبدالله بن عمرودن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك زمان سعادتلرنده برکون کونش طوتلدی ﴿ فَقَامَ رَسُولُ اللّهِ صلی الله علیه وسلم یُصَلّی حَتّی لَمْ یَكَدْ یَرْكَعُ ثُمّ رَكَعَ فَلَمْ یَكَدْ یَرْفَعُ رَأْسَهُ ثُمّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَلَمْ یَكَدْ اَنْ یَسْجُدَ ﴾ ایدی رسول اکرم حضرتلری صلاة کسوف قیلمق ایچون قائم اولوب نمازده قیامی بردرجه تطویل ایتدیکه رکوع ایتمیه‌جك ظن اولندی صکره رکوع ایدوب رکوعی دخی برمرتبه تطویل ایتدیکه رکوعدن قالقمیه‌جق ظن اولندی صکره رکوعدن مبارك رأس سعادتنی قالدروب برمرتبه طوردیلرکه سجده ایتمیه‌جك ظن اولندی ﴿ ثُمّ سَجَدَ فَلَمْ یَكَدْ اَنْ یَرْفَعَ رَأْسَهُ ثُمّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَلَمْ یَكَدْ اَنْ یَسْجُدَ ثُمّ سَجَدَ فَلَمْ یَكَدْ اَنْ یَرْفَعَ رَأْسَهُ ﴾ صکره سجده ایدوب سجده‌ده برمرتبه طوردیکه سجده‌دن قالمیه‌جق ظن اولندی صکره سجدهٔ اولیدن مبارك سر سعادتلرینی قالدیروب برمرتبه اوتوردیلرکه سجدهٔ ثانیه‌یی ایتمیه‌جك ظن اولندی صکره سجدهٔ ثانیه‌یه واروب برمرتبه تطویل ایتدیکه سجده‌دن باشنی قالدیرمغه قریب

اولمدی یعنی سجده‌یی زیاده اوزاتدی ﴿ فَجَعَلَ یَنْفُخُ وَیَبْكِی وَیَقُولُ رَبِّ اَلَمْ تَعِدْنِی اَنْ لَا تُعَذِّبَهُمْ وَاَنَا فِیهِمْ رَبِّ اَلَمْ تَعِدْنِی اَنْ لَا تُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ یَسْتَغْفِرُونَ وَنَحْنُ نَسْتَغْفِرُكَ ﴾ سجده‌ده اولدقلری حالده مبارك نفسنی قوتلی الوب ویره‌رك بکا ایلدی وبکا ایدرکن بیوررلرایدیکه یارب سن بکا وعد ایتمدکمی که بن قومم ایچنده اولدقجه عذاب ایتمیه‌دیو یارب سن بکا وعد ایتمدکمی که بنم قوممه عذاب ایتمیه‌سك انلر استغفار اوزره اولدقلری حالده حالبوکه بز سندن مغفرت طلب ایدرز ﴿ فَلَمَّا صَلّی رَكْعَتَیْنِ انْجَلَتِ الشَّمْسُ ﴾ چونکه رسول اکرم حضرتلری ایکی رکعت نماز قیلدی شمس آچیلوب کسوف دفع اولدی ﴿ فَقَامَ فَحَمِدَ اللّهَ تَعَالی وَاَثْنی عَلَیْهِ ثُمّ قَالَ اِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آیَتَانِ مِنْ آیَاتِ اللّهِ فَاِنِ انْكَسَفَا فَافْزَعُوا اِلی ذِكْرِ اللّهِ تَعَالی ﴾ ایمدی رسول اکرم حضرتلری منبره صعود بیوروب اللهه حمد وثنا ایلدی صکره بیوردیلرکه تحقیق شمس وقمر حضرت اللهك وحدانیتنه دلالت ایدن علامتلردن بعضیدر اکر شمس وقمر طوتیلور ایسه اول وقت خوف وتضرع ونمازه مبادرت ایدك بیوردیلر معلوم اوله‌که علماء حنفیه عندنده صلاة کسوفك طریقی بودرکه سلطان طرفندن جمعه قیلمغه مأذون اولان کمسنه یاخود انجق صلاة کسوف ایچون مأذون اولان کمسنه کون طوتلدیغی وقت ناسه امامت ایدوب ایکی رکعت نماز قیله‌لر اذان واقامت وجهر ایله قرائت وخطبه اولمق شرطیله وهر رکعتده قرائتی تطویل ایلیه ونمازی اتمام ایتدکدن صکره افتاب منجلی اولنجه‌یه قدر نیاز وتضرع ودعایه مشغول اوله‌لر اکر خطیب یاخود صلاة کسوفه مأذون بولنمز ایسه هرکس فراده فراده ایکیشر رکعت نماز قیله‌لر ودعایه مشغول اوله‌لر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ جناب ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی جریردن اودخی عطادن اودخی پدری سائبدن اودخی عبدالله بن عمرو رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

کرشمسده حاصل اولیدی کسوف ٭ یاقرده ظاهر اولسیدی خسوف
اول نبی ایدر صلاته خوش شروع ٭ اول شروعی باخبر بولدی شیوع
قیلرایدی ایکی رکعت پك طویل ٭ اول قرلر ایده اصلنه اوّل
اول وقتده حقه قلبك باغلدی ٭ زاری زاری اول نبیز اغلدی
چوق دعالر ایدریدی اول زمان ٭ انجلاسك بولدی قرلر همان
دیدی رائف حال اصلینه قر ٭ بز دعالر ایدر ایسك تز دونر

تغلیب طریقیله قرلر عبارهسیله مراد قر ایله شمسدر

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ اَخَذَ رَسُولُ اللّهِ صلی الله علیه وسلم ابْنَةً لَهُ تَقْضِی فَاحْتَضَنَهَا فَوَضَعَهَا بَیْنَ یَدَیْهِ فَمَاتَتْ وَهِیَ بَیْنَ یَدَیْهِ ﴾ ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری موتی یقین بر کریمه‌سنی النه الوب قوجاقلدی برساعت مقداری بوحال اوزره طوتوب اوکنه

قویدی اوکنده ایکن اول کریمه روحنی حقه تسلیم ایتدی ﴿ وَصَاحَتْ اُمُّ اَيْمَنَ فَقَالَ يَعْنِي اَلنَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم اَتَبْكِينَ عِنْدَ رَسُولِ اللهِ فَقَالَتْ اَلَسْتُ اَرَاكَ تَبْكِي ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك کریمه‌لری وفات ایتدکده جاریه‌لری اولان ام ایمن رفع صوت ایله بکا ایلدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری سن حضور رسول اللهده اغلارمیسك بیوردیلر ام ایمن جواب اوله‌رق بن سزی اغلار اولدیغکز حالده کورمدممی دیدی ﴿ فَقَالَ اِنِّي لَسْتُ اَبْكِي اِنَّمَا هِيَ رَحْمَةٌ اِنَّ الْمُؤْمِنَ بِكُلِّ خَيْرٍ عَلَى كُلِّ حَالٍ اِنَّ نَفْسَهُ تُنْزَعُ مِنْ بَيْنِ جَنْبَيْهِ وَهُوَ يَحْمَدُ اللهَ تَعَالَى ﴾ علیه الصلاة والسلام افندمز سعادتله بیوردیلرکه یا ام ایمن بن صبر ایده‌مدیکمدن جزع طریقیله اغلامام بنم بکام انجق مرحمتندندر مؤمن کامل هرحالده هر خیره ملابسدر روحی بدندن قبض اولنور حالبوکه اول مؤمن بو حالی کندویه خیرلو بیلوب اللهه حمد ایدر یعنی رسول اکرم حضرتلری سن میته اغلارسك حالبوکه میت حالندن خوشنوددر حالندن خشنود اولانه بکا اولنورمی بیوردیلر مرویدرکه موت مؤمنك تحفه‌سیدر و مؤمنه هدیه‌در هدیه‌دن و تحفه‌دن خوف اولنماز فخر عالم افندمزك بو حدیث شریفده بیان اولنان صغیره کریمه‌سندن مراد کندی صلبی قزلریمیدر یوخسه کریمه‌زاده‌لریمیدر اختلافات کثیره واردر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمود بن غیلاندن اودخی ابو احمددن اودخی سفیاندن سفیان عطاء بن سائبدن اودخی عکرمه‌دن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضي الله تعالى عنها اَنَّ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَبَّلَ عُثْمَانَ بْنَ مَظْعُونٍ وَهُوَ مَيِّتٌ وَهُوَ يَبْكِي اَوْقَالَ وَعَيْنَاهُ تُهْرَقَانِ ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدرکه نبی کریم علیه التحیة والتسلیم افندمز حضرتلری سود برادری اولان عثمان بن مظعون حضرتلرینی ایکی کوزلری ارەسندن اوپدی حالبوکه عثمان بن مظعون میت ایدی وسلطان الانبیا حضرتلری اغلار ایدی ویاخود راوی دیدیکه رسول اکرمك مبارك کوزلری یاش دوکر ایدی مذکور عثمان بن مظعون حضرتلری صاحب سعادت افندمز حضرتلرینك سود برادری و مکهٔ مکرمه‌ده شرف صحبت ایله مشرف اولنلرك اون دردنجیسیدر اصحاب بدردندر هجرتدن اوتوز ماه مرورنده ماه شعبانده وفات ایدوب بقیعه دفن اولندقده امام الثقلین افندمز حضرتلری انك حقنده عثمان بزم ایچون نه کوزل سلفدر بیوردیلر مهاجریندن مدینه‌ده ابتدا وفات ایدن بونلردر فضلاء صحابه‌دن عابد ومجتهد برذات ایدی رضی الله عنه ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیان ثوریدن اودخی عاصم بن عبیدالله‌دن اودخی قاسم بن محمددن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

یعنی رسول اکرم افندمزك میته اغلمامسی اکرام ایچون اولدی وصوت و صدا چیقارمادیلر ایدی

نظم

تا نبیمز مرحمت خوش ایلدی ★ بعض میت اوزرینه اغلدی
هم بیوردی ایتمدیك سزلر فزع ★ میت ایچون اولمیه سزدن جزع
میته عثمانی کوروبده اوپدیلر ★ حق تعالی‌دن آکه رحمت دیلر
دیدیلر عثمان بزه کوزل سلف ★ ایلدی حق سزلری آکه خلف
دیدی رائف امتی بولدی صفاء ★ چون نبیمز بزله ایتدی وفاء

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ شَهِدْنَا ابْنَةً لِرَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَرَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم جَالِسٌ عَلَى الْقَبْرِ فَرَأَيْتُ عَيْنَيْهِ تَدْمَعَانِ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك ام کلثوم نامنده برقزینك جنازه‌سنده بولندق حالبوکه سید الرسل حضرتلری قبرك برطرفنده اوتورمش ایدی وبن رسول اکرم حضرتلرینك مبارك کوزلرندن یاش آقدیغنی کوردم ﴿ فَقَالَ اَفِيكُمْ رَجُلٌ لَمْ يُقَارِفِ اللَّيْلَةَ فَقَالَ اَبُو طَلْحَةَ اَنَا قَالَ اِنْزِلْ فَنَزَلَ فِي قَبْرِهَا ﴾ ایمدی رسول اکرم حضرتلری جنازه‌ده بولنان اصحاب کرامه خطاب ایدوب اراکزده دون کیجه اهلیله قربان ایتمامش کیمسه وارمیدر بیوردیلر اصحابدن ابو طلحه یا رسول الله بن دون کیجه قربان ایتمدم دیمسیله حبیب کبریا ابو طلحه‌یه سن قبره این بیوردیلر ایمدی جناب ابو طلحه قبره اینوب ام کلثوم حضرتلرینی قبره ایندیردی معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری کریمه‌لرینی قبره ایندیرمك ایچون اصحاب اراسنده قربان ایتمامش کیمسه ارەدقلرینك حکمتی بودرکه برقاچ کون قربان ایتمیان کیمسه شهوتی اونودوب نفسندن مطمئن اولور اما قریب العهدده نسایه مقارنت ایدن کیمسه‌نك کرکی کبی مقارنتی خاطرندن چیقمیوب نفسندن مطمئن اوله‌مز دیدیلر الله ورسوله اعلم مذکور ابو طلحه‌نك اسمی زیددر سهل اوغلیدر انصاردندر رسول اکرم حضرتلری ابو طلحه حقنده جیش ایچنده ابو طلحه‌نك صوتی یوز رجلدن خیرلودر بیوردیلر یعنی نبی محترم حضرتلری ابو طلحه‌نك شجاعت ومهابتنی و کفارك ابو طلحه‌دن زیاده خوفلرینی بیان بیوردی حتی یوم حنینده یکرمی مقداری کافری قتل ایدوب سلبلرینی اخذ ایلدی ومناقبی دائرهٔ تقریردن بیروندر رضی الله عنه بو حدیثدن اکلاشلدیغنه کوره برامرئه وفات ایتسه اول میته‌نك ولیسی طرفندن صلحادن براجنبی کیمسه‌یه اول میته‌یی قبره ایندیرمك ایچون اذن ویرلمسنده بأس یوقدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی اسحاق بن منصوردن اودخی ابو عامردن وابو عامر فلیح بن سلیماندن اودخی هلال بن علیدن انلر انس بن مالکدن روایت بوردی ٠

﴿ باب حادی عشر ﴾

﴿ سید الکونین افندمز حضرتلرینك دوشکاری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندەدر ﴾

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضي الله تعالى عنها قَالَتْ اِنَّمَا كَانَ فِرَاشُ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم اَلَّذِي يَنَامُ

ادم ادیمك جمیدر ادیم دباغت اولمش دریدر

علیه من ادم حشوه لیف ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول کبریا حضرتلرینك سعادت خانه‌لرنده اوزرنده یاتوب اویودقلری دوشكك یوزی دریدن واچنده‌كی خرما لیفندن ایدی معلوم اوله‌كه رسول اکرم حضرتلرینك فراش شریفنك یوزی مشیندن واچی لیف اولدیغی ایكی شیئه بناءً در اولكی حجاز بلادی حاره اولدیغندن ایچون بومثللو دوشك غایت مناسبدر ایكنجی وجهی رسول اکرم حضرتلری سیدالمتواضعین اولدقلری ایچوندر حتی برکون رسول اکرم حضرتلری برحصیر اوزرینه یاتوب حصیر مبارك بدنلرینه تأثیر ایتمش ایدی بعض صحابه یارسول‌الله حصیرك زحمتنی دفع ایچون حصیرك اوزرینه برثوب دها دوشیه‌لم دیدیلر رسول‌اکرم حضرتلری اصحاب کرامه جواب اوله‌رق بنم دنیا ایله نه ایشم واردر بنم‌ایله دنیانك مثالی اول آتلو یولجی کمسنه کبیدرکه براغاجك سایه‌سنه واروب برلحظه طوردقدنصکره یولنه کیدوب اول اغاجی ترك ایدر بیوردیلر و برکون حضرت علی تراب‌اوزرینه یاتوب اویورکن رسول اکرم حضرتلری علی کرم‌الله وجهه‌یی بوحال اوزره کوروب مدح طریقیله ابوتراب دیو کنیه بیوردیلر وحضرت علی کرم‌الله وجهه بوکنیه‌دن زیاده ممنون اولورایدی حتی رسول اکرم حضرتلری امام علی‌یی خاکدن رفع ایدوب اوزرنده اولان غباری ازاله بیوردیلر ٠

﴿سندحدیث﴾ جناب ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی مسهردن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث الثانی﴾

﴿عن محمد باقر سألت عائشة رضی الله تعالی عنها ماکان فراش رسول‌الله صلی الله علیه وسلم فی بیتك قالت ادم حشوه لیف ﴾ امام محمد باقر حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه یاعائشه سنك خانه‌كده رسول‌اکرم حضرتلرینك فراشی نه ایدی دیو حضرت عائشه‌دن سؤال اولندی حضرت عائشه جواب اوله‌رق رسول‌اکرم حضرتلرینك فراش شریفی دباغت اولنمش دریدن اولوب ایچنده اولان شی خرمالیفی ایدی بیوردی ﴿وسألت حفصة ماکان فراش رسول‌الله صلی الله علیه وسلم فی بیتك قالت مسحاً تثنیه ثنیتین فینام علیه فلما کان ذات لیلة قلت لو ثنیته له اربع ثنیات کان اوطأ له فثنیناه له باربع ثنیات ﴾ امام باقر بیوردیکه حضرت حفصه‌دندخی سنك خانه‌كده رسول اکرم حضرتلرینك فراشی نه ایدی دیو سؤال اولندی مشار الیها دیدیکه بنم خانه‌مده رسول‌اکرم حضرتلرینك فراشی یوکدن طوقنمش پلاس تعبیر اولنان احرام اولوب اول احرامی نبی محترم حضرتلرینك آلتنه ایکی‌قات بوکوب دوشرایدك وذات عالیٔ رسالتپناهیلری انك اوزرنده اویورلرایدی ایمدی برکیجه اولدی عقلمجه احرام مذکوری درت قات بوکوب رسول اکرم حضرتلرینك آلتنه دوشه‌سه‌م انده یاتمق ایچون زیاده یومشاق اولورایدی دیدم وبوملاحظه ایله

احرامی درت قات بوکوب رسول اکرم حضرتلرینك آلتنه دوشه‌دك ﴿فلما اصبح قال مافرشتموا الی اللیلة قالت قلنا هو فراشك الا انا ثنیناه باربع ثنیات قلنا هواوطأ لك قال ردوه لحالته الاولی فانه منعنی وطأته صلاتی اللیلة ﴾ وقتاکه رسالتمآب افندمز عادت شریفه‌لری اوزره احرامك اوزرینه یاتدیلر صباح اولدی قالقدقده سز بوکیجه بنم آلتمه نه دوشه‌دیکز بیوردیلر بزدخی جواب اوله‌رق دیدککه یارسول‌الله بوکیجه دوشدیکمز دوشك فراش سابقکزدر لکن یومشاق‌اولوب وجود شریفکز راحت ایتسون ایچون احرامی درت قات دوشه‌مش ایدك رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردیلرکه فراشی اولکی حالنه ردایدوب ایکی قات ایدك زیرا دوشه‌كك یومشاقلغی کیجه نمازه قالقمغه بکا مانع اولدی بوحدیث شریفدن اکلاشلدیکه دوشکده اویومق زهده مانع دکلدر لکن دوشکنی زیاده قبا ایتمك کثرت نوم وغلفته سبب وکیجه‌نك طاعتنی ترکه بادی اولور ٠

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی زیاد بن یحیی‌دن اودخی عبدالله بن میموندن اودخی جعفربن محمددن اودخی پدری محمد باقر حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿باب ثانی عشر﴾

﴿سیدالمتواضعین افندمز حضرتلرینك تواضعلری حقنده وارداولان احادیث‌شریفه بیانده‌در﴾ تواضع ترفعك خلافیدر مرتبه سیله برابر تنزل اظهار ایدن کمسنه‌یه متواضع دینلور ٠

﴿بیت﴾

من تواضع یرفع الله العظیم ٭ من تواضع غیظه کان لکظیم

﴿الحدیث الاول﴾

﴿عن عمر بن الخطاب رضی الله عنه قال قال رسول‌الله صلی الله علیه وسلم لاتطروٴنی کما اطرأت النصاری عیسی ابن مریم انما انا عبدالله فقولوا عبدالله ورسوله ﴾ عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سلطان الانبیا افندمز حضرتلری سزبنی مدحده پك ایلرو کیدوب مبالغه ایلیك نصارانك عیسی بن مریمی مدحده افراط ایدوب الله عظیم الشانك اوغلی دیدکاری کبی بن انجق اللهك قولی یم ایمدی سز دخی بنم حقمده اللهك قولی ورسولی دیك بیوردیلر ایمدی رسول اکرم حضرتلری اصحاب وامتنی کندی حقنده جائز اولمیان وصف ایله مدحدن نهی بیوردیلر یعنی رسول اکرم افندمز حضرتلرینه جل جلاله عزشانه کبی وصفلر دیمك جائز دکلدر یوخسه ذات عالیٔ نبویلری حقنده دینلمسی جائز اولان فخر عالم شفیع روز جزا رحمة للعالمین وبونك امثالی کبی وصفلری دیمك دکلدر ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن منیعدن وسعید بن عبدالرحمن

مخزومی ایله دیکر برمشایخدن و بونلر دخی سفیان بن عیینه‌دن اودخی زهریدن اودخی عبداللهدن اودخی ابن عباسدن اودخی عمر بن الخطابدن روایت بیوردی ٠

نظم

اول نبوت صاحبی عالی قدر ٭ صانکه طلوع ایتدی جهانده بدر
خوب جمالی آینه وش کورینور ٭ اول تواضع خرقه‌سینه بورینور
روی ارضی چون تواضعله کزر ٭ تا تکبردن ایدردیلر حذر
هم رسالت وصفی اولمشدی عیان ٭ عبد خالق اولدیغك ایتدی بیان
اول بیوردی دییك باکه اله ٭ حق تعالی ایده‌سزلری نکاه
خواجه رائف ایت تواضعلر قتی ٭ اول تواضعله بولورسون رفعتی

الحدیث الثانی

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ امْرَأَةً جَاءَتْ اِلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم فَقَالَتْ اِنَّ لِى اِلَيْكَ حَاجَةً فَقَالَ اجْلِسِى فِى اَىِّ طَرِيقِ الْمَدِينَةِ شِئْتِ اَجْلِسْ اِلَيْكِ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه برکون حضور عالئ حضرت رسالتپناهی‌یه بر خاتون کلدی یارسول الله بنم سزه خفیاً عرض اولنه‌جق برحاجتم واردر دیدی ایمدی سلطان المتواضعین افندمز حضرتلری ای خاتون سن مدینه زقاقلرندن قنغی زقاقده دیلر ایسه‌ك اوتور بن سنکله اوتورورم وحاجتنی روا ایدرم بیوردیلر امام بغوی بیوردیکه مزبوره خاتون پیغمبر ذیشان حضرتلرینك امری اوزره مدینه زقاقلرندن برنده اوتوردی ورسول اکرم حضرتلری دخی واروب اول خاتونك حاجتنی روا بیوردی مرویدرکه فقیر برکیمسه کلوب رسول محترم حضرتلرینك مبارك یدسعادتلرندن طوته‌رق ایستدیکی یره کتورسه اول فقیرك مصلحتنی روا ایچون حبیب کبریا حضرتلری کیدرلر ایدی بوحدیث شریفدن حاکم ووالی وسائر بیوکلر عبرت المق کرکدر ٠

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی سوید بن عبدالعزیزدن اودخی حمیددن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی ٠

الحدیث الثالث

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَعُودُ الْمَرِيضَ وَيَشْهَدُ الْجَنَائِزَ وَيَرْكَبُ الْحِمَارَ وَيُجِيبُ دَعْوَةَ الْعَبْدِ وَكَانَ يَوْمَ بَنِى قُرَيْظَةَ عَلَى حِمَارٍ مَخْطُومٍ بِحَبْلٍ مِنْ لِيفٍ عَلَيْهِ اِكَافٌ مِنْ لِيفٍ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری خسته‌لرك خاطرلرینی سؤاله کیدرلر ایدی جنازه نمازنده ودفننده حاضر اولورلر ایدی وکمال تواضعلرندن فرسه وناقه‌یه بنمکه قدرتی وار ایکن مرکبه بنرلر ایدی وبر آزاد سز قول دعوت ایتسه اجابت بیوررلر ایدی بنی قریظه اوزرینه سفر ایدوب اردوی همایون ایله غزایه کیتدکلری کونده خرما لیفندن یولارلی برحماره بنمشلر ایدی اول حمارك اوزرنده اولان پالانی

دخی خرما لیفندن معمول ایدی معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری تواضعلرندن هر برخسته‌یه واررلر ایدی قول اولسون افندی اولسون وعادت شریفلری بو ایدیکه خسته‌نك باشی اوجنه اوتوروب حالندن سؤال بیوره‌رق (لابأس علیك طهور ان شاء الله) بیوررلر ایدی وبعض کره خسته‌نك اغریان موضعنه مبارك یدسعادتلرینی وضع ایدوب (بسم الله ارقیك من کل داء ویؤذیك الله یشفیك) دیو دعا بیوررلر ایدی صلى الله عليه وسلم ٠

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی علی بن مسهردن اودخی مسلم الاعوردن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

نظم

اول نبیمزده تواضع برکمال ٭ امتینه کوسترر حسن جمال
خسته‌لر خاطرلرك ایدر سؤال ٭ هر برینه اریشور ایتمز ملال
خسته‌یه ایدر ایدی خوش همتی ٭ ایستریدی خسته بوله راحتی
اول مروت معدنیدر معدنی ٭ تا اوقوردی خسته‌یه انك فمی
میتی ترك ایلیوب خالی قومز ٭ اوزرینه هم قیلردیلر نماز
دیدی رائف عالمینك رحمتی ٭ امتینه ایستریدی رفعتی

الحدیث الرابع

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يُدْعَى اِلَى خُبْزِ الشَّعِيرِ وَالْاِهَالَةِ السَّنِخَةِ فَيُجِيبُ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سید المتواضعین افندمز حضرتلری ارپه اتمکنه ورایحه‌سی متغیر اولمش اهاله طعامنه دعوت اولنسه اجابت بیوررلر ایدی اهاله ایچ یاغنی اریدوب یاپدقلری اتمك قاتغیدر سنخه رایحه‌سی متغیر اولمش نسنه‌در ﴿وَلَقَدْ كَانَ لَهُ دِرْعٌ عِنْدَ يَهُودِىٍّ فَمَا وَجَدَ مَا يَفُكُّهَا حَتَّى مَاتَ﴾ نبی محترم حضرتلرینك برزرهی یکرمی صاع مقابله‌سنده ابی شحم نام یهودیده رهن ایدی اول زرهی یهودیدن قورتارمدن دار بقایی تشریف بیوردیلر مرویدرکه بعد ارتحال النبی ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلری اول بورجی ادا ایدرك زره شریفی قورتاروب حضرت علی کرم الله وجهه‌یه تسلیم بیوردی دینلدیکه بوزره قضیه‌سنی نقل حدیث شریفی اتمام ایچوندر تواضعی بیان ایچون دکلدر ٠

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی واصل بن عبدالاعلی الکوفیدن اودخی اعمشدن اودخی انس بن مالکدن روایت بیوردی ٠

الحدیث الخامس

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ حَجَّ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم عَلَى رَحْلٍ رَثٍّ وَعَلَيْهِ قَطِيفَةٌ لَا تُسَاوِى اَرْبَعَةَ دَرَاهِمَ فَقَالَ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ حَجًّا لَا رِيَاءَ فِيهِ وَلَا سُمْعَةَ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه‌دن مرویدر

بیوردیلرکه نبی صاحب الشرف افندمز حضرتلری برکره حج ایلدیلر بولده بندکاری دوه‌نك سمری کهنه اولوب بوسمر اوزرینه اورتیلان اورتی اکرصاتیلسه درت درهم ایتمز ایدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری بوقدر تواضعله برابر یاربی بنم حجمی ریا و سمعه‌دن عاری قیل دیو دعا بیوردیلر ریابی کورسونلر ایچون اولان طاعت سمعه بندن ایشتسونلر ایچون اولان طاعتدر بجده وسائر اوقاتده زینتلو شیئه بنك ارزوسنده بولنانلر بوحدیث شریفدن عبرت آلسونلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمود بن غیلاندن اوده ابوداود الحضریدن اودخی سفیاندن اودخی ربیع بن صبیحدن اودخی یزید بن اباندن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن انس بن مالك قال لم یكن شخص احب الیهم من رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال وكانوا اذا رأوه لم یقوموا له لما یعلمون من كراهته لذلك ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه اصحاب کرام حضراتنه نبی ذیشان افندمز حضرتلرندن زیاده سوکیلی برکیمسه یوق ایدی حضرت انس بیوردیکه فخر عالم حضرتلرینی بوقدرسورلر ایکن ذات اقدسلرینی کوردکاری وقت قیام ایتمزلر ایدی زیرا بیلورلر ایدیکه کندویه قیام ایتدکلرینی سومزلر ایدی بو حدیث شریفدن مسلمینك یکدیکرینه تعظیم ایچون قیاملری مکروه اولدیغی فهم اولنور ایسه‌ده علمای کرام رسول اکرم حضرتلری اصحابنك کندیلرینه قیاملرنی ایستمدکلری مکروه اولدیغندن اولمیوب ذات نبویلری حقنده تعظیمده افراط اولنمسون ایچون ایدی و اصحاب کرامك بربرلرینه قیامنك مکروهیتنه دائر هیچ برشیء بیورمیوب بلکه عکرمه و عدبن خاتم و فهدبن ثابت و جعفر بن ابی طالب کبی بعض صحابه‌لره کندیلری بالذات قیام بیوردیلر ایدی دیو بوحدیث شریفی تأویل ایدوب لله فی الله طریقیله علما و صلحا و مشایخه قیامی تجویز ایلدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی عبدالله بن عبدالرحمندن اودخی عفاندن اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی حمیددن جناب حمید انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عن الحسن بن علی رضی الله عنهما قال سألت خالی هند بن ابی هالة وكان وصافا عن حلیة رسول الله صلی الله علیه وسلم وانا اشتهی ان یصف لی منها شیئا فقال كان رسول الله صلی الله علیه وسلم فخما مفخما یتلألأ وجهه تلألؤ القمر لیلة البدر فذكر الحدیث بطوله ﴾ حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه برشیئی کوزجه وصف ایتمکده اولان دایم هنددن سلطان الانبیا حضرتلرینك حلیهٔ سعادتلرندن سؤال ایتدم چونکه هند بن ابی هاله‌نك حلیهٔ سعادتدن

برازشیء وصف ایلمسنی ایستر ایدم بناءً علیه جناب هند کلامه شروع ایدوب بیوردیکه رسول اکرم افندمز حضرتلری کندو ذاتنده عظیم الشان و خلقك قلوب و عیوننده معظم اولوب مبارك یوزلرینك نوری لیلهٔ بدرده نورقمرك لمعانی کبی لمعان ایدر ایدی حضرت ترمذی بیوردیکه بوکتابك اولنده ذکر اولندیغی وجهله هند بن ابی هاله امام حسن حضرتلرینه بوحدیث شریفی تمامه ذکر ایلدی لکن بومقامده فخر عالم حضرتلرینك تواضعنه دلالت ایدن طرفی واردر ﴿ قال الحسن فكتمتها الحسین زمانا ثم حدثته فوجدته قد سبقنی الیه فسأله عما سألته عنه ووجدته قد سأل اباه عن مدخله وعن مخرجه وشكله فلم یدع منه شیئا قال الحسین فسألت ابی عن دخول النبی صلی الله علیه وسلم فقال كان اذا اوی الی منزله جزأ دخوله ثلاثة اجزاء جزأ لله وجزأ لاهله وجزأ لنفسه ثم جزأ جزءه بینه وبین الناس فیرد ذلك بالخاصة علی العامة ولا یدخر عنهم شیئا وكان من سیرته فی جزء الامة ایثار اهل الفضل باذنه وقسمه علی قدر فضلهم فی الدین ﴾ امام حسن بیوردیلرکه خالم هندك بکا بیان ایتدیکی حدیثی برمدت برادرم امام حسینه خبرویرمدم ایدی صکره خبرویردم ایسه‌ده کندیلرینی شویله بولدمکه حلیهٔ نبویه‌یی بندن اول مذکور هنددن سؤال ایتمش و حضرت هندك روایتنه قناعت ایتمیوب پدری امام علیدن دخی حبیب کبریا حضرتلرینك خانهٔ شریفنده اولان حالندن و صحابهٔ کرام ایله اولان معامله‌سندن سؤال ایتمش بولدم و حضرت علی اوغلی امام حسینك سلطان دین حضرتلرینه دائر هرنه که سؤال ایتدی ایسه جمله‌سنی بیان ایدوب برشیء ترك ایتمامشدر امام حسین پدرندن ایشتدیکی شیلری بیانه شروع ایدوب بیوردیکه پدرمدن رسول اکرم حضرتلرینك خانهٔ شریفنه دخولنك کیفیتندن سؤال ایتدم پدرم امام علی بیوردیلرکه فخر عالم افندمز حضرتلری خانهٔ سعادتلرینه تشریف بیوردقلری زمان اقامت بیوردقلری وقتی اوچ قسمه تقسیم ایتمشلر ایدی بو قسملردن قسم اولی انجق الله تعالینك عبادتنه مخصوص ایدی نماز و تلاوت قرآن کبی و ایکنجی قسمی اهل و عیالیله حسن معاشرت و انلرك امورینی تسویه ایدی و اوچنجی قسمی کندی نفس شریفنك مصالحی و استراحتی ایچون ایدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری خانهٔ سعادتلرنده راحتی ایچون اولان وقتی کندی ایله ناس بیننده تقسیم ایتمش ایدیکه اول وقتده حضور سعادته خواص مقربین کیروب عوام کیره‌مزلر ایدی خواص مقربین حضور سعادتده هرنه استفسار ایدرلر ایسه عوامه تعلیم ایدرلر ایدی بوواسطه ایله عوام دخی مجلس عالیٔ نبویدن حصه یاب اولورلر ایدی و اقف سرنهان افندمز اصحاب و امتنه متعلق اولان خصوصاتك هیچ بریسنی کرك خواص و کرك عوام امتندن کتم و اخفا ایتمزلر ایدی و حضور سعادتلرینه قبول ایتدکلری اصحابدن علم و صلاح و تقوی صاحبی اولانلرینی جمله‌دن اول حضور شریفلرینه دخوله اذن ویررلر ایدی و انلره توجه و اقبال ایدرلر ایدیکه سائر ناس دخی صلاح و تقوی عند الله و عند رسول الله مقبول و معتبر اولدیغنی بیلوب صلاح و تقوایی کسب ایده‌لر و نبی

محترم حضرتلری دنیا وآخرته متعلق اولان امور خیریه‌یی هر کسك دینده فضلنه کوره تقسیم ایدوب حسب ونسبه کوره تقسیم ایتمزلر ایدی الله تعالینك ﴿ان اکرمکم عندالله اتقاکم﴾ قول شریفنك حکم جلیلنجه معنای لطیفی تحقیق الله تعالینك عند معنویسنده سزك زیاده مکرمکز زیاده متقیکزدر دیمکدر ودخی تقوی اوچ مرتبه‌در اولکیسی شرکدن تقوادرکه عوام مؤمنینك حالیدر ایکنجیسی مناهیدن تقوادرکه خواص مؤمنینك حالیدر اوچنجیسی قلبنه ماسواءاللهك دخولندن تقوادرکه اهل اللهك حالیدر ﴿فمنهم ذوالحاجة ومنهم ذوالحاجتين ومنهم ذوالحوائج فيتشاغل بهم ويشغلهم فيما يصلحهم والامة من مسئلتهم عنه واخبارهم بالذى ينبغى لهم ويقول لهم ليبلغ الشاهد منكم الغائب وابلغونى حاجة من لايستطيع ابلاغها فانه من ابلغ سلطانا حاجة من لايستطيع ابلاغها ثبت الله قدميه يوم القيامة ولايذكر عنده الاذلك ولايقبل من احد غيره يدخلون عليه روادا ولايفترقون الا عن ذواق ويخرجون ادلة يعنى على الخير﴾ خواجهٔ کائنات افندمزك حضور سعادتلرینه داخل اولان ذواتك بعضیسی برحاجت وبعضیسی ایکی حاجت وبعضیسی زیاده حاجتلر صاحبی اولوب سلطان الواقفین حضرتلری ارباب حاجتك هر برولرینك ایشلرینه اهتمام بیوروب ایفای مقتضاسیله مشغول اولورلر ایدی ذات نبویلرندن کرك دنیوی وکرك اخروی سؤال ایتدکاری شیلردن سائلك حالنه مناسب ولایق ودنیا وآخرته خیرلی نه ایسه آنك افادهٔ خیریه‌سیله انلری مشغول قیلار ایدی ومجلس نبویلرنده بولنانلر مسائل دینیه‌لرینی سؤال ایدوب حبیب کبریا حضرتلری اوکیمسه‌لرك هر برینه لازم کلانی تعلیم وافاده بیوردقدنصکره بومجلسده هرنه‌که استفاده ایتدیکز ایسه بومجلسدن غائب اولنلره دریغ ایتمیوب تعلیم وتبلیغ ایدیکز ونساء ورجال وعبید وجاریه وغیریلرکه ضعفلرندن ناشی کندیلری کلوب بکا عرض حاجات ایتمکه قدرتلری یوقدر انلرك حاجتلرینی بکا اعلام ایدیکز تحقیق سلطانه عرض حاجت ایتمکه قادر اولمیان برکیمسه‌نك حاجتنی هرکیم عرض ایدر ایسه حق تعالی اول کیمسه‌نك قدملرینی یوم قیامتده صراط اوزرنده ثابت ایدر دیو مجلس عالیلرنده بولنانلره تنبیه بیوررلر ایدی وحضور عالیٔ نبوی‌یه کلان ارباب حاجات امور دینیه‌دن بشقه برشی افاده ایتمدکاری کبی رسول اکرم حضرتلری دخی اصحاب حاجاته لایق وجه‌اوزره افاده‌دن غیری برکلام سویلمزلر ومجلس شریفنده حاضر اولنلردن منافع دینیه ولوازم دنیویه‌یه متعلق اولمیان بی فائده کلامی قبول ایتمزلر یعنی عبث یره سوز سویلمزلر ایدی کبار صحابه‌دن مجلس سعادتلرینه کیدنلر کندیلری مستفید اولمق ودیکرلرینه افاده ایتمك مقصدیله داخل اولوب مجلس نبویلرندن متفرق اولمزلردی الاصوری ومعنوی برذوق ایله متلذذ اولوب بعده متفرق اولورلر ایدی وحضور مطلع النور پیغمبریلرندن خروج ایدنلر اوکرندکاری علومی ناسه دلیل ومرشد اولوب تعلیم وتبلیغ ایدیجی اولدقلری حالده چیقارلر ایدی .

بومقامه قدر امام حسین رسول اکرم حضرتلرینك خانهٔ سعادتلرنده اولان احوالنی بیان بیوردی وبوندنصکره دخی خارجده‌کی احوالنك بیاننی مراد ایلدی .

﴿قال فسألته عن مخرجه كيف كان يصنع فيه قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يخزن لسانه عما لايعنيه ويؤلفهم ولاينفرهم ويكرم كريم كل قوم ويوليه عليهم ويحذر الناس ويحترس منهم من غير ان يطوى على احد منهم بشره ولاخلقه ويتفقد اصحابه ويسأل الناس عما فى الناس ويحسن الحسن ويقويه ويقبح القبيح ويوهيه معتدل الامر غير مختلف ولايغفل مخافة ان يغفلوا ويملوا لكل حال عنده عتاد لايقصر عن الحق ولايجاوزه الذين يلونه من الناس خيارهم افضلهم عنده اعمهم نصيحة واعظمهم عنده منزلة احسنهم مواساة وموازرة﴾ امام حسین بیوررلرکه اول شهنشاه انبیا حضرتلرینك خارجده‌کی حالنی دخی پدرم حضرت علیدن سؤال ایتدم بیوردیلرکه سید المتواضعین حضرتلری طیشارو چیقدقده لسان شریفلرینی فائده‌سی اولمیان کلامدن حفظ ایدرلر ایدی اصحاب کرام ایله کندیلری بیننده محبته سبب اوله‌جق کلامی بیوررلر واصحاب کرامه خوش معامله بیوروب نفرت ایتدیرمزلر ایدی وهر قومك صفت ریاستی حائز اولنلرینه مناسب درجه اکرام ایدرلر وهر قومك کریم الطبع وشفقتلو اولان کیمسه‌سنی قومی اوزرینه رئیس نصب ایدرلر ایدی ناسك بعضیسنی بعضیلرندن حفظ ایدرلر ایدی دخی نفس عالیلرینی ناسی کندندن نفرتدن حفظ ایدرلر ایدی نبی ذیشان حضرتلری ناسك هیچ برندن کولریوز وحسن خلقنی یعنی خوش کلام مبارکلرینی دریغ ایتمزلر ایدی ومجلس شریفلرنده یاخود جامع وجمعه‌ده کورمدکاری اصحاب کرامی سؤال واصحاب کرام ومسلمین بیننده کرك اوزاق وکرك یقین اولان وقوعاتدن سؤال بیوررلر ایدی ودین ودنیاده کوزل شیئك حسننه حکم وانك حسننی اثبات وقبیح اولان شیئك قبحی ایله حکم ایدوب انك قبحنی بیان وآندن منع بیوررلر ایدی امر عالیٔ نبویلری هرایشده معتدل اولوب هر برامری وقولی آخرینه مخالف دکل ایدی وصحابهٔ کرامك ذاتلرینه مخصوص اولان مصالحدن غفلت ایدرلر یاخود ایشلرینه ضعفیت کلور خوفیله صحابه‌نك مصالحندن غفلت بیورمیوب دائما دین ودنیالری حصولنی اخطار وطوغری یوله ارشاد بیوررلر ایدی جمیع عبادات وطاعات ومصالح عباد ایچون کندیلرنده بر درجه کمال استعداد وار ایدیکه هر برشیئه قادر اولورلر ایدی وحقی اجراده قصور ایتمیوب حقی دخی تجاوز ایتمزلر ایدی وذات همایونلرینه مقرب اولنلر دخی ناسك ایولری وخیره سعی ایدنلری ایدی وعند عالیلرنده افضل اولنلر غیریلره زیاده خیر مراد ایدنلر ایدی ونزد سعادتلرنده مرتبه‌سی عالی اولنلر ضعفا اوزرینه رحم وشفقت ایدوب انلره معاونتی زیاده کوزل اولان کیمسه‌لر ایدی ﴿قال فسألته عن مجلسه فقال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم لايقوم ولايجلس الاعلى ذكر واذا انتهى الى قوم جلس حيث

يَنْتَهِى بِهِ الْمَجْلِسُ وَ يَأْمُرُ بِذَلِكَ يُعْطِى كُلَّ جُلَسَائِهِ بِنَصِيبِهِ لَا يَحْسَبُ جَلِيسُهُ اَنَّ اَحَدًا اَكْرَمُ عَلَيْهِ مِنْهُ مَنْ جَالَسَهُ اَوْ فَاوَضَهُ فِى حَاجَةٍ صَابَرَهُ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْمُنْصَرِفُ عَنْهُ وَمَنْ سَأَلَهُ حَاجَةً لَمْ يَرُدَّهُ اِلَّا بِهَا اَوْ بِمَيْسُورٍ مِنَ الْقَوْلِ قَدْ وَسِعَ النَّاسَ بَسْطُهُ وَخُلُقُهُ فَصَارَ لَهُمْ اَبًا وَصَارُوا عِنْدَهُ فِى الْحَقِّ سَوَاءً مَجْلِسُهُ مَجْلِسُ عِلْمٍ وَحَيَاءٍ وَصَبْرٍ وَاَمَانَةٍ لَا تُرْفَعُ فِيهِ الْاَصْوَاتُ وَلَا تُؤْبَنُ فِيهِ الْحُرَمُ وَلَا تُنْثَى فَلَتَاتُهُ مُتَعَادِلِينَ يَتَفَاضَلُونَ فِيهِ بِالتَّقْوَى مُتَوَاضِعِينَ يُوَقِّرُونَ فِيهِ الْكَبِيرَ وَ يَرْحَمُونَ فِيهِ الصَّغِيرَ وَ يُؤْثِرُونَ ذَا الْحَاجَةِ وَ يَحْفَظُونَ الْغَرِيبَ ﴾ امام حسين رسول اكرم حضرتلرينك جلوس عاليلرينك بيانى مراد ايدوب بيورديلركه پدرم حضرت عليدن سلطان الانبيا حضرتلرينك مجلسده اوتوردقلرى وقتده كى عادات شريفه سندن دخى سؤال ايتدم بيورديلركه صاحب حسن اخلاق افندمز حضرتلرينك قيام وجلوسلرى ذكرالله اوزره ايدى ذات عالئ نبويلرى جلوس ايتمش برقومه كلدكده مجلسك نهايتى وخالى طرفنه اوتوروب اوست باشنه چكمزلر ايدى وغيريلره دخى مجلسك نهايتى وخالى طرفنه اوتورمقله امر بيوررلر ايدى يعنى برمجلسه كيتديككز وقت مجلسك نهايت طرفنه اوتورك ديو بيوررلر ايدى يانده اوتورانلرى استعداد وكماللرينه كوره تلطيف بيوررلر ايدى وجلساسنى اولدرجه تلطيف وتطييب بيوررلر ايديكه هركشى عندرسالتده بندن مكرم كيمسه يوق دير ايدى ورسول اكرم حضرتلريله برى اوتورسه ياخود حضور پيغمبريلرينه بركيمسه كاوب عرض حاجت ايلسه صبر وتحمل ايدوب اول كيمسه يى استثقال ايتمزلر ايدى حتى اول كيمسه كندو دونوب كيدنجه يه قدر يعنى حضور سعادتلرنده برى چوق اوتورسه اول كيمسه قالقوب كيدنجه يه قدر صبر وحاجتنى روا ايدوب حسن معامله بيوررلر ايدى وذات عالئ نبويلرندن بركيمسه برشيئ طلب ايلسه رد ايتميوب اعطا بيوررلر واكر طلب اولنان شى موجود دكل ايسه قول لين و وعد ايدرلر ايدى ذات سامئ رسالتپناهيلرينك جود وشفقتى وحسن خلقى عامهٔ ناسه واصل اولمش ايدى وناسك شفقتلو وسخاوتلو اولانى پدرلرى مقامنده ايدى جميع ناس كنديلرينك سوكيلى اولادى منزلنده اولوب مقتضاى شرعده وحق خصوصنده هيچ برفردى برفرده ترجيح بيورمزلر ايدى مجلس مستجمع الشرف جناب پيغمبريلرى مجلس علم وحيا وصبر وامانت ايديكه علوم ومعارف ذكر اولنور واصحاب كرام حيا وادب اوزره اوتوررلر وصبر صاحبلرى اولوب مجلس سعادتده اولان احوالى اغياردن محافظه ايدرلر ايدى ومجلس شريفلرنده رفع صوت ايدلميوب رسول اكرم حضرتلرينك صوت همايونلرندن آهسته ويواش سويلرلر ايدى الله عظيم الشانك ﴿ لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبى ﴾ قول شريفنه موافقت ايچون معناى لطيفى سزلر صداكزى رسول اللهك صداسندن زياده قالديرميكز ديمكدر ورسول اكرم حضرتلرينك مجلس شريفلرنده هيچ بركيمسه نك عيبى سويلنمز

وهيچ بركيمسه يه تهمت اولنمزايدى ومجلس عاليلرنده زله وخطا فاش اولنمزايدى يعنى مجلس سعادت نبويه ده اصحاب كرامدن بالفرض والتقدير زله وخطا صادر اولسه فاش اولنمز ايدى مجلس سعادتده اولان اصحاب كرامك جمله سى بربرينه موافق ويكدل اولوب تقوالرى اعتباريله بربرلرينه تقدم وتفضل ايدرلر ايدى مجلس شريفلرنده اولان اصحاب كرام متواضع اولوب مجلس سعادتده سن وقدر جهتندن كبير اولنلره تعظيم وصغير اولنلره مرحمت ايدرلر ايدى واصحاب حاجاتى حاجتى اولميان اوزرينه ترجيح ايدوب انك حاجتنى قضايه سعى ايدرلر ايدى ومجلس مطلع النور رسالتده غريب الديار اولنلره اكرام ورعايت ايدوب خاطرينى خوش ايدرلر ايدى صلى الله عليه وسلم ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديثى سفيان بن وكيعدن او دخى جميع بن عمير بن عبدالرحمن العجليدن او دخى بنى تميمدن او دخى حضرت خديجه نك زوج سابقى ابوهاله اولادينه منسوب وابوعبدالله كنيه سيله معروف بررجلدن او دخى ابن ابى هاله دن او دخى امام حسن بن على رضى الله عنهما حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

اول حسن ايله حسين انك كلى ★ چار ياردن نازنين شاه على
خوب نبينك نيك حالك نقل ايدر ★ بونلره خوش اوعلى عالى پدر
چون نبينك وصفى اولدى سوزلرى ★ بوايكيسى ايتدى خشنود بزلرى
امتينه عالى همتدر ايشى ★ اول نبيمز دوجهانك كونشى
صرف ايدردى آكا عالى قدرتى ★ حاجتك عرض ايدر ايسه امتى
عدل واحساندر هميشه عادتى ★ اوجنابك لطفنك يوق غايتى
ايستمزدى امته اوله كدر ★ اولمشيدى جمله يه والاپدر
هربرينه ايلك ديلر وفاء ★ ايسترايدى مؤمنين بوله صفاء
راحت ايله بوله امت كثرتى ★ تاكه مقصود امتينك راحتى
جمله عالم انك ايله مفتخر ★ ديدى رائف اونبيله ايت فخر

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ اُهْدِىَ اِلَىَّ كُرَاعٌ لَقَبِلْتُ وَلَوْ دُعِيتُ عَلَيْهِ لَاَجَبْتُ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر ديديكه رسول اكرم حضرتلرى اكر بكا برقيون اياغى هديه اولنسه نعمت الهيه يى تعظيم ايچون قبول ايدرم واكر بر اياغه دعوت اولنسه م اجابت ايدرم بيورديلر رسول اكرم افندمز حضرتلرينك انواع لحمدن بر اياغى قبول بيورملرى كمال تواضعلرينى اثبات ايدر آزشيئى قبول ايدوب اجر جزيل ايتمك خلق جميله دندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديثى محمد بن عبدالله بن بزيعدن او دخى بشر بن مفضلدن او دخى سعيددن او دخى قتاده دن او دخى انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿الحديث التاسع﴾

﴿عَنْ جَابِرٍ قَالَ جَاءَنِي رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم لَيْسَ بِرَاكِبِ بَغْلٍ وَلَا بِرْذَوْنٍ﴾ جابر حضرتلرندن مرویدر بیوردیلر که نبی محترم حضرتلری قاطره وآته راکب اولمیوب یورودکاری حالده بنم خاطریمی استفسار ایچون خانه‌مه تشریف بیوردیلر امام بخاری روایت ایدر که جابر حضرتلری مریض اولوب رسول اکرم حضرتلری صدیق اکبر ایله برابر یوریه‌رك حضرت جابرك خاطرینی سؤال ایچون خانه‌سنه تشریف بیوردقلرنده جابر حضرتلرینی دالغین بولدقلرندن سلطان الانبیا افندمز حضرتلری ابدست الوب ابدست صوینی جابره سرپدیلر همان اول ساعتده حضرت جابرك عقلی باشنه کلدی .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمندن اودخی سفیاندن اودخی محمد بن المنکدردن اودخی جابر رضی الله تعالی عنهدن روایت بیوردی .

﴿الحديث العاشر﴾

﴿عَنْ يُوسُفَ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ سَلَامٍ قَالَ سَمَّانِي رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم يُوسُفَ وَأَقْعَدَنِي فِي حِجْرِهِ وَمَسَحَ عَلَى رَأْسِي﴾ یوسف بن عبدالله‌دن مرویدر بیوردیلر که رسول اکرم حضرتلری بکا یوسف تسمیه بیوردی وبنی قوجاغنه اوتوردوب مبارك اللریله باشمی صیغادی بو حدیث شریف سلطان المتواضعین افندمز حضرتلرینك تواضع وحسن خلق وصبیلره اولان خوش معامله‌سنه دلالت ایدر .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیثی عبدالله بن عبدالرحماندن اودخی ابو نعیمدن اودخی یحیی بن ابی الهیثم العطاردن اودخی یوسف بن عبدالله بن سلامدن روایت بیوردی .

﴿الحديث الحادی عشر﴾

﴿عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَجُلًا خَيَّاطًا دَعَا رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم فَقَرَّبَ لَهُ ثَرِيدًا عَلَيْهِ دُبَّاءٌ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر که صحابه‌دن ترزی برکمسنه رسول اکرم حضرتلرینی دعوت ایلدی ورسول اکرم افندمز اجابت بیوروب حضور سعادتلرینه اول کمسه ترید کتوردی واول تریدك اوزرنده قباق وار ایدی ترید ات صویی ایله یاخود چوربا ایله ایصلانمش اتمکه دیرلر ظاهر اولان بو مقامده ترید ایله مراد پشمش قباغك صوینه ایصلانمش اتمکدر که اوزرینه قباق قونلدی رسول اکرم افندمز حضرتلرینك بویله برکمسنه‌نك ترید دعوتنه اجابت بیورمسندن کمال تواضعلری مستفاد اولور ﴿قَالَ وَكَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم يَأْخُذُ الدُّبَّاءَ وَكَانَ يُحِبُّ الدُّبَّاءَ﴾ انس حضرتلری بیوردیکه نبی محترم حضرتلری اول قباقدن اخذ واکل ایتمکه شروع بیوردی چونکه ذات عالیٔ نبویلری قباغی غایت سورلر ایدی ﴿قَالَ ثَابِتٌ فَسَمِعْتُ أَنَسًا يَقُولُ فَمَا صُنِعَ لِي

طَعَامٌ أَقْدِرُ عَلَى أَنْ يُصْنَعَ فِيهِ دُبَّاءٌ إِلَّا صُنِعَ﴾ راوی حدیث ثابت دیدیکه بن انس حضرتلرندن ایشتدم بیورورلر ایدیکه بنم ایچون بر طعام پشیرلز اول طعامه قباق قونمق ممکن ایسه البته او طعامه قباق ادخال اولنور یعنی رسول اکرم حضرتلری قباغی سودکلرندن انس حضرتلری دخی قباغی غایت سورلر ایدی حضرت انسك خادملری انس حضرتلرینك قباغی سودیکنی بیلدکلرندن قباق ایله پشمسی ممکن اولان هر بر طعامه قباق ادخال ایدرلر ایدی بو حدیث شریفدن اصحاب کرامك هر بر شیده وحتی طبیعت خصوصنده رسول اللهه متابعت ایتدکلری اکلاشیلور رضی الله عنهم .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیثی اسحاق بن منصوردن اودخی عبدالرزاقدن اودخی معمردن اودخی ثابت البنانی ایله عاصم الاحولدن بو ایکیسی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿الحديث الثانی عشر﴾

﴿عَنْ عَمْرَةَ قَالَتْ قِيلَ لِعَائِشَةَ مَاذَا كَانَ يَعْمَلُ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم فِي بَيْتِهِ قَالَتْ كَانَ بَشَرًا مِنَ الْبَشَرِ يَفْلِي ثَوْبَهُ وَيَحْلُبُ شَاتَهُ وَيَخْدُمُ نَفْسَهُ﴾ حضرت عمره‌دن مرویدر بیوررکه فخر عالم حضرتلری سعادتخانه‌لرنده نه ایشلر ایدی دیو حضرت عائشه‌دن سؤال ایتدیلر حضرت عائشه جواب وروب بیوردیلر که سلطان الرسل حضرتلری کمال تواضعلرندن افراد بشردن بر بشر ایدی مبارك الیله ثوب شریفلرندن پیره ارارلر وقیوننی کندی مبارك اللریله صاغارلر وکندی ایشلرینی کندیلری کورورلر ایدی یعنی کمال تواضعلرندن سائر ناس کبی سعادتخانه‌لرنده اولاد وعیالنه یاردم ایدرلر ایدی وکندی ایشنی کندیلری کوروب چارشو بازاردن اشترا بیوردقلری لوازماتی دخی کندیلری بالذات یوکلنوب کتوررلر ایدی هر نقدر اصحاب کرام جناب سامیٔ پیغمبریلرینك خدمتنده بولنمق کندیلرینه سبب سعادت ودولت اولدیغنی بیلوب یا رسول الله جانمز سکا فدا اولسون رخصت بیورك شو ایشی بز کوره‌لم وبو لوازماتی خانهٔ سعادتکزه بز کوتوره‌لم دیرلر ایدیسه‌ده کمال تواضعلرندن هر کشی کندی ایشنی کندی کورمك لازمدر دیو اعطای جواب بیورورلر ایدی (صلی الله علیه وسلم)

یعنی پیره وسائر موذیاتك سلطان انبیا افندیمزك مبارك وجود اقدسلرینه بر زیان ایراث ایتمدیکی شفاء شریف وامام قسطلانینك سیرنده وسائر کتب معتبره‌ده مسطور ایسه‌ده انجق بو حدیثك بیانی امتلرینك فقراسنه تواضعی تعلیم ایچوندر (مصححه)

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن اسماعیلدن اودخی عبدالله بن صالحدن اودخی معاویة بن صالحدن اودخی یحیی بن سعیددن اودخی عمره‌دن روایت بیوردی .

﴿نظم﴾

کائناتك سروری عالی نبی ★ شو جهانه کلمامش انك کبی
رفعتیله چوق تواضع صاحبی ★ نازکانه اوقدر سکرلبی
عائشه‌دن خوش روایت بو ایدی ★ کندی ایشك کندیسی کوررديدی
خوب تواضع قلب عالیدن طوغار ★ تا قیونك ید عالیله صاغار
ایتدی رائف در تواضع دقتی ★ چون تواضع ایله اولور رفعتی

باب ثالث عشر

(رسول اکرم افندمزك حسن خلق حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در)

خلق خانك ولامك ضمه‌لریله ویاخود لامك سکونیله طبیعت وخوی معناسنه‌در معلوم اولسونکه حضرت عائشه رضی الله عنهادن مالك خلق عظیم افندمز حضرتلرینك طبیعت همایوننده‌ن سؤال اولندی حضرت عائشه جواب اوله‌رق بیوردیکه رسول محترم حضرتلرینك خلقی قرآندر قرآنك غضب ایلدیکی شی ایله غضب ایدر و قرآنك راضی اولدیغی شی ایله راضی اولور یعنی علیه الصلاة والسلام افندمز قرآنده مذکور هر برصفت حمیده ایله متصف اولوب قرآنده مسطور هر برخصلت ذمیمه‌دن اجتناب ایدرلر ایدی دیمکدر .

(الحدیث الاول)

(عن خارجة بن زید بن ثابت قال دخل نفر علی زید بن ثابت فقالوا له حدثنا احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم) خارجة بن زیددن مرویدر بیوردیکه زید بن ثابت حضرتلرینك حضورینه براز کمسنه‌لر کلوب یا زید فخر عالم حضرتلرینك احوالنه وافعالنه واقوالنه متعلق خبرلرندن بزه خبرویر دیدیلر (قال ماذا احدثکم کنت جاره وکان اذا نزل علیه الوحی بعث الی فکتبته له) زید دیدیکه مالك خلق عظیم افندیمز حضرتلرینك خبرلرندن سزه‌نه اخبار ایده‌یم اکر انك جمیع احوال واقوالندن سؤال ایدرسه‌کز اول بر بحردرکه آنك کناری یوقدر فقط بعض احوال نبویه‌سندن سؤال ایدرسه‌کز لایقیله مطلع اولدیغم شیئی بیان ایده‌یم دیوب بیوردیکه‌نبی ذیشان حضرتلرینك قونشیسی ایدم ایمدی ذات عالی پیغمبریلرینه وحی نازل اولدقده بکا برآدم کوندروب چاغیررلر ایدی بندخی حضور سعادتلرینه کیدوب نازل اولان وحیی انلر ایچون یازار ایدم (فکنا اذا ذکرنا الدنیا ذکرها معنا واذا ذکرنا الاخرة ذکرها معنا واذا ذکرنا الطعام ذکره معنا فکل هذا احدثکم عن النبی صلی الله علیه وسلم) مجلس عالئ نبویلرنده بز بعض امور دنیا ذکر ایدر ایسه‌ك کندیلری دخی کمال حسن‌خلقلرندن بزم ایله برابر امور دنیا سویلر ایدی یعنی امور دنیادن مراد جهاده متعلق استشاره وبونك امثالی کلاملرکه آخرت فائده‌سنه وسیله اولور و بز آخرتی ذکر ایلسه‌ك بزمله برابر آخرته متعلق کلاملر بیوروب بزی آخرته ترغیب بیوررلر ایدی اکر بز طعامه متعلق یعنی بر طعامك نفعی ومضرتی وآداب اکلی کبی بر کلام سویلشسه‌ك ذات عالئ نبویلری سوزه مشارکت ایدوب طعامه متعلق برچوق فوائد ومضرت بیان بیوررلر ایدی زید بن ثابت حضرتلری بوخبرلری ویروب شوسزه ذکر ایتدیکم افعال واحوالك جمله‌سنی رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایدرم بیوردیلر .

بو حدیث شریفده رسول اکرم حضرتلرینك حسن خلقنه واصحاب کرامیله حسن معاشرت

وانلره اولان کثرت مرحمتنه دلالت واردر زیرا نبی محترم حضرتلری کندی حاللرینه قالسه‌لر الله عظیم الشاندن بشقه باطناً وظاهراً هیچ برشی ذکر وتفکر ایتمزلر ایدی بوتقدیرجه صورتا اصحابك حال وکلاملریله اشتراك ایتملری کمال حسن خلقلرینه دلیلدر .

(سند حدیث) امام ترمذی بوحدیثی عباس بن محمد الدوریدن اودخی عبدالله بن یزید المقرئدن اودخی لیث بن سعددن اودخی ابوعثمان الولید بن ابی الولیددن اودخی سلیمان بن خارجه‌دن اودخی خارجه بن زید بن ثابتدن روایت بیوردی .

(الحدیث الثانی)

(عن عمرو بن العاص قال کان رسول الله صلی الله علیه یقبل بوجهه وحدیثه علی اشر القوم یتألفهم بذلك) عمرو بن العاصدن مرویدر بیوردیکه صاحب اخلاق جمیل افندمز حضرتلری شرار قومه کولریوز کوستروب لطف وکرم ایله نظر وتلطیف ایله کلام بیوررلر ایدیکه اول کیمسه‌لرك ذات عالئ نبویه‌لری ایله بینلرنده الفت وانسیت حاصل اولوب اسلامی قبول ایتسونلر ایچون (فکان یقبل بوجهه وحدیثه علی حتی ظننت انی خیر القوم فقلت یا رسول الله انا خیر او ابوبکر قال ابوبکر فقلت یا رسول الله انا خیر او عمر فقال عمر فقلت یا رسول الله انا خیر او عثمان فقال عثمان) عمرو بیوردیکه نبی محترم حضرتلری بکا دخی توجه واقبال ولطف ایله معامله بیوررلر ایدی بکا بومرتبه التفات بیوردقلرندن ناشی بن کندیمی قومك خیرلوسی ظن ایدوب یا رسول الله بنمی خیرلویم یوخسه ابوبکرمی خیرلودر دیدم سعادتله ابوبکر خیرلودر بیوردیلر بونك اوزرینه تکرار بنمی خیرلویم یوخسه عمرمی خیرلودر دیدم عمر خیرلودر بیوردیلر بعده بنمی خیرلویم یوخسه عثمانمی خیرلودر دیدم عثمان خیرلودر بیوردیلر .

(فلما سألت رسول الله صلی الله علیه وسلم فصدقنی فلوددت انی لم اکن سألته) چونکه رسول اکرم حضرتلرندن بوذاتلری سؤال ایدوب سؤالمه حق صادق جواب الدم بویله اولدیسه بن محبت وتمنی ایتدمکه نه اولیدیده فخر عالم حضرتلرندن بوشیئی سؤال ایتمش اولمیدم زیرا بیلدمکه منبع حکمت افندمزك بکا حسن توجه ومعامله‌سی بنی تلطیف وتطییب ایتمك ایچون ایمش ظنمده خطام ظهور ایتدی .

(سند حدیث) امام ترمذی حضرتلری بوحدیثی اسحاق بن موسادن اودخی یونس بن بکردن اودخی محمد بن اسحاقدن اودخی زیاد بن ابی زیاددن اودخی محمد بن کعب القرظیدن اودخی عمرو بن العاصدن روایت بیوردی .

نظم

ذات عالی اول نبی محترم ★ ناسه اقبالنده ایدردی کرم
خوش توجهله ایدرایدی هنر ★ اول هنرله کافر اسلامه دور

طبع عالیسنده وار حکمت نیجه * حکمتیله اولدی امتی بوجه
یعنی طبعك اولوریدی حکمتی * اول سببله بولدی رفعت امتی
حسن خلقك بو ایدیکه اثری * جمله تسلیم ایدر یدیلر سری
خواجه رائف ایستر بسن رفعتی * حسن خلقه ایلیه سك دقتی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عن انس بن مالك قال خدمت رسول الله صلی الله علیه وسلم عشر سنین فما قال لی اف قط وما قال لی لشیءٍ صنعته لم صنعته ولا لشیءٍ ترکته لم ترکته وکان رسول الله علیه وسلم من احسن الناس خلقاً ﴾
انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیکه بن محبوب کردکار مقدس افندمز حضرتلرینه اون سنه خدمت ایلدم کمال حلم وکرم وحسن خلقلرندن بکا برکره اف دیمدیلر ومدت خدمتمده یولسز برایش یاپسه‌م بوایشی بویله نیچون ایشلدك دیمزلر والزم برایشی ترك ایلسه‌م بوایشی نیچون ترك ایتدك دیو عتاب ایتمزلردی یعنی بوخصوص امور دنیایه متعلق دیمك اولوب یوخسه امور شرعه متعلق جائز اولمیان برشیئك اجراسنه والزم اولانی ترکه مساعده بیوررلر ایدی دیمك دکلدر وهمیشه ناسك خلق جهتندن احسنی اولوب کندیلرندن کوزل خویلی برکیمسه یوق ایدی
﴿ ولا مسست خزاً ولا حریراً قط ولا شیئاً کان الین من کف رسول الله صلی الله علیه وسلم ولا شممت مسکاً قط ولا عطراً کان اطیب من عرق رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾ انس حضرتلری بیوررکه بن یدسعادت نبویه‌دن یومشاق یوك ایله ایپکدن معمول وخالص ایپك وسائر برشیئه یاپشمدم بلکه لطیف الطبع افندمزك مبارك ید اقدسلری ایپکدن وسائر شیئدن الطف والین ایدی وبن مسك وعطر شم ایتمدمکه جامع مکارم اخلاق افندمز حضرتلرینك مبارك ترلرندن کوزل قوقوسی اولسون بلکه مبارك ترلرینك رائحه‌سی جمیع کوزل قوقولی شیلردن غایت خوش ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم .
﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی جعفر بن سلیمان الضبعیدن اودخی ثابتدن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عن انس بن مالك عن رسول الله صلی الله علیه وسلم انه کان عنده رجل به اثر صفرة قال وکان رسول الله صلی الله علیه وسلم لایکاد یواجه احداً بشیءٍ یکرهه فلما قام قال للقوم لو قلتم له یدع هذه الصفرة ﴾ انس بن مالك حضرتلری مالك خلق عظیم افندمزدن روایت بیوررلرکه تحقیق برکون حضور منبع الفیض جناب نبویلرینه برآدم کلدی صاری رنکلی طیب سورونوب اثری ظاهر اولمش ایدی وعادت لطیف جناب رسالتپناهی دخی بوایدیکه برکیمسه‌نك مکدر اوله‌جغی شیئی یوزینه قارشو سویلمزلر وهیچ برکیمسه‌نك عیبنی یوزینه اورمزلر ایدی ایمدی اول کیمسه

مجلس سعادتلرندن قالقوب کیتدکدنصکره معدن جواهر اخلاق افندمز حضرتلری اصحاب کرامه کاشکی شو کیمسه‌یه صاری رنکلی نسنه سورنمکی ترك ایتمسنی سویلیدیکز بیوردیلر معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری اصحاب کرامك برنده برمنکر کورسه کمال حلم وکرملرندن اول منکری جمله‌دن نهی ایدرلر ایدیکه اول کیمسه خجیل اولمیه‌رق اکلایوب ترك ایتسون ایچون (صلی الله علیه وسلم) .
﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی لفظی مغایر معناسی موافق اولدیغی حالده قتیبة بن سعید ایله احمد بن عبده‌دن بوایکیسی حماد بن زیددن اودخی سلم العلویدن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عن عائشة رضی الله عنها انها قالت لم یکن رسول الله صلی الله علیه وسلم فاحشاً ولا متفحشاً ولا صخاباً فی الاسواق ولا یجزی بالسیئة السیئة ولکن یعفو ویصفح ﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه سلطان المتأدبین حضرتلری اقوال وافعالنده بالطبع فحش ایتمزلر یعنی طبیعتنك اقتضاسی اوله‌رق کلام وایشلرنده یرامز وقبیح شیء صاحبی اولمدی وکسبی اولان فحشی ایتمزلر ایدی یعنی طبیعتی اقتضا ایتدیکی یرامزلق شیء کلامنده وفعلنده کسب ایتمزلر ایدی یعنی نه طبعی ونه کسبی کندیلرندن یرامزلق وچرکین شیء واقع اولمدی وذات عالئ نبویلری چارشو وپازارده ناس ایله مخاصمه ایدوب رفع صوت ایتمزلر وکندیلرینه کلك ایده نه کملك ایله مقابله ایتمیوب عفو ایله معامله واخذ انتقامدن اعراض ایدرلر ایدی .
﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی ابواسحاقدن اودخی ابوعبدالله الجدلی عبد بن عبددن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن عائشة رضی الله عنها قالت ماضرب رسول الله صلی الله علیه وسلم بیده شیئاً قط الا ان یجاهد فی سبیل الله ولا ضرب خادماً ولا امرأة ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه سلیم الطبع افندمز حضرتلری مبارك الیله هیچ برشیء ضرب ایتمدی لکن غزاده جهاد وقتنده مبارك الیله ضرب ایتدی وهیچ برخدمتکاری وبر زوجه‌سنی دخی ضرب ایتمدیلر معلوم اوله‌که خادم وزوجه‌یی اقتضا ایتدکده ضرب جائز ایسه‌ده ترکی اولادر دیدیلر .
﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی هارون بن اسحق الهمدانیدن اودخی عبده‌دن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

الحديث السابع

(عن عائشة رضی الله عنها قالت ما رأيت رسول الله صلی الله عليه وسلم منتصراً من مظلمة ظلمها قط مالم ينتهك من محارم الله شیٔ فاذا انتهك من محارم الله تعالی شیٔ كان من اشدهم فی ذلك غضباً وما خير بين امرين الا اختار ايسرهما مالم يكن مأثماً) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه بن نبی محترم حضرتلرينك حرام اللهدن برشیٔ ارتكاب اولنمدقجه كندولرينه اولنان ظلم سببيله ظالمدن انتقام قصدنده اولديغنی كورمدم اكر ذات عالیٔ نبويلرينه اولنان ظلمده الله تعالينك حرام قيلديغی شيلردن برشیٔ ارتكاب اولنور ايسه برمرتبه غضبناك اولورلر ايديكه غضب جهتندن ناسك زياده شديدی اولورلر ايدی ورسول اكرم حضرتلری ايكی امر بيننده مخير قلنسه قولای اولانی اختيار ايدرلر ايدی اكر اول قولای اولان شيئی كناهه مؤدی اوله‌جق ايسه اندن زياده اوزاق اولورلر ايدی ٠

(سند حديث) امام ترمذی بو حديث شريفی احمد بن عبدة الضبيدن اودخی فضيل بن عياضدن اودخی منصوردن اودخی زهريدن اودخی عروه‌دن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روايت بيوردی ٠

نظم

اهل اسلام فخری عائشه بزه ★ دير رسولدن بن خبر ويرم سزه
اول نبيمز عفو وغفران صاحبی ★ عفو ايدیجی كلدی آنك كبی
خوش كلامی آقيدرسكر لبی ★ آكه ممنون جمله پيران وصبی
لطف ايدردی شو جهانك سروری ★ عفو ايدر هم غضبك آثار كری
ديدی رائف اول نبيك كرمی ★ عفو ايدردی آكه اولان المی

الحديث الثامن

(عن عائشة رضی الله عنها قالت استأذن رجل علی رسول الله وانا عنده فقال بئس ابن العشيرة اواخو العشيرة ثم اذن له فالان له القول) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديكه بر كيمسه كلوب واقف حكم خفايا عليه اكمل التحايا افندمز حضرتلرينك حضور مطلع نور جناب پيغمبريلرينه كيرمكه اذن ايستدی و بندخی نزد سعادتلرنده ايدم ايمدی نبی محترم حضرتلری اول كيمسه‌نك صداسنی استماع بيوردقده شو كيمسه قومی اراسنده يرامز آدمدر بيورديلر وصكره حضور سعادتلرينه قبول بيوروب حلم وكرم ايله مكالمه وتلطيف بيورديلر (فلما خرج قلت يا رسول الله قلت ماقلت ثم النت له القول فقال يا عائشة ان من شر الناس من تركه الناس او ودعه الناس اتقاء فحشه) حضرت عائشه بيورديكه اول كيمسه حضور سعادتدن چيقوب كيتدكدنصكره يا رسول الله بو كيمسه ایچرو كيرمزدن مقدم سوء حالنی تقرير بيورديكز صكره حضور شريفكزه قبول ايدوب

قول لين ايله كندوسنی تلطيف بيورديكز بونك حكمتی ندر ديدم فخر عالم حضرتلری سعادتله يا عائشه تحقيق بعض شرناس واردركه ناس انی كندی حالنه براغوب كلام قبيحنی استماعدن احتراز ایچون مدارا ايدرلر اول رجل شرناس اولمغله كلام قبيحی استماع اولنمامق ایچون بندخی تلطيف ايتدم بيورديلر بو حديث شريفده اهل كفری واهل فسقی غيبتك جوازينه دلالت واردر ديديلر ٠

(سند حديث) امام ترمذی بو حديثی ابن ابی عمردن اودخی سفياندن اودخی محمد بن المنكدردن اودخی عروه‌دن ادخی حضرت عائشه‌دن روايت بيوردی ٠

الحديث التاسع

(عن محمد بن المنكدر قال سمعت جابر بن عبد الله يقول ما سئل رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم شيئاً قط فقال لا) محمد بن منكدردن مرويدر بيورديكه بن جابر بن عبد الله حضرتلرندن ايشتدم بيوررلر ايديكه رسول اكرم حضرتلرندن دنيا شيلرندن برشیٔ طلب اولندقده اصلا رد ايله جواب بيورميوب طلب اولنان شیٔ وار ايسه ويررلر يوق ايسه وعد بيوررلر ايدی ٠

(سند حديث) حضرت ترمذی بو حديثی محمد بن بشاردن اودخی عبد الرحمن مهديدن اودخی سفياندن اودخی محمد بن المنكدردن اودخی جابر بن عبد اللهدن روايت بيوردی ٠

نظم

بك سخيدر اونی عالی جناب ★ ويرمز ايدی رد ايله اصلا جواب
نه وار ايسه سائله ويرر همان ★ كر يوق ايسه وعد ايدردی اول زمان

الحديث العاشر

(عن ابن عباس قال كان رسول الله صلی الله عليه وسلم اجود الناس بالخير وكان اجود مايكون فی شهر رمضان حتی ينسلخ فيأتيه جبريل فيعرض عليه القرآن) ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه معدن جود وسخاوت افندمز حضرتلری خيره سخاوت ايدنلرك زياده سخی وكريمی ايدی يعنی ذات نبويلرندن زياده سخی بر كيمسه اولمز وتصور دخی اولنمز ايدی ورمضان شريفده آخرينه قدر سائر زمانده اولان جود وسخاوتندن زياده سخاوت وجوامردلك ايدرلر ايدی وحضرت جبريل كلوب قرآنی نبی محترم حضرتلری اوقويوب جبرائيل عليه السلام ذكار ايدی (فاذا لقيه جبرائيل كان رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم اجود بالخير من الريح المرسلة) ايمدی رسول اكرم حضرتلرينه جبريل ملاقی اولديغی وقتده اطرافه ارسال اولنان روزكار نشر اولوب بلاده نفعی عام واتم اولديغندن زياده رسول كبريا افندمزك جميع عباده خير ايله نفعی عام وجوامردلكی اولور ايدی سلطان الاسخيا افندمز حضرتلرينك بو درجه كمال سخاوتلری حسن خلق نبويلرندن نشأت ايدر ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی عبدالله بن عمران ابی القاسم القرشی المکیدن اودخی ابراهیم بن سعددن اودخی ابن شهاب الزهریدن اودخی عبیداللهدن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

ابن عباسدن روایت بو ایدی ★ خوب نبیمز جمله ناسك اجودی
اولمزیدی اجل دنیادن غمی ★ کاری آنك با سخاوت هر دمی
رمضانده ایدریدی خیری عام ★ ایستریدی جمله یی ایده بکام
جبرائیل چون ملاقاتی اولور ★ اول نبی یی جود و سخاوت بورور
ایتمزیدی صرف دنیایه الم ★ یازه مازدی جود واحسانك قلم
روزکارده خیرك شمولی کبی ★ نفعنی شامل ایدردی اونبی
خواجه رائف ایلز سوزی دراز ★ اول نبینك وصفنی ایتدی براز

﴿ الحديث الحادی عشر ﴾

﴿ عن انس بن مالك قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يدخر شيئا لغد ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سلطان المتوکلین افندمز حضرتلری کمال توکلرندن یارین ایچون ذخیره حاضر ایتمزلر ایدی امام ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم حضرتلرینك اخلاق جمیله‌لرندن بری توکل اولدیغنی بیاندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی جعفر بن سلیمان الضبعیدن اودخی ثابتدن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الثانی عشر ﴾

﴿ عن عمر بن الخطاب ان رجلا جاء الى النبی صلى الله عليه وسلم فسأله ان يعطيه فقال النبی صلى الله عليه وسلم ما عندی شیء ولكن ابتع علی فاذا جاءنی شیء قضيته ﴾ حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق بر کیمسه افضل الاسخیا افندمز حضرتلرینك حضور سعادتلرینه کلوب ذات عالیء نبویه‌لرینك برشیء ویرمسنی نیاز ایتدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری اول کیمسه‌یه سکا ویره‌جك عندمده برشی یوقدر لکن بهاسنی بن ویرمك اوزره طلب ایتدیکك شیئی اشترا ایله بکا برشیء کلدکده اول بورجی صاحبنه ویره‌یم بیوردی ﴿ فقال عمر يا رسول الله قد اعطيته فما كلفك الله ما لا تقدر عليه فكره النبی صلى الله عليه وسلم قول عمر فقال رجل من الانصار يا رسول الله انفق ولا تخف من ذی العرش اقلالا فتبسم رسول الله صلى الله عليه وسلم وعرف البشر فی وجهه لقول الانصاری ثم قال بهذا امرت ﴾ حضرت عمر بیوررکه سلطان الاسخیا حضرتلرینك کلام شریفنی استماعدنصکره یا رسول الله بر کیمسه‌یه

بوندن اقدم نیجه دفعه‌لر عطیه ویردیکز شمدی مکلف اولدیغکز قول لینی اعطا بیوردیکز حضرت الله سزه قدرتکز اولمیان شیئی تکلیف ایتمدی دیدم رسول اکرم حضرتلری بو کلامی تحسین بیورمیوب حضور عالیلرنده بولنان انصاردن بر کیمسه‌نك یا رسول الله انفاق ایله عرشك صاحبی اولان الله بنی فقیر ایدر دیو قورقه دیمسنه تبسم بیوردیلر واول انصارینك سوزندن بردرجه ممنون اولدیلرکه مبارك چهرهء سعادتلرنده بشاشت ظاهر اولدی و بو ذاتك کلامندنصکره بن انفاق و فقردن عدم خوف ایله مأمور اولدم بیوردیلر ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی هارون بن موسی بن ابی علقمه‌دن اودخی هشام بن سعددن اودخی زید بن اسلمدن اودخی باباسندن اودخی عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الثالث عشر ﴾

﴿ عن الربيع بنت معوذ بن عفراء قال اتيت النبی صلى الله عليه وسلم بقناع من رطب واجر زغب فاعطانی ملء كفه حليا وذهبا ﴾ ربیع بنت معوذدن مرویدر بیوردیکه صاحب العطایا علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینه هدیه اوله‌رق بر طبق تازه خرما واوستی توکلی برقاچ اوفق خیار کوتوردم ذات عالیء نبویه‌لری التوندن معمول اوله‌رق زینت نسایه مخصوص اولان شیلردن مبارك آوجی طلوسی بکا اعطا بیوردیلر بو حدیث شریفدن مراد رسول اکرم حضرتلرینك آز برشیء مقابلنده چوق شیء اعطا بیوردقلرینی ذکر ایله کمال حسن خلق پیغمبریلرینی بیاندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی علی بن حجردن اودخی شریکدن اودخی عبدالله بن محمد بن عقیلدن اودخی ربیع بنت معوذدن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

ذات عالی بر صحابینك قزی ★ شاه کونیندن ایدردی اول سوزی
دیدی عمم کور جهانك فخرنی ★ خوب کریمی بیل آنك احوالنی
ایتدی اوعمم معاذ ارسال بنی ★ شوطباقله کیت رسول کورسونسنی
اول طباقده وارایدی برقاچ خیار ★ اورسوله ایتدی ایصال بنت یار
الدی آنی تکرینك زیبا کلی ★ ویردی بنته بر آوج التون حلی
اولور یسدك اورسوله بزده یار ★ اولوروز بز دوجهانده بختیار
خواجه رائف ایت رسوله چوق سلام ★ سویلر ایدی وحیله اوخوش کلام

﴿ الحديث الرابع عشر ﴾

﴿ عن عائشة رضی الله تعالى عنها ان النبی صلى الله عليه وسلم كان يقبل الهدية ويثيب عليها ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدرکه تحقیق فخر عالم حضرتلری هدیه‌یی قبول ایدرلر وهدیه تقدیم ایده‌نه مقابلنده مجازات وزیاده‌سیله احسان بیوررلر ایدی (صلى الله تعالى عليه وسلم) ٠

(سند حديث) حضرت ترمذی بو حديث شريفی علی بن خشرم وغيريلردن انلر دخی عيسی بن يونسدن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدری عروه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روايت بيوردی ·

نظم

اينسه تقديم آكا هديه كشی ★ آلير ايدی دوجهانك كونشی
ايتمديلر چون هديه‌يی نهی ★ اولمديلر هيچ هديه‌دن تهی
اول رسوله چوق هدايالر كلير ★ خوب نبيز اهلنه انی ويرر
كيم كتورسه اول هديه‌سك الير ★ الديغی صانمه يانده قالير
ايدر ايسه آكا هديه وصول ★ ايلر ايدی عالی مجازات رسول
يعنی اندن اولدی هديه قبول ★ آكا قارشو لطف واحسان ايتدی بول
خواجه رائف ال هديه‌لر بهی ★ اولمياسك سن جهانك ابلهی

باب رابع عشر

(معدن حياء افندمز حضرتلرينك حيالری حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانده‌در) حياء قلبده اولان برحالت كامله‌در انك ايچون رسول اكرم افندمز (الحياء من الايمان) بيورديلر ·

(الحديث الاول)

(عَنْ قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللّٰهِ ابْنَ اَبِي عُتْبَةَ يُحَدِّثُ عَنْ اَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَشَدَّ حَيَاءً مِنَ الْعَذْرَاءِ فِي خِدْرِهَا وَكَانَ اِذَا كَرِهَ الشَّيْءَ عَرَفْنَاهُ فِي وَجْهِهِ) قتاده‌دن مرويدر ديديكه بن عبد الله بن ابی عتبه‌نك ابی سعيد الخدريدن روايت ايتديكنی ايشتدم ابی سعيد الخدری بيورمشلركه فخر كائنات عليه اكمل التحيات افندمز حضرتلری اوك برجانبنده باكره ايچون اولان پرده ايچنده اوتوران باكره كليندن زياده حياء صاحبی ايدی وكمال حيالرندن استحسان بيورمدقلری شيئی لساناً اظهار ايتميوب چهرهٔ مطلع نور جناب رسالتپناهيلرنده حاصل اولان تغيردن اكلاشيلور ايدی ·

(سند حديث) امام ترمذی بو حديث شريفی محمود بن غيلاندن اودخی ابوداوددن اودخی شعبه‌دن اودخی قتاده‌دن اودخی عبد الله بن ابی عتبه‌دن اودخی ابی سعيد الخدری رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روايت بيوردی ·

(الحديث الثانی)

(عَنْ مَوْلًى لِعَائِشَةَ قَالَ قَالَتْ عَائِشَةُ رضی الله تعالی عنها مَا نَظَرْتُ اِلَى فَرْجِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَطُّ) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه بن هيچ بروقتده رسول اكرم حضرتلرينك عورت يرينی كورمدم بو حديث شريفده اشارت واردركه حيا اهلندن حيا اولور ·

(سند حديث) حضرت ترمذی بو حديثی محمود بن غيلاندن اودخی وكيعدن اودخی سفياندن اودخی منصوردن اودخی موسی بن عبد الله بن يزيد الخطميدن اودخی حضرت عائشه‌نك كوله‌سندن اودخی حضرت عائشه‌دن روايت بيوردی ·

نظم

اول نبيز خوب حيانك صاحبی ★ كلمدی هيچ ذی‌حياء آنك كبی
وجه پاكندن طلوع ايتدی ضياء ★ ذاتنی انك بورومشدی حياء
تا حياده اول كليندن ايلرو ★ فهم ايدردی انی كورن رو برو
كور نوردی كل جمالنده تری ★ اول حيامی حسن خلقك اثری
ايله رائف سن حيا ايله كلام ★ چون حيا ايله اولور حسن مرام

باب خامس عشر

(رسول اكرم افندمز حضرتلرينك حجامتی حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانده‌در)

(الحديث الاول)

(عَنْ حُمَيْدٍ قَالَ سُئِلَ اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ عَنْ كَسْبِ الْحَجَّامِ فَقَالَ اَنَسٌ اِحْتَجَمَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَجَمَهُ اَبُو طَيْبَةَ فَاَمَرَ لَهُ بِصَاعَيْنِ مِنْ طَعَامٍ وَكَلَّمَ اَهْلَهُ فَوَضَعُوا عَنْهُ مِنْ خَرَاجِهِ) حميددن مرويدر ديديكه انس بن مالك حضرتلرندن حجامتجينك كسبی حلالميدر دكلميدر ديو سؤال ايتديلر انس حضرتلری جواب اوله‌رق بيورديلركه خواجهٔ كائنات افندمز حضرتلری حجامت ايتديردی وحجامت ايدن ابو طيبه‌يه حجامت عقيبنده اجرت اوله‌رق ايكی صاع طعام ويرلمسنی امر بيورديلر ايمدی اكر حجامتجينك كسبی حرام اولسه رسول محترم حضرتلری اجرت ويرمز ايدی ديو حضرت انس اول سؤال ايدنلره جواب ويرمش اولدی وفخر عالم حضرتلری ابو طيبه‌نك مالكلرينه ابو طيبه‌نك سزه هركون ويرمكده بولنديغی وظيفه‌يی اكسيلتك بيورديلر انلردخی تنقيص ايتديلر (وَقَالَ اِنَّ اَفْضَلَ مَا تَدَاوَيْتُمْ بِهِ الْحِجَامَةُ اَوْ اِنَّ مِنْ اَمْثَلِ دَوَائِكُمُ الْحِجَامَةُ) رسول اكرم حضرتلری بو امری ويردكدنصكره تحقيق حجامت سزك تداوی ايتديككز شيئك افضليدر بيورديلر ياخود تحقيق حجامت سزك تداوی ايتديككز شيئك افضلندن بعضدر بيورديلر بو حديث شريفدن حجامتجينك كسبی حلال اولديغی وبلاد حجازده حجامتك افضل دوادن اولديغی اكلاشيلور ·

(سند حديث) حضرت ترمذی بو حديثی علی بن حجردن اودخی اسماعيل بن جعفردن اودخی جناب حميددن روايت بيوردی ·

نظم

ايتدی اجرا او نبی حجامتی ★ بلله ديلر او دوايی امتی
بيلدی امت شو حجامت خوش دوا ★ مرد محتاج ايشلسه اولور روا
شو حجامتجی ايچون يوقدر ملال ★ اولدی آنك كاروكسبی خوب حلال

چون نبی یه بر جامتجی کلیر * اول نبیمز آکه اجرتك ویرر
دیدی رائف حلنه واردر دلیل * اوجامت کیمسه‌یی ایتمز ذلیل

﴿الحدیث الثانی﴾

﴿عَنْ عَلِیٍّ رضی الله عنه انّ النّبیّ صلی الله علیه وسلم اَحْتَجَمَ وَاَمَرَنِی فَاَعْطَیْتُ اَلْحَجَّامَ اَجْرَهُ﴾
حضرت علی کرم الله وجهه‌دن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری جامت
ایتدیردی وجامتجینك اجرتنی ویردبو بکا امر بیوردیلر بندخی ویردم .

﴿سندحدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی عمروبن علیدن اودخی ابوداوددن اودخی
ورقاء بن عمردن اودخی عبد الاعلی‌دن اودخی ابو جمیله‌دن اودخی حضرت علی رضی الله
عنهدن روایت بیوردی .

﴿الحدیث الثالث﴾

﴿عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضی الله عنهما قَالَ اِنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم اَحْتَجَمَ فِی الْاَخْدَعَیْنِ وَبَیْنَ
الْکَتِفَیْنِ﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه صدر صفهٔ صفا افندمز حضرتلری
مبارك بویونلرینك ایکی جانبنده بولنان طمرلردن وایکی کورکاری اورتاسندن جامت ایتدیردیلر
محدث ابن ماجه حضرت علیدن روایت ایتدیکه جبریل امین کلوب حضرت فخر عالمه بوینونك
ایکی طرفندن و ایکی کورکاری اورتاسندن جامت ایتمکی تعلیم ایلدی ﴿وَاَعْطَی الْحَجَّامَ اَجْرَهُ
وَلَوْکَانَ حَرَاماً لَمْ یُعْطِهِ﴾ ورسول اکرم حضرتلری جامتجینك اجرتنی ویردی اکر جامتجینك
اجرتی حرام اولیدی نبی محترم حضرتلری ویرمزلرایدی .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی هارون بن اسحاق الهمدانیدن اودخی عبده‌دن اودخی
سفیان الثوریدن اودخی جابردن اودخی شعبیدن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت
بیوردی .

﴿الحدیث الرابع﴾

﴿عَنِ ابْنِ عُمَرَ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم دَعَا حَجَّاماً فَحَجَمَهُ وَسَأَلَهُ کَمْ خَرَاجُكَ فَقَالَ ثَلَاثَةُ آصُعٍ
فَوَضَعَ عَنْهُ صَاعاً وَاَعْطَاهُ اَجْرَهُ﴾ ابن عمر رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه
سرور انبیا افندمز حضرتلری برجامتجی کتوردوب ذات عالیٔ نبویه‌لرینی جامت ایتدیردی
واول جامتجی‌یه یومیه افندیلرینه نه ویرسك دیو سؤال بیوردی ابوطیبه کونده اوچ صاع
ویریرم دیمسیله نبی محترم حضرتلری ابوطیبه‌نك مالکلرینه ویردیکی شیئی آز ایدوب مالکلری
دخی قبول ایتدی ورسول اکرم حضرتلری ابوطیبه‌نك جامت اجرتنی دخی ویردیلر .

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی هارون بن اسحاقدن اودخی عبده‌دن اودخی
ابن ابی لیلی‌دن اودخی نافعدن اودخی ابن عمردن روایت بیوردی .

﴿الحدیث الخامس﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ کَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم یَحْتَجِمُ فِی الْاَخْدَعَیْنِ وَالْکَاهِلِ وَکَانَ یَحْتَجِمُ
لِسَبْعَ عَشْرَةَ وَتِسْعَ عَشْرَةَ وَاِحْدَی وَعِشْرِینَ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه
واقف اسرار نهفته افندمز حضرتلری مبارك بویونلرینك ایکی طرفنده واقع طمرلردن وایکی
کورکاری اورتاسندن جامت ایتدیردی وعادت سنیه‌لری آیك اون یدنجی وبعض اون طقوزنجی
وبعض یکرمی برنجی کونی جامت اولمق ایدی صلی الله علیه وسلم .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی عبدالقدوسدن اودخی عمروبن عاصمدن اودخی همام
ایله جریر بن هازمدن بوایکیسی قتاده‌دن اودخی انس بن مالکدن روایت بیوردی .

﴿الحدیث السادس﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم اَحْتَجَمَ وَهُوَ مُحْرِمٌ بِمَلَلٍ عَلَی ظَهْرِ الْقَدَمِ﴾
انس بن مالك حضرتلرندن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری ملل دیدکلری محلده
محرم اولدقلری حالده مبارك ایاغنك اوزرندن جامت ایتدیردی .

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی اسحق بن منصوردن اودخی عبدالرزاقدن اودخی
معمردن اودخی قتاده‌دن اودخی انس بن مالك رضی الله تعالی عنهدن اخذ وروایت بیوردی .

﴿نظم﴾

ایتدی فرمان کائناتك سروری * دیر جامتجی بکا کلسون بری
امری آنك چیقار ایسه ازدهان * اولور ایدی امره مطیع شوجهان
کلدی حجام خوش جامت ایتدیلر * اول رسولدن چوق عنایتلر دیلر
اولدی حجام فقرینه آرار علاج * مالکینه چون ویرر ایدی خراج
کوردی سرورچون خراجنی کثیف * صاحبندن آزخراج اولدی خفیف
دیدی رائف اولدی شامل کرمی * وصف ایده‌نك اول نبی محترمی

﴿باب سادس عشر﴾

﴿فخر عالم افندمز حضرتلرینك اسماء شریفه‌لری یعنی ذات عالیٔ نبویه‌لرینه اطلاق اولنان اسملر﴾
﴿حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در﴾

رسول رب العالمین افندمز حضرتلرینك اسماء شریفه‌لری جامع الترمذی شارحلرندن ابو بکر
بن العربی مرحومك خبرویردیکنه کوره اسماء جلیلهٔ الهیه کبی بیك اسم اولوب بونلرك یکرمی
یدیسی قرآن عظیم الشانده وباقیسی کتب سائرهٔ سماویه‌ده مسطوردر .

اخدعین اخدعك
تثنیه‌سیدر اخدع
بویون طمرلرندن
بر طمردر

کاهل ایکی یاغرك
اراسی مابین الکتفین
معناسنه‌در

ملل مدینه‌دن اون
یدی میل مسافه
اوزاق اولوب
مکه ایله مدینه
بیننده واقع بر
موضعك اسمیدر

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عن جبير بن مطعم قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان لى اسماء انا محمد وانا احمد وانا الماحى الذى يمحو الله بى الكفر وانا الحاشر الذى يحشر الناس على قدمى وانا العاقب والعاقب الذى ليس بعده نبى ﴾ جبير بن مطعم ديديكه سيد الانبيا افندمز حضرتلرى سعادتله بيورديلركه بنم ايچون اسملر واردر بن محمد اسميله مسمايم معلوم اولسونكه رسول اكرم حضرتلرينه محمد تسميه اولنديغى خصال محمودهسى چوق اولديغى ايچوندر وبن احمد اسميله دخى مسمايم وبن محو نبيسىيم الله عظيم الشان بنم سببمله كفرى محو ايدر وبن حاشرمكه ناس بنم قدمم اوزره حشر اولنور يعنى يوم قيامتده ناس بندنصكره حشر اولنور وبن جمله انبيانك عقبنده كلجىيم عاقب اول نبيدركه اندنصكره نبى كلمز .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى سعيد بن عبد الرحمن المخزومى ايله ديكر برذاتدن بو ايكيسى سفياندن اودخى زهريدن اودخى محمد بن جبير بن مطعمدن اودخى باباسى جبيردن روايت بيوردى

نظم

دير نبيمز وار بنم اسمالرم ★ ايتدى اطلاق انلرى ربم كريم
عالمينه رحمت اولدم هم بشير ★ حق بيوردى بعض آيتده نذير
بعض احمد هم محمد نام ديبير ★ بعض آيتده سراج ايله منير

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عن حذيفة قال لقيت النبى صلى الله عليه وسلم فى بعض طرق المدينة فقال انا محمد وانا احمد وانا نبى الرحمة وانا نبى التوبة وانا المقفى وانا الحاشر ونبى الملاحم ﴾ حذيفه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه مدينهٔ منورهنك بعض زقاقلرنده نور جهان عليه التحية والغفران افندمز حضرتلرينه ملاقى اولوب ذات عالئ نبويهلرى سعادتله بن محمدم بن احمدم بن رحمت نبيسىيم جناب پيغمبرك رحمت نبيسىيم بيورديغى اون سكز بيك عالمه رحمت اولديغى ايچوندر وبن توبه نبيسىيم ونبى التوبه بيوردقلرى امتنده توبه ايدىجى سائر امتدن زياده اولديغى ايچوندر وبن انبيايه اصل توحيدده ومكارم الاخلاقده اتباع ايدىجىيم وبن حشر ايدىجىيم تحقيق حشرك معناسى حديث اولده مرور ايتدى وبن بيوك بيوك جنكلرك نبيسىيم بيورديلر بو حديث شريفدن معلوم اولديكه رسول اكرم افندمزك زمان سعادتلرنده جهاد زياده اولور ايدى .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بو حديثى محمد بن ظريف الكوفيدن اودخى ابو بكر بن عياشدن اودخى عاصمدن اودخى ابى اوائلدن اودخى حذيفه رضى الله عنهدن روايت بيوردى .

نظم

اول حذيفهدن روايت بو ايدى ★ تا آكه اولدم ملاقى بن ديدى
بعض مدينه يولنده بن آنى ★ كورمشيدم ذات عالى شانى

(تاخيالم)

تاخيالم الدى آنك رسمنى ★ سويلديلر باكه بعض اسمنى
بن محمد بن نبى رحمتم ★ اولدى بنم ايله نبوت ختم
بن نبى توبهيم هم حاشرم ★ چوق جهاده سعيله مباشرم
ديدى رائف اول نبى محترم ★ حق طرفندن بزه اولدى كرم

باب سابع عشر

﴿ رسول اكرم افندمز حضرتلرينك حال حياتنده معيشتنك كيفيتى حقنده وارد اولان ﴾
﴿ احاديث شريفه بياننده‌در ﴾

(معيشت) مأكولات ومشروباتدن حيات كندوسيله حاصل اولان شيدر .

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عن سماك بن حرب قال سمعت النعمان بن بشير يقول الستم فى طعام وشراب ماشئتم لقد رأيت نبيكم صلى الله عليه وسلم وما يجد من الدقل ما يملأ بطنه ﴾ سماك بن حربدن مرويدر بيورديكه نعمان بن بشيرك يهجك وايچهجك شغلنده دوشنلره توبيخ وعتاب ايدوب سزلر ايستديككز طعام وشرابده متنعم دكلميسكز تحقيق بن سزك پيغمبريكزى كوردم اسكى خرمادن بطنى طيورهجق مقدارى شئ بولماز ايدى بيورديغنى ايشتدم يعنى نعمان بن بشير حضرتلرى سزلر دخى طعام قليله قناعت خصوصنده مقتدا كز اولان پيغمبريكزه اقتدا ايديكز ديمك ايستدى معلوم اولهكه شفيع روز جزا افندمز حضرتلرى آخرتى دنيايه ترجيح بيوروب فقرى اختيار ايتديلر يوخسه دنياده ايستديكى شيئى بولهماز ايدى ديمك دكلدر بلكه ايستمزلر ايدى ديمكدر .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى قتيبة بن سعيددن اودخى ابو الاحوصدن اودخى سماك بن حربدن روايت بيوردى .

نظم

اول نبيمز انبيانك قانعى ★ دير حبيبم شو جهانك صانعى
خوش قناعت اولدى آنك روشى ★ ترك دنيا اخرويدر كيديشى
ايدرديدى اول قناعتك زهى ★ قصدى تعليم بوخسه دكلدى تهى
ايلر يدى بزه عالى همتى ★ تا ايدهلر خوب قناعت امتى
ايتدى ترجيح بزلره آخرتى ★ ايچمهلم شو جهانه منتى
ديدى رائف ايشليهلم سنتى ★ كيم قناعت اينسه بولور ثروتى

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عن عائشة رضى الله تعالى عنها قالت ان كنا آل محمد نمكث شهرا ما نستوقد نارا ان هو الا الاسودان التمر والماء ﴾ حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه تحقيق بزلركه آل محمددنز برآى مكث ايدوب برشى پيشورمك ايچون آتش ياقمز ايدك يعنى برآى

معلوم اولسونك
صافى صويك
رنكى اوليوب
لكن صو
قاريشان شيئك
رنكى كورينو

چكرديكه آتش ياقوب اوجاقده برشى پيشوردېكمز اولمازدى ييوب وايچه جكمز انجق خرما وصو ايدى برقاچ دفعه‌لر بيان اولنديغى كبى حقنده «لولاك لولاك لما خلقت الافلاك» بيوريلان سيدالمرسلين افندمز حضرتلرينك فقرى اختياريدر حاشا ضرورى دكلدر .

«سند حديث» امام ترمذى بوحديثى هارون بن اسحق الهمدانيدن اودخى عبده‌دن اودخى هشام بن عروه‌دن اودخى پدرى عروه‌دن اودخى حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهادن روايت بيوردى .

نظم

عائشه حضرتلرى سويلر بزه ★ خوب قناعتدن خبر ويرم سزه
ايدر ايدك بز قناعتلر نيجه ★ كيم قناعت ايلسه اولور بوجه
آى چكردى ياقز ايدك آتشى ★ هپ قناعت ايله ايدردك ايشى
چوق زمانده پيشمز آتشده طعام ★ بولدى ايشلر تاقناعتله قوام
بز محمد آل مكث ايدر ايدك ★ صو ايچوب خرمايى انجق يرايدك
آل آنك مكث ايدر پيشيرمكى ★ آى چكر خرما ايله صو ييكى

الحديث الثالث

«عن ابى طلحة قال شكونا الى رسول الله صلى الله عليه وسلم الجوع ورفعنا عن بطوننا عن حجر حجر فرفع رسول الله صلى الله عليه وسلم عن بطنه حجرين» ابوطلحه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه بركون نبى محترم حضرتلرينه آجلغمزدن شكايت ايدوب قارينلريمزه باغلاديغمز طاشلرى كوسترمك ايچون قارينلريمزدن ثوبلريمزى آچدق هربريمزك قارننده برطاش وار ايدى ايمدى رسول اكرم حضرتلرى دخى مبارك بطن سعادتلرندن ثوب شريفلرينى آچدى ذات عالئ نبويه‌لرى آجلقدن ايكى طاش باغلامشلر ايدى يعنى قارنى آج اولان كيمسه‌لرك قارينلرينه طاش باغلاملرى آجلق المنى تسكين ايچوندر سيدالمرسلين افندمز حضرتلرينك آجلغى انلردن زياده اولمق حسبيله ايكى طاش باغلامشلر ايدى .

«سند حديث» امام ترمذى بوحديثى عبدالله بن ابى زياددن اودخى سياردن اودخى سهل بن اسلمدن اودخى يزيد بن ابى منصوردن اودخى انسدن وجناب انس ابوطلحه‌دن روايت بيوردى .

نظم

كلدى اصحاب كوردى انلرى نبى ★ ايلديلر آكا شكايت كبى
جوعلرندن بحث ايدرلر هربرى ★ صارمشيدى قرننه برطاش هرى
آجلغندن هربرى طاش باصدرير ★ طاشلرينى اول رسوله كوسترير
آچدى آنلر ثوبلرينى كوستره ★ اوله آكاه هربرنده حجره
آچدى ثوبك اول جهانك سرورى ★ كوردى اصحاب آنده ايكى حجرى
ديدى رانف هربرى طاش باغلدى ★ جوع الملك اوبله تسكين ايلدى
ابوطلحه‌دن روايت بو سزه ★ دكليه لم اغليالم بز بزه

الحديث الرابع

«عن ابى هريرة قال خرج النبى صلى الله عليه وسلم فى ساعة لا يخرج فيها ولا يلقاه فيها احد فاتاه ابو بكر رضى الله عنه فقال ما جاء بك يا ابا بكر فقال خرجت القى رسول الله صلى الله عليه وسلم وانظر فى وجهه والتسليم عليه فلم يلبث ان جاء عمر فقال عليه السلام ما جاء بك يا عمر قال الجوع يا رسول الله فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم وانا قد وجدت بعض ذلك» ابى هريره رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه بركون رسول اكرم حضرتلرى برساعتده سعادتخانه‌لرندن طيشارى چيقديلركه اول ساعتده خانهٔ سعادتلرندن طيشارى چيقمق عادت سنيه‌لرى دكل ايدى واول ساعتده بركيمسه حجرهٔ سعادتنه دخول ايله ذات عالئ رسالتپناهيلرينه ملاقى اولمق خلاف عادت ايدى ابوبكر حضرتلرى دخى مغاير عادت اوله‌رق ساعت مذكوره‌ده حضور سعادته كلديلر وفخر عالم حضرتلرينك يا ابوبكر خلاف عادت كلمكه سبب نه اولدى بيورملرينه يارسول الله جناب پيغمبريلريكزه ملاقى اولوب مبارك جمالكزه باقمقدر ديديلر ايمدى آز برزمان مرورنده حضرت عمر الفاروق دخى خلاف عادت اوله‌رق داخل حضور سعادت اولوب نبى محترم افندمزك يا عمر خلاف عادت كلمكه حكمت نه اولدى بيورملرينه يا رسول الله آجلق سبب اولدى جوابنى ويرديلر اول وقت سيدالمرسلين افندمز حضرتلرى بنده سزك مبتلا اولديغكز آجلغك بعضيسنه مبتلا اولدم يعنى بن دخى آجم بيورديلر بوقصه‌ده ايما واردركه الله تعالينك توفيقيله هربرينك قلبى آخرينك قلبنى جلب ايتدى .

نظم

اول نبيمز ايلدى جلب قلوب ★ هربريسى كوره‌لر آنى كلوب
خانه‌سندن چيقمش ايدى خارجه ★ شو ايكى يار دخى چيقدى اويلجه
قصد ياران او نبيمزدن وفاء ★ ايتديلر آكه خصوص ايله لقاء
يا ابابكرم نه كلدك سن بكا ★ دير جمالك كورمكه كلدم سكا
يا عمر سن نه سبب كلدك ايدى ★ آجلغم اولدى بونه حكمت ديدى
شو نبيدن اولدى كفتن ورمز ★ ديركه جوعه مبتلايز هميز

«فانطلقوا الى منزل ابى الهيثم بن التيهان الانصارى وكان رجلا كثير النخل والشاء ولم يكن له خدم فلم يجدوه فقالوا لامرأته اين صاحبك فقالت انطلق يستعذب لنا الماء فلم يلبثوا ان جاء ابو الهيثم بقربة يذعبها فوضعها ثم جاء يلتزم النبى صلى الله عليه وسلم ويفديه بابيه وامه» ايمدى فخر عالم صلى الله عليه وسلم وابوبكر وعمر حضراتى اوچى برابر ابوهيثم انصارينك خانه‌سنى تشريف بيورديلر وابوهيثم خرما اغاجلرى وقيونلرى چوق بركيمسه ايدى لكن خدمتكارى اولمديغندن مصالح بيتيه‌سنى تسويه‌يه كيتمش ايدى ذوات مشار اليهم حضراتى ابوهيثمى خانه‌سنده

بوله‌میوب زوجك نه طرفده‌در دیو خاتوندن سؤال بیوردیلر خاتون بزم ایچون طاتلی صو آره‌مغه کیتدی جوابنی ویردی و آز بر وقتك ایچنده ابو هیثم بر قربه طاتلو صو یوكلنه‌رك كلدی وقربه‌یی بر محله وضع ایلدكدنصکره کاوب رسول اکرم حضرتلریله معانقه ایلدی وکمال محبت وسروروندن انام بابام سکا فدا اولسون یارسول الله دیدی ﴿ ثُمَّ انْطَلَقَ بِهِمْ اِلَى حَدِيقَتِهِ فَبَسَطَ لَهُمْ بِسَاطاً ثُمَّ انْطَلَقَ اِلَى نَخْلَةٍ فَجَاءَ بِقِنْوٍ فَوَضَعَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَفَلَا تَنَقَّيْتَ لَنَا مِنْ رُطَبِهِ فَقَالَ يَارَسُولَ اللهِ اِنِّي اَرَدْتُ اَنْ تَخْتَارُوا اَوْ تَخَيَّرُوا مِنْ رُطَبِهِ وَبُسْرِهِ فَاَكَلُوا وَشَرِبُوا مِنْ ذَلِكَ الْمَاءِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مِنَ النَّعِيمِ الَّذِي تُسْأَلُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ظِلٌّ بَارِدٌ وَرُطَبٌ طَيِّبٌ وَمَاءٌ بَارِدٌ فَانْطَلَقَ اَبُو الْهَيْثَمِ لِيَصْنَعَ لَهُمْ طَعَاماً فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَذْبَحَنَّ لَنَا ذَاتَ دَرٍّ فَذَبَحَ لَهُمْ عَنَاقاً اَوْ جَدْياً فَاَتَاهُمْ بِهَا فَاَكَلُوا ﴾ صکره ابو هیثم مشار الیهم حضراتنی الوب باغنه کتوردی واوتورملری ایچون بر شی دوشه‌دی وجلوس بیوردقلرندنصکره ابو هیثم بر خرما اغاجنه کیتدی و بر دال قوپاره‌رق نبی محترم حضرتلرینك حضور همایونلرینه وضع ایلدکده ذات عالئ نبویه‌لری یا ابو هیثم بو صالقمی کتورمکدن عجله‌می ایتدك بزم ایچون رطبنی کندی الکله آیرمادك بیوردیلر ابو هیثم یارسول الله رطبنی کندی المله آیرمادم مرادم بودر که سز کندی مبارك اليكز ایله رطبنی بسرندن سچه‌سکز وقنغیسندن مراد بیورر ایسه‌کز اکل بیوره‌سکز دیدی ایمدی مشار الیهم افندیلریمز حضراتی اکل بیوردیلر وقربه‌ده اولان صودن ایچدیلر رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بزم تناول ایتدیکمز وتظلل ایتدیکمز سایه اول الله‌ه قسم ایدرمکه بنم نفسم انك یدقدر تنده‌در اول نعمتلردندرکه سز آنك شکرینه کماهو حقه قائم اولدیغکزدن یوم قیامتده سؤال اولنورسکز ونبی محترم اول باغچه‌ده کندولره اولان نعمتلری بیان ایتمك مراد بیوروب سرین کولکه‌در کوزل خرمادر صغوق صودر بیوردیلر ایدی ابو هیثم مشار الیهمه طعام حاضرلمق ایچون خانه‌سنه کیتمك مراد ایلدکده رسول اکرم حضرتلری خانه‌که وارد قده البته بزم ایچون سود صاحبی اولان حیوانی ذبح ایله سود ویرمیان حیوانی ذبح ایله بیوردیلر وابو هیثم بردیشی اوغلاق یاخود یاشنه کیرمامش ارکك اوغلاق ذبح ایلدی وپشیروب باغچه‌ده حضور سعادته کتوردی ومشار الیهم حضراتی اکل بیوردیلر .

نظم

اول جناب کبریانك سودیکی ★ کل حبیبم سن بنمسك دیدیکی
الدی یارانك کتوردی لطفله ★ هپ کوروشدیلر ابو هیثم ایله
چون ابو هیثم دیلر ضیفه کرم ★ اوله ممنون اول نبی محترم
آنده واردی نیجه خرمالق کثیر ★ ضیفه اکرام آکه غایتله یسیر
تا ارشدی کندی خرما باغنه ★ ایردی خرماسی نهالده چاغنه

کسدی کلدی قورنهالی پاره ★ ایتدی تکریم او کوزل پیغمبره
اول نبیمز بر رطبدن یاربله ★ ایلدیلر ذکر حق حمد ایله

﴿ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ لَكَ خَادِمٌ قَالَ لَا قَالَ فَاِذَا اَتَانَا سَبْيٌ فَاْتِنَا فَاُتِيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَأْسَيْنِ لَيْسَ مَعَهُمَا ثَالِثٌ فَاَتَاهُ اَبُو الْهَيْثَمِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اخْتَرْ مِنْهُمَا فَقَالَ يَانَبِيَّ اللهِ اخْتَرْ لِي فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِنَّ الْمُسْتَشَارَ مُؤْتَمَنٌ خُذْ هَذَا فَاِنِّي رَأَيْتُهُ يُصَلِّي وَاسْتَوْصِ بِهِ مَعْرُوفاً فَانْطَلَقَ اَبُو الْهَيْثَمِ اِلَى امْرَأَتِهِ فَاَخْبَرَهَا بِقَوْلِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتِ امْرَأَتُهُ مَا اَنْتَ بِبَالِغٍ مَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِلَّا اَنْ تُعْتِقَهُ فَقَالَ هُوَ عَتِيقٌ ﴾ ایمدی رسول اکرم حضرتلری ابو هیثمه خدمتکارك وارمیدر دیو سؤال بیوروب ابو هیثم یوقدر دیدکده چونکه خدمتکارك یوقدر بزه بر طرفدن اسیر کلدیکی وقت سن بزه کل واول وقتده حاضر اول فرمانی بیوردیلر ایمدی نبی محترم حضرتلرینه ایکی باش اسیر کتورلدیکه اوچنجیسی یوق یعنی ایکی‌دن زیاده دکل ایدی ابو هیثم حضور سعادته کلدی واول ایکی اسیری کوردی ایمدی رسول اکرم حضرتلری ابو هیثمه شو ایکیسندن برینی اختیار ایله بیوردیلر ابو هیثم یانبی الله ذات سعادتکز بنم ایچون اختیار بیورك دیدکده رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بر کیمسه بر صاحب رأی ایله مشاوره ایتسه اول کیمسه اول صاحب رأیی امین اتخاذ ایتمش اولور بویله اولدی ایسه بن دخی اصلح اولانی سکا سویلر وسوق ایده‌رم بیوره‌رق اسیرك برینه اشارت ایدوب شو اسیری آل زیرا بن بونی نماز قیلارکن کوردم وبو اسیری الدقدنصکره سن بونه معروف ایله امرو بیلدیکنی تعلیم ایله بیوردیلر ایمدی ابو هیثم اسیری آلوب اهلی جانبنه کیتدی ونبی محترم حضرتلرینك اسیر مذکور حقنده بیوردیغنی خبر ویردکده ابو هیثمك خاتونی یا ابا هیثم سن بو اسیرك حقنده هرنه‌که ایلك ایلسه‌ك رسول رب العالمینك ایلك ایله بیوردیغنه واصل اوله‌مزسین مکر بو اسیری آزاد ایده‌سك دیدی ابو هیثم دخی آزاد اولسون دیدی .

نظم

خوب نبیمز قدر عالی محترم ★ ایدر ایدی جمله‌یه لطف کرم
چون ابو هیثمه وعد ایتدی اسیر ★ تا اوله آنك ایله ایشی یسیر
کلمشیدی آکه ایکی خوب رأس ★ ویرمکه ایتمز نبیمز هیچ یأس
بو ابو هیثم آنك ایستر برك ★ دیر نبیمز شو ایکیدن بو سنك
الدی آنی خانه‌سنه کیتدیلر ★ خاتون ایله چوق تشاور ایتدیلر
دیدی خاتون آنی محسن ایتدی داد ★ خوش اولور بزانی ایدرسك ازاد
دیدی رانف کیم آزاد ایتسه سری ★ اوله آنك جنت ایچنده یری

﴿ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِنَّ اللهَ تَعَالَى لَمْ يَبْعَثْ نَبِيّاً وَلَا خَلِيفَةً اِلَّا وَلَهُ بِطَانَتَانِ بِطَانَةٌ تَأْمُرُهُ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَاهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَبِطَانَةٌ لَا تَأْلُوهُ خَبَالاً وَمَنْ يُوقَ بِطَانَةَ السُّوءِ فَقَدْ وُقِيَ ﴾

فخر عالم افندمز حضرتلری ابو هیثم ایله خاتونی بیننده جاری اولان احواله مطلع اولدقده حق سبحانه وتعالی انبیادن برنبی‌یی وخلفادن برخلیفه‌یی کوندرمدی الا انلرك ایکیشرهم سری واردر انلردن بری اکا معروف ایله امر ومنکردن نهی ایدر ودیکری انی فسادّدن منع ایتمز اول کیمسه‌که شرلو اولان هم سرندن محفوظ اولور جمیع مکارهدن دنیا وآخرتده مصون اولور بیوردیلر ٠

نظم

اول نبیمز آکه اولسون صد سلام * سویلشدی جمله‌یه نافع کلام
هرکس ایچون واربطانه ایکیشر * بری نافع بری آنك ایده شر
اول بطانه‌دن مرادی اهل سر * نافعه اوی دیکره اولمه اسیر
ایکیسیده سرنی اخفا ایدر * بری نافع بریسی ایلر کدر
خوش بری معروف ایله ایلر امر * دیکری اضلال ایله مستمر
بری منکردن ایدر آنی نهی * بری معروفدر ایدر انی نهی
بو بطانه‌دن ندر عالی دیلك * بری شیطان بریسی دیندی ملك
ایستریسه اوله برکیمسه مصون * بدبطانه امرینه اولی اویمسون
دیدی رائف بد قرینه اویمیان * دوجهانده ایرمیه آکه زیان
خوش کلامی سویلدی ابیات ایله * اوله مشهور هرکشی آنی بیله

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن اسماعیلدن او دخی آدم بن ابو ایاسدن اودخی شیبان ابومعاویه‌دن اودخی عبدالملك بن عمیردن اودخی ابوسلمة ابوهریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿الحديث الخامس﴾

﴿عن قيس بن ابي حازم قال سمعت سعد بن ابي وقاص يقول انى لاول رجل اهرق دما في سبيل الله وانى لاول رجل رمى بسهم في سبيل الله لقد رأيتني اغزو في العصابة من اصحاب محمد صلى الله عليه السلام ما نأكل الا ورق الشجر والحبلة حتى ان احدنا ليضع كما تضع الشاة والبعير واصبحت بنوا اسد يعزرونني على الدين لقد خبت اذا وضل عملي﴾ قیس حضرتلرندن مرویدر دیدیکه سعید بن ابی وقاص رضی الله عنه حضرتلرندن ایشتدم بیوردیلر ایدیکه تحقیق بن حق یولنده قان دوکن کیمسه‌لرك اولی‌یم وبن بوامتده الله یولنده اوق آتان کیمسه‌لرك اولی‌یم تحقیق اصحاب محمددن غزا ایدیجی برجماعت ایچنده بن کندیمی کوردم یعنی انلر ایله غزاده بولندم اکل طعام اولمدیغندن ناشی اغاج یپراغی وساقز اغاجی میوه‌سی اکل ایدر ایدك حتی بونلر دین اکل ایتدیکمزدن قضای حاجته واردقده فضلاتی قیون ودوه فضلاتی کبی وضع ایدر ایدك بنم دین مبینده سبقتم وجان باش ایله خدمتم وار ایکن بنو اسد قبیله‌سی بنی نمازی لایق وجه اوزره قیلمزدیو تعزیر ایدر اولدیلر بویله اولدیسه یازیق بنم باشمه تحقیق دین مبین ایچون

ایتدیکم سعیلر وچکدیکم زحمتلر ضایع اولوب بکا فائده ویرمدی دیو سعد حضرتلری بیوردیلر معلوم اوله‌که سعد بن ابی وقاص عشرهٔ مبشره‌دندر بنواسد قبیله‌سی مشار الیه حضرتلرینی بصره حاکمنه تکدیر ایتدیرمك ایچون افترایه کمال مرتبه انفعاللرندن کنجلك زماننده دین مبین یولنده بوقدر مشقت چکمش ایکن شمدی آخر وقتمده‌می نمازی لایق وجه اوزره قیلمیورم دیمك مراد بیوردیلر امام ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی اصحاب کرامك ضیق عیشلرینی بیاندر ٠

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی عمر بن اسماعیل بن مجالد بن سعیددن اودخی پدری اسماعیلدن اودخی بیان بن بشردن اودخی قیس بن ابی حازمدن روایت بیوردی ٠

نظم

دیر ابی وقاصك اوغلی شوسعد * اولمشیدم حربده غایت مستعد
طوپلر یدق بز شجر اوراقنی * اکل ایدردك ایریسك اوفاغنی
حق یولنده آقیدر تندن دمی * جان کیدردی ایتمزایدك بزغمی
سعی ایدردك دین مبین بولنه * اولدی تعزیر بویلجه بن قولکه
شوسعد اولدی مبشر برزمان * آکه اولان افترادر بی‌کمان
دیدی رائف بدطریقه کیتدیلر * اول جناب سعده تعزیر ایتدیلر

﴿الحديث السادس﴾

﴿عن عمرو بن عيسى ابو نعامة العدوي قال سمعت خالد بن عمير وشويسا ابا الرقاد قالا بعث عمر بن الخطاب عتبة بن غزوان وقال انطلق انت ومن معك حتى اذا كنتم في اقصى ارض العرب وادنى ارض العجم فاقبلوا حتى اذا كانوا بالمربد وجدوا هذا الكذان فقالوا ما هذه قال هذه البصرة﴾ عمرو بن عیسی‌دن مرویدر دیدیکه خالد وشویس نام ذاتلردن ایشتدم بیوردیلرکه حضرت عمر الفاروق زمان خلافتنده عتبة بن غزوانی سرعسکر ایدوب برمحله کوندردی ویا عتبه معیتنده بولنان عسکر ایله تا ارض عربك نهایتنه وبلاد عجمك ارض عربه قریب اولان موضعنه قدر کیت بیوردی ایمدی حضرت عتبه الدیغی امر اوزرینه عسکر ایله مأمور اولدقلری جانبه توجه ایدوب حتی مربد نام موضعه کلدکده کوفلی طاشلی برمحلی بولدیلر عساکر بربرینه بوراسی عجبا نه‌سیدر دیوب بصره‌در دیدیلر ﴿فساروا حتى بلغوا حبال الجسر الصغير فقالوا ههنا امرتم فنزلوا فيه فذكروا الحديث بطوله قال فقال عتبة بن غزوان لقد رأيتني وانى لسابع سبعة مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ما لنا طعام الا ورق الشجر حتى تقرحت اشداقنا فالتقطت بردة فقسمتها بيني وبين سعد فما منا من اولئك السبعة احد الا وهو امير مصر من الامصار وستجربون الامراء بعدنا﴾ ایمدی عتبه عساکر ایله مربد نام موضعدن قالقوب کوچك کوپری قارشوسنه کلدکده مأمور

اولدیغمز محل بوراسیدر دیوب اول موضعه ایندیلر مرادلری دشمنك صو طرفندن کلوب کوپری‌یی ضبط ایتمه‌سی ایدی خالد وشویس بو قصه‌نك تمامنی ذکر ایتدکدنصکره دیدیلرکه عتبه حضرتلری بیوردیکه بن کندمی سفر مذکورده کوردم اغاج یپراغندن بشقه طعامز یوق ایدی واغاج یپراغنك خشونت وحرارتندن اغزلریمزك کنارلری یاره اولمش ایدی حالبوکه بن رسول اکرم حضرتلریله برابر اسلامده یدی کمسنه‌نك یدنجیسی ایدم بر برده آلوب کندم ایله سعدبن مالك اره‌سنده اول برده‌یی ایکی پاره ایتدم بر پاره‌سنه کندم وبرپاره‌سنه سعد بورندی لباسمزك حالی بو ایدی برده الاجه شمله دیرلرکه بعض مشلح یاپوب کیرلر بریولی سیاه بریولی بیاض اولور بن رسول الله ایله اسلامده یدنجیسی اولدیغم یدی کمسنه‌دن هربری برشهرك امیری اولدی یقینده بزدنصکره اولان امیرلری وحاللرینی تجربه ایدرسکز یعنی عتبه حضرتلری تابعینه سزك امیرکز اصحاب کرامدن اولمغله صفت حبیب الله ایله موصوفلردر بونلردن صکره کلان امراء بوحال اوزره اوله‌مزلر دیمك اولور (رضی الله تعالی عنه)

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی محمدبن بشاردن اودخی صفوان بن عیسی‌دن اودخی عمروبن عیسی ابونعامة العدویدن روایت بیوردی .

﴿نظم﴾

عتبه‌یی قیلدی سرعسکر همان ★ بصره‌یه تاویردی امری اول زمان
ابن خطاب اسم عالیسی عمر ★ وجه پاکنده طلوع ایتمش قمر
چون ایدرلر ایسه تعیین برینی ★ کوستریرلر کیده‌جکی یرینی
الدی امری سرعساکر عتبه ★ عسکریله کیده‌لر دره تپه
بصره‌یه‌جق تیز رفتار اولدیلر ★ جسر صغیر جانبنده قالدیلر
دیدی کوردم عتبه بن عسکری ★ یپراغی پیر اغاجندن هربری
اول رسولی ایتدی تصدیق یدیسی ★ انلرك بن اولمشم یدنجیسی
اولمامشدر کیمسه جاننه سخی ★ بر ایدك بزلر اغاجدن یپراغی
شویدیدن اولمشیدی هربری ★ شهر عالیدن برینك آمری
کورورکز سز آمرانك شاننی ★ صکره بزدن هربرك احوالنی

﴿الحدیث السابع﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم لَقَدْ اُخِفْتُ فِی اللّٰهِ وَمَا یُخَافُ اَحَدٌ وَلَقَدْ اُوذِیتُ فِی اللّٰهِ وَمَا یُؤْذَی اَحَدٌ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر دیدیکه نبی ذیشان حضرتلری ابتدای بعثلرینی بیان صددنده بیوردیلرکه تحقیق بن ابتدادینی اظهار ایتدیکم وقت برمرتبه قورقودلدمکه بندن غیری برکیمسه اول خوفك مثلی ایله قورقودلماز وبن دین یولنده بردرجه اذیت اولندمکه بندن غیری برکیمسه اول اذیت ایله اذیت اولنماز تحقیق اسلام قوت بولنجه‌یه قدر رسول اکرم حضرتلرینك کفاردن چکدیکی خوف وکوردیکی اذیتی برکیمسه

کورمامشدر ﴿وَلَقَدْ اَتَتْ عَلَیَّ ثَلَاثُونَ مِنْ بَیْنِ لَیْلَةٍ وَیَوْمٍ وَمَا لِی وَلِبِلَالٍ طَعَامٌ یَاْکُلُهُ ذُو کَبِدٍ اِلَّا شَیْءٌ یُوَارِیهِ اِبْطُ بِلَالٍ﴾ ورسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بنم اوزریمه برآی مرور ایتدیکه بنم وبلالك برکیمسه‌یی لایقیله طیوره‌جق قدر طعامز بولنمز ایدی فقط برمقدار طعام قلیل بولنور ایدیکه غایت قلتندن بلال قولتغی التنه کیزلسه اول طعامی بلالك قولتغی سترایدر ایدی اول وقتده حضرت بلال رسول اکرم افندیمزك رفیقی ایدی اول طعامی قویه‌جق برشیلری اولمدیغندن بلال قولتغی التنه الیرایدی امام ترمذینك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی فخر عالم حضرتلرینك ضیق عیشلرینی بیاندر .

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی عبدالله بن عبدالرحماندن اودخی روح بن اسلم ابوحاتم البصریدن اودخی حماد بن ابی سلمه‌دن اودخی ثابتدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿نظم﴾

چون نبیمز بعثنك ایتدی بیان ★ اوبیانله ایلدی حالك عیان
اول بیوردی ایتدی کفار بدجزاء ★ ابتدای بعثنده چوق اذاء
کوستریرکن بعثنی شویله‌جه ★ آنی تخویف ایدر یدیلر نیجه
ایتدی کفار آکه انواع الم ★ یازمشیدی آنی اویله‌جه قلم
اوزریمه شهر تام ایتدی مرور ★ اولمادق کافی طعامی بز بولور
اول شهرده اولدی رفیقم بلال ★ آز طعامله خوب قناعت ایدی حال
دیدی رائف کوردی نبی ضیق حال ★ ضیق حاله ایتمامشدیلر ملال

﴿الحدیث الثامن﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم لَمْ یَجْتَمِعْ عِنْدَهُ غَدَاءٌ وَلَا عَشَاءٌ مِنْ خُبْزٍ وَلَحْمٍ اِلَّا عَلَی ضَفَفٍ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه نزد سعادت نبویه‌ده صباح واخشام طعامی ات واتمکدن ایکیسی جمع اولمدی مکر اکل ایدنلر طعامك طیوره‌جغی مقداردن چوق اولدیغی وقتده ات ایله اتمك جمع اولوردی یعنی اتمك بولنسه ات بولنمز وات بولنسه اتمك بولنمز ایدی اکر مسافر چوق اولور ایسه ایکیسی بولنور ایدی ﴿قَالَ عَبْدُ اللّٰهِ قَالَ بَعْضُهُمْ هُوَ کَثْرَةُ الْاَیْدِی﴾ امام ترمذینك شیخی اولان عبدالله بن عبدالرحمن بوحدیث شریفك تفسیرنده ضففك معناسی بعضیلر الك چوقلغی یعنی آز طعامك اکلنده چوق کیمسه اولمقدر دیدیلر بیوردی .

﴿نظم﴾

ابن مالك بویله بزه دیدیلر ★ اول نبیمز پرقناعت ایدیلر
جمع اولنماز ات ایله چوق اتمکی ★ یا خبزدر یا لحمدر یمکی
خبزه لحمی بعض خوش الحاق ایدر ★ بعض خبزی یالکزجه برکیدر

مائده‌سنده ایادی چوق اولور ٭ سفره‌سنده خبزیله لحم کلور
دیدی رائف‌ایتدی تعلیم بزلری ٭ اول نبیز بز کبی عاجزلری

الحديث التاسع

(عن نوفل بن اياس الهذلى قال كان عبدالرحمن بن عوف لنا جليساً وكان نعم الجليس وانه انقلب بنا ذات يوم حتى اذا دخلنا بيته ودخل فاغتسل ثم خرج واتينا بصحفة فيها خبز ولحم فلما وضعت بكى عبدالرحمن) نوفل حضرتلرندن مرویدر بیوردیکه عشرهٔ مشره‌دن عبدالرحمن بن عوف بزم ایله اوتورر‌لر ایدی ونه کوزل همنشین ایدی کندوسیله تکلیفسز کوریشور ایدك برکون بزم ایله برابر چارشودن دوندی و بزی خانه‌سنه کتوردی تاکه خانه‌سنه داخل اولدق ذات عالیلری غسل خانه‌یه کیروب غسل ایتدکدن صکره بزم یانمزه چیقدی و بزم اوکمزه ایچنه ات واتمك قونلمش برچناق کتوردیلوب قونلدقده مشار الیه حضرتلری اغلامغه باشلادی (فقلت له يا ابا محمد ما يبكيك فقال هلك رسول الله صلى الله عليه وسلم ولم يشبع هو واهل بيته من خبز الشعير فلا اذا نا اخرنا لما هو خير لنا) نوفل دیرکه یا ابا محمد بو اغلامغه سبب و باعث نه اولدی دیو سؤال ایتدم جواب اوله‌رق بیوردیلر که ای نوفل نصل اغلامیمکه امام الثقلین و حبیب رب العالمین حضرتلری دنیادن آخرته انتقال بیوردی کندی واهل بیتی اریه اتمکندن طویمدیلر فخر عالم حضرتلری دنیاده بویله ضیق عیش ایله وقت کچوروب بز بویله ات ایله اتمکی جمع ایله متنعم اولدق بن ظن ایتمکه ای نوفل بزلر کندیمزه خیرلو اولان شی ایچون صاغ قالمش اوله لم بلکه بزه خیرلو اولان شی پیغمبریمز کبی ضیق عیش ایله امرار زمان واکا متابعت ایدی انك ایچون اغلارم بیوردیلر (رضى الله تعالى عنه)

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی عبدالله بن حمیددن اودخی محمد بن اسماعیلدن اودخی ابن ابی ذئبدن اودخی مسلم بن جندبدن اودخی نوفل بن ایاس هذلیدن روایت بیوردی ٠

نظم

دیدی نوفل نصح و پندم ایلیم ٭ ابن عوفك سویلدیکك سویلیم
ابن عوف برکون بزه اولدی انیس ٭ چون انکله اولمشیدك بز جلیس
ابن عوف برکون بزه خوش‌ایلدی ٭ خانه‌سنه بزی ادخال ایلدی
ات ایله اتمك کلوردی آره‌یه ٭ باقیلردی جوعمزدن چاره‌یه
صحفه سنده اتمکی وارهم اتی ٭ بز اوماردق اوطعامدن لذتی
کوردی صحفه اورته‌یه‌قوندی همان ٭ ابن عوف ایتدی بکائی اول زمان
ابن عوفم زاری زاری آغلدی ٭ نصح و پندك بویله‌جه‌نه سویلدی
آخرته کیتدی اول شاه جهان ٭ طویمامشدی خبز شعیردن برآن
اولسه بزده حال نبیدن غیر ٭ اولمیه بزلره جهانده خیر

باب ثامن عشر

(رحمت جهان علیه التحیة والغفران افندمز حضرتلرینك عمر سعادتلری حقنده وارد اولان)
(احادیث شریفه بیانند‌ه‌در)

الحديث الاول

(عن انس بن مالك قال مكث رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ثلاث عشرة سنة بمكة يوحى اليه وبالمدينة عشراً وتوفى وهو ابن ثلاث وستين) ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری کندویه وحی نازل اولدیغی حالده مکهٔ مکرمه‌ده اون اوچ سنه اقامت بیوردی یعنی کندولرینه وحی نازل اولدقدن صکره پیغمبرلکنی اظهار ایدوب اون اوچ سنه مکه‌ده خلقی دینه دعوت بیوردی واللی اوچ یاشنده ایکن مدینهٔ منوره‌یه هجرت ایله اون سنه دخی مدینه‌ده خلقی اسلامه دعوت بیوروب التمش اوچ یاشنده سرای بقایی تشریف بیوردیلر صلى الله تعالى عليه وسلم ٠

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی احمد بن منیعدن اودخی روح بن عباده‌دن اودخی زکریا بن اسحاقدن اودخی عمرو بن دیناردن اودخی ابن عباس رضى الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

الحديث الثانى

(عن جرير عن معاوية انه سمعه يخطب قال مات رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو ابن ثلاث وستين وابو بكر وعمر وانا ابن ثلاث وستين) جریردن مرویدرکه تحقیق جریر حضرت معاویه‌دن ایشتدی خطبه‌ده دیر ایدیکه نبی محترم حضرتلریله ابو بکر و عمر حضراتی التمش اوچر یاشنده ارتحال داربقا بیوردیلر و بندخی التمش اوچ یاشنه کیردم یعنی معاویه مشار الیهم حضراتی کبی التمش اوچ یاشنده وفات ایتمك طلبنده بولنمش و موفق اوله‌میوب سکسان یاشنه قریب اوله‌رق وفات ایتمش ایسه‌ده طلبیله اجرینه نائل اولدی معاویه‌نك بو مقامده حضرت عثمان ایله حضرت علی‌یی ذکر ایتمدیکی حضرت عثمان سکسان ایکی ویاخود سکسان سکز یاشلرنده شهید اولدیغی ایچون و حضرت علی کرم الله وجهه‌نك عمر شریفلرنده اختلاف اولدیغندن ویاخود اوزمانده برحیات بولندقلرندن ایچوندر والله اعلم بالصواب ٠

(سند حدیث) حضرت ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی ابو اسحاقدن اودخی عامر بن سعددن اودخی جریردن اودخی معاویه‌دن نقل وروایت بیوردی ٠

الحديث الثالث

(عن عائشة رضى الله عنها ان النبى صلى الله عليه وسلم مات وهو ابن ثلاث وستين سنة)

حضرت عائشه‌دن مرویدرکه تحقیق سلطان الانبیا افندمز حضرتلری التمش اوچ یاشلرنده اولدقلری حالده آخرتی تشریف بیوردیلر بو التمش اوچ سنه‌سی مدت عمرك اك كوزلی اولدیغندن بعض عارفین سنلری التمش اوچه بالغ اولدقده بقیهٔ حیاتنده لذت قالمدیغنه اشارت ایچون اسباب موتی حاضرلرلر ایدی ٠

《سند حدیث》 امام ترمذی بو حدیثی حسین بن مهدی البصریدن اودخی عبدالرزاقدن اودخی جریجدن اودخی امام زهریدن اودخی عروه‌دن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

《الحديث الرابع》

《عن عمارة مولى بني هاشم قال سمعت ابن عباس يقول توفي رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو ابن خمس وستين》 بنی هاشم كوله‌لرندن عماره‌دن مرویدر بیوردیكه ابن عباس حضرتلرینك جناب پیغمبر التمش بش یاشلرنده وفات ایتدی بیوردیغنی ایشتدم معلوم اوله‌كه رسول اكرم حضرتلرینك عمر سعادتلری حقنده اوچ روایت اولوب برروایتده التمش وبر روایتده التمش اوچ وبر وروایتده التمش بش دینلدی ایسه‌ده امام بخاری ومسلم التمش اوچ روایتنی سائر روایتلر اوزرینه ترجیح ودیكر روایتلری تأویل ایدوب التمش روایت ایدنلر عقودی اعتبار ایدوب كسری اسقاط ایدرك قرق اللی التمش دیوب اوچی ترك ایتمشلردر والتمش بش روایت ایدنلر حبیب كردكارك شرفتولد بیوردقلری سنه ایله دار بقایی تشریف ایتدكلری سنه‌یی تعداد ایتمشلردر دیدیلر ٠

《سند حدیث》 حضرت ترمذی بو حدیثی احمد بن منیع ایله یعقوب بن ابراهیم الدورقیدن بو ایكیسی اسماعیل بن علیه‌دن اودخی خالد الحذاءدن اودخی عماره‌دن روایت بیوردی ٠

نظم

مدتی عمرنده اولمش اختلاف ٭ التمشی چكمش ایدی اول بی‌خلاف
التمش اوچه بالغ اولدی سنه‌سی ٭ او جناب تكرینك بردانه‌سی
التمش اوچده ختم اولندی سنلری ٭ ایتدی رحلت ربنك پیغمبری
بو جهانده كیمسه‌یه یوقدر قدم ٭ آخرته جمله‌مز باصار قدم
دیدی رائف غافل اولمه‌سن صاقین ٭ چون كیده‌جك یولمز اولدی یقین

《الحديث الخامس》

《عن دغفل بن حنظلة ان النبي صلى الله عليه وسلم قبض وهو ابن خمس وستين سنة》 دغفل بن حنظله‌دن مرویدركه تحقیق شفیع روز جزا افندمز حضرتلرینك روح انور سعادتلری قبض اولندی سن شریفلری التمش بش ایدی 《قال ابو عيسى ودغفل لا نعرف له سماعا من النبي

صلى الله عليه وسلم وكان في زمن النبي صلى الله عليه وسلم رجلا》 امام ترمذی بیوردیكه دغفل حضرت پیغمبر التمش بش یاشنده وفات ایتدی دیدی لكن بز دغفلك رسول اكرم حضرتلریله ملاقی اولوب حدیث شریف استماع ایتدیكنی بیلمیزكه سوزینی قبول ایده‌لم هرنه‌قدر زمان سعادتده صبی دكل ایسه‌ده رسول محترم حضرتلرندن حدیث استماع ایتدیكی معلوم دكلدر بویله اولدیغی تقدیرجه دغفلك روایتی مقبول دكلدر ٠

《سند حدیث》 امام ترمذی بو حدیثی محمد بن بشار ایله محمد بن اباندن بو ایكیسی معاذ بن هشامدن اودخی پدرندن اودخی قتاده‌دن اودخی حسن بصریدن اودخی دغفل بن حنظله‌دن روایت بیوردی ٠

《الحديث السادس》

《عن ربيعة بن ابي عبد الرحمن عن انس بن مالك انه سمعه يقول كان رسول الله صلى الله عليه وسلم ليس بالطويل البائن ولا بالقصير ولا بالابيض الامهق ولا بالادم ولا بالجعد القطط ولا بالسبط》 ربیعة بن ابی عبدالرحمندن مرویدركه تحقیق مشار الیه انس حضرتلرندن ایشتدی بیوررلر ایدیكه سرور كائنات حضرتلری نه‌زیاده اوزون بویلی ونه قیصه بویلی ایدی ولون سعادتلری زیاده كیرج كبی بیاض اولمیوب اسمر دخی دكل ایدی ومبارك صاچ ولحیهٔ شریفلری زیاده قوبرجق اولمیوب زیاده دوز دخی دكل ایدی بلكه آزجه قوبرجق ایدی 《بعثه الله تعالى على رأس اربعين سنة فاقام بمكة عشر سنين وبالمدينة عشر سنين وتوفاه الله على رأس ستين سنة وليس في رأسه ولحيته عشرون شعرة بيضاء》 عمر سعادتلری قرقه بالغ اولدقده حق سبحانه وتعالی حضرتلری احكام دینیه‌یی تبلیغ ایچون نبی بعث ایلدی ذات عالی رسالتپناهیلری پیغمبر اولدقدنصكره اون سنه مكه‌ده واون سنه مدینه‌ده اقامت وسن شریفلری التمشه واصل اولدقده آخرته رحلت بیوردیلر حالبوكه سابقده بیان اولندیغی وجهله مبارك لحیهٔ شریفلرنده ورأس سعادتلرنده یكرمی عدد بیاض قیل یوق ایدی بو حدیث شریفك راویسی عقودی اعتبار ایدوب كسری اسقاط ایلدی

《سند حدیث》 امام ترمذی بو حدیثی اسحاق بن موسی الانصاریدن اودخی معندن اودخی مالك بن انسدن اودخی ربیعة بن ابی عبدالرحمندن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

باب تاسع عشر

《سراج عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینك آخرته تشریفلری كیفیتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در》

معلوم اوله‌كه جمیع انبیایه زمان موتلری بیلدیریلوب آخرته كیتمكلك ایله دنیاده بولنمقلق بیننده مخیر

قلندقلری کبی رسول اکرم افندمز حضرتلری دخی شو ایکیدن بربنی قبولده مخیر قلنمش ایسه‌ده محبوب ذوالجلال حضرتلری نعم باقیه‌یی نعم فانیه اوزرینه تفضیل ایله آخرتی تشریفی اختیار بیورمشلر ایدی زمان ارتحاللری تقرب ایتدکده برکون برباش اغریسی عارض اوله‌رق نامزاج اولدقلری حالده حضرت عائشه‌نک خانه‌سنده یاتمشلر ایدی مدت مرضلری اون ایکی کون وعلی روایة اون درت کون اولوب ماه ربیع الاولک اثنین کونی ضحی وقتنده انتقال دار بقا بیوردیلر ۰

نظم

اول جناب کردکارک سودیکی * رحمة للعالمین سک دیدیکی
وقت ارشدی اولدی کامل سنلری * ایتدی دعوت جنتک خازنلری
التمش اوچ سن عمر کامل مدتی * کیتدی اندنصکره عمرک لذتی
شو جهاندن ایلدیلر فرقتی * فرقتیله بولدی حقه وصلتی
عارفینه اولسه التمش اوچ تمام * ایدربدی امر مونه اهتمام

الحدیث الاول

﴿عن انس بن مالك قال آخر نظرة نظرتها الى رسول الله صلى الله عليه وسلم كشف الستارة يوم الاثنين فنظرت الى وجهه كأنه ورقة مصحف والناس خلف ابى بكر فاشار الى الناس ان اثبتوا وابو بكر يؤمهم والقى السجف وتوفى رسول الله صلى الله عليه وسلم فى آخر ذلك اليوم﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیکه بنم رسول اکرم حضرتلرینی صوک کوریشم ذات عالی نبویه‌لری اثنین کونی حضرت عائشه‌نک قپوسنک پرده‌سنی آچوب اصحاب کرام صباح نمازینی قیلارایکن باقدیغی وقت ایدی ایمدی بن مبارک روی سعادتلرینه باقدم ضعفلرندن وجه لامع نبویلری مصحف یپراغی کبی بیاضلنمش ایدی حالبوکه اصحاب ابو بکر حضرتلرینه اقتداء ایتمشلر ایدی رسول اکرم حضرتلری نماز قلنور ایکن پرده‌یی آچدقلرندن اصحاب کرام ذات سامی رسالتپناهیلرینی کورملریله عافیتلرینی اکلایه‌رق زیاده سوینجلرندن نمازی قطع ایدوب امام الانبیا افندمز حضرتلرینه محرابه یول ویرمکی مراد ایتلری وصدیق اعظم جناب پیغمبریلرینک امریله امام اولوب اول دخی نبی محترم حضرتلری مسجده چیقاجق ملاحظه‌سیله محرابدن چکیله‌جک کبی برحال کوسترمسی اوزرینه حضرت پیغمبر هرکس کندی مقامنده اولوب نمازک بوزلمامسنی اشارت بیوردقدنصکره پرده‌یی ایندیروب ایچرو کیردیلر واولکون ضحی وقتنده آخرتی تشریف بیوردیلر حضرت انسک روی سعادتی مصحف کاغدینه تشبیهدن مرادی وجه منیر نبوی مصحف کبی هادی ووجود شریفلرینک ضعفندن مصحف یپراغی کبی بیاض ورقیق اولدیغنی بیاندر ۰

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی ابو عمار حسین بن حریث ایله قتبة بن سعید ودیکر برذاتدن بواوچی سفیان بن عیینه‌دن اودخی امام زهریدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی ۰

نظم

بعض اصحابدن انس حضرتلری * وصف ایدردی او کوزل پیغمبری
ایدریکن اونبیله فخرنی * دیدی انی کوردیکمك آخری
عائشه‌نك خانه‌سنده نامزاج * بولمادیلر زحمته انك علاج
اولمشیدی اول ابو بکر امام * ایدربدی اول نمازه اهتمام
ایتمشیدی آکه اصحاب اقتداء * اول ابوبکری قیلارلر مقتداء
عائشه‌نك خانه‌سندن اونبی * باقدی بزه عافیت بولمش کبی
آچدیلر دی قپوسنك پرده‌سك * ایستدیلر ثقلتی خفیفله‌سك
صاندی اصحاب مسجدك ایچره کله * اول نمازی قیلدلر بزم ایله
اول وقتلر کورمشیدم بن آنی * صانکه کوردم مصحفك کاغدینی
بعد براز ایندیردیلر پرده‌یی * اولدی معلوم حال تمیز ابی
ایتدی رحلت آخرته اول زمان * اولدی واصل مطلوبنه بی کمان

الحدیث الثانی

﴿عن عائشة رضى الله عنها قالت لما قبض رسول الله صلى الله عليه وسلم اختلفوا فى دفنه فقال ابو بكر رضى الله عنه سمعت من رسول الله صلى الله عليه وسلم شيئا ما نسيته قال ما قبض الله نبيا الا فى الموضع الذى يحب ان يدفن فيه ادفنوه فى موضع فراشه﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك حین ارتحاللرنده اصحاب کرام ذات سعادتلرینك دفنی خصوصنده اختلاف ایدوب بعضیسی مسجد شریفه وبعضیسی بقیعه وبعضیلر جد عالیلری ابراهیم علیه السلامك یاننه وبعضیلر مکه‌یه دفن ایده‌لم دیدیلر ایمدی ابو بکر رضی الله عنه بیوردیکه بن خواجهٔ کائنات حضرتلرندن ایشتدیکم شیئی اونوتمدمکه حق سبحانه وتعالی حضرتلری نبیلردن برنبینك روحنی قبض ایتمدی الا اول نبینك دفن اولنمغه محبت ایتدیکی محلده قبض ایلدی بیوردیلر ایدی بویله اولدیسه سز دخی حضرت پیغمبری دوشکی اولان موضعه دفن ایدك بیوردی ووجود مجلای جناب نبویه‌سی حال حیاتنده کندی حجرهٔ سعادتی اولوب وکیجه یاتدیغی فراشلرینك محلنه دفن ایتدیلرکه او محله الآن حجرهٔ معطره دینلور ۰

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی ابو کریب محمد بن العلادن اودخی ابو المعاویه محمد بن حازمدن اودخی عبد الرحمن بن ابی بکر بن الملیکیدن اودخی ابو ملیکه‌دن اوده حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ۰

نظم

اول نبینك مدفننده ایلدیلر اختلاف * بعض ایستر برمقامی بعضلر آخر طرف
هر نبیلر برمقامی دفنه لایق کورور * او نبیلر دفنه لایق موقعنده فوت اولور
شو ابو بکر نبیدن بو بلجه ایتدی نقل * بو کلامی کوردی مقبول زمرهٔ اهل عقل
عائشه‌نك حجره‌سنده ایتدی نبی ارتحال * او مقامده دفن اولنمق اولدی مقتضای حال
مسجدینه اول بیوردی روضهٔ مطهره * مرقدینه نام قلندی حجرهٔ معطره

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عن ابن عباس وعائشة رضى الله عنها ان ابا بكر قبل النبى صلى الله عليه وسلم بعد ما مات ﴾ حضرت ابن عباس وعائشه رضى الله عنهادن مرويدر بيورديلركه جناب صديق اكبر شفيع روز جزا افندمز حضرتلرينى وفاتلرندن صكره ايكى كوزلرى اراسندن اوپدى حضرت صديقك فخر رسالت افندمزك ايكى كوزلرى اراسندن اوپديكى صاحب دين وشريعت حضرتلرينه متابعت ايچون ايدى چونكه ذات عالئ نبويه‌لرى سود برادرى اولان عثمان بن مطعون حضرتلرينى ميت اولديغى حالده ايكى كوزلرى اراسندن اوپمش وحزنلرندن حضرت عثمانك اوزرينه كوز ياشى آقيدمش اولديغى بكاء بابنده ذكر اولنمش ايدى ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى محمد بن بشار وعباس العنبرى وسوار بن عبدالله وديكر برذاتدن وبونلر يحيى بن سعيددن اودخى سفيان ثوريدن اودخى موسى بن ابى عائشه‌دن اودخى عبدالله بن عبداللهدن اودخى ابن عباس حضرتلريله عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

شو ابو بكر رسولى اوپديلر * سنتنه اتباع ايتمك ديلر
چون نبيمز بوسه ايتدى ميتى * ميتى تقبيل نبينك سنتى
ابن مطعون ايدى آنك سوديكى * ميت ايكن كل كبى خوش اوپديكى
ابن مطعونى نبيمز بوس ايدر * ايلديلر ارتحالينه كدر

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن عائشة رضى الله عنها ان ابا بكر دخل على النبى صلى الله عليه وسلم بعد وفاته فوضع فمه بين عينيه ووضع يديه على ساعديه وقال وانبياه واصفياه واخليلاه ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه حضرت ابو بكر سلطان الانبيا افندمز حضرتلرينك وفاتلرندنصكره ايچرو كيروب اغزينى اول شمس الضحانك مبارك ايكى چشم سعادتلرى اراسنه وايكى اللرينى مبارك ايكى قوللرى اوزرينه قويوب وانبياه واصفياه واخليلاه ديدى امام احمد روايتنده حضرت ابو بكر جناب پيغمبرك رأس سعادتلرى طرفندن كلوب ايكى چشم انورلرى اراسندن اوچ دفعه اوپه‌رك برنجيده وانبياه وايكنجيده واصفياه واوچنجيده واخليلاه بيوردى ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بو حديثى نصر بن على الجهضميدن اودخى مرحوم بن عبد العزيز العطاردن اودخى ابو عمران الجوزيدن اودخى يزيد بن بابنوسدن اودخى عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن انس قال لما كان اليوم الذى دخل فيه رسول الله صلى الله عليه وسلم المدينة اضاء منها

كل شئ فلما كان اليوم الذى مات فيه اظلم منها كل شئ وما نفضنا ايدينا عن التراب وانا لفى دفنه صلى الله عليه وسلم حتى انكرنا قلوبنا ﴾ انس حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه منير جهان افندمز حضرتلرى مدينه‌يى تشريف بيوردقلرى كون مدينه‌نك هر طرف واشياسى صاحب ضيا ومنور ووفات ايتدكلرى كون مدينه‌نك هر جهت وهر شيئى قراكلق اولدى اول نور جهانى دفن ايدركن قبر سعادتك طوپراغندن اللريمزى چكمه‌دن من طرف الله وحيك انقطاعى وبركت صحبت سعادتك انفصاليله قلبلريمزه خطور ايدن حالاتى بكنمز اولدق يعنى حضرت انس حضور پر فيض رسالتده قلبلرينك فيوضات ومحبت الله ايله منجلى اولديغنى بيان بيوردى ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بو حديثى بشر بن هلال الصواف البصريدن اودخى جعفر بن سليماندن اودخى ثابتدن اودخى انس بن مالك رضى الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

اول انس حضرتلرندن بو كلام * خوب نبيمزى بيان ايتمك مرام
ايتدى تشريف اول مدينه‌يى همان * پرضيا اولدى مدينه اول زمان
شونبيدن اولدى اسلامه وفاء * بولدى قلبى هر بررلرك صفاء
تا مدينه‌ده ايدركن رحلتى * كوردى اشياى مدينه ظلمتى
قطع اولندى جبرائيلك كلمسى * همه اصحابك رسولى كورمسى
اول انس ديرقالدى فيضندن كرى * اهل فيضك هر برينك قلبلرى
ديدى رائف اول نبى مرشد ايدى * طوتدم بز سلسله‌سندن يدى

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عن عائشة رضى الله عنها قالت توفى رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم الاثنين ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه واسطهٔ فيض وجود حضرتلرى پازار ايرتسى كونى آخرتى تشريف بيورديلر ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى محمد بن حاتمدن اودخى عامر بن صالحدن اودخى هشام بن عروه‌دن اودخى پدرى عروه‌دن وجناب عروه حضرت عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن جعفر بن محمد عن ابيه قال لما قبض رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم الاثنين فمكث ذلك اليوم وليلة الثلاثاء ويوم الثلاثاء ودفن من الليل ﴾ حضرت جعفر صادقك پدرلرى امام محمد باقر بيورديكه نبى ذيشان افندمز حضرتلرى پازار ايرتسى كونى عالم بقايى تشريف بيوردى جسم انور نبويه‌لرينه پازار ايرتسى كونى وصالى كيجه‌سى وصالى كونى طوروب چهارشنبه كيجه‌سى دفن اولندى ﴿ وقال سفيان وقال غيره سمع صوت المساحى من آخر الليل ﴾ سفيان ديديكه امام محمد باقرك ماعداسى فخر عالم حضرتلرينك دفن اولنديغى وقتده قبر سعادته تراب دوكمك ايچون

مساحى مسح
لفظنك جمعيد
مسحاة كو
معناسنه در

استعمال اولنان كوركلرك صداسی كیجه آخرنده استماع اولنوردی یعنی شفیع روز جزا حضرتلری كیجه‌نك ثلث اخیرنده دفن اولندی دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی محمد بن ابی عمردن اودخی سفیان بن عیینه‌دن اودخی جعفر بن محمددن اودخی پدری محمد باقردن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثامن ﴾

(عَنْ اَبِی سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِالرَّحْمٰنِ بْنِ عَوْفٍ قَالَ تُوُفِّیَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم یَوْمَ الْاِثْنَیْنِ وَدُفِنَ یَوْمَ الثُّلَاثَاءِ) ابوسلمه‌دن مرویدر بیوردیلركه رسالتمآب افندمز حضرتلری پازارایرتسی كونی وفات ایدوب صالی كونی دفن اولندی (قَالَ اَبُو عِیسٰی هٰذَا حَدِیثٌ غَرِیبٌ) امام ترمذی بوحدیث غریبدر بیوردی غرابتی بوندن اول ذكر اولنان حدیث شریفك مشهور اولدیغی جهتندر بعضیلر ابوسلمه‌نك مرادی صالی كونی اسباب دفنه باشلانیلوب چهارشنبه كیجه‌سی دفندن فارغ اولندی دیمكدر بیوردیلر بوصورتده بوحدیث حدیث اوله موافقدر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی عبدالعزیز بن محمددن اودخی شریك بن عبدالله بن ابی نمردن اودخی ابی سلمه‌دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

بعض راویمز روایت ایلدی ★ یوم الاثنین اولدی مرحوم اول نبی
صالی كونی دفن اولنمشلر ایدی ★ بوحدیثی ترمذی غریب دیدی
دیدی رائف صالی كونك نیجه‌سی ★ دفن كامل اولدی چهار كیجه‌سی

﴿ الحدیث التاسع ﴾

(عَنْ سَالِمِ بْنِ عُبَیْدٍ وَكَانَ لَهُ صُحْبَةٌ قَالَ اُغْمِیَ عَلٰی رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم فِی مَرَضِهِ فَاَفَاقَ فَقَالَ حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَقَالُوا نَعَمْ فَقَالَ مُرُوا بِلَالًا فَلْیُؤَذِّنْ وَمُرُوا اَبَابَكْرٍ فَلْیُصَلِّ لِلنَّاسِ اَوْ بِالنَّاسِ قَالَ ثُمَّ اُغْمِیَ عَلَیْهِ فَاَفَاقَ فَقَالَ حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَقَالُوا نَعَمْ فَقَالَ مُرُوا بِلَالًا فَلْیُؤَذِّنْ وَمُرُوا اَبَابَكْرٍ فَلْیُصَلِّ بِالنَّاسِ ثُمَّ اُغْمِیَ عَلَیْهِ فَاَفَاقَ فَقَالَ هٰكَذَا فَقَالَتْ عَائِشَةُ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهَا اِنَّ اَبِی رَجُلٌ اَسِیفٌ اِذَا قَامَ ذٰلِكَ الْمَقَامَ یَبْكِی فَلَا یَسْتَطِیعُ فَلَوْ اَمَرْتَ غَیْرَهُ قَالَ ثُمَّ اُغْمِیَ عَلَیْهِ فَاَفَاقَ فَقَالَ مُرُوا بِلَالًا فَلْیُؤَذِّنْ وَمُرُوا اَبَابَكْرٍ فَلْیُصَلِّ بِالنَّاسِ فَاِنَّكُنَّ صَوَاحِبُ اَوْ صَاحِبَاتُ یُوسُفَ قَالَ فَاَمَرَ بِلَالٌ فَاَذَّنَ وَاَمَرَ اَبُو بَكْرٍ فَصَلّٰی بِالنَّاسِ) اصحاب صفه‌دن سالم حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه رحمت موجود صلی علیه المعبود افندمز حضرتلرینه مرض موتلرنده بایغنلق كلدی وآچیلوب نمازك وقتی كلدیمی بیوردیلر اصحاب كرام اوت كلدی دیدكلرنده بلاله سویلیك اذان اوقوسن وابوبكره سویلیك ناسه امامت ایتسون بیوردقدنصكره بایلدیلر وآچیلوب نمازك وقتی كلدیمی بیوردیلر اوت كلدی دیملری اوزرینه بلاله سویلیك اذانی اوقوسن وابوبكره سویلیك خلقه امام اولسون بیوردقدنصكره

بایلدیلر وینه آچیلوب امر مذكوری تكرار ایتملری عقبنده حضرت عائشهٔ صدیقه‌نك ای رسول ذوالجلال بنم پدرم رقت قلب صاحبی بركیمسه‌در مقام عالیكزه طوردقده خسته‌لككزی تخطر ایدوب اغلار قرآن جلیل الشان تلاوت ایتمكه قادر اولهمز كاشكی امامتی بشقه بركیمسه‌یه امر بیوره ایدیكز دیو اولنان رجاسندنصكره بایلوب كندولرینه كلدكدنصكره بلاله سویلیك اذانی اوقوسون وابوبكره سویلیك امامت ایتسون حضرت عائشه‌یه خطاب ایدرك سز زلیخا كبیسكز بیوردی زیرا زلیخا مصرك خاتونلرینی دعوت وانلره ضیافت ایله اكرام اظهار ایلدی مرادی اوخاتونلرك جمال بیمثال یوسفی كورملریله كندینی حضرت یوسفه عشق ومحبتده معذور طوته‌رق لوم وذمی ترك ایتملری ایدی كذلك حضرت عائشه‌نك عذر بیانیله پدرندن امامتی صرف طلبنده بولنمسندن مرادی حضرت فخر عالمك خسته‌لقلرنده مقام نبوی‌یه قائم اولمغله ناس تشأم ایتمسونلر ایدی خلاصهٔ كائنات افندمز حضرتلری حضرت عائشه‌نك بومضمرینی نور نبوتله كشف وكمال حلم وكرملرندن سن مرادینك غیری‌یی سویلدك دیه‌رك مأیوس ایتمیوب سزلر صواحبات یوسفسكز بیوره‌رق تطییب ایتدیلر رسول اكرم حضرتلرینك امامتی صدیق اكبره حواله بیورمسی خلیفهٔ رسول اوله‌جغنه اشارت ایدی جناب سالم بیوردیكه حضرت بلاله سویلدیلر اذانی اوقودی وحضرت ابوبكره سویلدیلر نمازی قیلدیردی .

﴿ نظم ﴾

دیدی سالم اول خدانك دوستونه ★ كلدی اغما خسته ایكن اوستونه
تا نبیمز بولدی افاقت همان ★ اولمشیدی وقت صلات اول زمان
ایلدیلر وقت صلاتدن سؤال ★ ایستدیلر اوقویه اذان بلال
اول ابوبكر دخی اوله امام ★ ایلیه‌لر تا نمازه اهتمام
عائشه‌نك اولسه امام پدری ★ ظن ایدردی آكه اوله كدری
ظن آنك اولمدی واقع كبی ★ آكه تنبیه ایلدی عارف نبی
چون امامت ایله اولدی مقتدا ★ جمله اصحاب آكه ایتدی اقتدا
اولسه كرك تا خلیفه اوپدر ★ تا نبیمز آكه اشارت ایدر

(ثُمَّ اِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم وَجَدَ خِفَّةً فَقَالَ انْظُرُوا اِلٰی مَنْ اَتَّكِئُ عَلَیْهِ فَجَاءَتْ بَرِیرَةُ وَرَجُلٌ اٰخَرُ فَاتَّكَاَ عَلَیْهِمَا فَلَمَّا رَاٰهُ اَبُو بَكْرٍ ذَهَبَ لِیَنْكُصَ فَاَوْمٰی اِلَیْهِ اَنْ یَثْبُتَ مَكَانَهُ حَتّٰی قَضٰی اَبُو بَكْرٍ صَلَاتَهُ ثُمَّ اِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم قُبِضَ فَقَالَ عُمَرُ وَاللّٰهِ لَا اَسْمَعُ اَحَدًا یَذْكُرُ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم قُبِضَ اِلَّا ضَرَبْتُهُ بِسَیْفِی هٰذَا قَالَ وَكَانَ النَّاسُ اُمِّیِّینَ لَمْ یَكُنْ فِیهِمْ نَبِیٌّ قَبْلَهُ فَاَمْسَكَ النَّاسُ قَالُوا یَا سَالِمُ انْطَلِقْ اِلٰی صَاحِبِ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم فَادْعُهُ فَاَتَیْتُ اَبَابَكْرٍ وَهُوَ فِی الْمَسْجِدِ فَاَتَیْتُهُ اَبْكِی دَهِشًا فَلَمَّا رَاٰنِی قَالَ لِی اَقُبِضَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم قُلْتُ اِنَّ عُمَرَ یَقُولُ لَا اَسْمَعُ اَحَدًا یَذْكُرُ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم قُبِضَ اِلَّا ضَرَبْتُهُ بِسَیْفِی هٰذَا فَقَالَ لِی

او بالناس) قولی
ثلی عباره لرده
اقع اولان (او)
ظی بعض راویلرك
سكنه اشارت
بوندر

انطلق فانطلقت معه ﴾ صكره رسالتمآب افندمزك خسته لكلرى خفيفلنوب باقيكز بنم ايچون طيانه‌جق كيمسه بولكز طيانوب نمازه چيقايم بيورديلر وحضرت عائشه‌نك جاريه‌سى بريره ايله نوبه نام ذاتلر مبارك قولتقلرينه كيروب حجرهٔ سعادت قپوسنه قدر كتوردكلرنده همان اصحاب كرام ذات عالئ نبويه‌لرينى قولتقلديلر ايمدى حضرت ابوبكر هادى السبل حضرتلرينك حجرهٔ شريفلرندن چيقوب مسجد سعادته توجه بيورديغنى كوردكده كيرويه چكيلوب ذات عالئ نبويه‌لرينه يرويرمك ايستدى ايسه‌ده امام محراب جهان افندمز حضرتلرى مقامنده ثابت اول حركت ايتمه ديو اشارت ايتديلر وحضرت صديق دخى اشارت نبوى اوزره محلنده طوروب نمازى اتمامه اهتمام ايلدى ونبى محترم حضرتلرى حجرهٔ سعادتلرينه عودت ايله براز مدت صكره ارتحال دار بقا بيورديلر حين ارتحاللرنده صديق اعظم اذن سعادتلريله خانه‌سنه كيتمش ايدى حضرت عمر الفاروق ارتحال نبى بى ايشيدوب خسته لكلرنده معتاد پيغمبريلرى اولان اغما احتمالنه بناءً سل سيف ايدرك فخر عالم حضرتلرى وفات ايتدى كلامنى هر كيمدن ايشيدر ايسه‌م والله شو قليجم ايله اوريرم ديدى جناب سالم بيورديكه ناسك چوقلرينك اوقيوب يازملرى اولمديغندن نبيلر وفات ايتديكى زمان نه اقتضا ايده‌جكنى كتاب مطالعه‌سيله استنباط ايتمامشلر وخاتم الرسل افندمزدن مقدم بر پيغمبر مشهودلرى اولميوب وفات حبيب كردكارى اكا قياس ايده‌مدكلرندن ناسك اكثريسى رسول كبريا حضرتلرى وفات ايتدى ديمكه جسارت ايده‌ميوب بو كلامدن كنديلرينى منع ايله متحير قالوب بكا ديديلركه ياسالم شفيع روز جزا حضرتلرينك صاحبى اولان صديق اكبرك حضور شريفنه كيت وذات عاليلرينى دعوت ايله مأمولدركه بو حيرتى دفع ايدر ديديلر بن دخى ناسك شو افاده وقرارلرى اوزرينه حضرت ابوبكره كيتدم ذات ساميلرى عوالى دينلان محله‌سى مسجدنده ايدى بن حضرت ابوبكره بر بكاء عظيم ايله كلدم بنى بو حالده كوروب ياسالم امام الثقلين حضرتلرى وفاتمى ايتدى بيوردى ياصاحب رسول الله حضرت عمر قليجى چكوب هر كيمدن خاتم الانبيا حضرتلرينك وفات ايتدى سوزينى ايشيدر ايسه‌م شو سيفم ايله اوريرم ديو ناسى متحير ايتدى ديديكمده سن كيت ياسالم بيوردى ايسه‌ده بن معيتلرنده اوله‌رق رجوع ايلدم .

﴿ فجاء هو والناس قد دخلوا على رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا ايها الناس افرجوا لى فافرجوا له فجاء حتى اكب عليه ومسه فقال انك ميت وانهم ميتون ثم قالوا يا صاحب رسول الله اقبض رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم فعلموا ان قد صدق ﴾ ايمدى حضرت ابوبكر حجرهٔ عائشه‌يه كلدكده ناس فراش سعادتك يانته جمع اولمشلر ايدى حضرت ابوبكر اى ناس بكا يول ويرك بيورديلر وخلق بر طرفه چكيلوب يول ويردكلرنده فراش سعادته قدر كيدوب نبى محترم حضرتلرينك اوزرينه قپانه‌رق جسم انور فخر عالمى اوپوب ﴿ انك ميت وانهم ميتون ﴾ آيت جليله‌سنى اوقودى ناس حضرت صديقدن بو آيت كريمه‌يى استماعدنصكره ياصاحب رسول الله

سيد المرسلين حضرتلرى وفات ايتديمى ديو سؤال ايدوب جناب صديقدن اوت وفات ايتدى جوابنى الدقلرندن مشار اليهك طوغرى سويلديكنى بيلوب نبى محترم حضرتلرينك سراى بقايى تشريف بيورديغنى بلاريب اكلايه‌رق شبهه‌لرينى دفع ايتديلر .

نظم

ايتدى اصحاب اوابوبكره سؤال ★ نيجه اولدى اول اولى صاحب جمال
فهم ايده‌لر اول ثنيمزده نه حال ★ ايلديمى يوخسه نبى ارتحال
ويردى جواب انلره ابو بكر ★ ارتحالك ايتدى اصحابه ذكر
ارتحال ايتدى بيورديلر جواب ★ جمله اصحاب كورديلر سوزك صواب

﴿ قالوا ياصاحب رسول الله انصلى على رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم قالوا وكيف نصلى عليه قال يدخل قوم فيكبرون ويصلون ويدعون ثم يخرجون ثم يدخل قوم فيكبرون ويصلون ويدعون ثم يخرجون حتى يدخل الناس قالوا ياصاحب رسول الله ايدفن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم قالوا اين قال فى المكان الذى قبض فيه روحه فان الله لم يقبض روحه الا فى مكان طيب فعلموا انه قد صدق ﴾ وناس ياصاحب رسول الله نبى محترم حضرتلرينك اوزرينه نماز قلنورمى ديديلر حضرت صديق اوت قلنور بيوردى ونه صورتله قلنور ديملرينه اولا بر جماعت كيروب تكبير ونبى محترم حضرتلرينه صلوات كتوره‌لر ودعا ايدوب چيقه‌لر وصكره بر جماعت كيروب انلر دخى وجه مشروح اوزره اداى صلاتدنصكره چيقه‌لر بو ترتيب اوزره ناس بلوك بلوك كلوب جمله‌سى نماز قيلارلر بيوردى وخلق ياصاحب رسول الله نبى ذوالجلال حضرتلرى دفن اولنورمى يوخسه عفونت وتغيردن برى اولديغيچون ياخود سمايه رفع اولنمسنى انتظاردن ايچون يراوستنده ترك اولنورمى ديديلر جناب صديق اعظم نبى آخر الزمان حضرتلرى دخى سائر انبيا كبى دفن اولنور بيوردى وقنغى محله دفن اولنور سؤاللرينه روح پرفتوح پيغمبريلرى قبض اولنديغى مكانه دفن اولنور زيرا حق سبحانه وتعالى حضرتلرى انك روح سعادتنى قبض ايلدى انجق بر محل مباركده وذات نبويه‌لرينك دفن اولنمغه محبت ايتديكى يرده قبض ايلدى بيوردى ناس حضرت صديقك طوغرى وصحيح سويلديكنى بيلديلر .

نظم

واقع اولدى ارتحال سرورى ★ چوق تحير ايتدى اصحاب هر برى
ديديلر بز بولنه ويرسك سرى ★ نيجه اولدى اول خدانك نيك ترى
موت قلنمش عادت پيغمبرى ★ دفن اولنور يره نبى اكثرى

﴿ ثم امرهم ان يغسله بنو ابيه واجتمع المهاجرون يتشاورون فقالوا انطلق بنا الى اخواننا من الانصار ندخلهم معنا فى هذا الامر فقالت الانصار منا امير ومنكم امير فقال عمر بن الخطاب من له مثل هذه الثلاث ثانى اثنين اذ هما فى الغار اذ يقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا من هما قال ثم بسط يده فبايعه

وبايعه الناس بيعة حسنة جميلة) صكره حضرت صديق نبی محترم حضرتلرينی پدری طرفندن اولان اقرباسنك غسل ايلمسنی امر بيورديلر وجسم مسعود مباركی حضرت علی كرم الله وجهه غسل ايدوب حضرت عباس و مخدوم عاليلری فضل وقثم رضی الله عنهم حضراتی جناب علی‌يه معاونت ايتديلر ومهاجرين كرام جمع اولوب نصب خليفه خصوصنی مشاوره ايتديلر و ياصديق بزی قرنداشمز اولان انصاره كوتور انلری دخی بزمله برابر تعيين خليفه امرينه داخل ايده‌لم ديديلر اصحـاب كرامك نصب خليفه خصوصنده مشاوره ايتملری حضرت صديقك برخطبهٔ بليغه ايراد ايدوب ای ناس خاتم المرسلين حضرتلری داربقايی تشريف بيوردی برقرار اوزره باقی انجق خالق كائناتدر شمدی امت محمد دين احمديه‌يی واحكام شرعيه‌يی اقامت ايدیجی برامیره محتاجدر بومسئله‌يی اطرافيله كوزلجه تفكروتشاور ايدوب رأيكزی اورته‌يه قويك بيورملرينه مبنی ايدی وقتاكه مهاجرين انصار كرامك يانه كيتديلر وانلردن رأی استفسار ايلديلر وانصار كرام براز تشاورله نتيجهٔ قرارلرنده سزدن سزه بر امير وبزدن بزه برامير نصب اولنسه موافق مصلحت اولوردیملری عقيبنده حضرت فاروق ای انصار كيم واردركه انك حقنده ❁ ثانی اثنين اذهما فی الغار اذيقول لصاحبه لاتحزن ان الله معنا ❁ آيت جليله‌سی نازل اولمشدر بوايكی ذات كيملردر بيورديلر يعنی بو آيت كريمه حضرت فخر عالم ايله صديق اكبرشان عاليـلرنده اولوب جناب فاروق حضرت صديقك قدر جليل صاحبی اولديغنی بيان ايله خليفهٔ رسـول بالحق اولديغنی تفهيم بيورديلر وانصار كرام حضرت عمری تصديق ايدوب جناب صديقك بالوجوه خلافته مستحق اولديغنی اكلاديلر حضرت سالم بيورركه بونك اوزرينه فاروق اعظم حضرتلری النی اوزادوب حضرت صديقدن بيعت ايتديلر وجميع اصحـاب كرام دخی كندو رضـا وخشنوديلريله بيعت حسنهٔ جميله ايله حضرت صديقه بيعت ايتديلر (رضی الله عنهم اجمعين)

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بوحديثی نصر بن علی الجهضميدن اودخی عبدالله بن داوددن اودخی سلمة بن نبيطدن اودخی نعيم بن ابی هنددن اودخی نبيط بن شريطدن اودخی حضرت سالمدن روايت بيوردی .

نظم

اول نبيمز ارتحال ايتدی همان ★ جمله اصحاب اولدی يتيم برزمان
ايلديلر چون تشاوره ذهاب ★ ايده انلر برخليفه انتخاب
ديدی انصار برخليفه بزلره ★ ايليه‌لم برخليفه سزلره
ديدی فاروق راه حقه كيده‌لم ★ شو ابابكری خليفه ايده‌لم
ذات فاروق حق صريح سويلدی ★ اول ابابكره توجه ايلدی
قدر عالی يوق ابوبكر كبی ★ يارغار عالی سـلطان نبی
ديدی رائف ايتدی فاروق سرعتی ★ بيله ايتدی جمله اصحاب بيعتی

﴿الحديث العاشر﴾

(عن عائشة قالت لا اغبط احداً بهون موت بعد الذی رأيت من شدة موت رسول الله صلی الله عليه وسلم)

(حضرت)

حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه شـدت موتدن اوله‌رق نبی محترم افندمزدن كورديكم شيدن صكره بركيمسه‌يه موتك خفيف واهون اولمسيله غبطه ايتمم والحاصل بن بركيمسه‌يه شدت موتی كريه كورمم وبر كيمسه‌يه شدتسز موت سببيله غبطه ايتمم زيرا شدت موت رفعت درجه‌يه بادی وباعث اولور .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بوحديثی حسن بن صباحدن اودخی مبشر بن اسماعيلدن اودخی عبدالرحمن بن العلاءدن اودخی پدری علاءدن اودخی ابن عمردن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روايت بيوردی .

وقتاكه رسول اكرم افندمزك عازم دار بقا اولمسنه اوچ كون قالدقده حضرت جبريل عياده ايچون تشريف بيوروب يارسـول الله كندوكزی نصل بوليورسكز ديديلر نبی محترم افندمز كندمی مغموم ومكروب اولديغم حالده بوليورم بيوردی حضرت جبريل ايكنجی واوچنجی كونی دخی بالتشريف وجه مشروح اوزره سؤالدن صكره ملك الموتك حضور عالئ نبويه‌لرينه كلمكلكه اذن طلب ايتديكنی عرض ايله برابر ذات سامئ رسالتپناهيلرندن مقدم هيچ بركيمسه‌دن استيذان ايلمديكنی بيان ايلدی فخر عالم افندمز ملك الموته اذن ويردكلرنده حضور عاليسنه تشريف ايله ذات سعادتلرينی روحنی قبض ايله ترك بيننده مخير قيلمسی عقيبنده حضرت جبريلك يامحمد حق سبحانه وتعـالی حضرتلری سنك ملاقی اولمقلغنه مشتاق اولدی بيورمسی اوزرينه ملك الموت حضرتلرينك روح شريفنی قبض ايلمكلكنه اذن ويروب اودخی روح پرفتوح نبويه‌يی قبض بيوردی .

نظم

كل نبينك وار مرضدن كدری ★ قالمشيدی عمری اوچ كون قدری
كلدی جبريل ايتدی عياده آنی ★ دير نبی‌يه نيجه بولورسون سنی
بولورم مغموم ومكروب بن بنی ★ كوزورم بن غايت ضعيف بوتنی
كلدی جبريل يوم ثانيده بنه ★ ايتدی سؤال دخی حالندن آكه
يوم ثالثـده دخی كلدی بری ★ ايتدی خشنود اول نبی نيك تری
ملك الموت ايسـتدی كوره‌سنی ★ ايتدی مطلوب ايده تحصيل اذننی
اول نبيمز آكه رخصتی ويرور ★ رخصتيله تاحضورينه كلور
سن مخير قبض ايده‌يمی سنی ★ ايليم ترك يوخسه تنده رحنی
ديدی جبريل وصلتينه اشتياق ★ ايلديلر اول جناب رب حق
راضی اولدی بوجهانی نيلسون ★ تاجناب حقه وصلت ايلسون

ملك الموت ايسه كوره‌سنی جبر قوليدر

﴿الحديث الحادی عشر﴾

(عن انس بن مالك قال لما وجد رسول الله صلی الله عليه وسلم من كرب الموت ما وجد فقالت فاطمة رضی الله تعالی عنها واكرباه) انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه خاتم المرسلين افندمز حضرتلری آخرته رحلت حالندن بولديغی شيئی بولدی ايسه حضرت فاطمه رضی الله

عنها پدر عالیلرینك آخرته انتقال ایده‌جكنی اكلایوب (واكرباه) یعنی یاحزن یاغم بیوردی (فقال النبی صلی الله علیه وسلم لا كرب علی ابیك بعد الیوم وانه قد حضر من ابیك ما لیس بتارك منه احدا الموافاة یوم القیامة) فخر عالم افندمز حضرتلری سعادتله ای فاطمه بوكوندنصكره سنك پدرك ایچون كدر ومحزونیت یوقدر زیرا بوموت سببیله اولان الم سریع الزوال اولوب سنك پدرك مطلوبی اولان ذات مقدسه وصلت ایله حسن حاله انتقال ایدر ودرجهٔ عالیه‌یه نائل اولوب اصلا كندوسنه بركدر اصابت ایتمز تحقیق اول شیء عظیم پدرینه قریب اولدیكه یوم قیامته قدر حق سبحانه وتعالی حضرتلری اوشیء عظیمدن هیچ بركیمسه‌یی ترك ایدیجی دكلدر اوشیء عظیم موتدر یعنی هرنفس موتی طاتسه كركدر بیوردیلر (صلی الله تعالی علیه وسلم) .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی نصر بن علیدن اودخی عبدالله بن زبیر باهلی شیخ قدیم بصریدن اودخی ثابت البنانیدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿نظم﴾

اول نبیمز بولدی موتدن المی ★ اوالمله اولدی حقك كرمی
چون الله چوق مكافاتلر نیجه ★ ویریلور هم آكه والا درجه
نفس اولور ایسه نقدر فائقه ★ اوله‌جقدر موت الملك ذائقه

﴿الحدیث الثانی عشر﴾

(عن ابن عباس رضی الله تعالی عنهما یحدث انه سمع رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول من كان له فرطان من امتی ادخله الله بهما الجنة فقالت عائشة رضی الله تعالی عنها فمن كان له فرط من امتك قال ومن كان له فرط یاموفقة) ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدركه تحقیق مشار الیه نبی شفیع عظیم علیه التحیة والتكریم افندمزی ایشتدی تبشیر طریقیله بنم امتمدن بركیمسه‌نك كندندن مقدم ایكی اولادی وفات ایتمش اولسه حق سبحانه وتعالی حضرتلری اول كیمسه‌یی اول ایكی اولادی سببیله جنته ادخال ایدر بیوردقلرنده حضرت عائشه یارسول الله سنك امتكدن بركیمسه‌نك كندندن مقدم بر ولدی وفات ایتمش اولسه انك حالی نصل اولور دیو سؤال ایتدی نبی محترم افندمز اول كمسنه دخی ایكی اولادی وفات ایدن كبی جنته داخل اولور ای توفیق اولنمش بیوردیلر (قالت فمن لم یكن له فرط من امتك قال فانا فرط لامتی لن یصابوا بمثلی) حضرت عائشه یارسول الله سنك امتكدن هیچ اولادی اولمیان وكندندن مقدم بر ولدی وفات ایتمیانك حالی نه اولور دیو سؤال ایتدكده بن امتم ایچون فرطم یعنی بن امتم ایچون مقام شفاعتده قائم اولورم زیرا بنم امتم بندن آیرلمق آجیسی كبی هیچ برمصیبت كورمامشلردر بیوردیلر نبی محترم افندمز حضرتلرینك آیریلق آجیسی یالكز آخرته تشریفی زماننده بولنوب ذات عالی نبویه‌لرندن فرقت مصیبتنه اوغرایانلره تخصیص اولنمز زیرا الی قیام الساعه امت محمدك

هر بررلرینك آیریلق آجیسیله یوركاری سوزناك اولوب انجق زمان سعادتده بولنان اصحاب كرامك یوركاری دها زیاده محترق آتش هجراندر .

﴿نظم﴾

ایتدی تبشیر اول نبیمز امتی ★ دیدی احسان حق ایده‌جك جنتی
چون اوكنده كیتسه ایكی ولدی ★ اوله جنت آنك ایچون ابدی
عائشه‌در كركدر ایسه بری ★ نیجه اولور ابوینك حاللری
خوب جوابی كیتسه ولدك بری ★ ابوینك جنت اعلا یری
اولمز ایسه بركیمسه‌نك ولدی ★ آكه احسان اوله‌نه‌یوزدن دیدی
بنه ایرر جنته آنك یدی ★ باشفاعت آله جنتدن طادی
یعنی ایدر آكه شفاعت نبی ★ اوبچه كیدن كندی ولدی كبی
دیدی رائف بزلره ویردی آجی ★ ارتحال عالمینك سرتاجی

﴿باب عشرون﴾

﴿رسول اكرم حضرتلرینك میراثلری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در﴾

نبیلرك وارثی اولمیوب اموال واشیالری فی سبیل الله وقف وصدقه اولدیغندن هر بر پیغمبرك وفاتندنصكره اهل واولادینك كندی خلیفه‌سی طرفندن اعاشه واداره ایدلمسی شرایع دینیه احكام جلیله‌سندن ایدی .

﴿الحدیث الاول﴾

(عن عمرو بن الحارث اخی جویریة له صحبة قال ما ترك رسول الله صلی الله علیه وسلم الا سلاحه وبغلته وارضا جعلها صدقة) امهات مؤمنیندن حضرت جویریه‌نك برادری اصحاب كرامدن عمرو بن حارث رضی الله عنه‌دن مرویدر بیوردیلركه سلطان الانبیا افندمز حضرتلری كیرویه برشی براقدی انجق حیات باسعادتلرنده قوللاندقلری قلیج ومزراق وزره ومغفر وحربه كبی اسلحه‌سنی وبندیكی قاطری وبرقطعه خرمالق براقدیكه آنی حال حیاتنده صدقه ایتمش ایدی بوخرمالق ازواج مطهرات ایله فقرای مسلمینه مخصوص ایدی .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی احمد بن منیعدن اودخی حسین بن محمددن اودخی اسرائیلدن اودخی ابو اسحاقدن اودخی عمرو بن حارثدن روایت بیوردی .

﴿قطعه﴾

اولور ایدی انبیانك مال دنیادن نه‌سی ★ حفظ اولورمی‌زدانلرده جهانك فتنه‌سی
نفس انلر كورینوردی ربیسنه سالكه ★ اولمز ایدی مال اكثر وارثینه تاركه

﴿الحدیث الثانی﴾

(عن ابی هریرة قال جاءت فاطمة الی ابی بكر رضی الله عنهما فقالت من یرثك فقال اهلی وولدی فقالت مالی لا ارث ابی فقال ابو بكر سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول لا نورث ولكنی

اعول من کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یعوله وانفق علی من کان رسول الله صلی الله علیه وسلم ینفق علیه ﴾ ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه جناب صدیق خلیفه اولدقدنصکره فاطمه رضی الله عنها حضرتلری کاوب یاخلیفهٔ رسول الله سن وفات ایتدیکک وقت سکا کیم وارث اولور سؤالنی ایراد وحضرت صدیقدن خاتونم واولادم جوابنی اخذ ایلسی اوزرینه یابن نیچون پدریمه وارث اولهمام بیوردقده صدیق اعظم یافاطمه بن سنک پدرینک بزه کیمسه وارث اولهماز بزم اموال واشیامز صدقه‌در بیوردیغنی ایشتدم لکن رسول الله حیات سعادتلرنده اهل بیتنه وسائرلره نه وجهله نفقه ویرمکده بولنمش ایسه بندخی اویله‌جه نفقه ویریرم سنک نفقنه نقیصه ایراث ایتمز بیوردی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمد بن المثنادن اودخی ابوالولیددن اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی محمد بن عمرودن اودخی ابوسلمه‌دن اودخی ابوهریره رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

فاطمه ایتدی ابابکره سؤال ★ دیردی مالک کیمه ایدر انتقال
مال موجود دیدی قالیرسه کری ★ اهل واولاد آله اندن هربری
یانه ایچون قالماز بکا برنه‌سی ★ اوله‌مازم بن پدرک وارثی
دیر نبیمز انبیاء لانورثون ★ اوله‌مازلر مالمزه وارثون
ماللرندن اهله ویرر نفقه ★ ماعداسی اوله‌جقدر صدقه

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عن ابی البختری ان العباس وعلیاً جاأ الی عمر یختصمان یقول کل واحد منهما لصاحبه انت کذا انت کذا فقال عمر لطلحة والزبیر وعبدالرحمن بن عوف وسعد رضی الله تعالی عنهم نشدتکم بالله اسمعتم رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول کل مال نبی صدقة الا ما اطعمه انا لانورث وفی الحدیث قصة ﴾

ابو بختری حضرتلرندن مرویدرکه فاروق اعظمک زمان خلافتلرنده حضرت عباس ایله جناب حیدر مخاصمه ایدوب بربرلرینه بن زیاده مستحقم دیه‌رک حضرت عمرک حضورینه کلدیلر وحضور فاروقده کبار صحابه‌دن طلحه وزبیر وعبدالرحمن بن عوف وسعد رضی الله تعالی عنهم حضراتی وار ایدی حضرت عمر جناب عباس وعلینک بربرلریله خصومت بولنده سویلشدکلرینی کوروب مجلسده اولنلره ای کیمسه‌لر الله ایچون سزه سؤال ایدرم سویلیک خواجهٔ کائنات حضرتلرینک هر بر نبینک اهلنه اطعام ایتمش اولدیغی مالندن ماعداسی فی سبیل الله وقف وصدقه‌در بیوردیغنی ایشتدیکزمی بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمد بن المثنادن اودخی یحیی بن کثیر العنبریدن اودخی شعبه‌دن اودخی عمرو بن مره‌دن اودخی ابو البختریدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عن عائشة رضی الله تعالی عنها ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نحن معاشر الانبیاء لانورث ماترکناه فهو صدقة ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدرکه سید المرسلین حضرتلری بز نبیلرز بزم مالمزه کیمسه وارث اولمز بزهرنه براقور ایسه‌ک صدقه‌در بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمد بن المثنادن اودخی صفوان بن عیسادن اودخی اسامة بن زیددن اودخی زهریدن اودخی عروه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

بز کروه انبیایز جمله مز ★ شو جهانده وارثیند وارنه مز
اهلمزه ویریرز بز نفقه ★ مال متروک اوله‌جقدر صدقه
مال موجود قالیریسه‌ده کری ★ وارث اولمز آکه عیالدن بری
دیدی رائف انبیامز بختیار ★ ایلدیلر حسن حالی اختیار

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عن ابی هریرة عن النبی صلی الله علیه وسلم قال لاتقتسم ورثتی درهماً ولادیناراً ماترکت بعد نفقة نسائی ومؤنة عاملی فهو صدقة ﴾ ابی هریره رضی الله تعالی عنهدن مرویدر بیوردیلرکه نبی محترم افندمز حضرتلری بنم وفاتمدنصکره وارثلرم درهم ودینار تقسیم ایتمزلر ترک ایتدیکم مخلفاتمک نفقهٔ ازواجم ایله عامله ویرلمسی لازم کلاندن صکره جمله‌سی صدقه‌در بیوردیلر عندالبعض عاملدن مراد حضرت پیغمبردن صکره اولان خلفای کرام وبعضیلره کوره وقف اولنان باغچه‌نک خادمی وزکات جمعنه تعیین اولنان کیمسه‌در دیدیلر ازواج مطهراته ویریلان نفقه میراث اولمیوب امهات المؤمنین اولدقلری حسبیله معیشتلری ایچون بیت المالدن تخصیص اولنان معاشدر وهربری وفات ایدنجه‌یه قدر حجرهٔ شریفه‌لرندن اخراج اولنمامشلردر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی ابن الزناددن اودخی اعرجدن اودخی ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن عائشة رضی الله عنها قالت ماترک رسول الله صلی الله علیه وسلم دیناراً ولادرهماً ولاشاةً ولابعیراً قال واشک فی العبد والامة ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه نبی ذیشان حضرتلری آلتون وکموش وقیون ودوه ترک ایتمدی حضرت عائشه‌دن روایت ایدن راوی حضرت عائشه خلایق وکوله ذکر ایتدیمی ایتمدیمی آنده شکم واردر دیدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن

مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی عاصم بن بهدیه دن اودخی زربن حبیش دن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

نظم

اول تمیز صاقلادی سیم وزر * سیم والتون فتنه سندن باحذر
عائشه حضرتلرندن بومقال * سیم والتون ایلدی انتقال
هرجهتله کوریلوردی کرمی * اولمامشدی ترکه آنك غنمی

باب واحد وعشرین

(نبی محترم افندمزی رؤیاده مشاهده ایتمکلکك بیانی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندهدر)

امام ترمذینك رسول الثقلین حضرتلرینك صفات ظاهریه واخلاق معنویه سنی بیاندنصکره کتابك آخرینی اول نور مجسمی رؤیاده کورمکلکك ذکری ایله ختم ایتمسی رسالتپناه افندمزك اوصاف جلیله سی لایقیله تعلم وملاحظه اولنهرق رؤیاده مشاهده ایدلدکده معلوم اولان اوصاف مذکوره یه تطبیق ایدلمك آسان اولوب ده حبیب کردکار افندمز حضرتلرینك شمائل شریفه مطابق یاغیر مطابق نه وجهله کورلدیکی معلوم اولسون ایچوندر .

الحدیث الاول

(عن عبدالله عن النبی صلی الله علیه وسلم قال من رأنی فی المنام فقد رأنی فان الشیطان لایتمثل بی)
عبدالله بن مسعود رضی الله عنه دن مرویدرکه نبی محترم حضرتلری برکیمسه بنی رؤیاسنده کورسه تحقیق بنی کوردی زیرا شیطان بنم صورتمه کیرهمز بیوردیلر چونکه حق سبحانه وتعالی حضرتلری حضرت پیغمبری حیات باسعادتلرنده هرجهتله شیطاندن محافظه ایتدیکی کبی وفاتندنصکره دخی حفظ ایلدی ایمدی اجل انبیا افندمزی رؤیاده مشاهده ایتمك حال یقظه ده کورمك کبیدر اکر برکیجه ده جماعت کثیره حضرت فخر عالمی وجوه مختلفه اوزره کوررلر ایسه بوحالی کورن کیمسه لرك احواللرینك اختلافندن نشأت ایدر مثلا آیینه یه نظرایدن کیمسه لر کندی حاللرینی یعنی کندیلرینی بیاض ایسه بیاض اسمرایسه اسمر کوررلر حالبوکه آیینه او آیینه در بویله اولدی ایسه برکیمسه رؤیاده رسول کبریایی تبسم ایدر کورسه اول کیمسه نك سنت ایله عامل اولدیغنه دلالت ایدر وبرکیمسه غضوب کورسه سنت شریفه سنی ترك ایتمش اولدیغنه دلالت ایدر واکر ناقص کورسه سنتی نقصان اوزره ادا ایتدیکنه دلالت ایدر .
(سند حدیث) حضرت ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن او دخی عبدالله بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی ابی اسحاقدن اودخی ابی الاحوصدن اودخی عبدالرحمن بن مسوددن روایت بیوردی .

نظم

اول تمیز تکرینك دردانه سی * نه عنایتدر منامده کورمسی
سوکیلیز بوره کیمز پاره سی * حب بسیار آنی کورمه چاره سی

کورهمامك یوزیمزك قاره سی * کورمیانلر تکرینك دیوانه سی
اولمازایسهك آنی کورمادن تهی * اوله حالك دوجهانده بك زهی

الحدیث الثانی

(عن ابی هریرة قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من رأنی فی المنام فقد رأنی فان الشیطان لایتصور اوقال لایتشبه بی) ابی هریره رضی الله عنهدن مرویدر دیدیکه نبی ذوالجلال حضرتلری برکیمسه بنی رؤیاسنده کورسه تحقیق بنی کوردی یعنی کوردیکی صورت بنم صورتمدر اول کیمسه نك رؤیاسی شیطانی دکلدر زیرا شیطان بنم صورتمی اظهار ایتمکه یاخود بکا بکزهمکه قادر اولهمز بیوردیلر یاخود بوقول شریفك معناسی بنی رؤیاده کورن کیمسه اویانقلق حالنده یقینده بنی کورر دیمکدر بومعنایه کوره خاتم المرسلین افندمزی رؤیاده کورن کیمسه یه ایمان ایله ارتحال ایتمسی ودار بقاده نبی محترم حضرتلرینی کورمسی ایله تبشیر واردر .
(سند حدیث) امام ترمذی بوحدیثی محمد بن بشار ایله محمد بن المثنادن وبوایکیسی محمد بن جعفردن اودخی شعبه دن اودخی ابوحصیندن اودخی ابوصالحدن اودخی ابوهریره رضی الله عنه دن روایت بیوردی .

نظم

اول رسولی درمنام کورن کشی * دوجهانده خوش اولور آنك ایشی
کرمنامده ایسترایسن رؤیتی * سنته امتثال ایله قتی
سنتنی ایلر ایسهك اختیار * اوله ذاتك دوجهانده بختیار

الحدیث الثالث

(عن ابی المالك الاشجعی عن ابیه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من رأنی فی المنام فقد رأنی)
طارق حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه حضرت پیغمبر برکیمسه بنی رؤیاسنده کورسه تحقیق بنی کوردی بیوردی (قال ابوعیسی وابومالك هذا هو سعد بن طارق بن اشیم وطارق بن اشیم هو من اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم وقد روی عن النبی صلی الله علیه وسلم احادیث)
راوی حدیث ابوعیسی بیوررکه بوحدیثك سندنده اولان ابومالکك اسمی سعددر پدرینك اسمی طارقدر طارق اصحاب کرامدندر بوحدیثدن ماعدا چوق حدیثلر روایت ایتدی وابومالك تابعیندن ایدی .
(سندحدیث) امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی خلف بن خلیفه دن اودخی ابومالك الاشجعیدن اودخی پدری طارق رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

الحدیث الرابع

(حدث کلیب انه سمع اباهریرة یقول قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من رأنی فی المنام فقد رأنی

فان الشيطان لا يتمثل بي ﴾ حضرت كليب ديديكه ابو هريره رضي الله عنهدن ايشتدم بيورررلر ايديكه نبي محترم افندمز بر كيمسه بني رؤياده كورسه تحقيق بني كوردي زيرا شيطان بنم هيئتمه كيره مز يعني رؤياسي شيطاني دكلدر بيورديلر ﴿ قال ابي فحدثت به ابن عباس وقلت قد رايته فذكرت الحسن بن علي فقلت شبهته به فقال ابن عباس انه كان يشبهه ﴾ عاصم بن كليب بيورديكه پدرم كليب ديدي ايديكه بو حديثي ابن عباسه حكايه و نبي محترمي رؤياده امام حسنه بكزر صورتده مشاهده ايتديكمي افاده ايلدم ابن عباس حضرتلري في الحقيقه حضرت حسن سلطان الانبيا افندمزه بكزر بيوردي ايدي امام حسن رضي الله عنه حضرتلرينك فخر عالم افنديمزه مشابهتي حقنده برچوق احاديث صحيحه وارد اولديغي كبي امام حسنك صدرندن راسنه و امام حسينك صدرندن قدمنه قدر حضرت پيغمبره كمال درجه مشابهتي حضرت علي كرم الله وجهه دن روايت اولنمشدر .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذي بو حديثي قتيبة بن سعيددن اودخي عبد الواحد بن زياددن اودخي عاصم بن كليبدن اودخي پدرندن اودخي ابو هريره دن روايت بيوردي .

بيت

سنته اينسه بركس اهتمام ★ كورسه كركاول رسولي در منام

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن يزيد الفارسي وكان يكتب المصاحف قال رأيت النبي صلى الله عليه وسلم في المنام في زمن ابن عباس رضي الله عنهما فقلت لابن عباس اني رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم في النوم فقال ابن عباس ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يقول ان الشيطان لا يستطيع ان يتشبه بي فمن رآني في المنام فقد رآني هل تستطيع ان تنعت هذا الرجل الذي رأيته في النوم ﴾ مصحف شريف كتابتني اعتياد ايتمش اولان يزيد الفارسي حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه بن ابن عباسك زمان شريفنده رسول الثقلين حضرتلريني رؤياده كوروب ابن عباس حضرتلرينه خبر ويردم ابن عباس رسول اكرم حضرتلري بر كيمسه بني رؤياده كورسه تحقيق بني كوردي زيرا شيطان بكا بكزه مكه قادر اولمز بيوررلر ايدي سن كورديكك ذاتي وصف ايتمكه قادر اوله بيلير ميسك بيورديلر ﴿ قال قلت نعم انعت لك رجلا بين الرجلين جسمه ولحمه اسمر الى البياض اكحل العينين حسن الضحك جميل دوائر الوجه قد ملأت لحيته ما بين هذه الى هذه قد ملأت نحره قال عوف ولا ادري ما كان مع هذا النعت فقال ابن عباس لو رأيته في اليقظة ما استطعت ان تنعته فوق هذا ﴾ يزيد الفارسي بيورركه ابن عباسه مقام جوابده اوت قادرم سكا وصف ايده يم مبارك قامت زيبالري نه طويل ونه قصير و جسم لطيفلري نه سمين ونه ضعيف و وجه منيري بياضه مائل قرمزي يعني حمرت ايله

مختلط نوراني بياض ايدي و مبارك ايكي كوزلري قدرتدن سرمه لي و كولر يوزينك هر طرفي جميل و ياقيشقلي و لحيهٔ سعادتلري ايكي مبارك قولاقلري اراسني و كردان مباركني طولدرمش يعني مبارك صقاللي چوق ايدي ديدم يزيد فارسيدن بو حديثي روايت ايدن عوف يزيد الفارسي رؤياسندن يعني اوصاف نبويه دن دها چوق شي سويلدي ايسه ده خاطرمدن چيقمش ديدي يزيد فارسي ديديكه بو اوصافي بو يله جه نقل ايتديكمده ابن عباس حضرتلري اي يزيد الفارسي اكر نبي محترم افندمزي حيات سعادتلرنده كورمكه نائل اوليدك بوندن زياده وصفه قادر اوله مز ايدك يعني حيات باسعادتلرنده كورلديكي كبي مشاهده ايتمشسك بيورديلر .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذي بو حديثي محمد بن بشاردن اودخي ابن عدي ايله محمد بن جعفردن بو ايكيسي عوف بن ابي جميله دن اودخي يزيد الفارسيدن روايت بيوردي .

نظم

لون رويي او نبينك كل آل ★ طلعتنده كوريئور خورشيد مثال
كيرسه شاله اوكوزل آينه وش ★ بلوطه كيردي صانورلردي كنش
غملي آنك كورمش اولسه يوزيني ★ زائل اولور محزون قلبدن حزني
چون دخولنده نظيف محرابنه ★ سويلر ايدي لطفله اصحابنه
جلب ايدردي دين حقه بزلري ★ هم مؤثر اولمش ايدي سوزلري

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ قال ابو قتادة قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من رآني يعني في النوم فقد رأى الحق ﴾ ابو قتاده رضي الله عنه بيورديكه نبي ذيشان حضرتلري بر كيمسه بني رؤياده كورسه رؤيت محققهٔ صحيحهٔ ثابته ايله كورمش اولور او كيمسه نك رؤياسي اضغاث احلام يعني قاريشق رؤيا قبيلندن دكلدر بيورديلر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذي رحمة الله عليه بو حديث شريفي عبد الله بن ابي زياددن اودخي يعقوب بن سعددن اودخي ابن اخي ابن هشام الزهريدن اودخي عميسي زهريدن اودخي ابو سلمه دن اودخي ابو قتاده دن روايت بيوردي .

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن انس بن مالك ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من رآني في المنام فقد رآني فان الشيطان لا يتخيل بي قال ورؤيا المؤمن جزء من ستة واربعين جزأ من النبوة ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرويدركه صادق الوعد افندمز حضرتلري بر كيمسه بني رؤياده كورسه تحقيق بني كوردي زيرا شيطان بنم صورتمده ظاهر اولوب بر فرده كورينه مز بيوردي و مؤمن كاملك رؤياسي نبوتك قرق التي جزئندن بر جزئيدر بيوردي يعني رؤياي صالحين امر عظيمدر انك ايله امور غائبه معلوم اولور نته كيم نبوت ايله معلوم اولديغي كبي .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمندن اودخی معلی بن اسددن اودخی عبدالعزیز بن المختاردن اودخی ثابتدن اودخی حضرت انسدن روایت بیوردی .

نظم

هانکی کیمسه اویقوده کورسه بنی * کورمش اولور چشمله بنده تنی
فی المنام کورسه بنی برصاف کشی * اوله آسان دوجهانده هر ایشی
با شمائل کورسه ایدی درمنام * بویله دیدی بزلره خیر الانام
امت خالص بکا او بی کمان * آکه اولور یوم قیامده امان

﴿ الحدیث الثامن ﴾

(حدثنا محمد بن علیٍ قال سمعت ابی یقول قال عبدالله بن المبارك اذا ابتلیت بالقضاء فعلیك بالاثر) محمد بن علی دیدیکه بن پدرمدن ایشتدم دیر ایدیکه عبدالله بن المبارك اکرسن قاضیلغه مبتلا اولور ایسه‌ك آثار واخبار رسول اللهه اقتدا وصحابهٔ کرامك انباسنه اتباع ایله بیوردی معلوم اوله‌که متقی وصلحادن چوق ذات حکومتدن حذر ایتدیلر حتی امام اعظم رحمة الله علیه حضرتلرینك حکومتدن اجتنابی کافیدرکه حکومت انواع بلایادن بربلیه‌در . امام ترمذینك بو حدیثله مرادی احادیثه اقتدا لازم اولدیغنی بیاندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بو حدیثی محمد بن علیدن اودخی پدرندن اودخی عبدالله بن المبارکدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث التاسع ﴾

(عن ابن سیرین قال هذا الحدیث دینٌ فانظروا عمّن تأخذون دینکم) کبار تابعیندن ابن سیرین حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه علم حدیث یعنی کتاب سنت دیندر مقتضای عالیسیله عمل اولنمق لازمدر لایقیله ملاحظه ایدوب دینکزی کیمدن اخذ ایده‌جکزی فکر ایدوب عدل وثقه ومعتمد کسنه‌لردن اخذ ایتمکه سعی ایدك بیوردی علم حدیثك شانه اهتمام واربابندن اخذ اولنمق لازم اولدیغنی بیان ایچون امام ترمذی کتابك آخرینی نصیحتی حاوی ووصیتی محتوی اوله‌رق سلف صالحینك کلماتندن ایکی کلام ایله ختم ایتدی (رحمة الله تعالی علیه)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بو حدیثی محمد بن علیدن اودخی نضر بن شمیلدن اودخی کبار تابعین ذوی الاحترامدن ابن سیرین رحمة الله علیه حضرتلرندن روایت بیوردی

خاتمه

اشبو کتاب مختصر ترجمهٔ شمائل شریفك ترجمه‌سی خصوصی ختام بولدیغی اجلدن خدای علامه حمد وسپاس اولنداقدن صکره معلوم اولسونکه سعادت دنیویه وسلامت اخرویه‌نك تمامی

(حصولی)

حصولی سلطان الکونین افندمزك اخلاق جلیله واوصاف جمیلهٔ پیغمبریلرینی کمالیله بیلمکه وهر قول وفعلده سنت سنیهٔ نبویلرینه متابعت ایتمکه متوقفدر * ائمهٔ احادیثدن حافظ ابو عیسی بن سورة بن ضحاك ترمذی حضرتلرینك واصل سلامت دارین اولمق ایچون موحدینه بیلنمسی اقتضا ایدن کافهٔ دقائق وحقایقی حاوی تألیف وتصنیف ایتدکاری (شمائل شریف) کتاب لطیفی محبوب خدا علیه افضل التحایا افندمزك بالجمله اخلاق واوصاف کریمه‌لرینی جامع برکتاب مستطاب بولندیغندن اشبو (مختصر ترجمهٔ شمائل) نام کتاب مذکور شمائل شریفدن اختصار طریقیله ترجمه اولندیکه اخوان دینه مطالعه‌سی ومآلنك فهمی سهولتله حاصل اولوب احوال پسندیدهٔ جناب پیغمبری‌یه کسب اطلاع ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزه تزاید محبت کبی بر مسعودیتك حصولی بو فقیره سبب مغفرت اوله آمین

م م
م

ترجمهٔ مختصر شمائل نام کتاب معارف نظارت جلیله‌سنك ٩٩٥ نومرولی رخصتنامه‌سیله پادشاه جهان غازی ﴿ عبدالحمید ﴾ خان حضرتلرینك اون برنجی سال یمن جلوسنده بیك اوچیوز درت سنه‌سی شوالنك اواخرنده (مطبعهٔ عثمانیه) ده طبع وتمثیل اولنمشدر

بیك اوچیوز درت سنه سنده تمام * بولدی طبعی بو کتابك ختام